

નમો નમો નિમ્મલદંસણસ્સ
બાલ બ્રહ્મચારી શ્રી નેમિનાથાય નમઃ
પૂજ્ય આનન્દ-ક્ષમા-લલિત-સુશીલ-સુધર્મસાગર-ગુરુભ્યો નમઃ

આગમ-શબ્દાદિ-સંગ્રહ

(પ્રાકૃત_સંસ્કૃત_ગુજરાતી)
[ભાગ-૩]

ડિક્ષનેરી રચયિતા

આગમ દીવાકર મુનિ દીપરત્નસાગરજી
[M.Com. M.Ed. Ph.D. શ્રુત મહર્ષિ]

પ્રકાશન તારીખ- 08/10/2019, મંગળવાર, તિથી- ૨૦૭૫ આસો સુદ ૧૦

∞∞: સંપર્ક :∞∞

જૈનમુનિ ડૉ. દીપરત્નસાગર [M.Com., M.Ed., Ph.D., શ્રુતમહર્ષિ]

Email: - jainmunideepratnasagar@gmail.com Mob Mobile: - 09825967397

Web address:- (1) www.jainelibrary.org, (2) Deepratnasagar.in

“આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ” આરંભે કંઈક

આપના કરકમળ સુધી પહોંચેલ આ ‘આગમ-શબ્દાદિ-સંગ્રહ’ એ એક ડીક્ષનેરી જ છે, જેમાં પ્રાકૃત (અર્ધમાગધી) શબ્દ, તેનું સંસ્કૃત રૂપાંતર અને ગુજરાતી અર્થો લીધા છે, સાથે તેની વૈયાકરણીય ઓળખ પણ આપી છે. જેવી કે અવ્યય, વિશેષણ, વિશેષ નામ વગેરે. અમે જૈનશાસ્ત્ર સ્વરૂપ ‘આગમો’માં થી જ શબ્દ આદિ પસંદ કરેલ છે, અન્ય અર્ધમાગધી ગ્રંથોને સમાવેલ નથી. અહીં શબ્દ સાથે આદિ શબ્દ પસંદ કરેલ છે કેમ કે અમે આ ડીક્ષનેરીમાં શબ્દ સાથે ધાતુ, વિશેષ નામ, અવ્યય, વિશેષણ વગેરે પણ ગ્રહણ કર્યા છે.

અમે ડીક્ષનેરી સંબંધે ત્રણ પ્રકારના પ્રકાશનો આ પૂર્વે કરેલ છે. (૧) આગમ સદ્ધકોસો- જેમાં મૂળ આગમના શબ્દો, તેનું સંસ્કૃત, ગુજરાતી અર્થો અને પીસ્તાળીશ આગમમાં તે શબ્દો ક્યા આવેલા છે તેના આગમ-સંદર્ભો મુકેલ છે. તે ચાર ભાગોમાં પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. (૨) આગમ નામ વ કહા કોસો- જેમાં મૂળ-આગમ સાથે તેની વૃત્તિ, ચૂર્ણિ, નિર્યુક્તિ આદિના નામો પણ લીધા છે, અહીં પ્રાકૃતનામ, તેનું સંસ્કૃત અને તે નામની ટૂંકી ઓળખ, આગમ-સંદર્ભ-સ્થળ સહીત મુકેલ છે. (૩) આગમ સાગર કોષ:- જેમાં ૪૧,૦૦૦ થી વધુ આગમિક શબ્દો, તેનું સંસ્કૃત અને વૃત્તિ તથા ચૂર્ણિમાં આવેલી તે શબ્દોની સંસ્કૃત કે પ્રાકૃત વ્યાખ્યાઓ મુકેલ છે.

અમારા અનુભવે અમે જોયું છે કે અભિધાન રાજેન્દ્ર કોશ, અર્ધમાગધી કોષ, પાંડુ અસદ્ધ મહાગણવ, અલ્પ પરિચિત સૈન્દ્રાતિક શબ્દ કોષ, જૈન લક્ષણાવલી વગેરે દરેક કોશમાં કોઈકને કોઈક શબ્દ તો ખૂટે જ, ક્યાંક ક્રમ નથી જળવાયો વગેરે. પરંતુ આટલા મોટા કાર્યમાં આવી ક્ષતિ સામાન્ય અને ક્ષમ્ય છે. ઈંગ્લીશ ડિક્શનેરીમાં પણ આવા જ કારણે નવી નવી આવૃત્તિઓ સુધારા સાથે બહાર પડતી જ રહે છે.

આગમ કાર્ય સંબંધે અમારો દીર્ઘ અનુભવ છે. અમે મૂળ આગમ, ગુજરાતી-હિન્દી-અંગ્રેજી ભાષામાં, આગમોની વૃત્તિઓ-ચૂર્ણિઓ-નિર્યુક્તિઓ-ભાષ્યો આદિ આગમો સંપાદિત અને પ્રકાશિત કર્યા છે. આગમની ડીક્ષનેરિઓ, મૂળ આગમ અને સદીક આગમોના વિસ્તૃત વિષય-અનુક્રમો, આગમ કથાનુયોગ, આગમ સૂત્ર-ગાથા અનુક્રમ, ઋષિભાષિત સૂત્રાણી વગેરે વગેરે ૫૦૦ કરતા વધુ પુસ્તકો બહાર પાડેલ છે. તે સિવાય ૨૪ તીર્થંકર પરિચય, તત્ત્વાર્થાભિગમ સૂત્ર, વ્યાકરણ, વ્યાખ્યાન, જિનભક્તિ, આરાધના, અભ્યાસ, વિધિ આદિ સાહિત્ય સહિત મારા ૬૦૦ (છ સો) પ્રકાશનો ડીસેમ્બર-૨૦૧૯ ની સાલ સુધીમાં પુરા થયેલ છે.

સ્થવિર મુનિશ્રી ડો. દીપરત્નસાગર

સંક્ષેપ	સ્પષ્ટીકરણ	સંક્ષેપ	સ્પષ્ટીકરણ	સંક્ષેપ	સ્પષ્ટીકરણ
પુ૦	પુલ્લિંગ	અ૦	અવ્યય	ભૌ૦	ભૌગોલિકનામ
સ્ત્રી૦	સ્ત્રીલિંગ	કૃ૦	કૃદન્ત	નગ૦	નગરી/દેશ
ન૦	નપુંસકલિંગ	ધા૦	ધાતુ	આ૦	આગમિય શબ્દ
વિશે૦	વિશેષણ	ત્રિ૦	ત્રિલિંગ	દે૦	દેશી શબ્દ
સ૦	સર્વનામ	વિ૦	વિશેષનામ-વ્યક્તિવાચી	ખ૦	ખગોલ

आगम शब्दादि संग्रह

४५ आगम वर्गीकरण					
क्रम	आगम का नाम	सूत्र	क्रम	आगम का नाम	सूत्र
०१	आचार	अंगसूत्र-१	२५	आतुरप्रत्याख्यान	पयन्नासूत्र-२
०२	सूत्रकृत्	अंगसूत्र-२	२६	महाप्रत्याख्यान	पयन्नासूत्र-३
०३	स्थान	अंगसूत्र-३	२७	भक्तपरिज्ञा	पयन्नासूत्र-४
०४	समवाय	अंगसूत्र-४	२८	तंदुलवैचारिक	पयन्नासूत्र-५
०५	भगवती	अंगसूत्र-५	२९	संस्तारक	पयन्नासूत्र-६
०६	ज्ञाताधर्मकथा	अंगसूत्र-६	३०.१	गच्छाचार	पयन्नासूत्र-७
०७	उपासकदशा	अंगसूत्र-७	३०.२	चन्द्रवेध्यक	पयन्नासूत्र-७
०८	अंतकृत् दशा	अंगसूत्र-८	३१	गणिविद्या	पयन्नासूत्र-८
०९	अनुत्तरोपपातिकदशा	अंगसूत्र-९	३२	देवेन्द्रस्तव	पयन्नासूत्र-९
१०	प्रश्नव्याकरणदशा	अंगसूत्र-१०	३३	वीरस्तव	पयन्नासूत्र-१०
११	विपाकश्रुत	अंगसूत्र-११	३४	निशीथ	छेदसूत्र-१
१२	औपपातिक	उपांगसूत्र-१	३५	बृहत्कल्प	छेदसूत्र-२
१३	राजप्रश्रिय	उपांगसूत्र-२	३६	व्यवहार	छेदसूत्र-३
१४	जीवाजीवाभिगम	उपांगसूत्र-३	३७	दशाश्रुतस्कन्ध	छेदसूत्र-४
१५	प्रज्ञापना	उपांगसूत्र-४	३८	जीतकल्प	छेदसूत्र-५
१६	सूर्यप्रज्ञप्ति	उपांगसूत्र-५	३९	महानिशीथ	छेदसूत्र-६
१७	चन्द्रप्रज्ञप्ति	उपांगसूत्र-६	४०	आवश्यक	मूलसूत्र-१
१८	जंबूद्वीपप्रज्ञप्ति	उपांगसूत्र-७	४१.१	ओघनिर्युक्ति	मूलसूत्र-२
१९	निरयावलिका	उपांगसूत्र-८	४१.२	पिंडनिर्युक्ति	मूलसूत्र-२
२०	कल्पवतंसिका	उपांगसूत्र-९	४२	दशवैकालिक	मूलसूत्र-३
२१	पुष्पिका	उपांगसूत्र-१०	४३	उत्तराध्ययन	मूलसूत्र-४
२२	पुष्पचूलिका	उपांगसूत्र-११	४४	नन्दी	चूलिकासूत्र-१
२३	वृष्णिदशा	उपांगसूत्र-१२	४५	अनुयोगद्वार	चूलिकासूत्र-२
२४	चतुःशरण	पयन्नासूत्र-१	---	-----	-----

आगम शब्दादि संग्रह

मुनि दीपरत्नसागरजी प्रकाशित साहित्य					
आगम साहित्य			आगम साहित्य		
क्रम	साहित्य नाम	बूक्स	क्रम	साहित्य नाम	बूक्स
1	मूल आगम साहित्य:-	147	6	आगम अन्य साहित्य:-	11
	-1- आगमसुत्ताणि-मूलं print	[49]		-1- आगम कथानुयोग	06
	-2- आगमसुत्ताणि-मूलं Net	[45]		-2- आगम संबंधी साहित्य	02
	-3- आगममञ्जूषा (मूल प्रत)	[53]		-3- ऋषिभाषित सूत्राणि	01
2	आगम अनुवाद साहित्य:-	165		-4- आगमिय सूक्तावली	01
	-1- आगमसूत्र गुजराती अनुवाद	[47]		आगम साहित्य- कुल पुस्तक	517
	-2- आगमसूत्र हिन्दी अनुवाद Net	[47]			
	-3- AagamSootra English	[11]			
	-4- आगमसूत्र सटीक गुजराती	[48]			
	-5- आगमसूत्र हिन्दी अनुवाद print	[12]		अन्य साहित्य:-	
3	आगम विवेचन साहित्य:-	171	1	तत्त्वार्थसाहित्य-	13
	-1- आगमसूत्र सटीक	[46]	2	सूत्रार्थसाहित्य-	06
	-2- आगमसूत्राणि सटीक प्रताकार-1	[51]	3	व्याकरण साहित्य-	05
	-3- आगमसूत्राणि सटीक प्रताकार-2	[09]	4	व्याख्यान साहित्य-	04
	-4- आगम चूर्णि साहित्य	[09]	5	जिनभक्ति साहित्य-	09
	-5- सवृत्तिक आगमसूत्राणि-1	[40]	6	विधि साहित्य-	04
	-6- सवृत्तिक आगमसूत्राणि-2	[08]	7	आराधना साहित्य	03
	-7- सचूर्णिक आगमसुत्ताणि	[08]	8	परिचय साहित्य-	04
4	आगम कोष साहित्य:-	14	9	पूजन साहित्य-	02
	-1- आगम सद्वकोसो	[04]	10	तीर्थंकर संक्षिप्त दर्शन	24
	-2- आगम कहाकोसो	[01]	11	प्रदीर्घ साहित्य-	05
	-3- आगम-सागर-कोष:	[05]	12	दीपरत्नसागरना लघुशोधनिबंध	05
	-4- आगम-शब्दादि-संग्रह (प्रा-सं-गु)	[04]		आगम सिवायनं साहित्य कूल पुस्तक	84
5	आगम अनुक्रम साहित्य:-	09			
	-1- आगम विषयानुक्रम- (मूल)	02		1-आगम साहित्य (कुल पुस्तक)	516
	-2- आगम विषयानुक्रम (सटीक)	04		2-आगमेतर साहित्य (कुल	084
	-3- आगम सूत्र-गाथा अनुक्रम	03		दीपरत्नसागरजी के कुल प्रकाशन	600

ન/ળ. અં [ન]

ન-કાર, ના, નિષેધ

નદીવેગ. પું [નદીવેગ]

નદીનો વેગ

નદી. સ્ત્રીં [નદી]

નદી, નદી નામવાચી દ્વીપ સમુદ્ર

નદીમહ. પું [નદીમહ]

નદીનો મહોત્સવ

નદીવડ. સ્ત્રીં [નદીપતિ]

સમુદ્ર

નડઅંગ. નં [નયુતાઙ્ગ]

કાળનું માપ-વિશેષ

નડત. નં [નયુત]

કાળનું માપ-વિશેષ

નડય. નં [નયુત]

જુઓ ઉપર

નડયંગ. નં [નયુતાઙ્ગ]

જુઓ 'નડઅંગ'

નડલ. પું [નકુલ]

નોળીયો

નડલ. વિં [નકુલ]

હસ્તિનાપુરના રાજા પાંડુ ના પાંચ પુત્રોમાંના એક, દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

નડલી. સ્ત્રીં [નકુલી]

નોળીયાની સ્ત્રી, નકુલ વિદ્યા સંબંધિ

નંગલ. નં [લાઙ્ગલ]

પુંછડું, હળ

નંગલઈ. સ્ત્રીં [લાઙ્ગલકી]

એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ

નંગલિય. પું [લાઙ્ગલિક]

સોનાનું હળ હાથમાં લઈને સવારી આગળ ચાલનાર સુભટ

નંગુલ. નં [લાઙ્ગુલ]

પુંછડું

નંગૂલ. નં [લાઙ્ગૂલ]

પુંછડું

નંગૂલિ. ત્રિં [લાઙ્ગૂલિન]

લાંબી પુંછડી વાળો વાંદરો

નંગૂલિય. પું [લાઙ્ગૂલિક]

એક અંતરદ્વીપ, તેનો વાસી મનુષ્ય

નંગૂલિયદીવ. પું [લાઙ્ગૂલિકદ્વીપ]

એક અંતરદ્વીપ

નંગોલ. નં [લાઙ્ગૂલ]

પુંછડું

નંગોલિ. ત્રિં [લાઙ્ગૂલિન]

જુઓ 'નંગૂલિ'

નંગોલિય. પું [લાઙ્ગૂલિક]

એક અંતરદ્વીપ

નંગોલિયદીવ. પું [લાઙ્ગૂલિકદ્વીપ] જુઓ ઉપર

નંતસુહ. નં [અનંતસુખ]

અનંતસુખ

નંદ. પું [નંદ]

સમૃદ્ધ, પ્રસન્નતા, આનંદ, શ્રેયાંસનાથને પહેલા ભિક્ષાદાતા, આવતી ચોવીસીમાં થનાર પહેલા વાસુદેવ, લોઢાનું આસન, સમુદ્ર, એક વિમાન, બાર જાતના વાજિંત્રનો સાથે શબ્દ કરવો તે, એકમ-ત્રીજ-અગિયારસ એ તિથિનું નામ એ નામે એક રાજકુમાર

નંદ-૧. વિં [નંદ]

રાજગૃહીનો એક સમૃદ્ધ મણિયાર ભં મહાવીરનો શ્રાવક, તેને ક્રમશઃ મિથ્યાત્વ વૃદ્ધિ પામતા એક સુંદર વાવ બનાવડાવી, તેમાં જ મોહ પામી મરીને ત્યાં દેડકો થયો, દેડકાના ભવમાં જાતિ સ્મરણ થતા પુનઃ વ્રત ધારણ કર્યા, દેડકાના જ ભવે તપશ્ચર્યા કરી દેવ થયો. નંદ ને નંદમણિયાર કે મણિયારસેટ્ટિ નામે પણ ઓળખે છે

નંદ-૨. વિં [નંદ]

ક્રોધને કારણે હણાયો

નંદ-૩. વિં [નંદ]

પાડલિપુત્રનો એક ગુલામ, કૃષિના ના પુત્ર ઉદાઈ ના મૃત્યુ પછી તે રાજા થયો, ત્યાર પછી ત્યાં રાજાઓની ઓળખ નંદ ના નામે જ થવા લાગી. નવમો નંદ રાજા

જેનું મહાપત્ન નામ હતું તે ચંદ્રવત્ સાથે લડતા હાર્યો. નંદ વંશનો તે છેલ્લો રાજા થયો

નંદ-૪. વિં [નન્દ] પાડલિપુત્રનો એક ગાથાપતિ, જે ઘણો લોભી હતો. કોઈ ગુન્હાના બદલામાં ત્યાંના રાજાએ તેને મૃત્યુદંડ આપેલો

નંદ-૫. વિં [નન્દ] સિદ્ધાર્થપુરનો એક રહેવાસી, તેણે અગિયારમાં તીર્થંકર ભં સેજંસ ને પ્રથમ ભિક્ષાદાન કર્યું

નંદ-૬. વિં [નન્દ] બંભણગામનો રહેવાસી ભં મહાવીરે એક વખત તેના પાસેથી ભિક્ષા ગ્રહણ કરેલી. ઉવનંદ તેનો ભાઈ હતો

નંદ-૭. વિં [નન્દ] આગામી ઉત્સર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનારા પ્રથમ વાસુદેવ

નંદ-૮. વિં [નન્દ] આગામી ચોવીસીમાં થનારા આઠમાં તીર્થંકર ભં પેઢાલપુત્ર નો પૂર્વભવ

નંદ-૯. વિં [નન્દ] નાસિક્ય નગરનો રહીશ, તે સુંદરી નો પતિ હોવાથી સુંદરીનંદ નામે પણ ઓળખાતો હતો, તે તેની સુંદર પત્નીમાં ઘણો જ આસક્ત હતો, તેણે તેના ભાઈ સાધુના પ્રયત્નથી દીક્ષા લીધી. પારિણામિકબુદ્ધિમાં આ દ્રષ્ટાંત છે

નંદ-૧૦. વિં [નન્દ] ભં અરિષ્ટનેમિના મુખ્ય શ્રાવક

નંદ-૧૧. વિં [નન્દ] એક નાવિક, જેણે ધમ્મરુદ્ધ સાધુને પોતાની હોળીમાં નદી પાર કરાવવા અનુમતિ આપી, પણ સાધુ ભગવંતે ભાડું ન આપતા તેને ઘણા હેરાન કરેલા, તેથી ક્રોધથી તે મુનિએ નંદ ને બાળી નાંખેલ

નંદ-૧૨. વિં [નન્દ] ભં મલ્લિ પાસે દીક્ષા લેનાર એક રાજકુમાર

નંદકંત. પું [નન્દકાન્ત] એક દેવ વિમાન

નંદકૂ. પું [નન્દકૂટ]

એક દેવ વિમાન

નંદગ. પું [નન્દક] વાસુદેવનું ખડ્ગ, એક વિશેષ નામ, નંદગ નામે વન

નંદગ. વિં [નન્દક] ચંપાનગરીનો એક રહીશ સાધુ જુગુપ્સાનું દ્રષ્ટાંત છે. પછી નંદગે કૌસાંબીમાં જન્મ લઈ દીક્ષા લીધી

નંદગોવ. વિં [નન્દગોવ] લાખો ગાયો ધરાવતો એક ગોવાળ

નંદજ્ઞય. પું [નન્દજ્ઞય] એક દેવવિમાન

નંદન. પું [નન્દન] સમૃદ્ધિ, પુત્ર, મોકા નગરી બહારનું એક ઉદ્યાન

નંદન. પું [નન્દન] નંદન નામે વન

નંદન-૧. વિં [નન્દન] આ અવસર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ સાતમાં બળદેવ, દત્ત વાસુદેવના ભાઈ, તે વારાણસીના રાજા અગ્નિસીંહ અને રાણી જયંતી નો પુત્ર હતો, દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

નંદન-૨. વિં [નન્દન] રાજા સેણિઅ ના પુત્ર મહાસેનકળ્હ નો પુત્ર. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ અચ્યુત દેવલોકે ઉત્પન્ન થયો, મહાવિદેહે મોક્ષે જશે

નંદન-૩. વિં [નન્દન] આગામી ઉત્સર્પિણી કાળે ભરતક્ષેત્રમાં થનારા સાતમાં બલદેવ

નંદન-૪. વિં [નન્દન] કોશલાપુરનો એક ગાથાપતિ તેને સિરિમતિ પુત્રી હતી

નંદન-૫. વિં [નન્દન] છાત્તગા નગરના રાજા જિયસત્તુ અને રાણી ભદ્રા નો પુત્ર ભં મહાવીરના પૂર્વભવનો જીવ, તેણે દીક્ષા લીધી. સ્થવિર પુટ્ટિલ ના શિષ્ય બન્યા. તીર્થંકર નામકર્મ બાંધ્યું

નંદન-૬. વિં [નન્દન] ભં મલ્લિનો પૂર્વભવ

નંદનકર. ત્રિં [નન્દનકર] આનંદ કરનાર, સમૃદ્ધિ કરનાર

નંદનકૂડ. પુ. [નંદનકૂટ]

એક ફૂટ

નંદનવન. ન. [નંદનવન]

જમીનની સપાટીથી ૫૦૦ ચોજન ઉંચે મેરુ પર્વત

ઉપર આવેલ એક વન,

વિજયપુર પાસે આવેલ એક ઉદ્યાન

નંદનવનકૂડ. પુ. [નંદનવનકૂટ]

એક ફૂટ-વિશેષ

નંદનવનવિવરચારિણી. સ્ત્રી. [નંદનવનવિવરચારિણી]

નંદનવનની ગુફા કે કંદરામાં ફરનાર

નંદપ્પમ. પુ. [નંદપ્રમ]

એક દેવ વિમાન

નંદમતી/નંદવર્ડ. વિ. [નંદવતી]

રાજા સેણિય ની રાણી મહાવીર પાસે દીક્ષા લઈ મોકલે
ગયા

નંદમાણ. ત્રિ. [નંદત્]

આનંદ-પામતો

નંદમાણય. પુ. [નંદમાણક]

આનંદ માણતો

નંદમિત્ત-૧. વિ. [નંદમિત્ર]

આગામી ઉત્સર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનારા બીજા
વાસુદેવ

નંદમિત્ત-૨. વિ. [નંદમિત્ર]

ભ. મલ્લિ પાસે દીક્ષા લેનાર એક રાજકુમાર

નંદલેસ. પુ. [નંદલેશ્ય]

એક દેવ વિમાન

નંદવણ્ણ. પુ. [નંદવર્ણ]

એક દેવ વિમાન

નંદસિંગ. પુ. [નંદશ્રૃંગ]

એક દેવ વિમાન

નંદસિદ્ધ. પુ. [નંદસૃષ્ટ]

એક દેવ વિમાન

નંદસિદ્ધ. પુ. [નંદસિદ્ધ]

જુઓ ઉપર

નંદસેણિયા. વિ. [નંદસેનિકા]

રાજા સેણિય ની એક પત્ની (રાણી) ભ. મહાવીર પાસે
દીક્ષા લીધી. મોકલે ગયા

નંદા. પુ. [નંદક]

જુઓ 'નંદગ'

નંદા. સ્ત્રી. [નંદા]

એક અધ્યયન, એક વાવડી

નંદા. સ્ત્રી. [નંદા]

એકમ-છઠ્ઠ-અગિયારસ એ ત્રણ તિથિ

નંદા. સ્ત્રી. [નંદા]

એક દિકકુમારી

નંદા. સ્ત્રી. [નંદા]

ઇશાનેન્દ્રની અગ્રમહિષીની રાજધાની

નંદા-૧. વિ. [નંદા]

રાજા સેણિય ની એક પત્ની (રાણી) તેને અખંડ કુમાર
નામે પુત્ર હતો. ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, મોકલે
ગયા. (તેણીને સુનંદા પણ કહે છે)

નંદા-૨. વિ. [નંદા]

ભદ્રિલપુરના રાજા દંદરહ ની પત્ની (રાણી), દશમાં
તીર્થંકર ભ. સીયલ ની માતા

નંદા-૩. વિ. [નંદા]

વારાણસીના ભદ્રસેન ની પત્ની અને સિરિદેવી ની માતા

નંદા-૪. વિ. [નંદા]

ભ. મહાવીરના નવમાં ગણધર અયલભાયા ના માતા

નંદા-૫. વિ. [નંદા]

કોસાંબીના રાજા સયાનીય ના મંત્રી સુગુત ની પત્ની, તે
રાણી મિયાવર્ડ ની સખી હતી. ભ. મહાવીર તેને ત્યાં એક
વખત આહાર અર્થે ગયેલા

નંદા-૬. વિ. [નંદા]

ભ. ઉસભ ની બે પત્નીઓમાંની એક પત્ની તે સુનંદા
નામથી પ્રસિદ્ધ છે

નંદાચંપાપવિભત્તિ. પુ. [નંદાચમ્પાપ્રવિભત્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

નંદાપવિભત્તિ. પુ. [નંદાપ્રવિભત્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

નંદાપુલ્કરિણિ. સ્ત્રી૦ [નન્દાપુલ્કરિણી]

એક વાવડી

નંદાવત્ત. પુ૦ [નન્દાવત્ત]

સ્વસ્તિકનો એક ભેદ, એક વિમાન

નંદાવત્ત. પુ૦ [નન્દાવત્ત]

અષ્ટમંગલમાંનું એક મંગલ

નંદાવત્ત. પુ૦ [નન્દાવત્ત]

ચાર ઇન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાતિ,

નંદાવત્ત. પુ૦ [નન્દાવત્ત]

દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત પરિકર્મનો એક ભેદ

નંદિ. પુ૦ [નન્દિ]

નંદી વાજિંત્રનો શબ્દ, પ્રમોદ-હર્ષ, લોભનો પર્યાયવાચી

શબ્દ, ગંધાર ગ્રામની એક મૂર્ચના, એક દ્વીપ, એક

સમુદ્ર, પોઠિયો,

નંદિ. પુ૦ [નન્દિ]

નંદીસૂત્ર, એક (યૂલિકા) આગમ સૂત્ર

નંદિ. પુ૦ [નન્દિ]

મતિ આદિ પાંચ જ્ઞાન

નંદિ. પુ૦ [નન્દિ]

લોભનો પર્યાયવાચી શબ્દ

નંદિ-૧. વિ૦ [નન્દિ]

નંદીગામમાં રહેતો એવો, ભ૦ મહાવીરના પિતાનો એક મિત્ર

નંદિ-૨. વિ૦ [નન્દિ]

મહિસ્સર ના બે મિત્રમાંનો એક મિત્ર

નંદિકર. ત્રિ૦ [નન્દિકર]

આનંદ આપનાર

નંદિઘોષ. પુ૦ [નન્દિઘોષ]

એક દેવ વિમાન

નંદિચૂર્ણગ. પુ૦ [નન્દિચૂર્ણક]

અમુક દ્રવ્યના સંયોગથી બનાવેલું ચૂર્ણ

નંદિજનન. ત્રિ૦ [નન્દિજનન]

આનંદ ઉપજાવનાર

નંદિજનય. ત્રિ૦ [નન્દિજનક]

જુઓ ઉપર

નંદિજ્ઞ. ન૦ [નન્દીય]

જેન મુનિનું એક કુળ

નંદિજ્ઞમાણ. કૃ૦ [નન્દીયમાન]

સમૃદ્ધિ વધારતો

નંદિત. વિશે૦ [નન્દિત]

આનંદ પામેલ

નંદિની. વિ૦ [નન્દિની]

એક ગણિકા, જેને વધુ પડતા શારીરિક સુખ માણવાથી રોગો થયા

નંદિની. વિ૦ [નન્દિની]

ભ૦ પાર્શ્વના મુખ્ય શ્રાવિકા, તેનો સુનંદા નામથી પણ ઉલ્લેખ મળે છે

નંદિનીપિયા. વિ૦ [નન્દિનીપિતૃ]

શ્રાવસ્તીમાં રહેતો એક ધનાઢ્ય શ્રાવક, જે ભ૦ મહાવીરના દશ ઉપાસકોમાં નવમો ઉપાસક હતો. તેની પત્નીનું નામ અસ્સિણી હતું, તેણે શ્રાવકની અગિયાર પ્રતિમાનું વહન કર્યું. અનશન કરી સમાધિ મૃત્યુ પામી સૌધર્મકલ્પે ગયા

નંદિમુહ. પુ૦ [નન્દિમુખ]

બે આંગળી પ્રમાણ શરીરધારી પક્ષી

નંદિમુયંગ. ન૦ [નન્દિમુદગ્ધ]

તબલા જેવું એક વાદ્ય

નંદિય. વિશે૦ [નન્દિત]

આનંદિત, સમૃદ્ધિવાન

નંદિયા. સ્ત્રી૦ [નન્દિતા]

નંદિતા નામની ગાંધારગ્રામની એક મૂર્ધના

નંદિયાવત્ત. પુ૦ [નન્દ્યાવત્ત]

એક દેવ વિમાન, એક લોકપાલનું, બે ઇન્દ્રિય જીવ વિશેષ

નંદિરાગ. પુ૦ [નન્દિરાગ]

સમૃદ્ધિથી ઉત્પન્ન થયેલ હર્ષ

નંદિરુવ્વ. પુ૦ [નન્દિરુક્ષ]

પીપળો, એક વૃક્ષ

નંદિલ. વિ૦ [નન્દિલ]

આચાર્ય મંગુ ના શિષ્ય, નાગહત્થિ ના ધર્મગુરુ

નંદિવદ્ધના. સ્ત્રી૦ [નન્દિવદ્ધના]

એક વાવડી

નંદિવદ્ધના. સ્ત્રી૦ [નન્દિવદ્ધના]

એક દિક્કુમારી

નંદિવદ્ધન-૧. વિ૦ [નન્દિવદ્ધન]

ભ૦ મહાવીરના મોટા ભાઈ, તેની પત્નીનું નામ જેઠા હતું

નંદિવદ્ધન-૨. વિ૦ [નન્દિવદ્ધન]

મથુરાના રાજા સિરિદામ અને રાણી બંધુસિરી નો પુત્ર, તે 'નંદિસેન-૧' નામે પણ પ્રસિદ્ધ છે. તેણે તેના પિતાને મારી નાંખવા કાવતરું ઘડેલ પણ પકડાઈ જતા રાજા સિરિદાસે તેને મરાવી નાંખ્યો. પૂર્વભવમાં તે દુઝોહન નામનો ફૂર અને ઘાતકી જેલર હતો

નંદિવદ્ધન-૩. વિ૦ [નન્દિવદ્ધન]

મગધના નંદીગ્રામના રહીશ નંદિસેન ના ધર્મગુરુ

નંદિસેન-૧. વિ૦ [નન્દિષેન]

જુઓ 'નંદિવદ્ધન-૨' તે બંને નામે પ્રસિદ્ધ છે

નંદિસેન-૨. વિ૦ [નન્દિષેન]

દશ પૂર્વધર અને મહાયશવાળા એક સાધુ, જે દીક્ષા છોડી ગણિકાને ત્યાં રહ્યા તેણે દીક્ષા ન છોડવા અને સંયમની રક્ષા માટે ઘણા ઉપાયો કરેલા ઉગ્ર તપ અને આત્મહત્યાના પ્રયત્નો કરેલા, સૂત્રાર્થનું વારંવાર રટણ કરેલું, નિર્જન સ્થળોમાં ગયેલા, ચારિત્ર મોહનીયના ઉદયે દીક્ષા છોડીને પણ ધોર અભિગ્રહ કરેલો કે રોજ દશને પ્રતિબોધ ન કરું ત્યાં સુધી ભોજન-પાન-સ્થંડિલ-માત્ર બધું ત્યાગ. ગણિકાને ત્યાં પણ શાસ્ત્રાનુસાર શ્રાવકપણું પાળતા હતા. પુનઃ દીક્ષા લઈ તે જ ભવે મોક્ષે પણ ગયા.

નંદિસેન-૩. વિ૦ [નન્દિષેન]

ઐરવત ક્ષેત્રની આ ચોવીસીના ચોથા તીર્થંકર

નંદિસેન-૪. વિ૦ [નન્દિષેન]

ભ૦ પાર્શ્વના શાસનના એક આચાર્ય, જે વિચરણ કરતા તંબાઝ ગામ પહોંચ્યા. ત્યાં એક ચોરે તેને મારી નાંખેલ

નંદિસેન-૫. વિ૦ [નન્દિષેન]

રાજા સેણિઝ નો પુત્ર તેણે ભ૦ મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. તેણે તેના એક શિષ્યને વ્રતપાલનમાં દ્રઢ કરેલ

નંદિસેન-૬. વિ૦ [નન્દિષેન]

મગધના નંદીગ્રામ બીજા મતે શાલિગ્રામનો એક રહીશ, તેની સાથે લગ્ન કરવા કોઈ તૈયાર ન હતું. તેણે દુઃખી થઈને છેલ્લે નંદિવદ્ધન મુનિ પાસે દીક્ષા લીધી તે સાધુ વૈયાવચ્ચ માટે ઘણાં જ તત્પર રહેતા હતા. સ્ત્રીવલ્લભ થવા માટે નિયાણું કર્યું. પછી તે વસુદેવ થયા કે જે વાસુદેવકળ્હ ના પિતા હતા

નંદિસેના. સ્ત્રી૦ [નન્દિસેના]

એક વાવડી, એક દિક્કુમારી

નંદિસ્સર. પુ૦ [નન્દિસ્વર]

'નદિ' નો અવાજ

નંદિસ્સર. પુ૦ [નન્દીશ્વર]

આઠમો દ્વીપ

નંદિસ્સરવર. પુ૦ [નન્દીશ્વસ્વર]

એક દ્વીપ-વિશેષ

નંદિસ્સરા. સ્ત્રી૦ [નન્દિસ્વરા]

વાયુકુમાર દેવતાની ઘંટા

નંદિસ્સરોદ. પુ૦ [નન્દીશ્વરોદ]

એક સમુદ્ર

નંદી. સ્ત્રી૦ [નન્દી]

જુઓ 'નંદિ' શબ્દ

નંદીચૂર્ણન. ન૦ [નન્દીચૂર્ણક]

એક વૃક્ષ

નંદીફલ. ન૦ [નન્દીફલ]

એક પાત્ર વિશેષ

નંદીભાયણ. ન૦ [નન્દીભાજન]

એક વાજિંત્ર

નંદીમુહ. પુ૦ [નન્દીમુખ]

બે આંગળી પ્રમાણ શરીરધારી પક્ષી

નંદીસર. પુ૦ [નન્દીશ્વર]

આઠમો દ્વીપ

નંદીસર. વિ૦ [નન્દીશ્વર]

મહિસ્સર ના બે મિત્રમાંનો એક મિત્ર

નંદીસરવર. પુ૦ [નન્દીશ્વરવર]

એક દ્વીપ

નંદીસરવરીવ. પુ. [નન્દીશ્વરવરીવ]

એક દ્વીપ

નંદુત્તર. પુ. [નન્દોત્તર]

ભવન પતિના ઇન્દ્રના રથનો અધિપતિ

નંદુત્તરવડેસગ. પુ. [નન્દોત્તરાવતંસક]

એક દેવ વિમાન

નંદુત્તરા. સ્ત્રી. [નન્દોત્તરા]

ઇશાનેન્દ્રની એક અગ્રમહિષીની રાજધાની, એક વાવડી

નંદુત્તરા. સ્ત્રી. [નન્દોત્તરા]

એક દિક્કુમારી

નંદુત્તરા. વિ. [નન્દોત્તરા]

રાજા સેણિય ની એક પત્ની (રાણી) ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, મોક્ષે ગયા

નંદોત્તરા. સ્ત્રી. [નન્દોત્તરા]

જુઓ ઉપર

નકુલ. પુ. [નકુલ]

નોળીયો, વાદ્ય વિશેષ

નક્ક. પુ. [નક્ક]

એક જાતિનો મચ્છ

નક્ક. પુ. [નક્ક]

નાક, નાસિકા

નક્કછિન્ન. ત્રિ. [નક્કછિન્ન]

નાક કટ્ટો

નક્કછિન્નગ. ત્રિ. [નક્કછિન્નગ]

નાક કટ્ટો

નક્કછિન્નય. ત્રિ. [નક્કછિન્નય]

નાક કટ્ટો

નક્ક. પુ. [નક્ક]

નખ

નક્ક. ન. [નક્ક]

એક જ્યોતિષ્ દેવની જાતિ

નક્કદેવયા. સ્ત્રી. [નક્કદેવતા]

નક્કના અધિષ્ઠાયક

નક્કમંડલ. પુ. [નક્કમંડલ]

નક્કનો આકાશમાં મેરુ પર્વત ફરતો ચાલવાનો માર્ગ

નક્કમાસ. પુ. [નક્કમાસ]

બધાં નક્કોનો ચંદ્ર સાથે યોગ પુરો થાય તેટલો સમય

નક્કવિચય. પુ. [નક્કવિચય]

નક્કના સ્વરૂપનો નિર્ણય

નક્કવિમાન. પુ. [નક્કવિમાન]

નક્ક દેવનું વિમાન

નક્કસંસ્થિતિ. પુ. [નક્કસંસ્થિતિ]

નક્કોની અવસ્થા કે સ્થિતિ

નક્કસંવચ્છર. પુ. [નક્કસંવચ્છર]

બધાં નક્કો સૂર્ય સાથે યોગ જોડી લે તેટલો સમય

નક્ક. પુ. [નક્ક]

નખ

નક્કચ્છેયણગ. ન. [નક્કચ્છેયણગ]

નખ છેદણી

નક્કચ્છેયણય. ન. [નક્કચ્છેયણય]

જુઓ ઉપર

નક્કમલ. ન. [નક્કમલ]

નખનો મેલ

નક્કવેદના. સ્ત્રી. [નક્કવેદના]

નખજન્ય વેદના

નક્કમંસ. ન. [નક્કમંસ]

કંઠારીની જડ

નગ. પુ. [નગ]

પર્વત

નગનગરમગરસાગરચક્કંકધરંકલક્કણંકિયતલ્લ. ન.

[નગરનગરમગરસાગરચક્કંકધરંકલક્કણંકિયતલ્લ]

પર્વત-નગર- મગર-સાગર-ચક્ક અંક આદિથી અલંકૃત તળીયું

નગર. ન. [નગર]

નગર, જ્યાં કર આદિ લેવામાં ન આવે તેવું શહેર

નગરંતર. ન. [નગરંતર]

નગર અંદર

નગરગુણ. પુ. [નગરગુણ]

નગરના ગુણ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નગરગુત્તિય. પુઠ [નગરગુત્તિક]
નગરનું રક્ષણ કરનાર, કોટવાલ

નગરગોત્તિય. પુઠ [નગરગુત્તિક]
જુઓ ઉપર

નગરગોરૂવ. પુઠ [નગરગોરૂવ]
નગરના ચોપગા ગાય બળદ વગેરે

નગરઘાય. પુઠ [નગરઘાય]
નગરને લુંટનાર

નગરથેર. પુઠ [નગરસ્થવિર]
નગરના વૃક્ષ પુરુષ

નગરદાહ. પુઠ [નગરદાહ]
નગરમાં આગ લાગવી તે

નગરધમ્મ. પુઠ [નગરધર્મ]
નગરો આચાર

નગરનિદ્ધમણ. નઠ [નગરનિર્ધમન]
નગરનું પાણી નીકળવાનો માર્ગ-ખાળ

નગરનિવેસ. પુઠ [નગરનિવેશ]
નગરમાં નિવાસ કરવો તે

નગરપહ. પુઠ [નગરપથ]
નગરનો માર્ગ

નગરમંડલ. નઠ [નગરમણ્ડલ]
નગરનું મંડળ

નગરમહ. પુઠ [નગરમહ]
નગર મહોત્સવ

નગરમાણ. નઠ [નગરમાન]
નગર વસાવવાની કળા

નગરમારી. સ્ત્રીઠ [નગરમારી]
નગરના લોકોને થતો મરકી કે તેવો રોગ

નગરરોગ. પુઠ [નગરરોગ]
નગરમાં ફેલાયેલ કોઈ રોગ

નગરવહ. પુઠ [નગરવધ]
નગરના માણસોને મારી નાંખવા તે

નગરારક્ષિય. પુઠ [નગરારક્ષિત]
નગરનું રક્ષણ કરનાર, કોટવાલ

નગરાવાસ. પુઠ [નગરવાસ]
નગરના લોકોના નિવાસ સ્થાન

નગરી. સ્ત્રીઠ [નગરી]
નગરી, પુરી

નગવર. પુઠ [નગવર]
શ્રેષ્ઠ પર્વત

નર્ગિદ. પુઠ [નર્ગેન્દ્ર]
પર્વતનો ઇન્દ્ર, મેરુ પર્વત

નર્ગિણ. ત્રિઠ [નર્ગ]
નાગો, વસ્ત્રરહિત

નર્ગિણિણ. વિશેઠ [નાગન્ય]
નર્મતતા

નર્ગ. વિશેઠ [નર્ગ]
નાગો, વસ્ત્રરહિત

નર્ગ-૧. વિઠ [નર્ગનર્ગિત]

ગંધારના પુરિસપુરનો એક રાજા, પત્તેયબુદ્ધ થયા. સ્વયં દીક્ષા લીધી

નર્ગ-૨. વિઠ [નર્ગનર્ગિત]
એક ક્ષત્રિય પરિવ્રાજક

નર્ગભાવ. નઠ [નર્ગભાવ]
નર્મપણું, સાધુતા

નર્ગોહ. પુઠ [ન્યગ્રોધ]
વડનું ઝાડ, વડના આકારનું સંસ્થાન

નર્ગોહપરિમંડલ. ત્રિઠ [ન્યગ્રોધપરિમણ્ડલ]
વડના આકારે રહેલ એક સંસ્થાન, છ માંનું એક સંસ્થાન

નર્ગોહપવાલ. નઠ [ન્યગ્રોધપ્રવાલ]
વડના ઝાડના અંકુર

નર્ગોહમંથુ. પુઠ [ન્યગ્રોધમંથુ]
વડના ટેટાનું યૂર્ણ

નર્ગોહવચ્ચ. નઠ [ન્યગ્રોધવર્ચસ]
વડના ઝાડનો કચરો

નર્ગોહવન. નઠ [ન્યગ્રોધવન]
વડનું વન

નચ્ચ. ધાઠ [નૃત્ત]
નાચવું, નૃત્ય કરવું

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નચ્ચંત. કૃં [નૃત્યત્]	વૃક્ષ વિશેષ
નાચતો, નૃત્ય કરતો	નટમાલગ. પું [નાટ્યમાલક]
નચ્ચણ. નં [નર્તન]	વૈતાલ્ય પર્વતની ખંડ-પ્રપાત ગુફાનો સ્વામી
નાચ, નર્તન	નટમાલય. પું [નાટ્યમાલક]
નચ્ચણસિલય. પું [નર્તનશીલક]	જુઓ ઉપર
નાચવાના સ્વભાવવાળો, મોર	નટવિધિ. પું [નાટ્યવિધિ]
નચ્ચમાણ. કૃં [નૃત્યત્]	નાટ્ય કળા
નાચવું તે	નટવિહિ. પું [નાટ્યવિધિ]
નચ્ચયંત. કૃં [નૃત્યત્]	નાટ્ય કળા
નાચવું તે	નટસજ્જ. ત્રિં [નાટ્યસજ્જ]
નચ્ચા. કૃં [જ્ઞાત્વા]	નૃત્ય માટે સજ્જ
જાણીને	નટસાલા. સ્ત્રીં [નાટ્યશાલા]
નચ્ચાણ. કૃં [જ્ઞાત્વા]	નાટકશાળા
જાણીને	નટાનિય. પું [નાટ્યાનીક]
નચ્ચાણં. કૃં [જ્ઞાત્વા]	નટનો સમૂહ
જાણીને	નટાનિયાધિપતિ. પું [નાટ્યાનીકાધિપતિ]
નચ્ચુળહ. નં [નાટ્યુણ]	નટની સેનાનો સ્વામી
બહુ ગરમ નહીં તેવું	નટાનિયાધિવતિ. પું [નાટ્યાનીકાધિપતિ]
નજ્જ. ધાં [જ્ઞા]	જુઓ ઉપર
જાણવું	નટાનિયાહિવડ. પું [નાટ્યાનીકાધિપતિ]
નટ. નં [નાટ્ય]	જુઓ ઉપર
નાટક, નાટ્યકળા, નાટક સંબંધી વિજ્ઞાન, નર્તન	નટ્ટિગા. સ્ત્રીં [નર્તિકા]
નટ. ત્રિં [નર્તક]	નર્તકી
નૃત્ય કરનાર	નટ્ટિયા. સ્ત્રીં [નર્તિકા]
નટ્ટક. ત્રિં [નાટ્યક]	નર્તકી
નાટક કરનાર	નટ્ટ. ત્રિં [નટ્ટ]
નટ્ટગ. ત્રિં [નાટ્યક]	નાશ પામેલ, ખોવાયેલ
નાટક કરનાર	નટ્ટ. ત્રિં [નટ્ટ]
નટ્ટગપેચ્છા. સ્ત્રીં [નાટ્યકપ્રેક્ષા]	એક મુહૂર્ત
નાટક જોવું તે	નટ્ટચરિત. વિશેં [નટ્ટચારિત્ર]
નટ્ટઢાણ. નં [નાટ્યસ્થાન]	દુરાચારી, જેનું ચારિત્ર નાશ પામેલ છે તે
નાટકનું સ્થાન	નટ્ટતેય. વિશેં [નટ્ટતેજસ]
નટ્ટપેચ્છા. સ્ત્રીં [નાટ્યકપ્રેક્ષા]	જેનું તેજ-પ્રકાશ નાશ પામેલ છે તે
નૃત્ય જોવું તે	નટ્ટમડય. વિશેં [નટ્ટમતિક]
નટ્ટમાલ. પું [નૃત્તમાલ]	બુદ્ધિભ્રષ્ટ, જેની બુદ્ધિ નાશ પામી છે તે

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નટ્વરજ. વિશેઠ [નટ્વરજસ]

૨૪ વગરનું, સ્વચ્છ

નટ્વરય. વિશેઠ [નટ્વરજસ]

૨૪ વગરનું, સ્વચ્છ

નટ્વસંજ્ઞ. વિશેઠ [નટ્વસંજ્ઞ]

ભ્રાંતચિત્ત, જેની સંજ્ઞા નાશ પામેલ છે તે

નટ્વસુદય. પુઠ [નટ્વશ્રુતિક]

જેની શ્રુતિ નાશ પામેલ છે તે, શાસ્ત્ર નિર્ણયમાં અસમર્થ

નટ. ધાઠ [નટ]

નાચવું

નટ. પુઠ [નટ]

નટ, નાટકીયો

નટખંડયા. સ્ત્રીઠ [નટખાદિતા]

એક જાતની પ્રવજ્યા-નાટકની માફક કથાદિ દ્વારા આજીવિકા ચલાવવી તે

નટપાસણ. નઠ [નટપાસણ]

નટને જોવા તે

નટપેચ્છા. સ્ત્રીઠ [નટપેચ્છા]

નટને જોવા તે

નટિય. ત્રિઠ [નટિય]

પીડિત, પીડાયેલ

નળંદા. સ્ત્રીઠ [નનાન્દ]

નણંદ

નત. પુઠ [નત]

નમેલ, એક વિમાન

નત્તમાગ. પુઠ [નત્તમાગ]

ચંદ્રનો યોગ કરનારી રાત્રિ

નત્તી. સ્ત્રીઠ [નત્તી]

દોહિત્રી

નત્તુ. પુઠ [નત્તુ]

દોહિત્ર

નત્તુણિ. સ્ત્રીઠ [નત્તુણિ]

દોહિત્રી

નત્તુઈ. સ્ત્રીઠ [નત્તુઈ]

દોહિત્રી

નત્તુગ. પુઠ [નત્તુગ]

દોહિત્ર

નત્તુણિય. પુઠ [નત્તુણિય]

દોહિત્ર

નત્તુણિયા. સ્ત્રીઠ [નત્તુણિયા]

દોહિત્રી

નત્તુય. પુઠ [નત્તુય]

દોહિત્ર

નત્તુયા. સ્ત્રીઠ [નત્તુયા]

દોહિત્રી

નત્તુયાવડ. પુઠ [નત્તુયાવડ]

દોહિત્રીનો પતિ

નત્થ. વિશેઠ [નત્થ]

સ્થાયી રાખેલ, બળદની નાથ

નત્થણ. નઠ [નત્થણ]

નાકમાં છિદ્ર કરવું

નત્થા. સ્ત્રીઠ [નત્થા]

બળદની નાથ

નત્થિ. અઠ [નત્થિ]

નથી

સપ્તભંગીનો એક ભેદ

નત્થિઅ. પુઠ [નત્થિઅ]

નાસ્તિક, અક્રિયાવાદી

નત્થિકવાદિ. પુઠ [નત્થિકવાદિ]

નાસ્તિક કે અક્રિયાવાદી

નત્થિત્ત. નઠ [નત્થિત્ત]

અસ્તિત્વનો અભાવ

નત્થિભાવ. પુઠ [નત્થિભાવ]

ન હોવાપણાનો ભાવ

નદ. પુઠ [નદ]

શબ્દ, નાદ, ધ્વનિ

નદ. ધાઠ [નદ]

શબ્દ કરવો, નાદ કરવો

નદંત. કૃઠ [નદંત]

શબ્દ કરતો

નદિજતા. સ્ત્રી૦ [નદીયાત્રા]

નદી-યાત્રા

નદિમહ. પુ૦ [નદીમહ]

નદી મહોત્સવ

નદી. સ્ત્રી૦ [નદી]

નદી, એક સમુદ્ર

નદી. સ્ત્રી૦ [નદી]

એ નામનો એક દ્વીપ

નદીઆયયણ. ન૦ [નદ્યાયતન]

નદીસંબંધિ નિવાસ સ્થાન

નદીબહુલ. ન૦ [નદીબહુલ]

નદીની બહુલતા

નદીમહ. પુ૦ [નદીમહ]

જુઓ 'નદમિહ'

નદુલ્લગ. ન૦ [દે.]

નૃત્ય

નપુંસ. પુ૦ [નપુંસક]

નપુંસક, નામદ, જેને નપુંસક વેદનો ઉદય છે તેવો જીવ, સ્ત્રી-પુરુષ ઉભય લક્ષણથી યુક્ત

નપુંસક. ન૦ [નપુંસક]

જુઓ ઉપર

નપુંસકનિમિત્ત. ન૦ [નપુંસકનિમિત્ત]

નપુંસક પ્રકારના નિમિત્ત

નપુંસકપન્નવળી. સ્ત્રી૦ [નપુંસકપ્રજાપત્ની]

નપુંસકના લક્ષણ બતાવનારી ભાષા

નપુંસકલિંગસિદ્ધ. પુ૦ [નપુંસકલિંગસિદ્ધ]

નપુંસકપણું પ્રાપ્ત કરેલ જીવનું સિદ્ધ થવું તે

નપુંસકવયણ. ન૦ [નપુંસકવચન]

નાન્યતર જાતિના શબ્દ

નપુંસકવેદ. પુ૦ [નપુંસકવેદ]

ત્રણ દેવમાંનો એક વેદ

નપુંસકવેદગ. પુ૦ [નપુંસકવેદક]

નપુંસકવેદવાળો જીવ

નપુંસગ. પુ૦ [નપુંસક]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસગતા. સ્ત્રી૦ [નપુંસકતા]

નપુંસકપણું પ્રાપ્ત કરેલ જીવનું સિદ્ધ થવું તે

નપુંસગત્ત. ન૦ [નપુંસકત્વ]

નપુંસકપણું પ્રાપ્ત કરેલ જીવનું સિદ્ધ થવું તે

નપુંસગપચ્છાકડ. પુ૦ [નપુંસકપચ્છાત્કૃત]

પાછળથી નપુંસક કરાયેલ

નપુંસગલિંગસિદ્ધ. પુ૦ [નપુંસકલિંગસિદ્ધ]

નપુંસકપણે સિદ્ધ થયેલ

નપુંસગવયણ. ન૦ [નપુંસકવચન]

નાન્યતર જાતિના વચન

નપુંસગવેદ. પુ૦ [નપુંસકવેદ]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસગવેદય. પુ૦ [નપુંસકવેદક]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસગવેય. પુ૦ [નપુંસકવેદ]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસગવેયગ. પુ૦ [નપુંસકવેદક]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસગવેયપરિણામ. પુ૦ [નપુંસકવેદપરિણામ]

નાપુંસક વેદના ઉદયથી ઉત્પન્ન ભાવ

નપુંસય. પુ૦ [નપુંસક]

જુઓ 'નપુંસ'

નપુંસયવેયણિજ્ઞ. ન૦ [નપુંસકવેદનીય]

મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ-જેનાથી નપુંસકપણું વેદનામાં આવે છે.

નપુંસયસડણ. ન૦ [નપુંસકશટન]

નપુંસકનો વિવાદ

નપુંસવગ્ગ. પુ૦ [નપુંસકવર્ગ]

નપુંસકોનો સમુહ

નપુંસવેય. પુ૦ [નપુંસકવેદ]

જુઓ 'નપુંસ'

નપ્પ. ધા૦ [જ્ઞા]

જાણવું

નભ. ન૦ [નભસ્]

આકાશ

નભંગણ. ન૦ [નભોઙ્ગન]

આકાશરૂપ આંગણું

નભસૂરય. પુ૦ [નભ:સૂરક]

કાળા પુદ્ગલવાળો રાહુ

નભસેન. વિ૦ [નભસેન]

રાજા ઉગસેન નો પૌત્ર, જેણે સાગરચંદ્ર ને મારી નાંખેલ,
(નભસેન નામે પણ જણાય છે)

નભોદેવ. પુ૦ [નભોદેવ]

આકાશનો દેવ-સૂર્ય

નમ. ધા૦ [નમ્]

નમવું, નમસ્કાર કરવો

નમ. ધા૦ [નમસ્]

નમસ્કાર કરવા તે

નમ. ધા૦ [નમય્]

નમાવવું, નીચું કરવું

નમંત. પુ૦ [નમત્]

નમવું તે

નમંસ. ધા૦ [નમસ્ય]

નમવું, નમન કરવું

નમંસંત. કૃ૦ [નમસ્યત્]

નમન કરતો

નમંસણ. ન૦ [નમસ્યન]

નમસ્કાર કરવા તે

નમંસણિજ્ઞ. ત્રિ૦ [નમસ્યનીય]

નમસ્કાર કરવા યોગ્ય

નમંસણીય. ત્રિ૦ [નમસ્યનીય]

જુઓ ઉપર

નમંસમાણ. કૃ૦ [નમસ્યત્]

નમસ્કાર કરતો

નમંસિત્ત. કૃ૦ [નમસ્યિત્તમ્]

નમસ્કાર કરવા માટે

નમંસિત્તા. કૃ૦ [નમસ્યિત્તા]

નમસ્કાર કરીને

નમન. ન૦ [નમન]

નમન, પ્રણામ

નમની. સ્ત્રી૦ [નમની]

ત્રીજી ગૌણ આજ્ઞા,

નમની. સ્ત્રી૦ [નમની]

ઘરે આવેલ સાધુના આગમન પર પ્રસન્નતાપૂર્વક થતો
જે વિનયભાવ

નમમાણ. કૃ૦ [નમત્]

નમવું તે

નમિ-૧. વિ૦ [નમિ]

વિદેહના મિથિલા નગરીના એક રાજા, તેઓ પ્રત્યેકબુદ્ધ
થયા. પૂર્વજન્મની સ્મૃતિથી દીક્ષા લીધી. રાજપાટ આદિ
ત્યાગ કર્યો. ઇન્દ્રએ બ્રાહ્મણના રૂપે ઘણા પ્રશ્નો કર્યા, તેના
વૈરાગ્ય ભાવવાહી, બુદ્ધિયુક્ત ઉત્તરોથી સમાધાન કર્યા

નમિ-૨. વિ૦ [નમિ]

ભ૦ ઉસમ ના પુત્ર કચ્છ નો પુત્ર, નાગકુમાર ધરણેન્દ્રએ
તેને ઘણી વિદ્યા આપેલી, તેણે વિનમિ સાથે વૈતાલ્યમાં
ઘણા નગર વસાવેલા. છેલ્લે ભરત ચક્રવર્તી સાથે યુદ્ધ
કર્યું અને શરણે ગયા

નમિ-૩. વિ૦ [નમિ]

ભરતક્ષેત્રની આ ચોવીસીના એકવીસમાં તીર્થંકર.
મિથિલાના રાજા વિજય અને રાણી વપ્પા ના પુત્ર, તેનો
દેહ સુવર્ણ વર્ણનો હતો. ૧૦૦૦ પુરુષ સાથે દીક્ષા લીધી.
તેમને ૧૭ ગણ અને ૧૭ ગણધર થયા. ૧૦૦૦૦ વર્ષ
આયુ પાળી મોક્ષે ગયા

નમિરૂણ. કૃ૦ [નત્વા]

નમીને

નમિપવજ્ઞા. સ્ત્રી૦ [નમિપ્રવ્રજ્યા]

‘ઉત્તરજ્ઞયણ’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

નમિય. ત્રિ૦ [નત]

નમ્ર

નમિય. પુ૦ [નમિત]

નમેલ

નમિયા. વિ૦ [નમિતા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી. ભ૦ પાર્શ્વ પાસે
દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની અગ્રહમિષી
બની. તે નવમિયા નામે પણ ઓળખાય છે

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નમુવકાર. પુ. [નમસ્કાર]

નમસ્કાર

નમુવકારસહિય. ન. [નમસ્કારસહિત]

પચ્ચક્રમાણનો એક ભેદ-નમસ્કાર સહિત

નમુદઅ. વિ. [નમુદય]

ગોશાળાના મુખ્ય બાર ઉપાસકોમાંનો એક ઉપાસક

નમેત્તા. કૃ. [નમયિત્વા]

નમન કરીને

નમો. અ. [નમસ્]

નમસ્કાર કરવો તે

નમોઽસ્થુ. અ. [નમોઽસ્તુ]

નમસ્કાર થાઓ

નમોકાર. પુ. [નમસ્કાર]

નમસ્કાર

નમોવકાર. પુ. [નમસ્કાર]

જુઓ ઉપર

નમોવકારપુણ. ન. [નમસ્કારપુન્ય]

નમસ્કાર વડે થતું પુન્ય

નમોવકારસમ. ન. [નમસ્કારસમ]

નમસ્કાર રૂપ, નમસ્કાર સમાન

નમોજિણાણં. પુ. [નમસ્ જિનાય]

જિનેશ્વરને નમસ્કાર થાઓ

નમ્મુદય. પુ. [નમોદય]

એ નામનો એક આજીવક મતનો ઉપાસક

નય. ધા. [ની]

લઈ જવું, જ્ઞાન કરાવવું

નય. ત્રિ. [નત]

નમેલ, નમ્ર થયેલ

નય. પુ. [નય]

અનેક ધર્મવાળી વસ્તુના એક ધર્મનો બોધ કરાવનાર
અભિપ્રાય, નૈગમ આદિ સાત નયમાંનો કોઈ એક,
નીતિ, યુક્તિ, વિધિ, શાસ્ત્રમત

નય. ધા. [નદ]

નાદ કરવો, અવાજ કરવો

નયગતિ. સ્ત્રી. [નયગતિ]

નૈગમ આદિ નયો દ્વારા પોતપોતાના મતનું સ્થાપન
કરવું તે

નયદ્વયા. સ્ત્રી. [નયાર્થતા]

નયને આશ્રિને

નયન. ન. [નયન]

નેત્ર, લઈ જવું, નિશ્ચય

નયનઉપ્પાડિય. ન. [ઉત્પાટિતનયન]

ઉપર ઉઠાવેલ આંખ

નયનકીયરાસિ. સ્ત્રી. [નયનકીકારાશિ]

આંખની કીકીની રાશિ

નયનબાણ. પુ. [નયનબાણ]

નેત્રરૂપી બાણ

નયનમાલા. સ્ત્રી. [નયનમાલા]

હારબંધ ઉભેલા લોકોની નેત્ર પંક્તિ

નયનવિસ. ન. [નયનવિષ]

આંખનું ઝેર

નયનુપ્પાડિય. ન. [ઉત્પાટિકનયન]

ઉપર ઉઠાવેલ આંખ

નયનોદય. ન. [નયનોદક]

આંખના આંસુ

નયપ્પહાણ. ત્રિ. [નયપ્રધાન]

મુખ્યનય

નયબંમહેતુ. પુ. [નયબ્રહ્મહેતુ]

નૈગમાદિ સાત નયપૂર્વકનું જ્ઞાન-
શ્રુત જ્ઞાનનો હેતુ

નયર. ન. [નગર]

નગર, જ્યાં કર નથી લેવાતો તેવું સ્થાન

નયરગુણ. પુ. [નગરગુણ]

નગરના ગુણ

નયરગુત્તિય. પુ. [નગરગુપ્તિક]

જુઓ 'નગરગુત્તિય'

નયરમંડલ. ન. [નગરમંડલ]

નગર મંડળ

નયરસેદ્ધિ. પુ. [નગરશ્રેષ્ઠિ]

નગરનો શ્રેષ્ઠી

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નયરી. સ્ત્રી૦ [નગરી]

નગરી, રાજધાનીનું શહેર

નયવ. પુ૦ [નયવત્]

નયવાળો

નયવાદિ. પુ૦ [નયવાદિન્]

નય-વાદી

નયવિહણ્ણુ. પુ૦ [નયવિધજ્]

નયના પ્રકારને જાણનાર

નયવિહિ. પુ૦ [નયવિધિ]

નયના પ્રકાર

નર. પુ૦ [નર]

નર, મનુષ્ય, પુરુષ

નરક. પુ૦ [નરક]

નરક, નરકાવાસ, રત્નપ્રભા આદિ સાત નરક,
નરકગતિ

નરકંઠ. પુ૦ [નરકંઠ]

રત્નની એક જાતિ

નરકંઠગ. પુ૦ [નરકંઠક]

જુઓ ઉપર

નરકંઠણ. પુ૦ [નરકંઠક]

જુઓ ઉપર

નરકંત. સ્ત્રી૦ [નરકાન્ત]

એક મહાનદી

નરકંતપ્પવાયદ્દહ. પુ૦ [નરકાન્તપ્રપાતદ્રહ]

નરકાંત નદીનો પ્રવાહ પડે છે તે દ્રહ

નરકંતા. સ્ત્રી૦ [નરકાન્તા]

એક મહાનદી

નરગ. પુ૦ [નરક]

જુઓ 'નરક'

નરગગતિ. સ્ત્રી૦ [નરકગતિ]

ચારગતિમાંની એક ગતિ

નરગતલ. ન૦ [નરકતલ]

નરકનું તળીયું

નરગત્ત. ન૦ [નરકત્ત]

નારકીપણું

નરગાવાસ. પુ૦ [નરકાવાસ]

નારકીને રહેવાનું સ્થાન

નરચ્છાયા. સ્ત્રી૦ [નરચ્છાયા]

પુરુષ છાયા

નરદત્ત. વિ૦ [નમુદત્ત]

ભ૦ અરિષ્ટનેમિના મુખ્ય શિષ્ય, તેનું બીજું નામ 'વરદત્ત'

નરદાવણિય. ન૦ [નરદાપનિક]

મનુષ્યને આપવા યોગ્ય

નરદેવ. પુ૦ [નરદેવ]

ચક્રવર્તી

નરપવર. પુ૦ [નરપ્રવર]

શ્રુષ્ઠપુરુષ

નરય. ન૦ [નરક]

જુઓ 'નરક'

નરયગઙ્ગમનરોહ. પુ૦ [નરકગતિગમનરોધ]

નરક ગતિમાં જવામાં અટકાવનાર

નરયગઈ. સ્ત્રી૦ [નરકગતિ]

જુઓ 'નરગગતિ'

નરયપાલ. પુ૦ [નરકપાલ]

પરમાધામી દેવ

નરયલોય. પુ૦ [નરકલોક]

નરકલોક

નરયવિભક્તિ. સ્ત્રી૦ [નરકવિભક્તિ]

નરકનો વિભાગ

'સૂયગડ' સૂત્રનું એક અધ્યયન

નરયસંકાસ. ન૦ [નરકસંજ્ઞાશ]

નરકસમાન

નરયાવાસ. પુ૦ [નરકાવાસ]

જુઓ 'નરગાવાસ'

નરલોગ. પુ૦ [નરલોક]

મનુષ્યલોક

નરવડ. પુ૦ [નરપતિ]

રાજા

નરવતિ. પુ૦ [નરપતિ]

રાજા

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નરવતી. પુ૦ [નરવતી] મહાપુરુષ	રાજા
નરવરિંદ. પુ૦ [નરવરેન્દ્ર] શ્રેષ્ઠ રાજા	નલ. પુ૦ [નલ] એક વનસ્પતિ, નળી
નરવરેંદ. પુ૦ [નરવરેન્દ્ર] શ્રેષ્ઠ રાજા	નલકૂબર. પુ૦ [નલકૂબર] એક દેવ-વિશેષ
નરવસભ. પુ૦ [નરવૃષભ] ઉત્તમપુરુષ	નલવન. ન૦ [નલવન] એક વનસ્પતિનું વન
નરવસહ. પુ૦ [નરવૃષભ] જુઓ ઉપર	નલાગનિ. પુ૦ [નલાગ્નિ] નળનામક તૃણનો અગ્નિ
નરવાહન. વિ૦ [નરવાહન] એક પ્રસિદ્ધ કથા	નલદાસ. વિ૦ [નલદાસ] રાજા ચંદસત્ત ના રાજ્યમાં ચાણક દ્વારા નિયુક્ત કોટવાળ
નરવાહન. વિ૦ [નરવાહન] એક પ્રસિદ્ધ કથા	નલિન. વિ૦ [નલિન] આવતી ચોવીસીમાં થનારા પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપરમ' ની પાસે દીક્ષા લેનારા આઠ રાજાઓમાંના એક રાજા
નરસિરમાલ. સ્ત્રી૦ [નરશિરોમાલા] પુરુષોના મસ્તકની માળા	નલિન. ન૦ [નલિન] લાલ કમળ, સમયનું એક માપ, એક દેવવિમાન, એક વાવડી, મહાવિદેહની વિજય
નરસીહ. પુ૦ [નરસિંહ] પુરુષમાં સીંહ સમાન	નલિન. ન૦ [નલિન] મહાવિદેહની વિજય,
નરસુહ. પુ૦ [નરસુખ] મનુષ્યનું સુખ	નલિનંગ. ન૦ [નલિનાંગ] સમયનું એક માપ
નરાહિય. પુ૦ [નરાધિવ] રાજા	નલિનકૂડ. પુ૦ [નલિનકૂટ] એક વક્ષસ્કાર પર્વત
નરાહિવ. પુ૦ [નરાધિવ] રાજા	નલિનગુમ્મ. પુ૦ [નલિનગુલ્મ] આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન
નરિંદ. પુ૦ [નરેન્દ્ર] રાજા	નલિનજોણિય. ન૦ [નલિનયોનિક] લાલકમળ-યોનિજન્ય
નરિંદકંત. પુ૦ [નરેન્દ્રકાન્ત] એક દેવવિમાન	નલિનત્ત. ન૦ [નલિનત્વ] લાલકમળપણું
નરિંદવસભ. પુ૦ [નરેન્દ્રવૃષભ] ઉત્તમ રાજા	નલિનહથગય. ન૦ [હસ્તગતનલિન] હાથમાં રહેલ લાલ કમળ
નરિંદુત્તરવડેંસગ. પુ૦ [નરેન્દ્રોત્તરાવતંસક] એક દેવ વિમાન	નલિના. સ્ત્રી૦ [નલિના] એક વાવડી
નરીસર. પુ૦ [નરેશ્વર] રાજા	નલિનિગુમ્મ. પુ૦ [નલિનિગુલ્મ] આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન
નરેસ. પુ૦ [નરેશ] રાજા	

નલિનિગુમ્મ-૧. વિં [નલિનિગુલ્મ]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર રામકળ્હ નો પુત્ર, ભં મહાવીર
પાસે દીક્ષા લીધી. સહસ્રારકલ્પે દેવ થયા. મહાવિદેહે
મોક્ષે જશે

નલિનિગુમ્મ-૨. વિં [નલિનિગુલ્મ]

આવતી ચોવીસીમાં થનારા પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપરમ'
ની પાસે દીક્ષા લેનારા આઠ રાજાઓમાંના એક રાજા

નલિનિવન. નં [નલિનીવન]

કમલિનીનું વન, એક ઉદ્યાન વિશેષ

નલિનિસંડ. નં [નલિનીષ્ણડ]

એક ઉદ્યાન

નલિની. સ્ત્રીં [નલિની]

કમલિની, પદ્મલતા

નલિયા. સ્ત્રીં [નલિકા]

એક વનસ્પતિ, નળી

નવ. ત્રિં [નવ]

નવીન, નવું, તાજું

નવંગ. નં [નવાઙ્ગ]

બે કાન, બે આંખ, બે નાક, જીભ સ્પર્શ અને મન એ
નવ અંગ

નવકાર. પું [નમસ્કાર]

નમસ્કાર, 'નવકાર' પાઠ

નવકોડી. સ્ત્રીં [નવકોટિ]

નવ પ્રકારે

નવખોડા. સ્ત્રીં [દે.]

વસ્ત્રપડિલેહણાનો ભેદ

નવગ. વિં [નવક]

વસંતપુરનો એક સાર્થવાહ

નવગુણ. નં [નવગુણ]

નવગણું

નવમિયા-૧. વિં [નવમિકા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે
દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

નવઠ્ઠાણ. નં [નવસ્થાન]

નવ સ્થાન

નવતય. પું [નવત્વક્]

નવી ચામડી-છાલ

નવતુરગ. પું [નવતુરગ]

નવો ઘોડો

નવનવડમંગુલપરિણાહ. નં [નવનવતત્યઙ્ગુલપરિણાહ]

નવાણું આંગળ લાંબુ

નવનવમિયા. સ્ત્રીં [નવનવમિકા]

એકયાશી દિવસનું એક તપ-વિશેષ

નવનિહિપતિ. પું [નવનિધિપતિ]

નવનિધિના સ્વામી, ચક્રવર્તી

નવનિહિવતિ. પું [નવનિધિપતિ]

જુઓ ઉપર

નવનીડ્યા. સ્ત્રીં [નવનીતિકા]

એક વનસ્પતિ

નવનીડ્યાગુમ્મ. નં [નવનીતિકાગુલ્મ]

જુઓ ઉપર

નવનીત. નં [નવનીત]

માખણ

નવનીતિયા. સ્ત્રીં [નવતીતિકા]

એક વનસ્પતિ

નવનીય. નં [નવનીત]

માખણ

નવપુલ્લિ. પું [નવપૂર્વિન્]

નવપૂર્વના જ્ઞાતા

નવપુલ્લી. પું [નવપૂર્વિન્]

જુઓ ઉપર

નવમા. સ્ત્રીં [નવમી]

નોમ, પક્ષની નવમી તિથિ

નવમાલડમાલા. સ્ત્રીં [નવમાલતિમાલા]

માલતીના તાજા ફુલની માળા

નવમાલિયા. સ્ત્રીં [નવમાલિકા]

એક વેલ

નવમિ. સ્ત્રીં [નવમી] જુઓ 'નવમા'

નવમિતા. સ્ત્રીં [નવમિકા]

કિંપુરુષના એક ઇન્દ્રની પદરાણી,

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નવમિતા. સ્ત્રીં [નવમિકા]

એક દિક્કુમારી

નવમિતા. સ્ત્રીં [નવમિકા]

દેવેન્દ્રની પદરાણી,

નવમિપક્ષ. પું [નવમીપક્ષ]

જેમાં નોમનો સમાવેશ થતો હોય તેવો આઠમનો દિવસ

નવમિય. સ્ત્રીં [નવમિકા]

જુઓ 'નવમિતા'

નવમિયા. સ્ત્રીં [નવમિકા]

જુઓ 'નવમિતા'

નવમિયા-૧. વિં [નવમિકા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

નવમિયા-૨. વિં [નવમિકા]

કંપિલપુરના 'પરમ' ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ શકેન્દ્રની દેવી બની

નવમી. સ્ત્રીં [નવમી]

જુઓ 'નવમા'

નવય. પું [નવક]

એક જાતનું ઉનનું વસ્ત્ર

નવર. અં [નવર]

વિશેષતા સૂચક અવ્યય, કેવળ, ફક્ત, અનંતર

નવરં. અં [નવરં]

જુઓ ઉપર

નવરિ. અં [નવરિ]

અંતર, પૂર્વના અતિદેશ કરતા કંઈક વિશેષતા ધોતક

નવિય. ત્રિં [નવ્ય]

નવું

નસ. ધાં [નસ]

ભાગવું

નસંતપરલોગવાહ. પું [અસત્પરલોકવાદિન]

પરલોક નથી - એવું કહેનાર

નસંતિપરલોગવાદિ. પું [નાસ્તિપરલોકવાદિન]

જુઓ ઉપર

નસ. ધાં [ન્યસ]

સ્થાપના કરવું

નસસ. ધાં [નશ]

નાશ પામવો

નસસમાણ. કૃં [નશ્યત]

નાશ પામવું તે

નહ. પું [નખ]

નખ

નહ. પું [નભસ]

આકાશ

નહંસિ. પું [નખવત]

નખવાળા

નહચ્છેયણ. નં [નવચ્છેદન]

નખછેદન કરવું તે

નહચ્છેયણગ. નં [નખચ્છેદનક]

નખ છેદનક

નહચ્છેયણય. નં [નખચ્છેદનક]

જુઓ ઉપર

નહતલ. નં [નભસ્તલ]

આકાશ

નહત્ત. નં [નખત્વ]

નખપણું

નહમલ. નં [નખમલ]

નખનો મેલ

નહયલ. નં [નભસ્તંલ]

આકાશ

નહવાહન. વિં [નભોવાહન]

મરુચ્ચ નગરનો રાજા, પડ્ધાણ ના રાજા સાલવાહન દ્વારા તેની ઉપર કેટલીક વખત હુમલા થયા પણ તે હારી ગયો. છેલ્લે નહવાહના ના મંત્રીની મદદથી સાલવાહન જીતી ગયો

નહવીણિયા. સ્ત્રીં [નખવીણિકા]

નખને વીણા જેમ બનાવી (વગાડવી તે)

નહવેયણા. સ્ત્રીં [નખવેદના]

નખની વેદના

નહસંઠાળ. ન૦ [નહસંસ્થાન]

નખ જેવું તીક્ષ્ણ

નહસિર. ન૦ [નહસિરસ]

નખનો અગ્રભાગ

નહસિહા. સ્ત્રી૦ [નહસિહા]

નખનો અગ્રભાગ

નહિ. અ૦ [નહિ]

નિષેધાર્થક અવ્યય

નહિ. પુ૦ [નહિ]

નખવાળા

નહિયા. સ્ત્રી૦ [નહિકા]

વનસ્પતિ વિશેષ

નહી. સ્ત્રી૦ [નહી]

એક સાધારણ વનસ્પતિ

ના. ધા૦ [જ્ઞા]

જાણવું

નાહ. અ૦ [ન] નહીં

નાહ. ત્રિ૦ [જ્ઞાતિ]

જાતિ, નાત,

નાહ. ત્રિ૦ [જ્ઞાતિ]

માતાપિતાદિ સંબંધિ

નાહં. અ૦ [ન]

નહીં, નિષેધાર્થક અવ્યય

નાહકટુય. ત્રિ૦ [નાતિકટુય]

થોડું કડવું

નાહજન. પુ૦ [જ્ઞાતિજન]

જ્ઞાતિજન, નાતીલા

નાહય. ત્રિ૦ [નાદિત]

નાદ કરેલ,

નાહય. ત્રિ૦ [નાદિત]

જાણેલ

નાહલ-૧. વિ૦ [નાગિલ]

મગધ દેશના કુશસ્થળ નગરનો એક શ્રાવક તેને સુમઙ્/સુમતિ નામે એક ભાઈ હતો. નિર્ધન થતા બંને ભાઈ દેશાંતર જવા નીકળ્યા, માર્ગમાં સાધુનો સાથ

મળતા બંને સાથે ચાલ્યા પણ સાધુના આચરણમાં કુશીલતા જોઈ નાહલે તેનો સાથ છોડવા વિચાર્યું, સુમઙ્ ને સમજાવ્યો પણ તે માન્યો નહીં, ભગવંત વચનાનુસાર નાહલ ને કુશીલ સંસર્ગમાં રહેવું યોગ્ય ન લાગ્યું, ભ૦ અરિષ્ટનેમિની દેશના સાંભળી, અંતક્રુત્ કેવળી થઈ મોક્ષે ગયા

નાહલ-૨. વિ૦ [નાગિલ]

ચંપાનગરીનો એક શ્રાવક તે કુમારનંદિ સોનીનો મિત્ર હતો, મૃત્યુ બાદ નાહલ અચ્યુત કલ્પે દેવતા થયો

નાહવિગટ્ટ. ત્રિ૦ [નાતિવિકૃષ્ઠ]

અત્યંત દીર્ઘ નહિ તેવું

નાહવેલં. ન૦ [નાતિવેલમ્]

મર્યાદા ન ઓળંગવી તે

નાહવર્ગ. પુ૦ [જ્ઞાતિવર્ગ]

સ્વજનાદિ વર્ગ

નાહં. કૃ૦ [જ્ઞાતુમ્]

જાણવા માટે

નાહં. કૃ૦ [જ્ઞાત્વા]

જાણીને

નાહુણ. કૃ૦ [જ્ઞાત્વા]

જાણીને

નાગ. પુ૦ [નાગ]

નાગવંશજ, હાથી, નાગકેસર, એક ચૈત્યવૃક્ષ, એક કરણ, સર્પ, નાગ, એક સિદ્ધાચતન દ્વાર

નાગ. પુ૦ [નાગ]

એક કરણ

નાગ. પુ૦ [નાગ]

એક દ્વીપ, એકસમુદ્ર, એક વક્ષસ્કાર પર્વત

નાગ. પુ૦ [નાગ]

જેના મુગટમાં સર્પની ફેણનું ચિહ્ન છે તેવા નાગકુમાર દેવ, ભવનપતિ દેવોનો એક ભેદ

નાગ-૧. વિ૦ [નાગ]

ભદ્વિલપુરનો એક ગાથાપતિ, તેની પત્નીનું નામ સુલસા હતું, તેના અનિયસ આદિ છ પુત્રો હતા. (વાસ્તવમાં તે દેવઈ ના પુત્રો હતા. સુલસા એ તેને ઉછેરેલા)

નાગ-૨. વિં [નાગ]

રાજા પસેનજી નો સારથિ તેની પત્નીનું નામ સુલસા હતું

નાગકન્ના. સ્ત્રીં [નાગકન્યા]

નાગકન્યા

નાગકુમાર. પું [નાગકુમાર]

ભવનપતિ દેવનો એક ભેદ

નાગકુમારઉદ્દેશય. પું [નાકુમારોદ્દેશક]

એક ઉદ્દેશક

નાગકુમારત્ત. નં [નાગકુમારત્ત]

નાગકુમાર દેવતાપણું

નાગકુમારરાય. પું [નાગકુમારરાજ]

નાગકુમાર દેવતાનો રાજા, નાગેન્દ્ર

નાગકુમારાવાસ. પું [નાગકુમારાવાસ]

નાગકુમારોના આવાસ-રહેઠાણ

નાગકુમારિંદ. પું [નાગકુમારેન્દ્ર]

નાગકુમારોનો ઇન્દ્ર-ધરણેન્દ્ર

નાગકુમારી. સ્ત્રીં [નાગકુમારી]

નાગકુમારની દેવી

નાગકુમારુદ્દેસય. પું [નાકુમારોદ્દેશક]

એક ઉદ્દેશક

નાગગૃહ. પું [નાગગૃહ]

નાગ દેવતાના આવેશથી થયેલ તાવ વગેરે

નાગઘર. નં [નાગગૃહ]

નાગદેવતાનું ઘર

નાગઘરય. નં [નાગગૃહક]

જુઓ ઉપર

નાગચિત્ત. નં [નાગચિત્ર]

નાગ-ચિત્ર

નાગજણ. પું [નાગયજ્ઞ]

નાગદેવતાની પૂજા

નાગજણય. પું [નાગયજ્ઞક]

નાગપૂજા સંબંધિ

નાગજસા. વિં [નાગયજ્ઞ]

ચક્રવર્તી બંધદત્ત ની એક રાણી અને પંથગ ની પુત્રી

નાગજ્જુન. વિં [નાગર્જુન]

આચાર્ય હિમવત ના શિષ્ય અને મયદિન ના ગુરુ.

વલ્લભીપુરમાં દેવઙ્ગિણિ ની નિશ્રામાં થયેલ વાંચનાના મુખ્ય આચાર્ય, તેથી તે વાચના નાગજ્જુનિય પણ કહેવાતી હતી

નાગજ્જુનિય. વિં [નાગર્જુનીક]

જુઓ 'નાગજ્જુન'

નાગણિય. નં [નાગ્ન્ય]

નગ્નતા, એક પરિષદ

નાગદંત. પું [નાગદન્ત]

હાથી દાંતની ખીંટી

નાગદંતગ. પું [નાગદન્તક]

હાથી દાંતનું

નાગદંતય. પું [નાગદન્તક]

જુઓ ઉપર

નાગદત્ત-૧. વિં [નાગદત્ત]

મણિપુરનો એક ગાથાપતિ જે મહાબલ કુમારનો પૂર્વભવનો જીવ હતો. તેણે હિંદુપુત્ર અણગારને શુદ્ધ આહારદાન દ્વારા મનુષ્યાયુ બાંધેલ

નાગદત્ત-૨. વિં [નાગદત્ત]

એક રાજકુમાર કે જે પૂર્વભવમાં નાગ હતો. તેણે સંસાર છોડી નાની વયે દીક્ષા લીધી, તેને વારંવાર ભૂખ લાગતી, આખો દિવસ ખાવા જોઈતું, તેને પોતાના ક્રોધ ઉપર ઘણો જ કાબૂ હતો, તેણે ખાતાં-ખાતાં જ સમભાવથી કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરેલું

નાગદત્ત-૩. વિં [નાગદત્ત]

પદ્મજ્ઞાન ના ગાથાપતિ નાગવસુ નો પુત્ર, તેણે સંસારનો ત્યાગ કરી દીક્ષા લીધી. જિન-કલ્પીપણું સ્વીકાર્યું પણ પૂરા સફળ ન થયા

નાગદત્ત-૪. વિં [નાગદત્ત]

એક ગાથાપતિ પુત્ર તે ગંધર્વનાગદત્ત કહેવાતો, તેણે દીક્ષા લીધી અને મોક્ષે ગયા

નાગદત્તા. વિં [નાગદત્તા]

ચક્રવર્તી બંધદત્ત ની એક રાણી અને જવખહરિલ ની પુત્રી

નાગદાર. નં [નાગદ્વાર]

નાગ નામક દ્વાર

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નાગદીવ. પુ. [નાગદ્વીપ]

એક દ્વીપ

નાગદ્વાર. ન. [નાગદ્વાર]

નાગ નામક દ્વાર

નાગધર. ન. [નાગધર]

હાથી પકડનાર

નાગનત્તુઅ. વિ. [નાગનપ્ત્તુઅ]

વરુણનું બીજું નામ

નાગપદ્મ. પુ. [નાગપતિ]

નાગકુમાર દેવતાનો સ્વામી, નાગેન્દ્ર

નાગપટિમા. સ્ત્રી. [નાગપ્રતિમા]

નાગ દેવતાની પ્રતિમા, શાશ્વત પ્રતિમા પાસે રહેલ એક પ્રતિમા

નાગપરિયાવણિયા. સ્ત્રી. [નાગપરિજ્ઞાપનિકા]

એક (કાલિક) આગમ સૂત્ર

નાગપર્વત. પુ. [નાગપર્વત]

એક પર્વત

નાગપર્વય. પુ. [નાગપર્વત]

એક પર્વત

નાગપુષ્પ. ન. [નાગપુષ્પ]

નાગ કેસરનું ફૂલ

નાગફડ. સ્ત્રી. [નાગસ્ફટા]

નાગની ફેણ

નાગભૂય. ન. [નાગભૂત]

જૈનમુનિનું એક કુળ

નાગમંડલપ્રવિભક્તિ. પુ. [નાગમંડલપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

નાગમહ. પુ. [નાગમહ]

નાગ મહોત્સવ

નાગમાલ. પુ. [નાગમાલ]

એક વૃક્ષ-વિશેષ

નાગરજન. પુ. [નાગરજન]

નગરમાં રહેનાર મનુષ્ય, નાગરિક

નાગરપ્રવિભક્તિ. પુ. [નાગરપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

નાગરાઈ. પુ. [નાગરાજ]

નાગકુમારનો રાજા, નાગેન્દ્ર

નાગરાય. પુ. [નાગરાજ]

જુઓ ઉપર

નાગરુક્ષ. પુ. [નાગરુક્ષ]

નાગવૃક્ષ

નાગલતા. સ્ત્રી. [નાગલતા]

નાગરવેલ

નાગલયા. સ્ત્રી. [નાગલતા]

નાગરવેલ

નામલયાપ્રવિભક્તિ. પુ. [નાગરપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

નાગલયામંડપ. ન. [નાગલતામંડપ]

નાગરવેલનો માંડવો

નાગલયામંડવગ. ન. [નાગલતામંડપક]

જુઓ ઉપર

નાગલયામંડવય. ન. [નાગલતામંડપક]

જુઓ ઉપર

નાગવન. ન. [નાગવન]

નાગરવેલનું વન

નાગવર. પુ. [નાગવર]

ઉત્તમ હાથી

નાગવસુ. વિ. [નાગવસુ]

પડ્ધાન નો એક ગાથાપતિ તેનો પુત્ર નાગદત્ત હતો

નાગવીહિ. સ્ત્રી. [નાગવીથિ]

શુકનું પરિભ્રમણ ક્ષેત્ર

નાગસિરિ-૧. વિ. [નાગશ્રી]

ચંપાનગરીના સોમ ૧-બ્રાહ્મણની પત્ની, દ્રૌપદીના પૂર્વભવનો જીવ.

તેણીએ ધર્મરૂચિ અણગારને કડવા તુંબડાનું શાક

વહોરાવેલ, મૃત્યુ પછી તે છઠ્ઠી નરકે ગઈ. તેણીએ ઘણાં

જ વિકૃષ્ટ ભવોમાં ભ્રમણ કર્યું

નાગસિરિ-૨. વિ. [નાગશ્રી]

પડ્ધાન ના નાગવસુ ગાથાપતિની પત્ની અને નાગદત્ત ની માતા

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નાગસુહમ. ન૦ [નાગસૂક્ષ્મ]

એક લૌકિક શાસ્ત્ર

નાગસેન. વિ૦ [નાગસેન]

ઉત્તરવાચાલનો એક ગાથાપતિ જેણે ભ૦ મહાવીરને
ભિક્ષા આપેલ

નાગહસ્તિ. વિ૦ [નાગહસ્તિન]

આચાર્ય નંદિલ ના શિષ્ય

નાર્ગિદ. પુ૦ [નાગેન્દ્ર]

નાગકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર-નાગેન્દ્ર

નાગોદ. પુ૦ [નાગોદ]

એક સમુદ્ર

નાટકજ્ઞ. ત્રિ૦ [નાટકીય]

નાટકના પાત્ર, નટી

નાટક. ન૦ [નાટક]

નાટક

નાટકવિહિ. સ્ત્રી૦ [નાટકવિધિ]

નાટકની વિધિ

નાટક. ન૦ [નાટક]

નાટક

નાણ. ન૦ [જ્ઞાન]

જ્ઞાન, સમજણ, બોધ, મતિ આદિ પાંચ જ્ઞાન,
'પન્નવણા' સૂત્રનું એક દ્વાર

નાણંતર. ન૦ [જ્ઞાનંતર]

જ્ઞાન જ્ઞાન વચ્ચેનું અંતર-ભેદ

નાણંતરાય. પુ૦ [જ્ઞાનાન્તરાય]

જ્ઞાનમાં અંતરાય પાડવા,
જ્ઞાનાવરણીય કર્મબંધનું એક કારણ

નાણકુસીલ. ત્રિ૦ [જ્ઞાનકુશીલ]

જ્ઞાનને દૂષિત બનાવનાર

નાણદ્વ. ત્રિ૦ [નાનાર્થ]

અનેક અર્થવાળું

નાણતેય. ન૦ [જ્ઞાનતેજ]

જ્ઞાનનું તેજ

નાણત્ત. પુ૦ [નાનાત્વ]

વિવિધતા

નાણત્થય. ન૦ [જ્ઞાનાર્થક]

જ્ઞાનપ્રાપ્તિ અર્થે

નાણદંસણ. ન૦ [જ્ઞાનદર્શન]

જ્ઞાન દર્શન

નાણદંસણલક્ષણ. ત્રિ૦ [જ્ઞાનદર્શનલક્ષણ]

જ્ઞાનદર્શન લક્ષણ રૂપ-જીવ

નાણદંસણસંપન્ન. વિશે૦ [જ્ઞાનદર્શનસમ્પન્ન]

જ્ઞાનદર્શન સહિત

નાણદંસણસન્નિય. ત્રિ૦ [જ્ઞાનદર્શનસંજિત]

જ્ઞાનદર્શન રૂપ સંજ્ઞાને પામેલ, જ્ઞાની

નાણદંસણસમિદ્ધ. વિશે૦ [જ્ઞાનદર્શનસમૃદ્ધ]

જ્ઞાનદર્શન રૂપ સમૃદ્ધિવાન

નાણધર. પુ૦ [જ્ઞાનધર]

જ્ઞાની, વિદ્વાન

નાણપજ્જવા. પુ૦ [જ્ઞાનપર્યવાન]

વિશિષ્ટ વસ્તુ તત્ત્વાવબોધરૂપ, જ્ઞાનવિશેષ

નાણનિહવણયા. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાનનિહવતા]

જ્ઞાન આપનારનો ઉપકાર ન માનવો તે,

નાણનિહવણયા. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાનનિહવતા]

જ્ઞાનાવરણીય કર્મબંધનું એક કારણ

નાણપટ્ટિણીયયા. સ્ત્રી૦ [નાણપ્રતિનીકતા]

જ્ઞાનથી પ્રતિકુળ વર્તવું તે,

જ્ઞાનાવરણીય કર્મબંધનું એક કારણ

નાણપરિણામ. પુ૦ [જ્ઞાનપરિણામ]

જ્ઞાન લક્ષણ જીવના પરિણામ

નાણપવાય. ન૦ [જ્ઞાનપ્રવાદ]

પાંચમું પૂર્વ,

નાણપવાય. ન૦ [જ્ઞાનપ્રવાદ]

મતિ આદિ પાંચ જ્ઞાન સંબંધિ પ્રરૂપણા કરવી તે

નાણપુલાય. પુ૦ [જ્ઞાનપુલાક]

પુલાક સાધુનો એક ભેદ,

જ્ઞાનને નિઃસાર બનાવનાર એવા લબ્ધિધારી સાધુ
વિશેષ

નાણપ્પવાય. ન૦ [જ્ઞાનપ્રવાદ]

જુઓ 'નાણપવાય'

નાળપ્પહાણ. ન૦ [જ્ઞાનપ્રધાન]

જ્ઞાનની મુખ્યતા

નાળવબલિય. પુ૦ [જ્ઞાનબલિક]

જ્ઞાનની દ્રઢતા

નાળય. ત્રિ૦ [જ્ઞાયક]

જાણનાર

નાળવ. ત્રિ૦ [જ્ઞાનવત્]

જ્ઞાનવાળો

નાળવસિય. ત્રિ૦ [જ્ઞાનવસિત]

જ્ઞાનવશવર્તી

નાળવિનય. પુ૦ [જ્ઞાનવિનય]

જ્ઞાન સંબંધિ વિનય

નાળવિરાહના. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાનવિરાધના]

જ્ઞાનની વિરાધના ખંડના કરવી તે

નાળસંપન્ન. ત્રિ૦ [જ્ઞાનસમ્પન્ન]

જ્ઞાનમાં પૂર્ણ

નામસંપન્નયા. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાનસમ્પન્નતા]

જ્ઞાનમાં પૂર્ણતા

નાળા. સ્ત્રી૦ [નાળા]

નાના પ્રકાર, અનેકવિધ

નાળાઈતિગ. પુ૦ [જ્ઞાનાદિત્રિક]

જ્ઞાન-દર્શન અને ચારિત્ર

નાળાઈતિય. પુ૦ [જ્ઞાનાદિત્રિક]

જુઓ ઉપર

નાળાઈય. પુ૦ [જ્ઞાનાદિક]

જુઓ ઉપર

નાળાઈય. પુ૦ [જ્ઞાનાદિક]

જુઓ ઉપર

નાળાદિતિગ. પુ૦ [જ્ઞાનાદિત્રિક] જુઓ ઉપર

નાળાપિંડ. ન૦ [નાનાપિણ્ડ]

વિવિધ પ્રકારના અભિગ્રહપૂર્વક આહારગ્રહણ કરવો તે

નાળાભિગમ. પુ૦ [નાનાભિગમ]

જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ

નાળાભિગ્રહ. પુ૦ [નાનાભિગ્રહ]

વિવિધ પ્રકારના અભિગ્રહ

નાળાયા. પુ૦ [જ્ઞાનાત્મન્]

જ્ઞાન પરિણત આત્મા

નાળાચાર. પુ૦ [જ્ઞાનાચાર]

જ્ઞાનાચાર-કાળ, વિનય આદિ આઠ ભેદ છે તે

નાળારિય. પુ૦ [જ્ઞાનાર્ય]

આર્યનો એક ભેદ-જ્ઞાન વડે આર્ય

નાળાવરણ. ન૦ [જ્ઞાનાવરણ]

જ્ઞાનને આવરકકર્મ

નાળાવરણિજ્જ. ન૦ [જ્ઞાનાવરણીય]

જ્ઞાનશક્તિને અટકાવનાર કર્મ

નાળાવિધ. વિશે૦ [નાનાવિધ]

વિવિધ પ્રકારે

નાળાવિહ. વિશે૦ [નાનાવિધ]

વિવિધ પ્રકારે

નાળાવિહજોણિયા. સ્ત્રી૦ [નાનાવિધયોનિકા]

અનેક પ્રકારની યોનિ સંબંધિ

નાળાવિહવક્રમ. પુ૦ [નાનાવિધાવક્રમ]

અનેક પ્રકારનો અવક્રમ

નાળાવિહસંભવ. પુ૦ [નાનાવિધસમ્ભવ]

અનેક પ્રકારની સંભાવના-અનુમાનો

નાળિ. વિશે૦ [જ્ઞાનિન્]

જ્ઞાની, પરમાર્થના જાણકાર, કેવળ જ્ઞાનયુક્ત, યથાર્થ

તત્ત્વ સ્વરૂપના જ્ઞાતા

નાળી. વિશે૦ [જ્ઞાનિન્]

જુઓ ઉપર

નાળુદેસય. પુ૦ [જ્ઞાનોદ્દેશક]

ભગવદ્ - સૂત્રનો એક ઉદ્દેશક

નાળુપ્પાયમહિમ. ન૦ [જ્ઞાનોત્પાદમહિમન્]

કેવળજ્ઞાન મહોત્સવ

નાળોવઉત્ત. પુ૦ [જ્ઞાનોપયુક્ત]

જ્ઞાન ઉપયુક્ત

નાળોવઓગ. પુ૦ [જ્ઞાનોપયોગ]

જ્ઞાનનો વ્યાપાર

નાળોવગઅ. ત્રિ૦ [જ્ઞાનોપગત]

જ્ઞાનથી યુક્ત

નાળોવલંભ. પુ૦ [જ્ઞાનોપલમ્ભ]

જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ

નાત. વિશે૦ [જ્ઞાત]

જાણેલ, એક દૃષ્ટાંત

નાત. વિશે૦ [જ્ઞાત]

જ્ઞાત નામક વંશ, તે વંશમાં ઉત્પન્ન પુરુષ

નાત. વિ૦ [જ્ઞાત]

ભ૦ મહાવીરનું કુળજન્ય નામ

નાતય. ત્રિ૦ [જ્ઞાતક]

જ્ઞાતક, જાણકાર

નાતવ્ય. ત્રિ૦ [જ્ઞાતવ્ય]

જાણવા યોગ્ય

નાતિ. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાતિ]

જ્ઞાતિ, જાતિ, સ્વજન, સંબંધિ

નાતિકુલવાસિની. સ્ત્રી૦ [જ્ઞાતિકુલવાસિની]

જ્ઞાતિ-કુળમાં વસનાર

નાતિગણ. પુ૦ [જ્ઞાતિગણ]

સ્વજનવર્ગ

નાતિય. ત્રિ૦ [નાદિત]

નાદ કરેલ

નાદિત. ત્રિ૦ [નાદિત]

નાદ કરેલ, અવાજ કરેલ

નાદિય. ત્રિ૦ [નાદિત]

જુઓ ઉપર

નાનાકીડા. સ્ત્રી૦ [પનાનાક્રીડા]

અનેક પ્રકારની કીડા

નાનાદેસી. સ્ત્રી૦ [નાનાદેશ્યા]

બહુવિધ, અનાર્ય પ્રાય: દેશમાં ઉત્પન્ન

નાનાવિહ. વિશે૦ [નાનાવિધ]

અનેક પ્રકારે

નાભ. પુ૦ [નાભ]

જુઓ 'નાભિ

નાભિ. પુ૦ [નાભિ]

નાભિ, ડુંટી, મધ્ય ભાગ

ગાડાનો એક ભાગ

નાભિ. પુ૦ [નાભિ]

ગાડાનો એક ભાગ,

નાભિ. વિ૦ [નાભિ]

આ અવસર્પિણીમાં ભરત ક્ષેત્રના ચૌદમાં કુલકર તે

મરુદેવ અને સિરિકાંતા ના પુત્ર હતા તેના શાસનમાં

ધિક્કાર દંડનીતિ હતી, તેની યુગલિની અને પત્નીનું નામ

મરુદેવા હતું, પ્રથમ તીર્થંકર 'સમ' તેના પુત્ર હતા

નાભિનાલ. ન૦ [નાભિનાલ]

નાભિ સાથે જોડાયેલ નાલ

નાભિષ્પભવ. વિશે૦ [નાભિષ્પભવ]

નાભિમાંથી ઉત્પન્ન

નાભિહેટ્ટ. પુ૦ [નાભિઅધસ]

નાભિ નીચે

નાભી. સ્ત્રી૦ [નાભિ]

જુઓ 'નાભિ

નાભીતો. અ૦ [નાભિતસ]

નાભિથી

નાભીમંડલ. ન૦ [નાભીમંડલ]

નાભી આવર્ત

નામ. ન૦ [નામન]

વાક્યાલંકાર, પાદપૂરણ, નામ, એક કર્મપ્રકૃતિ,

સંભાવના, અભિધાન, સંજ્ઞા, કોમળ આમંત્રણરૂપ,

નામનિક્ષેપ

નામ. ધા૦ [નામય]

નમાવણું, નીચું કરવું,

નામઓ. અ૦ [નામતસ]

નામથી

નામંક. પુ૦ [નામાઙ્ક]

નામાંકિત

નામક. પુ૦ [નામક]

નામ, સંભાવના

નામકમ્મ. ન૦ [નામકર્મન]

કર્મની એક પ્રકૃતિ

નામકરણ. ન૦ [નામકરણ]

નામ પાડવું તે

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નામગ. પું [નામક]

નામ, સંભાવના

નામગ્રહણ. નં [નામગ્રહણ]

નામ લેવું તે

નામધિજ્ઞ. નં [નામધેય]

નામ, અભિધાન

નામધેજ્ઞ. નં [નામધેય]

નામ, અભિધાન

નામધેય. નં [નામધેય]

નામ, અભિધાન

નામનિષ્પન્ન. પું [નામનિષ્પન્ન]

નામનિષ્પન્ન, નિક્ષેપો બીજો ભેદ

નામમુદ્રા. સ્ત્રીં [નામમુદ્રિકા]

નામની વીંટી

નામમુદ્રા. સ્ત્રીં [નામમુદ્રા]

નામની મુદ્રા

નામપિંડ. પું [નામપિંડ]

‘પિંડ’ નો નામ નિક્ષેપ

નામય. પું [નામક]

નામ, સંભાવના

નામસમ. નં [નામસમ]

નામરૂપ

નામસત્ય. નં [નામસત્ય]

નામ-સત્ય

નામાઝડિય. નં [નામાઝડિય]

નામ લખવું તે

નામાવલિ. સ્ત્રીં [નામાવલિ]

નામની શ્રેણી

નામાહયક. નં [નામાહતક]

નામ પ્રેરિત

નામિય. વિશેં [નામિક]

વાચક શબ્દ, પદ

નામુદઅ. વિં [નામોદય]

ગોશાળાના મુખ્ય બાર ઉપાસકોમાંનો એક, જે પછી ભઠ્ઠા
મહાવીરનો અનુયાયી બનેલ

નાય. ત્રિં [ન્યાય]

ન્યાય શાસ્ત્ર, ન્યાય, નીતિ, પ્રમાણ

નાય. ત્રિં [ન્યાય]

સામયિક આદિ ષટ્કર્મ,

નાય. ત્રિં [જ્ઞાત]

પ્રસિદ્ધ, જાણેલ, વિદિત, દ્રષ્ટાંત

સ્વજન, સંબંધિ

નાય. ત્રિં [જ્ઞાત]

‘નાયધમ્મકહા’ નો એક શ્રુત સ્કંધ

નાય. ત્રિં [જ્ઞાત]

વંશ વિશેષમાં ઉત્પન્ન, ક્ષત્રિયવિશેષ,

નાય. નં [ન્યાત]

જ્ઞાતીજન

નાય. પું [નાગ]

જુઓ ‘નાગ’

નાયક. પું [નાયક]

નાયક, નેતા

નાયકુમાર. પું [નાગકુમાર]

જુઓ ‘નાગકુમાર’

નાયકુલ. નં [જ્ઞાતકુલ]

એક કુલ-વિશેષ

નાયગ. પું [નાયક]

નાયક, નેતા

નાયગ. પું [જ્ઞાતક]

નાતીલો, જ્ઞાતિજન

નાયગુણ. પું [જ્ઞાતગુણ]

જ્ઞાત-ગુણ

નાયજ્ઞયણ. નં [જ્ઞાતાધ્યયન]

નાયાધમ્મકહા- સૂત્રનું અધ્યયન

નાયધમ્મકહા. સ્ત્રીં [જ્ઞાતાધર્મકથા]

એક (અંગ) આગમ સૂત્ર

નાયપુત્ત. વિં [જ્ઞાતપુત્ર]

ભઠ્ઠા મહાવીરનું બીજું નામ

નાયભાસિ. ત્રિં [જ્ઞાતભાષિન્]

ભગવાન્ મહાવીરે કહેલું

નાયમુનિ. વિં [જ્ઞાતમુનિ]

ભં મહાવીરનું એક બીજું નામ, તે નાય કુળના હોવાથી
નાયમુનિ કહેવાયા

નાયય. પું [જ્ઞાયક]

જાણનાર

નાયય. પું [નાયક]

નાયક, નેતા

નાયય. પું [જ્ઞાતક]

નાતીલા, સ્વજન

નાયવ. ત્રિં [જ્ઞાતિમત્]

જ્ઞાતિવાળો

નાયવીથિ. પું [જ્ઞાતવીથિ]

સ્વજનનો એક ભેદ

નાયવીહિ. પું [જ્ઞાતવીથિ]

જુઓ ઉપર

નાયવ્વ. ત્રિં [જ્ઞાતવ્ય]

જાણવા યોગ્ય

નાયસંડ. નં [જ્ઞાતષણ્ડ]

એક ઉદ્યાન વિશેષ

નાયસંડવન. નં [જ્ઞાતષણ્ડવન]

જુઓ ઉપર

નાયસુય. વિં [જ્ઞાતસુત]

ભં મહાવીરનું એક નામ

નાયાધમ્મકહા. સ્ત્રીં [જ્ઞાતાધર્મકથા]

એક (અંગ) આગમ સૂત્ર

નાયાધમ્મકહાધર. પું [જ્ઞાતાધર્મકથાધર]

નાયાધમ્મકહા- આગમના જાણકાર

નારગ. પું [નારક]

નારક, નરક સંબંધિ

નારદ-૧. વિં [નારદ]

શોરિયપુરના જણદત્ત અને સોમજસા નો પુત્ર, જુઓ
'કચ્છુલ્લનારય'

નારદ-૨. વિં [નારદ]

આગામી ચોવીસીમાં થનારા બાવીશમાં તીર્થકરનો
પૂર્વજન્મ

નારદ-૩. વિં [નારદ]

એક બ્રાહ્મણ પરિવ્રાજક અને તેના અનુયાયી

નારય. પું [નારક]

જુઓ ઉપર

નારય. પું [નારદ]

નારદઋષિ, ગંધર્વ સૈન્યનો અધિપતિ

નારયપુત્ર. વિં [નારદપુત્ર]

ભં મહાવીરના એક શિષ્ય જેને નિર્ગન્થીપુત્ર અણગાર
સાથે પુદ્ગલ સંબંધે સંવાદ થયો

નારાય. પું [નારાચ]

છ પ્રકારના સંઘયણમાંનું ત્રીજું સંઘયણ, બાણ

નારાયગ. પું [નારાચાગ્ર]

બાણનો અગ્ર ભાગ

નારાયણ-૧. વિં [નારાયણ]

એક અન્યતીર્થિ સાધુનું લઘુ દ્રષ્ટાંત, જેણે મોક્ષ પ્રાપ્ત
કર્યો

નારાયણ-૨. વિં [નારાયણ]

ભરતક્ષેત્રના આઠમાં વાસુદેવ, તે લક્ષ્મણ નામે પણ
ઓળખાય છે. તે રાજા દસરહ અને રાણી કેમરૂ ના પુત્ર
હતા. તેના ભાઈ બલદેવ 'પરમ' (રામ) હતા. તેણે પ્રતિ
વાસુદેવ રાવણ ને હણેલ. તે મરીને ચોથી નરકે ગયા

નારિ. સ્ત્રીં [નારી]

નારી, સ્ત્રી

નારિકંતપ્પવાયદ્દહ. પું [નારીકાન્તપ્રપાતદ્રહ]

એક દ્રહ

નારિકંતા. સ્ત્રીં [નારીકાન્તા]

એક મહાનદી

નારિનઈ. સ્ત્રીં [નારીનદી]

નારી રૂપ નદી

નારી. સ્ત્રીં [નારી]

નારી, સ્ત્રી

નારીકંતા. સ્ત્રીં [નારીકાન્તા]

એક મહાનદી

નારીકૂડ. નં [નારીકૂટ]

એક કૂટ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નાલ. ન૦ [નાલ]

કમળ દંડ, કંદનો ઉપરનો ભાગ, નાલ-પાણી જવાનો રસ્તો ગર્ભનું આવરણ

નાલંદાજ્ઞ. ન૦ [નાલન્દીય]

સૂચક-સૂત્રનું એક અધ્યયન

નાલંદા. સ્ત્રી૦ [નાલન્દા]

રાજગૃહીનો એક વિસ્તાર

નાલત્ત. ન૦ [નાલત્વ]

નાલપણું

નાલબદ્ધ. ન૦ [નાલબદ્ધ]

નાલબદ્ધ-પુષ્પ વિશેષ જેવા કે - મોગરો, જાઈ, જુઈ

નાલિઅર. પુ૦ [નાલિકેર]

નાળિયેરી, નાળિયેર

નાલિઅરપાનગ. ન૦ [નાલિકેરપાનગ]

નાળિયેરનું પાણી

નાલિઅરમત્થય. ન૦ [નાલિકેરમસ્તક]

નાળિયેરની ચોટલી-ઉપરનો ભાગ

નાલિઅરી. સ્ત્રી૦ [નાલિકેરી]

નાળિયેરી

નાલિઅરીવન. ન૦ [નાલિકેરીવન]

નાળિયેરનું વન

નાલિય. પુ૦ [નાલિક]

મૂઠ, મુર્ખ, અજ્ઞાન, નાલ સંબંધિ

નાલિયા. સ્ત્રી૦ [નાલિકા]

નાલિકા, કમલ આદિની દાંડી, ઘુતકીડા, એક દંડ, વાંસની નળી, અર્ધમૂર્ત

નાલિયા. સ્ત્રી૦ [નાલિકા]

માપવાનું એક સાધન, ઘડી-કાલમાપક

નાલિયા. સ્ત્રી૦ [નાલિકા]

કલંબૂકા નામક વૃક્ષ, એક વેલ

નાલિયાખેટ્ટુ. ન૦ [નાલિકાખેટ]

એક જુગાર-ઘુતકીડા

નાલિયાખેટ્ટુ. ન૦ [નાલિકાખેટ]

કમલ આદિની નાલિકા છેદવાની કળા

નાલિયાખેટ્ટુ. ન૦ [નાલિકાખેટ]

ગૃહેની ગતિ સમજવા માટેની ઘડી જેવી નળી,

નાલિયાછિદ્ર. ન૦ [નાલિકાછિદ્ર]

નાલિકા-છિદ્ર

નાલિયાબદ્ધ. ન૦ [નાલિકાબદ્ધ]

ડાંડીવાળા પુષ્પ

નાલી. સ્ત્રી૦ [નાલી]

સમયમાપક ઘડી, એક વેલ

નાલીય. પુ૦ [નાલીક]

જુઓ 'નાલિય'

નાવ. સ્ત્રી૦ [નાવ]

હોડી, દ્રોણી

નાવા. સ્ત્રી૦ [નાવ]

નાવ, હોડી, વહાણ

નાવાગતિ. સ્ત્રી૦ [નાવગતિ]

નાવની ગતિ, વિહાયોગતિનો સાતમો ભેદ

નાવાગય. ત્રિ૦ [નાવગત]

નાવમાં બેસેલ

નાવાનહસંતાર. ન૦ [નાવાનદીસંતાર]

નાવમાં નદી પાર કરવી

નાવાપૂર. ન૦ [નાવ]

ચૂલ્લુ

નાવાબંધ. પુ૦ [નાવબંધ]

નાવની જેમ બંધ જોડવો તે

નાવાવાણિયગ. પુ૦ [નાવાણિજક]

વહાણવટુ કરનાર વેપારી

નાવાસંઠિય. ન૦ [નાવસંઠિય]

નાવના આકારે રહેલ

નાવાસંતારિમ. ન૦ [નાવસંતાર્ય]

વહાણ ચાલી શકે તેટલું પાણી જ્યાં હોય

નાવિય. પુ૦ [નાવિક]

નૌકા ચલાવનાર

નાવિયા. સ્ત્રી૦ [નાવિકા]

નૌક, હોડી

નાસ. પુ૦ [નાશ]

નાશ, ધ્વંસ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નાસ. ધા૦ [નશ્, નાશય્]

નાશ કરવો

નાસક. ત્રિ૦ [નાશક]

નાશ કરનાર

નાસણ. કૃ૦ [નાશન]

નાસ કરવો તે

નાસણકર. ત્રિ૦ [નાશનકર]

નાશ કરનાર

નાસણય. ત્રિ૦ [નાશનક]

નાસ કરનાર

નાસા. સ્ત્રી૦ [નાસા]

નાક, નાસિકા

નાસાચ્છિન્ન. ન૦ [નાસાચ્છિન્ન]

જેનું નાક છેદાયેલ છે તે

નાસાપુડ. પુ૦ [નાસાપુટ]

નાકના ફોયણા

નાસારોમ. ન૦ [નાસારોમન્]

નાકના વાળ

નાસાવીણિયા. સ્ત્રી૦ [નાસાવીણિકા]

નાકને વીણા જેવું બનાવી (અવાજ કરવો)

નાસિડં. કૃ૦ [નાસિતુમ્]

નાસ કરવા માટે

નાસિકા. સ્ત્રી૦ [નાસિકા]

નાક, નાસિકા

નાસિક્ક. ન૦ [નાસિક્ય]

એક નગર

નાસિગા. સ્ત્રી૦ [નાસિકા]

નાક, નાસિકા

નાસિય. કૃ૦ [નાશિત]

નાશ કરેલ

નાસિયપુડ. ન૦ [નાસિકાપુટ]

નાકના ફોયણા

નાસિયા. સ્ત્રી૦ [નાસિકા]

નાક, નાસિકા

નાહ. પુ૦ [નાથ]

નાક, રક્ષણ કરનાર, યોગક્ષેમક

નાહિ. સ્ત્રી૦ [નાભિ]

જુઓ 'નાભિ'

નાહિય. પુ૦ [નાસ્તિક]

નાસ્તિક

નાહિયદિદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [નાસ્તિકદૃષ્ટિ]

મિથ્યાત્વી, નાસ્તિક દ્રષ્ટિવાળો

નાહિયપણ્ણ. ત્રિ૦ [નાસ્તિકપણ્ણ]

જ્ઞાની હોવા છતાં જેની બુદ્ધિ નાસ્તિક હોય તે

નાહિયવાદ. પુ૦ [નાસ્તિકવાદ]

નાસ્તિકવાદ

નાહિયવાદિ. સ્ત્રી૦ [નાસ્તિકવાદિન્]

નાસ્તિક મતવાળો

નાહિયવાય. પુ૦ [નાસ્તિકવાદ]

નાસ્તિક કે મિથ્યાત્વી દર્શન

નાહી. સ્ત્રી૦ [નાભિ]

જુઓ 'નાભિ'

નિઅટ્ટ. ધા૦ [નિ+વૃત્ત]

નિવૃત્ત થવું

નિઅટ્ટિબાદર. ત્રિ૦ [નિવૃત્તિબાદર]

આઠમા ગુણઠાણે વર્તતો જીવ

નિઅડિ. સ્ત્રી૦ [નિકૃત્તિ]

માયા, કપટ

નિઅત્ત. ધા૦ [નિ+વૃત્ત]

જુઓ 'નિઅટ્ટ'

નિઅગ. ત્રિ૦ [નિજક]

પોતાનું, સ્વકીય

નિઅય. વિશે૦ [નિયત]

નિયમબદ્ધ

નિઅય. વિશે૦ [નિત્ય]

નિત્ય, સ્થિર

નિઅલ. ન૦ [નિગડ]

પગની બેડી, લોઢાની સાંકળ

નિઆણ. ન૦ [નિદાન]

રોગનું કારણ, રોગ ઓળખવો તે

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિઆણ. ન૦ [નિદાન]

કારણ, હેતુ, કોઈ તપ-અનુષ્ઠાનના ફલપ્રાપ્તિની અભિલાષા

નિઆણકડ. ત્રિ૦ [નિદાનકૃત]

નિયાણું કરેલ

નિઆણસલ્લ. ન૦ [નિદાનશલ્ય]

નિયાણશલ્ય, ત્રણ પ્રકારના શલ્યમાંનું એક શલ્ય તપના ફળની ઇચ્છા કરવા રૂપ મનોભાવ,

નિઙ. ધા૦ [નિ+ઙ]

લઈ જવું, જાણવું

નિઙ. ધા૦ [ગમ્]

જવું, ગમન કરવું

નિઙય. વિશે૦ [નીચ]

નીચ, નાનો, હલકો

નિઙય. વિશે૦ [નિચિત]

નિભિડ, પુષ્ટ, વ્યાપી

નિઙય. ત્રિ૦ [નિત્ય]

નિત્ય, શાશ્વત, હંમેશા, સ્થિર, પ્રતિદિન

નિઙંજમાણ. કૃ૦ [નિયુજ્જમાન]

નિયોજન કરતો, સંલગ્ન કરતો

નિઙણ. વિશે૦ [નિપુણ]

નિપુણ, હોશિયાર, કુશળ

નિઙણત્થબુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [નિપુણાર્થબુદ્ધિ]

સૂક્ષ્મબુદ્ધિ

નિઙણસિપ્પ. વિશે૦ [નિપુણશિલ્પ]

શિલ્પકળાદિમાં કુશળ

નિઙત્ત. ત્રિ૦ [નિયુક્ત]

પ્રવૃત્ત કરેલું

નિઙર. પુ૦ [નિકુર]

એક જાતનું ઝાડ

નિઙરંબ. ન૦ [નિકુરમ્બ]

વૃક્ષવિશેષ, સમૂહ

નિઙહ. ત્રિ૦ [નિગૂહ]

ગુપ્ત રાખવું

નિઓઙં. કૃ૦ [નિયોજયિતુમ્]

કોઈ કાર્યમાં લગાડીને

નિઓઙય. ત્રિ૦ [નિયોજિત]

નિયોજિત, સંલગ્ન કરેલ

નિઓગ. પુ૦ [નિગોદ]

એક શરીરમાં અનંત જીવ હોય તેવી વનસ્પતિ,

નિઓગ. પુ૦ [નિગોદ]

સાધારણ વનસ્પતિ

નિઓગ. પુ૦ [નિયોગ]

આજ્ઞા, હુકમ, વ્યાપાર

નિઓત. પુ૦ [નિગોદ]

જુઓ 'નિઓગ'

નિઓદ. પુ૦ [નિગોદ]

જુઓ 'નિઓગ'

નિઓદજીવ. પુ૦ [નિગોદજીવ]

નિગોદના જીવ

નિઓય. પુ૦ [નિગોદ]

જુઓ 'નિઓગ'

નિઓયગ. ન૦ [નિગોદક]

નિગોદજીવનું શરીર

નિંદ. ધા૦ [નિન્દ]

નિંદા કરવી

નિંદત. કૃ૦ [નિન્દત્]

નિંદા કરતો

નિંદણ. ન૦ [નિન્દન]

નિંદા, હેલણા, પશ્ચાતાપ

નિંદણયા. સ્ત્રી૦ [નિન્દનતા]

સ્વકર્મ કે સ્વ દોષની નિંદા કરવી

નિંદણા. સ્ત્રી૦ [નિન્દના]

નિંદા, હેલણા

નિંદણિજ્જ. કૃ૦ [નિન્દનીય]

નિંદા કરવા યોગ્ય

નિંદા. સ્ત્રી૦ [નિન્દા]

નિંદા, હેલણા

નિંદિઙં. કૃ૦ [નિંદિતુમ્]

નિંદા કરવા માટે

નિંદિજ્જમાણ. કૃં [નિન્દ્યમાન]

નિંદા કરતો

નિંદિતા. સ્ત્રીં [નિન્દિતા]

જેમાં એક વખત ઘાસ વગેરે નિંદવામાં આવે તે ખેતી

નિંદિત્ત્વ. કૃં [નિન્દિત્ત્વ]

નિંદા કરવા માટે

નિંદિત્તા. કૃં [નિન્દિત્તા]

નિંદા કરીને

નિંદિય. કૃં [નિન્દિય]

નિંદા કરેલ, નિંદાએલ

નિંદિયવ્વ. કૃં [નિન્દિત્ત્વ]

નિંદા કરવા યોગ્ય

નિંદુ. સ્ત્રીં [નિન્દુ]

મૃતવત્સા સ્ત્રી

નિંદેયવ્વ. કૃં [નિન્દિત્ત્વ]

નિંદા કરવા યોગ્ય, નિંદ્ય

નિંબ. પું [નિમ્બ]

લીંબડો, લીંબડી

નિંબઅ. વિં [નિમ્બઅ]

અંબરિસિ નો પુત્ર

નિંબકરય. પું [નિમ્બકરય]

એક વૃક્ષ

નિંબછલ્લી. સ્ત્રીં [નિમ્બછલ્લી]

લીંબડાની છાલ

નિંબફાણિય. નં [નિમ્બફાણિય]

લીંબડાનો ઉકાળો

નિંબસાર. પું [નિમ્બસાર]

લીંબડાનો મધ્યવર્તી ભાગ

નિંબોલિયા. સ્ત્રીં [નિમ્બગુલિકા]

લીંબોડી

નિકર. પું [નિકર]

સમૂહ

નિકરણ. નં [નિકરણ]

કારણ, કોઈને પણ શારીરિક કે માનસિક દુઃખ આપવું તે

નિકરણયા. સ્ત્રીં [નિકરણતા]

શારીરિક કે માનસિક દુઃખની ઉત્પત્તિ

નિકરિય. ત્રિં [નિકરિય]

સર્વથા સંશોધિત, સારીકૃત

નિકસ. પું [નિકષ]

સોનું ઘસવાની કસોટી

નિકા. ધાં [નિ+કચ્]

કઠીન કરવું

નિકાઅ. પું [નિકાય]

સમૂહ, જથ્થો

નિકાઈય. ત્રિં [નિકાચિય]

નિર્યુક્તિ, હેતુ દ્રષ્ટાંત આદિ દ્વારા વ્યવસ્થાપિત કરેલ, અત્યંત ગાઢ અધ્યયનસાથે સાથે બાંધેલ કર્મ કે જે ભોગવ્યા વિના છુટકો નથી

નિકાઈયકમ્મ. નં [નિકાચિતકર્મ્મન]

એવા કર્મ કે જે ભોગવ્યા સિવાય છુટે નહીં

નિકામ. ધાં [નિ+કામય]

અભિલાષ કરવો

નિકામ. નં [નિકામ]

નિત્ય પ્રમાણ અતિરિક્ત ભોજન કરતો

નિકામકામીણ. નં [નિકામયમાન]

અત્યંત અભિલાષા કરતો, ઇચ્છા કરતો

નિકામયંત. કૃં [નિકામયત્]

અભિલાષા ઇચ્છા કરવી તે

નિકામસુહકામ. નં [નિકામસુખકામ]

નિત્યસુખ-કામની પ્રાર્થના કરતો

નિકાય. પું [નિકાય]

મોક્ષ, પૃથ્વીકાયાદિ છ પ્રકારના જીવોનો સમૂહ, જથ્થો, વર્ગ, રાશિ, આવશ્યક

નિકાય. ધાં [નિ+કાચય]

નિયમન કરવું, ગાઢરૂપે બાંધવું, નિમંત્રણ આપવું

નિકાય. કૃં [નિકાચ્ય]

વ્યવસ્થા કરીને, સ્થાપીને

નિકાયણ. નં [નિકાચન]

નિમંત્રણ

નિકાયણા. સ્ત્રી૦ [નિકાચના]

કર્મનું સ્થાપન, કર્મોનો ગાઢ બંધ, આપવું

નિકાસ. વિશે૦ [નિકાસ]

તેના જેવું, સદ્રશ

નિકુજ્જિય. કૃ૦ [નિકુબ્જ્ય]

શરીર નીચું કરીને

નિકુરંબ. ન૦ [નિકુરમ્બ]

સમૂહ, કાળીમેઘ ઘટા

નિકુરંબ. ન૦ [નિકુરુમ્બ]

કાળીમેઘ ઘટા

નિકેય. પુ૦ [નિકેત]

આવાસ, ઘર

નિક્કંકડ. ત્રિ૦ [નિષ્કન્ટક]

આવરણ રહિત, વિઘ્નરહિત, કંટક રહિત

નિક્કંકડછાયા. સ્ત્રી૦ [નિધ્કન્ટકછાયા]

આવરણ રહિત પ્રકાશવાળું

નિક્કંકઃ. વિશે૦ [નિષ્કાઙ્ક]

અભિલાષા રહિત

નિક્કંચિત્ત. ત્રિ૦ [નિષ્કાઙ્ચિત્ત]

આકાંક્ષાનો અભાવ, અન્ય દર્શનનાં પક્ષપાત રહિત,

નિક્કંચિત્ત. ત્રિ૦ [નિષ્કાઙ્ચિત્ત]

દર્શનાચારનો એક આચાર

નિક્કંચિય. ત્રિ૦ [નિષ્કાઙ્ચિય]

જુઓ ઉપર

નિક્કંટય. ત્રિ૦ [નિધ્કન્ટક]

જુઓ 'નિક્કંકડ'

નિક્કંતાર. ત્રિ૦ [નિષ્કાન્તાર]

જંગલમાંથી બહાર કાઢેલ, સંસારરૂપી વનમાંથી નીકળી
પ્રવર્જિત થયેલ

નિક્કટ્ટ. ત્રિ૦ [નિષ્કૃટ્ટ]

દુબળા શરીરવાળો, બહાર ખેંચેલ

નિક્કટ્ટપ્પ. પુ૦ [નિષ્કૃષ્ટાત્મન]

કષાયથી દુબળો પડેલ આત્મા, સંસારમાંથી બહાર
નીકળેલ

નિક્કળ. વિશે૦ [નિષ્કળ]

ધાન્ય કણ રહિત, અતિ ગરીબ

નિવ્કમ. ન૦ [નિષ્કર્મ]

કર્મ રહિત-મોક્ષ

નિવ્કમદંસિ. ત્રિ૦ [નિષ્કર્મદર્શિન]

મોક્ષમાર્ગને જાણનાર, કર્મબંધથી મુક્ત, મુમુક્ષુ,
આત્મજ્ઞ

નિવ્કલુણ. વિશે૦ [નિષ્કલુણ]

દયા રહિત, સ્નેહ રહિત

નિવ્કસ. ધા૦ [નિર+કસ]

બહાર નીકળવું, નિર્ગમન કરવું

નિવ્કસાય. વિ૦ [નિષ્કષાય]

આગામી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનાર ચૌદમાં
તીર્થંકર કે જે નવમા બલદેવ નો જીવ છે

નિવ્કસાય. પુ૦ [નિષ્કષાય]

કષાયરહિત, ક્રોધાદિવર્જિત

નિવ્કારણિગ. ન૦ [નિષ્કારણિક]

કારણ રહિત, હેતુશૂન્ય

નિવ્કારણિય. ન૦ [નિષ્કારણિક]

જુઓ ઉપર

નિવ્કિંચણ. વિશે૦ [નિષ્કિંચિન]

નિષ્પરિગ્રહી, નિર્ધન, ત્યાગી

નિવ્કિટ્ટ. વિશે૦ [નિષ્કૃષ્ટ]

અધમ, નીચ

નિવ્કિય. વિશે૦ [નિષ્ક્રિય]

ક્રિયા રહિત, નિષ્ક્રિય

નિવ્કિય. ત્રિ૦ [નિષ્કૃપ]

કૃપા રહિત

નિવ્કુટ્ટ. ધા૦ [નિસ્+કુટ્ટ]

તપાસવું

નિવ્કુડ. પુ૦ [નિષ્કુટ]

બાંધવું તે

નિવ્કોડળ. ન૦ [નિષ્કોટન]

બંધન વિશેષ

નિવ્કોર. ધા૦ [નિર્+કોરય]

દૂર કરવું, પાત્ર આદિનું મુખ બાંધેલ

નિવ્કોરિય. ત્રિં [નિવ્કોરિત]
દૂર કરવું, પાત્ર આદિનું મુખ બાંધેલ

નિવ્ક્રંત. ત્રિં [નિવ્ક્રાન્ત]
નીકળેલ, સંસારનો ત્યાગ કરેલ, દીક્ષિત થયેલ

નિવ્ક્રંત. કૃં [નિવ્ક્રામત]
સંસારમાંથી નીકળતો

નિવ્ક્રમ. ધાં [નિવ્+ક્રમ]
બહાર નીકળવું, સંન્યાસ

નિવ્ક્રમંત. કૃં [નિવ્ક્રામત]
જુઓ 'નિવ્ક્રંત'

નિવ્ક્રમણ. પું [નિવ્ક્રામત]
નિર્ગમન, નીકળતો

નિવ્ક્રમણ. પું [નિવ્ક્રમણ]
નિષ્ક્રમણ, દીક્ષા લેવી તે

નિવ્ક્રમણમહિમ. પું [નિવ્ક્રમણમહિમન]
દીક્ષા મહોત્સવ

નિવ્ક્રમણાભિસેય. પું [નિવ્ક્રમણાભિષેક]
દીક્ષા અભિષેક

નિવ્ક્રમમાણ. કૃં [નિવ્ક્રામત]
સંસાર ત્યાગ કરતો, નીકળતો

નિવ્ક્રમિંત. કૃં [નિવ્ક્રમત]
નીકળેલ, સંસાર ત્યાગ કરેલ

નિવ્ક્રમિત્ત. કૃં [નિવ્ક્રમિત્તુમ]
દીક્ષા લેવા માટે, સંસારત્યાગ કરવા માટે

નિવ્ક્રમિત્તા. કૃં [નિવ્ક્રમ્ય]
સંસારમાંથી નીકળીને

નિવ્ક્રમિય. કૃં [નિવ્ક્રમ્ય]
જુઓ ઉપર

નિવ્ક્રમ્મ. કૃં [નિવ્ક્રમ્ય]
જુઓ ઉપર

નિવ્ક્રમ્મ. પું [નિવ્ક્રમ]
નિર્ગમન, દીક્ષા લેવી તે

નિવ્ક્રિત્ત. ત્રિં [નિવ્ક્રિપ્ત]
ન્યસ્ત, સ્થાપિત, મુક્ત, પરિત્યક્ત, છોડેલ

નિવ્ક્રિત્ત. ત્રિં [નિવ્ક્રિપ્ત]

વ્યવસ્થાપન કરેલ

નિવ્ક્રિત્ત. ત્રિં [નિવ્ક્રિપ્ત]
રસોઈના વાસણમાં રહેલ

નિવ્ક્રિત્તઽવ્ક્રિત્તચરય. ત્રિં [નિવ્ક્રિપ્તોત્ક્રિપ્તચરક]
ગૌચરીનો એક અભિગ્રહ, રસોઈના વાસણમાં રહેલી કે
તુચ્છ વસ્તુ જ ગ્રહણ કરનાર

નિવ્ક્રિત્તચરય. પું [નિવ્ક્રિપ્તચરય]
રસોઈના વાસણમાં રહેલ વસ્તુ જ ગ્રહણ કરનાર

નિવ્ક્રિત્તચરય. પું [નિવ્ક્રિપ્તચરક]
જુઓ ઉપર

નિવ્ક્રિત્તસત્થ. પું [નિવ્ક્રિપ્તશસ્ત્ર]
જેણે શસ્ત્રનો ત્યાગ કર્યો છે તે

નિવ્ક્રિત્તસત્થ. વિં [નિવ્ક્રિપ્તશસ્ત્ર]
જંબુદ્વીપના ઐરવત ક્ષેત્રની આ ચોવીસીના બારમાં
તીર્થંકર

નિવ્ક્રિપ્પ. ધાં [નિવ્ક્રિપ્પ]
જુઓ 'નિવ્ક્રિવ'

નિવ્ક્રિપ્પમાણ. કૃં [નિવ્ક્રિપ્પમાણ]
યોગ્ય સ્થાનમાં મુક્તો, પરિત્યાગ કરતો

નિવ્ક્રિલ. નં [નિવ્ક્રિલ]
સર્વ, સકલ

નિવ્ક્રિવ. ધાં [નિ+ક્રિપ્]
ફેંકવું, નાંખવું, સ્વસ્થાનમાં રાખવું, પરિત્યાગ કરવો,

નિવ્ક્રિવ. ધાં [નિ+ક્રિપ્]
નામ આદિ ભેદથી નિરૂપણ કરવું, સ્થાપન કરવું,

નિવ્ક્રિવંત. કૃં [નિવ્ક્રિપ્ત]
પરિત્યાગ કરતો, ફેંકતો, સ્થાપતો

નિવ્ક્રિવણ. નં [નિવ્ક્રિપ્ણ]
સ્થાપન, ફેંકવું તે

નિવ્ક્રિવમાણ. કૃં [નિવ્ક્રિપ્ત]
જુઓ 'નિવ્ક્રિવંત'

નિવ્ક્રિવિત્તા. કૃં [નિવ્ક્રિપ્પમાણ]
ફેંકીને, સ્થાપીને,

નિવ્ક્રિવિત્તાણ. કૃં [નિવ્ક્રિપ્પમાણ]
જુઓ ઉપર

નિર્વિલ્લિતાણં. કૃં [નિર્વિલ્લિતાણં]

જુઓ ઉપર

નિર્વિલ્લિત્તુ. કૃં [નિર્વિલ્લિત્તુ] જુઓ ઉપર

નિર્વિલ્લિત્ત્વ. કૃં [નિર્વિલ્લિત્ત્વ]

ફેકતો, સ્થાપતો, ત્યાગ કરતો

નિર્વલ્લુડ. પું [નિર્વલ્લુડ]

પર્વત વિશેષ

નિર્વલ્લુડ. પું [નિર્વલ્લુડ]

જુઓ ઉપર

નિર્વલ્લેવ. પું [નિર્વલ્લેવ]

નામ-સ્થાપનાદિ રૂપ વિભાગ કરવો તે, રાખવું તે,
થાપણ, કર્મ દલિકોનો નિર્વલ્લેવ કરવો તે,

નિર્વલ્લેવ. પું [નિર્વલ્લેવ]

અનુયોગદ્વારનો બીજો ભેદ

નિર્વલ્લેવઓ. અં [નિર્વલ્લેવઓ]

નિર્વલ્લેવથી

નિર્વલ્લેવણા. સ્ત્રીં [નિર્વલ્લેવણા]

સ્થાપના, વિન્યાસ, વ્યવસ્થાપન

નિર્વલ્લેવનિજ્જુત્તિ. સ્ત્રીં [નિર્વલ્લેવનિજ્જુત્તિ]

નિર્વલ્લેવ અને નિર્વલ્લેવિત્તિ, સૂત્રનું વ્યાખ્યાયીકરણ

નિર્વલ્લેવય. પું [નિર્વલ્લેવય]

નિર્વલ્લેવન, આલાપક, ઉપસંહાર, નિર્વલ્લેવકર્તા

નિર્વલ્લેવોભ. વિશેં [નિર્વલ્લેવોભ]

ક્ષોભ રહિત

નિર્વલ્લેવોહ. વિશેં [નિર્વલ્લેવોહ]

ક્ષોભ રહિત

નિર્વલ્લેવચ્છ. ધાં [નિર્વલ્લેવચ્છ]

નીકળવું

નિર્વલ્લેવચ્છિત્તા. કૃં [નિર્વલ્લેવચ્છિત્તા]

નીકળીને

નિર્વલ્લેવજ્ઞિય. કૃં [નિર્વલ્લેવજ્ઞિય]

નિર્વલ્લેવ કરીને, દંડ કરીને, પકડીને

નિર્વલ્લેવમ. પું [નિર્વલ્લેવમ]

નિર્વલ્લેવ, વેપારીનું નિવાસ સ્થાન, વણિક સમૂહ,
વ્યાપાર, નિશ્ચિત અર્થનો બોધ, અનિર્વલ્લેવ વિશેષ

નિર્વલ્લેવમરવિલ્લિય. ત્રિં [નિર્વલ્લેવમરવિલ્લિય]

વેપારીનો આગેવાન જે વેપારીની રક્ષા કરે

નિર્વલ્લેવમ. પું [નિર્વલ્લેવમ]

સમૂહ, જથ્થો

નિર્વલ્લેવમરણ. પું [નિર્વલ્લેવમરણ]

કારણ, હેતુ

નિર્વલ્લેવમરિત. ત્રિં [નિર્વલ્લેવમરિત]

સજ્જ કરેલ

નિર્વલ્લેવમરિય. ત્રિં [નિર્વલ્લેવમરિય]

શોધન કરેલ

નિર્વલ્લેવમ. પું [નિર્વલ્લેવમ]

બેડીના આકારનું સુવર્ણ, આભુષણ, સાંકળ

નિર્વલ્લેવમલિયા. સ્ત્રીં [નિર્વલ્લેવમલિયા]

સુવર્ણમાળા

નિર્વલ્લેવમપડિસેવિણી. સ્ત્રીં [નિર્વલ્લેવમપડિસેવિણી]

અતિ-શય કામી સ્ત્રી, કામેચ્છ માટેજ પતિનો સંગ
કરનારી સ્ત્રી

નિર્વલ્લેવમસાહ. ત્રિં [નિર્વલ્લેવમસાહ]

અતિશય ઊંઘનાર

નિર્વલ્લેવમસેજ્જા. સ્ત્રીં [નિર્વલ્લેવમસેજ્જા]

પ્રમાણથી અતિરિક્ત શય્યા

નિર્વલ્લેવમયિત. પું [નિર્વલ્લેવમયિત]

નિર્વલ્લેવના કરેલ, ગાઢ બંધાયેલું કર્મ

નિર્વલ્લેવમજ્ઞિય. કૃં [નિર્વલ્લેવમજ્ઞિય]

ગ્રહણ કરીને

નિર્વલ્લેવમિણ. ત્રિં [નિર્વલ્લેવમિણ]

નગ્ન, વસ્ત્ર રહિત

નિર્વલ્લેવમિણ્હ. ધાં [નિર્વલ્લેવમિણ્હ]

નિર્વલ્લેવ કરવો, દંડ કરવો, બેસવું, શિક્ષા કરવી

નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તા. કૃં [નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તા]

નિર્વલ્લેવ કરીને

નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તુ. પું [નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તુ]

નિર્વલ્લેવ કરનાર

નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તુ. પું [નિર્વલ્લેવમિણ્હિત્તુ]

લતાનો માંડવો

નિગુંજમાળ. કૃં [નિગુજ્જત્]

ખોખારા કરતો, હણહણતો

નિગુણ. વિશેં [નિગુણ]

ગુણ રહિત

નિગુરંબ. નં [નિકુરંબ]

જુઓ 'નિકુરંબ'

નિગૂઢ. ત્રિં [નિગૂઢ]

ગુપ્ત, મૌન રહેલ

નિગૂહ. ધાં [નિ+ગૂહ]

ગોપવવું, છુપાવવું

નિગોદ. પું [નિગોદ]

જુઓ 'નિઓદ'

નિગોદજીવ. પું [નિગોદજીવ]

'નિગોદ' ના જીવો

નિયોગ. પું [નિગોદ]

જુઓ 'નિઓદ'

નિગોય. પું [નિગોય]

ગોત્ર રહિત

નિગંથ. પું [નિર્ગંથ]

સાધુ, બાહ્યધનાદિ પરિગ્રહ અને અભ્યંતર કષાયાદિ ગ્રંથી રહિત, નિષ્પરિગ્રહી

નિગંથ. ત્રિં [નિર્ગંથ]

નિર્ગંથ સંબંધિ

નિગંથટ્ટ. ત્રિં [નિર્ગંથટ્ટ]

'નિર્ગંથ' માટે

નિગંથત્ત. નં [નિર્ગંથત્ત]

'નિર્ગંથ' પણું

નિગંથનિસ્સા. સ્ત્રીં [નિર્ગંથનિસ્સા]

સાધુની નિસ્સા

નિગંથપાવય. નં [નિર્ગંથપાવય]

નિર્ગંથ વિતરાગના પ્રકૃષ્ટ વચન, જૈન આગમ

નિગંથિય. ત્રિં [નિર્ગંથિય]

નિર્ગંથ સંબંધિ

નિગંથી. સ્ત્રીં [નિર્ગંથી]

સાધ્વી

નિગાચ્છ. ધાં [નિર્+ગમ્]

બહાર નીકળવું

નિગાચ્છમાળ. કૃં [નિર્ગાચ્છત્]

બહાર નીકળતો

નિગાચ્છિતા. કૃં [નિર્ગાચ્છિત]

બહાર નીકળીને

નિગાત. ત્રિં [નિર્ગાત]

નીકળેલ, અવિદ્યમાન

નિગામ. પું [નિર્ગામ]

નીકળવું તે, ઉત્પત્તિ, જન્મ, પ્રસ્થાન

નિગામણ. નં [નિર્ગામણ]

નીકળવાનો માર્ગ, નિઃસરણ, અપક્રમણ

નિગામણ્ણવેસ. પું [નિર્ગામણ્ણવેશ]

નીકળવું, આવવું તે

નિગાય. ત્રિં [નિર્ગાય] જુઓ 'નિગાત'

નિગાયજસ. ત્રિં [નિર્ગાયજસ]

જેના યશ બહાર ફેલાયેલ હોય તે

નિગાહ. પું [નિગ્રહ]

નિગ્રહ, કબ્જામાં રાખવું, નિરોધ કરવો, નિયમન કરવું,

નિગાહ. પું [નિગ્રહ]

વાદીને યુક્તિથી પકડવો

નિગાહ. પું [નિગ્રહ]

અટકાવવું, દંડ, શિક્ષા, દમન

નિગાહણ્ણહાણ. પું [નિગ્રહણ્ણહાણ]

નિગ્રહ કરવામાં મુખ્ય

નિગાહણ. પું [નિગ્રહણ]

નિગ્રહ, શિક્ષા, દંડ

નિગાહ. ત્રિં [નિગ્રહ]

નિગ્રહ કરનાર

નિગાહિ. ત્રિં [નિગ્રાહિન્]

નિગ્રહ કરનાર

નિગિણ્હ. ધાં [નિ+ગ્રહ]

નિગ્રહ કરવો

નિગુંડી. સ્ત્રીં [નિર્ગુંડી]

એક વનસ્પતિ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિગુણ. ત્રિં [નિર્ગુણા]

ગુણ રહિત

નિગોહ. પું [ન્યોગ્રોધ]

વડનું ઝાડ, એક ચૈત્ય વૃક્ષ,

નિગોહ. પું [ન્યોગ્રોધ]

શરીરનું સંસ્થાન વિશેષ જેમાં નાભિ ઉપરના અવયવ સુંદર હોય

નિગોહમંડલ. નં [ન્યોગ્રોધમણ્ડલ]

જેનો નાભિ ઉપરનો ભાગ, શાસ્ત્રમાં કહેલા પ્રમાણ જેવું

નિગોહવન. નં [ન્યોગ્રોધવન]

વડના ઝાડનું વન

નિગ્ધાઇય. ત્રિં [નિર્ઘાતિત]

બહાર નીકળેલ, આઘાતપ્રાપ્ત, વિનાશિત

નિગ્ધામાણ. કૃં [નિર્ઘાતયત્]

આઘાત પ્રાપ્ત કરતો, વિનાશ કરતો

નિગ્ધાઢણ. નં [નિર્ઘાટન]

કાઢવું, બહાર કરવું, બહિષ્કાર

નિગ્ધાત. પું [નિર્ઘાત]

વિકુર્વેલ વ્રજનું પડવું, વિજળી પડવી, ગર્જના થવી, વિનાશ, ઝરાનું વહેવું

નિગ્ધાય. ધાં [નિર્+ધાતય]

હણવું, મારવું, નાશ કરવો

નિગ્ધાય. પું [નિર્ઘાત]

જુઓ 'નિગ્ધાત'

નિગ્ધાયંત. ત્રિં [નિર્ઘાતયત્]

વિનાશ કરતો

નિગ્ધાયણ. નં [નિર્ઘાટન]

વિનાશ કરવો તે, હણવું તે

નિઘ્વિણ. ત્રિં [નિર્ઘ્વણ]

ધૃણા, અનુકંપા રહિત, નિર્દય

નિઘ્વિણમતિ. સ્ત્રીં [નિર્ઘ્વણમતિ]

પારકું દ્રવ્ય લેવાની જેની મતિ છે તે

નિઘ્વુઢ. પું [નિર્ઘ્વૃષ્ઠ]

નિર્ધોષરૂપ

નિઘ્વોસ. પું [નિર્ઘોષ]

મહાન અવ્યક્ત શબ્દ

નિઘંટુ. પું [નિઘંટુ]

વૈદિક શબ્દકોશ

નિઘસ. પું [નિકષ]

કસોટીનો પથ્થર

નિઘાડિય. ત્રિં [નિર્ઘાટિત]

કાઢેલું, નીકાળેલું

નિચય. પું [નિચય]

સમૂહ, જથ્થો, કર્મબંધ

નિચિત. ત્રિં [નિચિત]

નિબિડ, ગાઢું, વ્યાપ્ત, પુષ્ટ, મજબુત

નિચિય. ત્રિં [નિચિત]

જુઓ ઉપર

નિચ્ચ. વિશેં [નિત્ય]

નિત્ય, હંમેશાં, શાશ્વત, નાશ રહિત, નિરંતર

નિચ્ચં. અં [નિત્યમ્]

નિત્ય

નિચ્ચકાલ. વિશેં [નિત્યકાલ]

સર્વકાળ

નિચ્ચનિયંસણિય. પું [નિત્યનિવસનિક]

સદા સર્વદા વસતો એવો

નિચ્ચચ્છણય. ત્રિં [નિત્યાસનક]

સર્વદા મોજ ઉડાવનાર

નિચ્ચદુઃખિય. વિશેં [નિત્યદુઃખિત]

સદા દુઃખી

નિચ્ચભત્તિય. પું [નિત્યભક્તિક]

હંમેશા એક વખત ભોજન કરનાર

નિચ્ચભાવ. નં [નિત્યભાવ]

શાશ્વત ભાવ

નિચ્ચમંડિયા. સ્ત્રીં [નિત્યમણ્ડિતા]

જંબૂ સુદર્શનાનું અપરનામ

નિચ્ચય. પું [નિત્યક]

નિત્ય

નિચ્ચર. ધાં [નિર્+ચર]

યથા પ્રકારે અનુષ્ઠાન કરવું

નિચ્ચલ. ત્રિં [નિશ્ચલ]

નિશ્ચલ, સ્થિર

નિચ્ચસંદણા. સ્ત્રીં [નિત્યસ્યન્દના]

હંમેશાં વહેતું એવું

નિચ્ચસો. અં [નિત્યશસ]

નિત્યને આશ્રિને

નિચ્ચાલોગ. પું [નિત્યાલોક]

અકે મહાગ્રહ

નિચ્ચાલોય. પું [નિત્યાલોક]

એક મહાગ્રહ

નિચ્ચાલોયણ. નં [નિત્યાલોકન]

જેનું દર્શન નિત્ય છે તે, કેવલીનું વિશેષણ

નિચ્ચિટ્ટ. ત્રિં [નિશ્ચેષ્ટ]

ચેષ્ટા રહિત

નિચ્ચુજ્જોત. પું [નિત્યોદ્યોત]

એક મહાગ્રહ, સદા પ્રકાશ યુક્ત, એક વિદ્યાધરનગર,
એક અંજનગિરિ પર્વત

નિચ્ચુજ્જોય. પું [નિત્યોદ્યોત]

જુઓ ઉપર

નિચ્ચુવિગ. ત્રિં [નિચ્ચુદ્વિગ્ન]

હંમેશા ઉદ્વેગમાં રહેનાર

નિચ્ચોટ્ટ. ત્રિં [નિશ્ચેષ્ટ]

ચેષ્ટા રહિત

નિચ્ચોઁગ. સ્ત્રીં [નિત્યતુંક]

નિત્ય ઋતુકાળ હોવો તે

નિચ્ચોઁયા. સ્ત્રીં [નિત્યતુંકા]

નિત્ય ઋતુકાળવાળી

નિચ્ચોયગા. સ્ત્રીં [નિત્યોદકા]

અગાધ જળવાળું

નિચ્ચઇય. પું [નૈશ્ચયિક]

નિશ્ચય સંબંધિ, નૈશ્ચયિક

નિચ્ચય. પું [નિશ્ચય]

નિશ્ચય, નિર્ણય, નિયમ, એક નય, દ્રવ્યાર્થિકનય,
અવ્યભિચારી નિયમ,
જેનો કર્મ સમૂહ નીકળી ગયો છે તે

નિચ્ચયઓ. અં [તસ]

વાસ્તવ રીતે, પરમાર્થથી

નિચ્ચયગય. પું [નિશ્ચયગત]

નિશ્ચય પ્રાપ્ત

નિચ્ચયણુ. ત્રિં [નિશ્ચયજ્ઞ]

નિશ્ચયનો જાણકાર

નિચ્ચયનય. પું [નિશ્ચયનય]

નયનો એક ભેદ દ્રવ્યાર્થિક નય

નિચ્ચયપત્થ. નં [નિશ્ચયપ્રસ્થ]

નિશ્ચયથી એક માપ

નિચ્ચયપ્પહાણ. નં [નિશ્ચયપ્રધાન]

નિશ્ચય પ્રધાન, મુખ્ય નિર્ણય

નિચ્ચયમઈ. સ્ત્રીં [નિશ્ચયમતિ]

નિર્ણયબુદ્ધિ

નિચ્ચલ. ધાં [છિદ]

છેદવું, કાપવું

નિચ્ચલ. ધાં [નિ+છલ]

છલ વિનાનો વ્યવહાર રાખવો

નિચ્ચલેંત. કૃં [છિન્દત]

છેદતો, કાપતો

નિચ્ચાય. વિશેં [નિશ્ચાય]

શોભા વગરનો, કદરૂપો,
છાયા રહિત

નિચ્ચિટ્ટ. નં [નિશ્ચિદ્ર]

છિદ્ર રહિત

નિચ્ચિદ્. નં [નિશ્ચિદ્ર]

છિદ્ર રહિત

નિચ્ચિન્ન. ત્રિં [નિસ્તિર્ણ]

પાર પામેલ

નિચ્ચિન્નસવ્વદુઃખ. પું [નિસ્તિર્ણસર્વદુઃખ]

જેના બધાં દુઃખો નાશ પામેલ છે તે

નિચ્ચિય. ત્રિં [નિશ્ચિત]

નિશ્ચિત, નક્કી

નિચ્ચીર. ત્રિં [નિઃક્ષીર]

ક્ષીર રહિત, દુધ વર્જિત

નિચ્છુભ. ધા૦ [નિ+ક્ષિપ્]

બહાર કાઢવું, ફેંકવું

નિચ્છુભણ. ન૦ [નિક્ષેપણ]

નિઃસારણ, નિર્ભર્ત્સના, બહાર કાઢવું તે

નિચ્છુભાવિય. કૃ૦ [નિક્ષેપિત]

બહાર કાઢેલ, નિઃસ્સારિત

નિચ્છુભાવેતા. કૃ૦ [નિક્ષેપ્ય]

ફેંકીને,

બહાર કાઢી મુકીને

નિચ્છુભિઝકામ. કૃ૦ [નિક્ષેપ્તુમ]

બહાર ફેંકવાની ઇચ્છા

નિચ્છુભિત્તા. કૃ૦ [નિક્ષિપ્ય]

બહાર ફેંકીને

નિચ્છુભેતા. કૃ૦ [નિક્ષિપ્ય]

બહાર ફેંકીને

નિચ્છુભેમાણ. કૃ૦ [નિક્ષિપત્]

બહાર ફેંકતો

નિચ્છુહ. ધા૦ [નિ+ક્ષિપ્]

જુઓ 'નિચ્છુભ'

નિચ્છુહાવ. ધા૦ [નિ+ક્ષેપ્ય]

બહાર ફેંકીને

નિચ્છૂઠ. ન૦ [નિક્ષિપ્ત]

નિર્ગત, ફેંકેલ, થુંકવું તે, નિષ્કાશિત

નિચ્છોડ. ધા૦ [નિર્+છોટય]

તિરસ્કાર કરવો, ધમકાવવો, છોડાવવો

નિચ્છોડણા. સ્ત્રી૦ [નિશ્છોટના]

તિરસ્કાર, બહાર કાઢવાની ધમકી

નિચ્છોડિત્ત. કૃ૦ [નિશ્છોટયિતુમ્]

તિરસ્કાર કરવા માટે, બહાર કાઢી મુકવા માટે

નિચ્છોડિય. ત્રિ૦ [નિશ્છોટિત]

લુંછી નાંખેલ, તિરસ્કૃત

નિચ્છોડેતા. કૃ૦ [નિશ્છોટ્ય]

લુંછી નાંખીને, તિરસ્કાર કરીને

નિજુજ્ઞ. ધા૦ [નિ+યુજ્]

યોજના કરવી, જોડવું

નિજ. ત્રિ૦ [નિજ]

પોતાનું

નિજવગ્. પુ૦ [નિર્વામક]

પાર પાડનાર, આરાધક

નિજુત. ત્રિ૦ [નિયુક્ત]

નિયુક્ત, યોજેલ

નિજુદ્ધ. પુ૦ [નિર્યુદ્ધ]

કોઈ જ સંધિ આદિ સ્વીકારવામાં ન આવે તેવું યુદ્ધ

નિજ્જંત. ધા૦ [નિર્યત્]

લઈ જવું, જાણવું

નિજ્જંતય. ત્રિ૦ [નીયમાનક]

લઈ જનાર

નિજ્જપ્. ત્રિ૦ [નિર્વાપ્ય]

નિર્વાહકારક, નિર્બલ

નિજ્જર. પુ૦ [નિર્જર]

નિર્જરવું-ઝરવું તે, ક્ષય કરતો, નાશ કરતો,

નિજ્જર. પુ૦ [નિર્જર]

આત્માથી કર્મ પુદ્ગલને અલગ કરવા તે

નિજ્જર. ધા૦ [નિર્+જ્]

ક્ષય કરવો, નિર્જન કરવી, આત્માથી કર્મપદ્મલ દૂર કરવા

નિજ્જરટ્. ન૦ [નિર્જરાર્થ]

કર્મક્ષય કરવા માટે

નિજ્જરટ્ટાણ. ન૦ [નિર્જરાસ્થાન]

કર્મક્ષય કરવાના સ્થાનો

નિજ્જરટ્ટિ. ત્રિ૦ [નિર્જરાર્થિન્]

કર્મક્ષય કરવાનો અભિલાષી, ઇચ્છુક

નિજ્જરટ્ટિય. ત્રિ૦ [નિર્જરાર્થિક]

જુઓ ઉપર

નિજ્જરણ. ન૦ [નિર્જરણ]

નિર્જરા, કર્મનું ખરવું, કર્મ ખપાવવું તે

નિજ્જરણયા. સ્ત્રી૦ [નિર્જરણ]

જુઓ ઉપર

નિજ્જરત્થ. ન૦ [નિર્જરાર્થ]

કર્મ ખપાવવા માટે

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિજ્જરફલ. ન૦ [નિર્જરફલ]

નિર્જરાનું ફળ

નિજ્જરા. સ્ત્રી૦ [નિર્જરા]

કર્મનું એક દેશથી ખરવું,

નિજ્જરા. સ્ત્રી૦ [નિર્જરા]

આત્માથી કર્મપુદ્ગલ છુટા પડવા,

નિજ્જરા. સ્ત્રી૦ [નિર્જરા]

નવ તત્ત્વમાંનું એક તત્ત્વ

નિજ્જરાપેહિ. ત્રિ૦ [નિર્જરાપ્રેક્ષિન્]

નિર્જરા તત્ત્વે જાણનાર

નિજ્જરિજ્જમાણ. કૃ૦ [નિર્જીર્યમાણ]

કર્મના પુદ્ગલનો ક્ષેપ કરતો

નિજ્જરિય. ત્રિ૦ [નિર્જીર્ણ]

કર્મનો ક્ષય કરેલ, નિર્જરા કરેલ

નિજ્જરેમાણ. કૃ૦ [નિર્જરત્]

કર્મક્ષય કરવો તે

નિજ્જવગ. પુ૦ [નિર્યાપક]

મોટા પ્રાયશ્ચિત્તનો વાહક, નિર્વાહ કરનાર, આરાધક

નિજ્જવણા. સ્ત્રી૦ [નિર્યાપના]

હિંસાનું એક પર્યાય નામ, નિગમન

નિજ્જવય. પુ૦ [નિર્યાપક]

જુઓ 'નિજ્જવગ'

નિજ્જહિંત. કૃ૦ [પરિત્યજત્]

ત્યાગ કરતો, છોડતો

નિજ્જા. ધા૦ [નિર્+યા]

બહાર નીકળવું

નિજ્જાહિંત. કૃ૦ [નિર્યાપ]

બહાર નીકળીને

નિજ્જાહિંત. કૃ૦ [નિર્યાપિત]

બહાર નીકળીને

નિજ્જાણ. ન૦ [નિર્યાણ]

બહાર નીકળવું, નિર્ગમ, આવૃત્તિ રહિત ગમન, મોક્ષ,

સ્વતંત્રગમન, મરણ કાળે આત્માનું શરીરથી બહાર

નીકળવું, બહાર જવાનો માર્ગ

નિજ્જાણકહા. સ્ત્રી૦ [નિર્યાણકથા]

રાજાની નગરથી નીકળવાની ધામધૂમનું વર્ણન

નિજ્જાણગિહ. ત્રિ૦ [નિર્યાણગૃહ]

પ્રયાણ ઘર, નિર્ગમ કે ગમન ગૃહ

નિજ્જાણભૂમિ. સ્ત્રી૦ [નિર્યાણભૂમિ]

જ્યાં નિર્વાણ થયું હોય તે સ્થાન, ગમનસ્થળ

નિજ્જાણમગ્ગ. પુ૦ [નિર્યાણમાર્ગ]

નીકળવાનો રસ્તો, મોક્ષનો માર્ગ

નિજ્જાણસંઠિય. ન૦ [નિર્યાણસંસ્થિત]

મોક્ષમાર્ગ-સ્થિત, ગમનાકારે રહેલ

નિજ્જાણસાલા. સ્ત્રી૦ [નિર્યાણશાલા]

પ્રયાણશાળા, બહાર નીકળવાનું મકાન

નિજ્જાણિયલેન. ન૦ [નિર્યાણિકલયન]

નગરમાંથી નીકળવાના માર્ગ પરનું મકાન

નિજ્જાતિય. ત્રિ૦ [નિર્યાત્રિક]

બહાર નીકળનાર

નિજ્જામગ. પુ૦ [નિર્યામક]

નિર્યામણ કરાવનાર સાધુ, ખલાસી, સુકાની

નિજ્જામય. પુ૦ [નિર્યામક]

જુઓ ઉપર

નિજ્જાય. ત્રિ૦ [નિર્યાત]

નીકળેલ

નિજ્જાયમાણ. કૃ૦ [નિર્યાત]

નીકળતો

નિજ્જાયરૂવરયય. ત્રિ૦ [નિર્જાતિરૂપરજત]

જેને સોનું-રૂપું ત્યજેલ છે તે

નિજ્જાવય. પુ૦ [નિર્યાપક]

જુઓ 'નિજ્જામય'

નિજ્જાવેત્તા. સ્ત્રી૦ [નિર્યાપ]

નીકળનાર

નિજ્જાસ. પુ૦ [નિર્યાસ]

ઝાડનો રસ, ગુંદર આદિ ચીકણો પદાર્થ

નિજ્જિણ. ત્રિ૦ [નિર્જીર્ણ]

ક્ષીણ, ક્ષય કરેલ, નિર્જરેલ

નિજ્જિય. ત્રિ૦ [નિર્જિત]

જીતેલું

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિજ્જીવ. પુ. [નિર્જીવ]

જીવ રહિત

નિજ્જુત્ત. વિશે. [નિર્યુક્ત]

સંયુક્ત, જડિત, સંબંધ, પ્રરૂપિત, ગોઠવેલ

નિજ્જુત્તિ. સ્ત્રી. [નિર્યુક્તિ]

યુક્તિસહિત સૂત્રનો અર્થ બતાવનાર ગ્રંથ, સૂત્રની વ્યાખ્યા

નિજ્જુત્તિઅનુગમ. ન. [નિર્યુક્તયનુગમ]

નિર્યુક્તિઅનુગમ, યુક્તિ સહ સૂત્રનો અર્થ બતાવી બોધ કરાવવો તે

નિજ્જૂઢ. ત્રિ. [નિર્યૂઢ]

બહાર કાઢી મુકેલ, અમનોજ, ઉદ્ધૂત કરેલ, રહિત

નિજૂઢય. પુ. [નિર્યૂઢય]

ઉદ્ધૂત કરનાર

નિજ્જૂહ. ન. [નિર્યૂહ]

બારસાખ પાસે બહાર કાઢેલ લાકડું, ગોખ, ગોખવાળુંધર, નિર્માણ, પરિત્યાગ

નિજ્જૂહણ. ન. [નિર્યૂહણ]

નિસ્સારણ, ઉદ્ધરણ, પરિત્યાગ, નિર્માણ

નિજ્જૂહણા. સ્ત્રી. [નિર્યૂહણા]

વિશેષ રચના, નક્કી કરવું

નિજ્જૂહિઝળ. કૃ. [નિર્યૂહિઝ]

ઉદ્ધરીને, ત્યાગ કરીને

નિજ્જૂહિત્ત. કૃ. [નિર્યૂહિત્ત]

ઉદ્ધરવા માટે

નિજ્જૂહિત્તા. કૃ. [નિર્યૂહિત્તા]

ઉદ્ધરીને, ત્યાગ કરીને

નિજ્જૂહિયવ્વ. કૃ. [નિર્યૂહિતવ્ય]

ઉદ્ધરણ યોગ્ય

નિજ્જોગ. પુ. [નિર્યોગ]

સેવક, યોજવું તે

નિજ્જોય. પુ. [નિર્યોગ]

પરિકર, સામગ્રી, વસ્ત્રપાત્રાદિ ઉપકરણ, સેવક

નિજ્ઞર. પુ. [નિર્ઞર]

ઝરણું, ઝરો

નિજ્ઞરબહુલ. ન. [નિર્ઞરબહુલ]

ઝરણાની બહુલતા

નિજ્ઞા. ધા. [નિર્+ધ્યૈ]

વિશેષ ચિંતન કરવું, નિરીક્ષણ કરવું

નિજ્ઞાઈ. ત્રિ. [નિર્ધ્યાયિન્]

વારંવાર જોવાની ટેવવાળું

નિજ્ઞાઈત્ત. કૃ. [નિર્ધ્યાયિત્ત]

અવલોકન કરવા માટે, ચિંતન કરવા માટે

નિજ્ઞાઈત્તા. કૃ. [નિર્ધ્યાયિત્તા]

અવલોકન કરીને, ચિંતન કરીને

નિજ્ઞાઈત્તાર. ત્રિ. [નિર્ધ્યાયિત્તાર]

ધ્યાન કરનાર, એકાગ્રપણે ચિંતવન કરનાર

નિજ્ઞાઈત્તુ. ત્રિ. [નિર્ધ્યાયિત્તુ]

અવલોકન કરનાર, ચિંતન કરનાર

નિજ્ઞાઈમાણ. કૃ. [નિર્ધ્યાયિત્તુ]

અવલોકન કરતો

નિજ્ઞાઈતિ. ત્રિ. [નિર્ધ્યાયિત્તિ]

અવલોકન કર્તા

નિજ્ઞાય. ધા. [નિ+ધ્યૈ]

નિરીક્ષણ કરવું, જોવું

નિજ્ઞાયમાણ. કૃ. [નિર્ધ્યાયિત્તુ]

અવલોકન કરતો, ચિંતવતો

નિજ્ઞોસઈત્તુ. ત્રિ. [નિર્જોષિત્તુ]

ક્ષયકરનાર, કર્મનો નાશ કરનાર

નિઠ્ઠકિય. ન. [નિષ્ઠકિત]

નિશ્ચિત, અવધારિત

નિઠ્ઠવ. ધા. [નિ+સ્થાપય]

સમાપ્ત કરવું, ખતમ કરવું, વિશેષરૂપ સ્થાપન કરવું, સ્થિર કરવું

નિઠ્ઠવગ. ત્રિ. [નિષ્ઠાપક]

સમાપ્ત કરનાર

નિઠ્ઠહ. ધા. [નિ+ષીવ]

થુંકવું

નિઠ્ઠહસ. વિશે. [નિ+ષીવ]

સ્તબ્ધ, નિશ્ચેષ્ટ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિટ્ટા. સ્ત્રી૦ [નિષ્ઠા]

નિષ્ઠા, અંત, સમાપ્તિ, કમર્યસિદ્ધિ, નિશ્ચયકારી ભાષા

નિટ્ટાણ. ન૦ [નિષ્ઠાન]

સારા ગુણવાળું સંસ્કારીત ભોજન, સમાપ્તિ,

નિટ્ટાણ. ન૦ [નિષ્ઠાન]

દહીં વગેરે વ્યંજન

નિટ્ટાણક. ન૦ [નિષ્ઠાનક]

જુઓ ઉપર

નિટ્ટાણકહા. સ્ત્રી૦ [નિષ્ઠાનકથા]

ભોજન સંબંધિત વાતચિત

નિટ્ટાભાસિ. ત્રિ૦ [નિષ્ઠાભાષિન્]

નિશ્ચયકારી વચન બોલનાર

નિટ્ટિક. ત્રિ૦ [નૈષ્ઠિક]

ધર્મની પરાકાષ્ઠા

નિટ્ટિત. ત્રિ૦ [નિષ્ઠિત]

સ્વકાર્ય સિદ્ધ કરેલ મોક્ષ, પરિસમાપ્તિ, શ્રદ્ધા, નિષ્પન્ન,
નિષ્ઠાવાળું

નિટ્ટિતટ્ટ. ત્રિ૦ [નિષ્ઠિતાર્થ]

જેનો અર્થ સિદ્ધ થયો છે તે, કૃતકૃત્ય

નિટ્ટિય. ત્રિ૦ [નિષ્ઠિત]

જુઓ 'નિટ્ટિત'

નિટ્ટિયટ્ટ. ત્રિ૦ [નિષ્ઠિતાર્થ]

જુઓ 'નિટ્ટિતટ્ટ'

નિટ્ટિયટ્ટિ. પુ૦ [નિષ્ઠિતાર્થિન્]

મોક્ષનો ઇચ્છુક, વિષયસુખ ઇચ્છાથી રહિત

નિટ્ટુમય. વિશે૦ [નિષ્ઠીવક]

થુંકનાર

નિટ્ટુર. ત્રિ૦ [નિષ્ઠુર]

નિષ્ઠુર, કઠોર, કઠિન

નિડઝ્ઝિય. ન૦ [નિર્દહિત]

બાળેલ

નિડાલ. ન૦ [લલાટ]

કપાળ

નિડાલપટ્ટિયા. સ્ત્રી૦ [લલાટપટ્ટિકા]

એક આભુષણ

નિટ્ટુંભ. વિશે૦ [નિર્દમ્ભ]

દંભ રહિત

નિટ્ટુહ. ધા૦ [નિર્દહ]

બાળવું

નિનાઅ. પુ૦ [નિનાદ]

શબ્દ, અવાજ, ધ્વનિ

નિનાદ. પુ૦ [નિનાદ]

જુઓ ઉપર

નિનાય. પુ૦ [નિનાદ]

જુઓ ઉપર

નિણ. ત્રિ૦ [નિમ્ન]

નીચું, નીચે

નિણવ્ઝુ. ત્રિ૦ [નિસ્સારયતિ]

કાઢી મુંકવું તે

નિણગા. સ્ત્રી૦ [નિમ્નગા]

નીચે જનાર, નદી

નિણતર. વિશે૦ [નિમ્નતર]

અતિ નીચું

નિણથલ. પુ૦ [નિમ્નસ્થલ]

નીચું સ્થળ

નિણથલય. પુ૦ [નિમ્નસ્થલક]

નીચું સ્થળ

નિણામ. ધા૦ [નિર્+નામય]

નીચું નમાવવું

નિણુન્નય. ત્રિ૦ [નિમ્નોન્નત]

ઊંચું-નીચું

નિહૃયા. સ્ત્રી૦ [નિહ્વકા]

અઢાર લિપિમાંની એક પ્રકારની લિપિ

નિહગ. પુ૦ [નિહ્વ]

સિદ્ધાંતના સત્ય અર્થને ગોપવનાર કે ઉત્થાપના
કરનાર, મિથ્યાવાદી

નિહગાઈય. વિશે૦ [નિમ્નગામિક]

નીચે જનાર

નિહગાણ. ન૦ [નિહ્વાન્]

સત્યનો અપલાપ કરવો તે

નિળહવ. ધા૦ [નિ+હુ]

સત્યનો અપલાપ કરવો કે છુપાવવું

નિળહવગ. પુ૦ [નિહ્વક]

સત્યનો અપલાપ કરનાર

નિળહવણ. ન૦ [નિહ્વન]

સત્યનો અપલાપ કરવો તે

નિહ્લવણયા. સ્ત્રી૦ [નિહ્લવન]

જુઓ ઉપર

નિળહાઙ. ત્રિ૦ [નિહ્લવિન]

સત્યનો અપલાપક

નિતંબ. પુ૦ [નિતમ્બ]

પર્વતની કેડ, સ્ત્રીની કમરની નીચેનો ભાગ

નિતાવાઙ. ત્રિ૦ [નિત્યવાદિન]

નિત્ય બોલનાર

નિતિઝમાળ. ન૦ [નિત્યાવમાન]

જ્યાં સાધુ નિત્ય વહોરવા જાય તે કુળ

નિતિક. ન૦ [નિત્ય]

નિત્ય, હંમેશાં, નિયમિત

નિતિય. ન૦ [નિત્ય]

જુઓ ઉપર

નિતિય. ત્રિ૦ [નૈત્યિક]

નિયત, નિત્ય પિંડ ગ્રહણ કરનાર

નિતિય. ન૦ [નિચિત]

નિચિત

નિતિયવાદિ. ત્રિ૦ [નિત્યવાદિન]

નિત્ય બોલનાર

નિત્ત. ન૦ [નેત્ર]

નેત્ર, આંખ

નિત્તિળ. ન૦ [નિસ્તૃળ]

તૃણરહિત

નિત્તુસ. ત્રિ૦ [નિસ્તુષ]

ફોતરા રહિત

નિત્તેય. ત્રિ૦ [નિસ્તેજસ]

તેજ રહિત, વીર્ય રહિત

નિત્થર. ધા૦ [નિર્+ત્]

તરવું, બચવું, પાર ઉતરવું

નિત્થરણ. ન૦ [નિસ્તરણ]

પાર પામવું તે

નિત્થરિઝં. કૃ૦ [નિસ્તરિતુમ્]

પાર પામવા માટે

નિત્થરિજ્જ. ત્રિ૦ [નિસ્તરિત]

પાર પામેલ

નિત્થરિજ્જંત. કૃ૦ [નિસ્તીર્યમાણ]

પાર પામતો એવો

નિત્થરિયવ્વ. ત્રિ૦ [નિસ્તરિતવ્ય]

પાર પામવા યોગ્ય,

જેનો અંત અઆવી શકે તે

નિત્થાળ. વિશે૦ [નિ:સ્થાન]

સ્થાનભ્રષ્ટ

નિત્થાર. ધા૦ [નિર્+તારય]

પાર ઉતારવું તારવું

નિત્થાર. પુ૦ [નિસ્તાર]

પાર, અંત

નિત્થારણા. સ્ત્રી૦ [નિસ્તારણા]

પાર પામવું તે, નિસ્તાર થવો તે, મુક્તિ, ઉદ્ધાર

નિત્થારિય. ત્રિ૦ [નિસ્તારિય]

પાર પામેલ, ઉધ્ધૃત, બચાવેલ

નિદંસ. ધા૦ [નિ+દર્શય]

દ્રષ્ટાંત આપવું, નિર્દેશ કરવો

નિદંસણ. ન૦ [નિદર્શન]

દ્રષ્ટાંત, નિરંતર જોવું તે

નિદંસિય. ત્રિ૦ [નિદર્શિત]

દેખાડેલ, પ્રદર્શિત

નિદઢ્ઢ. પુ૦ [નિદગ્ધ]

બાળેલ, એક નરકાવાસ

નિદા. સ્ત્રી૦ [નિદા]

વેદના વિશેષ, જ્ઞાનયુક્તવેદના,

જાણવા છતાં કરાતી હિંસા

નિદાઅ. અ૦ [નિદાય]

લઇને, ગ્રહણ કરીને, પ્રાપ્ત કરીને

નિદાન. ન૦ [નિદાન]

નિયાણું, તપ આદિના બદલામાં કંઈક સુખ પ્રાપ્તિની અભિલાષા,

નિદાન. ન૦ [નિદાન]

કારણ, મૂળ, ઈચ્છા

નિદાનભૂમિ. સ્ત્રી૦ [નિદાનભૂમિ]

જ્યાં નિયાણું કરેલ હોય તે સ્થળ

નિદાય. પુ૦ [નિદાય]

પીડાર્થે, ભાન પૂર્વકની વેદના માટે

નિદાય. પુ૦ [નિદાય]

ઉનાળો, ગ્રીષ્મ કાળ

નિદાયા. સ્ત્રી૦ [દે.]

જુઓ 'નિદા'

નિદાહ. પુ૦ [નિદાહ]

ઉનાળો, જેઠ મહિનાનું લોકોત્તર નામ, ગ્રીષ્મકાળ,

નિદાહ. પુ૦ [નિદાહ]

ત્રીજી નરકનો એક નરકાવાસ, અસાધારણ દાહ

નિદિદ્ધ. વિશે૦ [નિર્દિષ્ટ]

નિર્દેશ કરાવેલ, એક નરકવાસ

નિદ્વચ્ચય. પુ૦ [નિદ્રક્ષય]

નિદ્રાનો ક્ષય થવો તે, જાગવું તે

નિદ્ધ. પુ૦ [નિર્દગ્ધ]

બાળેલ, ભસ્મ કરેલ, એક નરકાવાસ

નિદ્ધંગાલનિભ. વિશે૦ [નિર્દગ્ધજ્ઞારનિભ]

બાળેલા અંગાર તુલ્ય, કોઈ ઉપમા વિશેષ

નિદ્ધપમાય. પુ૦ [નિદ્રાપ્રમાદ]

નિદ્રારૂપ પ્રમાદ

નિદ્ધમોચ્ચ. પુ૦ [નિદ્રામોક્ષ]

નિદ્રાત્યાગ, ઊંઘ ઉડવી તે

નિદ્ધ. વિશે૦ [નિર્દય]

દયારહિત, કડુણાહીન

નિદ્ધલિય. વિશે૦ [નિર્દલિત]

વિદાયરિત, મર્દિત

નિદ્ધ. ધા૦ [નિર્+દહ]

બાળવું, ભસ્મ કરેલ

નિદ્ધા. સ્ત્રી૦ [નિદ્રા]

નિદ્રા, ઊંઘ, દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ જેથી સામાન્ય ઊંઘ આવે

નિદ્ધા. ધા૦ [નિ+દ્રા]

નિંદર લેવી, ઊંઘ કરવી

નિદ્ધાત્ત. કૃ૦ [નિદ્રાતુમ્]

ઊંઘવા માટે

નિદ્ધાનિદ્ધા. સ્ત્રી૦ [નિદ્રાનિદ્રા]

વિશેષ ઊંઘ,

દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ-જેમાં માણસ વધુ મુશ્કેલીએ ઉઠે

નિદ્ધાયમાણ. કૃ૦ [નિદ્ધાયમાણ]

ઊંઘતો

નિદ્ધારિતચ્ચ. ત્રિ૦ [નિર્દારિતાક્ષ]

ખંડિતાક્ષ, વિસ્ફુસ્તિ નયન

નિદ્ધિદ્ધ. ત્રિ૦ [નિર્દિષ્ટ]

નિર્દેશ કરેલ, કહેલ

નિદ્ધિસ. ધા૦ [નિર્+દિશ]

કથન કરવું, નિરૂપણ કરવું, પ્રતિપાદન કરવું

નિદ્ધુચ્ચિય. ન૦ [નિર્દુચ્ચિત]

દુધ રહિત

નિદ્ધેસ. પુ૦ [નિર્દેશ]

નિર્દેશ-લિંગ કે અર્થ માત્રનું કથન, વિશેષનું અભિધાન, નિશ્ચય કથન, આજ્ઞા પ્રતિપાદન,

નિદ્ધેસવત્તિ. ત્રિ૦ [નિર્દેશવર્તિન]

આજ્ઞા મુજબ વર્તનાર

નિદ્ધોસ. ત્રિ૦ [નિર્દોષ]

દોષરહિત, વિશુદ્ધ

નિદ્ધ. વિશે૦ [સ્નિગ્ધ]

ચીકાશવાળું, સ્નેહયુક્ત, સુંવાળું, તેજસ્વી

નિદ્ધંત. ત્રિ૦ [નિર્ધર્મત]

મલ રહિત, અગ્નિ દ્વારા વિશોધિત

નિદ્ધંધસ. ન૦ [દે.]

નિર્દય, નિષ્કુર, નિર્લજ્જ

નિદ્ધચ્ચાય. સ્ત્રી૦ [સ્નિગ્ધચ્ચાય]

સ્નેગ્ધછાયા	નિદ્ધૂય. વિશેઁ [નિદ્ધૂય]
નિદ્ધ્રણ. નઁ [નિર્ધન]	વિનાશીત, નષ્ટ કરેલ
ધન/ધાન્ય રહિત, ગરીબ,	નિદ્ધોમાસ. વિશેઁ [સ્નિગ્ધાવમાસ]
નિદ્ધ્રનય. પુઁ [નિર્ધાન્ય]	સ્નેગ્ધ જેવું દેખાતું, સ્નેગ્ધતુલ્ય
ધાન્યરહિત	નિધત્ત. નઁ [નિધત્ત]
નિદ્ધ્રમણ. નઁ [દે.]	એક પ્રકારનો કર્મબંધ
ખાળ, ગટર	નિધત્તાઉય. પુઁ [નિધત્તાયુષ્ક]
નિદ્ધ્રમહુર. વિશેઁ [સ્નિગ્ધમધુર]	આયુકર્મનો એક પ્રકારનો બંધ
સ્નેગ્ધ અને મધુર	નિધન. વિશેઁ [નિધન]
નિદ્ધ્રમાણ. નઁ [નિર્ધર્મત]	મૃત્યુ, અવસાન
તિરસ્કાર, યક્ષ વિશેષ	નિધાય. ધાઁ [નિ+ધા]
નિદ્ધ્રમ્મ. વિશેઁ [નિર્ધર્મ]	ધારણ કરવું
ધર્મરહિત, અધર્મી	નિધાય. ત્રિઁ [નિધાય]
નિદ્ધ્રય. વિશેઁ [સ્નિગ્ધક]	ધારણ કરેલ
સ્નેગ્ધ, ચીકાશવાળું	નિધિ. પુઁ [નિધિ]
નિદ્ધ્રયા. સ્ત્રીઁ [સ્નિગ્ધતા]	ભંડાર, ખજાનો
સ્નેગ્ધતા, ચીકાશ	નિનાદ. પુઁ [નિનાદ]
નિદ્ધ્રાહિતા. કૃઁ [નિર્ધાવ્ય]	શબ્દ, ધ્વનિ
નીકળીને, દોડીને	નિન્ન. ત્રિઁ [નિન્ન]
નિદ્ધ્રાહણ. નઁ [નિર્ધર્તિન]	જુઓ 'નિણ'
નિસ્સારણ, બહાર કાઢી મુકવું	નિન્નગર. પુઁ [નિર્નગર]
નિદ્ધ્રાહિજ્જ. કૃઁ [નિર્ધર્ત્ય]	નગર બહાર કાઢેલ
બહાર કાઢી મુકીને	નિન્નગા. સ્ત્રીઁ [નિન્નગા]
નિદ્ધ્રાવ. ધાઁ [નિર્+ધાવ]	નદી, અધો માર્ગે જનારી
દોડવું	નિન્નગામિની. સ્ત્રીઁ [નિન્નગામિની]
નિદ્ધ્રાવણ. નઁ [નિર્ધર્વન]	જુઓ ઉપર
દોડવું તે	નિન્નય. પુઁ [નિર્નય]
નિદ્ધ્રુણ. ધાઁ [નિર્+ધ્રુ]	નિશ્ચય, અવધારણ સંશયનો અભાવ
વિનાશ કરવો, દૂર કરવું	નિન્નય. વિઁ [નિર્નય]
નિદ્ધ્રુણિતાણ. વિશેઁ [નિર્ધૂય]	પુરિમતાલ નગરનો એક અતિ ધનાઢ્ય એવો ઇંડાનો
વિનાશિત, નષ્ટ	વ્યાપારી, તેણે વ્યાપાર અને ખાનપાનથી તીવ્ર
નિદ્ધ્રુણિય. વિશેઁ [નિર્ધૂય]	પાપકર્મો બાંધ્યા, નરકે ગયો. ત્યાંથી અભગ્ગસેન રૂપે
જુઓ ઉપર	ઉત્પન્ન થયો
નિદ્ધ્રૂમ. વિશેઁ [નિર્ધૂમ]	નિન્નામિયા. વિઁ [નિર્નામિકા]
ધૂમરહિત, એક અપલક્ષણ	

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

લલિયંગ દેવની અગ્રમહિષી સયંપમા નો પૂર્વભવ, તે
નંદિગામમાં ગરીબ કુટુંબમાં જન્મેલી

નિન્નેહ. વિશેષ [નિન્નેહ]
સ્નેહ રહિત

નિપચ્ચવ્ઘાણ. ત્રિં [નિષ્પ્રત્યારખ્યાન]
પ્રત્યાખ્યાન રહિત

નિપચ્ચવ્ઘાણપોસહોવવાસ. ત્રિં [નિષ્પ્રત્યારખ્યાનપૌષધો-
પવાસ] જે પોરિસી આદિ પચ્ચક્રમાણ અને પૌષધ
ઉપવાસ આદિ રહિત તે

નિપચ્છિમય. પું [નિપચ્છિમક]
પાછળનું

નિપત. ધાં [નિ+પત્]
નીચે પડવું

નિપતંત. કૃં [નિપતત્]
નીચે પડતો

નિપ્પંક. વિશેષ [નિષ્પંક]
કીચડરહિત, કલંક કે ડાઘા રહિત

નિપ્પકંપ. ત્રિં [નિષ્પ્રકમ્પ]
અતિ નિશ્ચલ

નિપ્પવચ્. ધાં [નિર્+પક્ષય]
પરક્ષરહિત કરવું પખો તેડવી

નિપ્પવચ્છેતા. કૃં [નિષ્પક્ષ્ય]
પાંખો છેદીને

નિપ્પચ્ચવ્ઘાણ. ત્રિં [નિષ્પ્રત્યારખ્યાન]
પ્રત્યાખ્યાન રહિત

નિપ્પચ્ચવ્ઘાણપોસહોવવાસ. ત્રિં [નિષ્પ્રત્યારખ્યાનપૌષધો-
પવાસ] જે પોરિસી આદિ પચ્ચક્રમાણ અને પૌષધો-
પવાસ રહિત તે

નિપ્પચ્ચવાય. ત્રિં [નિષ્પ્રત્યવાય]
નિર્વિઘ્ન, પ્રત્યાવાય રહિત, નિર્દોષ, વિશુદ્ધ

નિપ્પજ્જ. ધાં [નિર્+પદ્]
નિપજવું, ઉત્પન્ન થવું

નિપ્પટ્ટ. ત્રિં [નિ:પૃષ્ઠ]
સ્પષ્ટ, અસંદિગ્ધ

નિપ્પટ્ટપસિણવાગરણ. નં [નિ:સ્પૃષ્ઠપ્રશ્ન-વ્યાકરણ]

જેમાં ફરી ન પૂછવું પડે તેવો જવાબ, અંતિમ ઉત્તર

નિપ્પડિક્કમ. ત્રિં [નિષ્પ્રતિકર્મન્]
સંસાર રહિત, મલિન
પરિસ્કાર વર્જીત,

નિપ્પડિક્કમયા. સ્ત્રીં [નિષ્પ્રતિકર્મના]
સંસાર રહિતતા, મલિનતા

નિપ્પડિચાર. ત્રિં [નિષ્પ્રતિકાર]
ચિકિત્સા રહિત, પ્રતિકાર શૂન્ય

નિપ્પડિવચ્ચ. ત્રિં [નિષ્પ્રતિવચન]
જે ઉત્તર ન આપાવી શકે તે

નિપ્પભ. પું [નિષ્પ્રભ]
પ્રભારહિત

નિપ્પરિકમ્મ. ત્રિં [નિષ્પ્રરિકર્મન્]
પરિકર્મ કે સંસ્કરણરહિત

નિપ્પરિગ્ગહ. વિશેષ [નિષ્પ્રરિગ્ગહ]
પરિગ્રહ રહિત

નિપ્પાણ. ત્રિં [નિષ્પ્રાણ]
પ્રાણ રહિત, નિર્જિવ

નિપ્પાવ. નં [નિષ્પાવ]
ધાન્ય વિશેષ-વાલ

નિપ્પિટ્ટ. ત્રિં [નિષ્પિટ્ઠ]
સારી રીતે વાટેલું

નિપ્પિવાસ. વિશેષ [નિષ્પિવાસ]
પિપાસારહિત, સ્નેહ રહિત

નિપ્પિહ. વિશેષ [નિ:સ્પૃહ]
સ્પૃહારહિત, નિર્મમ

નિપ્પીલ. ધાં [નિસ્+પીડય્]
દબાવવું, પીડા આપવી

નિપ્પુલાઅ. વિં [નિષ્પુલાકા]
આવતી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનારા પંદરમાં
તીર્થંકર કે જે રોહિણી નો જીવ છે

નિપ્પંદ. ત્રિં [નિષ્પંદ]
ચલન ક્રિયારહિત, સ્થિર

નિપ્પજ્જ. ધાં [નિર્+પદ્]
નીપજવું, ઉપજવું, સિદ્ધ થવું

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિષ્ક્રજ્જમાણ. કૃં [નિષ્ક્રજ્જમાણ]

નીપજતું, ઉપજતું સિદ્ધ થતું

નિષ્ક્રત્તિ. સ્ત્રીં [નિષ્ક્રત્તિ]

નિષ્પાદન, સિદ્ધિ

નિષ્ક્રન્ન. ત્રિં [નિષ્ક્રન્ન]

પૂર્ણ, ભરપુર, પેદા થયેલ, ઉપજેલ

નિષ્ક્રાઇય. ત્રિં [નિષ્ક્રાઇય]

નીપજાવેલ, સિદ્ધ કરેલ

નિષ્ક્રાઇયનિષ્ક્રન્ન. નં [નિષ્ક્રાઇયનિષ્ક્રન્ન]

સારી રીતે તૈયાર કરેલ- નીપજાવેલ

નિષ્ક્રાયય. ત્રિં [નિષ્ક્રાયય]

નીપજાવનાર, સિદ્ધ કરનાર

નિષ્ક્રાવ. પું [નિષ્ક્રાવ]

ધાન્ય વિશેષ, એક માપ

નિષ્ક્રાવગ. પું [નિષ્ક્રાવગ]

જુઓ ઉપર

નિષ્ક્રિડ. ધાં [નિ+સ્ક્રિડ]

બહાર નીકળવું

નિષ્ક્રિડણ. ત્રિં [નિષ્ક્રિડણ]

બહાર નીકળેલ

નિષ્ક્રિડણ. નં [નિષ્ક્રિડણ]

હેરાનગતિ, સંતાપ

નિબંધ. ધાં [નિ+બંધ]

બાંધવું

નિબંધ. પું [નિબંધ]

નિશ્ચય, આગ્રહ

નિબંધણ. નં [નિબંધણ]

હેતુ

નિબંધમાણ. કૃં [નિબંધમાણ]

બાંધતો

નિબંધિતા. કૃં [નિબંધિતા]

બાંધીને

નિબદ્ધ. પું [નિબદ્ધ]

ગુંથેલ, બાંધેલ

નિબોધય. પું [નિબોધય]

પ્રકૃષ્ટ બોધદાતા, ઉત્તમજ્ઞાની

નિબ્બંધ. પું [નિબ્બંધ]

આગ્રહ

નિબ્બલ. વિશેં [નિબ્બલ]

બળરહિત, દુર્બળ

નિબ્બાહિ. ત્રિં [નિબ્બાહિ]

અત્યંત બહાર

નિબ્બુદ્ધ. ત્રિં [નિમગ્ન]

નિમગ્ન, ડૂબેલ

નિબ્બંચ્છ. ધાં [નિર્+ભર્ત્સ]

તિરસ્કાર કરવો, અપમાન કરવું

નિબ્બંચ્છણ. પું [નિર્ભર્ત્સન]

તિરસ્કાર, અપમાન, કઠોર વચનથી અવહેલના

નિબ્બંચ્છણા. સ્ત્રીં [નિર્મર્ત્સના]

જુઓ ઉપર

નિબ્બંચ્છિ. કૃં [નિર્ભર્ત્સિતુમ્]

તિરસ્કાર કરવા માટે, અહેવાલના કરવા માટે

નિબ્બંચ્છણ. નં [નિર્ભર્ત્સન]

તિરસ્કાર

નિબ્બંચ્છિય. ત્રિં [નિર્ભર્ત્સિત્વ]

અપમાનિત

નિબ્મય. ત્રિં [નિર્ભય]

ભયરહિત

નિબ્મર. ત્રિં [નિર્ભર]

વ્યાપ્ત, પૂર્ણ

નિબ્મહિતા. કૃં [નિર્માલયિત્વા]

જોઇને

નિબ્મિજ્જમાણ. કૃં [નિર્મિજ્જમાણ]

ભેદતો, વિદારણ કરતો

નિબ્મરિય. વિશેં [દે.]

પ્રસારિત, ફેલાયેલ

નિભ. ત્રિં [નિભ]

સરખું, તુલ્ય, સમાન

નિભંગ. પું [નિમગ્ન]

ભાંગવું તે, તુટવું તે

નિભાલ. ધા૦ [નિ+ભાલય]

નિરીક્ષણ કરવું, જોવું

નિભેલિત. પુ૦ [નિભેલિત]

બહાર કરેલ

નિમંત. ધા૦ [નિ+મન્ત્રય]

નિમંત્રણ આપવું, એકાંત

નિમંતહતા. કૃ૦ [નિમન્ત્ર્ય]

આમંત્રીને

નિમંતણ. ન૦ [નિમન્ત્રણ]

આમંત્રણ, નોતરું

નિમંતણા. સ્ત્રી૦ [નિમન્ત્રણા]

આમંત્રણ કરવું, પ્રાર્થના કરવી,

નિમંતણા. સ્ત્રી૦ [નિમન્ત્રણા]

ગૌચરી સંબંધિ એક દોષ

નિમંતણાવસ્થ. ન૦ [નિમન્ત્રણાવસ્થ]

વસ્થા વિષયક નિમંત્રણ, એક એષણ દોષ

નિમંતયત. કૃ૦ [નિમન્ત્રયત]

આમંત્રિત કરતો

નિમંતિય. ત્રિ૦ [નિમન્ત્રિત]

આમંત્રિત કરતો

નિમંતેમાણ. કૃ૦ [નિમન્ત્રયત]

આમંત્રણ કરતો

નિમગ્ન. ત્રિ૦ [નિમગ્ન]

ડુબેલ, તલ્લીન

નિમજ્જ. ધા૦ [નિ+મસ્જ]

સ્નાન કરવું

નિમજ્જગ. ત્રિ૦ [નિમગ્નક]

ડુબકી મારી સ્નાન કરનાર એક તાપસની જાતિ

નિમજ્જણ. ન૦ [નિમજ્જન]

જળ પ્રવેશ કરવા ડુબકી મારવી

નિમજ્જાવ. ધા૦ [નિ+મજ્જય]

ડુબાડવું, સ્નાન કરાવવું

નિમજ્જાવિય. ત્રિ૦ [નિમજ્જિત]

સ્નાન કરાવેલ, ડુબાડેલ

નિમજ્જિતું. કૃ૦ [નિમજ્જિતુમ્]

ડુબવા માટે, સ્નાન કરવા માટે

નિમદ્વિય. ત્રિ૦ [નિર્મદિત]

મદ્દન કરાવેલ

નિમમત્ત. [નિર્મમત્ત]

મમત્વ રહિત

નિમિત્ત. [નિમિત્ત]

નિમિત્ત, કારણ, હેતુ, એક પ્રકારનું જ્ઞાન,

નિમિત્ત. [નિમિત્ત]

નિમિત્ત નામક શાસ્ત્રથી ભૂત- ભાવિ આદિ જાણવું

નિમિત્તપિંડ. [નિમિત્તપિંડ]

સાધુને નિમિત્તે બનેલ આહાર

નિમિત્તબલ. ન૦ [નિમિત્તબલ]

નિમિત્તબળ, જ્યોતિષ વિષયક વસ્તુ

નિમિત્તાજીવયા. સ્ત્રી૦ [નિમિત્તાજીવિકા]

નિમિત્ત-શાસ્ત્રથી આજીવિકા ચલાવવી તે

નિમિત્તિક. પુ૦ [નૈમિત્તિક]

નિમિત્તશાસ્ત્રથી ભૂત ભવિષ્ય જાણનાર

નિમિત્તુપ્પાયલક્ષણ. ન૦ [નિમિત્તઉત્પાત્ લક્ષણ]

નિમિત્ત ઉત્પાત્ લક્ષણ-ફળ કથન,

નિમિત્તુપ્પાયલક્ષણ. ન૦ [નિમિત્તઉત્પાત્ લક્ષણ]

આકાશ કથન જણાવતું શાસ્ત્ર

નિમિય. ત્રિ૦ [નિર્મિત]

નિર્માણ કરેલ

નિમિલંત. પુ૦ [નિમિલત]

નેત્ર સંકોચ થવો તે

નિમિલ્લાવેત્ત. કૃ૦ [નિમિલયિતુમ્]

આંખ મીંચવા માટે

નિમિસ. ધા૦ [નિ+મિષ]

આંખનો પલકારો મારવો

નિમિસાવેત્ત. કૃ૦ [નિમેષયિતુમ્]

આંખનો પલકારો મારવા માટે

નિમિસિય. ન૦ [નિમિષિત]

આંખ પલકારેલ

નિમીલિત. કૃ૦ [નિમીલયિતુમ્]

આંખ મીંચવા માટે

નિમીલિય. ત્રિ૦ [નિમીલિત]

મીંચેલ આંખો

નિમુગ. વિશેઠ [નિમુગ]

ડુબેલ, ખુંચેલ

નિમુગજલા. સ્ત્રીઠ [નિમુગજલા]

તિમિસ્ર ગુફામાં વહેતી એક નદી

નિમેસ. નઠ [નિમેષ]

આંખનો પલકારો

નિમ્મંસ. ત્રિઠ [નિર્માસ]

માંસ રહિત

નિમ્મચ્છ. વિશેઠ [નિર્મત્સ્ય]

માછલા રહિત

નિમ્મદ્વગ. ત્રિઠ [નિર્મદક]

મારીને ચોરી કરનાર, મદન કરનાર

નિમ્મદ્વય. ત્રિઠ [નિર્મદવ]

માદવતા રહિત

નિમ્મમ. ત્રિઠ [નિર્મમત્વ]

મમતા રહિત, નિસ્પૃહ

નિમ્મમ. વિઠ [નિર્મમ]

આગામી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનાર સોળમાં

તીર્થંકર કે જે 'સુલસા' નો જીવ છે

નિમ્મમત્ત. નઠ [નિર્મમત્વ]

મમત્વ રહિત

નિમ્મમસરીર. નઠ [નિર્મમશરીર]

શરીરની મમતા રહિત

નિમ્મલ. નઠ [નિર્મલ]

મલ રહિત, વિશુદ્ધ,

બ્રહ્મ દેવલોકનું એક પ્રસ્તર,

કર્મમલથી રહિત, સિધ્ધ

નિમ્મલગત્ત. વિશેઠ [નિર્મલગાત્ર]

નિર્મળ દેહવાળા

નિમ્મલતરા. સ્ત્રીઠ [નિર્મલતરા]

અતિ નિર્મલ

નિમ્મલત્ત. નઠ [નિર્મલત્વ]

નિર્મલપણું

નિમ્મલદગરયવર્ણ. વિશેઠ [નિર્મલદગરયવર્ણ]

નિર્મળ એવો નદીની રેત જેવો વર્ણ

નિમ્મલયર. ત્રિઠ [નિમ્મલતર]

અતિ નિર્મળ

નિમ્મલ્લ. નઠ [નિર્માલ્ય]

દેવપૂજામાં અર્પણ કરેલ પુષ્પાદિ

નિમ્મવડત્તુ. કૃઠ [નિર્માપયિત્વ]

બનાવનાર

નિમ્મા. સ્ત્રીઠ [નેમા]

જમીનથી ઊંચો નીકળતો પ્રદેશ

નિમ્માઝ. ત્રિઠ [નિર્માઝ]

માથા કપટરહિત

નિમ્માણ. નઠ [નિર્માણ]

એ નામનું એક કર્મ જેના ઉદયે શરીરના અંગ-

પ્રત્યંગની રચના થાય તે

નિમ્માણનામ. નઠ [નિર્માણનામન્]

જુઓ ઉપર

નિમ્માય. ત્રિઠ [નિર્માય]

બનાવેલું, નિપુણ

નિમ્માવિત. ત્રિઠ [નિર્માપિત]

બનાવેલ, રચેલ

નિમ્મિત્તવાદ. પુઠ [નિર્મિત્તવાદિન્]

''જગત ઇશ્વરે બનાવેલ છે'' એમ કહેનાર મત

નિમ્મિય. ત્રિઠ [નિર્મિત]

બનાવેલ, નિર્માણ કરેલ

નિમ્મિસ. ધાઠ [નિર્+મિષ]

આંખનો પલકારો મારવો

નિમ્મિસ્સિય. ત્રિઠ [નિર્મિષિત]

આંખનો પલકારો મારેલ

નિમ્મુક્ક. વિશેઠ [નિર્મુક્ત]

મુક્ત કરેલ

નિમ્મૂલ. ત્રિઠ [નિર્મૂલ]

મૂળ રહિત

નિમ્મેર. ત્રિઠ [નિર્મર્યાદ]

મર્યાદાહિત,

નિમ્મેર. ત્રિઠ [નિર્મર્યાદ]

નિર્લજ્જ

નિમ્મોય. ન૦ [નિર્મોક]

સર્પની કાંચળી

નિમ્મોયણી. સ્ત્રી૦ [નિર્મોચની]

નિર્મોક, કંચુક

નિમ્મોહ. વિશે૦ [નિર્મોહ]

મોહ રહિત

નિય. ત્રિ૦ [નિજ]

પોતાનું, અંગત

નિય. ન૦ [નિયત]

નિયત, નક્કી કરેલ

નિય. ત્રિ૦ [નીત]

લઈ જવાયેલ

નિયઙ. સ્ત્રી૦ [નિકૃતિ]

માયા, કપટ

નિયઙપવ્વય. પુ૦ [નિયતિપર્વત]

એક પર્વત

નિયઙપવ્વયગ. પુ૦ [નિયતિપર્વતક] જુઓ ઉપર

નિયંટિત. ત્રિ૦ [નિયન્ત્રિત]

પ્રત્યાખ્યાનનો એક પ્રકાર, ગમે તેવી સ્થિતિમાં

પચ્ચક્રમાણ ન છોડવું તે,

નિયંટિત. ત્રિ૦ [નિયન્ત્રિત]

પચ્ચક્રમાણના દશ ભેદમાનો એક ભેદ

નિયંટ. પુ૦ [નિર્ગ્રન્થ]

બાહ્યઅભ્યંતર ગ્રન્થી-પરિગ્રહ રહિત, સાધુ

નિયંઠ. પુ૦ [નિર્ગ્રન્થ]

જુઓ ઉપર

નિયંઠત્ત. ન૦ [નિર્ગ્રન્થત્વ]

મમત્ત્વ રહિત સાધુપણું સાધુતા

નિયંઠધમ્મ. પુ૦ [નિર્ગ્રન્થધર્મ]

સાધુધર્મ

નિયંઠિપુત્ત. વિ૦ [નિર્ગ્રન્થિપુત્ર]

ભ૦ મહાવીરના એક શિષ્ય, જેને નારદપુત્ર અણગાર

સાથે પુદ્ગલ સંબંધે પ્રશ્નોત્તર થયેલા

નિયંઠિયા. સ્ત્રી૦ [નૈર્ગ્રન્થિકી]

નિર્ગ્રન્થ સંબંધિ

નિયંતણા. સ્ત્રી૦ [નિયન્ત્રણા]

સ્વાધીન કરવું તે, નિયમમાં રાખવું તે

નિયંતિય. ત્રિ૦ [નિયન્ત્રિત]

સ્વાધીન કરેલ, નિયમમાં રાખેલ

નિયંસ. ધા૦ [નિ+વસ]

પહેરવું, ધારણ કરવું

નિયંસણ. ન૦ [નિવસન]

વસ્ત્ર, પોશાક

નિયંસાવ. ધા૦ [નિ+વાસય]

પહેરાવવું, ધારણ કરાવવું

નિયંસાવેત્તા. કૃ૦ [નિવાસ્ય]

પહેરાવીને, ધારણ કરાવીને

નિયંસેત્તા. કૃ૦ [નિવસ્ય]

પહેરીને, ધારણ કરીને

નિયક. ત્રિ૦ [નિજક]

પોતાનું, સ્વકીય

નિયગ. ત્રિ૦ [નિજક] જુઓ ઉપર

નિયચ્છ. ધા૦ [નિ+યમ]

જવું, પ્રાપ્ત કરવું

નિયચ્છ. ધા૦ [નિ+દા]

આપવું

નિયચ્છ. પુ૦ [નિયમ]

જવું તે, પ્રાપ્ત કરવું તે

નિયચ્છંત. કૃ૦ [નિયમ્યત્]

પ્રાપ્ત કરતો, જતો

નિયટ્ટ. ધા૦ [નિ+વૃત્]

નિવૃત્ત થવું, નિવર્તવું

નિયટ્ટ. વિશે૦ [નિવૃત્ત]

નિવૃત્ત થયેલ, નિવર્તેલ

નિયટ્ટકાલ. પુ૦ [નિવર્તનકાલ]

નિવૃત્ત થવાનો સમય

નિયટ્ટમાણ. કૃ૦ [નિવર્તમાન]

નિવૃત્ત થતો

નિયટ્ટિબાયર. પુ૦ [નિવૃત્તિબાદર]

એ નામનું આઠમું ગુણ સ્થાનક

નિયદ્ધ. ધા૦ [નિ+વૃત્]

જુઓ 'નિયદ્ધ'

નિયડ. પુ૦ [નિગડ]

બેડી, હાથકડી

નિયડિ. સ્ત્રી૦ [નિકૃતિ]

માયા, કપટ

નિયડિકમ્મ. ન૦ [નિકૃત્તિકર્મન્]

માયા કરવી તે, ચોરીનું એક પર્યાય નામ

નિયડિબહુલ. ન૦ [નિકૃત્તિબહુલ]

માયાની બહુલતા

નિયડિલ્લ. વિશે૦ [નિકૃત્તિમત્]

માયાવી, કપટી

નિયડિલ્લતા. સ્ત્રી૦ [નિકૃત્તિમત્તા]

માયા, કપટ

નિયડી. સ્ત્રી૦ [નિકૃતિ]

જુઓ 'નિયડિ'

નિયત. વિશે૦ [નિયત્]

નિયત, શાશ્વત

નિયતિ. સ્ત્રી૦ [નિકૃતિ]

જુઓ 'નિયડિ'

નિયતિયા. સ્ત્રી૦ [નૈયતિકી]

ભાવિભાવપણું

નિયતિવાદ્ય. પુ૦ [નિયતિવાદિન્]

''ભાવિભાવ હોય તેમજ થાય- પુરુષાર્થ ગૌણ છે'' તેવું
બોલનાર તે નિયતિવાદી

નિયતીભાવ. ન૦ [નિયતિભાવ]

નિત્યપણું

નિયત્ત. વિશે૦ [નિવૃત્તિ]

નિવૃત્તિ પામેલ

નિયત્ત. ત્રિ૦ [નિકૃત્ત]

માયાવી, કપટી

નિયત્ત. ધા૦ [નિ+વૃત્]

નિવૃત્ત થવું, નિવર્તવું

નિયત્તણ. ન૦ [નીચત્વ]

નીચપણું, અધમતા

નિયત્તણ. ન૦ [નિવર્તન]

નિવર્તન, અટકાવવું તે,

નિયત્તણ. ન૦ [નિવર્તન]

જમીનનું એક માપ

નિયત્તણિય. ન૦ [નિવર્ત્તનિક]

નિવર્તન પ્રમાણે,

નિયત્તણિય. ન૦ [નિવર્ત્તનિક]

જમીન માપવાના એક પ્રાચીન સાધન વડે મપાયેલ

નિયત્તિ. સ્ત્રી૦ [નિવૃત્તિ]

નિવૃત્તિ પામેલ

નિયત્તિય. ત્રિ૦ [નિવર્તિત]

નિવર્તેલ, નિવૃત્તિ પામેલ

નિયત્થ. ત્રિ૦ [દે.]

પહેરેલ, ધારણ કરેલ

નિયનિયસ્સરુવ. ન૦ [નિજનિજસ્વરુપ]

પોતપોતાનું સ્વરૂપ

નિયબંધુ. પુ૦ [નિજબન્ધુ]

પોતાનો ભાઈ

નિયમ. પુ૦ [નિયમ]

નિયમ, અભિગ્રહ, નિશ્ચય, અવશ્ય ભાવના

નિયમ. પુ૦ [નિયમ]

પિંડ-વિશુદ્ધિયાદિ ઉત્તરગુણ

નિયમ. ધા૦ [નિ+યમ્]

જવું, પ્રાપ્ત કરવું,

નિશ્ચય કરવો

નિયમપ્પહાણ. પુ૦ [નિયમપ્રધાન]

શ્રેષ્ઠ અભિગ્રહ

નિયમસા. પુ૦ [નિયમસાત્]

નિયમાનુસાર

નિયમસૂર. વિશે૦ [નિયમશૂર]

અભિગ્રહ પાલનમાં શૂરવીર

નિયમસો. અ૦ [નિયમશસ્]

નિયમથી

નિયમા. સ્ત્રી૦ [નિયમા]

નિયમથી, નક્કી

નિયય. વિશેઁ [નિજક]

પોતાનું

નિયય. વિશેઁ [નિયત]

શાશ્વત, નિત્ય રહેનાર, નિયમબદ્ધ

નિયયા. સ્ત્રીઁ [નિયતી]

સદેવ સ્વરૂપા

નિયર. પુઁ [નિકર]

સમૂહ, જથ્થો

નિયલ. પુઁ [નિગડ]

બેડી, બંધન

નિયલબંધન. નઁ [નિગડબન્ધન]

બેડીનું બંધન

નિયલબદ્ધગ. પુઁ [નિગડબદ્ધક]

બેડી વડે બંધાયેલ

નિયલ્લ. પુઁ [નિયલ્લ]

એક મહાગ્રહ

નિયા. ધાઁ [નિ+યા]

પ્રાણ હિંસા કરવી

નિયા. સ્ત્રીઁ [નિદા]

અધર્મ તરીકે જાણવા છતાં કોઈના પ્રાણ લેવા તે

નિયાગ. નઁ [નિયાગ]

મોક્ષ

નિયાગટ્ટિ. ત્રિઁ [નિયાગાર્થિન્]

મોક્ષ ઇચ્છુક

નિયાગોય. નઁ [નિચગોત્ર]

એક કર્મપ્રકૃતિ જેના ઉદયે જીવને નીચ કુળ મળે

નિયાણ. નઁ [નિદાન]

નિયાણું કરવું તે, તપ વગેરે શુભ કરણીના અમુક

ચોક્કસ ફળની આશા રાખવી

નિયાણઓ. અઁ [નિદાનતમ્]

કારણથી

નિયાણકડ. નઁ [નિદાનકૃત]

નિયાણું કરેલ

નિયાણપરિવજ્જન. પુઁ [નિદાનપરિવર્જન]

નિયાણાનું વર્જન કરવું તે

નિયાણભૂમિ. સ્ત્રીઁ [નિદનભૂમિ]

જ્યાં નિયાણું કરાવું હોય તે સ્થળ

નિયાણમયગ. નઁ [નિદાનમૃતક]

નિયાણું બાંધીને મરનાર

નિયાણમરણ. નઁ [નિદાનમરણ]

નિયાણું કરીને મરવું તે, બાળમરણનો એક ભેદ

નિયાણસલ્લ. નઁ [નિદાનશલ્ય]

નિયાણું કરવું તે, ત્રણ શલ્યમાંનું એક શલ્ય

નિયામરસમોઢ. ત્રિઁ [નિકાસરસભોજિન્]

પ્રમાણથી અતિરિક્ત આહાર લેનાર

નિયામિત્તા. કૃઁ [નિયમ્યત્]

નિયમમાં રાખીને

નિયાય. પુઁ [નિયાય]

પ્રશસ્ત ધર્મ, મોક્ષ

નિયોગ. પુઁ [નિયોગ]

અનુયોગ, વ્યાખ્યા, નિશ્ચય

નિયોજ. ધાઁ [નિ+યોજય]

યોજવું, જોડવું

નિરઢ. પુઁ [નિર્ઠ્ઠિતિ]

રાક્ષસ, મૂલ નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા

નિરઢદેવતા. સ્ત્રીઁ [નિર્ઠ્ઠિતિદેવતા]

જુઓ ઉપર

નિરઢયાર. ત્રિઁ [નિરતિચાર]

અતિચાર રહિત

નિરંકુસ. ત્રિઁ [નિરંકુશ]

અંકુશ રહિત, સ્વચ્છંદી

નિરંગણ. ત્રિઁ [નિરંગ્ગન]

રાગ રહિતતા

નિરંગણ. વિઁ [નિરંગ્ગ]

કોસાંબીનો એક મલ્લ, જે ઉજ્જેનીના અટ્ટનમલ્લ સામે હારી ગયો

નિરંગણયા. સ્ત્રીઁ [નિરંગ્ગનતા]

રાગ રહિત, મુક્ત

નિરંજણ. ત્રિઁ [નિરન્તર]

સતત, હંમેશાં

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિરંતરાય. પુ. [નિરન્તરાય]

અંતરાય રહિત

નિરંતરિત. ત્રિ. [નિરન્તરિત]

અંતર રહિત, સાંધા કે ફાંટ વિનાનું

નિરંભા. સ્ત્રી. [નિરમ્બા]

વૈરોચનેન્દ્રની એક અગ્રમહિષી

નિરંભા. વિ. [નિરમ્બા]

શ્રાવસ્તીના એક ગૃહસ્થની પુત્રી. દીક્ષા લીધી મૃત્યુ પામી, બલીન્દ્રની એક મુખ્ય દેવી થઈ

નિરવ્કય. ત્રિ. [નિરાકૃત]

દૂર કરેલ, ત્યાગેલ

નિરવ્કિય. ત્રિ. [નિરાકૃત]

જુઓ ઉપર

નિરટ્ટ. ત્રિ. [નિરર્થ]

નિરર્થક, પ્રયોજન રહિત

નિરટ્ટગ. ત્રિ. [નિરર્થક]

જુઓ ઉપર

નિરટ્ટય. ત્રિ. [નિરર્થક] જુઓ ઉપર

નિરત. ત્રિ. [નિરત]

આસક્ત

નિરતિ. પુ. [નૈર્ઋતિ]

જુઓ 'નિરઙ્'

નિરતિયાર. ત્રિ. [નિરતિચાર]

અતિચાર રહિત

નિરત્થય. ત્રિ. [નિરર્થક]

નિરર્થક, વ્યર્થ

નિરનુકંપ. ત્રિ. [નિરનુકમ્પ]

અનુકંપા રહિત, નિર્દય

નિરનુવ્કોસ. વિશે. [નિરનુક્રોશ]

દયા રહિત

નિરનુતાવિ. ત્રિ. [નિરનુતાપિન્]

પશ્ચાતાપ રહિત

નિરભિરામ. વિશે. [નિરભિરામ]

અસુંદર, અચાતું

નિરય. વિશે. [નિરત]

આસક્ત, તલ્લીન

નિરય. પુ. [નિરય]

નરક, નારકી, પાપ સ્થાન

નિરય. વિશે. [નીરજસ]

રજરહિત, નિર્મલ

નિરયગઙ. સ્ત્રી. [નિરયગતિ]

નરકગતિ

નિરયગતિ. સ્ત્રી. [નિરયગતિ]

નરકગતિ

નિરયગતિપરિણામ. પુ. [નિરયગતિપરિણામ]

નરક ગતિ, સંબંધિ પરિણામ

નિરયગતિય. ત્રિ. [નિરયગતિક]

નરક ગતિ સંબંધિ

નિરયગામિ. ત્રિ. [નિરયગામિન્]

નરકમાં જનાર

નિરયગિ. પુ. [નિરયાગિ]

નરકનો અગ્નિ

નિરયતલ. ન. [નિરયતલ]

નરકનું તળ

નિરયદંસિ. ત્રિ. [નિરયદર્શિન્]

નરકને જોનાર

નિરયપત્થઙ. પુ. [નિરયપ્રસ્તર]

નરકના પાથડા

નિરયપાલ. પુ. [નિરયપાલ]

નરકપાલ, પરમાધામી દેવ

નિરયભવ. પુ. [નિરયભવ]

નારકીનો ભવ

નિરયભવત્થ. ત્રિ. [નિરયભવસ્થ]

નારકીના ભવમાં રહેનાર

નિરયલોગ. પુ. [નિરયલોક]

નરક રૂપ લોક

નિરયલોય. પુ. [નિરયલોક]

જુઓ ઉપર

નિરયવત્તિ. ત્રિ. [નિરયવર્તિન્]

નરકમાં રહેનાર નારકી

નિરયવસહિ. પુ૦ [નિરયવસતિ]

નરકની વસતિ - નરકસ્થાન

નિરયવાસ. પુ૦ [નિરયવાસ]

નરકાવાસ

નિરયવિભક્તિ. સ્ત્રી૦ [નિરયવિભક્તિ]

નરક વિભક્તિ-સૂત્રગણસૂત્રનું એક અધ્યયન

નિરયવેયણિજ્જ. ન૦ [નિરયવેદનીય]

નરકમાં વેદના યોગ્ય કર્મ

નિરયાદ્ધારૂણાવાય. પુ૦ [નિરયાદિદારૂણાપાત]

નરક આદિ દારુણ આપાત-પરિણામ

નિરયાઉય. ન૦ [નિરયાયુષ]

નરકનું આયુ

નિરયાવલિયા. સ્ત્રી૦ [નિરયાવલિકા]

નરકની આવલિકા, શ્રેણિબંધ નરકાવાસ, એ નામનું એક (ઉપાંગ) આગમસૂત્ર

નિરયાવાસ. પુ૦ [નિરયાવાસ]

નરકાવાસ

નિરયુદ્દેસ. પુ૦ [નિરયુદ્દેશ]

‘નરક’ વિષયક એક ઉદ્દેશક

નિરવકંઠ. ત્રિ૦ [નિરવકાઙ્ક]

ઇચ્છા રહિત

નિરવચ્ચ. વિશે૦ [નિરવચ્ચ]

સંતાન રહિત

નિરવજ્જ. વિશે૦ [નિરવજ્જ]

નિર્દોષ, પાપ રહિત

નિરવયવચ્ચ. વિશે૦ [નિરવકાઙ્ક]

બીજાના પ્રાણ બચાવવામાં બેદરકાર, આકાંક્ષા રહિત

નિરવયવ. વિશે૦ [નિરવયવ]

અવયવ રહિત

નિરવલાવ. વિશે૦ [નિરવલાવ]

કોઈની વાત બીજાને ન કહેનાર

નિરવસેસ. વિશે૦ [નિરવશેષ]

સંપૂર્ણ, સમગ્ર

નિરવિક્ષ. વિશે૦ [નિરવેક્ષ]

અપેક્ષા રહિત

નિરવેક્ષ. વિશે૦ [નિરવેક્ષ]

અપેક્ષા રહિત

નિરસ્સાય. ત્રિ૦ [નિરસ્વાદ]

સ્વાદ વિનાનું ફિક્કું

નિરસ્સાવિણી. સ્ત્રી૦ [નિરસ્સાવિણી]

છિદ્રરહિત નાવ

નિરહંકાર. ત્રિ૦ [નિરહંકાર]

ગર્વરહિત

નિરહિકરણી. સ્ત્રી૦ [નિરહિકરણી]

અધિકરણ રહિત, હિંસાદોષ રહિત

નિરાઉય. ત્રિ૦ [નિરાયુષ્ક]

આયુ રહિત

નિરાકાર. ધા૦ [નિર્+આ+કૃ]

નિષેધ કરવો, દૂર કરવું, વિચારનો ફેંસલો કરવો

નિરાકરેતા. કૃ૦ [નિરાકૃત્ય]

દૂર કરીને, ત્યાગીને

નિરાકિચ્ચા. કૃ૦ [નિરાકૃત્ય] જુઓ ઉપર

નિરાગાર. ત્રિ૦ [નિરાકાર]

આકાર રહિત, અપવાદ રહિત

નિરાણુકંપ. વિશે૦ [નિરાણુકમ્પ]

અનુકંપા રહિત, નિર્દય

નિરાતંક. ત્રિ૦ [નિરાતંક]

રોગ રહિત

નિરાનંદ. ત્રિ૦ [નિરાનંદ]

આનંદ રહિત

નિરાભિરામ. ત્રિ૦ [નિરાભિરામ]

અતિ સુંદર,

નિરામગંધ. ત્રિ૦ [નિરામગંધ]

દૂષણ રહીત, નિર્દોષ ચારિત્રવાળો

નિરામય. ત્રિ૦ [નિરામય]

રોગ રહિત, નીરોગી

નિરામિસ. ત્રિ૦ [નિરામિષ]

આસક્તિહીન, વિષયરૂપ આમિષથી રહિત

નિરાયાર. ત્રિ૦ [નિરાકાર]

જુઓ ‘નિરાગાર’

નિરાયાસ. ત્રિં [નિરાયાસ]

પરિશ્રમ રહિત

નિરારંભ. વિશેં [નિરારંભ]

આરંભ રહિત

નિરાલંબ. નં [નિરાલંબ]

આલંબન રહિત

નિરાલંબણ. નં [નિરાલંબણ]

આલંબન કે ટેકા રહિત, અનુમાન રહિત

નિરાલંબણ. નં [નિરાલંબણ]

આલોક-પરલોકની આશંસા રહિત

નિરાલંબણતા. સ્ત્રીં [નિરાલંબણતા]

આલંબન રહિતપણું

નિરાલંબણયા. સ્ત્રીં [નિરાલંબણયા]

જુઓ ઉપર

નિરાલય. ત્રિં [નિરાલય]

સ્થાન રહિત, રહેઠાણની જરૂર વિનાનો

નિરાલોગ. ત્રિં [નિરાલોગ]

પ્રકાશ રહિત

નિરાલોય. ત્રિં [નિરાલોય]

પ્રકાશ રહિત

નિરાવકંચિ. ત્રિં [નિરાવકંચિ]

આંકાક્ષા રહિત, નિસ્પૃહ

નિરાવયવ્ય. વિશેં [નિરાવયવ્ય]

અપેક્ષા રહિત

નિરાવયવ. વિશેં [નિરાવયવ]

અવયવ રહિત

નિરાવરણ. નં [નિરાવરણ]

આવરણ રહિત, પ્રતિબંધ રહિત

નિરાસ. વિશેં [નિરાસ]

આશા રહિત, નિરાશ

નિરાસય. પું [નિરાસય]

આશા રહિત એવો

નિરાસવ. વિશેં [નિરાસવ]

આશ્રવ રહિત

નિરાસસ. વિશેં [નિરાસસ]

આશંસા રહિત

નિરિંધન. નં [નિરિંધન]

ઇંધણ રહિત

નિરિંધણયા. સ્ત્રીં [નિરિંધણયા]

ઇંધણ રહિતતા

નિરિંચ્ચ. ધાં [નિરિંચ્ચ]

અવલોકન કરવું, જોવું,

નિરીક્ષણ કરવું

નિરિચ્ચણ. નં [નિરીક્ષણ]

અવલોકન

નિરિચ્ચમાણ. કૃં [નિરીક્ષમાણ]

અવલોકતો, જોતો,

નિરિચ્ચિતા. કૃં [નિરીક્ષ્ય]

જોઈને, નિરીક્ષણ કરીને

નિરિણત. નં [નિર્ઋણત્વ]

ઋણમુક્તતા

નિરિહ. વિશેં [નિરિહ]

નિષ્કામ, નિઃસ્પૃહ

નિરુંભ. ધાં [નિરુંભ]

અટકાવવું રોકવું, રૂંધવું,

નિરુંભ. ધાં [નિરુંભ]

સન્માર્ગે વ્યવસ્થા કરવી

નિરુંભણ. નં [નિરોધન]

અટકાયત, રૂંધન, રોકવું તે

નિરુંભા. વિં [નિરુંભા]

જુઓ 'નિરંભા'

નિરુંભિરુણ. કૃં [નિરુંભિરુણ]

અટકાવવાને, રોકવાને

નિરુંમિતા. કૃં [નિરુધ્ય]

અટકાવીને

નિરુચ્ચાર. ત્રિં [નિરુચ્ચાર]

સ્થંડિલ-શૌચક્રિયા માટે પણ ગામ બહાર જવાનો

પ્રતિબંધ, મળત્યાગ કરવાનો માર્ગ જેનો બંધ છે તે

નિરુચ્છાહ. ત્રિં [નિરુચ્છાહ]

ઉત્સાહ રહિત

નિરુદ્ધાઇ. ત્રિં [નિરુદ્ધાયિન્]

ઉત્સાહ રહિત એવો તે

નિરુક્ત. નં [નિરુક્ત]

નિરુક્ત, વેદમાં આવેલ શબ્દોની વ્યુત્પત્તિ દર્શાવવું
શાસ્ત્ર, નિશ્ચિત ઉક્તિ

નિરુક્તિ. સ્ત્રીં [નિરુક્તિ]

વ્યુત્પત્તિ

નિરુક્તિય. ત્રિં [નિરુક્તિજ]

વ્યુત્પત્તિથી બનેલ શબ્દ

નિરુદ્ધ. ત્રિં [નિરુદ્ધ]

રોકેલ, આવૃત્ત, સંક્ષિપ્ત, આચ્છાદિત, એક જળચર
જીવ, સ્વલ્પ

નિરુદ્ધગ. ત્રિં [નિરુદ્ધક]

સ્વલ્પ, થોડું

નિરુદ્ધપણ્ણ. ત્રિં [નિરુદ્ધપ્રજ્ઞ]

કર્મ આવરણવિશેષથી જેનું જ્ઞાન-બુદ્ધિ ઢંકાઈ ગયું છે

નિરુદ્ધપરિચાય. પું [નિરુદ્ધ પર્યાય]

પૂર્વનો દીક્ષા પર્યાય અટકાવીને, છેદ કરીને નવા
પર્યાયમાં સ્થાપન કરવું તે

નિરુદ્ધય. ત્રિં [નિરુદ્ધક]

સ્વલ્પ, થોડું

નિરુદ્ધવાસપરિચાય. પું [નિરુદ્ધવર્ષપર્યાય]

દીક્ષા પર્યાયના અમુક વર્ષોને અટકાવવા - છેદ કરવો,

નિરુવકંચિ. વિશેં [નિરુપકાઙ્ક્ષિન્]

આકાંક્ષા રહિત

નિરુવકિદ્. વિશેં [નિરુપક્લિષ્ટ]

સ્વાગત શોક આદિ કલેશ રહિત

નિરુવકમ. ત્રિં [નિરુપક્રમ]

કંઈપણ નિમિત્તથી જેનું આયુષ્ય ન તુટે તે

નિરુવકમાયુ. ત્રિં [નિરુપક્રમાયુષ્ક]

ગમે તે નિમિત્ત આવે તો પણ બાંધેલ આયુષ્ય તુટે
નહીં તેવું આયુષ્ય

નિરુવક્કિદ્. ત્રિં [નિરુપક્લિષ્ટ]

સ્વાગત શોક આદિ કલેશ રહિત

નિરુવકેસ. ત્રિં [નિરુપક્લેશ]

ઉપકાર ન કરવાપણું

નિરુવગ્ગહયા. સ્ત્રીં [નિરુપગ્ગહતા]

ઉપકાર ન કરવાપણું

નિરુવધાત. વિશેં [નિરુપધાત]

ઉપધાત રહિત

નિરુવચય. ત્રિં [નિરુપચય]

ઉપચય-પુદ્ગલની વૃદ્ધિ રહિત

નિરુવચયનિરવચય. ત્રિં [નિરુપચયનિરપચય]

ઉપચય-નિપચય રહિત, પુદ્ગલની હાનિ વૃદ્ધિ રહિત

નિરુવદ્ધાણ. ત્રિં [નિરુપસ્થાન]

નિરુદ્ધમ, આળસપણું

નિરુવદ્ધવ. વિશેં [નિરુપદ્રવ]

ઉપદ્રવ રહિત

નિરુવલેવ. વિશેં [નિરુપલેપ]

કર્મલેપ રહિત

નિરુવસગ્ગ. ત્રિં [નિરુપસર્ગ]

ઉપસર્ગ રહિત

નિરુવસગ્ગપચ્ચઇય. પું [નિરુપસર્ગપ્રત્યયિક]

ઉપસર્ગ રહિતપણું, જન્મમરણાદિ પ્રત્યય રહિત-મોક્ષ

નિરુવહત. વિશેં [નિરુપહત]

રાગાદિથી ન હણાયેલ, વિકાર રહિત

નિરુવહય. વિશેં [નિરુપહત]

જુઓ ઉપર

નિરુવહિય. વિશેં [નિરુપધિક]

ઉપધિ રહિત

નિરુવિગ્ગ. વિશેં [નિરુદ્વિગ્ન]

ઉદ્વેગ રહિત

નિરુહ. ધાં [નિ+રુધ્]

રોકાવું, રૂંધવું

નિરૂહ. પું [નીરૂહ]

નાડીમાંથી લોહી લેવું, અનુવાસના વિશેષ, એક પ્રકારે
વિરેચન

નિરૂહા. સ્ત્રીં [નિરૂહા]

એક પ્રકારનું વિરેચન

નિરેય. વિશેં [નિરેજ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિશ્ચલ, નિષ્પ્રકમ્પ	પ્રચ્છન્ન-ગુપ્ત-લીન-આસક્ત રહેવું, તોડવું
નિરેયન. ન૦ [નિરેજન]	નિલ્લંછણ. ન૦ [નિર્લાઞ્છન]
નિશ્ચલ, સ્થિર	શરીરના કોઈ અવયવનું છેદન, ખસી કરવી
નિરોયગ. વિશે૦ [નીરોગક]	નિલ્લંછણકમ્પ. ન૦ [નિર્લાઞ્છનકર્મન]
રોગ રહિત	બળદ આદિને ખસી કરવાનો ધંધો
નિરોદર. વિશે૦ [નિરોદર]	નિલ્લજ્જ. ત્રિ૦ [નિર્લજ્જ]
ઉદરના વિકાર રહિત, નાના પેટવાળો	લજ્જા રહિત
નિરોદરી. સ્ત્રી૦ [નિરુદરા]	નિલ્લાલિય. ત્રિ૦ [નિર્લાલિત]
પાતળા ઉદરવાળી સ્ત્રી	પસરેલ, નીકળેલ
નિરોધ. પુ૦ [નિરોધન]	નિલ્લિય. ધા૦ [નિ+લિ]
નિરોધ, અટકાવ, ઇન્દ્રિયિનગ્રહ-કરવો તે	નાશ પામવો
નિરોયગ. વિશે૦ [નિરોય]	નિલ્લિહ. ધા૦ [નિર્+લિખ]
રોગ રહિત	ઘસવું, લેપ કરવો
નિરોયય. વિશે૦ [નિરોગક]	નિલ્લેવ. ત્રિ૦ [નિર્લેપ]
રોગ રહિત	લેપ રહિત
નિરોવલેવ. ત્રિ૦ [નિરુપલેપ]	નિલ્લેવણ. ન૦ [નિર્લેપન]
લેપ વર્જિત	મેલને દૂર કરેલ, લેપ રહિત
નિરોહ. પુ૦ [નિરોધ]	નિલ્લોહ. વિશે૦ [નિર્લોભ]
જુઓ 'નિરોધ'	લોભ રહિત, અલુબ્ધ
નિરોહણ. પુ૦ [નિરોધન]	નિવ. પુ૦ [નૃપ]
અટકાવ, રૂકાવટ	રાજા
નિલ. પુ૦ [અનિલ]	નિવડ્ય. વિશે૦ [નિપતિત]
પવન	નીચે પડેલ,
નિલજ્જ. ત્રિ૦ [નિર્લજ્જ]	એક પ્રકારનું ઝેર
લજ્જા રહિત, બેશરમ	નિવજ્જ. ધા૦ [નિ+પદ]
નિલય. પુ૦ [નિલય]	નિષ્પન્ન થવું, નીપજવું
ઘર, રહેઠાણ	નિવજ્જાવ. ધા૦ [નિ+સાદય]
નિલાડ. ન૦ [લલાટ]	બેસવું, સુવું
કપાળ, મસ્તક	નિવજ્જમાણ. કૃ૦ [નીયમાન]
નિલિજ્જ. ધા૦ [નિ+લી]	લઇ જવાતું
ઝાટકવું, ભેંટવું, દૂર કરવું,	નિવજ્જાવેત્તા. કૃ૦ [નિષાદ્ય]
આલિંગન કરવું	બેસીને
નિલિજ્જમાણ. કૃ૦ [નિલીયમાન]	નિવટ્ટ. ધા૦ [નિ+વર્તય]
ઝાટકતો, ભેટતો, દૂર કરતો, આલિંગતો	નિવૃત્ત કરવું
નિલીય. ધા૦ [નિ+લી]	નિવટ્ટિત્તા. કૃ૦ [નિવર્ત્ય]

નિવૃત્ત થઈને	નિવયુષ્પય. પુ० [નિપાતોત્પાત] નીચે પડવું- ઉપર ચઢવું
નિવટ્માણ. કૃ० [નિવર્તમાન] નિવર્તતો, નિવૃત્ત થતો	નિવયમાણ. કૃ० [નિપતત્] નીચે પડતો, અંતર્ભૂત થતો
નિવડ. ધા० [નિ+પત્] નીચે પડવું	નિવર. ધા० [નિ+વૃ] રોકવું, વારવું
નિવડણ. ન० [નિપતન] અધ:પતન	નિવસણ. ન० [નિવસન] વસ્ત્ર, કપડા પહેરવા - ધારણ કરવા તે
નિવડિય. વિશે० [નિપતિત્] નીચે પડેલ	નિવહ. પુ० [નિવહ] સમૂહ, રાશિ, સમૃદ્ધિ
નિવટ્ટેતા. કૃ० [નિવૃદ્ધ્ય] સંકોચીને, ટુંકુ કરીને	નિવાઇય. ત્રિ० [નિપાતિન્] નીચે પડનાર, સંયમથી વિમુખ થઈ અસંયમમાં પડનાર
નિવટ્ટેમાણ. કૃ० [નિવર્ધમાન] સંકોચતો, ટુંકુ કરતો	નિવાઇય. ત્રિ० [નિપાતિત્] નીચે પાડેલ
નિવણ્ણ. ત્રિ० [નિર્વણ્] વર્ણ-રંગથી રહિત	નિવામાણ. કૃ० [નિપાતયત્] નીચે પડતો
નિવન્ન. ત્રિ० [નિષ્પન્ન] તૈયાર થયેલ	નિવાડ. ધા० [નિ+પાત્] નીચે પાડવો
નિવત. ધા० [નિ+પત્] નીચે પડવું	નિવાડિત્તા. કૃ० [નિપાત્ય] નીચે પાડીને
નિવતમાણ. કૃ० [નિપતત્] નીચે પડતો	નિવાડિય. ત્રિ० [નિપાતિત્] નીચે પાડેલ
નિવતિત. ત્રિ० [નિપતિત્] નીચે પડેલ	નિવાત. પુ० [નિવાત્] વાયુ સંચાર રહિત
નિવતિત્તુ. ત્રિ० [નિપતિત્તુ] નીચે પડનાર	નિવાતિ. ત્રિ० [નિપાતિન્] નીચે પડનાર
નિવત્ત. ત્રિ० [નિવૃત્ત] નિવૃત્ત, પ્રવૃત્તિવિમુખ, ઉત્પન્ન થયેલ	નિવાતિય. ત્રિ० [નિપાતિત્] નીચે પાડેલ
નિવત્તણ. ન० [નિવર્તન] નિવૃત્તિ, પ્રવૃત્તિનિરોધ	નિવાય. પુ० [નિપાત] અધ:પતન, પડવું, સંયોગ, સંબંધ, વિનાશ, ચપટી વગાડવી તે
નિવત્તણાહિગરણકિરિયા. સ્ત્રી० [નિર્વર્તનાધિકરણક્રિયા] નવા અધિકરણ-શસ્ત્રાદિ બનાવવાથી લાગતી ક્રિયા	નિવાય. પુ० [નિપાત] વ્યાકરણપ્રસિધ્ધ અવ્યય,
નિવય. ધા० [નિ+પત્] નીચે પડવું	નિવાય. ત્રિ० [નિર્વાત્] નીચે પડવું
નિવય. પુ० [નિપાત] ઉપરથી પડવું તે	

વાયુ સંચાર રહિત
નિવાયગંભીર. પુઠ્ઠ [નિવાતગમ્ભીર]
 વાયુ આદિના પ્રવેશ રહિત
નિવાયણ. નઠ્ઠ [નિવાતન]
 ખાડામાં ફેંકવું
નિવાર. ધાઠ્ઠ [નિ+વારય]
 નિવારણ કરવું, નિષેધ કરવો,
નિવારણ. નઠ્ઠ [નિવારણ]
 નિષેધ, રૂકાવટ, ઠંડી આદિને
નિવારિજ્ઞમાણ. કૃઠ્ઠ [નિવાર્યમાણ]
 નિવારણ યોગ્ય, નિષેધ કરવા યોગ્ય
નિવારિત્ત. કૃઠ્ઠ [નિવારયિતુમ્]
 નિવારવા માટે, અટકાવવા માટે
નિવારેઠ્ઠ. કૃઠ્ઠ [નિવારયિતુમ્]
 જુઓ ઉપર
નિવાસ. પુઠ્ઠ [નિવાસ]
 નિવસન, રહેઠાણ
નિવિજ્ઞ. ધાઠ્ઠ [નિર્+વિદ્]
 જુગુપ્સા કરવી, નિંદા કરવી, ખેદ પામવો
નિવિટ્ઠ. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વિષ્ઠ]
 મેળવેલ, પ્રાપ્ત કરેલ, આસક્ત, તત્પર, જીવપ્રદેશ,
 તીવ્ર અનુભાવથી ઉત્પન્ન થયેલ કર્મનો શેષ ભાગ,
 બેઠેલ
નિવિણ્ઠ. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વિણ્ઠ]
 નિર્વેદ, ઉદાસીનતા પામેલ
નિવિત્તિય. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિક]
 સદા નિર્વૃત્ત થઈ તપ કરનાર
નિવિસ. ધાઠ્ઠ [નિ+વિશ્]
 બેસવું, સ્થાપન કરવું
નિવિસિત્તા. કૃઠ્ઠ [નિવિશ્ય]
 બેસીને, સ્થાપન કરીને
નિવિસ્સમાણ. કૃઠ્ઠ [નિવેશ્યમાન]
 બેસતો, સ્થાપન કરતો
નિવુજ્ઞમાણ. કૃઠ્ઠ [ન્યુજ્ઞમાન]
 લઈ જવાતું

નિવુટ્ઠદેવ. ત્રિઠ્ઠ [દેવનિવૃષ્ઠ]
 દેવે વૃષ્ટિ કરેલ
નિવુડમાણ. ત્રિઠ્ઠ [નિબુડત્]
 જન્મ મરણ આદિ રૂપ જળમાં બુડતો
નિવુટ્ઠિ. વિશેઠ્ઠ [નિવૃદ્ધિ]
 વૃદ્ધિનો અભાવ, દિવસ નાનો થવો તે
નિવુટ્ઠિત્તા. કૃઠ્ઠ [નિવર્ધ્ય]
 ત્યાગ કરીને, છોડીને
નિવુટ્ઠેત્તા. કૃઠ્ઠ [નિવર્ધ્ય]
 જુઓ ઉપર
નિવુટ્ઠેમાણ. કૃઠ્ઠ [નિવર્ધમાન]
 ત્યાગ કરતો, છોડતો
નિવૂઠ. વિશેઠ્ઠ [નિર્વૂઠ]
 નિર્વાહ કરેલ, નીભાવેલ, ત્યક્ત, પરિભુક્ત, બહાર
 કાઢેલ, ઉદ્ધૃત
નિવેઙ્ઠા. કૃઠ્ઠ [નિવેદ્ય]
 નિવેદન કરેલ
નિવેદ. ધાઠ્ઠ [નિ+વેદય]
 નિવેદન કરવું, જાહેર કરવું, જણાવવું, અપર્ણ કરવું
નિવેદણ. પુઠ્ઠ [નિવેદન]
 નિવેદન, જાહેરાત
નિવેય. ધાઠ્ઠ [નિ+વેદય]
 જુઓ 'નિવેદ'
નિવેય. પુઠ્ઠ [નિર્વેદ]
 વૈરાગ્ય
નિવેયણ. નઠ્ઠ [નિવેદન]
 જુઓ 'નિવેદન'
નિવેયણપિંડ. પુઠ્ઠ [નિવેદનપિંડ]
 નૈવેદ્યપિંડ, ગૌચરી સંબંધિ એક દોષ
નિવેયય. પુઠ્ઠ [નિવેદક]
 નિવેદન કરનાર, જણાવનાર
નિવેસ. પુઠ્ઠ [નિવેશ]
 સ્થાપન, પ્રવેશ, રહેઠાણ, આવાસ સ્થાન, બેસાડવું તે,
 લાભ
નિવેસ. ધાઠ્ઠ [નિ+વિશ્]

સ્થાપવું, બેસવું, પ્રવેશ કરવો
નિવેસ. ધાં [નિ+વેશ્ય]
 સ્થાપના કરાવવી, બેસાડવું, પ્રવેશ કરાવવો
નિવેસિતા. કૃં [નિવેશ્ય]
 સ્થાપીને, પ્રવેશ કરીને, બેસાડીને
નિવેસણ. નં [નિવેશન]
 સ્થાન, બેસવું તે, એક જ દરવાજાવાળા અનેક ગૃહ, ઘર
નિવેસાવિય. કૃં [નિવેશ્ય]
 જુઓ 'નિવેસિતા'
નિવેસિતા. કૃં [નિવેશ્ય]
 જુઓ ઉપર
નિવેસિય. ત્રિં [નિવેશિત]
 બેસાડેલ, સ્થાપના કરેલ
નિવેસેતા. કૃં [નિવેશ્ય]
 જુઓ 'નિવેસિતા'
નિવોલિજ્જમાણ. નં [નિકથ્યમાન]
 કહેવું તે
નિવ્વટ્ટિ. કૃં [નિર્વત્ત્ય]
 જીવ પ્રદેશથી શરીરને જુદું કરીને
નિવ્વટ્ટણ. નં [નિર્વત્તન]
 નગરમાંથી બહાર નીકળવાનો માર્ગ
નિવ્વડિય. વિશેં [દે.]
 પૃથગ્ભૂત, સ્પષ્ટીભૂત, નિષ્પન્ન
નિવ્વણ. ત્રિં [નિર્વ્રણ]
 વ્રણ રહિત, નિરતિયાર, દોષ રહિત, અખંડ
નિવ્વણગુણ. પું [નિર્વ્રણગુણ]
 શલ્ય રહિત ગુણ
નિવ્વત. ધાં [નિર્+વર્ત્ય]
 બનાવવું, કરવું, સિદ્ધ કરવું, નિવર્તવું
નિવ્વત્ત. ત્રિં [નિર્વ્રત]
 વ્રત રહિત
નિવ્વત્ત. ત્રિં [નિર્વૃત્ત]
 ઉપશાંત, પરિણત, નિવૃત્ત થયેલ, ઉત્પન્ન થયેલ
નિવ્વત્ત. ત્રિં [નિર્વૃત્ત]
 અતિક્રમણ કરેલ

નિવ્વત્ત. ધાં [નિર્+વૃત્ત]
 વર્તુળ બનાવવું, ગોળ બનાવવું
નિવ્વત્ત. ધાં [નિર્+વર્ત્ય]
 બનાવવું, કરાવવું
નિવ્વત્તિ. કૃં [નિર્વૃત્તિ]
 નિવર્તીને, બનાવીને
નિવ્વત્તણયા. સ્ત્રીં [નિર્વર્તના]
 નિષ્પત્તિ, રચના, બનાવટ
નિવ્વત્તણા. સ્ત્રીં [નિર્વર્તના]
 જુઓ ઉપર
નિવ્વત્તણાધિકરણિયા. સ્ત્રીં [નિર્વર્તનાધિકરણિકા]
 શસ્ત્ર બનાવવાથી લાગતી ક્રિયા
નિવ્વત્તણાહિકરણિયા. સ્ત્રીં [નિર્વર્તનાધિકરણિકા]
 જુઓ ઉપર
નિવ્વત્તિ. સ્ત્રીં [નિર્વૃત્તિ]
 નિષ્પત્તિ, બનાવટ, વસ્તુની ઉત્પત્તિ
નિવ્વત્તિજ્જમાણ. કૃં [નિર્વૃત્ત્યમાન]
 નિવર્તતો,
 વસ્તુ ઉત્પન્ન કરતો
નિવ્વત્તિ. ત્રિં [નિર્વૃત્તિ]
 ઉત્પન્ન કરેલ, બનાવેલ, ઉપાર્જન કરેલ,
 વ્યવસ્થાપન કરેલ
નિવ્વત્તિત્ત. કૃં [નિર્વર્તતિયિતુમ્]
 ઉત્પન્ન કરાવવા માટે, બનાવવા માટે
નિવ્વત્તિય. ત્રિં [નિર્વૃત્તિ]
 જુઓ 'નિવ્વત્તિત્ત'
નિવ્વત્તેતા. કૃં [નિર્વૃત્તિ]
 જુઓ 'નિવ્વત્તિત્ત'
નિવ્વત્તેમાણ. કૃં [નિર્વૃત્તિયમાન]
 નિવર્તતો, બનાવતો, ઉપાર્જન કરતો
નિવ્વય. ત્રિં [નિર્વ્રત]
 વ્રત રહિત
નિવ્વહ. ધાં [નિર્+વહ]
 નિર્વાહ કરવો, નિભાવ કરવો, આજીવિકા ચલાવવી
નિવ્વાઘાદમ. ત્રિં [નિર્વાઘાતિમ્]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

વ્યાઘાત રહિત, સ્ખલના રહિત

નિવ્વઘાઇય. ત્રિં [નિવ્વઘાતિક]

જુઓ ઉપર

નિવ્વઘાત. ત્રિં [નિવ્વઘાત]

વ્યાઘાત રહિત

નિવ્વઘાતિમ. ત્રિં [નિવ્વઘાતિમ]

જુઓ 'નિવ્વઘાઇમ'

નિવ્વઘાય. અં [નિવ્વઘાત]

વ્યાઘાત રહિત

નિવ્વણ. નં [નિર્વાણ]

નિર્વાણ, મુક્તિ, મોક્ષ, નિર્વૃત્તિ, શાંતિ, બુઝાવું

નિવ્વણ. વિં [નિર્વાણ]

ઐરવતક્ષેત્રની આગામી ચોવીસીમાં થનારા ત્રીજા તીર્થંકર

નિવ્વણગમણ. નં [નિર્વાણગમન]

મોક્ષમાં જવું તે

નિવ્વણગમણઢાણ. નં [નિર્વાણગમનસ્થાન]

જે સ્થાને તીર્થંકરો મોક્ષે ગયા હોય તે ઠાન,

નિવ્વણગય. ત્રિં [નિર્વાણગત]

નિર્વાણ-મોક્ષને પામેલ

નિવ્વણમગ્ગ. પું [નિર્વાણમાર્ગ]

નિર્વાણ-મોક્ષનો માર્ગ

નિવ્વણમહાવાડ. પું [નિર્વાણમહાવાટ]

નિર્વાણરૂપ ગાયોનું સ્થાન વિશેષ

નિવ્વણવાદિ. પું [નિર્વાણવાદિન]

મોક્ષ માર્ગનો ઉપદેશ આપનાર

નિવ્વણસુહ. નં [નિર્વાણસુખ]

મોક્ષ સુખ

નિવ્વણિ. સ્ત્રીં [નૈર્વાણિ]

નિર્વાણ સંબંધિ, સમાધિ

નિવ્વણિ. ત્રિં [નિર્વાણિ]

શાંત કરવું

નિવ્વાય. વિશેં [નિર્વાય]

વાયુ રહિત

નિવ્વાવ. ધાં [નિર્+વાપય]

ઓલવવું

નિવ્વાવ. પું [નિર્વાપ]

ધી-શાક વગેરેનું પરિમાણ, પકવાન

નિવ્વાવંત. કૃં [નિર્વાપયત્]

ઓલવતો, શાંત કરતો

નિવ્વાવકહા. સ્ત્રીં [નિર્વાપકથા]

પકવાન વગેરે સંબંધિ વાતો

નિવ્વાવય. ત્રિં [નિર્વાપક]

અગ્નિ આદિને ઓલવનાર

નિવ્વાવાર. ત્રિં [નિર્વાપાર]

વ્યાપાર-પ્રવૃત્તિ રહિત

નિવ્વાવિંત. ત્રિં [નિર્વાપિત]

શાંત કરેલ, બુઝાવેલ

નિવ્વાવિય. ત્રિં [નિર્વાપિત] જુઓ ઉપર

નિવ્વાવિયા. કૃં [નિર્વાપ્ય]

શાંત કરીને, ઓલવીને

નિવ્વાહણ. નં [નિર્વાહણ]

નિર્વાહ, નિભાવ

નિવ્વાહિત્ત. કૃં [નિર્વાહયિતુમ્]

નિર્વાહ કરવા માટે, નિભાવવા માટે

નિવ્વિઙ્ગ. નં [નિર્વિકૃતિક]

ધી વગેરે વિકૃતિજનક પદાર્થો રહિત

નિવ્વિંદ. ધાં [નિર્+વિન્દ]

સારી રીતે વિચારવું-ચિંતવવું

નિવ્વિકપ્પ. પું [નિર્વિકલ્પ]

સંદેહ રહીત, નિઃસંશય

નિવ્વિકાર. વિશેં [નિર્વિકાર]

વિકાર રહિત

નિવ્વિગ્ગ. નં [નિર્વિકૃતિ]

જુઓ 'નિવ્વિઙ્ગ'

નિવ્વિગ્ગિય. નં [નિર્વિકૃતિક]

જુઓ ઉપર

નિવ્વિગાર. ત્રિં [નિર્વિકાર]

વિકાર રહિત

નિવ્વિગતિય. નં [નિર્વિકૃતિક]

જુઓ 'નિવ્વિઙ્ગ'
નિવ્વિઙ્ગ. ન૦ [નિવ્વિઙ્ગ]
 વિઘ્નરહિત
નિવ્વિઙ્ગસિલ્લાગત્થ. ન૦ [નિવ્વિઙ્ગશિક્ષણાર્થ]
 વિઘ્ન રહિત શિક્ષા પ્રાપ્તિ માટે
નિવ્વિજ્જ. ત્રિ૦ [નિવ્વિજ્જ]
 મૂર્ખ
નિવ્વિટ્ઠ. ત્રિ૦ [નિવ્વિટ્ઠ]
 જેણે પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્ર સેવેલ છે તે સાધુ,
 આસેવિત, પરિપાલિત
નિવ્વિટ્ઠકલ્પટ્ટિતિ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વિટ્ઠકલ્પસ્થિતિ]
 પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્રને પૂર્ણ કરનાર સાધુની
 કલ્પસ્થિતિ
નિવિટ્ઠિકાઙ્ક. ત્રિ૦ [નિવિટ્ઠિકાઙ્ક]
 પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્રને પૂર્ણ કરેલ સાધુ
નિવિટ્ઠિકાઙ્કકલ્પટ્ટિતિ. સ્ત્રી૦ [નિવિટ્ઠિકાઙ્કકલ્પસ્થિતિ]
 પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્રીની તે કલ્પમાં સ્થિતિ અને
 પૂર્ણતા
નિવ્વિણ્ણ. ત્રિ૦ [નિવ્વિણ્ણ]
 બિન્ન, બેદયુક્ત, નિવૃત્ત
નિવ્વિતિગિંહ. ત્રિ૦ [નિવ્વિચિકિત્સ]
 કર્મના ફળમાં સંદેહનો અભાવ, દર્શના ચારનો એક
 આચાર
નિવ્વિતિગિચ્છ. ત્રિ૦ [નિવ્વિચિકિત્સ]
 જુઓ ઉપર
નિવ્વિતિગિચ્છા. સ્ત્રી૦ [નિવ્વિચિકિત્સા]
 સંશય રહિતતા, દર્શનાચારનો ત્રીજો આચાર
નિવ્વિતિગિચ્છિત. પુ૦ [નિવ્વિચિકિત્સિત]
 સંશય રહિત થયેલ
નિવ્વિતિગિચ્છિય. પુ૦ [નિવ્વિચિચિત્સિત]
 જુઓ ઉપર
નિવ્વિતિય. પુ૦ [નિવ્વિકૃતિક]
 દુધ, ઘી વગેરે વિગાઈના ત્યાગરૂપ તપ
નિવ્વિત્તિ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વિત્તિ]
 નિવૃત્તિ પામેલ, પૂર્ણ થયેલ

નિવ્વિણ્ણ. ત્રિ૦ [નિવ્વિણ્ણ]
 બિન્ન થયેલ, ઉદાસ બનેલ
નિવ્વિણ્ણચારિ. પુ૦ [નિવ્વિણ્ણચારિન્]
 બિન્ન, થઈને કે નિવૃત્ત થઈને ફરનાર
નિવ્વિજ્ઞાણ. વિશે૦ [નિવ્વિજ્ઞાણ]
 વિજ્ઞાન રહિત
નિવ્વિયાર. ત્રિ૦ [નિવ્વિકાર]
 વિકાર રહિત, શુદ્ધ
નિવ્વિસ. ધા૦ [નિર્+વિશ્]
 પ્રવેશ કરવો, ત્યાગ કરવો
નિવ્વિસમાણ. કૃ૦ [નિવ્વિશમાણ]
 પ્રાયશ્ચિત્તને વહન કરતો, પ્રવેશ કરતો
નિવ્વિસમાણકલ્પટ્ટિતિ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વિશમાણકલ્પસ્થિતિ]
 એક પ્રાયશ્ચિત્ત વિશેષ તેને વહન કરનારની તે કલ્પમાં
 સ્થિતિ
નિવ્વિસમાણય. પુ૦ [નિવ્વિશમાણય]
 'એક પ્રાયશ્ચિત્ત વિશેષ' ને વહન કરનાર
નિવ્વિસય. પુ૦ [નિવ્વિષય]
 વિષયાભિલાષ રહિત, દેશવટો આપેલ
નિવ્વિસેસ. ત્રિ૦ [નિવ્વિષય]
 વિશેષતા રહિત, સાધારણ
નિવ્વીઙ્ગ. પુ૦ [નિવ્વિકૃતિક]
 જુઓ 'નિવ્વિતિય'
નિવ્વુહ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વૃત્તિ]
 નિર્વાણ, મોક્ષ, નિશ્ચિતતા, સુખદુઃખ નિવૃત્તિ, સમાધિ,
નિવ્વુહ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વૃત્તિ]
 ક્ષીણ મોહાવસ્થા, છુટકારો
નિવ્વુહ. સ્ત્રી૦ [નિવ્વૃત્તિ]
 મનની સ્વસ્થતા,
નિવ્વુહ. વિ૦ [નિવ્વૃત્તિ]
 મથુરાના રાજા જિયસત્તુ ની પુત્રી તેના રાજા ઇન્દદત્ત ના
 પુત્ર સુરિન્દદત્ત સાથે લગ્ન થયેલા
નિવ્વુહકર. પુ૦ [નિવ્વૃત્તિકર]
 સર્વકર્મનો ક્ષય કરનાર, શાતા ઉપજાવનાર
નિવ્વુહકરણ. વિશે૦ [નિવ્વૃત્તિકરણ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

સર્વકર્મનો ક્ષય કરવો તે, ક્ષીણ મોહાવસ્થાને પ્રાપ્ત કરવી તે

નિવ્વુઝયર. પુઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિકર]

જુઓ 'નિવ્વુઝકર'

નિવ્વુઝવિજ્ઞા. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિવિદ્યા]

નિર્વાણનું યાથર્થ જ્ઞાન

નિવ્વુઝસુહ. નઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિસુખ]

મોક્ષસુખ

નિવ્વુઝ. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વૃત્ત]

શીતળ થયેલ, નિર્વાણ પામેલ

નિવ્વુઝુ. ત્રિઠ્ઠ [નિબ્રુઙિત]

ડૂબી ગયેલ

નિવ્વુઝુ. ધાઠ્ઠ [નિ+વર્ધય]

ત્યાગ કરવો, છોડવું

નિવ્વુઙ્કિ. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વૃઙ્કિ]

અપચય-હાનિ

નિવ્વુતિ. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિ]

જુઓ 'નિવ્વુઝ'

નિવ્વુતિકર. પુઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિકર]

જુઓ 'નિવ્વુઝકર'

નિવ્વુતિકરી. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વૃત્તિકરી]

તીર્થકરની પ્રવજ્યા પાલખી વિશેષ

નિવ્વુય. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વૃત્ત]

સુખી, સંતોષી, ક્રોધાદિ દૂર થવાથી શાંત થયેલ

નિવ્વેઙ્ક. ધાઠ્ઠ [નિર્+વેષ્ય]

નાશ કરવો, ક્ષય કરવો, બાંધવું

નિવ્વેદ. પુઠ્ઠ [નિર્વેદ]

સંસારથી વિરક્તિ, વૈરાગ્ય, મોક્ષાભિલાષા, ખેદ, ઉદાસીનતા

નિવ્વેદણી. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વેદની]

સંસારથી વિરક્ત બનાવનાર વૈરાગ્ય કથા

નિવ્વેય. પુઠ્ઠ [નિર્વેદ]

જુઓ 'નિવ્વેદ'

નિવ્વેયણ. ત્રિઠ્ઠ [નિર્વેદન]

ખેદ, વૈરાગ્ય, મોક્ષનો અભિલાષ, જ્ઞાતા-અજ્ઞાતારૂપ વેદનારહિત

નિવ્વેયણી. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિર્વેદની]

જુઓ 'નિવ્વેદણી'

નિવ્વેહણિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [દે.]

એક વનસ્પતિ

નિવ્વેહલિયજોષિય. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિવ્વેહલિયયોનિક]

એક વનસ્પતિ વિશેષયોનિક

નિવ્વેહલિયત્ત. નઠ્ઠ [નિવ્વેહલિયત્ત]

એક વનસ્પતિ વિશેષપણું

નિવ્વોદય. નઠ્ઠ [નિવ્રોદક]

નેવાના પાણી

નિવ્વોલ. કૃઠ્ઠ [દે.]

ક્રોધથી જીભ મલિન કરવી

નિસ. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિશા]

રાત્રિ, અંધકારયુક્ત નરકભૂમિ, ધસવાનો પથ્થર

નિસ. ધાઠ્ઠ [નિ+અસ]

સ્થાપન કરવું, રાખવું

નિસંત. વિશેઠ્ઠ [નિશાન્ત]

શ્રુત, સાંભળેલ, અતિઠંડું, રાત્રિનો અંત, વિશ્રામ, ઘર, શાંત પ્રકૃતિવાળા, અવધારેલ, સંપૂર્ણપણે

નિસંતપુવ્વ. પુઠ્ઠ [નિશાન્તપૂર્વ]

પૂર્વશ્રુત, રાત્રિના અંત પહેલાં

નિસંદેહત્ત. નઠ્ઠ [નિસન્દેહત્વ]

સંદેહપણાથી રહિત

નિસંસ. વિશેઠ્ઠ [નૃશંસ]

કુરકર્મ કરનાર

નિસંસઙ્કય. પુઠ્ઠ [નૃશંશક]

કુરકર્મા

નિસગ્ગ. પુઠ્ઠ [નિસર્ગ]

સ્વભાવ, પ્રકૃતિ, ત્યાગ, સમ્યક્ત્વનો એક ભેદ

નિસગ્ગરુઙ્ક. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિસર્ગરુચિ]

ઉપદેશ વિના સ્વભાવિકપણે જ ધર્મની શ્રદ્ધા કે પ્રીતિ થવી

નિસગ્ગરુચિ. સ્ત્રીઠ્ઠ [નિસર્ગરુચિ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

જુઓ ઉપર	માયા-નિયાણ-મિથ્યા દર્શન શબ્દથી રહિત
નિસગસમ્મદંસણ. ન૦ [નિસર્ગસમ્યગ્દર્શન]	નિસહ. પુ૦ [નિષધ]
ગુરુ ઉપદેશ વિના સ્વાભાવિક પણે જ ઉત્પન્ન થયેલ	જુઓ 'નિષદ'
સમ્યગ્દર્શન-શુદ્ધ શ્રદ્ધા	નિસહકૂડ. પુ૦ [નિસહકૂટ]
નિસજ્જ. પુ૦ [નિષદ્ધા]	એક ફૂટ
આસન, બેસવું	નિસહદહ. પુ૦ [નિષધદ્રહ]
નિસજ્જા. સ્ત્રી૦ [નિષદ્ધા]	એક દ્રહ
બેસવાનું સ્થાન, નિ શેથીયું	નિસહદ્દહ. પુ૦ [નિષધદ્રહ]
નિસજ્જા. સ્ત્રી૦ [નિષદ્ધા]	એક દ્રહ
રજોહરણમાં દાંડી ઉપર વિંટાળાતું એક વસ્ત્ર વિશેષ,	નિસા. સ્ત્રી૦ [નિશા]
નિસદ્ધ. ત્રિ૦ [નિસૃધ]	રાત્રિના જેવા અંધકારવાળી નરકભૂમિ, રાત્રિ
ઘણું, નિકળેલ, આપેલ, મુક્ત, ફેકેલ	નિસાઈય. ન૦ [નિશાદિક]
નિસદ્ધ. પુ૦ [નિષધ]	રાત્રિ વગેરે
એક પર્વત, બળદ, એક દેશ, એક રાજા, એક સ્વર,	નિસાપાહાણ. પુ૦ [નિશાપાષાણ]
નિસદ્ધ. પુ૦ [નિષધ]	કોઈ વસ્તુ પથ્થર ઉપર વાટવા માટેની શીલા
એક દ્રહ	નિસામ. ધા૦ [નિ+શમ્]
નિસદ્ધ. વિ૦ [નિષધ]	સાંભળવું, જાણવું
બારાવડી નગરીના એક રાજા બલદેવ અને રેવડી રાણીનો	નિસામિત્ત. કૃ૦ [નિશમિતુમ્]
પુત્ર. પચાસ રાજકન્યા સાથે વિવાહ થયેલા, ભ૦	સાંભળવા માટે, જાણવા માટે
અરિષ્ટનેમિની વાણીથી વૈરાગ્ય પામી શ્રાવકના વ્રત	નિસામિત્તા. કૃ૦ [નિશમ્ય]
લીધા, પછી દીક્ષા લીધી. અનશન કરી, સમાધિ મૃત્યુ	સાંભળીને, જાણીને
પામી, સર્વાર્થસિદ્ધિ વિમાને દેવ થયા. પૂર્વભવમાં તે	નિસામિયા. કૃ૦ [નિશમ્ય]
રોહિડા નગરે વીરંગમ રાજકુમાર હતો	જુઓ ઉપર
નિસદ્ધકૂડ. પુ૦ [નિષધકૂટ]	નિસામેત્ત. કૃ૦ [નિશામિતુમ્]
એક ફૂટ	સાંભળવા માટે, જાણવા માટે
નિસણ્ણ. ત્રિ૦ [નિષણ્ણ]	નિસામેત્તા. કૃ૦ [નિશમ્ય]
બેઠેલું,	સાંભળીને, જાણીને
કાયોત્સર્ગનો એક ભેદ	નિસામેમાણ. કૃ૦ [નિશામ્યાત્]
નિસમિત્તા. કૃ૦ [નિશમ્ય]	સાંભળતો, જાણતો
વિચારીને, હૃદયથી અવધારીને, સાંભળીને	નિસાલોદ. પુ૦ [નિશાલોષ્ટ]
નિસમ્મ. કૃ૦ [નિશમ્ય]	પીસવાનો પથ્થર
જુઓ ઉપર	નિસાસ. પુ૦ [નિ:શ્વાસ]
નિસમ્મભાસિ. ત્રિ૦ [નિશમ્યભાષિન્]	નિશ્વાસ, નીચો શ્વાસ, નિસાસો
વિચારીને બોલનાર	નિસિ. સ્ત્રી૦ [નિસા]
નિસલ્લ. ત્રિ૦ [નિ:શલ્ય]	રાત્રિ

નિસિઅ. ત્રિં [નિશિત]

તીક્ષ્ણ, પાણીદાર

નિસિહતા. કૃં [નિષદ્ય]

બેસીને

નિસિજ્જા. સ્ત્રીં [નિષદ્યા]

આસન, બેઠક

નિસિદ્ધ. ત્રિં [નિસૃષ્ટ]

ફેકેલ, મુક્ત, બહાર નીકળેલ, અપાયેલ

નિસિદ્ધ. ત્રિં [નિષિદ્ધ]

નિષેધ કરેલ

નિસિધિયા. સ્ત્રીં [નૈષેધિકી]

સ્વાધ્યાયભૂમિ, મૃતક પરિષ્કાપન ભૂમિ, બેવાની જગ્યા,

અધ્યયન સ્થાન,

‘આચાર’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

નિસિભત્ત. નં [નિસાભક્ત]

રાત્રિ ભોજન

નિસિભત્તનિયત્તિ. સ્ત્રીં [નિસાભક્તનિવૃત્તિ]

રાત્રિ ભોજનથી અટકવું તે

નિસિવ. ધાં [નિ+પદ]

બેસવું

નિસિય. ધાં [નિ+સાવય]

બેસાડવું

નિસિય. તત્રિં [નિશિત]

તીક્ષ્ણ ધારવાળું

નિસિયાવ. ધાં [નિ+સાદય]

બેસાડવું

નિસિયાવેત્ત. કૃં [નિષાદયત્]

બેસાડેલ

નિસિયાવેત્તા. કૃં [નિષાદ્ય]

બેસાડીને

નિસિયિત્તા. કૃં [નિષદ્ય]

બેસીને

નિસિર. કૃં [નિ+સૃજ]

નાંખવું, ફેંકવું

નિસિર. ધાં [નિ+સર્જય]

ફેંકાવવું

નિસિરંત. કૃં [નિસૃજત્]

નાંખતો, ફેંકતો

નિસિરણ. નં [નિસર્જન]

નીકળવું તે

નિસિરણયા. સ્ત્રીં [નિસર્જન]

ફેંકવું તે

નિસિરમાણ. કૃં [નિસૃજયમાન]

ફેંકતા

નિસિરિત્ત. કૃં [નિસર્ષ્ટમ]

ફેંકવા માટે, નીકળવા માટે

નિસિરિત્તા. કૃં [નિસૃત્ય]

નીકળીને, ફેંકીને

નિસિરિય. કૃં [નિસૃત]

નીકળેલો

નિસિરિયા. કૃં [નિસૃજ્ય]

ત્યજીને, ફેંકીને

નિસીહત્ત. કૃં [નિષત્તમ્]

બેસવા માટે

નિસીહતા. કૃં [નિષદ્ય]

બેસીને

નિસીહત્તુ. ત્રિં [નિષત્ત]

બેસનાર

નિસીહયવ્વ. ત્રિં [નિષત્તવ્ય]

બેસવા યોગ્ય

નિસીદ. ધાં [નિ+પદ]

બેસવું

નિસીદણ. નં [નિષીદન]

બેસવું તે

નિસીધિયા. સ્ત્રીં [નૈષેધિકી]

બેઠક,

નિસીધિયા. સ્ત્રીં [નૈષેધિકી]

પાપકાર્ય નિષેધવા માટેનો શબ્દ

નિસીય. ધાં [નિ+પદ]

બેસવું

નિસીયંત. ત્રિં [નિષીદત્]

બેસતો

નિસીયણ. નં [નિષીદન]

બેસવું તે

નિસીયમાણ. કૃં [નિષીદત્]

બેસતો

નિસીયવ્વ. કૃં [નિષીદિતવ્ય]

બેસવા યોગ્ય

નિસીયાવ. ધાં [નિ+પાદય]

બેસાડવું

નિસીયાવણ. નં [નિષાદન]

બેસાડેલ

નિસીયાવેંત. નં [નિષાદયત્]

બેસાડવું તે

નિસીયાવેત્તા. કૃં [નિષધિ]

બેસાડીને

નિસીયિત્તા. કૃં [નિષાદા]

બેસાડીને

નિસીલ. વિશેં [નિ:શીલ]

શીલ રહિત

નિસીહ. પું [નિશીથ]

એક (છેદ) આગમસૂત્ર,

નિસીહ. પું [નિશીથ]

મધ્યરાત્રિ, પ્રકાશનો અભાવ

નિસીહિઅ. પું [નૈશીથિક]

પોતા માટે લઈ આવેલ છે એવી ખબર ન હોય તેવા

ભોજનાદિ

નિસીહિય. પું [નૈશીથિક]

જુઓ ઉપર

નિસીહિયા. સ્ત્રીં [નિષદ્યા]

જુઓ 'નિસિધિયા'

નિસીહિયા. સ્ત્રીં [નિષીધિકા]

કાર્ય નિષેધના સ્મરણ માટે બોલાતો શબ્દ,

નિસીહિયા. સ્ત્રીં [નિષીધિકા]

'નિસીહિ' બોલવાની સામાયારી

નિસીહિયા. સ્ત્રીં [નિષીધિકા]

સ્વાધ્યાય ભૂમિ

નિસીહિયાપરિષહ. [નૈષેધિકીપરિષહ]

સ્વાધ્યાય ભૂમિમાં બેસી રહેવાનું કષ્ટ સહન કરવું તે

નિસીહિયાભંજણ. નં [નૈષેધિકીભજ્જન]

ધર્મસ્થાનમાં જતાં 'નિસીહિ' એ શબ્દ ન બોલવો તે

નિસીહિયાસત્તિવકય. નં [નિષીધિકાસપ્તૈકક]

'આચાર' સૂત્રનું એક અધ્યયન

નિસુંભ. ધાં [નિ+શુમ્ભ]

નીચે પાડવું

નિસુંભ. વિં [નિશુમ્ભા]

આ અવસર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા પાંચમાં

પ્રતિવાસુદેવ પુરિસર્સિહ દ્વારા હણાયા

નિસુંભા. વિં [નિશુમ્ભા]

શ્રાવસ્તી નગરીના એક ગાથાપતિની પુત્રી, દીક્ષા લીધી.

મૃત્યુ બાદ બલીન્દ્રની એક અગ્રમહિષી બની

નિસુંભા. સ્ત્રીં [નિશુમ્મા]

વૈરોચનેન્દ્રની એક અગ્રમહિષી

નિસુદ્ધ. વિશેં [નિશુદ્ધ]

શુદ્ધતા રહિત

નિસુણ. ધાં [નિ+શ્રુ]

સાંધળવું, શ્રવણ કરવું

નિસૂરણ. ત્રિં [નિષૃદન]

મારનાર, નાશક

નિસેગ. પું [નિષેક]

કર્મપુદ્ગલની રચના વિશેષ

નિસેજ્જા. સ્ત્રીં [નિષદ્યા]

જુઓ 'નિસિજ્જા'

નિસેવ. ધાં [નિ+સેવ]

સેવા કરવી, આદર કરવો, આશ્રય કરવો, આચરવું

નિસેવગ. વિશેં [નિષેવક]

સેવા કરનાર, આશ્રય કરનાર, આચરનાર

નિસેવણ. નં [નિષેવણ]

સેવા, આરાધના

નિસેવય. પું [નિસેવક]

સેવા કરનાર, આરાધક

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિસેવિ. પું [નિસેવિન્]	સંદેહ રહિત
સેવા કરનાર, આદર કરનાર, આચરનાર	નિસ્સંધિ. વિશેં [નિસ્સન્ધિ]
નિસેવિંત. ત્રિં [નિસેવિત્]	સાંધા રહિત, છિદ્ર રહિત
આશ્રય કરેલ, આરાધના કરેલ	નિસ્સંસ. ત્રિં [નૃશંસ]
નિસેવિય. ત્રિં [નિષેવિત્]	ઘાતકી, કુર
જુઓ ઉપર	નિસ્સંસ. નં [નિ:શંસ]
નિસેવિયવ્વ. કૃં [નિષેવિતવ્ય]	શંકા રહિત એવો, દર્શનાચારનો એક આચાર
આશ્રય કરવા કે આરાધવા યોગ્ય	નિસ્સવિકિય. નં [નિ:ષ્વવ્ય]
નિસેવેજ્જા. કૃં [નિસેવ્ય]	ઓછું કરવું તે, ઘટાડવું તે
આરાધના કરીને	નિસ્સગ. પું [નિસર્ગ]
નિસેહ. પું [નિષેધ]	જુઓ 'નિસર્ગ'
પ્રતિષેધ, નિવારણ, અપવાદ	નિસ્સગરુદ્. સ્ત્રીં [નિસર્ગરુચિ]
નિસ્સંક. ત્રિં [નિ:શંક]	જુઓ 'નિસર્ગરુદ્'
શંકા રહિત, ચોક્કસ	નિસ્સન્ન. ત્રિં [નિષણ્ણ]
નિસ્સંકિઅ. ત્રિં [નિ:શંકિત]	બેઠેલું, કાયોત્સર્ગનો એક ભેદ
શંકા રહિત એવો,	નિસ્સ્ય. ધાં [નિ+શ્રિ]
નિસ્સંકિઅ. ત્રિં [નિ:શંકિત]	બેસવું
દર્શનાચારનો એક આચાર	નિસ્સયર. નં [નિ:સ્વકર]
નિસ્સંકિત. ત્રિં [નિ:શંકિત]	કર્મને જુદા પાડનાર
જુઓ ઉપર	નિસ્સર. ધાં [નિસ્+સૃ]
નિસ્સંકિય. ત્રિં [નિ:શંકિત]	બહાર નીકળવું
જુઓ ઉપર	નિસ્સરણનંદિ. ત્રિં [નિ:સરણનન્દિ]
નિસ્સંગ. ત્રિં [નિ:સંગ]	બહાર નીકળવામાં ફરવામાં આનંદ માનનાર
સંગ રહિત	નિસ્સલ્લ. ત્રિં [નિ:શલ્ય]
નિસ્સંગત્ત. નં [નિ:સંગત્ત]	શલ્ય રહિત
સંગ રહિતપણું	નિસ્સસ. ધાં [નિર્+શ્વસ]
નિસ્સંગયા. સ્ત્રીં [નિ:સંગતા]	ન:શ્વાસ લેવો
સંગ રહિતતા	નિસ્સસિડ્સસિયસમ. નં [નિ:શ્વસિતોચ્છવસિતસમ]
નિસ્સંચયા. અં [નિષિચ્ય]	ઉચ્છ્વાસ નિ:શ્વાસમાં સમપણું હોવું તે
સીંચીને	નિસ્સસિજ્જમાણ. કૃં [નિ:શ્વસ્યમાન]
નિસ્સંચાર. વિશેં [નિ:સજ્ચાર]	નીચો શ્વાસ મુક્તો, ઉચ્છ્વાસ લેતો
સંસાર રહિત, ગમનાગમન વર્જિત	નિસ્સસિય. ત્રિં [નિ:શ્વસિત]
નિસ્સંદ. પું [નિસ્યન્દ]	શ્વાસ નીચો મુકેલ
સાર, રસ, તત્ત્વરૂપ પદાર્થ	નિસ્સા. સ્ત્રીં [નિશ્રા]
નિસ્સંદિદ્ધ. નં [નિ:સન્દિગ્ધ]	આશ્રય, આલંબન

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિસ્સાદ્ધાણ. ન૦ [નિશ્રાસ્થાન] આલંબન સ્થાન, આશ્રયસ્થાન	આહારાદિની લોલુપતા
નિસ્સાણ. ન૦ [નિશ્રાણ] નિશ્રા, અવલંબન	નિસ્સિય. ત્રિ૦ [નિશ્રિત] જુઓ ઉપર
નિસ્સાય. પુ૦ [નિશ્રાય] આશ્રિને	નિસ્સિય. વિશે૦ [નિઃસૃત] નીકળેલ
નિસ્સાય. વિશે૦ [નિસ્વાદ] સ્વાદ રહિત	નિસ્સિરિજ્જમાણ. કૃ૦ [નિઃસૃજ્યમાન] બહાર નીકળતવો, ત્યાગ કરતો
નિસ્સાર. ત્રિ૦ [નિઃસાર] સાર રહિત	નિસ્સીર. ધા૦ [નિરઃસૃજ] જુઓ 'નિસિર'
નિસ્સારય. ત્રિ૦ [નિઃસારક] સાર રહિત	નિસ્સીલ. વિશે૦ [નિઃશીલ] સદાચાર રહિત
નિસ્સાવયણ. ન૦ [નિશ્રાવચન] પ્રતિબોધ કરવા માટે યોગ્ય દ્રષ્ટાંત આપવું તે	નિસ્સેજ્જા. સ્ત્રી૦ [નિષદ્યા] સ્ત્રીઓએ રહેવાનું સ્થાન, અંતઃપુર,
નિસ્સાસ. પુ૦ [નિઃશ્વાસ] અધોગામી શ્વાસ	નિસ્સેજ્જા. સ્ત્રી૦ [નિષદ્યા] રજોહરણમાં પાટાની ઉપર અને ઓધારીયાની નીચે રહેલું એક વસ્ત્ર,
નિસ્સાસગ. ત્રિ૦ [નિઃશ્વાસક] નિશ્વાસ લેનાર	નિસ્સેણિ. સ્ત્રી૦ [નિઃશ્રેણિ] સીઢી, નિસરણી
નિસ્સાસય. ત્રિ૦ [નિઃશ્વાસય] જુઓ ઉપર	નિસ્સેયસ. ન૦ [નિઃશ્રેયસ] કલ્યાણ, ક્ષેમ
નિસ્સાસવિસ. પુ૦ [નિઃશ્વાસવિષ] નિશ્વાસમાં નીકળતું ઝેર	નિસ્સેયસકર. ત્રિ૦ [નિઃશ્રેયસકર] કલ્યાણને કરનાર, ક્ષેમકર
નિસ્સાહારગ. ત્રિ૦ [નિશ્રાધારક] નિશ્રાને ધારણ કરનાર, નિશ્રાએ રહેનાર	નિસ્સેયસિય. ત્રિ૦ [નિઃશ્રેયસિક] મોક્ષાર્થી, મુમુક્ષુ
નિસ્સિંધિય. ન૦ [નિઃશિઙ્ઘિત] કોઈ અવ્યક્ત શબ્દ	નિસ્સેસ. ન૦ [નિઃશ્રેયસ] મોક્ષ
નિસ્સિંચમાણ. કૃ૦ [નિઃસિજ્ઞત] પ્રક્ષેપ કરતો, નાંખતો	નિસ્સેસ. ત્રિ૦ [નિઃશેષ] સંપૂર્ણ
નિસ્સિંચિયા. કૃ૦ [નિષિચ્ય] પ્રક્ષેપ કરીને, ફેંકીને	નિસ્સેસિય. ત્રિ૦ [નિઃશ્રેયસિક] મોક્ષભિલાષી, મુમુક્ષુ
નિસ્સિત. વિશે૦ [નિશ્રિત] મેળવેલ, નિશ્રયે બાંધેલ, લિંગ, પ્રમિત, આશ્રિત, રાગ	નિસ્સેસ્સ. ન૦ [નિઃશ્રેયસ] કલ્યાણ, ક્ષેમ
નિસ્સિત. વિશે૦ [નિશ્રિત] આસક્ત થયેલ	નિસ્સેસ્સ. ત્રિ૦ [નિઃશેષ] સમસ્ત, બધું
નિસ્સિત. વિશે૦ [નિશ્રિત]	નિસ્સોણિય. ત્રિ૦ [નિઃશોણિત]

રુધિર રહિત, લોહી વિનાનું	નિહન. ન૦ [નિધન] વિનાશ, છેડો, મરણ
નિહ. ન૦ [નિહ] માયાવી, રાગી, ક્રોધ આદિથી પીડિત, નારકીને યાતના આપવાનું સ્થાન	નિહય. ત્રિ૦ [નિહત] મારેલ, હણેલ
નિહ. ન૦ [નિભ] સામાન, તુલ્ય, સદ્રશ	નિહય. ન૦ [નિખાત] ગાળેલ, ધન વગેરે ગાળવું-ડાટવું તે
નિહ. ત્રિ૦ [સ્નિહ] રાગી, મમત્તવવાળો, તેલ	નિહયરય. વિશે૦ [નિહતરજસ] જેમાંથી રજ-મેલ દૂર થયા છે તે
નિહ. ધા૦ [હ] છુપાવવું, ઢાંકવું	નિહર. ધા૦ [નિ+હ] હરણ કરવું, બહાર કાઢવું
નિહઅ. ત્રિ૦ [નિશ્રુત] નિશ્ચલ, સ્થિર, શાંત	નિહસ. પુ૦ [નિકષ] કસોટીનો પત્થર
નિહંતવ્ય. ત્રિ૦ [નિહન્તવ્ય] મારવા યોગ્ય, હણવા યોગ્ય	નિહા. ધા૦ [નિ+ધા] સ્થાપના કરવી
નિહંતૂણ. કૃ૦ [નિહત્ય] હણીને, નાશ કરીને	નિહા. સ્ત્રી૦ [નિભા] કાંતિ, પ્રભા, માયા, કપટ
નિહટ્ટુ. કૃ૦ [નિહત્ય] આપીને, પૃથક્ કરીને	નિહાણ. ન૦ [નિધાન] ખજાનો, ધન દાટેલું હોય તે સ્થાન
નિહણ. ન૦ [નિધન] મરણ, વિનાશ	નિહાણ. ન૦ [નિધાન] ચક્રવર્તીના નવ નિધાન
નિહણ. ધા૦ [નિ+હન] હણવો, મારવો	નિહાય. કૃ૦ [નિહાય] ત્યાગ કરીને
નિહણિત્તા. કૃ૦ [નિહત્ય] હણીને, મારીને	નિહાર. ધા૦ [નિ+હ] હરણ કરવું, બહાર કાઢવું
નિહણિય. કૃ૦ [નિહત્ય] જુઓ ઉપર	નિહાર. પુ૦ [નિહાર] નિર્ગમ, મળત્યાગ
નિહત. ત્રિ૦ [નિહત] મારેલ, હણેલ	નિહારિમ. ન૦ [નિહારિમ] મરણનો એક ભેદ, દૂર સુધી ફેલાનાર
નિહત્ત. ન૦ [નિધત્ત] કર્મને ગાઢ રીતે બાંધવું તે	નિહાલ. ધા૦ [નિભાલ] જોવું, નિરીક્ષણ કરવું
નિહત્ત. ન૦ [દે. નિધત્તય] ઉદ્ધર્તના-અપવર્તના સિવાયના બાકીના છ કરણો પ્રવર્તી ન શકે તેવી અવસ્થામાં કર્મને સ્થાપવા તે	નિહાલેઠં. કૃ૦ [નિભાલેતુમ] જોવા માટે, નિરીક્ષણ કરવા માટે
નિહત્તણ. ન૦ [દે. નિધત્તન] કર્મોનું પ્રગાઢ બંધન	નિહાવ. ધા૦ [નિ+ધાપય] સ્થાપન કરાવવું

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નિહિ. પું [નિધિ]

ભંડાર, ખજાનો,

નિહિ. પું [નિધિ]

એ નામક એક દ્વીપ - એક સમુદ્ર

નિહિત. ત્રિં [નિહિત]

સ્થાપિત, મૂકેલું, ધારણ કરેલ

નિહિય. ત્રિં [નિહિત]

સ્થાપિત, મૂકેલું, ધારણ કરેલ

નિહિરયણ. નં [નિધિરત્ન]

ચક્રવર્તીનું નિધાન, ખજાનો

નિહિવડ. પું [નિધિપતિ]

ભંડારી, ખજાના રક્ષક

નિહુઅ. ત્રિં [નિભૂત]

પ્રશાંત વૃત્તિવાળો, નિશ્ચલ, અચલ, મૌન, મૈથુન, ગુપ્ત, વિનીત, મંદ, સંભ્રમરહિત, ઉપશાંત, વિરમી ગયેલ

નિહુઅ. ત્રિં [નિભૂત]

નિવૃત્તથયેલ, પ્રવૃત્તિહિન

નિહુઅપ્પ. ત્રિં [નિભૂતાત્મન્]

સ્થીર ચિત્તવાળો

નહુડંદિય. ત્રિં [નિભૂતેન્દ્રિય]

જેની ઇન્દ્રિયો શાંત હોય તે

નિહુય. નં [સ્નિહૂક]

એક વનસ્પતિ

નિહુય. ત્રિં [નિભૂત]

જુઓ 'નિહુઅ'

નિહુયસહાવ. ત્રિં [નિભૂતસ્વભાવ]

ગંભીર સ્વભાવવાળો, નિશ્ચલ

નિહો. અં [ન્યક્]

નીચે

નિહ્નવ. ધાં [નિ+હુ]

ઢાંકવું, છુપાવવું, ગુપ્ત રાખવું

ની. ધાં [ની]

લઈ જવું, જાણવું, જ્ઞાન કરાવવું, બતાવવું

ની. ધાં [ગમ્]

જવું, ગમન કરવું

નીડ. સ્ત્રીં [નીતિ]

ન્યાય, ઉચિત વ્યવહાર, નય, વસ્તુના કોઈ એક ધર્મને મુખ્યતથા માનનારો મત, રાજનીતિ

નીડકોવિય. પું [નીતિકોવિદ]

લોકનીતિમાં કે વ્યવહારમાં ચતુર

નીચ. ત્રિં [નીચ]

નીચ, હેઠું, તુચ્છ, હલકું, નીચગોત્ર

નીચકુલ. નં [નીચકુલ]

હલકું કુળ

નીળ. ધાં [ની]

જુઓ 'ની'

નીળિજ્જમાણ. કૃં [નીયમાન]

લઈ જતો

નીળિય. નં [નીત]

લઈ જવાયેલ

નીળિયા. સ્ત્રીં [નીનિકા]

ચતુરિન્દ્રિય જીવની એક જાતિ

નીળેંત. કૃં [નયત્]

લઈ જતો

નીળેન્તા. કૃં [નીત્વાન]

લઈ જઈને

નીળેમાણ. કૃં [નયત્]

લઈ જતો

નીત. કૃં [નીત]

લઈ ગયેલ

નીતિ. સ્ત્રીં [નીતિ]

જુઓ 'નીડ'

નીપુરપવાલ. નં [નિપૂરપ્રવાલ]

પીપળાના વૃક્ષની કુંપણ

નીમ. પું [નીપ]

ફળ વિશેષ

નીય. વિશેં [નીચ]

જુઓ 'નીચ'

નીય. ત્રિં [નીત]

લઈ જવાયેલ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નીયંગમા. સ્ત્રી० [નીચગમા]	રજ-ધૂળ વિનાનું
નીચ સાથે જનારી	નીરય. ત્રિ० [નીરજસ્ક]
નીયકમ્મ. ન० [નીચકર્મન્]	સિદ્ધ
નીચ-અશુભ કર્મો બાંધવા તે	નીરસ. વિશે० [નીરસ]
નીયકુલ. ન० [નીચકુલ]	રસ હીન, શુષ્ક
હલકું કુળ	નીરાગદોસ. પુ० [નીરાગદોષ]
નીયગોય. ન० [નીચગોત્ર]	રાગદ્વેષ રહિત
એ નામની એક કર્મપ્રકૃતિ, જેના ઉદયથી જીવ નીચ	નીલ. ત્રિ० [નીલ]
કુળ પામે	નીલ, શ્યામ, નીલોવર્ણ, નીલમ, નીલલેશ્યા, બાણ
નીયચ્છંદ. પુ० [નીચચ્છન્દ]	સમૂહ
હલકો અભિપ્રાય	નીલ. ત્રિ० [નીલ]
નીયજન. પુ० [નીચજન]	એક મહાસમુદ્ર,
નીચ જાતિનો માણસ	નીલકંઠકલિય. પુ० [નીલકંઠકલિત]
નીયતર. વિશે० [નીચતર]	નીલ કંઠયુક્ત
અત્યંત હલકો	નીલકંઠય. પુ० [નીલકંઠક]
નીયત્તળ. ન० [નીચત્ત]	એ નામનો ધરણેન્દ્રની એક સેનાનો અધિપતિ
નીચપણું	નીલકણવીર. પુ० [નીલકણવીર]
નીયદુવાર. ન० [નીચદ્વાર]	એક વૃક્ષનની જાતિ, નીલારંગની કરેલ
નીચા બારણાવાળું	નીલકણવીરય. પુ० [નીલકણવીરય]
નીયવાસી. પુ० [નીત્યવાસિન્]	જુઓ ઉપર
નિત્ય એક સ્થાને વસનાર	નીલકૂડ. ન० [નીલકૂટ]
નીયા. સ્ત્રી० [નીચક]	એક શિખર
નીચું, હલકું	નીલગ. ત્રિ० [નીલક]
નીયાગોત. ન० [નીચગોત્ર]	લીલો રંગ
કર્મની એક પ્રકૃતિ જેના ઉદયે જીવ નીચ ગોત્રમાં	નીલચ્છાય. પુ० [નીલચ્છાય]
ઉત્પન્ન થાય	નીલ છાય
નીયાગોય. ન० [નીચગોત્ર]	નીલપત્ત. ત્રિ० [નીલપત્ર]
જુઓ ઉપર	લીલા પાન
નીયાવતિ. ત્રિ० [નીચવર્તિન્]	નીલપાણિ. વિશે० [નીલપાણિ]
નીચે આસને બેસનાર, નમ્રસ્વભાવી	નીલ-પાણી
નીયાવાદિ. પુ० [નિત્યવાદિન્]	નીલબંધુજીવ. પુ० [નીલબંધુજીવ]
‘નિત્ય’ને આશ્રિને બોલનાર, એક મત વિશેષ	લીલા રંગના પુષ્પવાળું એક વૃક્ષ
નીયાવિત્તિ. ત્રિ० [નીચવૃત્તિ]	નીલબંધુજીવગ. પુ० [નીલબંધુજીવગ]
મન-વચન-કાયાને નમ્ર રાખનાર	જુઓ ઉપર
નીરય. ત્રિ० [નીરજસ્]	નીલભદ્ર. પુ० [નીલભદ્ર]
	નીલ-ભદ્ર

નીલમટ્ટિયા. સ્ત્રી૦ [નીલમૃત્તિકા]

લીલી માટી

નીલમિગ. પુ૦ [નીલમૃગ]

લીલું મૃગ

નીલમિગાર્દિન. ન૦ [નીલમૃગાર્દિન]

લીલા મૃગનું ચામડું

નીલમિગાર્દિનગ. પુ૦ [નીલમૃગાર્દિનગ]

જુઓ ઉપર

નીલય. ત્રિ૦ [નીલક]

લીલો રંગ

નીલલેસ. પુ૦ [નીલલેશ્ય]

નીલ લેશ્યાવાળો જીવ

નીલલેસદ્વાણ. ન૦ [નીલલેશ્યાસ્થાન]

નીલલેશ્યા જીવના સ્થાન

નીલલેસા. સ્ત્રી૦ [નીલલેશ્યાસ્થાન]

નીલ લેશ્યા, છ પ્રકારની લેશ્યામાંની બીજી લેશ્યા

નીલલેસ્સ. ન૦ [નીલલેશ્ય]

જુઓ 'નીલલેસ'

નિલ્લેસ્સઉદ્દેસય. પુ૦ [નિલ્લેશ્યોદ્દેશક]

એક ઉદ્દેશક

નીલલેસ્સદ્વાણ. ન૦ [નિલ્લેશ્યસ્થાન]

જુઓ ઉપર

નિલલેસ્સા. સ્ત્રી૦ [નીલલેશ્યા]

જુઓ 'નીલલેસા'

નીલલેસ્સાપરિણામ. પુ૦ [નીલલેશ્યાપરિણામ]

નીલ લેશ્યાવાળ જીવના ભાવો

નીલવંત. પુ૦ [નીલવત્]

એક પર્વત, ત્યાં વસતા દેવ

એક શીખર

નીલવંતકૂડ. પુ૦ [નીલવત્કૂટ]

એક ફૂટ

નીલવંતદહ. પુ૦ [નીલવદ્દહ]

એક દ્રહ

નીલવંતદ્દહ. પુ૦ [નીલવદ્દહ]

એક દ્રહ

નીલવંતા. સ્ત્રી૦ [નીલવતી]

એક મહાનદી

નીલવતિયા. સ્ત્રી૦ [નીલવતી]

એક મહાનદી

નીલસુત્તય. પુ૦ [નીલસૂત્રક]

લીલો દોરો

નીલા. સ્ત્રી૦ [નીલા]

નીલ લેશ્યા

નીલાસોગ. પુ૦ [નીલાશોક]

નીલા રંગનું એક અશોક વૃક્ષ, એક ઉદ્યાન

નીલાસોય. પુ૦ [નીલાશોક]

જુઓ ઉપર

નીલિય. ન૦ [નીલિક]

ગળી, ગુચ્છ વનસ્પતિનો એક પ્રકાર

નીલિયા. સ્ત્રી૦ [નીલિક]

જુઓ 'નીલા'

નીલી. સ્ત્રી૦ [નીલી]

વનસ્પતિ વિશેષ, નીલ વર્ણવાણી સ્ત્રી

નીલીગુલિયા. સ્ત્રી૦ [નીલીગુલિકા]

એક જાતની વનસ્પતિ

નીલીભેદ. પુ૦ [નીલીભેદ]

એક વનસ્પતિ વિશેષનો ભેદ કરવો તે

નીલુપ્પલ. ન૦ [નીલોત્પલ]

નીલ રંગન કમળ

નીલોમાસ. વિશે૦ [નીલાવમાસ]

લીલા કમળના જેવો આભાસ

નીવ. પુ૦ [નીપ]

કદંબનું ઝાડ, તેના ફળ

નીવાર. પુ૦ [નીવાર]

ખેડ્યા વગરની જમીનમાં ઉગેલ ધાન્ય વિશેષ, એક

વૃક્ષ, ચોખાની જાત

નીસંક. ત્રિ૦ [નિઃશંક]

શંકા રહિત

નીસંદ. પુ૦ [નિષ્યન્દ]

રસનું ઝરવું

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નીસદ્. વિશેઁ [નિઃસૃષ્ટ]

વિમુક્ત, પ્રદત્ત, ફેકેલ

નીસલ્લ. વિશેઁ [નિઃશલ્ય]

શલ્ય રહિત

નીસસ. ધાઁ [નિર્+શ્વાસ]

નિચો શ્વાસ લેવો તે

નીસસંત. કૃઁ [નિઃશ્વસત્]

નિઃશ્વાસ લેતો

નીસસમાળ. કૃઁ [નિઃશ્વસત્]

જુઓ ઉપર

નીસસિઝસસિવસમ. નઁ [નિઃશ્વસિતોચ્છવસિતસમ્]

ઊંચા નીચા સમ સ્વરવાળું ગાયન

નીસસિય. નઁ [નિશ્વસિત્]

નીચે શ્વાસ મુકેલ

નીસા. સ્ત્રીઁ [નિશ્રા]

જુઓ 'નિસ્સા' ઘંટી

નીસાસ. પુઁ [નિઃશ્વાસ]

નીચો શ્વાસ મુકવો તે

નીસાસગ. પુઁ [નિઃશ્વાસક]

નીચો શ્વાસ લેનાર

નીસાસમાળ. કૃઁ [નિઃશ્વસત્]

નિશ્વાસ લેતો

નીસિર. ધાઁ [નિર્+સૃજ]

જુઓ 'નિસીર'

નીસેસ. પુઁ [નિઃશેષ]

જુઓ 'નિસ્સેસ'

નિસેસ. નઁ [નિઃશ્રેયસ્]

જુઓ 'નિસ્સેસ'

નીહદ્. વિશેઁ [નિર્હત્ય]

બહાર નીકળીને

નીહડ. ત્રિઁ [નિસૃષ્ટ]

બહાર કાઢેલ

નીહડ. વિશેઁ [નિર્હત]

બહાર નીકળીને

નીહડિયા. સ્ત્રીઁ [નિહતિકા]

બીજા સ્થાનમાં લઈ જવાતું દ્રવ્ય

નીહમ્મમાળ. કૃઁ [નિહન્યમાન]

નીકળતો, હણતો

નીહર. ધાઁ [નિર્+હ]

મળત્યાગ કરવા જવું

નીહર. ધાઁ [નિર્+સારય]

બહાર કાઢવું

નીહરંત. કૃઁ [નિસ્સરત્]

બહાર નીકળતો

નીહરણ. નઁ [નિર્હરણ]

નિર્ગમન

નીહરમાળ. કૃઁ [નિસ્સારયત્]

બહાર નીસરતો

નીહરાવ. ધાઁ [નિસ્+સારય]

નીકળવું

નીહરાવેંત. કૃઁ [નિસ્સારયત્]

નીકળતો

નીહરાવેત્તા. કૃઁ [નિસ્સાર્ય]

નીકળીને

નીહરિત્ત. કૃઁ [નિર્હર્તુમ્]

નીકળવા માટે, નીહાર કરવા માટે

નીહરિત્તા. કૃઁ [નિઃસૃત્ય]

નીકળીને

નીહરિય. ત્રિઁ [નિઃસૃત]

નીકળવું તે

નીહરેંત. ત્રિઁ [નિસ્સરત્]

નીકળતો

નીહરેત્તા. કૃઁ [નિઃસૃત્ય]

નીકળીને

નીહાર. પુઁ [નીહાર]

મળત્યાગ માટે જવું, નીહરવું

નીહાર. ધાઁ [નિ+હ]

જુઓ 'નીહર'

નીહારિ. પુઁ [નિહારિન્]

વ્યાપી જનાર, ઘોષ-અવાજવાળું, વિસ્તાર પામનાર

નીહારિમ. ન૦ [નિહારિન]

જુઓ 'નિહારિમ'

નીહાસ. ત્રિ૦ [નિર્હાસ]

હાસ્ય રહિત

નીહુ. સ્ત્રી૦ [સ્નિહુ]

કંદની એક જાત

નુ. અ૦ [નુ]

પ્રશ્ન, વિતર્ક, વિકલ્પ, હેતુ, નિંદા આદિ સૂચક અવ્યય

નુવજ્જ. ધા૦ [નિ+સદ]

અવાજ કરવો

નૂન. અ૦ [નૂન]

નક્કી, ચોક્કસ, તર્ક, પ્રશ્ન, હેતુ ઇત્યાદિ અર્થઘોતક અવ્યય

નૂનં. અ૦ [નૂનમ્]

ખરેખર, નક્કી

નૂમ. ન૦ [દે.]

પ્રચ્છાદન, અસત્ય, માયા, કપટ, પ્રસચ્છ સ્થાન, અંધકાર

નૂમ. ધા૦ [છાદય]

ઢાંકવું, છુપાવવું

નૂમગિહ. ન૦ [નૂમગૃહ]

પ્રચ્છન્ન ભૂમિગૃહ

નૂમેત્તા. કૃ૦ [છાદયિત્વા]

આચ્છાદન કરીને, ઢાંકીને

નેઆઝય. ત્રિ૦ [નૈર્ઝાય]

ન્યાયોચિત, નિશ્ચયે મુક્તિ મળે તેવો માર્ગ, ન્યાયશાસ્ત્ર જાણકાર, પ્રણેતા, રચયિતા

નેઝ. પુ૦ [નેઝ]

નેતા, નાયક

નેઝણિય. ન૦ [નૈપુણિક]

નિપુણ, ચતુર, અનુપ્રવાદ નામક પૂર્વની એક વસ્તુ

નેઝણ. ન૦ [નૈપુણ્ય]

નિપુણતા, ચતુરાઈ

નેઝર. ન૦ [નૂપુર]

ઝાંઝર, પાચલ

નેંત. કૃ૦ [નયત્]

લઈ જતો

નેગ. વિશે૦ [નૈક]

અનેક, ઘણાં

નેગમ. પુ૦ [નૈગમ]

એક નય, વણિક, વ્યાપારી, વ્યાપારનું સ્થાન, શાસ્ત્રાર્થ કુશળ

નેગમદ્. પુ૦ [નૈગમાર્થ]

વ્યાપારાર્થ

નેગુન્ન. ન૦ [નૈર્ગુણ્ય]

નિર્ગુણતા, નિઃસ્સારતા

નેચ્છહનય. પુ૦ [નૈશ્ચયિકનય]

સાતમાંનો એક નય, નિશ્ચયનય

નેટ્ટિક. વિશે૦ [નૈષ્ઠિક]

પર્યન્તવર્તી

નેતવ્ય. ત્રિ૦ [નેતવ્ય]

સમજવા યોગ્ય

નેતાર. પુ૦ [નેત્]

નાયક, અગ્રેસર

નેતુ. પુ૦ [નેત્]

નેતા, નાયક

નેત્ત. ન૦ [નેત્ર]

આંખ, ચક્ષુ

નેત્તવિણ્ણાણાવરણ. ન૦ [નેત્રવિજ્ઞાનાવરણ]

ચક્ષુ વિષયક જ્ઞાનને આવરક

નેત્તાવરણ. ન૦ [નેત્રાવરણ]

ચક્ષુ આવરણ

નેત્તુ. પુ૦ [નેત્]

રસ્સી, નેતરની છડી, આંખ

નેદર. પુ૦ [નેદર]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશવાસી

નેમ. ન૦ [નેમ]

અડધું, મૂળ, જડ, કાર્ય,

નેમ. ન૦ [નેમ]

ભિંતની કિનારી

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નેમિ. પું [નેમિ]

પૈડાનો ઘેરાવો, ચક્રધાર

નેમિ. વિં [નેમિ]

જુઓ 'અરિહનેમિ'

નેમિચંદ. વિં [નેમિચંદ]

મહાનિસીહ સૂત્રના જિર્ણોદ્ધારને બહુમાન્ય કરનાર એક
વિદ્વાન્ આચાર્ય

નેમિત્તિય. ત્રિં [નેમિત્તિક]

નિમિત્ત શાસ્ત્ર સાથે સંબંધ રાખનાર, કારણિક

નેમિમંડલ. નં [નેમિમંડલ]

રથ આદિના પીડાનો ઘેરાવો

નેમ્મ. નં [દે.]

સદ્રશ, કાર્ય, અડધું,

નેમ્મ. નં [દે.]

મૂળ, જમીનમાંથી નીકળતો પ્રદેશ

નેમ્મા. સ્ત્રીં [નેમા]

જગતીની વેદિકાનો અગ્ર ભાગ

નેય. ધાં [ની]

જુઓ 'ની'

નેય. ત્રિં [જેય]

જાવણા યોગ્ય

નેયતિય. પું [નેયતિક]

નીતિકાર

નેયતિયા. સ્ત્રીં [નેયતિકી]

નીતિ સંબંધિ

નેયવ્વ. ત્રિં [નેતવ્વ]

કહેવા-વર્ણવવા યોગ્ય

નેયવ્વ. ત્રિં [જ્ઞાતવ્વ]

જાણવા યોગ્ય

નેયાઉય. પું [નેયાત્વ]

જુઓ 'નેઆઉય'

નેયાર. પું [નેત્]

નાયક, અગ્રેસર

નેયુ. પું [નેત્]

નેતા, નાયક

નેરહઅત્ત. નં [નેરયિકત્વ]

નારકીપણું

નેરહય. ત્રિં [નેરયિક]

નારકી, નરકમાં રહેનાર, નરકનો ભવ

નેરહયઅસણ્ણિઆઉય. નં [નેરયિકસંજ્યાયુષ્]

અસંજી નારકીનું આયુષ્ય

નેરહય-આઉ. નં [નેરયિક-આયુ]

નારકીનું આયુ, કર્મની એક પ્રકૃતિ

નેરહયઉદ્દેસય. પું [નેરયિકોદ્દેશક]

એક ઉદ્દેશક

નેરહયત્ત. નં [નેરયિકત્વ]

નેરયિકપણું

નેરહયત્તા. સ્ત્રીં [નેરયિકત્વ]

નેરયિકપણું

નેરહયભવ. પું [નેરયિકભવ]

નારકીનો ભવ

નેરહયાઉય. નં [નેરયિકાયુષ્ક]

નારકીનું આયુષ્ય

નેરહયાઉયત્તા. સ્ત્રીં [નેરયિકાયુષ્કતા]

નેરયિકનું આયુષ્યપણું

નેરહ. સ્ત્રીં [નેરહતી]

જુઓ 'નેરહ'

નેરતિય. ત્રિં [નેરયિક]

જુઓ 'નેરહય'

નેરતી. સ્ત્રીં [નેરહતી]

જુઓ 'નેરહ'

નેરિય. નં [નેરહત]

નેરહત્ય ખૂણો

નેલ. નં [નેલ]

નીલનો વિકાર

નેલવંત. પું [નીલવત્]

જુઓ 'નીલવંત'

નેવચ્છ. નં [નેવથ્ય]

જુઓ 'નેવત્થ'

નેવત્થ. નં [નેવથ્ય]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

વેશ, પોશાક, પડદો, આભુષણ	નોઅક્ષરસંબદ્ધ. પુ. [નોઅક્ષરસંબદ્ધ] અક્ષર સંબંધથી ભિન્ન
નેવત્થકહા. સ્ત્રી. [નેપથ્યકથા] 'નેપથ્ય' સંબંધિ કથા	નોઅધર્મસ્તિકાય. પુ. [નોઅધર્મસ્તિકાય] અર્ધર્મસ્તિકાયથી ભિન્ન
નેવત્થિ. ત્રિ. [નેપથ્યિક] જેણે વેશભૂષા કરી છે તે	નોઅપર્યાપ્તક. પુ. [નોઅપર્યાપ્તક] અપર્યાપ્તક ભિન્ન, અપર્યાપ્તક મિશ્ર
નેવત્થિય. વિશે. [નેપથ્યિય] જુઓ ઉપર	નોઅપરિત. પુ. [નોઅપરીત] અપરિતથી ભિન્ન અપરિતમિશ્ર
નેવ્વાણ. ન. [નિર્વાણ] જુઓ 'નિવ્વાણ'	નોઅભવસિદ્ધિ. પુ. [નોઅમવસિદ્ધિક] અભવસિદ્ધિક ભિન્ન
નેવ્વુત્તિકર. ન. [નિર્વૃત્તિકર] જુઓ 'નિવ્વુટ્કર'	નોઅમવસિદ્ધિય. પુ. [નોઅમવસિદ્ધિક] જુઓ ઉપર
નેસજ્જિય. ત્રિ. [નૈષદિક] આસન-વિશેષ ઉપર બેસેલ	નોઅમણ. ન. [નોઅમનસ] માત્ર મન
નેસજ્જિયા. સ્ત્રી. [નૈષદિકા] પલાઠી આસને બેસનાર	નોઅવચન. ન. [નોઅવચન] માત્ર વચન
નેસત્થિયા. સ્ત્રી. [નૈસૃષ્ટિકી] પથ્થર આદિ ફેંકવાથી લાગતી ક્રિયા	નોઅસંજત. પુ. [નોઅસંયત] અસંયત ભિન્ન
નેસપ્પ. પુ. [નૈસર્પ] નિધિ વિશેષ, ચક્રવર્તીનું એક નિધાન	નોઅસંજય. પુ. [નોઅસંયત] જુઓ ઉપર
નેસાદ. પુ. [નિષાદ] એ નામનો એક સ્વર	નોઅસણિ. ન. [નોઅસંજિન] અસંજીભિન્ન
નેસાય. પુ. [નિષાદ] જુઓ ઉપર	નોઅસુરકુમાર. પુ. [નોઅસુરકુમાર] અસુરકુમારથી ભિન્ન
નેસાયસરમંત. પુ. [નિષાદસ્વરમત] નિષાદ નામના સ્વરથી યુક્ત	નોઅસ્સંજય. પુ. [નોઅસંયત] અસંયતભિન્ન
નેહ. પુ. [સ્નેહ] રાગ, અનુરાગ, પ્રેમ, ચિકાશ, સ્નેહ-પદાર્થ	નોઆઝજસદ્. ન. [નોઆતોદ્યશબ્દ] તાડન કર્યા વગર જે શબ્દ થાય તે
નેહ. પુ. [સ્નેહ] ધી, તેલ આદિ ચીકાશવાળા પદાર્થ	નોઆગમઓ. અ. [નોઆગમતસ] દેશથી કે સર્વથી આગમના અભાવને આશ્રિને
નેહાનુરાગ. વિશે. [સ્નેહાનુરાગ] સ્નેહરાગ વિશેષ	નોઆગમતો. અ. [નોઆગમતસ] જુઓઉપર
નેહાનુરાગરત્ત. ત્રિ. [સ્નેહાનુરાગરત્ત] સ્નેહથી બંધાયેલ, અનુરાગી	નોઆગાસ. પુ. [નોઆકાશ] જુઓઉપર
નો. અ. [નો] નહીં, નિષેધ, પ્રતિષેધ, અભાવ, મિશ્રણ	

આકાશભીન્ન	નોઉસ્સાસનિસ્સાસગ. પુ૦ [નોઉચ્છવાસનિઃશ્વાસક]
નોઆગાસત્થિકાય. પુ૦ [નોઆકાશાસ્તિકાય]	ઉચ્છવાસ-નિઃશ્વાસપર્યાપ્તિ જેણે પ્રાપ્ત કરી નથી તે
આકાશાસ્તિકાય ભિન્ન	નોઉસ્સાસગ. પુ૦ [નોઉચ્છવાસક]
નોઆણય. પુ૦ [નોઆનત]	ઉચ્છવાસ પર્યાપ્તિ જેણે પૂરી નથી તે
આનત સિવાય	નોએગિંદિયત્ત. ન૦ [નોએકેન્દ્રિયત્વ]
નોઆયા. પુ૦ [નોઆત્મન્]	એકેન્દ્રિયપણાથી ભિન્ન
દેશથી કે સર્વથી આત્માના અભાવને આશ્રિને	નોઓસપ્પિણી. સ્ત્રી૦ [નોઅવસર્પિણી]
નોઆસ. પુ૦ [નોઅશ્વ]	અવસર્પિણી ભિન્ન
અશ્વભિન્ન	નોકમ્મ. ન૦ [નોકર્મન્]
નોઈંદિય. પુ૦ [નોઈંદ્રિય]	કર્મભિન્ન
ઇન્દ્રિયથી ભિન્ન મન,	નોકસાય. પુ૦ [નોકષાય]
કેવલજ્ઞાન અને કેવલદર્શનયુક્ત જીવ કે જેને	કષાયથી ભિન્ન, કષાયને ઉદીરનાર હાસ્યાદિ નવ
ઇન્દ્રિયનું પ્રયોજન નથી	પ્રકૃતિ
નોઈંદિયઅત્થુગહ. પુ૦ [નોઈંદ્રિયાર્થવિગ્રહ]	નોકસાયજ. ન૦ [નોકષાયજ]
મનનો અર્થાવગ્રહ	હાસ્ય આદિ નવ નોકષાયજન્ય
નોઈંદિયઈંહા. સ્ત્રી૦ [નોઈંદ્રિયેહા]	નોકસાયવેયણિજ્જ. ન૦ [નોકષાયવેદનીય]
મન સંબંધિ ઇહા	મોહનીય-કર્મની પેટા પ્રકૃતિ વિશેષ
નોઈંદિયઉવત્ત. ન૦ [નોઈંદ્રિયોપયુક્ત]	નોકામિ. પુ૦ [નોકામિન્]
મનનો ઉપયોગથી યુક્ત	કામના ન કરનાર
નોઈંદિવજવણિજ્જ. ન૦ [નોઈંદ્રિયયાપનીય]	નોકિરિયા. સ્ત્રી૦ [નોક્રિયા]
મનને વશ કરવું તે	ક્રિયા ભિન્ન
નોઈંદિયત્થોગહ. પુ૦ [નોઈંદ્રિયાર્થવિગ્રહ]	નોકેવલનાણ. ન૦ [નોકેવલજ્ઞાન]
મન સંબંધિ અર્થાવગ્રહ	કેવલજ્ઞાન ભિન્ન, અવધિ કે મનઃપર્યવજ્ઞાન
નોઈંદિયધારણા. સ્ત્રી૦ [નોઈંદ્રિયધારણા]	નોચંધ. પુ૦ [નોસ્કન્ધ]
મન સંબંધિ ધારણા	સ્કંધભિન્ન, પુદગલ
નોઈંદિયપચ્ચક્ષ. ન૦ [નોઈંદ્રિયપ્રત્યક્ષ]	નોગોણ. પુ૦ [નોગૌણ]
મનને પ્રત્યક્ષ (જ્ઞાન)	ગૌણભિન્ન, મુખ્ય
નોઈંદિયાવાત. પુ૦ [નોઈંદ્રિયાવાય]	નોચરિત્તાયાર. ન૦ [નોચારિત્રાચાર]
મન સંબંધિ અવાય	ચારિત્રાચારથી ભિન્ન-દર્શનાચાર, જ્ઞાનાચાર
નોઈંત્થી. સ્ત્રી૦ [નોસ્ત્રી]	નોચિલ્લલગ. પુ૦ [નોચિત્તલક]
સ્ત્રીભિન્ન	ચિત્તાથી ભિન્ન
નોઈંસિ. પુ૦ [નોઋષિ]	નોજીવ. પુ૦ [નોજીવ]
ઋષીભિન્ન	જીવ ભિન્ન, જીવ-અજીવ ભિન્ન વસ્તુ, ગરોળીથી
નોઉસ્સપ્પિણી. સ્ત્રી૦ [નોઉત્સર્પિણી]	છેદાયેલ પુંછડી વગેરે
ઉત્સર્પિણી ભિન્ન	નોજુગ. પુ૦ [નોયુગ]

યુગ થી કંઈક ઓછું
નોતદન્નવચન. નં [નોતદન્યવચન]
 તે અન્યવચનથી ભિન્ન
નોતમન્ન. નં [નોતન્મનસ]
 તે મનથી ભિન્ન
નોતયન્નમન્ન. નં [નોતદન્યમનસ]
 તદ્ અન્ય મનથી ભિન્ન
નોતવ્ચવચન. નં [નોતદ્વચન]
 તદ્વચનથી ભિન્ન
નોતહ. નં [નોતથ]
 અન્યવસ્તુ, તેજ નહીં પણ તેનાથી કંઈક અન્ય
નોદંશનાયાર. નં [નોદર્શનાચાર]
 દર્શનાચાર ભિન્ન, જ્ઞાનાચારાદિ
નોધર્મસ્તિકાય. પું [નોધર્માસ્તિકાય]
 ધર્માસ્તિકાયથી ભિન્ન, અધર્માસ્તિકાયાદિ
નોનપુંસગ. પું [નોનપુંસક]
 નપુંસક ભીન્ન, પુરુષ-સ્ત્રી
નોનપુંસય. પું [નોનપુંસક]
 જુઓ ઉપર
નોનાનાયાર. નં [નોજ્ઞાનાચાર]
 જ્ઞાનાચાર ભિન્ન, દર્શનાચારાદિ
નોપજ્જત. નં [નોપર્યાપ્ત]
 ઇન્દ્રિયાદિ પર્યાપ્તિ પુરી ન કરી હોય તેવો, અપર્યાપ્ત
નોપજ્જત્તગ. પું [નોપર્યાપ્ત]
 જુઓ ઉપર
નોપજ્જત્તગનોઅપજ્જત્તગ. પું [નોપર્યાપ્તકનોઅપર્યાપ્તક]
 પર્યાપ્ત નહીં અપર્યાપ્ત નહીં એવા - સિદ્ધ ભગવંત
નોપજ્જત્તનોઅપજ્જત્ત. પું [નોપર્યાપ્તનોઅપર્યાપ્ત]
 જુઓ ઉપર
નોપજ્જત્તય. પું [નોપર્યાપ્તક]
 પર્યાપ્ત નહીં એવા, અપર્યાપ્ત
નોપજ્જત્તયનોઅપજ્જત્તય. પું [નોપર્યાપ્તકનોઅપર્યાપ્તક]
 પર્યાપ્ત કે અપર્યાપ્ત નહીં એવા - સિદ્ધ ભગવંત
નોપરમાણુપોગલ. નં [નોપરમાણુપુદ્ગલ]
 પરમાણુ - પુદ્ગલ ભિન્ન, દ્વિપ્રદેશાદિ સ્કંદ

નોપરિત. નં [નોપરીત]
 પરિત ભિન્ન, અપરિત
નોપરિત્તનોઅપરિત. નં [નોપરીતનોઅપરીત]
 પરિત નહીં અપરિત નહીં એવા - સિદ્ધ
નોપુઠવિવ્કાઙયત્ત. નં [નોપૃથ્વીકાયિકત્વ]
 પૃથ્વીકાયિકત્વ ભિન્ન
નોપુરિસ. પું [નોપુરુષ]
 પુરુષભિન્ન
નોબદ્ધપાસપુદ્. નં [નોબદ્ધપાર્શ્વસ્પૃષ્ઠ]
 એક પડખેથી સ્પષ્ટ શબ્દ
નોબાદર. નં [નોબાદર]
 બાદરભિન્ન, સૂક્ષ્મ
નોબાયર. નં [નોબાદર]
 જુઓ ઉપર
નોભવસિદ્ધિય. પું [નોભવસિદ્ધિક]
 ભવ સિદ્ધિક નહીં તે, અભવસિદ્ધિક
નોભવસિદ્ધિયનોઅભવસિદ્ધિય. પું [નોભવસિદ્ધિકનોઅભવસિદ્ધિક]
 ભવ સિદ્ધિક નહીં અભવસિદ્ધિક નહીં તે - સિદ્ધ ભગવંત
નોભવોવવાતગતિ. સ્ત્રીં [નોભવોપપાતગતિ]
 ભવ-ઉપપાત ગતિથી ભિન્ન
નોભવોવવાયગતિ. સ્ત્રીં [નોભવોપપાતગતિ]
 જુઓ ઉપર
નોભાસાસદ્. નં [નોભાષાશબ્દ]
 અવ્યક્ત શબ્દ, ભાષાપ્ર્યાપ્તિ વગેરેનો શબ્દ
નોભૂસણસદ્. નં [નોભૂષણશબ્દ]
 ભૂષણ શબ્દ ભિન્ન, સંદેશ શબ્દ
નોભેરુરધમ્મ. ત્રિં [નોભિદુરધર્મ]
 સુદૃઢધર્મ
નોભોગિ. પું [નોભોગિન]
 ભોગી ભિન્ન, અભોગી
નોમાલિયા. સ્ત્રીં [નવમાલિકા]
 નવમાલતિ નામક એક વૃક્ષ
નોમાલિયાગુમ્મ. નં [નવમાલિકાગુલ્મ]
 નવમાલિકા વનસ્પતિનો ગુચ્છો
નોમાલિયાપુડ. પું [નવમાલિકાપુટ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

નવમાલિકા વનસ્પતિનો ગંધપુટ	સંજ્ઞા નહીં તે
નોમાલિયામંડવગ. પુ० [નવમાલિકામણ્ડપક]	નોસણ્ણિનોઅસણ્ણિ. સ્ત્રી० [નોસંજ્ઞિનોઅસંજ્ઞિ]
નવમાલિકા વનસ્પતિનો માંડવો	સંજ્ઞી નહીં-અસંજ્ઞી નહીં તે, સિદ્ધ
નોમાલિયામંડવય. પુ० [નવમાલિકામણ્ડપક]	નોસામાઇય. ન० [નોસામાયિક]
જુઓ ઉપર	સામાયિક ભિન્ન
નોલ્લયંત. ન० [નુદત્]	નોસુહુમ. ન० [નોસૂક્ષ્મ]
પ્રેરવું તે	સૂક્ષ્મ નહીં તે
નોલ્લાવ. ધા० [નોદય]	નોસુહુમનોબાદર. પુ० [નોસૂક્ષ્મનોબાદર]
પ્રેરણા કરવી	સૂક્ષ્મ કે બાદર નહીં તે, સિદ્ધ
નોલ્લાવિય. ન० [નોદિત]	[પ]
પ્રેરણા કરેલ	પઅ. ધા० [પચ્]
નોવાઝકાઇયત્ત. ન० [નોવાયુકાયિકત્વ]	પકાવવું, રાંધવું
વાયુકાયિકપણથી ભિન્ન	પઅ. ન० [પયસ્]
નોસંજત. ન० [નોસંયત]	દુધ
સંયતભિન્ન	પઅલિય. ત્રિ० [પ્રચલિત]
નોસંજતનોઅસંજતનોસંજતાસંજત. ન० [નોસંયત- નોઅસંયતનોસંયતાસંયત] સંયતઅસંયત કે સંયતાસંયત	ચાલેલું, કમ્પેલું
નહીં તેવા - સિદ્ધ	પ-અત્થ. ધા० [પ્ર-અર્થ]
નોસંજતનોઅસંજતનોસંજયાસંજય. ન० [નોસંયત- નોઅસંયતનોસંયતાસંયત]	પ્રાર્થના કે યાચના કરવી
જુઓ ઉપર	પઇ. પુ० [પતિ]
નોસંજતાસંજત. ન० [નોસંયતાસંયત]	સ્વામી, અધિપતિ
સંયત કે અસંયત નહીં તે	પઇ. અ० [પ્રતિ]
નોસંજય. ન० [નોસંયત]	સામો, ઉલટું
સંયતભિન્ન	પઇગા. વિ० [પ્રતિકા]
નોસંજયનોઅસંજયનોસંજતાસંજત. ન० [નોસંયત- નોઅસંયતનોસંયતાસંયત] સંયતઅસંયત કે સંયતાસંયત	ચક્રવર્તી બંધદત્ત ની એક પત્ની (રાણી) અને પજ્જુન્નસેન
ભિન્ન, સિદ્ધ	ની પુત્રી
નોસંજયનોઅસંજયનોસંજયાસંજય. ન० [નોસંયત- નોઅસંયતનોસંયતાસંયત]	પઇગિજ્જ. કૃ० [પ્રતિગૃહ્ય]
જુઓ ઉપર	ગ્રહણ કરીને
નોસંજયાસંજય. ન० [નોસંયતાસંયત]	પઇટ્ટ. પુ० [પ્રતિષ્ઠ]
સંયત કે અસંયત નહીં તે	પથ, માર્ગ
નોસણ્ણા. સ્ત્રી० [નોસંજ્ઞા]	પઇટ્ટ. ત્રિ० [પ્રવિષ્ટ]
સંજ્ઞાભિન્ન	અંદર પ્રવેશેલ
નોસણ્ણિ. સ્ત્રી० [નોસંજ્ઞિ]	પઇટ્ટ. વિશે० [પ્રકૃષ્ટ]
	શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ
	પઇટ્ટ. વિ० [પ્રતિષ્ઠ]
	સાતમાં તીર્થકર ભં 'સુપાસ' ના પિતા

પડટ્ટવક. પુઠ્ઠ [પ્રતિષ્ઠાપક]

વ્યવસ્થાપક, પ્રતિષ્ઠા કરનાર

પડટ્ટા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિષ્ઠા]

આધાર, આદર, સન્માન, કીર્તિ, વ્યવસ્થા, આશ્રય,
અવસ્થાન, પ્રતિષ્ઠિત કરવું તે

પડટ્ટા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિષ્ઠા]

સંસારપરિભ્રમણથી નિવૃત્તિરૂપ

પડટ્ટા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિષ્ઠા]

મૂર્તિમાં અરિહંતપણાનું આરોપણ, સ્થાપના

પડટ્ટાણ. નઠ [પ્રતિષ્ઠાન]

અવસ્થાન, સ્થિતિ, આધાર, પાયો, ભીંત,
પ્રતિષ્ઠા કરવી તે

પડટ્ટાણવિહી. પુઠ્ઠ [પ્રતિષ્ઠાનવિધિ]

પ્રતિષ્ઠા સંબંધિ વિધિ-વિશેષ

પડટ્ટિત. ત્રિઠ [પ્રતિષ્ઠિત]

પ્રતિષ્ઠા પામેલ, સ્થિતિ કરેલ,

પડટ્ટિત. ત્રિઠ [પ્રતિષ્ઠિત]

ભાદરવા માસનું લોકોત્તર નામ

પડટ્ટિય. ત્રિઠ [પ્રતિષ્ઠિત]

જુઓ ઉપર

પડણ. ત્રિઠ [પ્રકીર્ણ]

ફેલાયેલ, વિસ્તૃત, વિપુલ, વિક્ષિપ્ત

પડણગ. નઠ [પ્રકીર્ણક]

તીર્થંકર ભગવંતના શિષ્યો દ્વારા બનાવાયેલ અંગબાહ્ય
(પ્રકીર્ણક) આગમ સૂત્રો

પડણગ. નઠ [પ્રકીર્ણક]

આગમ સૂત્રોનો એક વિભાગ,

પડણચારિ. ત્રિઠ [પ્રકીર્ણચારિન]

ગમે ત્યાં ફરનાર

પડણતવ. નઠ [પ્રકીર્ણતપ]

તપશ્ચર્યા વિશેષ

પડણવાડ. પુઠ્ઠ [પ્રકીર્ણવાદિન]

અસંબંધ બોલનાર

પડણા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિજ્ઞા]

પ્રતિજ્ઞા, નિષ્ઠા, શ્રદ્ધા, શપથ, તર્ક

પડણા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિજ્ઞા]

શાસ્ત્રપ્રસિદ્ધ અનુમાન પ્રમાણ

પડણા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિજ્ઞા]

પરચક્રમાણ

પડણિ. પુઠ્ઠ [પ્રતિજ્ઞાવત]

પ્રતિજ્ઞાવાળો

પડિદિન. નઠ [પ્રતિદિન]

દરરોજ

પડિન્ન. ત્રિઠ [પ્રતીર્ણ]

જન્મથી પાળેલું

પડિન્નસમ. નઠ [પ્રતિજ્ઞસમ]

પ્રતિજ્ઞાસદ્રશ

પડિપ્પ. ધાઠ [પ્ર+દીપ]

બળવું, પ્રદીપ્ત થવું

પડિભય. નઠ [પ્રતિમય]

પ્રત્યેક જીવને ભય ઉપજાવનાર

પડિમારુય. પુઠ્ઠ [પ્રતિમારુય]

પ્રતિકુળ વાયુ-પવન

પડિરક્ષિયા. સ્ત્રીઠ [પતિરક્ષિતા]

પતિ દ્વારા રક્ષણ કરાયેલ

પડિરિવક. ત્રિઠ [પ્રતિરિવક]

એકાંતવાળું, સ્ત્રી-પશુ આદિ વસતિ રહિત સ્થાન, ઘણું
વધારે, શૂન્ય, પ્રચુર

પડિરિવકયા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિરિવકતા]

પ્રતિરિવકતા, શૂન્યતા, એકાંતતા

પડિલ્લ. પુઠ્ઠ [દે.]

એક ગ્રહ, ગ્રહાધિષ્ઠાયક દેવ,
રોગ વિશેષ

પડિવન્ન. નઠ [પ્રતિવન્ન]

અંગીકાર કરેલ

પડિવિસિદ્ધય. ત્રિઠ [પ્રતિવિશિષ્ટક]

વિશિષ્ટ, સહિત,

પડિવિસેસ. પુઠ્ઠ [પ્રતિવિશેષ]

ભિન્નતા-ભેદ, તારતમ્ય

પડિવ્વયા. સ્ત્રીઠ [પતિવ્રતા]

પતિવ્રતા સ્ત્રી	પડટ્ટપરિહાર. પુ. [દે. પરિવર્તપરિહાર/
પડસેજ્જા. સ્ત્રી. [પતિશય્યા/	મરીને તે જ શરીરમાં ઉત્પન્ન થઈ તે શરીરનો
પતિની શય્યા	પરિભોગ કરવો
પડૈળ. ત્રિ. [પ્રતીચીન/	પડટ્ટ. ત્રિ. [પ્રકોષ/
પશ્ચિમ દિશાનું	હાથનો પોંચો
પડૈળવાય. પુ. [પ્રતીચીનવાત/	પડટ્ટચિત્ત. ન. [પ્રદ્વિષ્ટચિત્ત/
પશ્ચિમ દિશાનો વાયુ	દ્વેષયુક્ત ચિત્ત
પડૈવ. પુ. [પ્રદીપ/	પડળ. ધા. [પ્રગુણ/
દીપક, દીવો, ભવનપતિ-દેવતાની એક જાતિ	વિશેષ ગુણ કે ફાયદો કરવો
પડૈવ. વિ. [પ્રદીપ/	પડળ. ત્રિ. [પ્રગુણ/
એક યાદવ રાજકુમાર	પ્રકૃષ્ટ-શ્રેષ્ઠ ગુણવાળું
પડૈસ. ધા. [પ્ર+વિસ/	પડત. ન. [પ્રયુત/
પ્રવેશ કરવો	કાળ-સમયનું એક માપ
પડઅ. પુ. [પ્રયુત/	પડતંગ. ન. [પ્રયુતાઙ્ગ/
કાલનું એક માપ	જુઓ ઉપર
પડંજ. ધા. [પ્ર+યુજ/	પડત્ત. ત્રિ. [પ્રયુક્ત/
યોજવું, પ્રયોગ કરવો	જોડેલું, યોજેલું
પડંજંત. કૃ. [પ્રયુજ્જત/	પડત્થવડ્યા. સ્ત્રી. [દે./
યોજવું તે, પ્રયોગ કરવો તે	જેનો પતિ પરદેશ ગયેલ છે તે
પડંજળ. કૃ. [પ્રયોજના/	પડપ્પઅ. પુ. [પ્રપૌત્ર/
પ્રયોગ કરવો તે	પુત્રનો પુત્ર,
પડંજમાળ. કૃ. [પ્રયુજ્જાન/	પડપ્પઅ. પુ. [પ્રપૌત્ર/
પ્રયોગ કરતો	શિષ્યનો શિષ્ય
પડંજિત્તા. કૃ. [પ્રયુજ્ય/	પડમ. ન. [પદ્મ/
પ્રયોગ કરીને	સૂર્યવિકાસી કમળ, કાળ-સમયનું, એક માપ,
પડંજિત્તુ. પુ. [પ્રયોક્ત/	દેવવિમાન વિશેષ,
પ્રયોગ કરનાર	એક વૈતાલ્યપર્વતનો અધિષ્ઠાતા,
પડંજિયવ્વ. ત્રિ. [પ્રયોક્તવ્ય/	પડમ. ન. [પદ્મ/
પ્રયોગ કરવા યોગ્ય	એ નામક એક દ્વીપ એક સમુદ્ર
પ-ઉક્ક. ધા. [પર+ઉક્ષ/	પડમ. ન. [પદ્મ/
પાણી છાંટવું	એક રાજા જે આવતી ચોવીસીમાં પદ્મનાભ તીર્થંકર
પડટ્ટ. પુ. [દે. પરિવર્ત/	પાસે દીક્ષા લેશે
પરિવર્તન, એક શરીરથી બીજા શરીરમાં પ્રવેશ થવો	પડમ-૧. વિ. [પદ્મ/
પડટ્ટ. પુ. [દે. પરિવર્ત/	આગામી ઉત્સર્પિણીમાં ભરત ક્ષેત્રમાં થનારા આઠમાં
મરીને તે જ શરીરમાં ઉત્પન્ન થવું	બલદેવ

પડમ-૨. વિં [પદ્મ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા આઠમાં બળદેવ 'નારાયણ' વાસુદેવ ના ભાઈ, તે રાજા દસરહ અને રાણી અપરાધ્યા ના પુત્ર હતા. 'સ્મ' નામે ઓળખાતા દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

પડમ-૩. વિં [પદ્મ]

આગામી ઉત્સર્પિણીમાં ભરત ક્ષેત્રમાં થનારા આઠમાં ચક્રવર્તી

પડમ-૪. વિં [પદ્મ]

શ્રાવસ્તી નગરીનો ગાથાપતિ, તેની પત્ની વિજયા, પુત્રી પડમા હતી

પડમ-૫. વિં [પદ્મ]

નાગપુરનો એક ગાથાપતિ તેને પડમા નામે પુત્રી હતી

પડમ-૬. વિં [પદ્મ]

આગામી ચોવીસીમાં થનાર પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપડમ' પાસે દીક્ષિત થનારા આઠ રાજાઓમાંના એક રાજા

પડમ-૭. વિં [પદ્મ]

વિજયપુરનો એક રહીશ, જેણે આ ચોવીસીના પાંચમાં તીર્થંકર ભં 'સુમદ્' ને પ્રથમ ભિક્ષાદાન કરેલ

પડમ-૮. વિં [પદ્મ]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર કાલ કુમાર અને પુત્રવધૂ 'પડમાવર્ણ' નો પુત્ર, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. ઉત્કૃષ્ટ તપ કરી શરીરે કૃશ થયા ત્યારે અનશન કર્યું. સૌધર્મકલ્પે દેવ થયા

પડમ-૯. વિં [પદ્મ]

રાજા સેણિઅ નો જીવ જે આવતી ચોવીસીમાં પ્રથમ તીર્થંકર થશે. જુઓ 'મહાપડમ'

પડમ-૧૦. વિં [પદ્મ]

હસ્તિનાપુરનો ગાથાપતિ

પડમ-૧૧. વિં [પદ્મ]

કંપિલપુરનો એક ગાથાપતિ

પડમ-૧૨. વિં [પદ્મ]

સાકેતનગરનો ગાથાપતિ

પડમંગ. નં [પદ્માઙ્ગ]

કાળ-સમયનું એક માપ

પડમકંદ. નં [પદ્મકન્દ]

કમળની દાંડલી

પડમગ. પું [પદ્મગ]

કેસર

પડમગંધ. નં [પદ્મગન્ધ]

કમળની સુગંધ

પડમગુમ્મ. નં [પદ્મગુલ્મ]

આઠમાં દેવલોકનું એક વિમાન

પડમગુમ્મ-૧. વિં [પદ્મગુલ્મ]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર સુકાલ અને પુત્રવધૂ મહાપડમા નો પુત્ર. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી મૃત્યુ બાદ લાંતક કલ્પે દેવ ગયો. મહાવિદેહે મોક્ષે જશે

પડમગુમ્મ-૨. વિં [પદ્મગુલ્મ]

આગામી ચોવીસીમાં થનારા પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપડમ' પાસે દીક્ષિત થનારા આઠ રાજાઓમાંના એક રાજા

પડમચુણ્ણ. પું [પદ્મચૂર્ણ]

કમળનું ચૂર્ણ

પડમજાલ. પું [પદ્મજાલ]

કમળની જાળી

પડમજોણિય. નં [પદ્મયોનિક]

કમળયોનિ

પડમત્ત. નં [પદ્મત્ત્વ]

કમળપણું

પડમદ્રહ. પું [પદ્મદ્રહ]

એક દ્રહ

પડમદ્વહ. પું [પદ્મદ્વહ]

એક દ્રહ

પડમનાભ-૧. વિં [પદ્મનાભ]

ધાતકીખંડના દક્ષિણાર્ધ ભરતની અપરકંકા નગરીનો રાજા તેને સુનાભ નામે પુત્ર હતો. તે રાજાએ દ્રૌપદીનું અપહરણ કરેલ, કૃષ્ણ વાસુદેવ સાથે લડાઈમાં હારીને દ્રૌપદીને પાછી સોંપી

પડમનાભ-૨. વિં [પદ્મનાભ]

આ અવસર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા નવમાં ચક્રવર્તી, તે 'મહાપડમ' નામે પણ ઓળખાય છે

પડમદ્વય. વિં [પદ્મધ્વજ]

આગામી ચોવીસીમાં થનારા પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપડમ' પાસે દીક્ષિત થનારા આઠ રાજાઓમાંના એક રાજા

પડમપત્ત. નં [પદ્મપત્ર]

કમળની પાંખડી

પડમપદ્મગૌર. પું [પદ્મપદ્મગૌર]

કમળના કેસર જેવો સફેદ વર્ણ

પડમપ્પભ. વિં [પદ્મપ્રભ]

ભરતક્ષેત્રની આ ચોવીસીના છઠ્ઠા તીર્થંકર, કોસાંબીના રાજા અને રાણી સુસીમા ના પુત્ર, તેના દેહનો વર્ણ લાલ હતો, તેમણે ૧૦૦૦ પુરુષ સહિત દીક્ષા લીધી. તેઓને ૧૦૭ ગણ અને ૧૦૭ ગણધર હતા. ૩૦ લાખ પૂર્વ આયુ ભોગવી મોક્ષે ગયા

પડમપ્પભા. સ્ત્રીં [પદ્મપ્રભા]

એક વાવડી

પડમપ્પહ. વિં [પદ્મપ્રભ]

જુઓ 'પડમપ્પભ'

પડમભદ્. વિં [પદ્મપ્રભ]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર સુકળ નો પુત્ર. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ બ્રહ્મલોક કલ્પે દેવતા થયા

પડમરય. નં [પદ્મરજસ]

કમળની રજ-પરાગ

પડમરહ-૧. વિં [પદ્મરથ]

ઉજ્જેનીનો રાજા, તેના પિતાનું નામ દેવલાસુય હતું

પડમરહ-૨. વિં [પદ્મરથ]

મિથીલાનો રાજા, તે દ્રઢ શ્રદ્ધાવાન હતો

પડમરુક્ષ. પું [પદ્મરુક્ષ]

કમળનું વૃક્ષ

પડમલતા. સ્ત્રીં [પદ્મલતા]

કમળની વેલ

પડમલયા. સ્ત્રીં [પદ્મલતા]

કમળની વેલ

પડમલયાપવિભત્તિ. નં [પદ્મલતાપ્રવિભત્તિ]

એક દેવતાઈ નાટક

પડમવર્ડેસય. પું [પદ્માવર્તસક]

એક દેવ વિમાન

પડમવન. નં [પદ્મવન]

કમળનું વન

પડમવરવેડયા. સ્ત્રીં [પદ્મવરવેદિકા]

વનખંડ શ્રેણી વગેરેની સીમા ઉપરની વેદિકા કે જેના સ્તંભમાં પદ્મ-કમળ કોતરેલ છે

પડમવરવેદિયા. સ્ત્રીં [પદ્મવરવેદિકા] જુઓ ઉપર

પડમવાસ. પું [પદ્મવાસ]

કમળનો વરસાદ

પડમવૂહ. પું [પદ્મવૂહ]

સૈન્યની પદ્મના આકારે કરાયેલી રચના

પડમસંડ. પું [પદ્મસંડ]

કમળ નું વન

પડમસર. નં [પદ્મસરસ]

કમળયુક્ત સરોવર

પડમસિરી-૧. વિં [પદ્મશ્રી]

દંતપુરના વેપારી ધનમિત્ત ની બે પત્નીઓમાંની એક તેને આરસનો મહેલ બનાવવાની ઇચ્છા હતી

પડમસિરી-૨. વિં [પદ્મશ્રી]

ચક્રવર્તી 'સુભુમ' ની પત્ની (સ્ત્રીરત્ન) મહારહ વિદ્યાધરની પુત્રી

પડમસેન. વિં [પદ્મસેન]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર મહાકળ નો પુત્ર. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ મહાશુક કલ્પે દેવતા થયા

પડમહથગય. ત્રિં [હસ્તગતપદ્મ]

હાથમાં રહેલ કમળ

પડમા. સ્ત્રીં [પદ્મા]

એક રાક્ષસેન્દ્રની પટ્ટરાણી, વનસ્પતિવિશેષ, એક વાવડી

પડમા-૧. વિં [પદ્મા]

આ ચોવીસીના ચૌદમાં તીર્થંકર ભં અનંત ના મુખ્ય શિષ્યા

પડમા-૨. વિં [પદ્મા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિ પત્તમ ની પુત્રી. ભૃગુ પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ પામીને એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

પડમા-૩. વિ૦ [પદ્મા]

શ્રાવસ્તીના પત્તમ ગાથાપતિની પુત્રી ભૃગુ પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ તેણી શકેન્દ્રની અગ્રમહિષી બની

પડમાભા. વિ૦ [પદ્માભા]

જુઓ 'પડમપ્પમ',
આ ચોવીસીના છઠ્ઠા તીર્થંકર ભગવંત

પડમાવર્ડ-૧. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

સેલક રાજર્ષિના પત્ની (રાણી) મંડુકકુમારની માતા

પડમાવર્ડ-૨. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

સાકેતનગરના રાજા પડિબુદ્ધિ ની પદ્મરાણી, તેણે નાગપૂજા ઉત્સવ યોજેલો. કથા જુઓ 'મલ્લિ'

પડમાવર્ડ-૩. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

તેતલિપુરના રાજા 'કનગરથ-૧' ની પત્ની (રાણી) તેને કનગજસય નામનો પુત્ર હતો

પડમાવર્ડ-૪. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

મહાવિદેહની પુષ્કલાવતી વિજયની પુંડરિકિણી નગરીના 'મહાપત્તમ' રાજાની પદ્મરાણી પુંડરીઅ અને કંડરીઅ ની માતા

પડમાવર્ડ-૫. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

વાસુદેવ કળ્હ ની આઠ પદ્મરાણીઓમાંની એક રાણી. ભૃગુ અરિષ્ટનેમિના મુખે દ્વારિકા વિનાશની વાત સાંભળી વૈરાગ્ય થયો, મહોત્સવ પૂર્વક દીક્ષા લીધી. કેવળી થઈ મોક્ષે ગયા

પડમાવર્ડ-૬. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

કૌસાંબીના રાજા સયાનિઅ ના પુત્ર ઉદયન ની પત્ની. તેની સાથે બહસ્સઈદત્ત નામનો પુરોહિત ભોગ ભોગવતો પકડાયો

પડમાવર્ડ-૭. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર કૂણિઅ ની પત્ની. કૂણિઅ ના ભાઈ વેહલ્લ કુમાર પાસે સેચનક હાથી હતો તે મેળવવા તેણીએ જીદ પકડી, તેથી મહાયુદ્ધ થયું

પડમાવર્ડ-૮. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર કાલ ની પત્ની, તેને પત્તમ કુમાર પુત્ર હતો. કથા જુઓ 'પત્તમ'

પડમાવર્ડ-૯. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

રોહિડગના રાજા મહબ્બલ ની રાણી, વીરંગઅ પુત્ર હતો

પડમાવર્ડ-૧૦. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

રાજગૃહીના રાજા સુમિત્ત ની પત્ની (રાણી) વીસમાં તીર્થંકર મુનિસુવ્વય ની માતા

પડમાવર્ડ-૧૧. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

વૈશાલીના રાજા ચેડગ ની પુત્રી અને ચંપાના રાજા દધિવાહન ની પત્ની તેના પુત્રનું નામ કરકંડુ હતું

પડમાવર્ડ-૧૨. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

ભરુચના રાજા નહવાહન ની પત્ની (રાણી) તેણી આચાર્ય વઙ્ગભૂતિ ની કાવ્યશક્તિથી ખૂબ જ પ્રભાવિત થયેલી પણ તેમના કદરૂપાપણાથી નિરાશ થયેલી

પડમાવર્તી. વિ૦ [પદ્માવર્તી]

વીતીભય નગરના રાજા ઉદાયન ની પત્ની, તેને અભીચી નામે પુત્ર હતો. તેણીનો પમાવર્તી નામે પણ ઉલ્લેખ છે.

પડમાસન. ન૦ [પદ્માસન]

એક આસન વિશેષ

પડમિણી. સ્ત્રી૦ [પદ્મિની]

કમલિની, પોયણી

પડમુત્તર. પુ૦ [પદ્મોત્તર]

એક દિગ્ગજ પર્વત

પડમુત્તરા. સ્ત્રી૦ [પદ્મોત્તરા]

એક પ્રકારની સાકાર, એક મીઠાઈ

પડમુપ્પલ. ન૦ [પદ્મોત્પલ]

પદ્મ-કમળ

પડમુપ્પલપિધાન. ન૦ [પદ્મોત્પલપિધાન]

પદ્મ-કમળ વડે ઢાંકેલ

પડય. ન૦ [પ્રયુત] જુઓ 'પડસ'

પડયંગ. ન૦ [પ્રયુતાંગ]

જુઓ 'પડઅંગ'

પઝર. ત્રિં [પ્રચુર]

પ્રચુર, ઘણું, વિશેષ

પઝરગોચર. નં [પ્રચુરગોચર]

ગાયોને ઘાસ ચરવાનું ઘણું મોટું ક્ષેત્ર

પઝરજંધા. સ્ત્રીં [પ્રચુરજંધા]

મોટી જંધા

પઝરજન. પું [પૌરજન]

શહેરી લોકો

પઝલ. પું [દે.]

વનસ્પતિ વિશેષ

પઝલણ. નં [પચન]

પકાવવું, રાંધવું

પઝલિય. ત્રિં [પ્રજ્વલિત]

અગ્નિ ઉપર પાકેલ

પઝસ. પું [પઝોસ]

એક દેશ, તે દેશવાસી

પઝસ. ધાં [પ્ર+દ્વિષ]

દ્વેષ કરવો

પઝસ. પું [પ્રદેશ]

રોષ, દ્વેષ

પઝસિયા. સ્ત્રીં [પ્રકુસિકા]

પઝસ દેશમાં જન્મેલી દાસી

પઝસી. સ્ત્રીં [બકુસી]

જુઓ ઉપર

પઝસ્સ. ધાં [પ્ર+દ્વિષ]

દ્વેષ કરવો

પઝ. અં [પ્રગે]

પ્રભાતમાં, સવારમાં

પઝણીયાર. પું [પ્રૈણીચાર]

શીકારીની એક જાત જે હરણને પકડવા માટે હરિણીને પાળે છે તે

પઝસ. ધાં [પ્ર+દ્વિષ]

મોકલવું, કામમાં યોજવું

પઝસ. પું [પ્રદેશ]

જેના બે વિભાગ ન થઈ શકે તેવો વસ્તુનો સૂક્ષ્મ અંશ, જીવના અસંખ્યાત પ્રદેશમાં છેલ્લા પ્રદેશે જ જીવ માનનાર એક નિહવમત, જમીનનો ટુકડો, યોગ્ય સ્થાન, કર્મનો પ્રદેશ સ્કંધ, કર્મ દલિકનો સંચય, પરમાણુ સમૂહ

પઝસ. પું [પ્રદેશ]

કર્મનો પ્રદેશ સ્કંધ, કર્મ દલિકનો સંચય

પઝસ. પું [દે.]

પડોસી, પ્રાતિવેશ્મિક

પઝસકમ્મ. નં [પ્રદેશકર્મન]

કર્મ પ્રદેશનો આત્મ પ્રદેશ સાથે ક્ષીરનીરવત સંબંધ થાય તે

પઝસગા. નં [પ્રદેશાગ્ર]

પ્રદેશ પરમાણુનું પરિમાણ

પઝસઘન. વિશેં [પ્રદેશઘન]

પ્રદેશ કે નક્કર પ્રદેશ અને આત્માની સ્થિતિ થાય તે, સિદ્ધ ભગવંતોનું સંસ્થાન

પઝસદ્વ્યા. સ્ત્રીં [પ્રદેશાર્થતા]

પ્રદેશની અપેક્ષા

પઝસછેયણ. નં [પ્રદેશછેદન]

પ્રદેશરૂપે બુદ્ધિથી વિભાગ કલ્પવો તે

પઝસનામ. નં [પ્રદેશનામન]

પ્રદેશ રૂપકર્મ, કર્મ દલિકોનું પરિમાણ

પઝસનામનિહતાઉઅ. નં [પ્રદેશનામનિધતાયુષ્ક]

પ્રદેશરૂપ નામકર્મની સાથે આયુષ્યના પુદ્ગલનો બંધ થાય તે

પઝસનિષ્પન્ન. નં [પ્રદેશનિષ્પન્ન]

પ્રદેશરૂપે કર્મોની નિષ્પત્તિ

પઝસબંધ. પું [પ્રદેશબંધ]

પ્રદેશરૂપે કર્મનો બંધ

પઝસિ. વિં [પ્રદેશિન]

સેયવિયા નગરીનો રાજા, તેની પત્ની સૂર્યકંતા અને પુત્ર સૂર્યકંત હતો. પહેલા તે ઘણો ફૂર, અધાર્મિક, શ્રદ્ધા હીન હતો. જીવના અસ્તિત્વ વિશે તેને શંકા હતી. તેનો સારથિ ચિત્ત તેને કેસિ સ્વામી પાસે લઈ ગયો. જીવના

અસ્તિત્વ વિશે ઘણી ચર્ચા થઈ, તેણે જીવનું અસ્તિત્વ સ્વીકાર્યું, શ્રાવક બન્યો, શુદ્ધ ધર્મારાધના શરૂ કરી. રાણી સૂરિયકંતા ને તેનું ધર્મીપણું ન ગમતા ઝેર આપી મારી નાંખેલ સમાધિમય મૃત્યુ પામીને સૂરિયામ દેવ થયો.

પદસિની. સ્ત્રીં [પ્રદેશિની]

પહેલી આંગળી

પદસિય. ત્રિં [પ્રાદેશિક]

પ્રદેશવાળો

પઓઅ. પું [પયોદ]

વાદળું

પઓઅ. પું [પ્રતોદ]

ચાબુક, કોરડો

પઓઅણ. નં [પ્રયોજન]

પ્રયોજન, નિમિત્ત, કારણ

પઓગ. પું [પ્રયોગ]

પ્રયોગ, ઉપાય, સાધન,

મન-વચન-કાયાના યોગ દ્વારા પુદ્ગલનું ગ્રહણ કરવું

વ્યાપાર, પ્રવૃત્તિ,

પઓગ. પું [પ્રયોગ]

‘પન્નવણા’ સૂત્રનું એક પદ

પઓગકિરિયા. સ્ત્રીં [પ્રયોગક્રિયા]

મન આદિની ચેષ્ટા

પઓગગતિ. સ્ત્રીં [પ્રયોગગતિ]

મન-વચનાદિ પંદર યોગોની ગતિ-પ્રવૃત્તિ,

પ્રયોગ-ગતિ

પઓગપરિણત. નં [પ્રયોગપરિણત]

મન-વચન-કાયાના યોગરૂપે પરિણત

પઓગસંપદા. સ્ત્રીં [પ્રયોગસમ્પદા]

પ્રકૃષ્ટ યોગ રૂપ સંપત્તિ

પઓગસંપયા. સ્ત્રીં [પ્રયોગસમ્પદા]

જુઓ ઉપર

પઓગિ. પું [પ્રયોગિન્]

પ્રયોગ કરનાર

પઓપ્પય. પું [પ્રપૌત્રક]

પ્રપૌત્ર

પઓય. પું [પ્રતોદ]

ચાબુક, લાકડી, કોરડો

પઓય. પું [પયોદ]

મેઘ

પઓયણ. નં [પ્રયોજન]

જુઓ ‘પઓઅણ’

પઓયધર. પું [પ્રતોદધર]

ચાબુકધારક

પઓયલદિ. સ્ત્રીં [પ્રતોદયદિ]

ચાબુકની દાંડી

પઓસ. પું [પ્રદોષ]

રાત્રિનો પહેલો ભાગ, સંધ્યાનો સમય

પઓસ. ધાં [પ્ર+દૂષય]

દૂષિત કરવું

પઓસ. પું [પ્રદેષ]

દ્વેષ, ઇર્ષ્યા, અદેખાઈ

પઓસકાલ. પું [પ્રદોષકાલ]

સંધ્યાકાળ, ઉષાકાળ

પઓસેયવ્વ. કૃં [પ્રદેષવ્ય]

દ્વેષ કરવા યોગ્ય

પઓહર. પું [પયોધર]

સ્તન, વાદળા

પંક. પું [પંક]

કાદવ, કીચડ

પંકગતિ. સ્ત્રીં [પંકગતિ]

વિહાયોગતિનો સોળમો ભેદ

પંકગય. ત્રિં [પંકગત]

કાદવમાં પડેલ

પંકજલ. નં [પંકજલ]

કાદવવાળું પાણી

પંકત્તા. સ્ત્રીં [પંકત્વ]

કાદવપણું

પંકપ્પભા. સ્ત્રીં [પંકપ્રભા]

ચોથી નરક

પંકપ્પભાય. પું [પંકપ્રભાજ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પંકપ્રભામાં ઉત્પન્ન	પાંગળા કારણો
પંકપ્પહા. સ્ત્રીં [પંકપ્રભા]	પંચ. ત્રિં [પંચ]
ચોથી નરક	પાંચ, પાંચની સંખ્યા
પંકબહુલ. ત્રિં [પંકબહુલ]	પંચંગુલિ. સ્ત્રીં [પંચાંગુલિ]
ઘણાં કાદવવાળું રત્નપ્રભાનો એક કાંડ જ્યાં કાદવ વધારે છે.	પાંચ આંગળી, હાથનો પંજો
પંકબહુલકડ. પું [પંકબહુલકાણ્ડ]	પંચંગુલિતલ. નં [પંચાંગુલિતલ]
ઘણા કાદવવાળો પહેલી નરકનો બીજો કાંડ	હાથનો પંજો, હાથથી પાડેલ થપો
પંકય. નં [પંકય]	પંચંગુલિયા. સ્ત્રીં [પંચકુલિકા]
કમળ, કાદવમાં ઉત્પન્ન	એક વેલ
પંકરય. નં [પંકરજસ]	પંચક. ત્રિં [પંચક]
કાદવની રજ	પંચક
પંકવતી. સ્ત્રીં [પંકવતી]	પંચકત્તિય. પું [પંચકૃતિકા]
મહાવિદેહની એક અંતર નદી	કૃતિકા નક્ષત્રમાં (કુંથુનાથ ભગવંતના) પાંચ કલ્યાણક થયા
પંકાભા. સ્ત્રીં [પંકામા]	પંચકપ્પ. પું [પંચકલ્પ]
ચોથી નરકનું એક નામ	એક આગમ- છેદસૂત્ર (જેના પર સંઘદાસગણી રચિત ભાષ્ય અને એકયૂર્ણિ હાલ પણ મળે છે)
પંકાયતળ. નં [પંકાયતન]	પંચકલ્લાળ. નં [પંચકલ્યાળ]
કાદવવાળી જગ્યા	પંચ કલ્યાણક નામક એક પ્રાયશ્ચિત
પંકાયયળ. નં [પંકાયતન]	પંચગ. ત્રિં [પંચક] પંચક
જુઓ ઉપર	પંચગુળ. વિશેં [પંચગુળ]
પંકાવર્ડ. સ્ત્રીં [પંકાવતી]	પાંચ ગણું
મહાવિદેહની એક અંતર નદી	પંચગિ. પું [પંચાગ્નિ]
પંકિય. ત્રિં [પંકિત]	ચાર દિશામાં અગ્નિ અને ઉપર સૂર્યનો એવો પાંચે તરફ તાપ
કાદવવાળું	પંચગિતાવ. પું [પંચગ્નિતાપ]
પંકોસન્નગ. ત્રિં [પંકાવસન્નક]	જુઓ ઉપર
કાદવમાં ડુબેલ	પંચજળ. પું [પંચજન્ય]
પંચ. પું [પંચ]	એ નામક શંખ
પાંખ	પંચજામ. પું [પંચયામ]
પંચવાય. નં [પંચપાત]	પાંચ મહાવ્રત
પંચ-પાત	પંચદ્વાળ. નં [પંચસ્થાન]
પંચિ. પું [પંચિન્]	પાંચ સ્થાન
પક્ષી	પંચત્થિકાય. પું [પંચાસ્તિકાય]
પંગુલ. ત્રિં [પંગુલ]	પાંચ અસ્તિકાયજીવ, અજીવ, ધર્મ, અધર્મ, આકાશ
પાંગળો, પગ વિનાનો, પક્ષી વિશેષ	
પંગુલહેડ. પું [પંગુલહેતુ]	

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પંચદિવ્ય. ન૦ [પજ્ચદિવ્ય]

વસુધારા, પંચવર્ણી પુષ્પવૃષ્ટિ આદિ પાંચ દિવ્યો

પંચનદ. પુ૦ [પજ્ચનદ]

પાંચ નદીનો સમૂહ

પંચપદેશિય. પુ૦ [પજ્ચપદેશિક]

પાંચ પ્રદેશનો બનેલો એક સ્કંધ

પંચમંગલ. ન૦ [પજ્ચમંગલ]

પંચમંગલ-અરિહંત આદિ પાંચ, નવકારમંત્ર

પંચમક. ત્રિ૦ [પજ્ચમક]

પાંચમો-મી-મુ

પંચમગ. ન૦ [પજ્ચમગ]

જુઓ ઉપર

પંચમસર. ત્રિ૦ [પજ્ચમસર]

સાત સ્વરમાંનો પાંચમો સ્વર

પંચમસરમંત. ત્રિ૦ [પજ્ચમસરમંત]

પાંચમાં સ્વરથી યુક્ત

પંચમહાભૂઇય. ત્રિ૦ [પજ્ચમહાભૌતિક]

“પાંચ મહાભૂત સિવાય જુદો આત્મા નથી” - એમ માનનાર એક નાસ્તિક મત

પંચમહાવ્રતીય. ત્રિ૦ [પજ્ચમહાવ્રતિક]

અહિંસા આદિ પાંચ મહાવ્રતયુક્ત

પંચમહાભૂતિય. ત્રિ૦ [પજ્ચમહાભૌતિક]

જુઓ ‘પંચમહાભૂતિય’

પંચમા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચમી]

પાંચમ, પક્ષની પાંચમી તીથિ

પંચમાસિય. પુ૦ [પજ્ચમાસિક]

પાંચ માસ સંબંધિ, તપવિશેષ

પંચમાસિયા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચમાસિકી]

પાંચમી ભિક્ષુ પ્રતિમા

પંચમિયા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચમિકા]

પાંચમી

પંચમી. સ્ત્રી૦ [પજ્ચમી]

પાંચમી, પક્ષની પંચમી તિથિ પાંચમી વિભક્તિ

પંચમુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [પજ્ચમુદ્ધિ]

પાંચ મુદ્ધિ-કેશ લોચ વિશેષ

પંચમુદ્ધિય. ન૦ [પજ્ચમુદ્ધિક]

જુઓ ઉપર

પંચય. ત્રિ૦ [પજ્ચક]

પાંચક, પાંચમો સમૂહ

પંચયણ્ણ. પુ૦ [પજ્ચજન્ય]

એક શંખ

પંચરાઇય. ત્રિ૦ [પજ્ચરત્રિક]

પાંચ રાત્રિનો આદિગ્રહ-વિશેષ, પાંચરાત્રિ રહેનાર

પંચરાય. ન૦ [પજ્ચરાત્ર]

પાંચરાત્રી

પંચરૂવિયા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચરૂપિકા]

પાંચ પ્રકારના વર્ણવાળી

પંચલઇયા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચલતિક]

પાંચ ચીરવાળુ

પંચવણ્ણ. ત્રિ૦ [પજ્ચવર્ણ]

પંચરંગી

પંચવણ્ણા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચવર્ણા]

પાંચવર્ણી

પંચવર્ણિય. ન૦ [પજ્ચવર્ણિક]

પાંચ વર્ણવાળું

પંચવાસપરિયાય. ત્રિ૦ [પજ્ચવર્ષપર્યાય]

પાંચ વર્ષની દીક્ષાવાળો

પંચસિવિચ્છય. ત્રિ૦ [પજ્ચશિક્ષિત]

પાંચ મહાવ્રત રૂપ શિક્ષાથી શિક્ષિત થયેલ

પંચસિહ. પુ૦ [પજ્ચશિખ]

જેના લાલ મોવાળા ઉપરાવેલ નથી તે, પંચશિખી

પંચસોગંધિય. વિશે૦ [પજ્ચસૌગન્ધિક]

એલચી લવીંગ-કપૂર-કંકોલ-જાઇફળ એ પાંચ સુગંધી દ્રવ્યોનો સમૂહ

પંચહા. સ્ત્રી૦ [પજ્ચધા]

પાંચ પ્રકારે

પંચાણુવ્વઇય. ત્રિ૦ [પજ્ચાણુવ્રતિક]

પાંચ અણુવ્રત-શ્રાવકના વ્રતને ધારણ કરનાર

પંચાલ. પુ૦ [પજ્ચાલ]

એક દેશ, તેનો રાજા

પંચાલાહિવહિ. પુઠ [પાજ્ચાલાધિપતિ]

પંચાલ દેશનો અધિપતિ - રાજા

પંચાહ. નઠ [પજ્ચાહન]

પાંચ દિવસ

પંચાલ. વિઠ [પજ્ચાલ]

એક પૂર્વ ઋષિ, તે કામવિદ્યાના વિજ્ઞાનમાં ખ્યાતિ પામેલ, તેનો મત હતો કે સ્ત્રીઓ સાથે મૃદુતા રાખવી

પંચેન્દિય. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિય]

જેને આંખ-કાન-નાક-જીભ(શરીર) સ્પર્શ એ પાંચ ઇન્દ્રિય છે તે જીવ, પાંચઇન્દ્રિય

પંચેન્દિયઅસંજમ. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયઅસંયમ]

પંચેન્દ્રિય જીવના વિષયમાં અસંયમ કરવો તે

પંચેન્દિયકાય. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિયકાય]

પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા જીવનું શરીર

પંચેન્દિયઘાય. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિયઘાત]

પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા જીવોનો ઘાત કરવો તે

પંચેન્દિયજાતિનામ. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયજાતિનામન]

પંચેન્દ્રિય જાતિ તથા નામ-કર્મ પ્રકૃતિ

પંચેન્દિયતિરિવ્ઝજોણિયઝદેસય. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિય-તિર્યગ્યોનિકોદેશક]

એક ઉદ્દેશક

પંચિદિયતિરિય. નઠ [તિર્યજ્ચપજ્ચેન્દ્રિય]

તિર્યચ પંચેન્દ્રિય-જીવવિશેષ

પંચેન્દિયત્ત. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયત્વ]

પંચ ઇન્દ્રિયપણું

પંચેન્દિયત્તા. સ્ત્રીઠ [પજ્ચેન્દ્રિયતા]

પંચેન્દ્રિયતા

પીંચેન્દિયયા. સ્ત્રીઠ [પજ્ચેન્દ્રિયતા]

જુઓ ઉપર

પંચિદિયરત્ન. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયરત્ન]

ચક્રવર્તીના સાત રત્નો કે જે પંચેન્દ્રિય છે જેમકુ સ્ત્રી-સેનાપતિ વગેરે

પંચેન્દિયરયણ. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયરત્ન]

જુઓ ઉપર

પંચેન્દિયવહ. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિયવધ]

પંચેન્દ્રિય જીવોનો વધ કરવો તે

પંચેન્દિયસંજમ. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયસંયમ]

પંચેન્દ્રિય જીવના વિષયમાં સંયમ કરવો

પંચુત્તર. ત્રિઠ [પજ્ચોત્તર]

પાંચ અધિક, જેના ઉત્તરપદમાં પાંચ છે તે

પંચુત્તરપલસઙય. ત્રિઠ [પજ્ચોત્તરપલશતિક]

એકસો પાંચ પળ

પંચેન્દિય. પુઠ [પજ્ચેન્દ્રિય]

જુઓ 'પંચેન્દિય'

પંચેન્દિયસંવરણ. નઠ [પજ્ચેન્દ્રિયસંવરણ]

પાંચ ઇન્દ્રિયોને સંવરવી-અંકુશમાં રાખવી તે

પંચેન્દિયસન્નિ. સ્ત્રીઠ [પજ્ચેન્દ્રિયસંશિન્]

સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય જીવ

પંજર. નઠ [પજ્જર]

પાંજરું

પંજરગ. પુઠ [પજ્જરક]

પાંજરું

પંજરદીવ. પુઠ [પજ્જરદીપ]

જ્ઞાનસયુક્ત દીવો

પંજલિ. પુઠ [પ્રાજ્જલિ]

અંજલિ, કરપુટ, ખોબો

પંજલિઝડ. પુઠ [પ્રાજ્જલિપુટ]

બે હાથ જોડી મસ્તકે લગાડવા

પંજલિકઙ. ત્રિઠ [કૃતપ્રાજ્જલિ]

જેણે બે હાથ જોડેલા છે તે

પંજલિયઙ. ત્રિઠ [કૃતપ્રાજ્જલિ]

જુઓ ઉપર

પંઙઅ. પુઠ [પળ્ઙક]

જુઓ 'પંઙા'

પંઙગ. પુઠ [પળ્ઙક]

નામદં, નપુંસક, પાખંડ, પાપ

પંઙગ. પુઠ [પળ્ઙક]

મેરુ પર્વત ઉપરનું એક વન,

પંઙગવન. નઠ [પળ્ઙકવન]

મેરુ પર્વત ઉપરનું એક વન

પંઙય. પુઠ [પળ્ઙક]

જુઓ 'પંડગ'	પંડિયમાન. ત્રિં [પંડિતમાન]
પંડયવન. નં [પંડકવન]	જુઓ 'પંડિયમાનિ'
જુઓ 'પંડગવન'	પંડિયમાનિ. ત્રિં [પંડિતમાનિન્]
પંડર. પું [પાણ્ડુર]	પંડિત નહીં છતાં પોતાની જાતને પંડિત માનનાર
ક્ષીરવર દ્રીપનો અધિષ્ઠાતા દેવ, શ્વેતવર્ણ	પંડિયવીરિય. નં [પંડિતવીર્ય]
પંડરંગ. પું [પાણ્ડરાંગ]	જ્ઞાનયુક્ત શક્તિ
સંન્યાસીની એક જાતિ	પંડિયવીરિયત્ત. નં [પંડિતવીર્યત્ત]
પંડરંગ. પું [પાણ્ડુરક]	પંડિત વીર્યપણું
શિવભક્ત	પંડિયવીરિયલદ્ધિ. સ્ત્રીં [પંડિતવીર્યલદ્ધિ]
પંડરભિક્ષુઅ. વિં [પાણ્ડુરભિક્ષુ]	પંડિત વીર્યની પ્રાપ્તિ
ગોશાળાના શિષ્યો. આજીવકોનું બીજું નામ	પંડિયા. સ્ત્રીં [પંડિતા]
પંડરજ્જા. વિં [પાણ્ડુરાર્જા]	વિદુષી, ભણેલી સ્ત્રી
એક સાધ્વી, જે તેમના વસ્ત્રો આદિ અતિ સાફ સુથરા રાખતા હતા. તેની સૌંદર્ય કળા માટે વિખ્યાત હતા. પણ તે આ વાતને ગુપ્ત રાખતા હતા. એ માયાને કારણે તેને મોક્ષ ન મળ્યો પણ તે દુરાવળ દેવની અગ્રમહિષી બન્યા	પંડુ. ત્રિં [પાણ્ડુ]
પંડવ. વિં [પાણ્ડવ]	ફીક્કુ, સફેદ પડી ગયેલ,
પાંડુ રાજાના પાંચ પુત્રો યુધિષ્ઠિર, ભીમસેન, અર્જુન, નકુલ અને સહદેવનું સામૂહિક નામ, તેમના માતા કુન્તી હતા. દ્રૌપદી તેમના પત્ની હતા. પાંચે પાંડવોએ દીક્ષા લીધી. અનશન કર્યું, મોક્ષે ગયા	પંડુ. ત્રિં [પાણ્ડુ]
પંડિત. પું [પંડિત]	પાંડું નામનો એક વર્ણ
પંડિત, ડાહ્યો, વિચક્ષણ, સંવ-વિરતિશ્રમણ, સાધુ	પંડુ. વિં [પાણ્ડુ]
પંડિતમરણ. નં [પંડિતમરણ]	જુઓ 'પંડુરાય' (પાંડવોના પિતા)
સમાધિયુક્ત મરણ, મરણનો એક ભેદ	પંડુકિય. નં [પાણ્ડુકિત]
પંડિતિયા. વિં [પંડિતિકા]	સફેદ રંગનું કરાયેલ
ચક્રવર્તી વારિસેન ની પુત્રી સિરિમતી ની પરિચારીકા	પંડુકંબલસિલા. સ્ત્રીં [પાણ્ડુકંબલશિલા]
પંડિય. પું [પંડિત]	જિનજન્માભિષેકની શીલા - વિશેષ
જુઓ 'પંડિત'	પંડુનરાહિવ. વિં [પાણ્ડુનરાધિવ]
પંડિયત્ત. નં [પંડિતત્ત]	જુઓ 'પંડુરાય'
પંડિતપણું	પંડુમત્તિયા. સ્ત્રીં [પાણ્ડુમત્તિકા]
પંડિયમરણ. નં [પંડિતમરણ]	સફેદ અને પીળા વર્ણની મિશ્ર માટી
જુઓ 'પંડિતમરણ'	પંડુય. પું [પાણ્ડુક]
	ચક્રવર્તીની નવ નિધિમાંની એક જેનાં ધાન્યની ઉત્પત્તિ આદિ થાય, સર્પની એક જાતિ
	પંડુય. પું [પાણ્ડુક]
	મેરુ પર્વત સ્થિત વન
	પંડુયપત્ત. નં [પાણ્ડુકપત્ત]
	પાંડુકવનના પાન
	પંડુયય. ત્રિં [પાણ્ડુક]

ઝાડના પાકેલ પાંદડા જેવા વર્ણવાળું- કઈક પીળા
કઈક સફેદ

પંડુર. ત્રિં [પાણ્ડુર]

સફેદ, પીળો વર્ણ

પંડુરંગ. પું [પાણ્ડુરાંગ] જુઓ 'પંડરંગ'

પંડુરતર. ત્રિં [પાણ્ડુરતર]

અતિ સફેદ

પંડુરતલ. નં [પાણ્ડુરતલ]

સફેદ ભોંયતળિયાવાળું ઘર

પંડુરતલહમ્મિય. નં [પાણ્ડુરતલહમ્મિય]

જેનું ભોંયતળીયું સફેદ હોય તેવું હવેલી ઘર

પંડુરવ. વિશેં [પાણ્ડુરવ]

સફેદ ઝાંઈવાળું

પંડુરાય. વિં [પાણ્ડુરાય]

હસ્તિનાપુરનો રાજા, તેની પત્નીનું નામ કુંતિ હતું,
યુધિષ્ઠિર આદિ પાંચ પાંડવો તેના પુત્રો હતા

પંડુરોગ. પું [પાણ્ડુરોગ]

એક રોગ વિશેષ જેનાથી શરીર પીળું પડી જાય

પંડુસેન. વિં [પાણ્ડુસેન]

પાંડવ અને દ્રૌપદીનો પુત્ર, પાંડવોની દીક્ષા બાદ તે પાંડુ
મથુરાનો રાજા બન્યો. કથા જુઓ 'દોવર્ડ'

પંડુલ્લહિય. વિશેં [પાણ્ડુલિય]

ફીક્કા કે નિસ્તેજ વર્ણવાળું બનેલ

પંડુલહિયમુહી. સ્ત્રીં [પાણ્ડુરંકિતમુહી]

ફીક્કા કે નિસ્તેજ મુખવાળી

પંડુસિલા. સ્ત્રીં [પાણ્ડુસિલા]

મેરુ પર્વત ઉપર આવેલ જિન - જન્માભિષેક શિલા

પંડૂય. પું [પાણ્ડુક]

જુઓ 'પંડુય'

પંત. ત્રિં [પ્રાન્ત]

તુચ્છ, નઠારું, ખરાબ, હલકું, રસહીન, અપશબ્દ

પંત. ત્રિં [પ્રાન્ત]

ધર્મભ્રષ્ટ થયેલ

પંત. ત્રિં [પ્રાન્ત]

જમતા બાકી વધેલ ખોરાક

પંત. ત્રિં [પ્રાન્ત]

ખરાબ લક્ષણ

પંતકુલ. નં [પ્રાન્તકુલ]

અધમ કે નીચકુળ

પંતચરગ. ત્રિં [પ્રાન્તચરક]

તુચ્છ કે વધેલા આહારની ગવેસણા કરનાર

પંતચરય. ત્રિં [પ્રાન્તચરક] જુઓ ઉપર

પંતજીવિ. ત્રિં [પ્રાન્ત્યજીવિ]

તુચ્છ આહારની જીવન ચલાવનાર

પંતાવણ. નં [પ્રતાડન]

ચાબુકથી મારવું તે

પંતાહાર. પું [પ્રાત્યાહાર]

તુચ્છ આહાર

પંતિ. સ્ત્રીં [પંક્તિ]

પંક્તિ, શ્રેણિ

પંતિયા. સ્ત્રીં [પંક્તિકા]

શ્રેણિ, પંક્તિ

પંત્તી. સ્ત્રીં [પંક્તિ]

પંક્ત

પંથ. પું [પન્થ]

રસ્તો, માર્ગ

પંથકુટ્ટન. પું [પાન્થકુટ્ટન]

મુસાફરને લુંટવું તે

પંથકોટ્ટ. ત્રિં [પાન્થકુટ્ટ]

મુસાફરને લુંટનાર, ધાડપાડ

પંથકોટ્ટિ. ત્રિં [પાન્થકુટ્ટિ]

રસ્તે લુંટનાર

પંથગ-૧. વિં [પન્થક]

રાજગૃહીના સાર્થવાહ ધન નો એક નોકર જે બાળકોને
રમાડવામાં કુશળ હતો. કથા જુઓ 'ઘન-૧'

પંથગ-૨. વિં [પન્થક]

સેલગપુરના રાજા સેલગ ના પાંચસો મંત્રીઓમાં મુખ્ય
મંત્રી, તેણે સેલગ સાથે દીક્ષા લીધી. શેલક રાજર્ષિ જ્યારે
શિથિલ બન્યા ત્યારે સંયમમાં સ્થિર કર્યા, મોક્ષે ગયા

પંથગ-૩. વિં [પન્થક]

ચંપાનગરીની જોડજસા નો પુત્ર
પંથગ-૪. વિં [પંથક]
 ચક્રવર્તી બંધદત્ત ની પત્ની, નાગજસા ના પિતા
પંથગમન. નં [પંથગમન]
 રસ્તે જવું તે
પંથઘાતિય. વિશેં [પંથઘાતિક]
 રસ્તામાં મારનાર
પંથઘાયગ. વિશેં [પંથઘાતક]
 જુઓ ઉપર
પંથજાડ. પું [પંથપાયિન]
 રસ્તે જનાર
પંથભાસ. પું [પંથભાસ]
 રસ્તાનો આભાસ
પંથય. વિં [પંથક]
 જુઓ 'પંથગ-૧'
પંથાણ. પું [પંથાન]
 વિષમ માર્ગ
પંથિય. પું [પાન્થિક]
 વટેમાર્ગ, મુસાફર
પંસુ. પું [પાંશુ]
 ધૂળ, રેતી
પંસુકીલિયય. પું [પાંશુક્રીડિતક]
 ધૂળમાં ક્રીડા કરનાર
પંસુખાર. પું [પાંશુક્ષાર]
 લાવણ, મીઠું
પંસુપિસાય. વિશેં [પાંશુપિશાચ]
 ધૂળથી લેવાયેલ હોવાને કારણે ભૂત જેવો લાગે તે
પંસુલિ. સ્ત્રીં [પાંશુકા]
 પાંસળી
પંસુલિકરંડય. પું [પાંશુકાકરંડક]
 પાંસળીના વંશાકાર હાડકાં
પંસુલિયા. સ્ત્રીં [દે. પાર્શ્વ]
 પડખા
પંસુલી. સ્ત્રીં [પાંશુકા]
 પાંસળી

પંસુવિદિ. સ્ત્રીં [પાંશુવૃદ્ધિ]
 ધૂળનો વરસાદ
પંસુવૃદ્ધિ. સ્ત્રીં [પાંશુવૃદ્ધિ] જુઓ ઉપર
પકંથગ. પું [પ્રકંથક]
 ઉત્તમ જાતિનો ધોડો
પકંપમાણ. કૃં [પ્રકમ્પમાન]
 ધ્રુજતો
પકંપિય. કૃં [પ્રકમ્પિય]
 ધ્રુજેલ
પકટ્ટ. ધાં [પ્ર+કૃષ્]
 ખેંચવું, આકર્ષવું
પકટ્ટિજ્જમાણ. કૃં [પ્રકૃષ્યમાન]
 ખેંચતો, આકર્ષતો
પકત્ત. ધાં [પ્ર+કર્તય]
 વિશેષ કરીને કાતરવું, કાપવું
પકત્થ. ધાં [પ્ર+કત્થ]
 હિલના કરવી, નિંદવું
પકપ્પ. પું [પ્રકલ્પ]
 કલ્પવું, રચવું
પકપ્પ. ધાં [પ્ર+કલ્પય]
 સંકલ્પ કરવો, બનાવવું
પકપ્પિય. નં [પ્રકલ્પિત]
 કલ્પેલું, બનાવેલું
પકમ્મ. ધાં [પ્ર+ક્રમ]
 ચાલવું, ગતિ કરવી
પકર. ધાં [પ્ર+કૃ]
 કરવું
પકર. ત્રિં [પ્રકર]
 કરવું તે
પકરણ. નં [પ્રકરણ]
 પ્રકૃષ્ટપણે કરવું તે
પકરણતા. સ્ત્રીં [પ્રકરણતા]
 પ્રકૃષ્ટપણે કરવાપણું
પકરણયા. સ્ત્રીં [પ્રકરણતા] જુઓ ઉપર
પકરાવેત્તા. કૃં [પ્રકારયિતુમ્]

પ્રકૃષ્ટપણે કરાવવા માટે	પકુવ્વંત. કૃં [પ્રકુર્વત્]
પકરેત્ત. કૃં [પ્રકર્તુમ્]	સારી રીતે કરવું તે
પ્રકૃષ્ટપણે કરવા માટે	પકુવ્વમાણ. કૃં [પ્રકુર્વાણ]
પકરેત્તા. કૃં [પ્રકૃત્ય]	સારી રીતે કરતો
પ્રકૃષ્ટપણે કરીને	પકુવ્વય. કૃં [પ્રકુર્વત્]
પકરેમાણ. કૃં [પ્રકુર્વાણ]	સારી રીતે કરવું તે
પ્રકૃષ્ટપણે કરતો	પવક. ત્રિં [પવ્વ]
પકામ. ત્રિં [પ્રકામ]	પકાવેલ, રાંધેલ
અતિશય, ઘણું, પ્રકૃષ્ટ અભિલાષ	પવકણિય. ત્રિં [દે.]
પકામનિકરણ. નં [પ્રકામનિકરણ]	પકવણ નામક દેશમાં જન્મેલી દાસી
પ્રકૃષ્ટ અભિલાષરૂપ કારણ	પવકળી. સ્ત્રીં [દે.]
પકામભોજ. ત્રિં [પ્રકામભોજિન્]	જુઓ ઉપર
અત્યંત સ્નેહ રસનો આસ્વાદ કરનાર	પવકતલ. નં [પવ્વતલ]
પકામરસભોજ. ત્રિં [પ્રકામરસભોજિન્]	તાલ વૃક્ષ
જુઓ ઉપર	પવકમ. ધાં [પ્ર+ક્રમ્]
પકાર. પું [પ્રકાર]	જુઓ 'તકમ્મ'
ભેદ	પવકમ. નં [પ્રક્રમ]
પકારવગ. નં [પ્રકારવર્ગ]	પરાક્રમ, પ્રયોગ કરવો તે
એક દેવતાઈ નાટક-વિશેષ	પવકમંત. કૃં [પ્રકામત્]
પકાસ. પું [પ્રકાશ]	ચાલતો, ગતિ કરતો
પ્રકાશ	પવકમળી. સ્ત્રીં [પ્રક્રમળી]
પકાસ. ધાં [પ્ર+કાશ]	કોઈને ચક્કર કે મૂર્છા આવે તેવી એક વિદ્યા
પ્રકાશવું, પ્રકાશ કરવો	પવકાણિય. પું [પવ્વકાણિક]
પકાસણકર. ત્રિં [પ્રકાશનકર]	એક અનાર્થ દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય જાતિ
પ્રકાશન કરનાર, પ્રકાશ કરનાર	પવ્કિટ્ટુગ. નં [પવ્વેટ્ટક]
પકિણ્ણ. ત્રિં [પ્રકીર્ણ]	પાકી ઈંટ
જુઓ 'પઙ્ગળ'	પવ્કિટ્ટુગસંઠાણસંઠિત. નં [પવ્વેટ્ટકસંસ્થાનસંસ્થિત]
પકિત્તિય. નં [પ્રકીર્તિત]	પકી ઇંટના આકારે રહેલ
વર્ણિત, કથિત	પવ્કિટ્ટુગસંઠાણસંઠિય. નં [પવ્વેટ્ટકસંસ્થાનસંસ્થિત]
પકિરમાણ. કૃં [પ્રકિરત્]	જુઓ ઉપર
સારી રીતે કરતો	પવ્કીલિત. ત્રિં [પ્રકીડિત]
પકુવ્વ. કૃં [પ્રકુર્વત્]	કીડા કરેલ
સારી રીતે કરવું તે	પવ્કીલિય. ત્રિં [પ્રકીડિત]
પકુવ્વ. ધાં [પ્ર+કૃ]	કીડા કરેલ
સારી રીતે કરવું તે	પવ્કેલય. ત્રિં [પવ્વ]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

અગ્નિથી પાકેલ	સ્મલિત થયેલું, પડતું
પક્ષ. પુઠ્ઠ [પક્ષ]	પક્ષવાય. પુઠ્ઠ [પક્ષપાત]
પખાવાડીયું, પંદર દિવસ, પડખું, પાર્શ્વ, પક્ષ, વર્ગ,	પીંછાનો પવન
પાંખ, પીચ્છુ, ઘરની છજા, હેતુ અને સાધ્યનો આશ્રય	પક્ષાલ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ક્ષાલય]
પક્ષંત. નઠ્ઠ [પક્ષાન્ત]	સાફ કરવું, ધોવું
અનંતર પક્ષ	પક્ષાલણ. નઠ્ઠ [પ્રક્ષાલન]
પક્ષંદ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+સ્કન્દ]	સાફ કરવું તે, ધોવું તે
આક્રમણ કરવું, પડી જવું, ગતિ કરવી, કુદી પડી મરવું	પક્ષાલિજ્જમાણ. કૃઠ્ઠ [પ્રક્ષાલ્યમાન]
પક્ષંદ. ધાઠ્ઠ [પ્રસ્કન્દ]	ઘોતો, સાફ કરતો
ગતિ, ગમન, આક્રમણ, અધ્યવસાય	પક્ષાલિય. ત્રિઠ્ઠ [પક્ષાલિત]
પક્ષંદોલગ. પુઠ્ઠ [પક્ષ્યન્દોલક]	સાફ કરેલ, ધોએલ
પક્ષીઓ માટેનો હીંચકો	પક્ષાલેત્તા. કૃઠ્ઠ [પ્રક્ષાલ્યમાન]
પક્ષંદોલય. પુઠ્ઠ [પક્ષ્યન્દોલક] જુઓ ઉપર	સાફ કરીને, ધોઈને
પક્ષવક્ષમણ. નઠ્ઠ [પક્ષક્ષપણ]	પક્ષાસણ. નઠ્ઠ [પક્ષ્યાસન]
પંદર દીવસના ઉપવાસ	પક્ષીના આકાર જેવું આસન વિશેષ
પક્ષગ. ત્રિઠ્ઠ [પક્ષક]	પક્ષિ. પુઠ્ઠ [પક્ષિન્]
પખવાડીયાની સ્થિતિવાળું	પક્ષી
પક્ષચ્છાયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પક્ષચ્છાયા]	પક્ષિકાયણ. નઠ્ઠ [પક્ષિકાયન]
પક્ષ-છાયા, છાયાનો એક ભેદ-વિશેષ	કૌશિક ગોત્રની એક શાખા, ગોત્રવિશેષ
પક્ષપિંડ. પુઠ્ઠ [પક્ષપિણ્ડ]	પક્ષિજાતિ. પુઠ્ઠ [પક્ષિજાતિ]
શરીરને સંકોચી પીંડરૂપી બનાવી બે ભુજા વડે બાંધવું	પક્ષી-જાતિ
પક્ષપુડંતર. નઠ્ઠ [પક્ષપુટાન્તર]	પક્ષિજાતિય. પુઠ્ઠ [પક્ષિજાતિક]
પીંછાના સંપુટ વચ્ચેનું અંતર	પક્ષીજાતિનું
પક્ષપેરંત. પુઠ્ઠ [પક્ષપર્યન્ત]	પક્ષિણી. સ્ત્રીઠ્ઠ [પક્ષિની]
પખવાડીયા સુધી	પક્ષીણી
પક્ષબાહા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પક્ષબાહુ]	પક્ષિન્ત. ત્રિઠ્ઠ [પ્રક્ષિપ્ત]
વેદિકાનો એક ભાગ	નાંખેલું, ફેંકેલું
પક્ષય. ત્રિઠ્ઠ [પક્ષક] જુઓ 'પક્ષગ'	પક્ષિષ્પ. કૃઠ્ઠ [પ્રક્ષિષ્પ્ય]
પક્ષક. ધાઠ્ઠ [પ્ર+સ્ખલ]	ફેંકીને, છોડીને
પકડવું, સ્મલિત થવું	પક્ષિષ્પ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ક્ષિપ્]
પક્ષલંત. કૃઠ્ઠ [પ્રસ્ખલત્]	ફેંકવું, છોડવું
પડવું તે, સ્મલિત થવું તે	પક્ષિષ્પમાણ. કૃઠ્ઠ [પ્રક્ષિષ્પ્યમાન]
પક્ષલમાણ. કૃઠ્ઠ [પ્રસ્ખલત્]	ફેંકતો, છોડતો
પડતો, સ્મલના પામતો	પક્ષિય. નઠ્ઠ [પાક્ષિક]
પક્ષલિય. ત્રિઠ્ઠ [પ્રસ્ખલિત]	પખવાડીયા સંબંધિ,

‘પક્ષ’ સાથે સંબંધ રાખનાર

પક્ષિવ. ધા૦ [પ્ર+ક્ષિપ્]

ફેંકવું, છોડવું

પક્ષિવ. ધા૦ [પ્ર+ક્ષેપય]

ફેંકાવવું, છોડાવવું

પક્ષિવળયા. સ્ત્રી૦ [પ્રક્ષેપના]

ફેંકવું તે

પક્ષિવમાળ. કૃ૦ [પ્રક્ષિપત્]

ફેંકતો, છોડતો

પક્ષિવાવિત્ત. કૃ૦ [પ્રક્ષેપયિતુમ્]

ફેંકવા માટે, છોડવા માટે

પક્ષિવાવેત્ત. કૃ૦ [પ્રક્ષેપયિતુમ્]

જુઓ ઉપર

પક્ષિવાવેમાળ. કૃ૦ [પ્રક્ષેપયત્]

ફેંકાવવું તે, છોડાવવું તે

પક્ષિવિત્ત. કૃ૦ [પ્રક્ષેપ્તુમ્]

ફેંકવા માટે

પક્ષિવિત્તા. કૃ૦ [પ્રક્ષિપ્ય]

ફેંકીને

પક્ષિવિયવ્વ. કૃ૦ [પ્રક્ષેપ્તવ્ય]

ફેંકવા યોગ્ય, છોડવા યોગ્ય

પક્ષિવિરાલ. પુ૦ [પ્રક્ષિવિરાલ]

એક પક્ષી-વિશેષ

પક્ષિવિરાલી. સ્ત્રી૦ [પ્રક્ષિવિરાલી]

એક પક્ષી-વિશેષ

પક્ષુભિત્ત. ત્રિ૦ [પ્રક્ષુભિત]

ક્ષોભ પ્રાપ્ત

પક્ષુભિય. ત્રિ૦ [પ્રક્ષુભિત]

ક્ષોભ પ્રાપ્ત

પક્ષુલમાળ. કૃ૦ [પ્રસ્થલત્]

સ્થલના પામતો

પક્ષેવ. પુ૦ [પ્રક્ષેપ]

ફેંકવું, નાખવું, કોળીયો

પક્ષેવળ. કૃ૦ [પ્રક્ષેપળ]

ફેંકવું તે

પક્ષેવાહાર. પુ૦ [પ્રક્ષેપાહાર]

કોળીયે ખાવા યોગ્ય આહાર,

પ્રક્ષેપ-આહાર

પક્ષેવાહારત્. ન૦ [પ્રક્ષેપાહારત્]

‘પ્રક્ષેપ’ આહારપણું

પક્ષોડ. ધા૦ [પ્ર+સ્ફોટય]

વારંવાર ઝાડવું, ખીલવું

પક્ષોડંત. કૃ૦ [પ્રસ્ફોટયત્]

વારંવાર ઝાડવું તે, ખીલવું તે

પક્ષોડળ. ન૦ [પ્રસ્ફોટન]

પ્રતિલેખન, પ્રમાર્જન

પક્ષોલયળ. કૃ૦ [પ્રસ્થલત્]

સ્થલન પામવું તે

પક્ષજ્જમાળ. કૃ૦ [પ્રક્ષાદ્યમાળ]

જે ખાવા લાયક હોય તે

પક્ષુભિય. વિશે૦ [પ્રક્ષુભિત]

ક્ષોભ પ્રાપ્ત

પગઈ-૧. સ્ત્રી૦ [પ્રકૃતિ]

કર્મનો સ્વભાવ, આઠ કર્મની પ્રકૃતિ,

શરીર કે મનનું બંધારણ

પગઈ-૨. વિ૦ [પ્રકૃતિ]

રાજા બલદેવ અને રાણી રેવઈ નો પુત્ર, કથા જુઓ ‘નિસદ્’

મુજબ

પગઈઊવસંત. ન૦ [પ્રકૃતિઉપશાન્ત]

સ્વભાવથી ક્રોધ આદિનું શાંતપણું, ઉપશમ, પ્રકૃતિને

ઉપશમાવીને

પગઈપયળુકોહમાનમાલોભ. પુ૦ [પ્રકૃતિપ્રતનુક્રોધમાન-

માયાલોભ] સ્વાભાવિક પાતળા ક્રોધાદિકષાય

પગઈબંધ. પુ૦ [પ્રકૃતિબન્ધ]

કર્મનો પ્રકૃતિ-સ્વભાવરૂપે બંધ થાય તે

પગઈભદ્ર. ત્રિ૦ [પ્રકૃતિભદ્ર]

સ્વભાવથી સરળ

પગઈભદ્રય. વિશે૦ [પ્રકૃતિભદ્રક]

જુઓ ઉપર

પગઈવિણીય. વિશે૦ [પ્રકૃતિવિનીત]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

સ્વાભાવથી વિનયી-નમ્ર

પગડસંક્રમ. પું [પ્રકૃતિસંક્રમ]
કર્મની એક પ્રકૃતિમાં બીજી પ્રકૃતિના પરિણામ થવા તે

પગડસુંદર. વિશેં [પ્રકૃતિસુંદર]
સ્વાભાવથી સુંદર

પગડ્. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિ]
જુઓ 'પગડ'

પગંઠગ. પું [પ્રકણ્ઠક]
એક જાતનો બાજોઠ, અરીસાની પાછળનું ચોક્કું

પગડ. ત્રિં [પ્રકૃત]
કરેલું, બાંધેલું, ઉત્પન્ન કરેલ

પગડ. ત્રિં [પ્રગટ]
પ્રસિધ્ધ, જાહેર

પગડિ. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિ]
જુઓ 'પગડ'

પગડિબંધ. પું [પ્રકૃતિબંધ]
કર્મપ્રકૃતિ બંધાવી તે, કર્મબંધ

પગડી. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિ]
જુઓ 'પગડ'

પગડીકમ્મ. નં [પ્રકૃતિકર્મન્]
જ્ઞાનાવરણીય આદિ પ્રકૃતિરૂપે બંધાયેલ કર્મ

પગડુ. પું [પ્રગર્ત]
મોટી ખાડ

પગણિય. કૃં [પ્રગણય્ય]
ગણતરી કરીને

પગતિ. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિ]
જુઓ 'પગડ-૧'

પગતિ. વિં [પ્રકૃતિ]
જુઓ 'પગડ-૨'

પગતિત્થ. પું [પ્રકૃતિત્થ]
કર્મપ્રકૃતિમાં રહેલ

પગતિબંધ. પું [પ્રકૃતિબંધ]
જ્ઞાનાવરણીય આદિ કર્મપ્રકૃતિનો બંધ

પગતિભદ્રતા. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિભદ્રતા]
સ્વાભાવિક ભદ્રિકપણું, સરળતા

પગતિવિનીયયા. સ્ત્રીં [પ્રકૃતિવિનીયતા]
સ્વાભાવિક વિનયપણું-નમ્રતા

પગત્ત. પું [પ્રગર્ત]
મોટો ખાડો

પગત્તિત્તુ. ત્રિં [પ્રકર્તયિત્તુ]
પ્રકૃતિ કરનાર

પગપ્પ. પું [પ્રકલ્પ]
આચાર, સદાચાર, સાધુનો આચાર બતાવનાર શાસ્ત્ર,

પગપ્પ. પું [પ્રકલ્પ]
ઉત્પન્ન થનાર

પગપ્પણ્ણ. કૃં [પ્રકલ્પ્ય]
તૈયાર કરેલ

પગપ્પિય. નં [પ્રકલ્પિત]
પ્રરૂપિત, કથિત

પગબ્મ. ત્રિં [પ્રગલ્મ]
ધીર, પ્રૌઢ

પગબ્મ્. ધાં [પ્ર+ગલ્મ્]
ધૃષ્ટતા કરવી, બડાશ મારવી

પગબ્મિય. ત્રિં [પ્રગલ્મિત]
મગરૂર, ધીઠો

પગય. ત્રિં [પ્રગત]
પ્રાપ્ત, ગમન કરેલ

પગય. ત્રિં [પ્રકૃત]
ચાલતું, પ્રસ્તુત

પગર. ધાં [પ્ર+કૃ]
વિશેષે કરવું

પગરેમાણ. કૃં [પ્રકુર્વત્]
વિશેષે કરતો

પગલંત. કૃં [પ્રગલત્]
ગળતું, ઝરતું

પગલિય. ત્રિં [પ્રગલિત]
ઝરી ગયેલ, ગળેલ

પગલ્ભા. વિં [પ્રગલ્ભા]
ભં પાર્શ્વના એક સાધ્વી

પગાઢ. ત્રિં [પ્રગાઢ]
ગાઢ

તીવ્ર, કડણ, તીક્ષ્ણ, અતિ	પગિજ્ઞ. ધાં [પ્ર+ગૃહ]
પગામ. ત્રિં [પ્રકામ]	ગ્રહણ કરવું
અતિશય, ધણું	પગિજ્ઞિય. કૃં [પ્રગૃહ્ય]
પગામભોડ. ત્રિં [પ્રકામભોજિન્]	ગ્રહણ કરીને
અતિશય ખાનાર	પગિટ્. ત્રિં [પ્રકૃષ્ટ]
પગામસેજ્જા. સ્ત્રીં [પ્રકામશય્યા]	મજબુત, પુષ્ટ, ઉત્તમ
અતિશય ઊંઘવું તે	પગિણ્. ધાં [પ્ર+ગ્રહ]
પગામસો. અં [પ્રકામશસ]	લેવું, પડવું
અનેકવાર	પગિણિહિતા. કૃં [પ્રગૃહ્ય]
પગાય. ધાં [પ્ર+ગૈ]	ગ્રહણ કરીને
પ્રકૃષ્ટ રીતે ગાવું	પગિદ્ધ. વિશેં [પ્રગૃદ્ધ]
પગાર. પું [પ્રકાર]	આસક્ત, લાલચું
પ્રકાર, ભેદ	પગીય. વિશેં [પ્રગીત]
પગાસ. પું [પ્રકાશ]	ગાયેલ, ગાન કરેલ
પ્રકાશ, તેજ, ઉદ્યોત, ખુલ્લું,	પગેણ્. ધાં [પ્ર+ગ્રહ]
પગાસ. પું [પ્રકાશ]	પડવું, ગ્રહણ કરવું
સરખું, સમાન, ક્રોધ	પગેણિહિતા. કૃં [પ્રગૃહ્ય]
પગાસ. ધાં [પ્ર+કાશ]	પકડીને, ગ્રહીને
વ્યક્ત કરવું, પ્રસિદ્ધ કરવું, ચમકાવવું	પગ્ગહ. પું [પ્રગ્રહ]
પગાસણ. ત્રિં [પ્રકાશન]	પકડવું તે, દોરડી, ગ્રહણ કરવું તે
પ્રકાશિત કરવું, પ્રગટ કરવું	પગ્ગહિત. કૃં [પ્રગૃહીત]
પગાસણા. સ્ત્રીં [પ્રકાશન]	ગ્રહણ કરેલું, લીધેલું
પ્રકાશ, પ્રકટીકરણ	પગ્ગહિતતરાગ. ત્રિં [પ્રગૃહીતતરક]
પગાસય. ત્રિં [પ્રકાશક]	વિશેષરૂપે ગ્રહણ કરેલ
પ્રકાશન કરનાર, પ્રકાશ કરનાર	પગ્ગહિત્તુ. કૃં [પ્રગૃહ્ય]
પગાસિંત. કૃં [પ્રકાશયત્]	ગ્રહણ કરીને,
પ્રકાશ કરતો, પ્રગટ કરતો	પગ્ગહિય. કૃં [પ્રગૃહીત]
પગાસિત. કૃં [પ્રકાશિત]	ગ્રહણ કરેલ, લીધેલ
ઉદ્યોતિત, દીપ્ત, પ્રકાશન કરેલ	પગ્ગહિયતરાગ. ત્રિં [પ્રગૃહીતતરક]
પગાસિય. કૃં [પ્રકાશિત]	વિશેષરૂપે ગ્રહણ કરેલ
જુઓ ઉપર	પગ્ગહિયતરાગ. ત્રિં [પ્રગૃહીતતરક]
પગાસેમાણ. કૃં [પ્રકાશયત્]	જુઓ ઉપર
પ્રકાશ કરતો, પ્રગટ કરતો	પગ્ગહેત્તુ. કૃં [પ્રગૃહ્ય]
પગિજ્ઞ. કૃં [પ્રગૃહ્ય]	ગ્રહણ કરીને, લઈને
ગ્રહણ કરીને	પઘંસ. ધાં [પ્ર+ઘૃષ્]

વારંવાર ઘસવું
પઘંસંત. કૃં [પ્રઘર્ષત્]
 વારંવાર ઘસવું તે
પઘંસાવ. ધાં [પ્ર+ઘર્ષય્]
 વારંવાર ઘસાવવું
પઘંસાવેંત. કૃં [પ્રઘર્ષયત્]
 વારંવાર ઘસાવવું તે
પઘંસિત્તા. કૃં [પ્રઘર્ષ્ય]
 વારંવાર ઘસતો
પઘસિય. ત્રિં [પ્રઘર્ષિત્]
 વારંવાર ઘસેલ
પચ. ધાં [પચ્]
 રાંધવું, પકાવવું
પચંકમણગ. નં [પચક્રમણક]
 ઘુંટણીયે ચાલવું, સંચારણ કરવું
પચંકામણ. નં [પચક્રામણ]
 ઘુંટણીયે ચલાવવું, સંચારણ કરાવવું
પચંડ. વિશેં [પચંડ]
 તીવ્ર, પ્રખર, અતિઉગ્ર
પચાલ. ધાં [પ્ર+ચાલય્]
 અતિ ચલાવવું
પચાલેમાણ. કૃં [પ્રચાલયત્]
 અતિશય ચલાવવું તે
પચોડય. વિશેં [પ્રચોદિત્]
 પ્રેરિત
પચ્ચઇય. ત્રિં [પ્રત્યયિક]
 વિશ્વાસુ, જ્ઞાનવાળો, શ્રુતજ્ઞાન
પચ્ચઇય. ત્રિં [પ્રત્યયિક]
 ઇન્દ્રિય-અનિન્દ્રિયરૂપ નિમિત્તથી ઉત્પન્ન થતું
પચ્ચંગ. નં [પ્રત્યંગ]
 નેત્ર-નખ-વાળ વગેરે ઉપાંગ
પચ્ચંત. પું [પ્રત્યન્ત]
 નજીક, અંત્યજ, અત્યંત નીચ
પચ્ચંતિક. ત્રિં [પ્રાત્યન્તિક]
 સીમાડે આવેલ, પ્રાંત ભાગમાં રહેલ, પર્વતીય પ્રદેશ

પચ્ચંતિય. ત્રિં [પ્રાત્યન્તિક]
 જુઓ ઉપર
પચ્ચક્ષ. ત્રિં [પ્રત્યક્ષ]
 ઇન્દ્રિયોની મદદ વિના આત્માને પ્રત્યક્ષ થતું જ્ઞાન, પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનનો વિષય
પચ્ચવચ્ચ. ધાં [પ્રતિ+આ+ચ્ચા]
 નિયમ કરવો, પચ્ચક્રમાણ કરવું
પચ્ચવચ્ચઓ. અં [પ્રત્યક્ષતસ્]
 સાક્ષાત્, પ્રત્યક્ષથી
પચ્ચવચ્ચં. અં [પ્રત્યક્ષં]
 રૂબરૂ, નજર સામે
પચ્ચવચ્ચંત. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાત્]
 નિયમ કરવો તે, પચ્ચક્રમાણ કરવું તે
પચ્ચવચ્ચમાણ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાત્]
 પચ્ચક્રમાણ કરતો, નિયમ કરતો
પચ્ચવચ્ચય. ત્રિં [પ્રત્યક્ષક]
 નજર સામે
પચ્ચવચ્ચયાવિણીય. નં [પ્રત્યક્ષાવિણીત્]
 પ્રત્યક્ષ નમેલી (પ્રતિમા વિશેષ)
પચ્ચવચ્ચવચ્ચ. નં [પ્રત્યક્ષવચ્ચન]
 પ્રત્યક્ષ વચન, દ્રષ્ટિગોચર-સન્મુખ રહેવું
પચ્ચવચ્ચા. ધાં [પ્રતિ+આ+ચ્ચા]
 ત્યાગ કરવો, ત્યાગ કરવાની પ્રતિજ્ઞા કે નિયમ કરવો
પચ્ચવચ્ચાઇત્તા. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાય]
 ત્યાગ કરવાનો નિયમ કરીને
પચ્ચવચ્ચાઇયવ્ચ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાત્વ્ય]
 ત્યાગ-પચ્ચક્રમાણ કરવા યોગ્ય
પચ્ચવચ્ચાઉણ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાતુમ્]
 ત્યાગ-પચ્ચક્રમાણ કરવા માટે
પચ્ચવચ્ચાણ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાય]
 પચ્ચક્રમાણ-ત્યાગ કરવાને
પચ્ચવચ્ચાણયવ્ચ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાત્વ્ય]
 જુઓ 'પચ્ચવચ્ચાણયવ્ચ'
પચ્ચવચ્ચાણ. નં [પ્રત્યાચ્ચાન]

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પાપના ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા, સાવધયોગની નિવૃત્તિ,
નિવૃત્તિ, નવકારસી-પોરિસિઆદિ

પચ્ચક્ષાણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાન]

દેશવિરતિધર

પચ્ચક્ષાણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાન]

‘આવસ્સય’ સૂત્રનું છઠું અધ્યયન

પચ્ચક્ષાણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાન]

વિધિ-નિષેધવિષયક પ્રતિજ્ઞા

પચ્ચક્ષાણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાન]

ચૌદ પૂર્વમાનું નવમું પૂર્વ,

પચ્ચક્ષાણકિરિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રત્યાખ્યાનક્રિયા]

‘સૂયગડ’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

પચ્ચક્ષાણગ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાનક]

બાળકની રક્ષા માટે કરવામાં આવતી (લૌકિક) બાધા

પચ્ચક્ષાણપ્પવાય. પુ૦ [પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાદ]

ચૌદ પૂર્વોમાનું નવમું પૂર્વ

પચ્ચક્ષાણાપચ્ચક્ષાણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાનાપ્રત્યાખ્યાન]

પ્રત્યાખ્યાન-અપ્રત્યાખ્યાન, વિરત-અવિરત, શ્રાવક
ધર્મ

પચ્ચક્ષાણાપચ્ચક્ષાણિ. ત્રિ૦ [પ્રત્યાખ્યાનાપ્રત્યાખ્યાનિન]

પચ્ચક્ષાણ-અપચ્ચક્ષાણ કરનાર, વિરતિ - અવિરતિ
ધારણ કરનાર, દેશવિરતિધર

પચ્ચક્ષાણાવરણ. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાનાવરણ]

કષાયનો ત્રીજો ભેદ-જેના ઉદયથી જીવને સર્વવિરતિ
પ્રાપ્ત થતી નથી, પચ્ચક્ષાણ લઈ ન શકે તેવું કર્મ

પચ્ચક્ષાણિ. ત્રિ૦ [પ્રત્યાખ્યાનિન]

પચ્ચક્ષાણ કરનાર, ત્યાગી

પચ્ચક્ષાણી. સ્ત્રી૦ [પ્રત્યાખ્યાનિની]

પચ્ચક્ષાણ કરનારી, ત્યાગીની

પચ્ચક્ષાત. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાત]

નિયમ લીધેલ, ત્યાગ કરેલ

પચ્ચક્ષાય. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાત]

જુઓ ઉપર

પચ્ચક્ષાયમાણ. કૃ૦ [પ્રત્યાખ્યાત]

ત્યાગ કરતો, પચ્ચક્ષાણ કરતો

પચ્ચક્ષાવ. ધા૦ [પ્રતિ+આ+ખ્યાપય]

કોઈ વસ્તુના ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા કરાવવી

પચ્ચક્ષાવેમાણ. કૃ૦ [પ્રત્યાખ્યાપયત્]

ત્યાગ કરાવતો, ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા કરાવતો

પચ્ચક્ષિતા. કૃ૦ [પ્રત્યાખ્યાય]

ત્યાગ કરીને

પચ્ચક્ષિમ. પુ૦ [પશ્ચિમ]

પશ્ચિમ દિશા

પચ્ચક્ષિમા. સ્ત્રી૦ [પશ્ચિમા]

પશ્ચિમ દિશા

પચ્ચક્ષિમિલ્લ. ન૦ [પાશ્ચાત્ય]

પશ્ચિમ દિશા તરફનું

પચ્ચણુભવમાણ. કૃ૦ [પ્રત્યનુભવત્]

અનુભવ કરતું, ભોગવટો કરતું

પચ્ચણુભવમાણ. કૃ૦ [પ્રત્યનુભવત્]

જુઓ ઉપર

પચ્ચણુહવ. ધા૦ [પ્રતિ+અનુ+મૂ]

અનુભવ કરવો

પચ્ચણુહો. ધા૦ [પ્રતિ+અનુ+મૂ] જુઓ ઉપર

પચ્ચત્થ. ન૦ [પાશ્ચાત્ય]

પશ્ચિમ દિશા

પચ્ચત્થઉત્તરા. સ્ત્રી૦ [પાશ્ચાત્યોત્તરા]

પશ્ચિમ ઉત્તર, વાયવ્યભૂણો

પચ્ચત્થાભિમુહિ. સ્ત્રી૦ [પશ્ચિમાભિમુહિન]

પશ્ચિમ સન્મુખ

પચ્ચત્થિગ. પુ૦ [પ્રત્યર્થિક]

પ્રતિપક્ષી, દુશ્મન

પચ્ચિત્થિમ. પુ૦ [પાશ્ચાત્ય]

પશ્ચિમ વિભાગ

પચ્ચિત્થિમલવણસમુદ્દ. પુ૦ [પાશ્ચાત્યલવણસમુદ્દ]

પશ્ચિમ તરફનો લવણ સમુદ્ર

પચ્ચિત્થિમિલ્લ. ત્રિ૦ [પાશ્ચાત્ય]

પશ્ચિમ દિશા તરફનું

પચ્ચિત્થિમુત્તર. પુ૦ [પાશ્ચાત્યોત્તર]

વાયવ્ય ભૂણો, પશ્ચિમ-ઉત્તર દિશા

પચ્ચત્થુય. ત્રિં [પ્રત્યવસ્તૃત]

બિછાવેલું, ઢાંકેલું

પચ્ચપ્પિણ. ધાં [પ્રતિ+અર્પય]

સમર્પણ કરવું, પાછું સોંપી દેવું

પચ્ચપ્પિણંત. કૃં [પ્રત્યર્પયત]

પાછું સોંપવું તે

પચ્ચપ્પિણિત્ત. કૃં [પ્રત્યર્પયિતુમ્]

પાછું સોંપવા માટે

પચ્ચપ્પિણિન્ના. કૃં [પ્રત્યર્પ્ય]

પાછું સોંપીને

પચ્ચપ્પિમાણ. કૃં [પ્રત્યર્પયત]

પાછું સોંપતો

પચ્ચભિજાણ. ધાં [પ્રતિ+અભિ+જ્ઞા]

ઓળખવું

પચ્ચમાણ. કૃં [પચ્ચમાન]

પાકતું, વિપાક, પાકી જવાની અવસ્થાને પ્રાપ્ત

પચ્ચય. પું [પ્રત્યય]

વિશ્વાસ, ભરોસો, જ્ઞાન, બોધ, નિર્ણય, આધાર, છિદ્ર

પચ્ચય. પું [પ્રત્યય]

હેતુ, કારણ, નિમિત્ત

પચ્ચય. પું [પ્રત્યય]

વિભક્તિ વગેરેના પ્રત્યય

પચ્ચયકર. ત્રિં [પ્રત્યયકર]

વિશ્વાસ રાખનાર

પચ્ચયકરણ. નં [પ્રત્યયકરણ]

વિવશ્વાસ ઉપજાવવો તે

પચ્ચલ. પું [દે.]

પાકો, સમર્થ, પહોંચેલો, અસહિષ્ણુ

પચ્ચવલંબિત્ત. કૃં [પ્રત્યવલંબિતુમ્]

અવલંબન કરવા માટે

પચ્ચવાય. પું [પ્રત્યવાય]

દોષ, ગેરસ્લાભ, વિઘ્ન-આદિ કરનાર

પચ્ચવાયય. પું [પ્રત્યુપાયક]

અંતરાય કે વિઘ્ન-આદિ કરનાર

પચ્ચાઇવ્ઝ. ધાં [પ્રતિ+આ+ચ્ચા]

જુઓ 'પચ્ચવ્ઝ'

પચ્ચાઇવ્ઝમાણ. કૃં [પ્રત્યાચ્ચાત્]

જવાબ આપતું

પચ્ચાગચ્છ. ધાં [પ્રત+આ+ગમ્]

પાછળ જવું, પાછા આવવું

પચ્ચાગય. ત્રિં [પ્રત્યાગત]

પાછા આવવું

પચ્ચામિત્ત. પું [પ્રત્યમિત્ર]

પડોસના શત્રુ, સીમાડાનો પ્રતિપક્ષી, પહેલા મિત્ર હોય

પછી દુશ્મન બને

પચ્ચામિત્ત. નં [પ્રત્યમિત્રત્વ]

દુશ્મન કે પ્રતિપક્ષીપણું

પચ્ચાય. ધાં [પ્રતિ+આ+યા]

ઉત્પન્ન થવું, જન્મ લેવો

પચ્ચાયા. ધાં [પ્રતિ+આ+યા]

પાછું જવું

પચ્ચાયા. ધાં [પ્રતિ+આ+જન]

ઉત્પન્ન થવું, જન્મ લેવો

પચ્ચાયાઇ. પું [પ્રત્યાયાતિ]

ઉત્પત્તિ, જન્મ ગ્રહણ કરવો તે

પચ્ચાયાત. ત્રિં [પ્રત્યાજાત]

જન્મેલ, ઉત્પન્ન

પચ્ચાયાતિ. ત્રિં [પ્રત્યાજાતિ]

જન્મેલ, ઉત્પન્ન

પચ્ચાયાય. ત્રિં [પ્રત્યાજાત] જુઓ ઉપર

પચ્ચાયાય. પું [પ્રત્યાયાત]

પાછો આવેલો

પચ્ચાવટ્ટણયા. સ્ત્રીં [પ્રત્યાવર્તનતા]

સંશય રહિત, નિશ્ચયાત્મકજ્ઞાન વિશેષ

પચ્ચાવડ. પું [પ્રત્યાવર્ત]

પાણીના વમળ

પચ્ચાવરણ. પું [પ્રત્યાપરાહ્ણ]

મધ્યાહ્ન પછીનો સમય, ત્રીજો પ્રહર

પચ્ચાવાય. પું [પ્રત્યાપાય]

ઉપઘાત હેતુ, નાશનું કારણ, અનર્થ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પચ્ચસિ. ત્રિં [પ્રત્યાશિન્]

વમેલ વસ્તુને ફરીથી ખાનાર

પચ્ચાહય. પું [પ્રત્યાહત]

ઉત્તર દેનાર

પચ્ચાહર. પું [પ્રત્યાહર]

ઉપદેશ આપવો તે

પચ્ચુગાચ્છ. ધાં [પ્રતિ+ઉદ્+ગમ્]

અભિમુખ ગમન કરવું

પચ્ચુગાચ્છણયા. સ્ત્રીં [પ્રત્યુદ્ગમન]

અભિમુખ જવું તે

પચ્ચુગાચ્છિતા. કૃં [પ્રત્યુદ્ગમ્ય]

અભિમુખ ગમન કરીને-જઈને

પચ્ચુગાય. ત્રિં [પ્રત્યુદ્ગત]

અભિમુખ જનાર

પચ્ચુટ્ટિત્ત. કૃં [પ્રત્યુત્થાતુમ્]

સામે ઉભો રહીને

પચ્ચુણમ. ધાં [પ્રતિ+ઉદ્+ગમ્]

થોડું ઊંચું થવું

પચ્ચુણમિતા. કૃં [પ્રત્યુન્નમ્ય]

થોડું ઊંચું થઈને

પચ્ચુત્તર. ધાં [પ્રતિ+અવ+તૃ]

નીચે આવવું

પચ્ચુત્તર. ધાં [પ્રતિ+અવ+તૃ]

સામે જવાબ આપવો

પચ્ચુત્તરિતા. કૃં [પ્રત્યુત્તીર્ય]

સામે જવાબ આપીને

પચ્ચુત્તરિતા. કૃં [પ્રત્યવતીર્ય]

નીચે આવીને

પચ્ચુત્તરેતા. કૃં [પ્રત્યુત્તીર્ય]

સામે જવાબ આપીને

પચ્ચુત્થત. નં [પ્રત્યવસ્તૃત]

વસ્ત્રથી ઢાંકેલું, બિનછાવેલું

પચ્ચુત્થય. નં [પ્રત્યવસ્તૃત]

જુઓ ઉપર

પચ્ચુદ્ધર. ધાં [પ્રતિ+અવ+તૃ]

ફરી ઉદ્ધરવું

પચ્ચુધરિત્ત. કૃં [પ્રત્યુદ્ધરિત્ત]

ફરી ઉદ્ધરવા માટે

પચ્ચુધરિત્ત. ત્રિં [પ્રત્યુદ્ધરિત્ત]

ફરી ઉદ્ધરનાર

પચ્ચુપ્પન્ન. ત્રિં [પ્રત્યુત્પન્ન]

વર્તમાનકાળનું, ઋજુસૂત્ર નામના નયનો મત

પચ્ચુપ્પન્નગાહિ. પું [પ્રત્યુત્પન્નગાહિન્]

વર્તમાન કાળ-ગ્રાહી, વર્તમાન વસ્તુને જ સત્ય માનનાર પક્ષ

પચ્ચુપ્પન્નિય. પું [પ્રત્યુત્પન્નિય]

વર્તમાનકાલિક

પચ્ચુવગાચ્છ. ધાં [પ્રતિ+અવ+ગમ્]

સામે જવું

પચ્ચુવસમ. ધાં [પ્રતિ+અવ+શમ્]

પ્રતિ ઉપશાંત થયેલ

પચ્ચુવસમિતા. કૃં [પ્રત્યુપશમ્ય]

પ્રતિ ઉપશાંત થઈને

પચ્ચુવેક્ષ. ધાં [પ્રતિ+અવ+ઈક્ષ]

નિરીક્ષણ કરવું, અવલોકવું

પચ્ચુવેક્ષમાણ. કૃં [પ્રત્યુપેક્ષમાણ]

નિરીક્ષણ કરતો, અવલોકીને

પચ્ચુવેક્ષિતા. કૃં [પ્રત્યુપેક્ષ્ય]

જુઓ ઉપર

પચ્ચૂસ. નં [પ્રત્યૂષ]

પ્રાતઃકાળ, પરોઢ

પચ્ચૂસકાલ. પું [પ્રત્યૂષકાલ]

પ્રભાતનો સમય, પરોઢીયું

પચ્ચોગિલ. ધાં [પ્રતિ+અવ+ગલ્]

રસ કે સ્વાદ લેવો, આસ્વાદન કરવું

પચ્ચોગિલત. કૃં [પ્રત્યવગિલત્]

સ્વાદ લેતો, આસ્વાદન કરતો

પચ્ચોગિલમાણ. કૃં [પ્રત્યવગિલત્] જુઓ ઉપર

પચ્ચોત્તર. ધાં [પ્રતિ+અવ+તૃ]

નીચે ઉતરવું

પચ્ચોત્તરિત્તા. કૃં [પ્રત્યવતીર્ય]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોનિયત્ત. વિશેં [પ્રત્યવનિવૃત્ત]

ઊંચે ઉછળીને નીચે પડેલ

પચ્ચોનિવયંત. વિશેં [પ્રત્યવનિપતત્]

ઉછળીને નીચે પડવું તે

પચ્ચોયડ. નં [દે.]

કિનારા નજીકના ઊંચા પ્રદેશને આચ્છાદિત

પચ્ચોયર. ધાં [પ્રતિ+અવ+તૃ]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોયરિત્તા. કૃં [પ્રત્યવતીર્ય]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોરુભ. ધાં [પ્રતિ+અવ+રુહ]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોરુભિત્તા. કૃં [પ્રત્યવરુહા]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોરુહ. ધાં [પ્રતિ+અવ+રુહ]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોરુહિત્તા. કૃં [પ્રત્યવરુહા]

નીચે ઉતરીને

પચ્ચોવયમાણ. કૃં [પ્રત્યવપતત્]

સામે આવવું

પચ્ચોસવ્ક. ધાં [પ્રતિ+અવ+ષ્વષ્ક]

નીચે ઉપરવું, પાછા ખસવું

પચ્ચોસવ્કંત. કૃં [પ્રત્યવષ્વષ્ક]

નીચે ઉતરવું તે

પચ્ચોસવ્કમાણ. કૃં [પ્રત્યવષ્વષ્કમાન]

નીચે ઉતરતો

પચ્ચોસવ્કિત્તૅ. કૃં [પ્રત્યવષ્વષ્કિતુમ્]

નીચે ઉતરવા માટે, પાછા ફરવા માટે

પચ્ચોસકિત્તા. કૃં [પ્રત્યવષ્વષ્ક્ય]

નીચે ઉતરીને, પાછા ફરીને

પચ્છ. નં [પશ્ચાત્]

ચરમ, શેષ પાછળ, પૃષ્ઠભાગ, પશ્ચિમ દિશા

પચ્છંભાગ. નં [પશ્ચાદ્ભાગ]

પાછળનો ભાગ

પચ્છકમ્મ. નં [પશ્ચાત્કર્મન્]

ગૌચરીનો એક દોષ-દાન આપ્યા પછી દાતા વાસણ

વગેરે સાફ કરે તે

પચ્છણ. નં [પ્રતક્ષણ]

ચામડી કે છાલના ઝીણા ટુકડા કરવા તે

પચ્છણા. નં [પ્રતક્ષણ]

જુઓ ઉપર

પચ્છન્ન. ત્રિં [પ્રચ્છન્ન]

ગુપ્ત, અપ્રકટ

પચ્છન્નકાલ. પું [પ્રચ્છન્નકાલ]

અપ્રગટકાળ, વાદળા વગેરેથી ઢંકાયેલો દિવસ

પચ્છન્નભાસિ. પું [પ્રચ્છન્નભાષિન્]

ગુપ્તભાષી

પચ્છય. પું [પ્રચ્છદ]

વસ્ત્રવિશેષ, દુપટ્ટો, પછેડી

પચ્છલ્લ. પું [દે.]

જુઓ 'પચ્છલ'

પચ્છવત્થુક. પું [પશ્ચાદ્ વાસ્તુક]

ઘરનો પાછળનો ભાગ

પચ્છા. અં [પશ્ચાત્]

અનંતર, પછી, પરલોક, પરજન્મ

પચ્છાઇય. ત્રિં [પ્રચ્છાદિત]

ઢાંકેલું

પચ્છાઉત્ત. ત્રિં [પશ્ચાદાયુક્ત]

સાધુ વહોરવા પધારે પછી ચૂલા ઉપરથી નીચે

ઉતારેલ

પચ્છાક. પું [પ્રચ્છાદક]

એક વસ્ત્ર વિશેષ, સાધુના ચૌદ ઉપકરણમાનું એક

પચ્છાકડ. ત્રિં [પશ્ચાત્કૃત]

નિરાકરણ કરેલ, સાધુનો વેશ ઉતારી ફરી ગૃહસ્થ

બનેલ

પચ્છાકમ્મ. નં [પશ્ચાત્કર્મન્]

ગૌચરી સંબંધિ એક દોષ જેમાં ગૃહસ્થ વહોરાવ્યા પછી

વાસણ આદિ સચિત્ત પાણીથી સાફ કરે

પચ્છાકમ્મિયા. સ્ત્રી૦ [પશ્ચાત્કર્મિકા]

‘પશ્ચાત્કર્મ’ સંબંધિ

પચ્છાણુતાવ. પુ૦ [પશ્ચાનુતાપ]

પસ્તાવો, પશ્ચાત્તાપ

પચ્છાણુતપ્પિ. ત્રિ૦ [પશ્ચાનુતાપિન]

અનુતાપ કર્તા, પશ્ચાત્તાપ કરનાર

પચ્છાદણ. ન૦ [પ્રચ્છાદન]

ઢાંકવું તે

પચ્છાનિવાહ. પુ૦ [પશ્ચાદ-નિપાતિન]

ચારિત્ર ગ્રહણ કર્યા બાદ તેમાંથી ચ્યુત થનાર

પચ્છાનુતાવ. ત્રિ૦ [પશ્ચાનુતાપ]

પશ્ચાત્તાપ, પસ્તાવો

પચ્છાનુતાવય. પુ૦ [પશ્ચાનુતાપક]

પશ્ચાત્તાપ કરનાર

પચ્છાનુતાવિય. પુ૦ [પશ્ચાદનુપાતિક]

પશ્ચાત્તાપ અથવા પસ્તાવો કરનાર

પચ્છાનુપુર્વી. સ્ત્રી૦ [પશ્ચાનુપૂર્વી]

ઉલટોક્રમ ગણવો, છેલ્લેથી અનુક્રમ ગણવો

પચ્છાનુસય. ત્રિ૦ [પશ્ચાદનુશય]

પછીથી ખેદ-ગર્વ કે પસ્તાવો કરનાર

પચ્છાહ્તા. કૃ૦ [પ્રચ્છાહ્તા]

ઢાંકીને

પચ્છાયણ. ન૦ [પ્રચ્છાદન]

ઢાંકવું તે, છત ઉપરનું આચ્છાદનનું એક પડ

પચ્છાવ. ધા૦ [પ્ર+તક્ષ]

છોલોવું, પાતળું કરવું

પચ્છાવાય. પુ૦ [પશ્ચાદ્વાત]

વનસ્પતિને સામાન્ય હિતકર પવન

પચ્છાવિય. પુ૦ [પ્રતક્ષિત]

છોલેલ, પાતળું કરેલ

પચ્છાવેન્તા. કૃ૦ [પ્રતક્ષ્ય]

છોલીને

પચ્છાસંથવ. પુ૦ [પશ્ચાત્સંસ્તુત]

પાછળના સંબંધથી પરિચય આપવો

પચ્છાસંથુય. વિશે૦ [પશ્ચાત્સંસ્તુત]

જુઓ ઉપર

પચ્છિત્ત. ન૦ [પ્રાયશ્ચિત]

પ્રાયશ્ચિત્, પાપની શુદ્ધિ કે ક્ષય કરવાની પ્રવૃત્તિ

પચ્છિત્તકરણ. ન૦ [પ્રાયશ્ચિતકરણ]

કરેલ દોષને ધોવા માટે સુકૃત કરવું તે, પ્રાયશ્ચિત લેવું તે

પચ્છિત્તદાન. ન૦ [પ્રાયશ્ચિતદાન]

‘પ્રાયશ્ચિત’ આપવું તે

પચ્છિત્તાઢવગ. પુ૦ [પ્રાયશ્ચિતાઢવક]

‘પ્રાયશ્ચિત’નો આરંભ કરનાર

પચ્છિમ. ત્રિ૦ [પશ્ચિમ]

પાછલું, પાછળનું, પશ્ચિમ દિશા, પાશ્ચાત્ય

પચ્છિમંત. ન૦ [પશ્ચિમત્]

પશ્ચિમ દિશાનું

પચ્છિમકંઠભાઓવગતા. સ્ત્રી૦ [પશ્ચિમકંઠભાગોવગતા]

પાછળના કાંઠાના ભાગે પ્રાપ્ત

પચ્છિમકાલ. પુ૦ [પશ્ચિમકાલ]

પછલો વખત, સંલેખનાનો સમય, અંતકાળ

પચ્છિમગ. ત્રિ૦ [પશ્ચિમક]

પશ્ચિમ દિશાનું

પશ્ચિમઢ. ન૦ [પશ્ચિમાર્ધ]

પશ્ચિમનું અડધું

પચ્છિમત. ત્રિ૦ [પશ્ચિમક]

પશ્ચિમ દિશાનું

પચ્છિમદારિયા. સ્ત્રી૦ [પશ્ચિમદારિકા]

પશ્ચિમ દ્વારવાળા (નક્ષત્ર-વિશેષ)

પચ્છિમદ્ધ. ન૦ [પશ્ચિમાર્ધ]

પશ્ચિમ તરફનો અડધો ભાગ

પચ્છિમય. ત્રિ૦ [પશ્ચિમક]

પશ્ચિમ દિશાનું

પચ્છિમસંલેહના. સ્ત્રી૦ [પશ્ચિમસલ્લેહના]

સંથારો,

અંતિમ સંલેખના

પચ્છિયપિઢગ. ન૦ [પક્ષિકાપિટક]

એક પટારી કે પેટી

પચ્છિયપિડય. ન૦ [પક્ષિકાપિટક]

જુઓ ઉપર

પચ્છિયાપિડય. ન૦ [પક્ષિકાપિટક]

જુઓ ઉપર

પચ્છિલ્લ. ત્રિ૦ [પશ્ચિમ]

જુઓ 'પચ્છિમ'

પચ્છિલ્લગ. પુ૦ [પીશ્વમક]

જુઓ 'પચ્છિમગ'

પચ્છિલ્લયઠ. ત્રિ૦ [પશ્ચિમક]

જુઓ 'પચ્છિમગ'

પચ્છોક. ધા૦ [પ્ર+ક્ષાલય]

ચપેટા મારવા, ધોવું

પચ્છોવવન્ન. વિશે૦ [પશ્ચાદુપપન્ન]

પછીથી ઉત્પન્ન

પચ્છોવવન્નગ. વિશે૦ [પશ્ચાદુપપન્નક]

પછીથી ઉત્પન્ન થયેલ

પજંપમાણ. કૃ૦ [પ્રજલ્પત]

બોલતું, બબડાટ કરતું

પજંપાવન. ન૦ [પ્રજલ્પન]

કથન કરવું, બોલવું

પજંપિય. ન૦ [પ્રજલ્પિત]

કથિત, કહેલ

પજણ. ત્રિ૦ [પજન]

ઉત્પન્ન કરનાર

પજણણ. ન૦ [પ્રજનન]

લિંગ, પુરુષ ચિહ્ન, ઉત્પાદક

પજહ. ધા૦ [પ્ર+હા]

ત્યાગ કરવો

પજા. ધા૦ [પ્ર+જન્]

જન્મવું, પ્રસૂતિ થવી, પ્રસરવું

પજુંજ. ધા૦ [પ્ર+યુજ]

પ્રયોજવું, જોડવું

પજૂહિય. પુ૦ [પ્રયૂથિક]

ચાચકગણને દેવાયેલ,

જૂથ-સમૂહને અપાયેલ

પજેમણગ. પુ૦ [પ્રજેમનક]

ભોજનગ્રહણ

પજેમામણ. ન૦ [પ્રજેમન]

ભોજન લેવું તે

પજોગ. પુ૦ [પ્રયોગ]

જુઓ 'પઓગ'

પજ્જ. ન૦ [પદ્ય]

પદ્ય, છંદોબદ્ધ પદ્ય

પજ્જ. ન૦ [પાદ્ય]

પગ ધોવાનું પાણી

પજ્જ. ધા૦ [પાયય]

પાન કરાવવું, પીડાવવું

પજ્જઅ. પુ૦ [પર્યાય]

સર્વતઃ લાભ-પ્રાપ્તિ

પજ્જંત. પુ૦ [પર્યન્ત]

અંત, છેડે

પજ્જગ. પુ૦ [પ્રાર્યક]

પરદાદા, પિતામહના પિતા

પજ્જણવ. ન૦ [પાયનક]

પીણું

પજ્જણ્ણ. પુ૦ [પર્જન્ય]

વાદળા, વરસાદ

પજ્જત્ત. પુ૦ [પર્યાપ્ત]

જેણે આહારાદિ પર્યાપ્તિ પૂરી કરેલ છે તેવો જીવ, સંપૂર્ણ,

પજ્જત્ત. પુ૦ [પર્યાપ્ત]

પન્નવણા - સૂત્રનું એક દ્વાર

પજ્જત્તગ. પુ૦ [પર્યાપ્તિક]

જુઓ ઉપર

પજ્જત્તગનામ. ન૦ [પર્યાપ્તિકનામન્]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ-વિશેષ

પજ્જત્તનામ. ન૦ [પર્યાપ્તિનામન્]

જુઓ ઉપર

પજ્જત્તભાવ. પુ૦ [પર્યાપ્તિભાવ]

પૂર્ણતાનો ભાવ

પજ્જત્તય. પુઠ્ઠ [પર્યાપ્તિક]

જુઓ 'પજ્જત્ત'

પજ્જત્તા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પર્યાપ્તિક]

જુઓ 'પજ્જત્ત'

પજ્જન્તિ. સ્ત્રીઠ્ઠ [પર્યાપ્તિ]

આહારાદિ છ પ્રકારની પર્યાપ્તિ, સંપૂર્ણતા

પજ્જન્તિભાવ. પુઠ્ઠ [પર્યાપ્તિભાવ]

પૂર્ણતાનો ભાવ

પજ્જન્તિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પર્યાપ્તિકા]

જેનું સ્વરૂપ સારીરીતે સમજવામાં આવે તે ભાષા

પજ્જન્તી. સ્ત્રીઠ્ઠ [પર્યાપ્તિ]

જુઓ 'પાજ્જન્તિ'

પજ્જભાએન્તા. કૃઠ્ઠ [પર્યાભાજ્ય]

ચોતરફથી ડરી જઈને

પજ્જભાય. ધાઠ્ઠ [પરિ+આ+ભાજય]

ચારે તરફથી ડરાવવું

પજ્જય. પુઠ્ઠ [પર્યવ]

લબ્ધિ અપયાપ્તો, શ્રુતજ્ઞાનનો એક ભેદ

પજ્જય. પુઠ્ઠ [પ્રાર્યક]

દાદા, પિતામહના પિતા

પજ્જરય. પુઠ્ઠ [પ્રજરક]

રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો એક નરકાવાસ

પજ્જલ. ત્રિઠ્ઠ [પ્રજ્જલ]

પ્રકાશતું, સળગતું

પજ્જલ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+જ્વલ]

સળગાવવું

પજ્જલંત. કૃઠ્ઠ [પ્રજ્વલત]

દીપતું, ઝળહળતું

પજ્જલણ. નઠ્ઠ [પ્રજ્વલન]

વધુ સળગવું

પજ્જલિય. ત્રિઠ્ઠ [પ્રજ્વલિત]

સળગી ઉઠેલ, જાગૃત થયેલ

પજ્જવ. પુઠ્ઠ [પર્યવ]

દ્રવ્ય અને ગુણનું રૂપાંતર થવું, વિશેષતા,

પજ્જવ. પુઠ્ઠ [પર્યવ]

એક વસ્તુના ભિન્ન ભિન્ન નામો,

પજ્જવ. પુઠ્ઠ [પર્યવ]

એક અવસ્થામાંથી બીજી અવસ્થામાં જવું તે

પજ્જવ. પુઠ્ઠ [પર્યવ]

કાલકૃત અવસ્થા

પજ્જવગાવ્ઝર. નઠ્ઠ [પર્યવાગ્રાક્ષર]

સર્વ આકાશ પ્રદેશને અનંતગુણ કરીએ એટલા એક

એક આકાશના પ્રદેશના અગુરુ લઘુપર્યાય છે તે

પજ્જવચરય. પુઠ્ઠ [પર્યવચરક]

પર્યાયાનુસાર ફરવું તે

પજ્જવજાત. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવજાત]

જ્ઞાન વગેરે પર્યાયની ઉત્પત્તિવાળું, ભિન્ન અવસ્થાને

પ્રાપ્ત, જૂનું થયેલું,

પજ્જવજાત. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવજાત]

વિષયોપભોગનું અનુષ્ઠાન

પજ્જવજાતલેસ. વિશેઠ્ઠ [પર્યવજાતલેશ્ય]

પ્રતિ સમય વિશુદ્ધિ પ્રાપ્ત, બાળ મરણ વિશેષ

પજ્જવજાય. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવજાત]

જુઓ 'પજ્જવજાત'

પજ્જવનામ. નઠ્ઠ [પર્યવનામન]

તે-તે ધર્મ કે સ્વભાવ આશ્રિત નામ-વિશેષ

પજ્જવપદ. નઠ્ઠ [પર્યવપદ]

'પર્યવ' - પદ

પજ્જવયાત. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવજાત]

જુઓ 'પજ્જવજાત'

પજ્જવસાણ. નઠ્ઠ [પર્યવસાન]

અંત, અવસાન

પજ્જવસિત. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવસિત]

અંતવાળું

પજ્જવસિય. ત્રિઠ્ઠ [પર્યવસિત]

અંતવાળું

પજ્જાય. પુઠ્ઠ [પર્યાય]

સમાન અર્થ, અનુક્રમ, પ્રકાર રહસ્ય

પજ્જાય. પુઠ્ઠ [પર્યાય]

વસ્તુની ઉત્તરોત્તર અવસ્થા

પજ્જાય. પું [પર્યાય]

પદાર્થધર્મ, વસ્તુગુણ

પજ્જાલ. ધાં [પ્ર+જ્જાલય]

સળગાવવું

પજ્જાલિય. નં [પ્રજ્જાલિત]

સળગાવેલ

પજ્જાલિયા. કૃં [પ્રજ્જાલ્ય]

સળગાવીને

પ્રજ્જાલેત્ત. કૃં [પ્રજ્જાલયિતુમ્]

સળગાવવા માટે

પ્રજ્જાલેત્તા. કૃં [પ્રજ્જાલ્ય]

સળગાવીને

પજ્જિજ્જમાણ. ત્રિં [પાય્યમાન]

પીવાલાયક, પીવડાવવામાં આવતું

પજ્જિયા. સ્ત્રીં [પાર્યિકા]

દાદી, નાની

પજ્જુન્ન. વિં [પ્રદ્યુમ્ન]

વાસુદેવ કળ ના પુત્ર, સાડા ત્રણ કરોડ કુમારોમાં મુખ્ય, તેમની માતાનું નામ રાણી રુપિણી હતું, છેલ્લે તેણે ભઠ્ઠા અરિષ્ટનેમિ પાસે દીક્ષા લીધી. શત્રુંજય પર્વતે મોકલે ગયા

પજ્જુન્નચમાસમણ. વિં [પ્રદ્યુમ્નક્ષમાશ્રમણ]

ચૂર્ણિકાર જિનદાસગણિમહત્તર દ્વારા વંદન અને સ્મરણ કરાયેલ એક આચાર્ય

પજ્જુન્નસેન. વિં [પ્રદ્યુમ્નસેન]

ચકવર્તી બંધદત્ત ની પત્ની (રાણી) પડ્ડા ના પિતા

પજ્જુવટ્ઠિય. વિશેં [પ્રત્યુપસ્થિત]

ઉદ્યત થયેલ

પજ્જુવત્થિય. વિશેં [પ્રત્યુપસ્થિત]

જુઓ ઉપર

પજ્જુવાસ. ધાં [પરિ+ઉપ+આસ]

સેવા કરવી, ભક્તિ કરવી

પજ્જુવાસણ. નં [પર્યુપાસન]

સેવા, ઉપાસના

પજ્જુવાસણયા. સ્ત્રીં [પર્યુપાસના] જુઓ ઉપર

પજ્જુવાસણા. સ્ત્રીં [પર્યુપાસના] જુઓ ઉપર

પજ્જુવાસણિજ્જ. ત્રિં [પર્યુપાસનીય]

ભક્તિ-સેવા-પર્યુપાસના કરવા યોગ્ય

પજ્જુવાસમાણ. કૃં [પર્યુપાસીન]

સેવા કરતો

પજ્જુવાસિત્ત. કૃં [પર્યુપાસિતુમ્]

સેવા કે પર્યુપાસના કરવા માટે

પજ્જુવાસિત્તા. કૃં [પર્યુપાસ્ય]

સેવા-ભક્તિ ઉપાસના કરતો

પજ્જુવાસિય. કૃં [પર્યુપાસિત]

સેવા કરેલ

પજ્જુવાસેત્તા. કૃં [પર્યુપાસ્ય]

સેવા કરીને

પજ્જેત્તા. કૃં [પાયયિત્વા]

પાન કરાવીને

પજ્જેયવ્વ. નં [પાયતવ્ય]

પીવા યોગ્ય

પજ્જોઅ. વિં [પ્રદ્યોત]

ઉજ્જેનીનો રાજા, તે મહસેન તથા ચંડપજ્જોઅ બંને નામે ઓળખાય છે. તેને સિવા વગેરે આઠ પત્ની (રાણી) હતી, રાજા ધુંધુમાર સાથે યુદ્ધ કરી અંગારવડે નામની પત્ની મેળવેલી, તેના પાલઅ અને ગોપાલઅ નામે પુત્રો તથા વાસવદત્તા નામે પુત્રી હતી, ચંડકણ નામે મંત્રી હતો, નલગિરિ નામનો એક મહાન હાથી તેની પાસે હતો, શતાનીક રાજાની પત્ની મિગાવડે ને મેળવવા તેણે ચઢાઈ કરેલી વગેરે ...

પજ્જોઝય. વિશેં [પ્રદ્યોતિત]

પ્રકાશિત, પ્રગટ કરેલ

પજ્જોતિત. વિશેં [પ્રદ્યોતિત]

પ્રકાશિત, પ્રગટ કરેલ

પજ્જોય. પું [પ્રદ્યોત]

પ્રકાર, ઉદ્યોત

પજ્જોયન. વિં [પ્રદ્યોતન]

જુઓ 'પજ્જોઅ'

પજ્જોયગર. ત્રિં [પ્રદ્યોતકર]

પ્રકાશકર્તા

પજ્જોસવ. ધાં [પરિ+વસ]

વાસ કરવો, રહેવું,

પજ્જોસવ. ધાં [પરિ+વસ]

પર્યુષણ પર્વ આરાધવું

પજ્જોસવણા. સ્ત્રીં [પર્યુષણા]

પ્રસિદ્ધ જૈનપર્વ વિશેષ, , વર્ષાકાળ

પજ્જોસવણા. સ્ત્રીં [પર્યુષણા]

એક જ સ્થાને વર્ષાવાસ વ્યતિત કરવો તે

પર્યુષણમાં કરવા યોગ્ય શાસ્ત્ર વિહિત આચાર

પજ્જોસવણાકલ્પ. પું [પર્યુષણાકલ્પ]

વર્ષાકલ્પ

પજ્જોસવિત. ત્રિં [પર્યુષિત]

સ્થિત, રહેલ, પર્યુષણ કલ્પ મુજબનું આચરણ

પજ્જોસવિત્ત. કૃં [પર્યુષિતુમ્]

વર્ષાવાસ રહેવા માટે

પજ્જોસવિય. ત્રિં [પર્યુષિત]

જુઓ 'પજ્જોસવિત'

પજ્જોસવેંત. કૃં [પરિવસત્]

સ્થિત, રહેતો

પજ્જોસવેત્ત. કૃં [પર્યુષિતુમ્]

વર્ષાવાસ રહેવા માટે

પજ્જોસવેમાણ. કૃં [પરિવસત્]

સ્થિત, રહેતો

પજ્ઞાંઝમાણ. કૃં [પજ્ઞાંઝમાણ]

શબ્દ કરતો, અવાજ કરતો

પજ્ઞાય. નં [પ્રધ્યાત]

ચિંતન કરેલ, વિચારેલ

પજ્ઞાંઝમાણ. કૃં [પજ્ઞાંઝમાણ]

શબ્દ કરતો

પટ. પું [પટ]

વસ્ત્ર, કપડું

પટ્ટ. પું [પટ્ટ]

હોંશીયાર, ચતુર

પટ્ટ. પું [પટ્ટ]

પહેરવાનું એક વસ્ત્ર-દુપટ્ટો, પછેડી, ધાતુના પતરા,

સાધ્વીજીનું એક ઉપકરણ, કીડાની લાળના સુતર,

કવચ-ઉપર બાંધવાનો પટ્ટો, લેખની તકતી, પટોળું,

ચોલપટ્ટક, શિલાપટ્ટક

પટ્ટકાર. પું [પટ્ટકાર]

વણકર

પટ્ટગ. પું [પટ્ટક]

આસન વિશેષ

પટ્ટગાર. પું [પટ્ટકાર]

વણકર

પટ્ટણ. નં [પત્તન]

મોટું શહેર, પાટણ

પટ્ટણપતિ. પું [પત્તનપતિ]

નગરપતિ

પટ્ટણપહ. પું [પત્તનપથ]

નગરનો માર્ગ

પટ્ટણમહ. પું [પત્તનમહ]

નગરનો મહોત્સવ

પટ્ટણમારી. સ્ત્રીં [પત્તનમારી]

નગરમાં ફેલાયેલ મરકી કે તેવો રોગ

પટ્ટણવહ. પું [પત્તનવધ]

નગરમાં વધ થવો તે

પટ્ટય. નં [પટ્ટક]

સ્નાન માટેનો પાટલો, જુઓ 'પટ્ટ'

પટ્ટસાહિયા. સ્ત્રીં [પટ્ટસાટિકા]

પટોળું

પટ્ટિયા. સ્ત્રીં [પટ્ટિકા]

લાકડાની પટ્ટી, પાટલી

પટ્ટિસ. પું [પટ્ટિશ]

નાલ, એક જાતનું અસ્ત્ર

પટ્ટીયા. સ્ત્રીં [પટ્ટિકા]

જુઓ 'પટ્ટિયા'

પટ્ટ. ત્રિં [પૃષ્ઠ]

પૂછાયેલ, પંડિત, વાચાળ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પટ્ટ. વિશેઁ [પ્રષ્ઠ]

અગ્રેસર, કુશળ, નિપુણ

પટ્ટ. નઁ [પૃષ્ઠ]

પીઠ, શરીરનો પાછળનો ભાગ

પટ્ટ. નઁ [સ્પૃષ્ઠ]

જેનો સ્પર્શ કરાયો હોય તે

પટ્ટવ. ધાઁ [પ્ર+સ્થાપય]

પ્રસ્થાન કરાવવું, મોકલવું, પ્રારંભ કરવો

પટ્ટવ. ધાઁ [પ્ર+સ્થાપય]

પ્રવૃત્તિ કરાવવી,

પટ્ટવ. ધાઁ [પ્ર+સ્થાપય]

પ્રાયશ્ચિત આપવું

પટ્ટવળ. નઁ [પ્રસ્થાપન]

પ્રકૃષ્ટ સ્થાપન, પ્રારંભ

પટ્ટવળા. સ્ત્રીઁ [પ્રસ્થાપના]

પ્રકૃષ્ટસ્થાપના, પ્રાયશ્ચિત દાન

પટ્ટવય. પુઁ [પ્રસ્થાપક]

પ્રવર્તક, પ્રવૃત્તિ કરાવનાર, પ્રારંભ કરનાર

પટ્ટવિજ્જમાણ. કૃઁ [પ્રસ્થાપ્યમાન]

પ્રસ્થાપના કરતો

પટ્ટવિત. ત્રિઁ [પ્રસ્થાપિત]

સ્થાપેલું, આરંભેલું

પટ્ટવિત્તા. કૃઁ [પ્રસ્થાપિતા]

પ્રાયશ્ચિતનો આરંભ કરવો તે

પટ્ટવિય. ત્રિઁ [પ્રસ્થાપિત]

સ્થાપેલું, આરંભેલું

પટ્ટવિયવ્વ. કૃઁ [પ્રસ્થાપયિતવ્ય]

સ્થાપના યોગ્ય, પ્રાયશ્ચિતદાન યોગ્ય

પટ્ટવિયા. સ્ત્રીઁ [પ્રસ્થાપિત]

જુઓ 'પટ્ટવિત્તા'

પટ્ટવેત્તા. કૃઁ [પ્રસ્થાપ્ય]

પ્રસ્થાપના કરીને

પટ્ટાવ. ધાઁ [પ્ર+સ્થાપય]

જુઓ 'પટ્ટવ'

પટ્ટાવિયવ્વ. કૃઁ [પ્રસ્થાપયિતવ્ય]

પ્રસ્થાપના યોગ્ય, પ્રાયશ્ચિતદાન યોગ્ય

પટ્ટિ. સ્ત્રીઁ [પૃષ્ઠિ]

જુઓ 'પટ્ટ-પૃષ્ઠ'

પટ્ટિત. વિશેઁ [પ્રસ્થિત]

પ્રયાણ કરેલ

પટ્ટિમંસ. પુઁ [પીઠમાંસ]

પીઠનું માંસ

પટ્ટિય. ત્રિઁ [પ્રસ્થિત]

પ્રયાણ કરેલ

પટ્ટિવેત્તાણં. કૃઁ [પ્રસ્થાપ્ય]

સ્થાપના કરીને

પટ્ટી. સ્ત્રીઁ [પૃષ્ઠિ]

જુઓ 'પટ્ટિ'

પટ. પુઁ [પટ]

વસ્ત્ર, કપડું

પટ. ધાઁ [પત]

પડવું

પટંત. કૃઁ [પતત્]

પડતો

પટંતર. નઁ [પૃષ્ઠન્તર]

પડખામાં

પટકાર. પુઁ [પટકાર]

વણકર

પટગ. પુઁ [પટક]

જુઓ 'પટ્ટ'

પટગસાડગ. પુઁ [પટકસાટક]

અધોવસ્ત્ર

પટગસાડયા. સ્ત્રીઁ [પટકશાટિકા]

સાડી, પછેડી

પટણ. નઁ [તપન]

પડી જવું, પડવું

પટણીય. વિશેઁ [પ્રત્યનીક]

વિરોધી, પ્રતિપક્ષી

પટબુદ્ધિ. સ્ત્રીઁ [પટબુદ્ધિ]

ઘણાં સૂત્રોને ગ્રહણ કરવામાં સમર્થ બુદ્ધિવાળો

પડમંડવ. પુઠ [પટમણ્ડવ]

તંબુ, વસ્ત્રનો મંડપ

પડય. પુઠ [પટક]

જુઓ 'પટ્ટ'

પડયાણ. નઠ [પર્યાણ]

ઘોડા ઉપર બેસવાનું ઉપકરણ, પલાણ

પડલ. નઠ [પટલ]

પટલ, સમૂહ, જથ્થો, પડ, થર, પડલા-ગૌચરી વખતે પાત્ર ઢાંકવાના વસ્ત્ર વિશેષ

પડલગ. નઠ [પટલક]

અચ્છાદન વસ્ત્ર

પડલહત્થગ. પુઠ [પટલહસ્તક]

હાથમાં રહેલ પડલા-આચ્છાદન વસ્ત્ર

પડસંથારગ. પુઠ [પટસંસ્તારક]

સંથારો, સંથારા માટેનું ઉત્તનું વસ્ત્ર વિશેષ

પડસાડગ. પુઠ [પટશાટક]

અધોવસ્ત્ર

પડસાડય. પુઠ [પટશાટક]

અધોવસ્ત્ર

પડસાડિયા. સ્ત્રીઠ [પટશાટિકા]

સાડી, પછેડી

પડસાડિયા. સ્ત્રીઠ [પટશાટિકા]

સાડી, પછેડી

પડહ. પુઠ [પટહ]

મોટો ઢોલ, ઢંઢેરો

પડહચ્છ. નઠ [દે.]

પૂર્ણ, ભરેલ

પડહય. પુઠ [પટહક]

ઢોલ, વાજિંત્ર વિશેષ

પડાગ. સ્ત્રીઠ [પતાકા]

ધ્વજા, વાવટો, ચિન્હવાળો પદ્ધતિ,

પડાગ. સ્ત્રીઠ [પતાકા]

એક જાતનો સર્પ

પડાગસંઠિય. નઠ [પતાકાસંસ્થિત]

ધ્વજના આકારે રહેલ (એક સંસ્થાન)

પડાગા. સ્ત્રીઠ [પતાકા]

ધ્વજા, પતાકા

પડાગાઇપડાગ. નઠ [પતાકાતિપતાકા]

ધજા ઉપર ધજા

પડાગાઇપડાગા. સ્ત્રીઠ [પતાકાતિપતાકા]

જુઓ ઉપર

પડાગાતિપડાગા. સ્ત્રીઠ [પતાકાતિપતાકા] જુઓ ઉપર

પડાગાહરણ. નઠ [પતાકાહરણ]

પતાકાહરણ

પડાય. નઠ [પતાકા]

ધજા, પતાકા

પડિ. ત્રિઠ [પટિન્]

પટવાળું, વસ્ત્રવાળું

પડિ. અઠ [પ્રતિ]

દરેક, પ્રતિપક્ષી

પડિઅરણ. નઠ [પ્રતિચરણ]

સેવા, શુશ્રુષા

પડિઅરણા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિચરણા]

બીમારની સેવાભક્તિ-આદર-સત્કાર, આલોચના

પડિઆય. ધાઠ [પ્રતિ+આ+દા]

ફરીથી ગ્રહણ કરવું

પડિઉચ્ચારેયવ્વ. ત્રિઠ [પ્રત્યુચ્ચરિતવ્ય]

સામું બોલવું તે

પડિએત્ત. કૃઠ [પ્રત્યેત્તુમ્]

પાછળ જવું

પડિંસુયા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિશ્રુત]

પ્રતિશબ્દ, પ્રતિધ્વનિ

પડિકપ્પ. ધાઠ [પ્રતિ+કૃપ્]

સમજાવવું

પડિકપ્પ. ધાઠ [પ્રતિ+કલ્પય]

તૈયાર કરવું

પડિકપ્પાવેત્તા. કૃઠ [પ્રતિકલ્પ્ય]

સજાવીને

પડિકપ્પિય. ત્રિઠ [પ્રતિકલ્પિત]

સજાવેલ

પડિકપ્પેતા. કૃં [પ્રતિકલ્પ્ય]

સજાવીને

પડિકમણ. નં [પ્રતિક્રમણ]

અતિયાર-દોષથી પાછા ફરવું, પાપથી નિવર્તવું, એક આવશ્યક ક્રિયા

પડિકમણ. નં [પ્રતિક્રમણ]

‘આવસ્સય’ સૂત્રનું ચોથું અધ્યયન

પડિકમણ. નં [પ્રતિક્રમણ]

પ્રમાદથી થયેલ અશુભયોગ સેવનથી પાછા ખસવું

પડિકમ્મ. નં [પ્રતિકર્મન]

સંકલનાદિ ગણિત, ચિકિત્સા

પડિકુટ્ટ. ત્રિં [પ્રતિકુટ્ટ]

સમાજનો તિરસ્કાર પામેલ, નિંદ્ય, નિષિદ્ધ

પડિકુટ્ટકુલ. નં [પ્રતિકુટ્ટકૂલ]

પ્રતિષેધ કરેલ કુળ, નિષિદ્ધકુળ

પડિકૂલ. ત્રિં [પ્રતિકૂલ]

વિપરિત, ઉલટું

પડિકૂલ. ધાં [પ્રતિ+કૂલય]

વિપરિત કરવું

પડિકૂલતા. સ્ત્રીં [પ્રતિકૂલતા]

પ્રતિકૂલતા

પડિકૂલભાસિ. પું [પ્રતિકૂલભાષિન]

વીપરિત બોલનાર

પડિકોહ. પું [પ્રતિક્રોધ]

ક્રોધ સામે ક્રોધ કરવો

પડિકંત. ત્રિં [પ્રતિક્રાન્ત]

પ્રતિક્રમણ કરેલ, પાપથી પાછો વળેલ, દોષથી નિવર્તેલ

પડિક્કમ. ધાં [પ્રતિ+ક્રમ]

પ્રતિક્રમણ કરવું, પાછા ખસવું, પાપથી નિવર્તવું,

પડિક્કમ. ધાં [પ્રતિ+ક્રમ]

શરીર વિભૂષાદિ ક્રિયા

પડિક્કમણ. નં [પ્રતિક્રમણ]

જુઓ ‘પડિકમણ’

પડિક્કમણારિહ. પું [પ્રતિક્રમણાર્હ]

પ્રતિક્રમણ-પ્રાયશ્ચિત યોગ્ય, પ્રાયશ્ચિતનો એક ભેદ

પડિક્કમમાણ. કૃં [પ્રતિક્રમમાણ]

પ્રતિક્રમતો, પાપની આલોચનાદિ કરતો

પડિક્કમાવેતા. કૃં [પ્રતિક્રામ્ય]

પ્રતિક્રમીને

પડિક્કમિરં. કૃં [પ્રતિક્રામ્ય]

પ્રતિક્રમીને

પડિક્કમિરકામ. કૃં [પ્રતિક્રમિતુમ્]

પ્રતિક્રમવા-પાપથી પાછા ખસવા માટે

પડિક્કમિરત્ત. કૃં [પ્રતિક્રમિતુમ્]

પ્રતિક્રમવા માટે-પાપથી પાછા ફરવા માટે

પડિક્કમિરત્તા. કૃં [પ્રતિક્રમ્ય]

પ્રતિક્રમીને

પડિકમિરુ. કૃં [પ્રતિક્રમ્ય]

પ્રતિક્રમીને

પડિક્કમિરવ્વ. ત્રિં [પ્રતિક્રામિતવ્ય]

પ્રતિક્રમવા યોગ્ય, આલોચના યોગ્ય

પડિક્કમેરત્તા. કૃં [પ્રતિક્રમ્ય]

પ્રતિક્રમીને

પડિક્કમેરવ્વ. કૃં [પ્રતિક્રમિતવ્ય]

પ્રતિક્રમવા યોગ્ય, આલોચના યોગ્ય

પડિગત. ત્રિં [પ્રતિગત]

પાછું ગયેલું

પડિગય. ત્રિં [પ્રતિગત]

પાછું ગયેલું

પડિગહ. નં [પતદ્યહ]

જુઓ ‘પડિગહ’

પડિગાહ. ધાં [પ્રતિ+ગ્રહ]

ગ્રહણ કરવું, સ્વીકાર કરવો

પડિગાહગ. પું [પ્રતિગ્રાહક]

ગ્રહણ કરનાર

પડિગાહિરત્ત. કૃં [પ્રતિગ્રાહીતુમ્]

ગ્રહણ કરવાને માટે

પડિગાહિરત્તા. કૃં [પ્રતિગ્રાહ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પડિગાહિય. કૃં [પ્રતિગૃહીત]

ગ્રહણ કરેલ

પડિગાહેત્તૅ. કૃં [પ્રતિગ્રહીતુમ્]

ગ્રહણ કરવાને માટે

પડિગાહેત્તા. કૃં [પ્રતિગૃહ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પડિગાહેત્તુ. ત્રિં [પ્રતિગ્રહીત્]

ગ્રહણ કરનાર

પડિગ્ગહ. નં [પ્રતિગ્રહ]

પાત્ર, ભાજન, જે પદ્ધતિમાં બીજી કર્મપદ્ધતિના દલિક પરિણત થયા હોય તેવી પ્રકૃતિ, સાધુના પાત્ર, દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત પરિકર્મનો એક ભેદ

પડિગ્ગહગ. નં [પ્રતિગ્રહક]

કાષ્ઠના પાત્ર

પડિગ્ગહધર. ત્રિં [પ્રતિગ્રહધર]

કાષ્ઠના પાત્રને ધારણ કરનાર

પડિગ્ગહધારિ. ત્રિં [પ્રતિગ્રહધારિન્]

જુઓ ઉપર

પડિગ્ગહય. નં [પ્રતિગ્રહક]

કાષ્ઠના પાત્ર

પડિગ્ગહિય. ધાં [પ્રતિગૃહીત્]

ગ્રહણ કરવું, સ્વીકારવું

પડિગ્ગાહ. ધાં [પ્રતિ+ગ્રહ]

ગ્રહણ કરવું

પડિગ્ગાહિજ્જમાણ. કૃં [પ્રતિગૃહ્યમાણ]

ગ્રહણ કરતો

પડિગ્ગાહિત્તૅ. કૃં [પ્રતિગ્રહીતુમ્]

ગ્રહણ કરવાને માટે

પડિગ્ગાહિત્તે. કૃં [પ્રતિગ્રહીતુમ્]

જુઓ ઉપર

પડિગ્ગાહિત્તા. સ્ત્રીં [પ્રતિગૃહીત]

ગ્રહણ કરેલ

પડિગ્ગાહિય. નં [પ્રતિગૃહીત]

ગ્રહણ કરેલ

પડિગ્ગાહેંત. કૃં [પ્રતિગૃહ્યત્]

ગ્રહણ કરવું તે

પડિગ્ગાહેજ્જમાણ. કૃં [પ્રતિગૃહ્યમાણ]

ગ્રહણ કરતો

પડિગ્ગાહેત્તૅ. કૃં [પ્રતિગ્રહીતુમ્]

ગ્રહણ કરાવને માટે

પડિગ્ગાહેત્તા. કૃં [પ્રતિગૃહ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પડિગ્ગાય. પું [પ્રતિઘાત]

વિનાશ, પ્રતિષેધ, નિરોધ, નિરાકરણ

પડિઘાત. પું [પ્રતિઘાત]

જુઓ ઉપર

પડિઘાય. પું [પ્રતિઘાત]

જુઓ ઉપર

પડિચંદ. પું [પ્રતિચંદ્ર]

ઉત્પાત સૂચક બીજો ચંદ્ર

પડિચર. ધાં [પ્રતિ+ચર]

સામે ચાલવું, સેવા કરવી

પડિચાર. પું [પ્રતિચાર]

ગોઠવણ, વ્યવસ્થા

પડિચિદ્. ધાં [પ્રતિ+સ્થા]

સ્થીર થવું

પડિચોદ્જ્જ. કૃં [પ્રતિચોદ્ય]

પ્રેરણા કરીને

પડિચોદ્જ્જમાણ. કૃં [પ્રતિચોદ્યમાણ]

પ્રેરણા કરતો

પડિચોદ્તુ. ત્રિં [પ્રતિચોદિત્]

પ્રેરણા કરનાર

પડિચોય. ધાં [પ્રતિ+ચોદય]

પ્રેરણા કરવી

પડિચોયણા. સ્ત્રીં [પ્રતિચોદના]

પ્રેરણા, ઉપદેશ, નિર્ભર્ત્સનાપૂર્વક પ્રેરણા

પડિચ્છ. ધાં [પ્રતિ+ચ્છ]

ગ્રહણ કરવું

પડિચ્છ. કૃં [પ્રતિચ્છત્]

ગ્રહણ કરીને

પડિચ્છગ. પું [પ્રતીચ્છક]

ગુર્વાજ્ઞાપૂર્વક સૂત્રાર્થ ગ્રહણ કરવા બીજા પાસે રહેનાર
સાધુ, જ્ઞાનનો અભિલાષી

પડિચ્છણ. નં [પ્રતીચ્છન]

બીજા ગણમાં જઈ સૂત્રાર્થ ગ્રહણ કરનાર

પડિચ્છન્ન. વિશેં [પ્રતીચ્છન્ન]

ઢંકાયેલું

પડિચ્છમાણ. કૃં [પ્રતીચ્છત્]

સૂત્રાર્થ ગ્રહણ કરતો

પડિચ્છયણ. નં [પ્રતિચ્છાદન]

આચ્છાદન, ઢંકણ

પડિચ્છાદણ. નં [પ્રતિચ્છાદન]

જુઓ ઉપર

પડિચ્છાયણ. નં [પ્રતિચ્છાદન]

જુઓ ઉપર

પડિચ્છાવેમાણ. કૃં [પ્રત્યેષયત્]

ગ્રહણ કરવું તે

પડિચ્છિજ્જ. કૃં [પ્રતિચ્છિય]

ગ્રહણ કરીને

પડિચ્છિત્ત. કૃં [પ્રત્યેષિતુમ્]

ગ્રહણ કરવાને માટે

પડિચ્છિત્તા. કૃં [પ્રતીષ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પડિચ્છિન્ન. નં [પ્રતિચ્છિન્ન]

ગ્રહણ કરેલ

પડિચ્છિય. ત્રિં [પ્રતીષ્ણિત]

ગ્રહણ કરેલ, પ્રતિષ્ણિત

પડિચ્છીણ. પું [પ્રતિચ્છિક]

પ્રતિક્ષા કરનાર, ઉમેદવાર, અભિલાષી

પડિચ્છેજ્જ. કૃં [પ્રતિચ્છેદ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પડિચ્છેમાણ. ત્રિં [પ્રતીચ્છત્]

શાસ્ત્રાર્થ ગ્રહણ કરવો, પ્રતીક્ષા કરવી

પડિચ્છિંદ. ધાં [પ્રતિચ્છિંદ]

છેદવું

પડિજાગર. ધાં [પ્રતિ+જાગૃ]

જાગવું

પડિજાગરમાણ. કૃં [પ્રતિજાગૃત્]

જાગતો

પડિજાગરેમાણ. કૃં [પ્રતિજાગૃત્]

જુઓ ઉપર

પડિજાણ. નં [પ્રતિયાન]

પ્રતિબિંબ,

પડિટ્ટપ્પ. કૃં [પતિષ્ઠાપ્ય]

પ્રતિષ્ઠિત કરીને

પડિણ. નં [પ્રતીચીન]

પશ્ચિમ દિશા સંબંધિ

પડિણાવિયા. સ્ત્રીં [પ્રતિનાવિકા]

સામે આવતી હોડી

પડિણીય. વિશેં [પ્રત્યનીક]

દુશ્મનાવટ રાખનાર, ઉપદ્રવ કરનાર, શત્રુ

પડિણીયય. પું [પ્રત્યનીકક]

જુઓ ઉપર

પડિણ્ણત્ત. વિશેં [પ્રતિજ્ઞપ્ત]

ઉક્ત, કથિત

પડિણ્ણવ. ધાં [પ્રતિ+જ્ઞાપય]

કહેવું, જણાવવું

પડિણ્ણા. સ્ત્રીં [પ્રતિજ્ઞા] જુઓ 'પડ્ણા'

પડિતપ્પ. ધાં [પ્રતિ+તપ્]

ચિંતા કરવી

પડિતપ્પંત. કૃં [પ્રતિતપ્ત]

સંતોષ ઉપજાવવો તે, તૃપ્તિ કરવી તે

પડિતપ્પિય. વિશેં [પ્રતિતર્પિત]

ભોજનાદિથી તૃપ્ત કરાયેલ

પડિ-થંભ. ધાં [પ્રતિ+સ્તબ્ધ]

અભિમાની થવું, સ્તબ્ધ થવું

પડિથદ્ધ. વિશેં [પ્રતિસ્તબ્ધ]

ગર્વિત

પડિદંસ. ધાં [પ્રતિ+દર્શય]

દેખાડવું

પડિદંસિત્તા. કૃં [પ્રતિદર્શ્ય]

દેખાડીને

પડિદંસેત્તા. કૃં [પ્રતિદર્શ્ય]

દેખાડીને

પડિદાયવ્વ. ત્રિં [પ્રતિદાતવ્ય]

પાછું આપવા લાયક

પડિદિસિ. સ્ત્રીં [પ્રતિદિશ્ય]

વિદિશા, ખૂણો

પડિદુગુંછિ. ત્રિં [પ્રતિજુગુપ્સિન્]

પરિહાર ત્યાગ કરનાર, નિંદા કરનાર

પડિદુવાર. નં [પ્રતિદ્વાર]

મોટા દરવાજા પાસેનો નાનો દરવાજો

પડિનિકાસ. વિશેં [પ્રતિનિકાશ]

સરખું, સમાન

પડિનિવ્વંત. નં [પ્રતિનિષ્ક્રાન્ત]

બહાર નીકળેલ

પડિનિવ્વમ. ધાં [પ્રતિ+નિસ્+ક્રમ્]

નીકળવું

પડિનિવ્વમમાણ. કૃં [પ્રતિનિષ્ક્રામત્]

નીકળતો

પડિનિવ્વમિત્તા. કૃં [પ્રતિનિષ્ક્રમ્ય]

નીકળીને

પડિનિવ્વમિત્તુ. કૃં [પ્રતિનિષ્ક્રમ્ય]

નીકળીને

પડિનિવ્વમેત્તા. કૃં [પ્રતિનિષ્ક્રમ્ય]

નીકળીને

પડિનિવ્વિવ. ધાં [પ્રતિ+નિ+ક્ષિપ્]

ફેંકવું તે

પડિનિવ્વિત્તા. કૃં [પ્રતિનિક્ષિપ્ય]

ફેંકીને

પડિનિગચ્છ. ધાં [પ્રતિ+નિ+ગમ્]

પાછા વળવું

પડિનિગચ્છિત્તા. કૃં [પ્રતિનિર્ગત્ય]

પાછા વળીને

પડિનિગય. કૃં [પ્રતિનિર્ગત્ય]

નીકળેલું

પડિનિજ્જા. ધાં [પ્રતિ+નિર્+યા]

પાછું દેવું

પડિનિજ્જાણ્ય. કૃં [પ્રતિનિર્યાતવ્ય]

પાછું આપવા યોગ્ય

પડિનિભ. ત્રિં [પ્રતિનિભ]

સંદેશ, તુલ્ય,

વાદીની પ્રતિજ્ઞાના ખંડન માટે પ્રતિવાદી તરફથી

પ્રયુક્ત સમાન હેતું

પડિનિયત. વિશેં [પ્રતિનિયત]

નિયત થયેલ

પડિનિયત્ત. વિશેં [પ્રતિનિવૃત્ત]

પાછું વળેલ, નિવૃત્ત થયેલ

પડિનિયત્ત. ધાં [પ્રતિ+નિ+વૃત્]

પાછા વળવું, નિવૃત્ત થવું

પડિનિયત્ત. કૃં [પ્રતિનિવર્તિતુમ્]

પાછા ફરવા માટે, નિવૃત્ત થવા માટે

પડિનિયત્તમાણ. કૃં [પ્રતિનિવર્તમાન]

પાછો ફરતો, નિવૃત્ત થતો

પડિનિયત્તિત્તા. કૃં [પ્રતિનિવૃત્ય]

પાછા ફરીને, નિવૃત્ત થઈને

પડિનિવટ્ટ. વિશેં [પ્રતિનિવિષ્ટ]

દ્વેષયુક્ત

પડિનિવત્ત. ધાં [પ્રતિ+નિ+વૃત્]

પાછા વળવું

પડિનિવત્તિત્તા. કૃં [પ્રતિનિવૃત્ય]

પાછા વળીને

પડિનિવટ્ટ. વિશેં [પ્રતિનિવિષ્ટ]

દ્વેષ યુક્ત

પડિનિવેસ. પું [પ્રતિનિવેશ]

આગ્રહ, કદાગ્રહ

પડિનિવ્વુડ. વિશેં [પ્રતિનિવૃત્]

પાછું વળેલ, નિવૃત્ત થયેલ

પડિનિસંત. વિશેં [પ્રતિનિશાન્ત]

વિશ્રાંત

પડિનિસ્સિય. ત્રિં [પ્રતિનિશ્રિત]

નિશ્રામાં રહેલ

પડિનીય. પું [પ્રત્યનીક]

જુઓ 'પડિનીય'

પડિનીયનિગ્રહ. નં [પ્રત્યનીકનિગ્રહ]

પ્રત્યનિકને અંકુશમાં રાખવો તે

પડિનીયત્ત. નં [પ્રત્યનીકત્ત]

દુશ્મનાવટ રાખનાર, ઉપદ્રવ કરનાર, શત્રુ

પડિનીયયા. સ્ત્રીં [પ્રત્યનીકતા]

વિરોધીપણું, નિંદકપણું

પડિપડ. ધાં [પ્રતિ+પત્]

કુદવું, સંયમથી પડી જવું

પડિપન્નગ. ત્રિં [પ્રતિપન્નક]

યુક્ત, સહિત

પડિપહ. ત્રિં [પ્રતિપથ]

વિપરિત માર્ગ

પડિપહિઅ. ત્રિં [પ્રતિપથિક]

માર્ગે ચાલતા મુસાફરની સામે જઈ ચોરી કરનાર

પડિપાતિ. વિશેં [પ્રતિપાતિન્]

વિનશ્વર, નાશ થવાના સ્વભાવવાળું, અવધિજ્ઞાનનો એક ભેદ

પડિપાદ. પું [પ્રતિપાદ]

મુખ્ય પાયાને સહાયતા કરનાર બીજો પાયો

પડિપાય. પું [પ્રતિપાદ]

જુઓ ઉપર

પડિપિધા. ધાં [પ્રતિ+પિ+ધા]

આચ્છાદન કરવું, ઢાંકવું

પડિપિધેત્તા. કૃં [પ્રતિપિધાય]

આચ્છાદન કરીને, ઢાંકીને

પડિપિલ્લિય. ત્રિં [પ્રતિપીડિત]

પીડેલ

પડિપિલ્લિય. ત્રિં [પ્રતિપ્રેરિત]

પ્રેરણા કરેલ

પડિપિલ્લિયપડિનીય. નં [પ્રતિપીડિતપ્રત્યનીક]

પીડાયેલ શત્રુ

પડિપિહા. ધાં [પ્રતિ+પિ+ધા]

આચ્છાદન કરવું

પડિપિહેત. કૃં [પ્રતિપિદધત્]

આચ્છાદન કરવું તે

પડિપુચ્છ. ધાં [પ્રતિ+પ્રચ્છ]

પૂછવું, ન કરવો

પડિપુચ્છણ. નં [પ્રતિપ્રચ્છન]

પૂછવું તે, પૃચ્છા, ફરી પૂછવું

પડિપુચ્છણયા. સ્ત્રીં [પ્રતિપ્રચ્છના]

જુઓ ઉપર

પડિપુચ્છણા. સ્ત્રીં [પ્રતિપ્રચ્છના]

સામાચારીનો એક ભેદ-ગુરુને પુનઃ પૂછીને સંમતિ લઈ કાર્ય કરવું

પડિપુચ્છણિજ્જ. ત્રિં [પ્રતિપૃચ્છનીય]

વારંવાર પુછવા યોગ્ય

પડિપુચ્છા. સ્ત્રીં [પ્રતિપૃચ્છા]

ખબર પૂછવી તે,

એક સામાચારી-કાર્ય કરતી વેળા ગુરુને પુનઃ પ્રશ્ન કરી સંમતિ મેળવવી તે

પડિપુચ્છિઝ્ઞ. કૃં [પ્રતિપૃચ્છ્ય]

પુનઃ પૂછીને

પડિપુચ્છિય. ત્રિં [પ્રતિપૃષ્ઠ]

જેને પ્રશ્ન કરાયો હોય તે

પડિપૂજિય. ત્રિં [પ્રતિપૂજિત]

પૂજેલું, અર્ચના કરેલું

પડિપુણ્ણ. ત્રિં [પ્રતિપૂર્ણ]

સંપૂર્ણ, પૂરેપૂરું

પડિપુણ્ણઘોસ. વિશેં [પ્રતિપૂર્ણઘોષ]

સંપૂર્ણ અવાજ

પડિપુણ્ણચંદ. નં [પ્રતિપૂર્ણચંદ્ર]

સંપૂર્ણ ચંદ્ર

પડિપુણ્ણચંદસંઠાણસંઠિય. નં [પ્રતિપૂર્ણચંદ્રસંસ્થાન-

સંસ્થિત] પૂનમ ચંદ્રના જેવા આકારે રહેલ

પડિપુણ્ણભાસિ. ત્રિં [પ્રતિપૂર્ણભાષિન્]

સંપૂર્ણ બોલનાર

પડિપુણ્ણય. ત્રિં [પ્રતિપૂર્ણક]

જુઓ 'પડિપુણ્ણ'

પડિપૂજિય. નં [પ્રતિપૂજિત]

પૂજિત, અર્ચિત

પડિપેહિત્તા. કૃં [પ્રતિપિધાય]

આચ્છાદન કરીને

પડિપ્પહ. વિશેં [પ્રતિપથ]

ઉન્માર્ગ, વિપરિત રસ્તો

પડિબંધ. પું [પ્રતિબન્ધ]

પ્રતિબંધ, અટકાયત, વિલંબ, અંતરાય, અત્યાદર, સ્નેહ, આસક્તિ, વેષ્ટન

પડિબંધ. ધાં [પ્રતિ+બન્ધ]

પ્રતિબંધ કરવો, અટકાવવનું

પડિબંધઠિય. ત્રિં [પ્રતિબન્ધસ્થિત]

રાગથી રહેલો, આસક્તિથી વસવું

પડિબજ્ઞંત. નં [પ્રતિબાહ્ય]

અનધિકારી

પડિબદ્ધ. ત્રિં [પ્રતિબદ્ધ]

બાંધેલ, પોતાનું કરી રાખેલ, દ્રઢ, મજબુત, રોકેલ, સંસક્ત

પડિબદ્ધા. સ્ત્રીં [પ્રતિબદ્ધા]

નિયત, વ્યાપ્ત

પડિબાહિર. ત્રિં [પ્રતિબાહ્ય]

અનધિકારી

પડિબુજ્ઞ. કૃં [પ્રતિબુધ્ય]

બોધ પામેલ, જાગૃત થયેલ

પડિબુજ્ઞ. ધાં [પ્રતિ+બુધ્]

જાગવું, પ્રતિબોધ પામવું

પડિબુદ્ધ. ત્રિં [પ્રતિબુદ્ધ]

જાગૃત થયેલ, પ્રતિબોધ પ્રાપ્ત કરેલ કે પામેલ

પડિબુદ્ધ. વિં [પ્રતિબુદ્ધ]

સાકેતનગરનો રાજા, તેની પત્ની (રાણી)નું નામ પડમાવર્દ હતું

પડિબુદ્ધજીવિ. ત્રિં [પ્રતિબુદ્ધજીવિન્]

પ્રતિબોધ પામી જીવનાર

પડિબુદ્ધિ. વિં [પ્રતિબુદ્ધિ]

સાકેતનગરનો રાજા, ભં મલ્લિ પાસે દીક્ષા લીધી, મોક્ષે ગયા

પડિબૂ. ધાં [પ્રતિ+બૂ]

સામે કહેવું

પડિબોહ. ધાં [પ્રતિ+બોધય]

બોધ આપવો, જગાડવો, સમજાવવો

પડિબોહગ. વિશેં [પ્રતિબોધક]

'પ્રતિબોધ' કરનાર, જાગૃત કરનાર

પડિબોહણ. નં [પ્રતિબોધન]

બોધ કરવો તે

પડિબોહય. વિશેં [પ્રતિબોધક]

જુઓ 'પડિબોહગ'

પડિબોહિય. વિશેં [પ્રતિબોધિત]

જેને પ્રતિબોધ કરાયેલ હોય તે, પ્રતિ બોધેલ

પડિબોહેત્તા. કૃં [પ્રતિબોધ્ય]

પ્રતિબોધ કરીને

પડિભંડ. પું [પ્રતિભાણ્ડ]

વેચવાનું કરિયાણું

પડિભગ. ત્રિં [પ્રતિભગ્]

હારી ગયેલ

પડિભળ. ધાં [પ્રતિ+ભળ્]

પ્રત્યુત્તર આપેલ

પડિભળિત્તા. કૃં [પ્રતિભળ્ય]

પ્રત્યુત્તર આપીને

પડિભળિત્તુ. ત્રિં [પ્રતિભળિત્તુ]

સામે બોલનાર

પડિભળિય. વિશેં [પ્રતિભળિત]

પ્રત્યુત્તરિત

પડિભાગ. પું [પ્રતિભાગ]

ભાગ, અંશ

પડિભાણવ. વિશેં [પ્રતિભાણવત્]

પ્રતિભાવંત, બુદ્ધિવાળો

પડિભાસ. ધાં [પ્રતિ+ભાષ્]

સામે બોલવું

પડિમંજરી. સ્ત્રી૦ [પ્રતિમજ્જરી]

નવી ઉત્પન્ન થયેલી વેલ

પડિમંત. ધા૦ [પ્રતિ+મન્ત્રય]

ઉત્તર આપવો

પડિમંતથંભળ. ન૦ [પ્રતિમન્ત્રસ્તમ્ભન]

ઉત્તર આપીને અટકાવી દેવો

પડિમઢાઇ. પુ૦ [પ્રતિમાસ્થાયિન]

કાયોત્સર્ગો રહેનાર, નિયમ વિશેષમાં સ્થિત

પડિમઢાઇય. પુ૦ [પ્રતિમાસ્થાયિક]

પ્રતીમાધારી સાધુ

પડિમઢાઇયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિમાસ્થાયિકા]

ભિક્ષુની બાર પ્રતિમા આદરનારી

પડિમઠાઇ. પુ૦ [પ્રતિમાસ્થાયિન]

ભિક્ષુની બાર પ્રતિમા આદરનાર સાધુ

પડિમા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિમા]

અરિહંતની મૂર્તિ, પ્રતિકૃતિ,

કાયોત્સર્ગ, નિયમવિશેષ, અભિગ્રહ

પડિમાળ. ન૦ [પ્રતિમાન]

પૈસા વગેરેથી વસ્તુની કિંમત કે માપ કાઢવું

પડિમિળ. ધા૦ [પ્રતિ+મા]

માપ કરવું

પડિમોક્ષળગ. ન૦ [પ્રતિમોચનક]

છુટકારો

પડિમોય. ધા૦ [પ્રતિ+મોચય]

મુક્ત કરાવવું, છોડાવવું

પડિમોયગ. ત્રિ૦ [પ્રતિમોચક]

છોડાવનાર, મુક્ત કરાવનાર

પડિમોયળ. ન૦ [પ્રતિમોચન]

છુટકારો, મુક્ત કરવું તે

પડિય. વિશે૦ [પતિત]

પડેલ, પડી ગયેલ

પડિયક્ક. ન૦ [પ્રત્યેક]

પ્રત્યેક

પડિયચ્ચ. કૃ૦ [પ્રતીત્ય]

જાણી સમજીને

પડિયમિત્ત. ન૦ [પતિતમાત્ર]

પડતાવેત

પડિયર. ધા૦ [પ્રતિ+ચર]

સેવા કરવી, નિરૂપણ કરવું

પડિયરગ. પુ૦ [પ્રતિચરક]

સેવા કરનાર

પડિયરળ. ન૦ [પ્રતિચરળ]

આલોચના કરવી તે, નિરૂપણ કરવું તે

પડિયરળા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિચરળા]

પ્રતિકાર, ઇલાજ

પડિયરિય. કૃ૦ [પ્રતિચર્ય]

સેવા કરેલ

પડિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિજ્ઞા]

ધારણા, પ્રતિજ્ઞા, સંકલ્પ, ઉદ્દેશ્ય

પડિયા. સ્ત્રી૦ [પટિકા]

છાબને ઢાંકવાનું વસ્ત્ર

પડિયાઇક્ક. ધા૦ [પ્રતિ+આ+ચ્યા]

ત્યાગ કરવો, પ્રત્યાખ્યાન કરવું

પડિયાઇક્ક. ધા૦ [પ્રતિ+આ+ચક્ષ]

કહેવું, સામો ઉત્તર વાળવો

પડિયાઇક્કંત. કૃ૦ [પ્રત્યાચક્ષાણ]

સામે કહેવું તે, ઉત્તર વાળવો તે

પડિયાઇક્કિત. કૃ૦ [પ્રત્યાચ્યાત]

ત્યાગ કરેલ, પર્યક્ષમાણ કરેલ

પડિયાઇક્કિત્તાળં. કૃ૦ [પ્રત્યાચ્યાય]

ત્યાગ કરીને,

પર્યક્ષમાણ કરીને

પડિયાઇક્કિય. કૃ૦ [પ્રત્યાચ્યાય]

જુઓ ઉપર

પડિયાઇક્કેત્તા. કૃ૦ [પ્રત્યાચ્યાત]

જુઓ ઉપર

પડિયાઇયળ. ન૦ [પ્રત્યાપાન]

પીણું, પાન

પડિયાગચ્ચ. ધા૦ [પ્રતિ+આ+ગમ્]

પાછા આવવું

પડિયાગચ્છિતા. કૃં [પ્રત્યાગત્ય]

પાછા આવીને

પડિયાગય. ત્રિં [પ્રત્યાગત]

પાછા આવેલ

પડિયાણિય. નં [દે.]

થીંગડું

પડિયાર. પું [પ્રતિકાર]

પૂર્વકર્મ વિપાક અનુભવ, પ્રતિક્રિયા

પડિયાર. ધાં [પ્રતી+ચારય]

અંગ વ્યાપાર કરવો, શરીરની હલન-ચલન ક્રિયા કરવી

પડિયારકમ્મ. નં [પ્રતિચારકર્મન]

પ્રતિકાર કર્મ, સેવાકર્મ, અંગચેષ્ટા પ્રવૃત્તિ

પડિરહ. અં [પ્રતિરથ]

રથ સાથે રથ

પડિરૂપય. નં [પ્રતિરૂપક]

પ્રતિબિંબ, પ્રતિમા

પડિરૂયજોગવિરય. પું [પ્રતિરૂપયોગવિરત]

સદ્રશ-યોગથી વિરમેલ

પડિરૂવ. વિશેં [પ્રતિરૂપ]

સુંદર દેખાવવાળું, જોનારને ક્ષણે ક્ષણે નવું લાગે તેવું, પ્રતિબિંબ પડે તેવી સ્વચ્છ વસ્તુ, નમુનો, સદૃશ, વીનયનો એક ભેદ ભૂતવ્યંતરદેવના એક ઇન્દ્રનું નામ,

પડિરૂવકાયસંફાસણયા. સ્ત્રીં [પ્રતિરૂપકાયસંસ્પર્શના]

જેમ રુચે તેમ શરીરને સ્પર્શ કરવો તે

પડિરૂવગ. નં [પ્રતિરૂપક]

પ્રતિબિંબ, નમુનો

પડિરૂવણ્ણુ. ત્રિં [પ્રતિરૂપજ]

યોગ્ય વિનયમર્થાદા જાણનાર, ઉચીત પ્રતિપત્તી જ્ઞાતા

પડિરૂવય. ત્રિં [પ્રતિરૂપક]

જુઓ 'પડિરૂવગ'

પડિરૂવયા. સ્ત્રીં [પ્રતિરૂપતા]

સ્થવિરકલ્પાદિ સદ્રશ રૂપ વેષ, અધિક ઉપકરણ ત્યાગ

પડિરૂવા. વિં [પ્રતિરૂપા]

આ અવસર્પિણીકાળમાં ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા ચોથા

કુલકર અભિચંદ ની પત્ની

પડિરૂવિય. ત્રિં [પ્રતિરૂપિન]

સદેશ રૂપવાળું

પડિલંભ. પું [પ્રતિલમ્ભ]

આહારાદિનો લાભ

પડિલદ્ધ. ત્રિં [પ્રતિલદ્ધ]

મેળવેલ

પડિલભ્મ. કૃં [પ્રતિલભ્ય]

પ્રાપ્ત કરીને

પડિલભ. ધાં [પ્રતિ+લભ]

પ્રાપ્ત કરવું

પડિલભિતા. કૃં [પ્રતિલભ્ય]

પ્રાપ્ત કરીને

પડિલાભ. ધાં [પ્રતિ+લાભય]

સાધુને દાન દેવું, પ્રતિલાભવું

પડિલાભિત. ત્રિં [પ્રતિલાભિત]

સાધુને દાન દીધેલ, પ્રતિલાભ કરેલ

પડિલાભિય. ત્રિં [પ્રતિલાભિત]

જુઓ ઉપર

પડિલાભેતા. કૃં [પ્રતિલાભ્ય]

સાધુને નિર્દોષ આહારાદિ આપીને

પડિલાભેત્તુ. ત્રિં [પ્રતિલાભયિત્તુ]

સાધુને નિર્દોષ આહારાદિ દેનાર

પડિલાભેમાણ. કૃં [પ્રતિલાભયત્]

પડિલાભતો, સાધુને નિર્દોષ આહારાદિ આપતો

પડિલેહ. ધાં [પ્રતિ+લિખ]

પડિલેહણ કરવું, વસ્ત્ર-પાત્રાદિક વિધિપૂર્વક જોવા

પડિલેહંત. કૃં [પ્રતિલિખત]

પડિલેહણ કરવું તે

પડિલેહગ. ત્રિં [પ્રતિલેખક]

પડિલેહણકર્તા

પડિલેહણ. નં [પ્રતિલેખન]

પડિલેહણ,

વસ્ત્રપાત્ર આદિનું વિધિપૂર્વક અવલોકન

પડિલેહણ. પું [પ્રતિલેખનક]

પડિલેહણ કરનાર

પડિલેહણય. પું [પ્રતિલેખનક]

જુઓ ઉપર

પડિલેહણયા. સ્ત્રીં [પ્રતિલેખન]

જુઓ 'પડિલેહણ'

પડિલેહણવિહી. સ્ત્રીં [પ્રતિલેખનવિધિ]

પડિલેહણ કરવાની વિધિ

પડિલેહણા. સ્ત્રીં [પ્રતિલેખના]

જુઓ 'પડિલેહણ'

પડિલેહણાસીલ. ત્રિં [પ્રતિલેખનાશીલ]

જેનો 'પડિલેહણ' કરવાનો આચાર છે તે

પડિલેહણિયાકાલ. પું [પ્રતિલેખનિકાકાલ]

'પડિલેહણ' નો કાળ

પડિલેહમાણ. કૃં [પ્રતિલેખત]

'પડિલેહણ' કરતો

પડિલેહય. પું [પ્રતિલેખક]

પડિલેહણ કરનાર

પડિલેહા. સ્ત્રીં [પ્રતિલેખા]

જુઓ 'પડિલેહા'

પડિલેહાએ. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

પડિલેહણ કરીને

પડિલેહિ. ત્રિં [પ્રતિલેખિન્]

પડિલેહણ કરનાર

પડિલેહિં. કૃં [પ્રતિલેખિતુમ્]

પડિલેહણ કરવા માટે

પડિલેહિઁ. કૃં [પ્રતિલેખિતુમ્]

જુઓ ઉપર

પડિલેહિત્તએ. કૃં [પ્રતિલેખિતુમ્]

જુઓ ઉપર

પડિલેહિત્તા. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

પડિલેહણ કરીને

પડિલેહિતાણ. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

જુઓ ઉપર

પડિલેહિત્તુ. ત્રિં [પ્રતિલેખિત્]

પડિલેહણ કરનાર

પડિલેહિય. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

પડિલેહણ કરીને

પડિલેહિયવ્. વિશેં [પ્રતિલેખિતવ્ય]

પડિલેહણ કરવા યોગ્ય (ઉપધિ-ઉપકરણ વગેરે)

પડિલેહિયા. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

પડિલેહણ કરીને

પડિલેહે. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

જુઓ ઉપર

પડિલેહેઁ. કૃં [પ્રતિલેખિતુમ્]

પડિલેહણ કરવા માટે

પડિલેહેત્તા. કૃં [પ્રતિલેખ્ય]

પડિલેહણ કરીને

પડિલોમ. વિશેં [પ્રતિલોમ]

વિરુદ્ધ, પ્રતિકુળ, ઉદાહરણનો એક દોષ, અપવાદ

પડિલોમઙ્ગા. કૃં [પ્રતિલોમ્ય]

પ્રતિકુળ કરીને, પ્રતિપક્ષી બનીને

પડિલોમગ. ત્રિં [પ્રતિલોમક]

પ્રતિકુળ કરીને, પ્રતિપક્ષી બનીને

પડિલોમચ્છાયા. સ્ત્રીં [પ્રતિલોમચ્છાયા]

છાયાનો એક ભેદ

પડિવંસગ. પું [પ્રતિવંશક]

પાંજરાની વચ્ચે ફરતી ગોઠવેલ વાંસની કાંબડી

પડિવચ્. પું [પ્રતિપક્ષ]

સામે પક્ષ

પડિવચ્ચપય. નં [પ્રતિપક્ષપદ]

પ્રતિપક્ષી અર્થવાળું પદ

પડિવચ. ધાં [પ્રતિ+વચ્]

કહેવું, સામે બોલવું

પડિવજ્જ. ધાં [પ્રતિ+પદ્]

સ્વીકાર કરવો, અંગીકાર કરવું

પડિવજ્જ. નં [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકાર, અંગીકાર

પડિવજ્જઓ. અં [પ્રતિપદ્યમાન]

સ્વીકાર કરતો, અંગીકાર કરતો

પડિવજ્જણયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપાદન]

પ્રતિપાદન

પડિવજ્જમાણ. કૃ૦ [પ્રતિપદ્યમાન]

સ્વીકારતો

પડિવજ્જમાણય. ત્રિ૦ [પ્રતિપદ્યમાનક]

જુઓ ઉપર

પડિવજ્જય. પુ૦ [પ્રતિપાદક]

સ્વીકાર કરનાર

પડિવજ્જાવેન્તા. કૃ૦ [પ્રતિપાદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જિઝં. કૃ૦ [પ્રતિપત્તુમ]

સ્વીકાર કરવા માટે

પડિવજ્જિત્તે. કૃ૦ [પ્રતિપત્તુમ]

જુઓ ઉપર

પડિવજ્જિત્તા. કૃ૦ [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જિત્તાણં. કૃ૦ [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જિત્તુ. કૃ૦ [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જિય. વિશે૦ [પ્રતિપન્ન]

સ્વીકૃત

પડિવજ્જિયવ્વ. ત્રિ૦ [પ્રતિપત્તવ્ય]

સ્વીકાર કરવા યોગ્ય

પડિવજ્જિયા. કૃ૦ [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જેન્તા. કૃ૦ [પ્રતિપદ્ય]

સ્વીકારીને

પડિવજ્જેયવ્વ. ત્રિ૦ [પ્રતિપત્તવ્ય]

સ્વીકાર કરવા યોગ્ય

પડિવડિતસમ્મદ્દિટ્ઠિ. પુ૦ [પ્રતિપતિતસમ્યક્દૃષ્ટિ]

ચારિત્રથી પડેલ પણ સમ્યક્દૃષ્ટિથી યુક્ત એવા સાધુ

પડિવડિય. ત્રિ૦ [પ્રતિપતિત]

સમ્યક્ત્વથી પડીને પુનઃ સમ્યક્ત્વ પામનાર

પડિવત્તિ. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્તિ]

પ્રણામ-વંદના, સેવા ભક્તિ, અંગીકાર, સ્વીકાર,

દ્રવ્યાદિકપદાર્થ-વિષયક મતાંતર, અનુભવથી થતી

પ્રતિતિ, નિશ્ચય, કરણી, કૃત્ય, પ્રકાર, ભેદ, જીવાદિદ્વાર,

પ્રકરણ, ઉપપત્તિ, ઘટના, પ્રાપ્તિ, લાભ, જ્ઞાન, ગૌરવ,

શ્રુત, અભિગ્રહવિશેષ

પડિવત્તિકરણ. ન૦ [પ્રતિપતિકરણ]

પ્રતિપત્તિ કરવી તે, સેવાકરવી તે

પડિવત્તી. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્તિ]

સ્વીકાર

પડિવન્ન. વિશે૦ [પ્રતિપન્ન]

પ્રાપ્ત થયેલું

પડિવન્નગ. ત્રિ૦ [પ્રતિપન્નક]

સ્વીકારેલ

પડિવન્નય. ત્રિ૦ [પ્રતિપન્નક]

સ્વીકારેલ

પડિવય. ધા૦ [પ્રતિ+પત્]

ઊંચે જઈને પડવું

પડિવય. ધા૦ [પ્રતિ+વચ્]

ઉત્તર આપવો

પડિવયમાણ. કૃ૦ [પ્રતિપત્ત]

ઊંચે જઈને પડતો

પડિવયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્]

પડવો, પક્ષની પહેલી તિથિ

પડિવહ. ધા૦ [પ્રતિ+વહ]

વહન કરવું, નિર્વાહ કરવો

પડિવા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્]

જુઓ 'પડિવયા'

પડિવાઈ. ત્રિ૦ [પ્રતિપાતિન્]

પાડવાના સ્વભાવવાળું, અવધિજ્ઞાનનો એક ભેદ

પડિવાઈ. ત્રિ૦ [પ્રતિપાતિન્]

જુઓ ઉપર

પડિવાતિ. ત્રિ૦ [પ્રતિપાતિન્]

જુઓ 'પડિવાઈ'

પડિવાતિય. ત્રિ૦ [પ્રતિપાતિક]

જુઓ 'પડિવાઈ'

પડિવાદિવસ. ન૦ [પ્રતિપત્-દિવસ]

પડવાનો દિવસ, પક્ષનો પહેલો દિવસ

પડિવાય. ધા૦ [પ્રતિ+પાદય]

પ્રતિપાદન કરવું, નિરૂપણ કરવું

પડિવારાઈ. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્-રાત્રિ]

પડવાની રાત્રિ, પક્ષની પહેલી રાત્રિ

પડિવારાતિ. સ્ત્રી૦ [પ્રતિપત્-રાત્રિ]

જુઓ ઉપર

પડિવાલ. ધા૦ [પ્રતિ+પાલય]

પ્રતીક્ષા કરવી, વાટ જોવી, રક્ષણ કરવું

પડિવાલેમાણ. કૃ૦ [પ્રતિપાલયત્]

રાહ જોવી તે, રક્ષણ કરવું તે

પડિવાસુદેવ. પુ૦ [પ્રતિવાસુદેવ]

જે ત્રણ ખંડનું રાજ્ય કરતો હોય, વાસુદેવને હાથે જેનું મરણ થાય મરીને નરકે જ જાય અને જેનું રાજ્ય વાસુદેવ કરે તે

પડિવિજ્ઞથંભણ. ન૦ [પ્રતિવિદ્યાસ્તમ્ભન]

વિદ્યા સામે વિદ્યા મુકી સ્તંભન કરવું

પડિવિજ્ઞા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિવિદ્યા]

વિદ્યા સામે વિદ્યા- મારણ, મોહન વગેરેનો પ્રયોગ કરવો તે

પડિવિહ્વંસ. ધા૦ [પ્રતિ+વિ+ધ્વંસય]

વિનાશ થવો, ધ્વંસ કરવો

પડિવિરઙ્. સ્ત્રી૦ [પ્રતિવિરતિ]

સાવધયોગથી નિવૃત્તિ

પડિવિરત. ત્રિ૦ [પ્રતિવિરતિ]

સાવધયોગથી નિવૃત્ત થયેલ

પડિવિરય. ત્રિ૦ [પ્રતિવિરત]

જુઓ ઉપર

પડિવિસજ્ઞ. ધા૦ [પ્રતિ+વિ+સર્જય]

રજા આપવી, વિદાય કરવું

પડિવિસજ્ઞિય. ત્રિ૦ [પ્રતિવિસર્જિત]

વિદાય કરેલ, વિસર્જન કરેલ

પડિવિસજ્ઞેતા. કૃ૦ [પ્રતિવિસર્જ્ય]

વિદાય કરીને, વિસર્જન કરીને

પડિવૂહ. ન૦ [પ્રતિવ્યૂહ]

શત્રુની સામે લશ્કર ગોઠવવાની કળા

પડિવૂહણયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિવૂહણતા]

વૃદ્ધિ, પુષ્ટ

પડિસંખા. ધા૦ [પ્રતિ+સં+ખ્યા]

વ્યાવહાર કરવો, વ્યપદેશ કરવો

પડિસંખિવિયા. કૃ૦ [પ્રતિસંહક્ષિપ્ય]

મુકીમાં સંક્ષેપ કરીને, સંક્ષેપીને

પડિસંખેવેમાણ. કૃ૦ [પ્રતિસંહક્ષિપત્]

સંક્ષેપ કરતો

પડિસંજલ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+જ્વલ]

ક્રોધનું ઉદ્દીપન કરવું

પડિસંધ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+ધા]

યોજવું, સાધવું, અનુકૂળ કરવું,

પડિસંધ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+ધા]

આદર કરવો, સ્વીકારવું

પડિસંધયા. ધા૦ [પ્રતિ+સં+ધા]

જુઓ ઉપર

પડિસંધાય. ધા૦ [પ્રીત+સં+ધાતય]

જુઓ ઉપર

પડિસંધાય. પુ૦ [પ્રતિસંધાય]

સ્વીકારવું તે

પડિસંલીન. પુ૦ [પ્રતિસંલીન]

ઇન્દ્રિયાદિકનો નિગ્રહ કરનાર

પડિસંલીનતા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિસંલીનતા]

પ્રતિસંલીન નામનો બાહ્ય તપ, ઇન્દ્રિયોના વિષય અને કષાયનો લય કરવો તે

પડિસંલીનયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિસંલીનતા]

જુઓ ઉપર

પડિસંવિવ્ધ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+વિ+ઈક્ષ]

વિચાર કરવો

પડિસંવેદ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+વેદય]

ભોગવવું, અનુભવ કરવો

પડિસંવેદનયા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિસંવેદન]

અનુભવ

પડિસંવેય. ધાં [પ્રતિ+સં+વેદય]

ભોગવવું, અનુભવ કરવો

પડિસંસાહ. ધાં [પ્રતિ+સં+સાધ]

સત્કારવું

પડિસંસાહણયા. સ્ત્રીં [પ્રતિસંસાધના]

અનુગમન, સત્કારકરણ

પડિસડિય. ત્રિં [પરિશટિ]

સડી ગયેલ, વિશેષ જીર્ણ થયેલ

પડિસત્તુ. પું [પ્રતિશત્તુ]

પ્રતીપક્ષી, દુશ્મન

પડિસમાહર. ધાં [પ્રતિ+સં+આ+હ]

પાછું ખેંચી લેવું, સંકેલવું

પડિસાહ. ધાં [પ્રતિ+શાટય]

આમતેમ પાડવું, નાશ કરવો

પડિસાહેત્તા. કૃં [પરિશાટય]

પલટાવીને, નાશ કરીને

પડિસાર. ધાં [પ્રતિ+સારય]

સજાવવું

પડિસારણા. સ્ત્રીં [પ્રતિસારણા]

થાદ કરાવવું

પડિસારિજ્જમાણ. કૃં [પ્રતિસાર્યમાણ]

થાદ કરાવતો

પડિસારેત્ત. કૃં [પ્રસારયિતુમ્]

થાદ કરાવવા માટે

પડિસાહ. ધાં [પ્રતિ+કથય]

ઉત્તર આપવો

પડિસાહર. ધાં [પ્રતિ+સં+હ]

નિયુક્ત કરવું, સંહરવું

પડિસાહરણ. નં [પ્રતિસંહરણ]

સંકેલી લેવું, પાછું ખેંચી લેવું

પડિસાહીરત્ત. કૃં [પ્રતિસંહર્તુમ્]

પાછું ખેંચીવા માટે, સંકેલી લેવા માટે

પડિસાહીરત્તા. કૃં [પ્રતિસંહત્ય]

પાછું ખેંચીને, સંહરી લઈને

પડિસાહરિયા. કૃં [પ્રતિસંહત્ય]

જુઓ ઉપર

પડિસાહરેત્તા. કૃં [પ્રતિસંહત્ય]

જુઓ ઉપર

પડિસાહરેમાણ. કૃં [પ્રતિસંહરત્]

પાછું ખેંચતો, સંહરતો

પડિસિદ્ધ. વિશેં [પ્રતિષિદ્ધ]

નિષેધ કરેલું

પડિસીસક. નં [પ્રતિશીર્ષક]

પાઘડી, માથે વિંટાળવાનું

પડિસુણ. ધાં [પ્રતિ+શ્રુ]

સાંભળવું, લક્ષમાં લેવું, કબૂલ કરવું

પડિસુણણ. નં [પ્રતિશ્રવણ]

નિમંત્રણનો સ્વીકાર

પડિસુણિત્ત. કૃં [પ્રતિશ્રોતુમ્]

સાંભળવા માટે

પડિસુણિત્તા. કૃં [પ્રતિશ્રુત્ય]

સાંભળીને

પડિસુણેંત. કૃં [પ્રતિશ્રુણ્વત્]

સાંભળવું તે

પડિસુણેત્ત. કૃં [પ્રતિશ્રોતુમ્]

સાંભળવા માટે

પડિસુણેત્તા. કૃં [પ્રતિશ્રુત્ય]

સાંભળીને

પડિસુણેત્તુ. ત્રિં [પ્રતિશ્રોત્]

સાંભળનાર

પડિસુત. નં [પ્રતિશ્રુત]

પ્રતિધ્વનિ, પડધો

પડિસુય. નં [પ્રતિશ્રુત]

જુઓ ઉપર

પડિસુયા. સ્ત્રીં [પ્રતિશ્રુતા]

પ્રવજ્યા વિશેષ

પડિસૂર. પું [પ્રતિસૂર]

સૂર્ય સામે બીજા સૂર્ય, સૂર્ય પ્રતિબિંબ

પડિસેગ. પું [પ્રતિષેક]

નાકની અંદરનું આવરણ

પડિસેજ્જા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિશય્યા]

ઉત્તર શય્યા

પડિસેવ. ધા૦ [પ્રતિ+સેવ]

સેવન કરવું

પડિસેવણ. ન૦ [પ્રતિસેવન]

સેવન કરવું તે

પડિસેવણપત્ત. પુ૦ [પ્રતિષેવણપ્રાપ્ત]

સેવાથી મેળવેલ-પ્રાપ્ત થયેલ

પડિસેવણા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિષેવણા]

દોષનું સેવન, સંયમ દૂષિત કરવો તે

પડિસેવણાકુસીલ. પુ૦ [પ્રતિષેવણાકુસીલ]

દોષ લગાડવાથી થયેલ કુશીલ

પડિસેવણાકુસીલત્ત. ન૦ [પ્રતિષેવણાકુસીલત્વ]

‘પડિસેવણા’ કુશીલપણું

પડિસેવમાણ. કૃ૦ [પ્રતિષેવમાણ]

દોષ સેવતો

પડિસેવય. પુ૦ [પ્રતિષેવક]

સંયમ વિરાધક, દોષ સેવનાર

પડિસેવિ. વિશે૦ [પ્રતિષેવિન્]

જુઓ ઉપર

પડિસેવિત્તા. કૃ૦ [પ્રતિષેવ્ય]

દોષ સેવીને

પડિસેવિત્તુ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેવિત્તુ]

સંમયમાં દોષ લગાડનાર

પડિસેવિય. ત્રિ૦ [પ્રતિષેવિત]

નિષેધ વસ્તુનું આસેવન કરવું તે

પડિસેવી. વિશે૦ [પ્રતિષેવિન્]

દોષ સેવનાર

પડિસેવેત્તા. કૃ૦ [પ્રતિષેવ્ય]

દોષ સેવીને

પડિસેવેત્તુ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેવિત્તુ]

જુઓ ‘પડિસેવિત્તુ’

પડિસેવેમાણ. કૃ૦ [પ્રતિષેવમાણ]

સંયમ દૂષિત કરતો,

દોષ સેવતો

પડિસેહ. ધા૦ [પ્રતિ+સિધ્]

નિવારણ કરવું, નિષેધ કરવો

પડિસેહ. પુ૦ [પ્રતિષેધ]

નિષેધ, નિવારણ

પડિસેહઅ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેધક]

પ્રતિસેધ કરનાર, રોકનાર

પડિસેહિઅ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેદ્ધ]

જેનો નિષેધ કરાયો છે તે

પડિસેહિત્તए. કૃ૦ [પ્રતિષેદ્ધમ]

નિષેધ કરવા માટે

પડિસેહિત્તા. કૃ૦ [પ્રતિષેધ્ય]

નિષેધ કરીને

પડિસેહિય. કૃ૦ [પ્રતિષેદ્ધ]

જુઓ ‘પડિસેહિઅ’

પડિસેહિયવ્વ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેદ્ધવ્ય]

નિષેધ કરવા યોગ્ય

પડિસેહેત્તા. કૃ૦ [પ્રતિષેધ્ય]

નિષેધ કરીને

પડિસેહેયવ્વ. ત્રિ૦ [પ્રતિષેદ્ધવ્ય]

નિષેધ કરવા યોગ્ય

પડિસોતગામિ. વિશે૦ [પ્રતિશ્રોતગામિન્]

પ્રવાહની વિરુદ્ધ સામે પૂરે ચાલનાર

પડિસોતચારિ. વિશે૦ [પ્રતિશ્રોતચારિન્]

પ્રવાહની સામે ચાલનાર,

પડિસંધ. ધા૦ [પ્રતિ+સં+ધા]

પ્રતિકૂળ વર્તનાર

પડિસોત્ત. ન૦ [પ્રતિસ્ત્રોતસ]

સામો પ્રવાહ

પડિસોયચારિ. વિશે૦ [પ્રતિશ્રોતચારિન્]

સામે પ્રવાહે જનાર

પડિસ્સય. પુ૦ [પ્રતિશ્રય]

જેન સાધુને રહેવાનું સ્થાન, ઉપાશ્રય

પડિસ્સુઈ. વિ૦ [પ્રતિશ્રુતી]

આ અવસર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા બીજા કુલકર,

જેના શાસનમાં હક્કાર દંડનીતિ હતી

પડિસ્સુણ. ધા૦ [પ્રતિ+શ્ચુ]
પ્રતિજ્ઞા કરવી, સ્વીકાર કરવો

પડિસ્સુતા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિશ્ચુતા]
પ્રવજ્યા વિશેષ

પડિસ્સુય. ત્રિ૦ [પ્રતિશ્ચુત]
સ્વીકૃત, અંગીકૃત

પડિહણ. ધા૦ [પ્રતિ+ભણ]
સામે બોલવું

પડિહણ. ધા૦ [પ્રતિ+હન]
હણવું, મારવું

પડિહણિત્ત. કૃ૦ [પ્રતિહન્ટુમ]
હણવા માટે, મારવા મટે

પડિહણિતા. કૃ૦ [પ્રતિહન્ય]
હણીને, મારીને

પડિહણિન્તુ. ત્રિ૦ [પ્રતિહન્ટુ]
હણનાર

પડિહત. વિશે૦ [પ્રતિહત]
પાછા ખસેડેલ, સ્મલના પમાડેલ

પડિહતા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિહતા]
જેઓ સ્મલના પામેલ છે તે

પડિહત્થ. ત્રિ૦ [દે.]
પરિપૂર્ણ, ભરેલું

પડિહમ્મ. ધા૦ [પ્રતિ+હન]
પ્રતિઘાત કરવો, હિંસા કરવી

પડિહય. વિશે૦ [પ્રતિહત] જુઓ 'પડિહત'

પડિહા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિઘાત]
પ્રતિબંધ, અટકાયત

પડિહાણવ. વિશે૦ [પ્રતિહાણવત્]
પ્રતિભા-ઉત્પતિત આદિ બુદ્ધિવાળો

પડિહાર. પુ૦ [પ્રતિહાર]
દ્વારપાલ

પડિહારી. સ્ત્રી૦ [પ્રતિહારી]
દાસી

પડીણ. પુ૦ [પ્રતીચીન]
પશ્ચિમ દિશા સંબંધિ, પશ્ચિમ દિશા

પડીણડીણ. પુ૦ [પ્રતીચીનોદીચીન]
પશ્ચિમ-ઉત્તર, વાયવ્ય ખૂણા સંબંધિ

પડીણવાત. પુ૦ [પ્રતીચીનવાત]
પશ્ચિમનો પવન

પડીણવાય. પુ૦ [પ્રતીચીનવાત]
જુઓ ઉપર

પડીણા. સ્ત્રી૦ [પ્રતીચીના]
પશ્ચિમ દિશા

પડીણાભિમુહ. ત્રિ૦ [પ્રતીચીનાભિમુખ]
પશ્ચિમદિશા સન્મુખ

પડીયાર. પુ૦ [પ્રતિચાર]
અંગવ્યાપાર, શરીરની હલનચલન ક્રિયા, પ્રતિકાર

પડુ. વિશે૦ [પડુ]
હોશિયાર, ચતુર, ચાલાક

પડુવ્ખેવ. પુ૦ [પ્રત્યુત્ક્રેષ]
ઢોલક આદિ ગાયન-ઉપયોગી વાદ્યનો શબ્દ,
નાચનારીના પગનો ડુમકો

પડુચ્ચ. કૃ૦ [પ્રતીત્ય]
આશ્રીને, અવલંબીને, અપેક્ષાએ

પડુચ્ચમચ્ચિય. ન૦ [પ્રતીત્યમચ્ચિય]
સહેજ ધી આદિ સ્પર્શીત વસ્તુ

પડુચ્ચસચ્ચ. ન૦ [પ્રતીત્યસચ્ચ]
સત્યભાષાનો એક ભેદ, અપેક્ષાકૃત સત્યવચન

પડુચ્ચા. સ્ત્રી૦ [પ્રતીત્ય]
જુઓ 'પડુચ્ચ'

પડુપ્પન્ન. ત્રિ૦ [પ્રત્યુત્પન્ન]
વર્તમાનકાળ, ઉત્પન્ન, વર્તમાનકાળ સંબંધિ

પડુપ્પન્નંદિ. પુ૦ [પ્રત્યુત્પન્નંદિન્]
જે મળે તેમાં આનંદ માનનાર

પડુપ્પન્નભાવ. પુ૦ [પ્રત્યુત્પન્નભાવ]
વિદ્યમાન ભાવ

પડુપ્પન્નવચન. ન૦ [પ્રત્યુત્પન્નવચન]
વર્તમાનકાળનું વચન-વિભક્તિ-પ્રત્યય

પડુપ્પન્નવિનાસિ. વિશે૦ [પ્રત્યુત્પન્નવિનાશિન્]
વર્તમાનકાળે પ્રાપ્ત વસ્તુનો નાશ કરનાર

પડુપ્પન્નવિનાસિય. ત્રિં [પ્રત્યુત્પન્નવિનાશિન્]
વર્તમાનકાળે પ્રાપ્ત વસ્તુનો વિનાશ કરવો તે

પડુપ્પવાઇય. ત્રિં [પટુપ્રવાદિત]
વાજિંત્ર વગાડેલ

પડુપ્પવાઇયટ્ટાણ. નં [પટુપ્રવાદિતસ્થાન]
વાજિંત્ર વગાડવાનું સ્થાન

પડુપ્પવાઇઠાણ. નં [પટુપ્રવાદિતસ્થાન]
જુઓ ઉપર

પડુપ્પાઆમાણ. ત્રિં [પ્રત્યુપદામાન]
ગુણતા ગુણતા

પડોચ્છન્ન. વિશેં [પ્રત્યચ્છન્ન]
ઢંકાયેલું

પડોયાર. પું [પ્રત્યવતાર]
સમાવતાર, લાગું પાડવું, આવિર્ભાવ, પાત્રના ઉપકરણ, સ્વરૂપ

પડોયાર. પું [પ્રત્યુપચાર]
ધર્મનો ઉપચાર

પડોયાર. ધાં [પ્રતિ+ઉપ+ચારય્]
ધર્મનો ઉપચાર કરવો

પડોયારેજ્જમાણ. કૃં [પ્રત્યુપચાર્યમાણ]
ધર્મોપચાર કરતો

પડોલ. પું [પટોલ]
પરવરનો ગુચ્છો

પડોલા. સ્ત્રીં [પટોલા]
કડવા પરવરનિ વેલ

પઢ. ધાં [પઠ્]
ભણવું, અભ્યાસ કરવો

પઢગ. પું [પાઠક]
અભ્યાસ કરનાર, પાઠક

પઢમ. પું [પ્રથમ]
પહેલું, ઉત્કૃષ્ટ, આદ્ય, પ્રધાન, ઉત્તમ, પ્રમુખ, શ્રેષ્ઠ

પઢમ-અપઢમ. ત્રિં [પ્રથમ-અપ્રથમ]
પ્રથમ અને અપ્રથમ સમયનું

પઢમગ. ત્રિં [પ્રથમક]
પહેલો

પઢમગણહર. પું [પ્રથમગણધર]
પહેલા 'ગણધર'

પઢમચરિમ. ત્રિં [પ્રથમચરમ]
પહેલું તથા છેલ્લું

પઢમજિન. પું [પ્રથમજિન]
પહેલા તીર્થંકર

પઢમતા. સ્ત્રીં [પ્રથમતા]
પ્રથમપણું

પઢમતિત્થકર. પું [પ્રથમતીર્થકર]
પહેલા તીર્થંકર

પઢમનરીસર. પું [પ્રથમનરેશ્વર]
પહેલા રાજા, પહેલા ચક્રવર્તી

પઢમપાઉસ. પું [પ્રથમપ્રાવૃષ્]
પહેલી વર્ષા, અષાઢ મહિનો

પઢમભિક્ષાચર. પું [પ્રથમભિક્ષાચર]
પહેલા ભિક્ષાચર-સાધુ

પઢમય. ત્રિં [પ્રથમક]
પહેલો

પઢમયા. સ્ત્રીં [પ્રથમતા]
પહેલાપણું

પઢમરાય. પું [પ્રથમરાજન્]
પહેલા રાજા

પઢમસત્તરાઈંદિયા. સ્ત્રીં [પ્રથમસપ્તરાત્રિંદિવા]
પહેલી સાતરાત્રિ વિષયક પ્રતિજ્ઞા

પઢમસમયઉદ્દેસ. પું [પ્રથમસમયોદ્દેશક]
પહેલા સમયવિષયક ઉદ્દેશો

પઢમસમયઉદ્દેસય. પું [પ્રથમસમયોદ્દેશક]
જુઓ ઉપર

પઢમસમોસરણ. નં [પ્રથમસમવસરણ]
પહેલા વર્ષાકાળ

પઢમસરદકાલ. પું [પ્રથમશરત્કાલ]
પહેલો શરદ્કાળ-માગસરમાસ

પઢમસરયકાલ. પું [પ્રથમશરત્કાલ] જુઓ ઉપર

પઢમા. સ્ત્રીં [પ્રથમા]
પડવો, પક્ષની પહેલી તિથિ

પઢમાલિય. ન૦ [પ્રથમાલિક]

પહેલું ભોજન - ભિક્ષા (નવકારશી)

પઢમાલિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રથમમાલિકા]

જુઓ ઉપર

પઢમિલ્લ. ત્રિ૦ [પ્રથમ]

પહેલાનું

પઢમિલ્લગ. ત્રિ૦ [પ્રથમક]

પહેલાનું

પઢમિલ્લય. ત્રિ૦ [પ્રથમક]

પહેલાનું

પઢમિલ્લુય. ત્રિ૦ [પ્રથમક]

પહેલાનું

પઢિત્તા. કૃ૦ [પઠિત્વા]

ભણીને

પઢિય. વિશે૦ [પઠિત]

ભણેલ

પણ. ત્રિ૦ [પજ્ચન્]

પાંચ, સંખ્યાવાચક શબ્દ

પણ. ન૦ [પણ]

આ નામનું નવમાં દેવલોકનું એક વિમાન

પણગ. પુ૦ [પનક]

સેવાળ, કદમ વિશેષ, લીલકુગ

પણગ. પુ૦ [પનક]

જલરૂઢતૃણ વિશેષ

પણગજીવ. પુ૦ [પનકજીવ]

‘પનક’ ના જીવ

પણગજોણિય. પુ૦ [પનકયોનિક]

‘પનક’ યોનિ સંબંધિ

પણગત્ત. ન૦ [પનકત્વ]

‘પનક’ પણું

પણગબહુલા. સ્ત્રી૦ [પનકબહુલા]

ઘણાં કાદવવાળી ભૂમિ

પણગમટ્ટિયા. સ્ત્રી૦ [પનકમૃતિકા]

અત્યંત સૂક્ષ્મ રજરૂપ માટીના જીવ

પણગમત્તિયા. સ્ત્રી૦ [પનકમૃતિકા]

નદી આદિમાં પુર આવ્યા પછી રહેલી ચીકણી માટી

પણગાઈય. પુ૦ [પનકાદિક]

‘પનક’ વગેરે

પણગયતળ. ન૦ [પનકાયતન]

લીલકુગ કે કાદવનું ઘર

પણચ્ચ. ધા૦ [પ્ર+નૃત્]

નાચવું, નૃત્ય કરવું

પણચ્ચિય. ત્રિ૦ [પ્રનૃત્]

નૃત્ય કરેલ

પણટ્ટ. ત્રિ૦ [પ્રનષ્ટ]

નાશ પામેલું

પણત. ત્રિ૦ [પ્રણત]

જેને નમન કર્યું છે તે

પણપણિંદ. પુ૦ [પણપન્નેન્દ્ર]

વ્યંતરની એક જાતિનો ઇન્દ્ર

પણમ. ધા૦ [પ્ર+ણમ્]

પ્રણામ કરવા, નમવું

પણમિઝળ. કૃ૦ [પ્રણમ્ય]

નમન કરીને

પણમિય. ત્રિ૦ [પ્રણત]

જુઓ ‘પણત’

પણમિય. ન૦ [પ્રણમિત]

નમન કરાયેલ

પણય. વિશે૦ [પ્રણત]

જેને પ્રણામ કરાયેલ છે તે

પણય. પુ૦ [દે.]

કાદવ

પણય. પુ૦ [પનક]

જુઓ ‘પણત’

પણય. ત્રિ૦ [પજ્ચક]

પંચક, પાંચનો સમુહ

પણય. પુ૦ [પ્રણય]

સ્નેહ, પ્રેમ, પ્રાર્થના

પણયબહુલ. ન૦ [પનકબહુલ]

લીલ-સેવાળની બહુલતા

પળયાસળ. ન૦ [પ્રળતાસન]

નીચું કે નમેલું આસન

પળરસ. ત્રિ૦ [પજ્વદશ]

પંદર, સંખ્યા વિશેષ

પળરસિઆ. સ્ત્રી૦ [પજ્વદશી]

પૂનમ

પળવ. પુ૦ [પ્રળવ]

ૐ અક્ષર,

પળવ. પુ૦ [પ્રળવ]

વાદ્યવિશેષ

પળવળ્ણિય. પુ૦ [પળવળ્ણિક]

વ્યંતર દેવતાની એક જાતિ

પળસ. પુ૦ [પનશ]

ફણસનું વૃક્ષ

પળસસ. ધા૦ [પ્ર+નશ]

વિનાશ કરવો

પળા. ધા૦ [પ્ર+જ્ઞા]

પ્રકૃષ્ટતથા જાણવું

પળામ. પુ૦ [પ્રળામ]

નમસ્કાર, વંદન

પળામ. ધા૦ [અર્પય]

અર્પણ કરવું

પળામય. ત્રિ૦ [પ્રળામક]

દુર્ગતિ પ્રતિ નમાવનાર શબ્દાદિ પાંચ દિવસ

પળામિય. ત્રિ૦ [અર્પિત]

સમર્પિત

પળામેત્તા. કૃ૦ [અર્પયિત્વા]

આર્પણ કરીને

પળાયગ. પુ૦ [પ્રળાયક]

નાયક, દોરનાર

પળાલી. પુ૦ [પ્રળાલી]

શરીર પ્રમાણ ઊંચી લાકડી

પળાવ. ધા૦ [પ્ર+નામય]

અર્પણ કરવું, નમાવવું

પળાવેત્તા. કૃ૦ [પ્રળામ્ય]

નમાવીને, અર્પણ કરીને

પળાસ. ધા૦ [પ્ર+નાશય]

વિનાશ કરવો

પળાસિત. ત્રિ૦ [પ્રળાશિત]

જેનો વિનાશ કરાયેલ છે તે

પળાસિય. ત્રિ૦ [પ્રળાશિત]

જુઓ ઉપર

પળિ. પુ૦ [પળ્ય]

વેચવા યોગ્ય વસ્તુ, વેપાર, સોદો, ક્ય-વિક્ય, કરીયાણું

પળિજ્જળ. ન૦ [પ્રળયન]

વધ્યભૂમિ તરફ લઈ જવું તે

પળિ+ધા. ધા૦ [પ્ર+નિ+ધા]

પ્રણિધાન-બુદ્ધિમાં ધારણ કરવી, એકાગ્રતા રાખવી

પળિધાળ. ત્રિ૦ [પ્રળિધાન]

એકાગ્રતા, ધ્યાન, મનોનિયોગ, અવધાન

પળિધાય. કૃ૦ [પ્રળિધાય]

શરીર આદિને વશ કરીને, મર્યાદિત કરીને

પળિય. ત્રિ૦ [પ્રળીત]

રસદાર

પળિય. ન૦ [પળ્ય] જુઓ 'પળિ'

પળિયગિહ. ન૦ [પળ્યગૃહ]

કરીયાણાની દુકાન

પળિયગેહ. ન૦ [પળ્યગૃહ]

જુઓ ઉપર

પળિયમૂમિ. સ્ત્રી૦ [પ્રતીતભૂમિ]

સ-રસભૂમિ

પળિયસાલા. સ્ત્રી૦ [પળ્યશાલા]

કરિયાણાની દુકાન

પળિવઙ્ગ. ત્રિ૦ [પ્રળિયતિત]

નમેલું

પળિવય. ધા૦ [પ્ર+ળિ+વત્]

નમન કરવું વંદન કરવું

પળિહાણ. કૃ૦ [પ્રળિહાય]

એકાગ્ર ચિંતન કરવું તે, અભિલાષા કરવી તે, પ્રયત્ન

કરવો તે

પણિહાણ. ન૦ [પ્રણિધાન]

એકાગ્ર ધ્યાન, વ્યાપાર, મનોનિધાન, અભિલાષા

પણિહાણવ. વિશે૦ [પ્રણિધાનવત્]

‘પ્રણિધાન’ યુક્ત, એકાગ્ર ધ્યાનવાળો

પણિહાય. કૃ૦ [પ્રણિધાય]

જુઓ ‘પણિહાણ’

પણિહિ. પુ૦ [પ્રણિધિ]

મનની વિશિષ્ટ અકાગ્રતા, માયાકપટ, અભિલાષા,
વ્યવસ્થાપન

પણિહિઅ. ત્રિ૦ [પ્રણિધિક]

લોકોને છેતરવાને માટે વેશ બદલાવી કપટ માયા
કરનાર

પણિહિંદિય. ત્રિ૦ [પ્રણિહિતેન્દ્રિય]

અસત્ માર્ગથી ખસેડી સન્માર્ગમાં સ્થાપિત કરાવેલ
ઇન્દ્રિયો

પણિહિતિંદિય. ત્રિ૦ [પ્રણિહિતેન્દ્રિય]

જુઓ ઉપર

પણિહિય. વિશે૦ [પ્રણિહિત]

વ્યવસ્થિત, પ્રયુક્ત

પણિહિયમ્પ. ન૦ [પ્રણિહિતાત્મન્]

સન્માર્ગે સ્થાપિત આત્મા

પણી. ધા૦ [પ્ર+ની]

લઈ જવું

પણીત. ત્રિ૦ [પ્રણીત]

રચેલ, પ્રરૂપેલ, પ્રકાશેલ, રસદાર, મનોહર

પણીતરસભોડ. વિશે૦ [પ્રણીતરસભોજિન્]

મનોહર પદાર્થને ખાનાર

પણીતાહાર. પુ૦ [પ્રણીતાહાર]

મનોહર આહાર

પણીય. ત્રિ૦ [પ્રણીત]

જુઓ ‘પણીત’

પણીયરસ. વિશે૦ [પ્રણીતરસ]

મનોહર આહાર

પણીયરસપરિચ્ચાય. ત્રિ૦ [પ્રણીતરસપરિત્યાગ]

મનોહર આહારનો ત્યાગ કરવો તે

પણીયરસભોડ. વિશે૦ [પ્રણીતરસભોજિન્]

મનોહર આહારને ખાનાર

પણીયરસભોયણભોડ. ત્રિ૦ [પ્રણીતરસભોજનભોજિન્]

જુઓ ઉપર

પણિયાહારવિરતિસમિતિ. સ્ત્રી૦ [પ્રણીતાહારવિરતિસમિતિ]

મનોહર આહારથી વિરમવારૂપ સમિતિ-સાવધાની

પણુન્ન. ન૦ [પ્રણુન્ન]

પ્રેરણા કરેલ

પણુલ્લ. ધા૦ [પ્ર+નુદ]

પ્રેરણા કરવી

પણોલિજ્જમાણ. કૃ૦ [પ્રણુદ્યમાન]

પ્રેરણા કરતો

પણોલ્લ. કૃ૦ [પ્રણોદ્ય]

પ્રેરણા કરીને

પણોલ્લણગતિ. સ્ત્રી૦ [પ્રણોદનગતિ]

પ્રેરણાગતિ

પણોલ્લિ. વિશે૦ [પ્રણોદિન્]

પ્રેરણા કરનાર,

બળદ વગેરે હાંકવાની લાકડી

પણોલ્લિય. વિશે૦ [પ્રણોદિત]

પ્રેરણા કરેલ

પણોલ્લેમાણ. કૃ૦ [પ્રણુદત્]

પ્રેરણા કરવી તે

પણ્ણ. પુ૦ [પ્રાજ્ઞ]

જાણકાર, દક્ષ, નિપુણ

પણ્ણ. ન૦ [પણ્ય]

જુઓ ‘પણિ’

પણ્ણઓ. અ૦ [પ્રજ્ઞાતસ]

બુદ્ધિપૂર્વક

પણ્ણટ્ટ. વિશે૦ [પ્રણ્ણ]

વિનાશ પામેલ

પણ્ણા. ધા૦ [પ્ર+જ્ઞા]

પ્રકૃષ્ટતયા જાણવું, સારી રીતે જાણવું

પણ્ણા. સ્ત્રી૦ [પ્રજ્ઞા]

મનુષ્યની દશ અવસ્થા પૈકી પાંચમી અવસ્થા

પળ્ળા. સ્ત્રીં [પ્રજ્ઞા]

બુદ્ધિ, ડહાપણ

પળ્ળા. સ્ત્રીં [દે., પચ્ચાશત]

પચાસ

પળ્ળાણ. નં [પ્રજ્ઞાન]

સત્-અસત્ વિવેક

પળ્ળાણમંત. વિશેં [પ્રજ્ઞાનવત્]

બુદ્ધિવંત, ત્રિકાલિક જ્ઞાનયુક્ત

પળ્ળાય. ધાં [પ્ર+જ્ઞા] જુઓ 'પળ્ળા'

પળ્ળાવગ. ત્રિં [પ્રજ્ઞાપક]

પ્રજ્ઞાપક, પુરુષણ કરનાર

પળ્ળાસ. નં [પચ્ચાશત]

પચાસ

પળ્ળાસ. પું [પન્યાસ]

પ્રમાણ (દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત સૂત્રનો એક ભેદ)

પળ્હ. પું [પ્રશ્ન]

પ્રશ્ન, સવાલ

પળ્હય. પું [પ્રસ્નવ]

સ્તનથી દુધનું ઝરવું, ટપકવું

પળ્હવળ. નં [પ્રસ્નવન]

ક્ષરણ, ઝરવું, ટપકવું

પળ્હવાહળય. નં [પ્રશ્નવાહનક]

જૈનમુનિગણનું એક કુળ

પળ્હાવ. પું [દે.]

એક અનાર્ય દેશ, તેનો રહેવાસી

પળ્હાવાગળ. નં [પ્રશ્નવ્યાકરણ]

એ નામક એક (અંગ) આગમ સૂત્ર

પળ્હાવાગળદસા. સ્ત્રીં [પ્રશ્નવ્યાકરણદશા]

એ નામક એક આગમ સૂત્ર

પળ્હાવાગળદસાધર. પું [પ્રશ્નવ્યાકરણદસાધર]

'પણ્હાવાગરણદસા' નામક આગમને ધારણ કરનાર

પળ્હાવાગળધર. પું [પ્રશ્નવ્યાકરણધર]

'પણ્હાવાગરણ' નામક આગમને ધારણ કરનાર

પળ્હિ. પું [પાણ્ણિ]

પગની પાની

પત. ધાં [પત્]

પડવું

પત. કૃં [પતત્]

પડતો

પતઈંદ. પું [પ્રતગેન્દ્ર]

પ્રગત-ઇન્દ્ર-વ્યંતર જાતિનો એક ઇન્દ્ર

પતંગવીહિયા. સ્ત્રીં [પતંગવીથિકા]

ગૌચરી લેવાની એક પદ્ધતિ

પતગ. પું [પતગ]

વાણવ્યંતર દેવોની એક જાતિ, તેનો ઇન્દ્ર

પતળતળ. ધાં [પ્ર+તનતનાય]

ખૂબ જોરથી ગાજવું, ગર્જના કરવી

પતળતળાહિત્તા. કૃં [પ્રતનતનાય]

જોરથી ગાજીને, ગર્જના કરીને

પતળતળાય. ધાં [પ્ર+તનતનાય]

જુઓ 'પતળપતળ'

પતળુ. ત્રિં [પ્રતનુ]

પતળું, સૂક્ષ્મ

પતય. પું [પતગ]

જુઓ 'પતગ'

પતયવહ. પું [પતગપતિ]

પતગજાતિના વ્યંતર દેવોનો એક ઇન્દ્ર

પતર. પું [પ્રતર]

સોનાચાંદીને ઝીણો તાર, પતરા, આભુષણ વિશેષ,

ગણિત વિશેષ, ભેદ

પતરક. પું [પ્રતરક]

સોનાચાંદીના ઝીણા તાર

પતરળ. પું [પ્રતરક]

જુઓ ઉપર

પતરચરંસ. નં [પ્રતરચતુરસ]

એક સંસ્થાન વિશેષ

પતરતંસ. નં [પ્રતરચસ]

એક સંસ્થાન વિશેષ

પતરપરિમંડલ. નં [પ્રતરપરિમંડલ]

એક સંસ્થાન

પતરવટ્ટ. ન૦ [પ્રતરવૃત્ત]

એક સંસ્થાન વિશેષ

પતરાયત. પુ૦ [પ્રતરાયત]

લંબાઈનું એક માપ

પતવ. ધા૦ [પ્ર+તવ]

તપવું

પતાડ. ધા૦ [પ્ર+તાડ]

મારવું

પતાણ. ન૦ [પ્રતાન]

વિસ્તાર

પતાવ. ધા૦ [પ્ર+તાપય]

તપાવવું

પતાવણ. ત્રિ૦ [પ્રતાપન]

તપાવવું તે

પતિટ્ટા. સ્ત્રી૦ [પ્રતિષ્ઠા]

પ્રતિષ્ઠા, ખ્યાતિ, આબરૂ

પતિટ્ટાણ. ન૦ [પ્રતિષ્ઠાન]

ત્રાણ, શરણ, રક્ષણકારક, પ્રતિષ્ઠાન

પતિટ્ઠિત. ન૦ [પ્રતિષ્ઠિત]

પ્રતિષ્ઠા પામેલું

પતિટ્ઠિય. ત્રિ૦ [પ્રતિષ્ઠિત]

જુઓ ઉપર

પતિઠિય. ત્રિ૦ [પ્રતિષ્ઠિત]

પ્રતિષ્ઠા પામેલું

પતિણ્ણ. વિશે૦ [પ્રતીર્ણ]

પાર પહોંચેલ, નિસ્તીર્ણ

પતિદંડ. પુ૦ [પ્રતિદંડ]

સામો દંડ

પતિભય. ન૦ [પ્રતિભય]

સામો ભય

પતિભયકર. ત્રિ૦ [પ્રતિભયકર]

સામો ભય ઉત્પન્ન કરનાર

પતિર. ધા૦ [વપ]

વાવું

પતિરિવ્ક. વિશે૦ [પતીરક્ત]

એકાંત

પતિવિસિદ્ધ. વિશે૦ [પ્રતિવિશિષ્ટ]

વિશેષયુક્ત

પતિવિસેસ. ત્રિ૦ [પ્રતિવિશેષ]

વિશેષ, ભિન્નતા

પતિવ્વયા. સ્ત્રી૦ [પતિવ્રતા]

પતિવ્રતા સ્ત્રી

પતિસમ. વિશે૦ [પ્રતિસમ]

સદા

પત્ત. વિશે૦ [પ્રાપ્ત]

મળેલ, પામેલ

પત્ત. ન૦ [પત્ર]

પંદડું, પાંખ,

પત્ત. ન૦ [પત્ર]

પુસ્તકના પાના

પત્ત. ન૦ [પાત્ર]

પાત્ર, વાસણ

પત્તિત્ત. કૃ૦ [પ્રત્યેતુમ્]

જવા માટે

પત્તિય. વિશે૦ [પત્રકિત]

જેમાં કુમળા પાન આવેલા છે તે

પત્તર. ન૦ [પત્ર]

એક વનસ્પતિ

પત્તકયવર. પુ૦ [પત્રકચવર]

પાંદડાનો કચરો

પત્તકાલગ. ન૦ [પત્રકાલક]

એક ચૈત્ય

પત્તગ. ન૦ [પાત્રક]

પાત્ર, વાસણ

પત્તગચ્છેજ્જ. ન૦ [પત્રકચ્છેદ્ય]

બાણ વડે પાંદડા વિંધવાની કળા

પત્તગઠવણ. ન૦ [પાત્રસ્થાપનક]

જેના ઉપર પાત્ર રાખ્યા છે તે - ઉનનું એક વસ્ત્ર

પત્તચ્છન્ન. વિશે૦ [પત્રાચ્છન્ન]

પાંદડા વડે ઢાંકેલ

પત્તચ્છેજ્જ. ન૦ [પત્તચ્છેદ્યા]

પાંદડા વિંધવાની કળા

પત્તચ્છેજ્જકમ્મ. ન૦ [પત્તચ્છેદ્યકર્મન્]

પાંદડું છેદવા રૂપ કર્મ-પ્રવૃત્તિ

પત્તજોણિય. ન૦ [પત્રયોનિક]

પાંદડાની થોળિ સંબંધિ

પત્તટ્ટ. વિશે૦ [પ્રાપ્તાર્થ]

બુદ્ધશિક્ષિત, વિદ્વાન, કુશળ

પત્તઠવણ. ન૦ [પાત્રસ્થાપનક]

જુઓ 'પત્તઠવણ'

પત્તત્ત. ન૦ [પત્રત્વ]

પાંદડાપણું

પત્તત્તા. સ્ત્રી૦ [પત્રતા]

પાંદડાપણું

પત્તદમણય. ન૦ [દમનકપત્ર]

દમનકપત્ર

પત્તપુડ. ન૦ [પત્રપુટ]

પાંદડાનો દળિયો

પત્તપુલ્લ. ત્રિ૦ [પ્રાપ્તપૂર્વ]

પૂર્વે પ્રાપ્ત થયેલ

પત્તભાર. પુ૦ [પત્રભાર]

પાંદડાનો ભાર

પત્તભોયણ. ન૦ [પત્રભોજન]

પાંદડાનું ભોજ

પત્તમંત. વિશે૦ [પત્રવત્]

પાંદડાયુક્ત

પત્તમાલિયા. સ્ત્રી૦ [પત્રમાલિકા]

પાંદડાની માળા

પત્તય. ત્રિ૦ [પ્રાપ્તક]

પ્રાપ્ત કરનાર

પત્તય. ત્રિ૦ [પત્રક]

ગીતનો એક પ્રકાર, પાતડું, પાંદડું

પત્તલ. ન૦ [પત્રલ]

પાંપણ

પત્તલ. વિશે૦ [પત્રવત્]

પાંદડાવાળું

પત્તલચ્છ. ન૦ [પત્રલાક્ષ]

પાંદડાની રાખ

પત્તવાસા. સ્ત્રી૦ [પત્રવર્ષા]

પાંદડાનો વરસાદ

પત્તવિચ્છુય. પુ૦ [પત્રવૃશ્ચિક]

ચઉરિન્દ્રિયજીવની એક જાતિ

પત્તવીણિયા. સ્ત્રી૦ [પત્રવીણિકા]

પાંદડાની વીણા (બનાવી વગાડતી તે)

પત્તહારક. ત્રિ૦ [પત્રહારક]

પાંદડા ઉપાડનાર

પત્તાઇ. પુ૦ [પાત્રાદિ]

પાત્ર વગેરે

પત્તાબંધ. પુ૦ [પાત્રબન્ધ]

પાત્રાને બાંધવાનું એક વસ્ત્ર

પત્તામોડ. ન૦ [પત્રમોટ]

ડાળીને નીચે નામવી ચુંટેલ પાંદડા, પાંદડાનું ચૂર્ણ

પત્તાસવ. પુ૦ [પત્રાસવ]

પાંદડાનો રસ, પાંદડામાંથી બનાવેલ આસવ

પત્તાહાર. પુ૦ [પત્રાહાર]

પાંદડાનો આહાર

પત્તિ. સ્ત્રી૦ [પત્ની]

પત્ની, ભાર્યા

પત્તિઇય. ત્રિ૦ [પ્રતીત]

પ્રતિતિયુક્ત, વિશ્વાસુ

પત્તિ. ત્રિ૦ [પ્રતીત]

પ્રસિદ્ધ, પ્રખ્યાત, પ્રતીતી રાખેલ

પત્તિય. ત્રિ૦ [પ્રતીત]

જુઓ ઉપર

પત્તિય. ન૦ [પ્રત્યય]

નિમિત્ત, કારણ, હેતું

પત્તિય. ત્રિ૦ [પત્રિત]

પાંદડાવાળું

પત્તિય. ન૦ [પ્રીતિક]

પ્રિતિ ઉપજાવનાર વચન, પ્રેમ, સ્નેહ, પ્રિતિ

પત્તિય. ધા૦ [પ્રતિ+ઈ]

જાણવું, વિશ્વાસ કરવો

પત્તિય. ધા૦ [પ્રતિ+ઈ]

આશ્રય કરવો

પત્તિયંત. કૃ૦ [પ્રતિયત્]

વિશ્વાસ કરવો તે, જાણવું તે

પત્તિયમાણ. કૃ૦ [પ્રતિયત્]

જુઓ ઉપર

પત્તિયાહ્તા. કૃ૦ [પ્રતીત્ય]

વિશ્વાસ કરીને, જાણીને

પત્તી. સ્ત્રી૦ [પાત્રી]

પાત્રી, નાનું પાત્ર

પત્તુણ્ણ. ન૦ [દે.]

વલ્કલનું બનેલ વસ્ત્ર

પત્તેગ. ન૦ [પ્રત્યેક]

પ્રત્યેક, એક-એક, એકની સામે, પ્રત્યેક વનસ્પતિ

પત્તેગ. ન૦ [પ્રત્યેક]

કર્મ વિશેષ -જેના ઉદયથી એક જીવને શરીર મળે,

પત્તેગસરીર. ન૦ [પ્રત્યેકશરીર]

એક જીવનું એક શરીર હોવું તે

પત્તેય. ન૦ [પ્રત્યેક]

જુઓ 'પત્તગ'

પત્તેયજીવ. પુ૦ [પ્રત્યેકજીવ]

એક શરીરમાં એક જીવનું હોવું તે

પત્તેયજીવિય. પુ૦ [પ્રત્યેકજીવિક]

જુઓ ઉપર

પત્તેયનામ. ન૦ [પ્રત્યેકનામન]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ - જેના ઉદયથી એક શરીર મળે

પત્તેયબુદ્ધ. પુ૦ [પ્રત્યેકબુદ્ધ]

કોઈ વસ્તુના નિમિત્તથી જે બોધ પામે તે, કરકંડું આદિ

પત્તેયબુદ્ધસિદ્ધ. પુ૦ [પ્રત્યેકબુદ્ધસિદ્ધ]

પ્રત્યેક બુદ્ધ થઈને મોક્ષને પામેલ હોય તે, સિદ્ધના પંદરમાંનો એક ભેદ

પત્તેયરસ. પુ૦ [પ્રત્યેકરસ]

વિભિન્ન રસવાળો

પત્તેયસરીર. ન૦ [પ્રત્યેકશરીર]

જુઓ 'પત્તેસરીર'

પત્તેયસરીરનામ. ન૦ [પ્રત્યેકશરીરનામન]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ-જેના ઉદયે એક જીવને એક શરીર મળે

પત્તોમોદરિય. ન૦ [પ્રાપ્તાવમોદરિક]

ઉણોદરી નામક બાહ્ય તાપનો એક ભેદ

પત્તોવગ. પુ૦ [પત્રોપગ]

ઘણા પાંદડાવાળું વૃક્ષ

પત્તોવય. પુ૦ [પત્રોપગ]

જુઓ ઉપર

પત્તોવા. પુ૦ [પત્રોપગ]

જુઓ ઉપર

પત્થ. ત્રિ૦ [પથ્ય]

પથ્ય, હિતકારક

પત્થ. પુ૦ [પ્રસ્થ]

ધાન્ય તોલવાનું એક માપ, શિખર

પત્થ. ધા૦ [પ્ર+અર્થ્ય]

પ્રાર્થના કરવી, રોકવો, અભિલાષા કરવી

પત્થગ. પુ૦ [પ્રસ્થક]

ધાન્ય તોલવા માટેનું એક માપ, પાળ

પત્થડ. ન૦ [પ્રસ્તટ]

પાથડો, પ્રસ્તર

પત્થડ. ત્રિ૦ [પ્રસ્તુત]

ફેલાયેલ, પથરાયેલ

પત્થડગ. પુ૦ [પ્રસ્તરાગ]

પાથડાનો અગ્રભાગ

પત્થડોદગ. ત્રિ૦ [પ્રસ્તુતતોદક]

ફેલાયેલ પાણી

પત્થળયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાર્થના]

પ્રાર્થના-માંગણી, યાચના, અભિલાષા, નિવેદન, વિજ્ઞાપ્તિ

પત્થળા. સ્ત્રી૦ [પ્રાર્થના]

જુઓ ઉપર

પત્થગિજ્જ. ત્રિં [પ્રાર્થનીય]

પ્રાર્થના કરવા યોગ્ય

પત્થય. ત્રિં [પ્રાર્થક]

પ્રાર્થના કરનાર

પત્થય. ત્રિં [પથ્યક]

જુઓ 'પત્થ-પથ્ય'

પત્થય. પું [પ્રસ્થક]

એક માપવિશેષ

પત્થયણ. નં [પથ્યદન]

ભાતું, ટીમણ

પત્થર. પું [પ્રસ્તર]

પાષાણ, પત્થર

પત્થરેન્તા. કૃં [પ્રસ્તાર્ય]

ફેલાવીને

પત્થાઇત્તણ. કૃં [પ્રસ્થાતુમ્]

પ્રસ્થાન કરવા માટે

પત્થાણ. નં [પ્રસ્થાન]

પ્રયાણ, ગમન

પત્થાર. પું [પ્રસ્તાર]

વિસ્તાર, તૃણવન, પ્રાયશ્ચિત્તની વિશેષ, રચના, વિનાશ, વસ્ત્રનો એક ભાગ, મરણ

પત્થાર. પું [પ્રસ્તાર]

પલ્લવ આદિથી બનાવેલી શય્યા,

પત્થારેન્તા. કૃં [પ્રસ્તીર્ય]

પ્રાયશ્ચિત્ત કરીને

પત્થિજ્જમાણ. ત્રિં [પ્રાર્થ્યમાન]

પ્રાર્થના કરાતું

પત્થિય. ત્રિં [પ્રાર્થિત]

પ્રાર્થના કરેલું, ઇચ્છેલું

પત્થિય. ત્રિં [પ્રસ્થિત]

વિદાય થયેલ

પત્થિયા. સ્ત્રીં [પ્રસ્થિકા]

છાબડી, ટોપલી

પત્થિયાપીડઅ. પું [પ્રસ્થિકાપિટક]

કાવડની બે બાજુની વાંસની છાબડી-ટોપલી

પત્થિવ. પું [પ્રાર્થિવ]

રાજા

પત્થુય. ત્રિં [પ્રસ્તુત]

ચાલતું, ચાલુ, પ્રકરણપ્રાપ્ત

પત્થેઝ. કૃં [પ્રાર્થિતુમ્]

'પ્રાર્થના' માટે

પત્થેઝં. કૃં [પ્રાર્થિતુમ્]

'પ્રાર્થના' માટે

પત્થેત. કૃં [પ્રાર્થયત્]

પ્રાર્થતો

પત્થેમાણ. કૃં [પ્રાર્થયત્]

પ્રાર્થતો

પત્થેયવ્વ. વિશેં [પ્રાર્થિતવ્ય]

'પ્રાર્થના' યોગ્ય

પત્થોઈ. સ્ત્રીં [પ્રસ્તોત્રી]

પ્રસ્તાવ કરનારી, પ્રવર્તિકા

પદ. નં [પદ]

પદ, વાક્યનું એક અંગ, શબ્દ, એક અધ્યયન, પગ, સ્થાન, વિભક્તિ સહિતનો શબ્દ, પાદચિન્હ,

પદ. નં [પદ]

જીવ-જીવાદિ પદાર્થ

પદ. નં [પદ]

પદ્યનું ચોથું ચરણ

પદંસ. ધાં [પ્ર+દૃશ્]

દેખાડવું

પદગ. પું [પદક]

વ્યંતર દેવોની એક જાતિ, તેનો એક ઇન્દ્ર

પદત્થ. પું [પદાર્થ]

જીવાદિ પદાર્થ, તત્ત્વ

પદપવર. નં [પદપ્રવર]

શ્રેષ્ઠપદ

પદબદ્ધ. નં [પદબદ્ધ]

વિશિષ્ટ પદ રચનાથી રચેલ

પદમગ્ગ. પું [પદમાર્ગ]

પગ રસ્તો, પગદંડી

પદવિગ્રહ. પુઠ્ઠ [પદવિગ્રહ]

પદનો વિગ્રહ

પદસમ. નઠ્ઠ [પદસમ]

જે પદ જે સ્વરમાં ગાવું જોઈએ તે જ સ્વરમાં ગાવું

પદા. ધાઠ્ઠ [પ્ર+દા]

આપવું, દેવું

પદાણ. નઠ્ઠ [પ્રદાન]

આપવું, દેવું તે

પદાનુસારિ. ત્રિઠ્ઠ [પદાનુસારિન]

એક પદ આધારે બીજા અનુક્ત પદોનું અનુસંધાન કરવાની શક્તિ, એક લબ્ધિ-વિશેષ

પદાહિણા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રદક્ષિણા]

પ્રદક્ષિણા, દક્ષિણાવર્ત ભ્રમણ

પદાહિણાવત્તમંડલ. નઠ્ઠ [પ્રદક્ષિણાવત્તમંડલ]

પ્રદક્ષિણા-આવર્તરૂપ મંડલ

પદિણ્ણ. નઠ્ઠ [પ્રદત્ત]

આપેલ

પદિદ્ધ. ત્રિઠ્ઠ [પ્રદિગ્ધ]

ભભરાવેલ, ચોપડેલ

પદિસ. નઠ્ઠ [પ્રદિશ]

વિદિશા, ખૂણો

પદિસ્સા. કૃઠ્ઠ [પ્રદૃશ્ય]

જોઈને, દેખીને

પદીવ. પુઠ્ઠ [પ્રદીપ]

દીવો

પદીસ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+દૃશ]

દેખવું, જોવું

પદુગા. પુઠ્ઠ [પ્રદુર્ગ]

કોટ, કિલ્લો, ગઢ

પદુઢ્ઠ. ત્રિઠ્ઠ [પ્રદુષ્ટ]

દ્વેષપૂર્ણ, દૂષિત

પદેસ. પુઠ્ઠ [પ્રદેશ]

જુઓ 'પાસ'

પદેસકમ્મ. નઠ્ઠ [પ્રદેશકર્મ]

પ્રદેસરૂપે બંધાયેલ કર્મ

પદેસઘણ. નઠ્ઠ [પ્રદેશઘન]

જુઓ 'પાસઘન'

પદેસઢ્ઠતા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રદેશાર્થ]

જુઓ 'પાસઢ્ઠતા'

પદેસઢ્ઠયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રદેશાર્થ]

જુઓ 'પાસઢ્ઠયા'

પદેસનામનિહત્તાઠ્ઠય. પુઠ્ઠ [પ્રદેશનામનિહત્તાઠ્ઠયુષ્ક]

એક પ્રકારનો આયુષ્યકર્મબંધ

પદેસબંધ. પુઠ્ઠ [પ્રદેશબંધ]

કર્મનો પ્રદેશ નામક બંધ,

પદેસબંધ. પુઠ્ઠ [પ્રદેશબંધ]

કર્મ દલિકોનું જીવ સાથે ચોટવું

પદેસિ. વિઠ્ઠ [પ્રદેશિન] જુઓ 'પાસિ'

પદેસિણી. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રદેશિની]

અંગુઠા પાસેની આંગળી, તર્જની

પદેસિય. ત્રિઠ્ઠ [પ્રદેશિત]

પ્રતિપાદિત, પ્રરૂપિત

પદેસિય. ત્રિઠ્ઠ [પ્રદેશિક]

પ્રદેશના સમૂહરૂપ બનેલા સ્કંધ આદિ, પ્રદેશવાળો

પદોસ. પુઠ્ઠ [પ્રદોષ]

દ્વેષ, દોષ, ખાર

પદોસ. પુઠ્ઠ [પ્રદોષ]

પ્રાતઃકાળ, સંધ્યાકાળ

પદોસ. પુઠ્ઠ [પ્રદોષ]

જુઓ ઉપર

પદ્ધર. નઠ્ઠ [દે.]

ઋજુ, સરળ

પધાણ. પુઠ્ઠ [પ્રધાન]

નાયક, મુખી, ઉત્તમ, પ્રશસ્ત

પધાર. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ધારય]

ધારણ કરવું

પધારેત્તા. કૃઠ્ઠ [પ્રધાર્ય]

ધારણ કરતો

પધાવ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ધાવ]

દોડવું

પધાવંત. કૃં [પ્રધાવત્]

દોડતો

પધાવિય. કૃં [પ્રધાવિત્]

દોડેલ

પધૂવ. ધાં [પ્ર+ધૂવ]

ધૂપ દેવો

પધૂવાવ. ધાં [પ્ર+ધૂવય]

ધૂપ દેવડાવવો

પધૂવાવેંત. કૃં [પ્રધૂવયત્]

ધૂપ દેવડાવતો

પધૂવેંત. કૃં [પ્રધૂવત્]

ધૂપ દેતો

પધોઇત્ત. કૃં [પ્રધાવિતુમ્]

દોડવા માટે

પધોએન્તા. કૃં [પ્રધાવ્ય]

દોડીને

પધોત. વિશેં [પ્રધૌત]

ધોયેલ

પધોવ. ધાં [પ્ર+ધાવ]

ધોવું, પ્રક્ષાલવું

પધોવાવ. ધાં [પ્ર+ધાવય]

ધોવડાવવું

પધોવાવેંત. કૃં [પ્રધાવયત્]

ધોવડાવતો

પધોવેંત. કૃં [પ્રધાવત્]

ધોતો, પ્રક્ષાલતો

પધોવેન્તા. કૃં [પ્રધાવ્ય]

ધોઈને

પન્ન. ત્રિં [પ્રાન્]

પ્રજ્ઞાવાન, પંડિત

પન્નગ. પું [પન્નગ]

સર્પ, નાગ

પન્નગઇંદરાય. પું [પાન્નગેન્દ્રરાજ]

પન્નગેન્દ્ર રાજા, વ્યંતર જાતિનો એક ઇન્દ્રરાજ

પન્નગદ્ધ. નં [પન્નગાર્ધ]

સર્પનો અડધો ભાગ

પન્નગભૂત. નં [પન્નગભૂત]

પન્નગભૂત, સર્પરૂપ

પન્નગભૂય. નં [પન્નગભૂત]

જુઓ ઉપર

પન્નત્ત. વિશેં [દે.]

પ્રણિત, રચિત, નિરુપિત, ઉપદિષ્ટ

પન્નત્ત. વિશેં [પ્રજ્ઞપ્ત]

ફરમાવેલ, કહેલ

પન્નત્તય. પું [પ્રજ્ઞપ્તક]

ફરમાવનાર, કહેનાર

પન્નત્તિ. સ્ત્રીં [પ્રજ્ઞપ્તિ]

નિરુપણ, જણાવવું તે, પ્રકૃષ્ટ જ્ઞાન,

પન્નત્તિ. સ્ત્રીં [પ્રજ્ઞપ્તિ]

જેનાથી પ્રરૂપણ થઈ શકે તે

પન્નત્તિઅવ્યવેણી. સ્ત્રીં [પ્રજ્ઞપ્ત્યાક્ષેપણી]

સંશયી આત્માને મધુર વચને સમજાવવું

પન્નત્તુ. પું [પ્રજ્ઞાપયિત્]

પ્રતિવાદક, આખ્યાતા

પન્નરસ. સ્ત્રીં [પશ્વદસી]

પૂનમ, પૂર્ણિમા

પન્નરસમી. સ્ત્રીં [પજ્વદસી]

જુઓ ઉપર

પન્નરસવાસપરિયાય. ત્રિં [પજ્વદશવર્ષપર્યાય]

પંદર વર્ષનો દીક્ષા પર્યાય જેનો છે તે

પન્નરસિ. સ્ત્રીં [પજ્વદશી]

પૂનમ, પૂર્ણિમા

પન્નરસી. સ્ત્રીં [પજ્વદશી]

જુઓ ઉપર

પન્નરસીદિવસ. નં [પજ્વદશીદિવસ]

પૂનમનો દિવસ

પન્નરસીરાઇ. સ્ત્રીં [પજ્વદશીરાત્રિ]

પૂનમની રાત્રિ

પન્નરસીરાતિ. સ્ત્રીં [પજ્વદશીરાત્રિ]

જુઓ ઉપર

પન્નવ. વિશેઁ [પ્રજ્ઞાપત્]

બુદ્ધિમાન, મેઘાવી

પન્નવ. ધાઁ [પ્ર+જ્ઞાપય]

બુલાસાપૂર્વક વિગતવાર કહેવું, પ્રરૂપણ કરવી

પન્નવંત. ત્રિઁ [પ્રજ્ઞાવત્]

બુદ્ધિમાન, મેઘાવી

પન્નવહ્તા. કૃઁ [પ્રજ્ઞાપ્ય]

ફરમાવીને, પ્રરૂપીને

પન્નવહ્તુ. પુઁ [પ્રજ્ઞાપયિતું]

પ્રરૂપક

પન્નવગ. પુઁ [પ્રજ્ઞાપક]

પ્રશ્નનો બુલાસો કર્તા, પ્રતિપાદક

પન્નવણ. પુઁ [પ્રજ્ઞાપન]

જ્ઞાપન, નિરૂપણ

પન્નવણા. સ્ત્રીઁ [પ્રજ્ઞાપના]

એ નામનું એક (ઉપાંગ) આગમ સૂત્ર, નિરૂપણ કરવું, કહેવું

પન્નવણાપદ. નઁ [પ્રજ્ઞાપનાપદ]

એક પદ

પન્નવણી. સ્ત્રીઁ [પ્રજ્ઞાપની]

ઉપદેશ આપવાની ભાષાનો એક પ્રકાર

પન્નવય. પુઁ [પ્રજ્ઞાપક]

જુઓ 'પન્નવગ'

પન્નવિજ્ઞ. ધાઁ [પ્ર+જ્ઞાપય]

ફરમાવવું, બુલાસો કરી કહેવું

પન્નવિત્તૅ. કૃઁ [પ્રજ્ઞાપયિતુમ્]

'પ્રજ્ઞાપના' કરવા માટે

પન્નવિય. ત્રિઁ [પ્રજ્ઞાપિત]

જણાવેલું, સમજાવેલું

પન્નવિસ. સ્ત્રીઁ [પ્રજ્ઞવિંશ]

પચ્ચીસ, એક સંખ્યા

પન્નવેત્તૅ. કૃઁ [પ્રજ્ઞાપયિતુમ્]

'પ્રજ્ઞાપના' કરવા માટે

પન્નવેત્તા. કૃઁ [પ્રજ્ઞાપ્ય]

ફરમાવીને

પન્નવેમાણ. કૃઁ [પ્રજ્ઞાપયત્]

ફરમાવવું તે

પન્નસમત્ત. પુઁ [સમાપ્તપ્રજ્ઞ]

પૂર્ણ બુદ્ધિમાન

પન્નહત્તરિ. સ્ત્રીઁ [પ્રજ્ઞસપ્તતિ]

પંચોત્તેર

પન્ના. ધાઁ [પ્ર+જ્ઞા]

જાણવું

પન્નાસય. વિશેઁ [પ્રજ્ઞાસક]

પચાસ વર્ષની વયને પામેલો

પપંચ. ધાઁ [પ્ર+પચિ]

આડંબર કરવો, ઠગાઈ કરવી

પપ્પ. ધાઁ [પ્ર+આપ]

પ્રાપ્ત કરવો

પપ્પ. કૃઁ [પ્રાપ્ય]

પ્રાપ્ત કરેલ

પપ્પડ. પુઁ [પર્પટ]

પાપડ

પપ્પડમોદય. પુઁ [પર્પટમોદક]

એક મિષ્ટાન્ન

પપ્પડમોયય. પુઁ [પર્પટમોદક] જુઓ ઉપર

પપ્પડિયા. સ્ત્રીઁ [પર્પટિકા]

પાપડ-વડી વગેરે

પપ્પુય. ત્રિઁ [પ્રપ્લુત]

પાણીથી ભીંજાયેલ, ભીંજું, વિકસેલું

પપ્પુયચ્છ. નઁ [પ્રપ્લુતાક્ષ]

વિકસિત નેત્ર

પપ્પુય. ત્રિઁ [પ્રપ્લુત]

વિકાસ પામેલ, વહેતું, ટપકતું

પપ્પુલ્લ. વિશેઁ [પ્રકુલ્લ]

વિકસિત

પપ્પોડ. ધાઁ [પ્ર+સ્ફોટય]

ફોડવું, ઝાટકવું

પપ્પોડણ. નઁ [પ્રસ્ફોટન]

વિસ્તારવું, ઝાટકવું

પપ્ફોડણા. સ્ત્રીં [પ્રસ્ફોટના]

પડિલેહણ વખતે વસ્ત્રને આટકવું તે,
પડિલેહણનો એક દોષ

પપ્ફોડિંત. ત્રિં [પ્રસ્ફોટિત્]

આટકવું તે, ફોડવું તે

પપ્ફોડિય. ત્રિં [પ્રસ્ફોટિત]

જુઓ ઉપર

પપ્ફોડેઝુણ. કૃં [પ્રસ્ફોટિતુમ્]

ફોડવા માટે, આટકવા માટે

પપ્ફોડેમાણ. કૃં [પ્રસ્ફોટયત્]

આટકવું તે, ફોડવું તે

પપ્ફુસિય. નં [પ્રસ્પૃષ્ટ]

ઉત્તમ સ્પર્શ

પબંધ. ધાં [પ્ર+બન્ધ્]

વિસ્તારથી કહેવું, વિકથા કરવી

પબંધ. પું [પ્રબન્ધ]

સંદર્ભ, ગ્રન્થ, અવિચ્છેદ, વિકથા કરવી તે

પબંધ. પું [પ્રબન્ધ]

વાક્ય સમૂહની રચના

પબંધણ. નં [પ્રબન્ધન]

જુઓ ઉપર

પબંધિય. કૃં [પ્રબન્ધ્ય]

પ્રકૃષ્ટપણે બાંધીને

પબદ્ધ. વિશેં [પ્રબદ્ધ]

પ્રકૃષ્ટતયા બંધાયેલ

પબાહા. સ્ત્રીં [પ્રબાધા]

વિશેષ પીડા

પબુદ્ધ. વિશેં [પ્રબુદ્ધ]

નિપુણ, બોધ પામેલ, પ્રવિણ

પબ્ધટ્ટ. ત્રિં [પ્રબ્ધટ્ટ]

ભ્રષ્ટ, પતિત થયેલ

પબ્ધાર. પું [પ્રાગ્ધાર]

પર્વતનો કંઈક નમી ગયેલો ભાગ,

પબ્ધાર. પું [પ્રાગ્ધાર]

શિખર, સમૂહ

પબ્ધારકંદરગય. નં [પ્રાગ્ધારકંદરગત]

પર્વતના ભાગનું ગુફા તરફ નમવું

પબ્ધારગઅ. વિશેં [પ્રાગ્ધારગત]

નામિ ગયેલ

પબ્ધારગતિ. સ્ત્રીં [પ્રાગ્ધારગતિ]

નમેલી ગતિ

પબ્ધારા. સ્ત્રીં [પ્રાગ્ધારા]

દશ અવસ્થામાંની એક અવસ્થા- જે પુરુષને સીતેરથી
એસીમાં વર્ષમાં પ્રાપ્ત થાય છે.

પબ્ધારા. સ્ત્રીં [પ્રાગ્ધારા]

એક પૃથ્વીનું નામ

પબ્ધ. પું [પ્રબ્ધ]

હરિકાન્ત અને હરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાલનું નામ

પબ્ધંકર. પું [પ્રબ્ધંકર]

ત્રીજા દેવલોકનું એક દેવવિમાન, એ નામક એક ગૃહ,

પબ્ધંકર. પું [પ્રબ્ધંકર]

લોકાંતિક દેવતાનું એક વિમાન

પબ્ધંકર. પું [પ્રબાકર]

પ્રકાશ આપનાર

પબ્ધંકરા. સ્ત્રીં [પ્રબ્ધંકરા]

સૂર્ય-ચંદ્રની એક પદ્મરાણી

પબ્ધંકરા-૧. વિં [પ્રબ્ધંકરા]

અરક્ષુરી નગરીના એક ગાથાપતિની પુત્રી. ભં પાર્શ્વ
પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ સૂર્યની દેવી બની.

પબ્ધંકરા-૨. વિં [પ્રબ્ધંકરા]

મથુરાના ગાથાપતિની પુત્રી. ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા
લીધી, મૃત્યુ બાદ તે ચંદ્રની અગ્રમહિષી બની

પબ્ધંગુર. વિશેં [પ્રબ્ધંગુર]

ક્ષણમાં નાશ પામે તેવું

પબ્ધંજન. પું [પ્રબ્ધંજન]

વાયુકુમારનો ઇંદ્ર

પબ્ધંકંત. પું [પ્રબ્ધંકાન્ત]

જુઓ 'પબ્ધંકર'

પબ્ધણિય. ત્રિં [પ્રબ્ધણિત]

કહેલું

પભવ. પુઠ્ઠ [પ્રભવ]

ઉત્પત્તિ, કારણ

પભવ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ભૂ]

ઉત્પન્ન થવું, સમર્થ થવું

પભવ. વિઠ્ઠ [પ્રભવ]

આર્ય જંબૂ ના શિષ્ય (પદ્ધર), તે કચ્છાયન ગોત્રના હતા. ૫૦૦ ચોરોનો સરદાર હતો પણ પછીથી દીક્ષા લીધી

પભા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રભા]

ક્રાંતિ, જ્યોત, તેજ

પભાઈય. ત્રિઠ્ઠ [પ્રાભાતિક]

પ્રાતઃકાળ સંબંધી, સવારનું

પભાકર. વિઠ્ઠ [પ્રભાકર] જુઓ 'પભાસ-૨'

પભાય. નઠ્ઠ [પ્રભાત]

પ્રાતઃકાળ

પભાવ. પુઠ્ઠ [પ્રભાવ]

મહિમા, પ્રભાવ

પભાવ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ભાવય]

પ્રભાવયુક્ત કરવું, ગૌરવિત કરવું

પભાવઈ-૧. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

હસ્તિનાપુરના રાજા બલ ની પત્ની, મહાબલકુમારની માતા

પભાવઈ-૨. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

મિથિલાના રાજા બલ ની પત્ની (રાણી), ભઠ્ઠ મલ્લિની માતા કથા જુઓ 'મલ્લિ' તેને પભાવતી કહે છે

પભાવઈ-૩. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

'નિસઢ' ની પત્ની અને 'સાગરચંદ' ની માતા

પભાવઈ-૪. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

વીતભય નગરના રાજા ઉદ્ધાયન ની પત્ની (રાણી), ચેડગ રાજાની પુત્રી, ભઠ્ઠ મહાવીરની જીવિત પ્રતિમાની પૂજા કરતી હતી, તેણીએ સુંદર મોઢું જિનાલય બંધાવેલ દેવદત્તા નામે દાસી હતી, એક વખત કોઈ દાસીનું તેના હાથે મૃત્યુ થતાં, દીક્ષા લીધી

પભાવગ. પુઠ્ઠ [પ્રભાવક]

પ્રભાવ વધારનાર

પભાવણ. નઠ્ઠ [પ્રભાવન]

મહાત્મ્ય, ગૌરવ, પ્રખ્યાતિ

પભાવણા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રભાવના]

જુઓ ઉપર

પભાવતી-૧. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

જુઓ 'પરમાવતી'

પભાવતી-૨. વિઠ્ઠ [પ્રભાવતી]

જુઓ 'પભાવઈ-૨'

પભાવિ. ત્રિઠ્ઠ [પ્રભાવિન]

પ્રભાવ વધારનાર

પભાસ. પુઠ્ઠ [પ્રભાસ]

બારમાં-ત્રીજા-ચોથા દેવલોકના એક-એક વિમાન, પ્રભાસનામક તીર્થ, એક ગણધર, વૃત્ત-વૈતાલ્યનો દેવ

પભાસ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ભાષ]

બોલવું, કહેવું

પભાસ. ધાઠ્ઠ [પ્ર+ભાસ]

પ્રકાશિત થવું

પભાસ-૧. વિઠ્ઠ [પ્રભાસ]

ભઠ્ઠ મહાવીરના ૧૧માં ગણધર, તે રાજગૃહીના બલ અને અંજમદા ના પુત્ર હતા. તે એક વિદ્વાન બ્રાહ્મણ હતા. તેને મોક્ષ છે કે નહીં? તે શંકા હતી. ભઠ્ઠ મહાવીરે આ શંકા નિર્મૂળ કરતા તેણે દીક્ષા લીધી. ૪૦મે વર્ષે મોક્ષે ગયા

પભાસ-૨. વિઠ્ઠ [પ્રભાસ]

સાકેતનગરનો એક ચિત્રકાર. તે તેની કળા માટે પ્રસિદ્ધ હતો, રાજા મહબ્બલ તેની કળાથી ઘણો પ્રસન્ન થયો

પભાસંત. કૃઠ્ઠ [પ્રભાસમાન]

પ્રકાશીત થતો

પભાસક. પુઠ્ઠ [પ્રભાસક]

પ્રકાશ કરનાર

પભાસતિથ. નઠ્ઠ [પ્રભાસતીર્થ]

એક તીર્થ

પભાસતિથકુમાર. પુઠ્ઠ [પ્રભાસતીર્થકુમાર]

પ્રભાસ તીર્થનો અધિપતિ દેવ

પભાસતિથાધિપતિ. પુઠ્ઠ [પ્રભાસતીર્થાધિપતિ]

પ્રભાસ તીર્થનો અધિપતિ (દેવ)

પભાસતિત્થાહિબહ્. પુ. [પ્રભાસતીર્થાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પભાસમાળ. કૃ. [પ્રભાસમાન]

પ્રકાશતો

પભાસયંત. કૃ. [પ્રભાસમાન]

પ્રકાશવું તે

પભાસા. સ્ત્રી. [પ્રભાસા]

અહિંસા, દયા

પભાસેમાળ. કૃ. [પ્રભાસમાન]

પ્રકાશતો

પભિહ્. અ. [પ્રભૃતિ]

વગેરે, શરૂઆત

પભિહ્ય. અ. [પ્રભૃતિક]

જુઓ ઉપર

પભિતિ. અ. [પ્રભૃતિ]

જુઓ ઉપર

પભિય. અ. [પ્રભૃતક]

વગેરે-વગેરે

પભીય. ત્રિ. [પ્રભીત]

બહુ ડરેલ, ભય પામેલ

પભુ. પુ. [પ્રભુ]

સમર્થ, દેવધિદેવ, યોગ્ય

સ્વામી, રાજા, માલિક

પભૂ. પુ. [પ્રભુ]

જુઓ 'પ્રભુ'

પભૂત. ત્રિ. [પ્રભૂત]

ઉદ્ભવેલ, ઉત્પન્ન થયેલ, અતિશય, ઘણું,

પભૂત. ત્રિ. [પ્રભૂત]

પ્રમાદાદિનું પરિણામ

પભૂત. ત્રિ. [પ્રભૂત]

અતિત-અનાગતાદિ વિષયક કર્મ પરિણામ

પભૂય. ત્રિ. [પ્રભૂત]

જુઓ ઉપર

પભૂયતર. ત્રિ. [પ્રભૂતતર]

અતિ પ્રમાદાદિ, ઘણું ઉદ્ભવેલ

પભૂયદંસિ. ત્રિ. [પ્રભૂતદર્શિન]

ઘણું જોનાર, ભૂત-ભાવિ-વર્તમાનના કર્મવિપાકને જોવાના સ્વભાવવાળો

પભૂયપરિજ્ઞાન. ત્રિ. [પ્રભૂતપરિજ્ઞાન]

ઘણું જ્ઞાન, ત્રણેકાળના કર્મવિપાકોને જાણતો

પમહલ. વિશે. [પ્રમલિન]

અતિમલિન

પમવ્યવહાર. ન. [પ્રમવ્યવહાર]

અભ્યંજન, વિલેપન

પમજ્જ. ધા. [પ્ર+મૃજ]

માર્જન કરવું, સાફ કરવું

પમજ્જન. ન. [પ્રમાર્જન]

પૂંજવું, સાફ કરવું, પ્રમાર્જના કરવી

પમજ્જણદ્. પુ. [પ્રમાર્જનાર્થ]

પ્રમાર્જના કરવા માટે, સાફ કરવા માટે

પમજ્જણયા. સ્ત્રી. [પ્રમાર્જના]

પૂંજવું, શુદ્ધ કરવું, માર્જન કરવું

પમજ્જણા. સ્ત્રી. [પ્રમાર્જના]

જુઓ 'પમજ્જણા'

પમજ્જણાસંજમ. ન. [પ્રમાર્જનાસંયમ]

પ્રમાર્જનારૂપ સંયમ

પમજ્જણાસીલ. પુ. [પ્રમાર્જનાશીલ]

પ્રમાર્જનારૂપ આચારનું પાલન કરતો

પમજ્જમાળ. કૃ. [પ્રમાર્જયત્]

પ્રમાર્જતો, સાફ કરતો

પમજ્જાવ. ધા. [પ્ર+માર્જય]

સાફ કરાવવું, પ્રમાર્જવું

પમજ્જાવેંત. કૃ. [પ્રમાર્જયત્]

પ્રમાર્જના કરવી તે, સાફ કરવું તે

પમજ્જિરુણ. કૃ. [પ્રમાર્જિતુમ્]

પ્રમાર્જના કરવા માટે, સાફ કરવા માટે

પમજ્જિતા. કૃ. [પ્રમૃજ્ય]

સાફ કરીને, પ્રમાર્જના કરીને

પમજ્જિત્તુ. કૃ. [પ્રમૃજ્ય]

જુઓ ઉપર

પમજ્જિય. કૃં [પ્રમૃજ્ય]

જુઓ ઉપર

પમજ્જેત. કૃં [પ્રમૃજ્ય]

સાફ કરતો, પ્રમાર્જતો

પમજ્જેત્તા. કૃં [પ્રમૃજ્ય]

જુઓ 'પમજ્જિત્તા'

પમજ્જેમાણ. કૃં [પ્રમાર્જયત્]

સાફ કરતો, પ્રમાર્જતો

પમત્ત. ત્રિં [પ્રમત્ત]

પ્રમાદયુક્ત, પ્રમાદી,

પમત્ત. ત્રિં [પ્રમત્ત]

પ્રમત્ત સંયત્ત-છકે ગુણઠાણે વર્તનો જીવ

પમત્તવિહારિ. ત્રિં [પ્રમત્તવિહારિન્]

પ્રમાદનું સેવન કરી વિચરનાર, પ્રમાદ સેવી

પમત્તસંજત. પું [પ્રમત્તસંયત]

પ્રમાદયુક્ત સાધુ

પમત્તસંજમ. પું [પ્રમત્તસંયમ]

પ્રમાદયુક્ત સંયમ, છકું ગુણ સ્થાનક

પમત્તસંજય. પું [પ્રમત્તસંયત]

જુઓ 'પમત્તસંજત'

પમત્થ. ધાં [પ્ર+મથ્]

જલ્દીથી બાળીને ભસ્મ કરવું

પમદવન. નં [પ્રમદવન]

એક ઉદ્યાન

પમદા. સ્ત્રીં [પ્રમદા]

યુવાન સ્ત્રી

પમદ્. પું [પ્રમર્દ]

સંઘટ્ટન, મર્દન, જ્યોતિષશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ એક યોગ, રૂની

પુણી બનાવવી

પમદ્દણ. નં [પ્રમર્દન]

મર્દન કરવું, મંથન કરવું, હરાવવું

પમદ્દમાણ. કૃં [પ્રમૃદનત્]

વિખરતું, છુટું પાડતું

પમદ્દિ. ત્રિં [પ્રમર્દિન્]

મર્દન કરનાર, પીડનાર

પમયવન. નં [પ્રમદવન]

એક ઉદ્યાન

પમયા. સ્ત્રીં [પ્રમદા]

યુવાન સ્ત્રી

પમર. ધાં [પ્ર+મૃ]

મારી નાખવું

પમાદ્. ત્રિં [પ્રમાદિન્]

પ્રમાદી, આળસુ

પમાદ્વ. ત્રિં [પ્રમદિતવ્ય]

પ્રમાદ કરવો

પમાદ્વ. ત્રિં [પ્રમદિતવ્ય]

પ્રમાદ કરવો

પમાદ્વ. ત્રિં [પ્રમદિતવ્ય]

પ્રમાદ કરવો

પમાણ. નં [પ્રમાણ]

પ્રમાણ-પ્રત્યક્ષ પ્રરોક્ષાદિ યથાર્થ બોધજનક જ્ઞાન,

હાથ-ગજ વગેરેનું માન, હેતુ, કારણ, ન્યાયશાસ્ત્ર,

સંખ્યા, માનનીય

પમાણંગુલ. પું [પ્રમાણકુલ]

એક માપ વિશેષ જેના વડે પૃથ્વી વિમાન આદિ

શાશ્વત પદાર્થનું માપ કરાય

પમાણંતર. નં [પ્રમાણાન્તર]

પ્રમાણ-પ્રમાણ વચ્ચે તફાવત હોવાથી શું સાચું- શું

ખોટું એવી શંકા પડે તે

પમાણકાલ. પું [પ્રમાણકાલ]

પ્રમાણરૂપ કાળમાસ-ઋતુ-અયન-પલ્લોપમ આદિ

પમાણતો. અં [પ્રમાણતસ]

પ્રમાણને આશ્રિને

પમાણદોષ. પું [પ્રમાણદોષ]

ગૌચરી આદિનો એક દોષ,

પમાણદોષ. પું [પ્રમાણદોષ]

પ્રમાણ એટલે નિયત માપથી અતિરિક્ત ભોજનાદિ

લેવા તે

પમાણપક્ષ. પું [પ્રમાણપક્ષ]

પ્રમાણરૂપ પખવાડીયુ-શુક્લ અને કૃષ્ણ

પમાણપત્ત. ત્રિં [પ્રમાણપ્રાપ્ત]

પ્રમાણને પામેલ

પમાણભૂઅ. ત્રિં [પ્રમાણભૂત]

પ્રમાણરૂપ

પમાણભૂય. ત્રિં [પ્રમાણભૂત]

પ્રમાણરૂપ

પમાણમિત્ત. ત્રિં [પ્રમાણમાત્ર]

પ્રમાણ જેટલું જ

પમાણમેત્ત. ત્રિં [પ્રમાણપાત્ર]

જુઓ ઉપર

પમાણસંવચ્છર. પું [પ્રમાણસંવત્સર]

પાંચ ભેદે પ્રમાણ સંવત્સર-નક્ષત્ર, ચંદ્ર, ઋતુ, આદિત્ય અને અભિવર્ધિત

પમાણાઙકંત. ત્રિં [પ્રમાણાતિક્રાન્ત]

પ્રમાણ - હદનું ઉલ્લંઘન કરેલ આહાર-વસ્ત્રાદિ

પમાણાઙવકંત. ત્રિં [પ્રમાણાતિક્રાન્ત]

જુઓ ઉપર

પમાણાઙરિત્ત. ત્રિં [પ્રમાણાતિરિત્ત]

પ્રમાણથી વધારે એવા આહાર-વસ્ત્રાદિ

પમાણાતિવકંત. ત્રિં [પ્રમાણાતિક્રાન્ત]

જુઓ ઉપર

પમાણિયદ્વાણ. નં [પ્રમાણિકસ્થાન]

માપ કરવાની જગ્યા

પમાણીકય. વિશેં [પ્રમાણીકૃત]

પ્રમાણીત કરાયેલ

પમાદ. પું [પ્રમાદ]

મદ, વિષય, કષાય, નિદ્રા અને વિકથા એ પાંચ પ્રમાદ

પમાદ. ધાં [પ્ર+મદ]

પ્રમાદ કરવો

પમાદાયરિય. નં [પ્રમાદાચરિત]

પ્રમાદ વડે આચરેલ

પમાદેયવ્વ. કૃં [પ્રમત્તવ્ય]

પ્રમાદ કરવા યોગ્ય

પમાય. પું [પ્રમાદ]

જુઓ 'પમાદ'

પમાય. ધાં [પ્ર+મદ]

પ્રમાદ કરવો

પમાયદ્વાણ. નં [પ્રમાદસ્થાન]

પ્રમાદના સ્થાન

પમાયઠાણ. નં [પ્રમાદસ્થાન]

જુઓ ઉપર

પમાયત્ત. નં [પ્રમાદત્ત્વ]

પ્રમાદપણું

પમાયદોસ. પું [પ્રમાદદોષ]

પ્રમાદરૂપી દોષ

પમાયપચ્ચય. પું [પ્રમાદપ્રત્યય]

પ્રમાદ જેનું કારણ કે લક્ષણ છે તે

પમાયપ્પમાય. નં [પ્રમાદપ્રમાદ]

એક (ઉત્કાલિક) આગમ સૂત્ર

પમાયમહરાઘત્થ. વિશેં [પ્રમાદમહિરાઘસ્ત]

પ્રમાદરૂપી મહિરા વડે ગ્રસ્ત

પમાયમહાવીર. વિશેં [પ્રમાદમહાવીર]

પ્રમાદના વિષયમાં શૂરવીર

પમાયવસગ. વિશેં [પ્રમાદવશક]

પ્રમાદને વશ થયેલ

પમાયસહિઅ. નં [પ્રમાદસહિત]

પ્રમાદયુક્ત

પમાયાચરિત. નં [પ્રમાદાચરિત]

પ્રમાદ વડે આચરણ કરેલ

પમાર. પું [પ્રમાર]

મરણનો પ્રારંભ,

ખરાબ રીતે મારવું તે

પમાર. ધાં [પ્ર+મારય]

ખરાબ રીતે મારવું

પમિચ્ચ. કૃં [પ્રમિત્ય]

માપ કરીને

પમિલાય. ધાં [પ્ર+મ્લૈ]

ઝાંખુ પડવું, કરમાઈ જવું

પમિલાવય. નં [પ્રમ્લાય]

કરમાવું, મુરઝાવું

પમુદ્ધત. વિશેષે [પ્રમુદિત]

ખુશાલીયુક્ત, પ્રસન્ન

પમુદ્ધય. વિશેષે [પ્રમુદિત]

જુઓ ઉપર

પમુદ્ધયકર. પુ. [પ્રમુદિતકર]

આનંદ કરનાર

પમુંચ. ધા. [પ્ર+મુચ્ચ]

મુકવું, છોડી દેવું

પમુંચમાણ. કૃ. [પ્રમુચ્ચત]

મુકતો, છોડતો

પમુવક. વિશેષે [પ્રમુક્ત]

ત્યાગ કરેલ

પમુચ્ચમાણ. કૃ. [પ્રમુચ્ચત]

મુકતો, છોડતો

પમુદિત. વિશેષે [પ્રમુદિત]

જુઓ 'પમુદ્ધત'

પમુદિય. વિશેષે [પ્રમુદિત]

જુઓ 'પમુદ્ધત'

પમુહ. ત્રિ. [પ્રમુખ]

અગ્રેસર, નાયક, એક મહાગ્રહ

પમુહર. ત્રિ. [પ્રમુખર]

વાયાળ, ઘણું બોલનાર

પમેદ્ધલ. પુ. [પ્રમેદુર]

ઘણાં મેદવાળું, જાડું

પમોવ્ધ. પુ. [પ્રમોક્ષ]

ઉત્તરપક્ષ, જવાબ, કર્મથી છુટકારો

પમોવ્ધ. ધા. [પ્ર+મુચ્ચ]

છોડવું, ત્યાગ કરવો

પમોવ્ધણ. ન. [પ્રમોક્ષણ]

પરિત્યાગ, મુક્તિ

પમોત્તૂળ. ત્રિ. [પ્રમોક્ત]

પરિત્યાગ કરનાર

પમોદ. પુ. [પ્રમોદ]

આનંદ, ખુશી, હર્ષ

પમોય. પુ. [પ્રમોદ]

જુઓ ઉપર

પમોય. ધા. [પ્ર+મુદ્]

ખુશી થવું, આનંદ પામવો

પમોયણ. ન. [પ્રમોદન]

ખુશી, પ્રમોદ

પમ્માણ. વિશેષે [પ્રમ્લાન]

નિસ્તેજ, મુરઝાયેલ

પમ્હ. પુ. [પક્ષમન્]

પાંચમાં દેવલોકનું એક વિમાન, વસ્ત્રનું પુંભડું, છેડો,

પમ્હ. પુ. [પક્ષમન્]

મહાવિદેહની એક વિજય

પમ્હ. પુ. [પદ્મ]

કમળનો તંતુ, પદ્મકેસર

પમ્હંતર. પુ. [પક્ષમાન્તર]

છુટાછુટા પુંમડા

પમ્હકંત. પુ. [પદ્મકાન્ત]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવ

પમ્હકૂડ. પુ. [પક્ષમકૂટ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક વિમાન,

પમ્હકૂડ. પુ. [પક્ષમકૂટ]

એક વક્ષસ્કાર પર્વત, એક ફૂટ

પમ્હગંધ. પુ. [પદ્મગન્ધ]

કમળ જેવી સુગંધ,

પમ્હગંધ. પુ. [પદ્મગન્ધ]

દેવકુરુ-ઉત્તરકુરુક્ષેત્રના મનુષ્યનો એક ભેદ

પમ્હગાવર્દ. સ્ત્રી. [પક્ષમાવતી]

મહાવિદેહની એક વિજય

પમ્હગાવતી. સ્ત્રી. [પક્ષમાવતી]

જુઓ ઉપર

પમ્હગોર. ત્રિ. [પક્ષમગૌર]

પદ્મ જેવું શ્વેત

પમ્હજ્ઞાય. પુ. [પદ્મધ્વજ]

પાંચમા દેવલોકનું એક દેવ વિમાન

પમ્હટ્ટ. ત્રિ. [પ્રસ્મૃત]

પડી ગયેલ, ભૂલાયેલ

પમ્હપ્પભ. પુ૦ [પદ્મપ્રભ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવ વિમાન

પમ્હય. ન૦ [પદ્મક]

પદ્મ, કમળ

પમ્હલ. ત્રિ૦ [પદ્મલ]

રૂંછડાવાળું, વસ્ત્ર વિશેષ

પમ્હલસુકુમાલ. પુ૦ [પદ્મલસુકુમાર]

કુમળું કે નાજુક વસ્ત્ર

પમ્હલેસ. પુ૦ [પદ્મલેશ્ય]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવ વીમાન,

પમ્હલેસ. પુ૦ [પદ્મલેશ્ય]

પદ્મલેશ્યાધારક જીવ

પમ્હલેસઢાળ. ન૦ [પદ્મલેશ્યાસ્થાન]

પદ્મલેશ્યા-છ લેશ્યામાંની એક લેશ્યા, આત્માના

ઉજ્જવળ પરિણામ

પમ્હલેસા. સ્ત્રી૦ [પદ્મલેશ્ય]

જુઓ 'પમ્હલેસ'

પમ્હલેસસઢાળ. ન૦ [પદ્મલેશ્યાસ્થાન]

પદ્મલેશ્યાના સ્થાનો

પમ્હલેસસત. ન૦ [પદ્મલેશ્યશત]

પદ્મલેશ્યા નામક એક શતક

પમ્હલેસસા. સ્ત્રી૦ [પદ્મલેશ્યા]

જુઓ 'પમ્હલેસા'

પમ્હલેસસાપરિણામ. પુ૦ [પદ્મલેશ્યાપરિણામ]

પદ્મલેશ્યાયુક્ત જીવના પરિણામ

પમ્હવણ્ણ. પુ૦ [પદ્મવર્ણ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

પમ્હસિંગ. પુ૦ [પદ્મશ્રૃંગ]

જુઓ ઉપર

પમ્હસિદ્ધ. પુ૦ [પદ્મસિદ્ધ]

જુઓ ઉપર

પમ્હસિદ્ધ. પુ૦ [પદ્મસુષ્ઠ]

જુઓ ઉપર

પમ્હા. સ્ત્રી૦ [પદ્મા]

મહાવિદેહની એક વિજય, છ લેશ્યામાંની એક લેશ્યા

પમ્હાવર્ડ. સ્ત્રી૦ [પદ્માવર્તી]

મહાવિદેહની એક વિજય-એક નગરી

પમ્હાવર્તી. સ્ત્રી૦ [પદ્માવર્તી]

જુઓ ઉપર

પમ્હાવર્ત. ન૦ [પદ્માવર્ત]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

પમ્હુત્તરડેસગ. ન૦ [પદ્મોત્તરાવતંસક]

જુઓ ઉપર

પમ્હુસ. ધા૦ [વિ+સ્મ]

વિસ્મરણ કરવું, ભૂલી જવું,

પય. ન૦ [પદ]

જુઓ 'પદ'

પય. ધા૦ [પચત્]

રાંધવું તે

પય. ન૦ [પયસ્]

દુધ, પાણી

પય. પુ૦ [પ્રજ]

પ્રાણી

પય. ધા૦ [પચ્]

રાંધવું

પય. ધા૦ [પાચય્]

રંધાવવું

પયઅ. ત્રિ૦ [પ્રયત]

પ્રયત્નવાન, ઉપયોગી

પયઇ. સ્ત્રી૦ [પ્રકૃતિ]

વાત-પિત આદિ પ્રકૃતિ, સ્વભાવ

પયઇ. સ્ત્રી૦ [પ્રકૃતિ]

કર્મ પ્રકૃતિ

પયઇમ્હય. ત્રિ૦ [પ્રકૃતિમ્હય]

સ્વભાવથી ભદ્રીક, ભદ્રીક સ્વભાવવાળું

પયઇયવ્વ. ત્રિ૦ [પ્રયતવ્ય]

પ્રયત્ન કરવા યોગ્ય, ઉપયોગી

પયઇસુંદર. ન૦ [પ્રકૃતિસુંદર]

સ્વભાવથી સુંદર-શોભન

પયંગ. પુ૦ [પતંગ]

પતંગીયા, ઉડતા જંતુની એક જાતિ

પયંગવીહિયા. સ્ત્રી૦ [પતંગ્વીહિકા]

ગૌચરી લેવાની એક પદ્ધતિ

પયંચૂલ. ન૦ [પ્રપચ્ચુલ]

મત્સ્યબંધ વિશેષ,

માછલી પકવાની જાળ

પયંઢગ. પુ૦ [પ્રકળ્ઢક]

કાંઠલો, એક જાતનો અશ્વઘોડો

પયંડ. વિશે૦ [પ્રકાળ્ડ]

અતિ ઉગ્ર, ઉત્કટ

પયંડ. વિશે૦ [પ્રચળ્ડ]

ઉગ્ર, ભયાનક

પયંત. કૃ૦ [પચત્]

રાંધવું તે

પયંપિત. વિશે૦ [પ્રજલ્પિત]

કથિત, બકવાદ, વ્યર્થ-બોલવું તે

પયંસિય. વિશે૦ [પ્રદર્શિત]

દેખાડેલ

પયસ્વિણા. સ્ત્રી૦ [પ્રદક્ષિણા]

જુઓ 'પદસ્વિણા'

પયગ. ન૦ [પતગ]

જુઓ 'પતગ'

પયગવડ. પુ૦ [પતગપતિ]

પતગ જાતના વ્યંતરદેવનો એક ઇન્દ્ર

પયગ. ન૦ [પદાગ્ર]

પગની સમીપ

પયચ્છ. ધા૦ [પ્ર+યમ્]

દેવું, અર્પણ કરવું

પયચ્છણ. ત્રિ૦ [પ્રદાન]

દાન, અર્પણ

પયચ્છિરૂણં. કૃ૦ [પ્રદાય]

આપવા માટે

પયટ્ટિય. ત્રિ૦ [પ્રવર્તિત]

પ્રવૃત્ત કરાયેલ

પયડ. ત્રિ૦ [પ્રકટ]

વ્યક્ત, ખુલ્લું, વિખ્યાત, વિશ્રુત

પયડત્થનામ. ન૦ [પ્રકટાર્થનામન્]

વિખ્યાત અર્થયુક્ત નામવાળા

પયડિ. સ્ત્રી૦ [પ્રકૃત્તિ]

જુઓ 'પગડિ'

પયડીહૂય. ન૦ [પ્રકટીભૂત]

પ્રગટ થયેલ

પયણ. ન૦ [પચન]

રાંધવું તે

પયણપયાવળ. ન૦ [પચનપાચન]

રાંધવું અનુ રૂંધાવવું

પયણુ. ન૦ [પ્રતનુ]

સૂક્ષ્મ, પાતળું

પયણુર્દ્ભવ. ધા૦ [પ્રતનુકી+ભૂ]

પાતળું કરવું

પયણુય. ત્રિ૦ [પ્રતનુક]

ઝીણું, સૂક્ષ્મ

પયણુવાડ. ત્રિ૦ [પ્રતનુવાદિન્]

ઓછું બોલનાર

પયણૂભવ. ધા૦ [પ્રતનું+ભૂ]

પાતળું કરવું

પયત. ત્રિ૦ [પ્રયત્]

પ્રવૃત્ત થયેલ

પયત. પુ૦ [પતગ]

જુઓ 'પતગ'

પયતમણ. ન૦ [પ્રયતમનસ્]

મનથી પ્રવૃત્ત થયેલ

પયત્ત. પુ૦ [પ્રયત્ન]

પ્રયત્ન, પુરુષાર્થ, મહેનત, કંઠ-તાલુ વગેરે સ્થાનનો

વ્યાપાર

પયત્ત. ત્રિ૦ [પ્રવૃત્ત]

કામમાં લાગેલું, ઉદ્યમવંત

પયત્ત. ત્રિ૦ [પ્રદત્ત]

આપેલું, અનુદાન

પયત્તચિન્ન. ત્રિ૦ [પ્રયત્નચિન્ન]

બહુ પ્રયત્ને છેદાયેલ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પયત્તપવ્ક. ત્રિં [પ્રયત્નપવ્ક]

પ્રયત્નથી પકાયેલ

પયત્તલટ્ટ. ત્રિં [પ્રયત્નલટ્ટ]

મહેનતથી સુંદર બનેલ

પયત્થ. પું [પદાર્થ]

વસ્તુ

પયત્થાહિગાર. પું [પદાર્થાધિકાર]

પદાર્થનો અધિકાર

પયપંકય. નં [પદપંકજ]

પગરૂપી કમળ

પયપાસ. પું [પદપાશ]

પગ બંધન

પયબદ્ધ. નં [પદબદ્ધ]

પદ-બદ્ધ

પયમગ. પું [પદમાર્ગ]

પગદંડી

પયય. પું [પતંગ]

જુઓ 'પતંગ'

પયય. વિશેં [પ્રયત]

પ્રયત્નશીલ

પયયદેવ. પું [પતંગદેવ]

વ્યંતર જાતિના એક દેવ

પયયપટ્ટ. પું [પતંગપતિ]

વ્યંતરજાતિના દેવોનો સ્વામી

પયયવર્ડ. પું [પતંગપતિ]

જુઓ ઉપર

પયર. ધાં [પ્ર+ચર્]

ફેલાવું, વ્યાપૃત થવું

પયર. પું [પ્રતર]

આકાશ પ્રદેશની પંક્તિ, પાથડા, થર, પતરું

પયર. પું [પ્રકર]

સમૂહ

પયરંગુલ. નં [પ્રતરાંગુલ]

સૂચી ને સૂચી વડે ગુણતા પ્રાપ્ત માપ, એક સંખ્યા-
માપ વિશેષ

પયરગ. પું [પ્રતરગ]

એક જાતનો સોનાનો દાગીનો, ઘોડાનો શણગાર,
પાંખડી

પયરતવ. નં [પ્રતરતપસ]

એક તપ-વિશેષ

પયરપરિમંડલ. નં [પ્રતરપરિમંડલ]

પ્રતરરૂપે પરિમંડલ સંસ્થાન

પયરભેદ. પું [પ્રતરભેદ]

કોઈ વસ્તુને ભેદતા તેના વડે ઉખડે તે

પયરભેય. પું [પ્રતરભેદ]

જુઓ ઉપર

પયરવટ્ટ. નં [પ્રતસ્વૃત્ત]

પ્રતરવૃત્તરૂપ સંસ્થાન-વિશેષ

પયરાભેદ. પું [પ્રતરભેદ]

જુઓ 'પયરભેદ'

પયરાભેય. પું [પ્રતરભેદ]

જુઓ 'પયરભેદ'

પયરિસ. ધાં [પ્રદર્શય]

દેખાડવું

પયરિસન. ત્રિં [પ્રદર્શન]

દેખાવ

પયલ. ધાં [પ્ર+ચલ]

ચાલવું, પાડવું

પયલપયલા. સ્ત્રીં [પ્રચલાપ્રચલા]

ચાલતા ચાલતા ઉઘવું તે, દર્શનાવરણીય કર્મનો એક
ભેદ

પયલમાણ. કૃં [પ્રચલત્]

ચાલવું તે

પયલા. સ્ત્રીં [પ્રચલા]

બેઠા બેઠા પણ ઉઘે તે, દર્શનાવરણીય કર્મનો એક
ભેદ

પયલા. ધાં [પ્ર+ચલાય]

ચલાવવું

પયલાઈત્તણ. કૃં [પ્રચલાયિતુમ્]

ચલાવવા માટે, નિદ્રા લેવા માટે

પયલાઇય. પું [દે.]

હાથથી ચાલતા પ્રાણીની એક જાતિ

પયલાપયલા. સ્ત્રીં [પ્રચલાપ્રચલા]

જુઓ 'પયલપયલા'

પયલાયમાળ. ત્રિં [પ્રચલાયમાળ]

ચલાવવું તે, નિદ્રા લેવી તે

પયલિંત. ત્રિં [પ્રચલિત]

ચલાયમાન, સ્થલિત

પયલિત્તૅ. કૃં [પ્રચલિતુમ્]

ચાલવા માટે

પયલિય. ત્રિં [પ્રચલિત]

જુઓ 'પયલિંત'

પયલ્લ. પું [પ્રકલ્પ]

એક મહાગ્રહ

પયવિભાગ. પું [પદવિભાગ]

એ નામની એક સામાચારી

પયસંચાર. નં [પદસજ્ચાર]

પદ-સંચાર

પયહ. ધાં [પ્ર+હા]

ત્યાગ કરવો, છોડવું

પયહિઝળ. કૃં [પ્રહાય]

ત્યાગ કરીને

પયહિત્તુ. કૃં [પ્રહાય]

ત્યાગ કરીને

પયહીળ. નં [પદહીન]

સૂત્રમાં પદની અલ્પતા,

જ્ઞાનાચારનો એક દોષ

પયા. સ્ત્રીં [પ્રજા]

પ્રજા, સંતતિ

પયા. ધાં [પ્ર+જન્]

પ્રસવ કરવો, જન્મ આપવો

પયા. ધાં [પ્ર+જનય]

પ્રસવ કરાવવો

પયા. સ્ત્રીં [દે.]

ચુલ્લો, સગડી

પયા. ધાં [પ્ર+યા]

પ્રયાણ કરવું, જવું

પયાળ. નં [પ્રદાન]

દાન, વિતરણ

પયાળગામગ. પું [પ્રયાળગામગ]

ગામ-પ્રયાણ

પયાળુકંપિ. વિશેં [પ્રજાનુકમ્પિન્]

પ્રજા પ્રત્યે અનુકંપા-કરુણાવાન્

પયાળુસારિ. પું [પદાનુસારિન્]

પદાનુસાર-એક લબ્ધિ

પયાત. ત્રિં [પ્રજાત]

જન્મ પામેલ, પ્રસવેલ

પયાત. ત્રિં [પ્રયાત]

ગયેલ, વિસ્તરેલ

પયાદી. પું [પદાદિ]

પદ વગેરે

પયાય. ત્રિં [પ્રજાત]

જુઓ 'પયાત'

પયાય. ત્રિં [પ્રયાત]

જુઓ 'પયાત'

પયાયમાળ. કૃં [પ્રજનયત્]

ઉત્પન્ન થતો, જન્મતો

પયાયસાલા. સ્ત્રીં [પ્રજાતશાલા]

પ્રસૂતિગૃહ

પયાયસાહા. સ્ત્રીં [પ્રયાતશાખા]

વૃક્ષની ડાળી, વિસ્તરેલ શાખા

પયાર. પું [પ્રકાર]

પ્રકાર-ભેદ, રીતિ

પયાર. પું [પ્રચાર]

પ્રવૃત્તિ, પ્રવર્તન,

પ્રસાર, સંચાર

પયારિ. ત્રિં [પ્રચારિન્]

પ્રચાર- કરનાર

પયાલ. ધાં [પ્ર+ચાલય]

ચલાવવું

પયાલવન. ન૦ [પ્રચાલવન]

એક ઉદ્યાન

પયાવ. ધા૦ [પાચય]

પકાવવું, રંધાવવું

પયાવ. ધા૦ [પ્ર+તાપય]

તપાવવું, ગરમ કરવું

પયાવ. પુ૦ [પ્રતાપ]

તેજ, પ્રકૃષ્ટ તાપ

પયાવહ. ન૦ [પ્રજાપતિ]

એક મુહૂર્ત, રોહિણી નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાયક દેવ,

પયાવહ. ન૦ [પ્રજાપતિ]

કૃતિકા નક્ષત્રનો સ્વામી,

પયાવહ. વિ૦ [પ્રજાપતિ]

પોતનપુરના રાજા રિવુપડિસત્તુ નું બીજું નામ, તેની પત્ની મદ્દા હતી, તેનાથી અચલ અને મિયાવડ નો જન્મ થયો. રાજાએ પોતાની જ પુત્રી મિયાવડ સાથે લગ્ન કર્યા. ભ૦ મહાવીર જ્યારે તિવિહ્વ નામે વાસુદેવ થયા ત્યારે તે પયાવડ રાજા અને રાણી મિયાવડ ના પુત્ર હતા

પયાવહદેવયા. પુ૦ [પ્રજાપતિદેવતા]

રોહિણી નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાયક દેવ

પયાવંત. કૃ૦ [પ્રતાપયત્]

તપાવતો

પયાવણ. ન૦ [પાચન]

રસોઈ કરાવવી

પયાવણ. ન૦ [પ્રતાપન]

તપાવવું

પયાવતિ. પુ૦ [પ્રજાપતિ]

જુઓ 'પયાવડ'

પયાવિત્તૃ. કૃ૦ [પ્રતાપયિતુમ્]

ગરમ કરાવ માટે, તપાવવા માટે

પયાવેંત. કૃ૦ [પ્રતાપયત્]

ગરમ કરવું તે

પયાવેત્તૃ. કૃ૦ [પ્રતાપયિતુમ્]

ગરમ કરવા માટે, તપાવવા માટે

પયાવેમાણ. કૃ૦ [પાચયત્]

રંધાવવું તે

પયાસ. પુ૦ [પ્રકાશ]

પ્રકાશ, અજવાળું, પ્રગટ

પયાસ. ધા૦ [પ્ર+કાશય]

વ્યક્ત કરવું, પ્રસિદ્ધ કરવું

પયાસયર. ત્રિ૦ [પ્રકાશકર]

પ્રકાશ કરનાર

પયાસિત. ત્રિ૦ [પ્રકાશિત]

પ્રકાશિત થયેલ, પ્રસિદ્ધ થયેલ

પયાહિણ. ત્રિ૦ [પ્રદક્ષિણ]

જમણી તરફનું દક્ષિણાવર્ત

પયાહિણા. સ્ત્રી૦ [પ્રદક્ષિણા]

પ્રદક્ષિણા, આવર્તન દેવું-કરવું

પયાહિણાવત્ત. ત્રિ૦ [પ્રદક્ષિણાવર્ત]

પ્રદક્ષિણા આકારે આવર્ત વિશેષ

પયાહિણાવત્તમંડલ. ન૦ [પ્રદક્ષિણાવર્તમંડલ]

પ્રદક્ષિણા-આવર્તરૂપ મંડલ

પયિવ. ન૦ [પ્રદીપ]

દીવો

પયોગ. પુ૦ [પ્રયોગ]

ઉપાય, સાધન, જીવની પ્રવૃત્તિ-ચેષ્ટા,

પયોગ. પુ૦ [પ્રયોગ]

વાદવિવાદ કરવો તે

પયોગગહ. સ્ત્રી૦ [પ્રયોગગતિ]

પ્રયોગ-ગતિ

પયોગપય. ન૦ [પ્રયોગપદ]

પ્રયોગ-પદ

પયોગપરિણય. ત્રિ૦ [પ્રયોગપરિણત]

પ્રયોગથી જીવ વ્યાપારથી પરિણામ પામેલ

પયોગબંધ. પુ૦ [પ્રયોગબન્ધ]

જીવની પ્રવૃત્તિવિશેષથી થતો કર્મબંધ

પયોગસંપયા. સ્ત્રી૦ [પ્રયોગસમ્પદા]

વાદ કરવાની સંપત્તિ-શક્તિ

પયોધર. પુ૦ [પયોધર]

સ્તન, વાદળા

પયોયણ. ન૦ [પ્રયોજન]

કારણ, વ્યાપાર

પયોહર. પુ૦ [પયોધર]

સ્તાન, વાદળા

પર. ત્રિ૦ [પર]

અન્ય, બીજું, પોતા સિવાયનું, શત્રુ, વધારે, પરલોક,
મોક્ષ, ઉત્કૃષ્ટ, તત્પર, સાવધાન, પ્રકર્ષપ્રાપ્ત

પર. ત્રિ૦ [પર]

એક જાતનું ઘાસ

પર. ધા૦ [ભ્રમ]

ભ્રમણ કરવું

પરહૃદિ. સ્ત્રી૦ [પરહૃદિ]

બીજાની ઋદ્ધિ

પરં. અ૦ [પરમ]

પરંતુ, ઉપરાંત, કેવળ, ફક્ત

પરંગણય. ન૦ [પર્યંગ્ણય]

પગથી ચાલવું તે

પરંગમણ. ન૦ [પર્યંગ્ણન]

પગથી ચાલવું તે

પરંગામણ. ન૦ [પર્યંગ્ણન]

બાળક ચાલતા શીખે તે, બાળકને ચાલતા શીખવે
ત્યારે ઉત્સવ આદિ થાય તે ગમન-સંસ્કાર

પરંગિજ્જમાણ. કૃ૦ [પર્યંગ્ણત]

પગથી ચાલતો

પરંતકર. પુ૦ [પરાન્તકર]

બીજાને ઉપદેશ દઈ ભયનો અંત કરાવનાર

પરંતમ. પુ૦ [પરતમ]

બીજા ઉપર તામસી ભાવ રાખનાર

પરંદમ. વિશે૦ [પરદમ]

બીજાનું દમન કરનાર

પરંપર. વિશે૦ [પરામ્પર]

અનંતર નહીં તે, એકાદ સમય કે પ્રદેશના અંતરાવાળું

પરંપરચ્છેત્તોવગાઢ. ત્રિ૦ [પરમ્પરચ્છેત્તોવગાઢ]

પોતાનું ક્ષેત્ર મૂકીને પછી બીજા ત્રીજા વગેરે આકાશ
પ્રદેશને અવગાહીને રહેલ, વૈમાનિક ક્ષેત્ર

પરંપરગંઠિયા. સ્ત્રી૦ [પરમ્પરગંઠિયા]

પરિપાટી પૂર્વક આવેલી ગાંઠ

પરંપરગત. ત્રિ૦ [પરમ્પરગત]

સંસાર પરંપરાથી નીકળી ગયેલ

પરંપરગય. ત્રિ૦ [પરમ્પરગત] જુઓ ઉપર

પરંપરપજ્જત્તગ. ત્રિ૦ [પરમ્પરપર્યાપ્તિક]

એક સમય વીત્યા પછી બીજે-ત્રીજે આદિ સમયે
પર્યાપ્ત થયેલ

પરંપરપરૂઢ. ત્રિ૦ [પરમ્પરપરૂઢ]

પરંપરાથી રૂઢ થયેલું

પરંપરબંધ. પુ૦ [પરમ્પરબંધ]

એક સમયથી વધારે સમયનો થયેલ બંધ

પરંપરસિદ્ધ. પુ૦ [પરમ્પરસિદ્ધ]

એક સમય પૂર્વે બીજા કે ત્રીજા સમયમાં થયેલ સિદ્ધ

પરંપરા. સ્ત્રી૦ [પરમ્પરા]

નિરવચ્છિન્ન પ્રવાહ

પરંપરાગમ. પુ૦ [પરમ્પરાગમ]

શિષ્યાનુશિષ્ય પરંપરાથી આવેલ આગમ

પરંપરાગય. પુ૦ [પરમ્પરાગત]

સંસાર પરંપરામાંથી નીકળી ગયેલ

પરંપરાઘાય. પુ૦ [પરમ્પરાઘાત]

એક પછી એકને અનુક્રમે તાડન કરવું

પરંપરાહારગ. ત્રિ૦ [પરમ્પરાહારક]

એક સમય વીત્યા પછી બીજે-ત્રીજે આદિ સમયે
આહાર લેનાર

પરંપરોગાઢ. ત્રિ૦ [પરમ્પરાવગાઢ]

એક સમયથી વધુ સમય સુધી આકાશ પ્રદેશને
અવગાહીને રહેલ

પરંપરોવવણ્ણગ. ત્રિ૦ [પરમ્પરોવવણ્ણક]

એક સમય વીત્યા પછી બીજા-ત્રીજાઆદિ સમયમાં
ઉત્પન્ન થયેલ

પરંપરોવવણ્ણગઢેસય. પુ૦ [પરમ્પરોવવણ્ણકોદેશક]

પરંપર-ઉપપન્નક-ઉદેસો

પરંભર. ત્રિ૦ [પરમ્ભર]

બીજાનું ભરણપોષણ કરનાર

પરંમુહ. ત્રિં [પરાઙુખ]

વિમુખ, વિરુદ્ધ

પરકડ. વિશેં [પરકૃત]

અન્યને માટે કરેલું-સાધુ માટે નહીં કરેલું

પરકમ્મ. પું [પરાક્રમ]

સામર્થ્ય, મર્દાનગી, ઇષ્ટ કાર્યસાધક બળ

પરકમ્મ. પું [પરકર્મન]

બીજાને માટે કરેલા કર્મ, બીજાનાં કર્મ

પરકમ્મકારિ. ત્રિં [પરકર્મકારિન]

બીજા માટે કર્મ કરનાર

પરકસાય. પું [પરકષાય]

બીજાના ક્રોધ આદિ કષાય

પરકિરિયા. સ્ત્રીં [પરક્રિયા]

સાધુ સિવાયની ગૃહસ્થની ક્રિયા

પરકિરિયાસત્તિકવ્ય. નં [પરક્રિયાસપ્તૈકવ્ય]

આચાર-સૂત્રનું એક અધ્યયન

પરવકંત. નં [પરાક્રાન્ત]

પુરુષાર્થ, ઉદ્યમ

પરવકમ. પું [પરાક્રમ]

પરાક્રમ, સામર્થ્ય, મર્દાનગી

પરવકમ. ધાં [પર+ક્રમ]

પુરુષાર્થ કરવો

પરવકમ. ધાં [પરા+ક્રમ]

પરાક્રમ કરવું

પરવકમંત. કૃં [પરાક્રમમાણ]

પુરુષાર્થ કે પરાક્રમ કરતો

પરવકમણુ. ત્રિં [પરાક્રમજ]

પુરુષાર્થ કે સામર્થ્યનો જાણકાર

પરવકમમાણ. કૃં [પરાક્રમમાણ]

પરાક્રમ કે પુરુષાર્થ કરતો

પરવકમિતવ્ય. ત્રિં [પરાક્રમિતવ્ય]

પરાક્રમ કે પુરુષાર્થ કરવા યોગ્ય

પરવકમિયવ્ય. ત્રિં [પરાક્રમિતવ્ય]

જુઓ ઉપર

પરવકમ્મ. કૃં [પરાક્રમ્ય]

પરાક્રમ કરીને

પરગ. પું [દે.]

જેનાથી કુલ ગુંથાય તેવું ઘાસ કે ધાન્યની કોઈ જાતિ, ઘાસ બનેલી છાબ

પરગણ. પું [પરગણ]

અન્ય ગણ

પરગણિચ્ચિયા. સ્ત્રીં [પરગણીયા]

અન્યગણ સાથે સંબંધ

પરગણિય. નં [પરાગણિક]

અન્ય ગણ સંબંધિ

પરગામ. નં [પરગ્રામ]

બીજું ગામ

પરગેહ. નં [પરગૃહ]

બીજું ઘર

પરગ્ધ. ત્રિં [પરાર્ધ]

મોંઘુ, બહુમૂલ્ય

પરગર. નં [પરગૃહ]

બીજું ઘર

પરગરપ્પવેસ. પું [પરગૃહપ્રવેશ]

અન્યના ઘરમાં પ્રવેશ કરવો તે

પરચવક. નં [પરચક્ર]

દુરિત, આપત્તિ, શત્રુસૈન્ય

પરચવકરજ્જ. નં [પરચક્રરાજ]

શત્રુ સેનાનો રાજા-અધિપતિ

પરચ્છંદાનુવત્તિ. નં [પરચ્છંદાનુવર્તિક]

અન્યના અભિપ્રાય કે આશયને અનુસરનાર, પરાધીન

પરચ્છંદાનુવત્તિય. નં [પરચ્છંદાનુવર્તિક]

જુઓ ઉપર

પરજૂરણયા. સ્ત્રીં [પરજૂરણતા]

બીજાને રોવડાવવું-ઝૂરાવવું તે

પરજ્ઞ. નં [દે.]

પરવશ, પરાધીન, રાગદ્વેષગ્રસ્ત-માનસથી પરવશ

પરજ્ઞમાણ. ત્રિં [દે.]

પરવશપણું, પરવશ વર્તતો

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પરદ્વ. પું [પરાર્થ]

પરોપકાર

પરદ્વાળ. નં [પરસ્થાન]

પારકું સ્થાન

પરતત્તિ. સ્ત્રીં [પરતૃપ્તિ]

બીજાનો સંતોષ

પરતિગિચ્છિય. પું [પરચિકિત્સક]

પારકાની ચિકિત્સા જાણે પણ પોતાની ન જાણે તે

પરતિથિય. ત્રિં [પરતીર્થિક]

અન્ય દર્શની

પરતો. અં [પરતસ]

અન્યને આશ્રિને

પરત્થ. પું [પરાર્થ]

પરોપકાર, પરોકના સુખની ઇચ્છાવાળો

પરત્થ. અં [પરત્ર]

બીજે સ્થળે, પરલોકમાં

પરત્થા. અં [પરસ્તાત્ર]

અન્યથી

પરદત્ત. વિશેં [પરદત્ત]

બીજાને આપેલું

પરદત્તભોજ. પું [પરદત્તભોજિન્]

બીજાએ આપેલ ભોજન કરનાર

પરદવ્વ. નં [પરદ્રવ્ય]

પારકું ધન

પરદવ્વહર. પું [પરદ્રવ્યહર]

પારકા ધનને હરનાર

પરદવ્વહરણવેરમણ. નં [પરદ્રવ્યહરણવેરમણ]

પારકું દ્રવ્ય લેવાથી અટકવું તે,

શ્રાવકના ત્રીજા વ્રત સ્વરૂપ

પરદાર. પું [પરદાર]

પારકી સ્ત્રી

પરદારગમન. નં [પરદારગમન]

પરસ્ત્રીગમન,

શ્રાવકના ચોથા વ્રતનો અતિચાર

પરદારમેહુણ. નં [પરદારમૈથુન]

પારકી સ્ત્રી સાથે મૈથુન, વ્યભિચાર

પરદારપ્પસંગિ. પું [પરદારપ્રસંગિન્]

પરસ્ત્રી લંપટ

પરદુઃખણયા. સ્ત્રીં [પરદુઃખનતા]

બીજાને દુઃખ આપવું તે

પરદોસ. પું [પરદોષ]

પારકો દોષ

પરદ્ધ. વિશેં [દે.]

પીડિત, વ્યાપ્ત

પરધન. નં [પરધન]

પારકું ધન

પરધનહરણ. નં [પરધનહરણ]

પારકું ધન લઈ લેવું તે

પરધમ્મિય. ત્રિં [પરમાધાર્મિક]

પરધર્મી, અસમાનધર્મવાળું

પરપટ્ટિય. વિશેં [પરપ્રતિષ્ઠિત]

બીજાના આશ્રયથી પ્રતિષ્ઠા પામેલ

પરપંડિત. પું [પરપણ્ડિત]

પ્રકૃષ્ટ પંડિત, બહુ શાસ્ત્રનો જાણકાર

પરપક્ષ. ત્રિં [પરપક્ષ]

અન્ય પક્ષ, ગૃહસ્થવર્ગ

પરપક્ષેવિય. નં [પરપ્રક્ષેપિત]

અન્ય દ્વારા પ્રક્ષેપ કરાયેલ-મુકાયેલ-ફેંકાયેલ

પરપચ્ચઈય. નં [પરપ્રત્યયિક]

બીજા નિમિત્તે

પરપરિગાહિય. નં [પરપરિગૃહીત]

બીજા દ્વારા ગ્રહણ કરાયેલ

પરપરિયાવણિયા. સ્ત્રીં [પરપરિતાપના]

બીજાને સંતાપવું કે દુઃખ આપવું તે

પરપરિવાઈય. વિશેં [પરપરિવાદિક]

બીજાની નિંદા કરનાર

પરપરિવાદ. પું [પરપરિવાદ]

બીજાની નિંદા

પરપરિવાય. પું [પરપરિવાદ]

બીજાની નિંદા

પરપરિવાયવિવેગ. ત્રિં [પરપરિવાદવિવેક]

બીજાની નિંદા ન કરવી તે

પરપાણપરિયાવળ. નં [પરપ્રાણપરિતાપન]

બીજા પ્રાણીને સંતાપવું કે દુઃખ દેવું તે

પરપાસંડ. પું [પરપાષણ્ડ]

પરપાખંડ, અન્ય દર્શન, ધર્મનો ઢોંગ

પરપાસંડપડિમા. સ્ત્રીં [પરપાષણ્ડપ્રતિમા]

અન્ય પાખંડી ધર્મની પ્રતિજ્ઞા

પરપાસંડપસંસા. સ્ત્રીં [પરપાષણ્ડપ્રશંસા]

અન્ય પાખંડી ધર્મની પ્રશંસા, સમકિતનો એક અતિચાર

પરપાસંડસંથવ. નં [પરપાષણ્ડસંસ્તવ]

અન્ય ધર્મની સ્તવના-પ્રશંસા

પરપિંડ. પું [પરપિણ્ડ]

બીજાના નિમિત્તે બનેલ આહાર

પરપિંડિય. નં [પરપિણ્ડિય]

બીજા દ્વારા એકઠા કરાયેલ

પરપિટ્ટણયા. સ્ત્રીં [પરપિટ્ટનતા]

બીજાને પીટવું-મારવું તે

પરપુટ્ટ. પું [પરપુષ્ટ]

કોથલ

પરપ્પઓગ. પું [પરપ્રયોગ]

બીજાનો પ્રયોગ-પ્રવૃત્તિ

પરપ્પવાઈ. ત્રિં [પરપ્રવાદિન]

બીજા માટે બોલનાર

પરપ્પવિત્ત. ત્રિં [પરપ્રવૃત્ત]

બીજાને માટે કરેલું-બનેલું

પરત્તભવમાણ. કૃં [પરત્તભવત્]

પરાભવ પામવો તે

પરત્તભવ. પું [પરત્તભવત્]

બીજો ભવ, જન્માંતર

પરત્તભવસંકામકારય. ત્રિં [પરત્તભવસંક્રામકારક]

બીજા ભવમાં સંક્રમણ કરનાર

પરત્તભવિય. ત્રિં [પરત્તભવિક]

આગામી જન્મ સાથે સંબંધ રાખનાર

પરત્તભવિયાડય. પું [પરત્તભવિકાયુષ્ક]

આગામી ભવનું આયુષ

પરત્તભવવંકળતા. સ્ત્રીં [પરત્તભવવંક્રતા]

જુદું લખી બીજાને છેતરવા તે

પરત્તમ. ત્રિં [પરત્તમ]

ઉત્કૃષ્ટ, શ્રેષ્ઠ, અત્યંત,

મોક્ષ, પ્રધાન, સંયમ, ચારિત્ર

પરત્તમંગ. નં [પરત્તમાઙ્ગ]

મોક્ષના સાધન

પરત્તમંત. નં [પરત્તમંત્ર]

શ્રેષ્ઠ કે પ્રધાન મંત્ર

પરત્તકળહા. સ્ત્રીં [પરત્તમકૃષ્ણા]

અતિ કાળુ

પરત્તમકારુણિય. નં [પરત્તમકારુણિય]

અતિ કરુણાવાળું

પરત્તમકિળહ. ત્રિં [પરત્તમકૃષ્ણ]

અતિ કાળું

પરત્તમકિળહલેસ્સા. સ્ત્રીં [પરત્તમકૃષ્ણલેશ્યા]

અતિ ક્લિષ્ટ પરિણામો

પરત્તમગસૂર. પું [પરત્તમાગ્રસૂર]

મખ્ય ચોક્ષો

પરત્તમધોર. નં [પરત્તમધોર]

અતિ ભયંકર

પરત્તમચક્ષુ. નં [પરત્તમચક્ષુ]

કેવળ જ્ઞાનદર્શનરૂપ ચક્ષુ-આંખો

પરત્તમટ્ટ. વિશેં [પરત્તમાર્થ]

મોક્ષ, મુક્તિ, સંયમ, વાસ્તવિક પદાર્થ, ચારિત્ર

પરત્તમટ્ટપય. નં [પરત્તમાર્થપદ]

સમ્યગ્દર્શનાદિ પદ, મોક્ષપદ

પરત્તમતત્ત. નં [પરત્તમતત્ત્વ]

પરત્તમતત્ત્વ મોક્ષ

પરત્તમત્થ. નં [પરત્તમાર્થ]

પરત્તમતત્ત્વ-જીવઅજીવાદિ, પરમાર્થ, પરોપકાર

પરત્તમત્થ. નં [પરત્તમાર્થ]

હેયોપાદેય વચન સંબંધિ જ્ઞાન,

પરમત્થઓ. અં [પરમાર્થતસુ]

વાસ્ત્વિક રીતે, વસ્તુતઃ ખરી રીતે

પરમત્થય. પું [પરમાર્થક] જુઓ 'પરમત્થ'

પરમદંસિ. પું [પરમદર્શિન]

મોક્ષ અથવા મોક્ષનું કારણ જે સંયમ છે તેને જાણનાર

પરમદુચ્ચર. ત્રિં [પરમદુશ્ચર]

અત્યંત કઠિન, દુષ્કર

પરમદુરભિગંધ. ત્રિં [પરમદુરભિગન્ધ]

અતિ દુર્ગંધવાળું

પરમન્ન. નં [પરમાન્ન]

દુધપાક

પરમપદ. નં [પરમપદ]

મોક્ષ, નિર્વાણ

પરમપયત્થ. ત્રિં [પરમપદસ્થ]

મોક્ષમાં રહેલ, સિદ્ધ

પરમબંભ. નં [પરમબ્રહ્મ]

પરમજ્ઞાન, કેવળજ્ઞાન

પરમસંખેજ્જ. નં [પરમસંઘ્યેય]

ઉત્કૃષ્ટ સંખ્યેય

પરમસાહુ. પું [પરમસાધુ]

પ્રકૃષ્ટ સાધુ

પરમસીય. વિશેં [પરમશીત]

અતિ ઠંડુ

પરમસુવ્ક. પું [પરમશુક્લ]

પરમ શુકલધ્યાન

પરમસુવ્કલેસ્સા. સ્ત્રીં [પરમશુક્લલેશ્યા]

અત્યંત શુકલ-લેશ્યા-મનના અતિ નિર્મળ શુકલ

પરમસુવ્કિલ. નં [પરમશુક્લ]

અત્યંત શુકલ

પરમસુવ્ક. ત્રિં [પરમસુખ]

શાશ્વત સુખ, મંગલકારી

પરમસુહ. ત્રિં [પરમશુભ]

મંગલકારી

પરમસૂઝ. ત્રિં [પરમશૂચિ]

અતિ પવિત્ર

પરમહંસ. પું [પરમહંસ]

પરિવ્રાજકોનો એક પ્રકાર

પરમાડ. નં [પરમાયુષ]

ઉત્કૃષ્ટ આયુષ

પરમાણુ. પું [પરમાણુ]

સ્કંધથી છુટો પડેલો પુદ્ગલનો નિર્વિભાજ્ય અંશ જેનો બે ભાગ થઈ ન શકે, જે અગ્નિથી બળે નહીં, પાણીથી ભિંજાય નહીં

પરમાણુપોગલ. પું [પરમાણુપુદ્ગલ]

પુદ્ગલનો સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ ભાગ

પરમાધમ્મિય. પું [પરમાધાર્મિક]

નારકી જીવોને શિક્ષા કરનાર એક દેવતા, પરમાધામી દેવ

પરમાનંદ. પું [પરમાનન્દ]

ઉત્કૃષ્ટ સુખ

પરમાવતી. સ્ત્રીં [પરમાવતી]

ગોશાળાના મતનું એક કાળ માન

પરમાહમ્મિય. પું [પરમાધાર્મિક]

જુઓ 'પરમાધમ્મિય'

પરમાહોહિય. નં [પરમાધોવધિક]

ઉત્કૃષ્ટ અવધિજ્ઞાન-વિશેષ

પરમિસ્સરિય. વિશેં [પરમેશ્વર્ય]

ઉત્કૃષ્ટ ઐશ્વર્ય-સમૃદ્ધિ

પરમોહિ. પું [પરમાવધિ]

પ્રમ અવધિજ્ઞાન

પરમોહી. પું [પરમાવધિ]

જુઓ ઉપર

પરમ્મુહ. વિશેં [પરાઙ્મુહ]

ઉલટો, સન્મુખ નહીં તે

પરય. અં [પરક]

અધિકતા, અતિશય

પરલાભ. પું [પરલાભ]

બીજાને લાભ, બીજા પાસેથી થતો લાભ

પરલોઝય. ત્રિં [પારલૌકિક]

બીજા લોક કે પરલોક સંબંધિ

પરલોક. પુઠ [પરલોક]

બીજા લોક, જન્માંતર

પરલોગ. પુઠ [પરલોક]

જુઓ ઉપર

પરલોગઅદ્ય. સ્ત્રીઠ [પરલોકઅર્થતા]

પરલોકની અપેક્ષા

પરલોગપડિબદ્ધ. ત્રિઠ [પરલોકપ્રતિબદ્ધ]

પરલોકના ભોગ આદિમાં આસક્ત, પ્રવજ્યાના ચાર
ભેદમાંનો એક ભેદ

પરલોગભય. નઠ [પરલોકભય]

સાતભયમાંનો એક ભય-પરલોક વિષયક, પરજાતિ-
તિર્યચ, દેવસંબંધિ ભય

પરલોગસંવેયળી. સ્ત્રીઠ [પરલોકસંવેયળી]

ધર્મ કથાનો એક ભેદ-જેમાં પરલોક-દેવાદિ સંબંધિ
વાતોથી સંવેગ જન્મે

પરલોગાસંસપ્પઓગ. પુઠ [પરલોકાશાંપ્રયોગ]

પરલોકની આશા રાખવા સંબંધિ પ્રવૃત્તિ

પરલોય. પુઠ [પરલોક]

જુઓ 'પરલોક'

પરલોયભય. નઠ [પરલોકભય]

જુઓ 'પરલોકભય'

પરવઘ. પુઠ [પરવ્યાઘ]

મોટા વાઘના ચામડાનું બનેલ વસ્ત્ર-વિશેષ

પરવત્થુપચ્ચય. નઠ [પરવસ્તુપ્રત્યય]

બીજાની વસ્તુને આશ્રિને

પરવવદેસ. પુઠ [પરવ્યપદેશ]

આત્મા વ્યતિરિક્ત વ્યપદેશ

પરવસ. વિશેઠ [પરવશ]

પરાધીન, પરવશ

પરવાઇ. પુઠ [પરવાદિત્]

જૈનેત્તર દાર્શનિક

પરવાગરણ. નઠ [પરવ્યાકરણ]

સર્વજ્ઞ પ્રવચન, બીજાનું કથન

પરવાય. પુઠ [પરવાદ]

પરમતની યુક્તિ, પ્રયુક્તિ

પરવિજય. પુઠ [પરવિજય]

બીજા ઉપર વિજય મેળવવો તે

પરવિવાહકરણ. નઠ [પરવિવાહકરણ]

બીજાના વિવાહ કરાવવા તે, શ્રાવકના ચોથાવ્રતનો
અતિચાર

પરવિસય. પુઠ [પરવિષય]

પર-દેશ, બીજાના વિષય

પરવ્વસ. વિશેઠ [પરવશ]

પરાધીન

પરસંતિક. વિશેઠ [પરસત્ક]

અન્ય સંબંધિ, પરકીય, પારકું

પરસંતિગ. વિશેઠ [પરસત્ક]

જુઓ ઉપર

પરસંતિય. વિશેઠ [પરસત્ક]

જુઓ ઉપર

પરસવ્વિચય. નઠ [પરસાક્ષિક]

અન્યની સાક્ષી

પરસમઇઅ. ત્રિઠ [પરસામયિક]

અન્યદર્શનીના સિદ્ધાંત સંબંધિ

પરસમય. પુઠ [પરસમય]

અન્ય દર્શનીના સિદ્ધાંત

પરસમયિય. ત્રિઠ [પરસામયિક]

જુઓ 'પરસમઇઅ'

પરસરીર. નઠ [પરશરીર]

અન્યનું શરીર

પરસરીરઅણવકંચવત્તિયા. સ્ત્રીઠ [પરશરીરઅણવકાઙ્ક-
પ્રત્યયા] અન્યના શરીરને આશ્રિને થતી અનવકાંક્ષ

નિમિત્ત ક્રિયા, ક્રિયાનો એક ભેદ

પરસરીરસંવેયળી. સ્ત્રીઠ [પરશરીરસંવેયળી]

અન્ય શરીરના અશુચીઆદિ વર્ણન દ્વારા સંવેગને
જન્માવનારી વાતો-કથા

પરસુ. પુઠ [પરશુ]

કુહાડો, ફરશી નામક કોઈ હાથીચાર

પરસુનિયત્ત. ત્રિઠ [પરશુનિવૃત્ત]

કુહાડા કે ફરસી વડે કાપેલ

પરસુરામ. વિં [પરશુરામ]

તાપસ જમદગ્નિ અને રેણુગા ના પુત્ર, તેનું મૂળ નામ રામ હતું પરસુ (કુહાડી) ચલાવવામાં નિષ્ણાંત હોવાથી તે પરસુરામ કહેવાયા. તેની માતા રેણુગા એ પોતાના જ બનેલી અનંતવીર્ય સાથે સંભોગ કર્યો અને એક પુત્ર થયો. પરસુરામે ગુસ્સે ભરાઈ ત્રણેને મારી નાંખ્યા. સુભૂમ ચક્રવર્તીએ પરશુરામને મારી નાંખ્યા

પરસુહત્ય. ત્રિં [પરશુહસ્ત]

કુહાડો કે પરશુ જેના હાથમાં છે એવો

પરસ્સર. પું [પરાશર]

એક તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય-ગેંડો

પરસ્સરી. સ્ત્રીં [પરાશરી]

એક તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય સ્ત્રી જાતિ

પરહઠ. પું [પરહત]

અધર્મ દ્વારનું પર્યાયનામ, બીજા પાસેથી હરણ કરાયેલ

પરહન્થપાણાઙવાયકિરિયા. સ્ત્રીં [પરહસ્તપ્રાણાતિપાત-

ક્રિયા] બીજાના હાથે થતી પ્રાણાતિપાત હિંસા સંબંધિ ક્રિયા, ક્રિયાનો એક ભેદ

પરહન્થપાણાતિવાયકિરિયા. સ્ત્રીં [પરહસ્તપ્રાણાતિપાત-

ક્રિયા] જુઓ ઉપર

પરહન્થપારિયાવણિયા. સ્ત્રીં [પરહસ્તપારિતાપનિકી]

બીજાના હાથે પરિતાપ કે દુઃખ પહોંચાડવારૂપ ક્રિયા, ક્રિયાનો એક ભેદ

પરહિયકરણ. નં [પરહિતકરણ]

બીજાના હિતને કરવું તે

પરહુય. પું [પરભૂત]

ક્રોધલ

પરાઙ. ધાં [પરા+જિ]

પરાજય કરવો, હરાવવું

પરાઙય. ત્રિં [પરાજિત]

પરાજય પામેલ

પરાગાર. નં [પરાગાર]

અન્યનું ધર

પરાઘાત. પું [પરાઘાત]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ જેના ઉદયથી જીવ પોતે આઘાત ન પામે અને તેને જોઈને તેનાથી બીજા દબાઈ જાય

પરાઘાય. પું [પરાઘાત]

જુઓ ઉપર

પરાઘાયનામ. નં [પરાઘાતનામન]

જુઓ ઉપર

પરાજય. પું [પરાજય]

પરાજય, હાર

પરાજય. ધાં [પરા+જિ]

પરાજય કરવો, હરાવવું

પરાજિન. ધાં [પરા+જિ]

જુઓ ઉપર

પરાજિનિત્ત. કૃં [પરાજેતુમ]

પરાજય આપવા માટે

પરાજિનિતા. કૃં [પરાજિત્ય]

પરાજય કરીને

પરાજિનિત્તુ. ત્રિં [પરાજેતુ]

પરાજય કરનાર

પરાજિત. ત્રિં [પરાજિત]

પરાજય પામેલ, હારેલ

પરાજિય. ત્રિં [પરાજિત]

જુઓ ઉપર

પરાણગ. ત્રિં [પરાનક]

બીજાનું, પારકું

પરાણીય. પું [પરાનીય]

શત્રુ સૈન્ય

પરાનુકંપય. ત્રિં [પરાનુકમ્પક]

અન્ય પ્રત્યે કરુણાવાન્

પરાભવ. પું [પરાભવ]

પરાભવ, પરાજય

પરાભિઓગત્ત. નં [પરાભિયોગત્વ]

પરતંત્રપણું

પરાભૂય. ત્રિં [પરાભૂત]

પરાભવ પામેલ

પરામુદ્ધ. ત્રિં [પરામુદ્ધ]

પરામર્શ કરેલ

પરામુસ. ધાં [પરા+મુશ]

પરામર્શ કરવો, સ્પર્શ કરવો

પરામુસિત્તા. કૃં [પરામુશ્ય]

પરામર્શ કરીને, સ્પર્શ કરીને

પરામુસિય. કૃં [પરામુશ્ય]

જુઓ ઉપર

પરાયંત. વિશેં [પ્રરાજમાન]

વિશેષ શોભતો

પરાયગ. ત્રિં [પરક]

પર સંબંધિ, બીજાનું

પરાયણ. ત્રિં [પરાયણ]

તત્પર, સાવધાન

પરાંરંભ. પું [પરાંરંભ]

પોતે આરંભ ન કરે પણ બીજા પાસે કરાવે

પરાવત્ત. નં [પરાવર્ત]

પરિવર્તન, હેરાફેરી

પરાવત્ત. ધાં [પરા+વૃત્ત]

પાછું વળવું

પરાવત્તણ. નં [પરાવર્તન]

પરાવર્તના-સ્વાધ્યાયના પાંચ ભેદમાંનો એક ભેદ

પરાવત્તેત્તા. કૃં [પરાવૃત્ત્ય]

પાછું ફરીને

પરાસર. વિં [પરાશર]

એક બ્રાહ્મણ તાપસ અને તેના અનુયાયી

પરિ. અં [પરિ]

પરિપાટી, ક્રમ, પુનઃપુનઃ સામીપ્ય, અતિશય, ઉપર, શેષ, પૂજા, નિવૃત્તિ,

પરિ. અં [પરિ]

શોક આદિ અર્થસૂચક અવ્યય

પરિઆગ. પું [પર્યાય]

અવસ્થા, દશા

પરિઆદા. ધાં [પરિ+આ+દા]

ગ્રહણ કરવું, લેવું

પરિઆપજ્જ. ધાં [પરિ+આ+પદ]

મૂર્છા પામવી, બેભાન થવું, પરિણામાવળું, રૂપાંતરકરવું, પડવું, અંદર પ્રવેશવું, પીડા થવી, નાશ પામવું

પરિઆય. પું [પર્યાય]

જુઓ ઉપર

પરિદ્. ધાં [પરિ+દ્]

ભમવું, ફરવું

પરિઉડ. ત્રિં [પરિવૃત્ત]

ઘેરાયેલું, વિંટાયેલું

પરિસિજ્જમાણ. કૃં [પર્યષ્યમાન]

પીરસવામાં આવતું

પરિકંખ. ધાં [પરિ+કાંક્ષ]

છચ્છવું, રાહ જોવી

પરિકચ્છિય. ત્રિં [પરિકક્ષિત]

ધારણ કરેલું, પહેરેલું

પરિકટ્ઠલિય. ત્રિં [પરિકર્ષિત]

પીડો કરેલ

પરિકટ્ઠેમાણ. કૃં [પરિકર્ષત્]

આરંભ કરતો, પડખામાં ખેંચતો

પરિકપ્પ. ધાં [પરિ+કલ્પય]

કલ્પના કરવી, નિષ્પાદન કરવું

પરિકપ્પિય. ત્રિં [પરિકલ્પિત]

શણગારેલું, કાપેલું, તૈયાર કરેલું, જોડેલું

પરિકમ્મ. નં [પરિકર્મન્]

અંગ સંસ્કાર, શરીર સુશ્રુષા, રોગનો ઉપાય, ચિકિત્સા, બારમાં દ્રષ્ટિવાદનો એક વિભાગ

પરિકમ્મ. નં [પરિકર્મન્]

વસ્તુમાં કંઈ પણ વિશેષતા ઉત્પન્ન કરવી તે,

પરિકમ્મ. ધાં [પરિ+કર્મ]

સંસ્કાર કરવો, ચિકિત્સા કરવી

પરિકમ્મવિશોધિ. સ્ત્રીં [પરિકર્મવિશોધિ]

પરિકમ્મવિહી. પું [પરિકર્મવિધિ]

‘પરિકર્મ’ કરવાની વિધિ

પરિકમ્મિજ્જમાણ. કૃં [પરિક્રમ્યમાણ]

‘પરિકર્મ’ કરતો

પરિકમ્મિય. ત્રિં [પરિકર્મિત]

‘પરિકર્મ’ કરેલ હોય તે

પરિકમ્મેમાણ. ધાં [પરિક્રમમાણ]

‘પરિકર્મ’ કરતો

પરિકર. પું [પરિકર]

કેડ બાંધવી તે, પરિકર

પરિકલિય. ત્રિં [પરિકલિત]

અલંકૃત, સજાવેલ

પરિકહ. ધાં [પરિ+કથ]

કહેવું, બોલવું

પરિકહણ. નં [પરિકથન]

પ્રરૂપણ, કથન

પરિકહા. સ્ત્રીં [પરિકથા]

વિકથા

પરિકહિત્તૃ. કૃં [પરિકથયિતુમ]

કહેવા માટે, પ્રરૂપણ કરવા માટે

પરિકહિય. ત્રિં [પરિકથિત]

પ્રરૂપિત, આખ્યાત

પરિકહેઝં. કૃં [પરિકથયિતુમ]

જુઓ ‘પરિકહિત્તૃ’

પરિકિણ. ત્રિં [પરિકીર્ણ]

ચારે બાજુથી ઘેરાયેલ

પરિકિત્તિય. નં [પરિકીર્તિત]

પ્રશંસા કરેલ

પરિકિલંત. ત્રિં [પરિકલામ્યત]

ઝલાનિ પામેલ, થાકી ગયેલ

પરિકિલેસ. પું [પરિકલેશ]

દુઃખ, બાધા, કલેશ

પરિકિલેસ. ધાં [પરિ+ક્લિશ]

દુઃખ પામવું

પરિકિલેસિતા. કૃં [પરિક્લિશ્ય]

દુઃખ પામીને

પરિકુવિત. પું [પરિકુપિત]

કાપેલું

પરિકુવિય. પું [પરિકુપિત]

કાપેલું

પરિક્કમ. ધાં [પરિ+ક્રમ]

પરાક્રમ કરવું, પાછા ખસવું, ભ્રમણ કરવું

પરિક્ક. ધાં [પરિ+ઈક્ષ]

પરીક્ષા કરવી, પરખવું

પરિક્કણ. નં [પરીક્ષણ]

પરીક્ષણ, અવલોકન

પરિક્કભાસિ. ત્રિં [પરીક્ષ્યભાષિન્]

વિચારીને બોલનાર

પરિક્કય. પું [પરિક્ષય]

સર્વ પ્રકારે ક્ષય

પરિક્કિત્ત. ત્રિં [પરિક્ષિપ્ત]

ઘેરાયેલ, વિંટાયેલ

પરિક્કિત્તિય. નં [પરિક્ષિપ્તિક]

ઘેરાયેલ, વિંટાયેલ

પરિક્કિવ. ધાં [પરિ+ક્ષિપ્]

ફેંકવું, ફેંદવું

પરિક્કીળ. નં [પરિક્ષીળ]

પરીક્ષા કરાવેલ

પરિક્કેવ. પું [પરિક્ષેપ]

પરિધિ, નગરને ફરતી ખાઈ, ઘેરાવો

પરિક્કેવિ. ત્રિં [પરિક્ષેતિન્]

ગુર્વાટિકનો તિરસ્કાર કરનાર

પરિક્કા. સ્ત્રીં [પરિક્કા]

ખાઈ

પરિક્કિત્ત. વિશેં [પરિક્ષિપ્ત]

ઘેરાયેલું, વિંટાયેલું

પરિક્કિત. ત્રિં [પરિક્કિત]

વ્યાપ્ત

પરિક્કિય. ત્રિં [પરિક્કિત]

વ્યાપ્ત

પરિક્કર. પું [પરિકર]

પરિ-કર, પરિવાર

પરિક્કલંત. કૃં [પરિક્કલત્]

ગળી જવું તે, ઝરવું તે, ક્ષીણ થવું તે

પરિગલમાણ. કૃં [પરિગલત્]

ગળી જતો, ઝરતો

પરિગાયમાણ. કૃં [પરિગાયત્]

ગાન કરતો

પરિગાલન. નં [પરિગાલન]

દુધ-પાણી વગેરે ગળવું તે

પરિગિજ્જમાણ. કૃં [પરિગૃહ્યમાણ]

ગ્રહણ કરતો, સ્વીકાર કરતો

પરિગિજ્ઞ. કૃં [પરિગૃહ્ય]

ગ્રહણ કરીને, સ્વીકારીને

પરિગિણ્. ધાં [પરિ+ગ્રહ]

ગ્રહણ કરવું, લેવું

પરિગિણ્. ધાં [પરિ+ગ્રાહ્ય]

ગ્રહણ કરાવવું, લેવડાવવું

પરિગિણ્ત. કૃં [પરિગૃહ્યત્]

ગ્રહણ કરવું તે, લેવું તે

પરિગિણ્માણ. કૃં [પરિગૃહ્યત્]

ગ્રહણ કરતો

પરિગિણ્હિતા. કૃં [પરિગૃહ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પરિગિલાયમાણ. કૃં [પરિગ્લાયમાણ]

ગ્લાન-ભિમાર થયેલો

પરિગીય. નં [પરિગીત]

હંમેશાં ગવાયેલ

પરિગુણ. નં [પરિગુણ]

સ્વાધ્યાય, શાસ્ત્રવિચાર

પરિગુલ્. ધાં [પરિ+ગુલ્]

વ્યાકુળ થવું, સતત ભ્રમણ કરવું

પરિગેણ્. ધાં [પરિ+ગ્રહ]

જુઓ 'પરિગિણ્'

પરિગેણ્. ધાં [પરિ+ગ્રહ્ય]

જુઓ 'પરિગિણ્'

પરિગેણ્ત. કૃં [પરિગૃહ્યત્]

ગ્રહણ કરવું તે

પરિગેણ્હાવેતા. કૃં [પરિગ્રાહ્ય]

ગ્રહણ કરાવીને

પરિગુણ્હિતા. કૃં [પરિગૃહ્ય]

ગ્રહણ કરીને

પરિગ્રહ. પું [પરિગ્રહ]

પરિગ્રહ, જમીન-ઘર-સોનું-રૂપું વગેરે ઉપર આસક્તિ,

પાંચમું પાપસ્થાનક, ધર્મોપકરણ સિવાયની વસ્તુનો

સ્વીકાર, પરિવાર

પરિગ્રહ. ધાં [પરિ+ગ્રહ]

ગ્રહણ કરવું

પરિગ્રહવેરમણ. નં [પરિગ્રહવિરમણ]

પરિગ્રહથી નિવર્તવું તે, પાંચમું વ્રત

પરિગ્રહસંજ્ઞા. સ્ત્રીં [પરિગ્રહસંજ્ઞા]

પરિગ્રહની મનોવૃત્તિ, પરિગ્રહભાવ

પરિગ્રહાવંતી. સ્ત્રીં [પરિગ્રહવત્]

પરિગ્રહવાળા

પરિગ્રહિ. ત્રિં [પરિગ્રહિન્]

પરિગ્રહ કરનાર

પરિગ્રહિત્ત્વ. કૃં [પરિગ્રહીત્ત્વ]

ગ્રહણ કરવા માટે

પરિગ્રહિય. ત્રિં [પરિગ્રહીત]

ગ્રહણ કરેલ

પરિગ્રહિયા. સ્ત્રીં [પરિગ્રહિકી]

પરિગ્રહ કરવાથી લાગતી ક્રિયા-વિશેષ

પરિઘ. નં [પરિઘ]

પરિઘ

પરિઘટ્. ધાં [પરિ+ઘટ્]

આઘાત કરવો, ચેષ્ટા કરવી

પરિઘટ્ટિય. વિશેં [પરિઘટ્ટિત્]

આહત, તાડિત

પરિઘટ્ટેત. કૃં [પરિઘટ્ટયત્]

આઘાત કરવો તે, ચેષ્ટા કરવી તે

પરિઘટ્ટ. ત્રિં [પરિઘટ્ટ]

ખૂબ ઘસેલું

પરિઘાસિય. ત્રિં [પરિઘર્ષિત]

ખરડાયેલું, લેપાયેલું

પરિઘાસેઠં. કૃં [પરિગ્રાસયિતુમ્]
ભોજન કરાવવાને, ખવડાવવાને

પરિઘેતવ્વ. નં [પરિગૃહીતવ્ય]
પોતાનું કરી રાખવું, તાબામાં રાખવું

પરિઘેતું. કૃં [પરિગૃહીતુમ્]
ગ્રહણ કરવા માટે

પરિઘોલણ. નં [દે.]
વિચાર, ભ્રમણ

પરિઘોલમાણ. કૃં [પરિધૂર્ણયત્]
ભ્રમણ કરતું, ફરતું

પરિઘોલેમાણ. કૃં [પરિધૂર્ણયત્]
જુઓ ઉપર

પરિચજ્જ. કૃં [પરિત્યજ્ય]
ત્યાગ કરીને, છોડીને

પરિચત્ત. ત્રિં [પરિત્યક્ત]
જેનો પરિત્યાગ કરાયેલ છે તે, તજેલ, બેડેલ

પરિચત્તસંગ. ત્રિં [પરિત્યક્તસંગ]
જેણે સંગઆસક્તિ-રાગનો પરિત્યાગ કર્યો છે તે

પરિચય. વિશેં [પરિચય]
ઓળખાણ, પીછાણ

પારિચય. ધાં [પરિ+ત્યજ્]
ત્યાગ કરવો, છોડવું

પરિચારગ. ત્રિં [પરિચારગ]
સેવા કરનાર

પરિચિંતિય. વિશેં [પરિચિન્તિત]
જેનું ચિંતન કરાયુ છે તે

પરિચિટ્ટ. ધાં [પરિ+ષ્ટા]
રહેવું, સ્થિતિ કરવી

પરિચિતસુત્ત. ત્રિં [પરિચિતશ્રુત]
પરિચિત શ્રુત, સર્વસૂત્રને જાણનાર

પરિચુંબ. ધાં [પરિ+ચુમ્બ]
પરિચિત-જાણીતા

પરિચુંબિજ્જમાણ. કૃં [પરિચુમ્બ્યમાન]
ચુંબન કરતો

પરિચુંબેત. ત્રિં [પરિચુમ્બત્]

ચુંબન કરવું તે

પરિચ્ચિન્ન. કૃં [પરિત્યક્તુમ્]
પરિત્યાગ કરવા માટે, છોડવા માટે

પરિચ્ચજ્જ. કૃં [પરિત્યજ્ય]
પરિત્યાગ કરીને, છોડીને

પરિચ્ચત્ત. ત્રિં [પરિત્યક્ત]
જેનો પરિત્યાગ કરાયો છે તે, તજેલ, છોડેલ

પરિચ્ચય. ધાં [પરિ+ત્યજ્]
પરિત્યાગ કરવો, છોડવું, તજવું

પરિચ્ચયમાણ. કૃં [પરિત્યજત્]
પરિત્યાગ કરતો, છોડતો, તજતો

પરિચ્ચાઙ. ત્રિં [પરિત્યાગિન્]
પરિત્યાગ કરનાર, છોડનાર

પરિચ્ચાગ. પું [પરિત્યાગ]
ત્યાગ, પરિહાર

પરિચ્ચાય. પું [પરિત્યાગ]
જુઓ ઉપર

પરિચ્છન્ન. ત્રિં [પરિચ્છન્ન]
ઢંકાયેલું

પરિચ્છા. સ્ત્રીં [પરિક્ષા]
પરીક્ષા, વિચારણા

પરિચ્છેઞ. ત્રિં [પરિચ્છેઞ]
લઘુ, નાનું, હલકું

પરિચ્છેજ્જ. ત્રિં [પરિચ્છેજ્જ]
પરીક્ષા કરીને, વેચાય તેવું

પરિચ્છન્ન. ત્રિં [પરિચ્છન્ન]
ઢંકાયેલું

પરિચ્છિન્ન. ત્રિં [પરિચ્છિન્ન]
કાપેલ, નિર્ણીત, નિશ્ચય

પરિજન. પું [પરિજન]
સંબંધિ, પરિવાર, નોકર-ચાકર

પરિજનકહા. સ્ત્રીં [પરિજનકથા]
સગા-સંબંધિ વિષયક વાતો

પરિજવિય. કૃં [પરિવિચ્ય]
પૃથક કરીને, અલગ કરીને

પરિજવિય. કૃં [પરિજવ્ય]

જાપ કરીને

પરિજવિય. કૃં [પરિજલ્ય]

બકવાદ કરીને

પરિજાઇત્ત. કૃં [પરિયાચિતુમ્]

માંગવા માટે, યાચના કરવા માટે

પરિજાણ. ધાં [પરિ+જ્ઞા]

સારી રીતે જાણવું, સમવજું

પરિજાણ. ત્રિં [પરિજાનત્]

જાણવું તે

પરિજાણિય. નં [પરિયાનિક]

જાણેલું

પરિજાણિયવ્ય. ત્રિં [પરિજ્ઞાતવ્ય]

જાણવા યોગ્ય, જ્ઞ-પરિજ્ઞાથી જાણી પ્રત્યાખ્યાન
પરિજ્ઞાથી પરીહરવા યોગ્ય

પરિજાણિયા. કૃં [પરિજ્ઞાય]

જાણીને

પરિજિય. ત્રિં [પરિચિત]

પરિચિત, તુરંત ઉપસ્થિત થાય તેવું

પરિજુણ. ત્રિં [પરિર્જીર્ણ]

જુનું થયેલું, ઘસાયેલ

પરિજુણા. સ્ત્રીં [પરિધૂના]

પ્રવજ્યાવિશેષ, દરિદ્રતાથી લીધેલ દીક્ષા

પરિજુસિત. નં [પરિજુષ્ટ]

સેવિત, પ્રીત, પરીક્ષણ,

પરિજુસિય. ત્રિં [પરિજુષિત]

સેવિત, પ્રીત

પરિજુસિય. નં [પર્યુષિત]

રાત્રિનું રહેલું, રાત્રિવાસી

પરિજૂર. ધાં [પરિ+જૂ]

સર્વથા જીર્ણ થવું

પરિજૂરિય. વિશેં [પરિર્જીર્ણ]

અતિ જીર્ણ

પરિજૂસિય. વિશેં [પરિજુષ્ટ]

સેવા કરાયેલ

પરિજ્જય. પું [દે.]

કૃષ્ણ પુદ્ગલ વિશેષ

પરિજ્ઞસિય. ત્રિં [પરિજુષ્ટ]

સેવા કરાયેલ

પરિટ્ઠવ્ય. કૃં [પરિસ્થાપ્ય]

સંસ્થાપન કરીને, સ્થાપીને

પરિટ્ઠવ્ય. ધાં [પરિસ્થાપય]

જુઓ 'પરિટ્ઠવ'

પરિટ્ઠવ. ધાં [પરિ+સ્થાપય]

પરિભાગ કરવો, સંસ્થાપન

પરિટ્ઠવણવિહી. સ્ત્રીં [પરિષ્ઠાપનવિધિ]

પરઠવવાની વિધિ, પરિત્યાગ વિધિ

પરિટ્ઠવિત્ત. કૃં [પરિષ્ઠાપયીતુમ્]

પરઠવવા માટે

પરિટ્ઠવિય. ત્રિં [પરિષ્ઠાપિત]

પરઠવેલ

પરિટ્ઠવેંત. કૃં [પરિષ્ઠાપયિતુમ્]

પરઠવું તે

પરિટ્ઠવેજ્જમાણ. કૃં [પરિષ્ઠાપિત]

પરઠવતો

પરિટ્ઠવેત. કૃં [પરિષ્ઠાપયિતુમ્]

પરઠવવા માટે

પરિટ્ઠવેત્તા. કૃં [પરિષ્ઠાપ્ય]

પરઠવીને

પરિટ્ઠવેમાણ. કૃં [પરિષ્ઠાપયત્]

પરઠતો

પરિટ્ઠવેવ્ય. ત્રિં [પરિષ્ઠાપયિતવ્ય]

પરઠવવા યોગ્ય

પરિટ્ઠાવણિયા. સ્ત્રીં [પરિષ્ઠાપનિકી]

પરઠવવા-ત્યાગ કરાવની વિધિ, પાંચ સમિતિમાંની
એક સમિતિ

પરિટ્ઠાવિત્ત. કૃં [પરિષ્ઠાપયિતુમ્]

પરઠવવા માટે

પરિટ્ઠાવિય. ત્રિં [પરિષ્ઠાપિત]

પરઠવાવેલ

પરિઘાવેયવ્વ. ત્રિં [પરિઘાપયિતવ્ય]

પરઠવવા યોગ્ય

પરિઠાવણિઆ. સ્ત્રીં [પારિઘાપનિકી]

જુઓ 'પટિઘાવણિઆ'

પરિઠ્ઠિ. સ્ત્રીં [પરઠ્ઠિ]

પારઠી ઋઠ્ઠિ

પરિણ. ધાં [પરિણ]

વિવાહ કરવો, લઈ જવું, બહાર નીકળવું

પરિણઅ. ત્રિં [પરિણત]

પરિણામ પામેલ

પરિણત. ત્રિં [પરિણત]

જુઓ ઉપર

પરિણદ્ધ. ત્રિં [પરિણદ્ધ]

વિંટાયેલું, ઘેરાયેલું

પરિણમ. ધાં [પરિ+ણમ]

પ્રાપ્ત કરવું, પૂર્ણ થવું

પરિણમંત. ત્રિં [પરિણમત]

પ્રાપ્ત કરવું તે, પૂર્ણ થવું તે

પરિણમમાણ. ત્રિં [પરિણમત]

પ્રાપ્ત કરતો, પૂર્ણ થતો

પરિણમિત્તા. કૃં [પરિણમ્ય]

પ્રાપ્ત કરીને

પરિણય. ત્રિં [પરિણત]

પરિપક્વ, વૃદ્ધિ પ્રાપ્ત,

પરિણય. ત્રિં [પરિણત]

અવસ્થાન્તરને પ્રાપ્ત

પરિણયવય. ત્રિં [પરિણતવયસ]

વૃદ્ધ

પરિણયવ્વ. ત્રિં [પરિણન્તવ્ય]

પ્રાપ્ત કરવા યોગ્ય

પરિણયાપરિણય. નં [પરિણતાપરિણત]

દ્રષ્ટિવાદ અંતગર્ત એક વસ્તુ

પરિણામ. પું [પરિણામ]

પરિણામ, રૂપાંતર, અવસ્થાંતર, છેવટનો નિર્ણય,

પરિણામ. પું [પરિણામ]

ભાવ, મનોસ્થીતિ

પરિણામ. ધાં [પરિ+ણામય]

પરિણત કરવું

પરિણામઓ. અં [પરિણામતસ]

પરિણામને આશ્રિને

પરિણામદારુણ. નં [દારુણપરિણામ]

ભયંકર કે કટુ પરિણામ

પરિણામદારુણદુહ. નં [પરિણામદારુણદુઃખ]

પરિણામે દારુણ-દુઃખ પ્રાપ્ત થવું તે

પરિણામનયા. સ્ત્રીં [પરિણામના]

રૂપાંતરકરણ, પરિણામન થવું તે

પરિણામપસંગ. પું [પરિણામપ્રસંગ]

પરિણામ પ્રસંગ

પરિણામરમ્મ. ત્રિં [પરિણામરમ્ય]

પરિણામે રમ્ય તે

પરિણામવિસુદ્ધિ. સ્ત્રીં [પરિણામવિશુદ્ધિ]

પરિણામની વિશુદ્ધિ

પરિણામિજ્જમાણ. ત્રિં [પરિણમ્યમાન]

પરિણામતું, રૂપાંતર પામતું

પરિણામિત. ત્રિં [પરિણામિત]

પરિપક્વ થયેલ, પરિણત

પરિણામિય. ત્રિં [પરિણામિત]

જુઓ ઉપર

પરિણામિયા. સ્ત્રીં [પરિણામિકી]

અવસ્થા અનુસાર ઉત્પન્ન થતી બુદ્ધિ

પરિણામેજ્જમાણ. કૃં [પરિણમ્યમાન]

પરિણામતું, રૂપાંતર પામતું

પરિણામેત્તએ. કૃં [પરિણામ્ય]

પરિણામીને

પરિણામેમાણ. કૃં [પરિણમયત]

પરિણામવું તે, રૂપાંતર પામવું તે

પરિણાહ. પું [પરિણાહ]

પરિધિ, ઘેરાવો, વિસ્તાર

પરિણિઘ્ઠા. સ્ત્રીં [પરિણિઘ્ઠા]

પરિપૂર્ણતા

પરિણ. ત્રિં [પરિજ્ઞ]

જ્ઞાતા, જાણકાર

પરિણચારિ. ત્રિં [પરિજ્ઞાચારિન]

જ્ઞાનપૂર્વક પ્રત્યાખ્યાન કરી વિચરનાર

પરિણા. સ્ત્રીં [પરિજ્ઞા]

જ્ઞાન, જાણકારી, સમજણપૂર્વક ત્યાગ-પચ્ચક્ષમાણ કરવું

પરિણાઅ. કૃં [પરિજ્ઞાય]

સમજણ પૂર્વક ત્યાગ કરીને-પચ્ચક્ષમાણ કરીને

પરિણાણ. નં [પરિજ્ઞાન]

જ્ઞાન, જાણકારી

પરિણાત. કૃં [પરિજ્ઞાત]

પ્રતિજ્ઞા કરેલ, સમજીને ત્યાગ કરેલ

પરિણાતકમ્મ. ત્રિં [પરિજ્ઞાતકર્મન]

જેણે આરંભ સમા-રંમનો સમજીને ત્યાગ કર્યો છે તે, કર્મના જાણકાર

પરિણાતગિહાવાસ. ત્રિં [પરિજ્ઞાતગૃહાવાસ]

જેણે જાણી-સમજીને ગૃહસ્થાશ્રમનો ત્યાગ કરેલ છે તે

પરિણાતસણ. વિશેં [પરિજ્ઞાતસંજ]

સંજ્ઞાને સારી રીતે જાણેલ,
સંજ્ઞાનો સમજણપૂર્વક ત્યાગ કરેલ

પરિણાય. ત્રિં [પરિજ્ઞાત] જુઓ 'પરિણાત'

પરિણાય. નં [પરિજ્ઞાય]

સમજણપૂર્વક-ત્યાગવૃત્તિ, જાણીને-પચ્ચક્ષમાણ કરીને

પરિણાયકમ્મ. નં [પરિજ્ઞાતકર્મન]

જુઓ 'પરિણાતકમ્મ'

પરિતંત. ત્રિં [પરિતાન્ત]

થાકી થયેલું, શ્રાંત

પરિતપ્પ. ધાં [પરિ+તપ્]

વિન્યાદિ વડે પ્રતિ ઉપકાર કરવો

પરિતપ્પણ. નં [પરિતાપન]

પરિતાપ કે દુઃખ પામવું તે

પરિતપ્પણયા. સ્ત્રીં [પરિતાપન]

પરિતાપ કે દુઃખ ઉપજાવવું તે

પરિતપ્પમાણ. કૃં [પરિતપ્પમાન]

પરિતાપ કે દુઃખ ઉપજાવતો

પરિતલિઅ. ત્રિં [પરિતલિત]

તળેલું

પરિતવ. ધાં [પરિ+તપ્]

પરિતાપ પામવો, સંતાપ ઉપજાવવો

પરિતાણ. નં [પરિત્રાણ]

રક્ષણ, વાગુરાદિબંધન

પરિતાણિય. વિશેં [પરિતપ્ત]

પરિતાપયુક્ત

પરિતાવ. પું [પરિતાપ]

સંતાપ, દાહ, દુઃખ, પીડા, બફારો, અકળામણ

પરિતાવ. ધાં [પરિ+તાપય]

'પરિતાપ' ઉપજાવવો

પરિતાવણ. નં [પરિતાપન]

પરીતપ્ત થવું

પરિતાવણઅણ્હય. પું [પરિતાપનાસ્નવ]

પરિતાપ કે દુઃખ આપીને આશ્રવ કરવો તે, પ્રાણવધનો એક પર્થાય

પરિતાવણકડ. ત્રિં [પરિતાપનકર]

દુઃખ ઉત્પાદક, પરિતાપના કરનાર

પરિતાવણકર. ત્રિં [પરિતાપનકર]

જુઓ ઉપર

પરિતાવણમય. વિશેં [પરિતાપનમય]

દુઃખમય, પીડાયુક્ત

પરિતાવણિયા. સ્ત્રીં [પરિતાપનિકા]

બીજાને પરિતાપ-દુઃખ ઉપજાવવાથી લાગતી ક્રિયા

પરિતાવિજ્જમાણ. કૃં [પરિતાપ્યમાન]

પરિતાપ કે દુઃખ આપતો, પીડા પામતો

પરિતાવિય. ત્રિં [પરિતાપિત]

પરિતાપ-પીડા પામેલ

પરિતાવેત્તા. કૃં [પરિતાપ્યમાન]

પરિતાપ-પીડા પામીને

પરિતાવેમાણ. કૃં [પરિતાપયત્]

પરિતાપ પામતો

પરિતાવેયવ્વ. વિશેં [પરિતાપયિતવ્ય]

સંતાપ ઉપજાવવા લાયક

પરિતિપ્પ. ધા૦ [પરિ+તેપ્]

દુઃખ દેવું, તૃપ્તિ કરવી

પરિતોલણ. ન૦ [પરિતોલણ]

વહન કરવું તે

પરિત્ત. ત્રિ૦ [પરીત]

સંખ્યાત, ગણતરીમાં આવે તે પરિમિત,
પરસ્પરનિરપેક્ષ, 'પન્નવણા' સૂત્રનું એક પદ,
શુક્લપક્ષી, અલ્પસંસારી, ભ્રષ્ટ, રહિત, અલ્પ

પરિત્ત. ત્રિ૦ [પરીત]

પ્રત્યેક વનસ્પતિ

પરિત્તકાય. પુ૦ [પરીત્તકાય]

પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય વિશેષ

પરિત્તકાયસંજુત. ત્રિ૦ [પારીતકાયસંયુક્ત]

પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય સંયુક્ત

પરિત્તજીવ. પુ૦ [પરીતજીવ]

પ્રત્યેક શરીરી જીવ, એક શરીર દીઠ એક જીવ હોય
તેવા જીવ

પરિત્તમિસ્સીયા. સ્ત્રી૦ [પરીતમિશ્રિતા]

પ્રત્યુક વનસ્પતિ અને અંતકાળનું મિશ્રણ તે

પરિત્તમીસય. ન૦ [પરીતમિશ્રક]

સત્યમૃષાભાષાનો એક ભેદ

પરિત્તસંસાર. પુ૦ [પરીતસંસાર]

સંસાર પરિભ્રમણ અલ્પ કાળ હોવું તે

પરિત્તસંસારી. ત્રિ૦ [પરીતસંસારિન]

જેને થોડો જ કાળ સંસારમાં પરિભ્રમણ કરવાનું છે તે

પરિત્તસંસારિત. ત્રિ૦ [પરીતસંસારિક]

જેને સંસાર અલ્પ કર્યો છે તે

પરિત્તસંસારિય. ત્રિ૦ [પરીતસંસારિક]

અલ્પ સંસારવાળા

પરિત્તસંસારી. ત્રિ૦ [પરીતસંસારિત]

જુઓ 'પીરત્તસંસારિ'

પરિત્તાનંતય. ન૦ [પરીતાનન્તક]

અનંતના નવ ભેદોમાંનો અક ભેદ, સંખ્યા વિશેષ

પરિત્તાસ. પુ૦ [પરિત્તાસ]

ત્રાસ, ખેદ

પરિત્તાસંખેજ્જય. પુ૦ [પરીતાસંખ્યેયક]

સંખ્યાતનો એક ભેદ, એક સંખ્યાતનો એક ભેદ, એક
સંખ્યાવિશેષ

પરિત્તીકય. ન૦ [પરીતીકૃત]

સંક્ષિપ્ત કરાયેલ

પરિત્તીકર. ધા૦ [પરીતી+કૃ]

નાનું કરવું

પરિદંસણ. ન૦ [પરિદર્શન]

જોવું તે

પરિદાહ. પુ૦ [પરિદાહ]

બળતરા, બફારો

પરિદેવ. ધા૦ [પરિ+દેવ]

પક્ષાત્તાપ, શોક કરવો, શોક કરવો

પરિદેવણતા. સ્ત્રી૦ [પરિદેવણતા]

જેની તેની પાસે દુઃખ પ્રકાશવું, રોદણા રોવા

પરિદેવમાણ. કૃ૦ [પરિદેવમાન]

શોક કરતો

પરિદેવિય. ન૦ [પરિદેવિત]

પ્રલાપ કરેલું

પરિધા. ધા૦ [પરિ+ધા]

ધારણ કરવું, પહેરવું

પરિધાડેમાણ. કૃ૦ [દે. પીરધાટયત્]

ધારણ કરતો, પહેરતો

પરિધાવ. ધા૦ [પરિ+ધાવ]

દોડવું

પરિધાવમાણ. કૃ૦ [પરિધાવત્]

દોડતો

પરિધાવેન્તા. કૃ૦ [પરિધાવ્ય]

દોડીને

પરિનંદ. ધા૦ [પરિ+નન્દ]

વર્ણન કરવું, પ્રશંસા કરવી

પરિનમ. ધા૦ [પરિ+નમ્]

પરિણામ પામવું,

પરિનમ. ધા૦ [પરિ+નમ્]

એક અવસ્થાથી બીજી અવસ્થામાં દાખલ થવું

પરિનિંદિતા. સ્ત્રીં [પરિનિંદાતા]

જેમાં વારંવાર ઘાસ ભિંદવામાં આવે તેવી ખેતી

પરિનિદ્રિય. ત્રિં [પરિનિદ્રિય]

ભિંજા પામેલ, પરાકાષ્ટાએ પહોંચેલ, પુરૂ થયેલ

પરિનિવ્વ. ધાં [પરિ+નિર્+વાપય]

દુઃખને સર્વથા શાંત કરવું, શાંતિ મેળવવી, મોક્ષ મેળવવો

પરિનિવ્વવિય. કૃં [પરિનિર્વાપ્ય]

શાંતિ મેળવીને, મોક્ષ મેળવીને

પરિનિવ્વા. ધાં [પરિ+નિર્+વા]

જુઓ 'પરિનિવ્વવ'

પરિનિવ્વાણ. પું [પરિનિર્વાણ]

દુઃખનો સર્વથા નાશ, મોક્ષ

પરિનિવ્વાણમર્ગ. પું [પરિનિર્વાણમર્ગ]

નિર્વાણનો માર્ગ, મોક્ષનો માર્ગ

પરિનિવ્વાણમહિમ. પું [પરિનિર્વાણમહિમ]

તીર્થંકર દેવના નિર્વાણ સમયે થતો મહોત્સવ

પરિનિવ્વાણવત્તિય. ત્રિં [પરિનિર્વાણવત્તિય]

સાધુના કાળધર્મ ભિમિતે કાઉસસઝા વગેરે કરાય તે

પરિનિવ્વાવિય. નં [પરિનિર્વાપિત]

દુઃખને સર્વથા શાંત કરેલ

પરિનિવ્વાયંત. કૃં [પરિનિર્વાત]

શાંતિ મેળવતો, મોક્ષ મેળવતો

પરિનિવ્વુડ. ત્રિં [પરિનિર્વૃત]

નિર્વાણ પદ પામેલ

પરિનિવ્વુત્ત. ત્રિં [પરિનિર્વૃત્ત]

સર્વથા દુઃખનો નાશ કરેલ, નિર્વાણ પદ પ્રાપ્ત કરેલ

પરિનિવ્વુય. ધાં [પરિ+નિર્+વૃત]

નિર્વાણ પદ પ્રાપ્ત કરવું, સર્વથા દુઃખનો ક્ષય કરવા

પરિનિવ્વુય. ત્રિં [પરિનિર્વૃત]

જુઓ 'પરિનિવ્વુત્ત'

પરિનેવ્વાણ. પું [પરિનિર્વાણ]

જુઓ 'પરિનિવ્વાણ'

પરિજ્ઞાય. ત્રિં [પરિજ્ઞાત]

સમજણ પૂર્વક પરચ્છમાણ કરેલ

પરિપચ્ચમાણ. કૃં [પરિપચ્ચમાણ]

રંધાતા, પાકતા

પરિપડ. ધાં [પરિ+પત]

પડવું, પતન થવું

પરિપરિ. પું [દે.]

કોઈ વાધ-વિશેષ

પરિપસ્સઓ. અં [પરિપાશ્વતસ]

બંને પડખાને આશ્રિને, પડખેથી

પરિપાગ. પું [પરિપાક]

વિપાક

પરિપિંડિય. વિશેં [પરિપિંડિય]

એકકું થયેલ

પરિપિહિતા. કૃં [પરિપિધાય]

ઢાંકીને

પરિપિહિય. ત્રિં [પરિપિહિત]

ઢાંકેલું

પરિપીલહિતા. કૃં [પરિપીહ્ય]

પીડા કરીને, નાશ કરીને

પરિપીલણ. નં [પરિપીહન]

પીડા, પીલવું તે

પરિપીલિત. ત્રિં [પરિપીહિત]

પીડા કરાયેલ, પીલાયેલ

પરિપીલિયાણ. કૃં [પરિપીહ્ય]

જુઓ ઉપર

પરિપીલેતા. કૃં [પરિપીહ્ય]

પીડા કરીને, પીલીને

પરિપુંછણા. સ્ત્રીં [પરિપ્રચ્છન]

જુઓ ઉપર

પરિપુંછણયા. સ્ત્રીં [પરિપ્રચ્છના]

ગુર્વાદિકને પ્રશ્નાદિ પુછવા તે

પરિપુણ્ણ. ત્રિં [પરિપૂર્ણ]

સંપૂર્ણ

પરિપુયાવહિતા. કૃં [પરિપ્લુતયિત્વા]

રસસભર ભોજનની લાલચ આપીને

પરિપૂણગ. પુઠ્ઠ [દે.]

સુઘરીનો માળો

પરિપૂત. ત્રિઠ્ઠ [પરિપૂત]

વસ્ત્રથી ગળેલું, છાણેલું

પરિપૂય. ત્રિઠ્ઠ [પરિપૂત]

જુઓ ઉપર

પરિપેરંત. પુઠ્ઠ [પરિપર્યન્ત]

ચારે બાજુ

પરિપ્ફુડ. ત્રિઠ્ઠ [પરિસ્ફોટ]

વિનાશક કરનાર, નાશક

પરિફાસિય. ત્રિઠ્ઠ [પરિસ્પૃષ્ટ]

ચોતરફથી સ્પર્શ પામેલ,

બધી બાજુથી સ્પર્શીત

પરિબુઙ્ગિઝાન. કૃઠ્ઠ [પરિબુદ્ધવા]

સમજીને, જાણીને, જ્ઞાન મેળવીને

પરિબૂહણતા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પરિબૂહણ]

આબાદી, વૃદ્ધિ

પરિભ્રમ. વિશેઠ્ઠ [પરિભ્રમ]

પતિત, સ્ખલિત

પરિભ્રમંત. કૃઠ્ઠ [પરિભ્રમત]

ભ્રમણ કરતો, ભટકતો

પરિભ્રમિય. ત્રિઠ્ઠ [પરિભ્રમિય]

પરિભ્રમણ કરેલ, ભટકેલ

પરિભટ્ટ. વિશેઠ્ઠ [પરિભ્રમ]

સ્ખલિત, પતિત

પરિભ્રમ. ધાઠ્ઠ [પરિ+ભ્રમ]

ભ્રમણ કરવું, ભટકવું

પરિભ્રમમાણ. ત્રિઠ્ઠ [પરિભ્રમત]

ભ્રમણ કરતું, ભટકતું

પરિભવ. પુઠ્ઠ [પરિભવ]

તિરસ્કાર, પરાભવ

પરિભવ. ધાઠ્ઠ [પરિ+ભૂ]

પરાજય કરવો, તિરસ્કાર કરવો

પરિભવના. સ્ત્રીઠ્ઠ [પરિભવના]

પરાભવ, પરાજય

પરિભવણિજ્ઞ. ત્રિઠ્ઠ [પરિભવનીય]

તિરસ્કાર પામવાલાયક

પરિભવિજ્ઞમાણ. કૃઠ્ઠ [પરિભૂયમાન]

પરાભવ કરતો

પરિભસ્સ. ધાઠ્ઠ [પરિ+ભ્રંશ]

ભ્રષ્ટ થવું, પતિત થવું

પરિભાઅ. ધાઠ્ઠ [પરિ+ભાજય]

વિભાગ કરવો

પરિભાઈંત. ત્રિઠ્ઠ [પરિભાજયત]

વિભાગ કરવો તે

પરિભાઈજ્ઞમાણ. કૃઠ્ઠ [પરિભાજ્યમાન]

વિભાગ કરતો

પરિભાઈતા. કૃઠ્ઠ [પરિભાજ્યમાન]

વિભાગ કરીને

પરિભાઈય. નઠ્ઠ [પરિભાજિત]

વિભાગ કરેલ

પરિભાઈં. કૃઠ્ઠ [પરિભાજયત]

વિભાગ કરવા માટે

પરિભાઈતા. ત્રિઠ્ઠ [પરિભાજ્ય]

વિભાગ કરવો તે

પરિભાય. કૃઠ્ઠ [પરિભાગ]

વિભાગ કરીને

પરિભાય. ધાઠ્ઠ [પરિ+ભાજય]

વિભાગ કરવો તે

પરિભાયઈતા. કૃઠ્ઠ [પરિભાજ્ય]

વિભાગ કરીને

પરિભાયંતિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પરિભાજયન્તિકા]

ઉત્સવ આદિમાં સ્વજન વર્ગમાં મિઠાઈ વગેરે ભાગે

પડતું વહેંચી આપનારી સ્ત્રી

પરિભાયણ. નઠ્ઠ [પરિભાજન]

ભાગ પાડી વહેંચવું તે

પરિભાયમાણ. ત્રિઠ્ઠ [પરિભાજયત]

વિભાગ કરવો તે

પરિભાવય. વિશેઠ્ઠ [પરિભાવક]

પર્યાલોચક

પરિભાસ. ધા૦ [પરિ+ભાષ/]

પ્રતિપાદન કરવું, નિંદા કરવી, બોલવું, કહેવું

પરિભાસ. પુ૦ [પરિભાષ/]

પ્રતિપાદન, નિંદા, કથન

પરિભાસય. ત્રિ૦ [પરિભાષક/]

ગુરુની સામે થનાર, સામુ બોલનાર

પરિભાસા. સ્ત્રી૦ [પરિભાષા/]

સાંકેતિક ભાષા, એક દંડનીતિ, અપરાધીને શિક્ષા કરવાની ભાષા

પરિભિંદિય. કૃ૦ [પરિભિદ્ય/]

ભેદીને

પરિભુંજ. ધા૦ [પરિ+ભુંજ/]

ભેદીને ભોજન કરવું, ખાવું, ભોગવવું, ઉપભોગ કરવો

પરિભુંજંત. કૃ૦ [પરિભુંજાન/]

ભોજન કરતો, ખાતો, ભોગવતો

પરિભુંજણતા. સ્ત્રી૦ [પરિભુંજન/]

પરિભોગ

પરિભુંજમાણ. કૃ૦ [પરિભુંજાન/]

ભોગવતો, ખાતો, ઉપભોગ કરતો

પરિભુંજિત્તુ. ત્રિ૦ [પરિભુંજ/]

ભોગવનાર, ખાનાર, પરિભોગ કરનાર

પરિભુંજેમાણ. કૃ૦ [પરિભુંજાન/]

ભોગવતો, ખાતો, પરિભોગ કરતો

પરિભુંજમાણ. ત્રિ૦ [પરિભુંજ્યમાન/]

પરિભોગ કરવા યોગ્ય, ભોગવવા યોગ્ય

પરિભુત્ત. ત્રિ૦ [પરિભુત્ત/]

પરિભોગ કરેલ, ભોગવેલ

પરિભૂય. ત્રિ૦ [પરિભૂત/]

તિરસ્કાર પામેલ

પરિભોઙ. ત્રિ૦ [પરિભોજિન/]

પરિભોગ કરનાર, ભોજન કરનાર

પરિભોગ. પુ૦ [પરિભોગ/]

ઉપભોગ, ભોગવટો, આસેવન

પરિભોગત્ત. ન૦ [પરિભોગત્વ/]

ઉપભોગપણું

પરિભોગેસણા. સ્ત્રી૦ [પરિભોગૈષણા/]

ઉપભોગ માટેની ઇચ્છા, ભોગ-ઇચ્છા

પરિભોત્તુયં. કૃ૦ [પરિભોત્તુમ/]

ઉપભોગ માટે, ભોજન કરવા માટે

પરિભોય. પુ૦ [પરિભોગ/]

જુઓ 'પરિભોગ'

પરિમંડળ. ન૦ [પરિમંડન/]

અલંકરણ, વિભુષા

પરિમંડલ. પુ૦ [પરિમંડલ/]

વૃત્ત, ગોળકાર

પરિમંડિત. ત્રિ૦ [પરિમંડિત/]

વિભૂષિત, સુશોભિત

પરિમંડિય. ત્રિ૦ [પરિમંડિત/]

જુઓ ઉપર

પરિમજ્જિત્તા. કૃ૦ [પરિમાર્જ્ય/]

ચારે તરફ સાફ કરીને

પરિમદ્ધ. ન૦ [પરિમર્દન/]

મદન કરવું, યોગવું

પરિમનિરુદ્ધ. ન૦ [પરિમનિરુદ્ધ/]

પરમ સૂક્ષ્મ, ઝીણામાં ઝીણું

પરિમલ. પુ૦ [પરિમલ/]

સુગંધ, સુવાસ

પરિમાણ. ન૦ [પરિમાણ/]

માપ, માન, સંખ્યા

પરિમાણકડ. ત્રિ૦ [પરિમાણકૃત/]

પરિમાણ કરેલું, માપેલું

પરિમિત. ત્રિ૦ [પરિમિત/]

માપેલું, પરિચ્છિન્ન

પરિમિતપિંડવાતિય. ત્રિ૦ [પરિમિતપિંડપાતિક/]

માપ સહિત આહાર લેનાર

પરિમિય. ત્રિ૦ [પરિમિત/] જુઓ 'પરિમિત'

પરિમિયપિંડવાઙ. ત્રિ૦ [પરિમિતપિંડપાતિક/]

જુઓ 'પરિમિતપિંડવાતિય'

પરિમુય. ધા૦ [પરિ+મુચ/]

ત્યાગ કરવો, મુકી દેવું

પરિમોય. ધાં [પર+મોચય]
ત્યાગ કરાવવો, મુકાવવું

પરિયંત. પું [પર્યન્ત]
છેડો, અંત્યપ્રદેશ

પરિચ્છિય. નં [પરિક્ષિત]
પડદો

પરિયટ્ટ. પું [પરિવર્ત]
પરિવર્તન, બદલવું તે

પરિયટ્ટ. ધાં [પરિ+વૃત્]
બદલવું, પરિવર્તન કરવું

પરિયટ્ટંત. કૃં [પરિવર્તમાન]
પરિવર્તન કરતો, બદલતો

પરિયટ્ટગ્રહ. પું [પરિવર્તગ્રહ]
બદલીને ગ્રહણ કરનાર

પરિવટ્ટણ. નં [પરિવર્તન]
અદલબદલ કરવું, ભટકવું

પરિયટ્ટણયા. સ્ત્રીં [પરિવર્તન]
મનન કરવું,
ઉહાપોહ - વિચારણા કરવી

પરિયટ્ટણા. સ્ત્રીં [પરિવર્તના]
સ્વાધ્યાયનો ત્રીજો તબક્કો, ભાણેલ સૂત્રને પુનઃ
સંભારવું તે, પડખું ફેરવવું

પરિયટ્ટય. ત્રિં [પરિવર્તક]
પરિવર્તન કરનાર

પરિયટ્ટાવ. ધાં [પરિ+વર્તય]
બદલાવવું, પલટાવું

પરિયટ્ટિય. પું [પરિવર્તિત]
બદલાવેલ, પલટાવેલ

પરિયટ્ટંત. કૃં [પરિવર્તમાન]
પરાવર્ત થતું, બદલાતું

પરિયટ્ટણ. નં [પર્યટન]
અટન કરવું તે, ભટકવું

પરિયટ્ટિયં. કૃં [પરિકર્ષયિતુમ્]
ખેંચવા માટે, આકર્ષણ માટે

પરિયણ. પું [પરિજન]
દાસ, નોકર

પરિયન્ત. પું [પરિવર્ત]
જુઓ 'પરિયટ્ટ'

પરિયન્ત. ધાં [પરિ+વૃત્]
જુઓ 'પરિયટ્ટ'

પરિયત્તિજ્જમાણ. ત્રિં [પરિવર્ત્યમાન]
પ્રાવર્તન પામતું, બદલાતું

પરિયત્તેયં. કૃં [પરિવર્તિતુમ્]
પરાવર્તન કરવા માટે, બદલવા માટે

પરિયર. પું [પરિકર]
કેડ ઉપર તાણીને વસ્ત્ર બાંધવું તે, ભેટ બાંધવી તે

પરિયર. ધાં [પરિ+ચર્]
ભ્રમણ કરવું, ફરવું

પરિયલ્લ. પું [પરિવર્ત]
વિંટવું તે, આંટો

પરિયાઇ. ધાં [પરિ+આ+દા]
સમન્તાત્ ગ્રહણ કરવું

પરિયાઇત્તા. કૃં [પર્યાદાય]
ગ્રહણ કરીને

પરિયાઇય. વિશેં [પર્યાતિ]
સંપૂર્ણ રૂપે ગૃહિત

પરિયાઇયણયા. સ્ત્રીં [પર્યાદાન]
ચારેબાજુથી ગ્રહણ કરવું તે

પરિયાગ. પું [પર્યાય]
પર્યાય, મનોગત ભાવ, પર્યાય દશા, પ્રવજ્યા

પરિયાગ. પું [પરિપાક]
ફળ, પરિણામ

પરિયાગગિહ. નં [પર્યાયગૃહ]
જ્યાં દીક્ષા અપાયેલ હોય તે ગૃહ, એક ગૃહવિશેષ

પરિયાગસાલા. સ્ત્રીં [પર્યાયસાલા]
જ્યાં દીક્ષા અપાયેલ હોય તે શાળા, એક શાળા વિશેષ

પરિયાગય. ત્રિં [પર્યાગત]
વ્યાપેલું

પરિયાગય. ત્રિં [પર્યાયાગત]
પર્યાયથી આવેલ, વ્યાપેલ

પરિયાણ. ધા૦ [પરિ+જ્ઞા]

જાણવું

પરિયાણિય. ન૦ [પરિયાનિક]

યાન-વાહન-વિમાન વિશેષ

પરિયાણેત્તા. કૃ૦ [પરિજ્ઞાય]

જાણીને

પરિયાત. વિશે૦ [પરિજાત]

પામેલ

પરિયાદિ. ધા૦ [પરિ+આ+દા]

જુઓ 'પરિવાદ'

પરિયાદિદિત્તા. કૃ૦ [પર્યાદાય]

જુઓ 'પરિવાદિત્તા'

પરિયાદિત. વિશે૦ [પર્યાદિત]

સંપૂર્ણપણે ગૃહિત

પરિયાદિત્તા. સ્ત્રી૦ [પર્યાદાય]

જુઓ ઉપર

પરિયાદિયિત્તા. કૃ૦ [પર્યાદાય]

ગ્રહણ કરીને

પરિયાય. પુ૦ [પર્યાય] જુઓ 'પરિયાગ'

પરિયાયંતકકઙ્કમી. સ્ત્રી૦ [પર્યાયાન્તકરભૂમિ]

પ્રમાત્માને કેવળ જ્ઞાનરૂપ પર્યાય ઉત્પન્ન થયા પછી
નિરવચ્છિન્નપણે સાધુ પરંપરાએ મોકલે જાય ત્યાં
સુધીની કાળમર્યાદા

પરિયાયંતકરભૂમી. સ્ત્રી૦ [પર્યાયાન્તકરભૂમિ]

જુઓ ઉપર

પરિયાયજેદ્. ત્રિ૦ [પર્યાયજ્યેષ્ઠ]

દીક્ષા પર્યાયમાં વડીલ

પરિયાયદ્વાણ. ન૦ [પર્યાયસ્થાન]

દીક્ષા પર્યાયના સ્થાન

પરિયાયથેર. પુ૦ [પર્યાયસ્થવિર]

જેમનો વીસ વર્ષ કરતા વધુ દીક્ષા પર્યાય છે તે

પરિયાયધમ્મ. પુ૦ [પર્યાયધર્મ]

દીક્ષાપર્યાય રૂપ ધર્મ

પરિયાયસંગઙ્કય. પુ૦ [પર્યાયસાઙ્ગતિક]

નિયતિકૃત પર્યાય

પરિયાયસંગતિય. પુ૦ [પર્યાયસાઙ્ગતિક]

જુઓ ઉપર

પરિયાર. પુ૦ [પરિકર]

પરિવાર, કુટુંબ

પરિયાર. પુ૦ [પરિચાર]

શબ્દાદિ વિષયોનો ઉપભોગ કરવો તે, વિષયવિકાર,
મૈથુન સેવન કરવું તે, ખડ્ગ, મ્યાન

પરિયાર. ધા૦ [પરિ+ચરય]

સેવા કરવી, સંભોગ કરવો, વિષયસેવન કરવું

પરિયારગ. ત્રિ૦ [પરિચારક]

સેવા-વૈયાવચ્ચ કરનાર, વિષય સેવન કરનાર

પરિયારણયા. સ્ત્રી૦ [પરિચારણા]

મૈથુન સેવન, વિષય-ભોગ, કામસેવા

પરિયારણા. સ્ત્રી૦ [પરિચારણા]

જુઓ ઉપર

પરિયારણાપદ. ન૦ [પરિચારણાપદ]

પરિચારણા નામક

પરિયારણિદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [પરિચારણદ્ધિ]

શબ્દાદિ દિવ્ય-વિષયની ઋદ્ધિ-સંપત્તિ

પરિયારય. ત્રિ૦ [પરિચારક]

જુઓ 'પરિયારગ'

પરિયારિજ્જમાણ. કૃ૦ [પરિચાર્યમાણ]

સેવા કરતો, વિષય સેવન કરતો

પરિયારિદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [પરિચારદ્ધિ]

શબ્દાદિ દિવ્ય વિષયની ઋદ્ધિ-સંપત્તિ

પરિયારિય. ત્રિ૦ [પરિચારિત]

પરિવાર સંબંધિ

પરિયારેત્તપ્. કૃ૦ [પરિચારયિતુમ્]

સેવા માટે, વિષય સેવન માટે

પરિયારેમાણ. ત્રિ૦ [પરિચારયમાણ]

સેવા કરતો, વિષય સેવતો

પરિયાલ. પુ૦ [પરિવાર]

સ્વજન, દાસ, નોકર

પરિયાવ. ધા૦ [પરિ+આ+પા]

પાન કરવું

પરિયાવ. ધા૦ [પરિ+તાપય]

સંતાપ આપવો, પીડા આપવી

પરિયાવ. પુ૦ [પરિતાપ]

સંતાપ, પીડા, વેદના

પરિયાવજ્ઞ. ધા૦ [પરિ+આ+પદ]

પીડીત થવું, કોહવાવું, સડવું

પરિયાવજ્ઞના. સ્ત્રી૦ [પર્યાપાદના]

રૂપાંતર પ્રાપ્તિ,

કોહવાઈ જવું, સડી જવું

પરિયાવળ. ન૦ [પરિતાપળ]

સંતાપ આપવો તે, દુઃખ આપવું તે

પરિયાવળકર. ત્રિ૦ [પરિતાપનકર]

સંતાપ આપનાર, દુઃખ આપનાર

પરિયાવળયા. સ્ત્રી૦ [પરિતાપનતા]

કોઈને દુઃખ આપવું તે

પરિયાવળાઈ. પુ૦ [પરિતાપનાદિ]

કોઈને દુઃખ-સંતાપ વગેરે આપવા તે

પરિયાવળિયા. સ્ત્રી૦ [પરિયાપનિકા]

કાલાન્તર સુધી રહેવું, સ્થિતિ

પરિયાવન્ન. ત્રિ૦ [પર્યાપન્ન]

સ્થિત, વિસ્મૃત થયેલું, તજેલું, ખૂબ પાકેલું,

પરિયાવન્ન. ત્રિ૦ [પર્યાપન્ન]

અવસ્થાન્તરને પામેલ, વ્યાપ્ત, પૂર્ણ

પરિયાવન્નગ. પુ૦ [પર્યાપન્નક] જુઓ ઉપર

પરિયાવસ. ધા૦ [પરિ+આ+વસ]

વસવું, રહેવું

પરિયાવસહ. પુ૦ [પર્યાવસથ]

સંન્યાસીનું સ્થાન, મઠ

પરિયાવિય. ત્રિ૦ [પરિતાપિત]

પરિતાપના કે દુઃખ ઉપજાવેલ

પરિયાવેતવ્વ. ત્રિ૦ [પરિતાપયિતવ્ય]

સંતાપ કે પીડા આપવા યોગ્ય

પરિયાવેયવ્વ. ત્રિ૦ [પરિતાપયિતવ્ય]

જુઓ ઉપર

પરિરક્ષણ. ન૦ [પરિક્ષણ]

પરિપાલન

પરિરક્ષિય. ત્રિ૦ [પરિરક્ષિત]

પરિપાલિત

પરિરક્ષિયંત. કૃ૦ [પરિરક્ષ્યમાણ]

પરિપાલન કરતો

પરિરય. પુ૦ [પરિરય]

ઘેરાવો, વેગ, આડો રસ્તો

પરિરાયમાણ. કૃ૦ [પરિરાજમાણ]

ચારે બાજુથી પ્રકાશતું, શોભતું

પરિલિંત. ત્રિ૦ [પરિલીયમાન]

લયલીન થવું

પરિલી. સ્ત્રી૦ [દે.]

વાદ્ય વિશેષ

પરિવહત્તુ. ત્રિ૦ [પરિવ્રજિત્]

ગમન કરવામાં સમર્થ

પરિવંદ. ધા૦ [પરિ+વન્દ]

પ્રશંસા કરવી, સ્તુતિ કરવી

પરિવંદન. ન૦ [પરિવન્દન]

પ્રશંસા, સ્તુતિ

પરિવંદિજ્ઞમાણ. ત્રિ૦ [પરિવન્દ્યમાન]

વંદન કરતો, સ્તુતિ કરતો

પરિવંદિય. ન૦ [પરિવન્દિત]

વંદન કરાયેલ, સ્તુતિ કરાયેલ

પરિવચ્છિય. વિશે૦ [પરિવચ્છિત]

પરિગૃહિત, ધારણ કરેલ

પરિવજ્ઞ. ધા૦ [પરિ+વર્જય]

પરિહાર કરવો, ત્યાગ કરવો

પરિવજ્ઞંત. ત્રિ૦ [પરિવર્જયત્]

પરિહાર કરતો, છોડતો

પરિવજ્ઞણ. ન૦ [પરિવર્જન]

પરિત્યાગ

પરિવજ્ઞય. ત્રિ૦ [પરિવર્જક]

ત્યાગ કરનાર, છોડનાર

પરિવજ્ઞયંત. ન૦ [પરિવર્જયત્]

ત્યાગ કરતો, છોડતો

પરિવજ્જિત્તુ. કૃં [પરિવર્જ્ય]

પરિહાર કરીને, છોડીને

પરિવજ્જિય. ત્રિં [પરિવર્જિત]

પરિહાર કરેલ, ત્યાગ કરેલ

પરિવજ્જિયા. કૃં [પરિવર્જ્ય]

પરિહાર કરીને, છોડીને

પરિવજ્જિયાણ. કૃં [પરિવર્જ્ય]

જુઓ ઉપર

પરિવટ્ટ. ધાં [પરિ+વર્તય]

જુઓ 'પરિયટ્ટ'

પરિવટ્ટણ. નં [પરિવર્તન]

વારંવાર શરીરનું ઉદ્ધર્તન કરવું, ગુણાકાર રૂપે
સામગ્રીની વૃદ્ધિ

પરિવટ્ટેત. નં [પરિવર્તમાન]

આવર્તમાન

પરિવડ. ધાં [પરિ+પત]

પડવું

પરિવડંત. નં [પરિપતત]

પડવું તે

પરિવડિય. ત્રિં [પરિપતિત]

પડેલો, ભ્રષ્ટ

પરિવટ્ટ. ધાં [પરિ+વૃધ્]

વૃદ્ધિ પામવી, વધવું

પરિવટ્ટમાણ. કૃં [પરિવર્ધમાન]

વૃદ્ધિ પામતું, વધતું

પરિવટ્ટય. ત્રિં [પરિવર્ધક]

વૃદ્ધિ કરનાર

પરિવટ્ટિ. ત્રિં [પરિવૃદ્ધિ]

વૃદ્ધિ, વધારો

પરિવટ્ટેમાણ. કૃં [પરિવર્ધમાન]

વૃદ્ધિ પામતું, વધતું

પરિવત્ત. ધાં [પરિ+વૃત્]

ભટકવું, ફરવું, સ્વાધ્યાય કરવો, પર્યાલોચન કરવું,
ઉલટું મદન કરવું

પરિવત્ત. પું [પરિવર્ત]

આવર્ત, ભમરી

પરિવત્તયંત. કૃં [પરિવર્તયત]

ભટકવું તે, પર્યાલોચન કરવું તે, ઉલટું મદન કરવું તે

પરિવત્તેયવ્વ. ત્રિં [પરિવર્તિતવ્ય]

ભટકવા યોગ્ય, પર્યાલોચના યોગ્ય, અપમદન યોગ્ય

પરિવત્થિય. ત્રિં [પરિવસ્થિત]

વીંટયેલું

પરિવય. ધાં [પરિ+વદ્]

નિંદા કરવી

પરિવય. ધાં [પરિ+વૃત્]

જુઓ 'પરિવત્ત'

પરિવયંત. ત્રિં [પરિવદત]

નિંદા કરતો

પરિવવ. ધાં [પરિ+વપ્]

વાવવું

પરિવસ. ધાં [પરિ+વસ]

વસવું, રહેવું, નિવાસ કરવો

પરિવસ. ધાં [પરિ+વસય]

વસાવવું, નિવાસ કરાવવો

પરિવસણ. નં [પરિવસન]

નિવાસ, રહેઠાણ

પરિવસણા. સ્ત્રીં [પરિવસના]

પર્યુષણા, પર્વ, સર્વ પ્રકારે વસવું તે

પરિવસાવેત્તા. કૃં [પરિવાસ્ય]

નિવાસ કરીને, રહીને

પરિવસિંઝં. કૃં [પરિવસ્તુમ્]

નિવાસ કરવા માટે, રહેવા માટે

પરિવસિત્તે. કૃં [પરિવસ્તુમ્]

જુઓ ઉપર

પરિવસિય. નં [પરિવસિત]

સૂખપૂર્વક રહેલ

પરિવહ. ધાં [પરિ+વહ]

વહન કરવું, ઉપાડીને ફરવું

પરિવહિજ્જમાણ. કૃં [પર્યુહ્યમાન]

વહન કરતો, ઉપાડીને ફરતો

પરિવહિત્ત. કૃં [પરિવોદુમ]

વહન કરવા માટે, ઉપાડીને ફરવા માટે

પરિવહેત્તા. કૃં [પર્યુહા]

વહન કરીને

પરિવાહી. સ્ત્રીં [પરિવાદિની]

તંત્રી, વીણા

પરિવાહ્યા. સ્ત્રીં [પરિવાજિકા]

પરિવાજિકા, એક પ્રકારની તાપસ-સ્ત્રી

પરિવાટી. સ્ત્રીં [પરિપાટી]

પદ્ધતિ, અનુક્રમ, વ્યવસ્થા

પરિવાડિ. સ્ત્રીં [પરિપાટિ]

જુઓ ઉપર

પરિવાડી. સ્ત્રીં [પરિપાટી]

જુઓ ઉપર

પરિવાદિની. સ્ત્રીં [પરિવાદિની]

તંત્રી, વીણા

પરિવાય. પું [પરિવાદ]

નિંદા, કલંકવાર્તા

પરિવાયણી. સ્ત્રીં [પરિવાદની]

તંત્રી, વીણા

પરિવાયય. પું [પરિવાજક]

પરિવાજક, એક પ્રકારના તાપસ કે સંન્યાસી

પરિવાર. પું [પરિવાર]

પરિવાર, સ્વજન

પરિવારણ. નં [પરિવારણ]

નિરાકરણ, રોકવું

પરિવારણા. સ્ત્રીં [પરિવારણા]

આચ્છાદન

પરિવારયંત. કૃં [પરિવારયત્]

આચ્છાદન કરવું તે

પરિવારિય. ત્રિં [પારિવારિક]

પરિવાર-કુટુંબ સંબંધિ, આચ્છાદિત

પરિવારિય. ત્રિં [પરિવારિત]

વીંટાયેલ, ઘેરાયેલ, વ્યાપ્ત

પરિવારિયા. કૃં [પરિવાર્ય]

રોકવા યોગ્ય, અટકાવવા યોગ્ય, ઘેરી લઈને

પરિવાલ. પું [પરિવાર]

જુઓ 'પરિવાર'

પરિવાવિયા. સ્ત્રીં [પરિવાપિતા]

વાવેલું ઉખેડીને ફરી પાછું વાવવાથી ઉગે તે

પરિવાસ. ધાં [પરિ+વાસય]

વસવું, રહેવું

પરિવાસિય. વિશેં [પરિવાસિત]

વસેલ, રહેલ, સુગંધિત

પરિવાસેંત. કૃં [પરિવાસયત્]

વસવું તે રહેવું તે, નિવાસ કરવો તે

પરિવિચ્છય. વિશેં [પરિવિક્ષત]

સર્વથાછિન્ન

પરિવિત્તસ. ધાં [પરિ+વિ+ત્રસ]

ડરવું, ત્રાસ પામવો, ધ્વંસ કરવો, નાશ કરવો

પરિવિદ્ધંસ. ધાં [પરિ+વિ+ધ્વંસ]

નાશ કરવો, ધ્વંસ કરીવો

પરિવિદ્ધંસદ્ધતા. કૃં [પરિવિદ્ધંસ્ય]

વિનાશ કરીને, ધ્વંસ કરીને

પરિવિદ્ધત્થ. ત્રિં [પરિવિધ્વસ્ત]

વિનાશ પામેલ, ધ્વંસ પામેલ

પરિવિસજ્જ. ધાં [પરિ+વિ+સૃજ]

વિસર્જન કરવું તે

પરિવિસિટ્ઠ. ત્રિં [પરિવિશિષ્ટ]

અધિયુક્ત, વિશિષ્ટ

પરિવિસ્સ. કૃં [પરિવેષ્ય]

પિરસીને, જમાડીને

પરિવુડ. ત્રિં [પરિવૃત]

વ્યાપ્ત, વિંટાયેલું, ઘેરાયેલું

પરિવુદ્ધ. ત્રિં [પરિવૃદ્ધ]

પુષ્ટ, વૃદ્ધિ પામેલ, બળવાન

પરિવુદ્ધિ. સ્ત્રીં [પરિવૃદ્ધિ]

વધારો, વૃદ્ધિ

પરિવુત્ત. નં [પરિવૃત]

પલટાવેલ, વ્યાપ્ત

પરિવુસિત. ત્રિં [પર્યુષિત]

સંયમમાં ઉદ્યતવિહારી, સંયમમાં તત્પર, વસેલ, રહેતો, વીતેલ

પરિવુસિય. ત્રિં [પર્યુષિત]

જુઓ ઉપર

પરિવૂઢ. ત્રિં [પરિવૂઢ]

જુઓ 'પરિવુઢ'

પરિવૂઢ. ત્રિં [પરિવૂઢ]

સમર્થ, શક્તિમાન, વૃદ્ધિ પામેલ

પરિવૂહણય. ત્રિં [પરિવૂહણ]

વૃદ્ધિ, ઉપચય

પરિવેઢિય. ત્રિં [પરિવેઢિત]

ચારે તરફથી વિંટાયેલ

પરિવેવમાણ. કૃં [પરિવેવમાન]

કાંપતો, થરથર ધ્રુજતો

પરિવેસ. ધાં [પરિ+વિષ]

પીરસવું

પરિવેસંતિયા. સ્ત્રીં [પરિવેષયંતિકા]

પીરસનારી, જમાડનારી સ્ત્રી

પરિવેસણ. નં [પરિવેષણ]

પીરસવું તે, જમાડવું તે

પરિવેસેમાણ. કૃં [પરિવેષયંત]

પીરસતો, જમાડતો

પરિવ્વય. ધાં [પરિ+વ્રજ]

વિચરવું, વિહરવું

પરિવ્વય. કૃં [પરિવ્રજ]

વિચરવું તે,

પરિવ્વયંત. કૃં [પરિવ્રજત]

વિચરવું તે, વિહરવું તે

પરિવ્વાઙ્ગા. સ્ત્રીં [પરિવ્રાજિકા]

પરિવ્રાજિકા, સંન્યાસીની

પરિવ્વાય. પું [પરિવ્રાજ]

સંન્યાસી, તાપસ

પરિવ્વાયગ. પું [પરિવ્રાજક]

સંન્યાસી, તાપસ કે પરિવ્રાજક

પરિવ્વાયગધમ્. પું [પરિવ્રાજકધર્મ]

જુઓ ઉપર

પરિવ્વાયગાવસહ. પું [પરિવ્રાજકાવસથ]

સંન્યાસી કે પરિવ્રાજકોને ધર્મ

પરિવ્વાયય. પું [પરિવ્રાજક]

સંન્યાસીનો મઠ

પરિવ્વાયા. પું [પરિવ્રાજક]

સંન્યાસી કે તાપસ

પરિવ્વાયાવસહ. પું [પરિવ્રાજકાવસથ]

સંન્યાસીનો મઠ

પરિસઅ. સ્ત્રીં [પરિષદ]

પર્ષદા, સભા

પરિસંકમાણ. કૃં [પરિશઙ્કમાન]

ભય પામતો,

ગુણદોષની દરકાર કરતો

પરિસંકિત. વિશેં [પરિશઙ્કિત]

ભયભીત

પરિસંખણ. સ્ત્રીં [પરિસંઙ્ખ્યા]

મર્યાદા, હદ, સીમા, સંખ્યાજ્ઞાન

પરિસંખા. સ્ત્રીં [પરિસંઙ્ખ્યા]

જુઓ ઉપર

પરિસંખાય. ત્રિં [પરિસંઙ્ખ્યાય]

સારી રીતે જાણીને, ગણતરી કરીને

પરિસંત. વિશેં [પરિશ્રાન્ત]

થાકેલો

પરિસંભિતાર. ત્રિં [પરિસંભૃત]

ભેદ પાડનાર, ખંડ કે ટુકડા કરનાર

પરિસવક. ધાં [પરિ+ષ્વષ્ક]

ગમન કરવું, ચાલવું

પરિસવ્કિર. ત્રિં [પરિષ્વષ્કિન]

ફરનાર, ગમન કરનાર

પરિસગ. સ્ત્રીં [પરિષત્ક]

પરિષત્ક, પર્ષદા

પરિસડ. ધાં [પરિ+શટ્]

સડી જવું, કોહવાઈ જવું

પરિસડ. ધા૦ [પરિ+શટ્]

ફેંકી દેવું, ઉડાડી મુકવું, નાશ કરવો, પડવું, ખંખેરવું

પરિસડિય. કૃ૦ [પરિશટિત]

સડી ગયેલ, પડી ગયેલ, નાશ કરેલ

પરિસડિયકંદમૂલ. ન૦ [પરિશટિતકંદમૂલ]

સડેલ-પડેલ કંદ અને મૂળ

પરિસડિયરજ્જુ. સ્ત્રી૦ [પરિશટિતરજ્જુ]

સડી ગયેલ દોરડી

પરિસપ્પ. પુ૦ [પરિસર્પ]

તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય પ્રાણી, સર્પની એક જાતિ

પરિસપ્પ. ધા૦ [પરિ+સૃપ્]

સરકીને ચાલવું, સરકવું

પરિસપ્પી. સ્ત્રી૦ [પરિસર્પી]

એક સ્ત્રી-તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય પ્રાણી, સાપણ, નાગણ

પરિસર. પુ૦ [પરિસર્]

નગર આદિની સમીપનું સ્થાન, અષ્ટાપદ જાનવર

પરિસરિત્તે. કૃ૦ [પરિસ્મર્તુમ્]

સંભારવાને, આચાદ કરવાને માટે

પરિસવમાણ. કૃ૦ [પરિસ્ત્રવત્]

ઝરતું, ટપકતું

પરિસહ. પુ૦ [પરિસહ]

પરિષહ, કષ્ટ, ભૂખ-તરસ વગેરે બાવીશ પરિષહો

પરિસહઝવસગ્ગ. પુ૦ [પરિપહોપસર્ગ]

મનુષ્યદેવ કે તિર્યંચ કૃત્ આપત્તિ-કષ્ટ વિશેષ

પરિસહવત્તિય. પુ૦ [પરિષહપ્રત્યય]

પરિષહનું કારણ કે નિમિત્ત

પરિસા. સ્ત્રી૦ [પરિષદ્]

પર્ષદા, સભા, શ્રોતાવર્ગ

પરિસાહ. ત્રિ૦ [પરિસ્ત્રાવિન]

જેમાંથી થોડું-થોડું પાણી ઝરતું હોય તેવો કુંભ

પરિસાગિહ. ન૦ [પરિસદૃહ]

સભાગૃહ

પરિસાડ. પુ૦ [પરિશાટ્]

વિનાશ કરવો તે, પાડવું તે

પરિસાડ. ધા૦ [પરિ+શાટય્]

અહીં-તહીં ફેંકવું, ત્યાગ કરવો, ભરવું

પરિસાહિત્તા. કૃ૦ [પરિશાટ્ય]

ત્યાગ કરીને, અહીં-તહીં ફેંકીને

પરિસાહણ. ન૦ [પરિશાટન]

ગર્ભપાત કરવો

પરિસાહાવેંત. કૃ૦ [પરિશાટયત્]

ત્યાગ કરવો તે, ફેંકવું તે

પરિસાહિ. સ્ત્રી૦ [પરિશાટિન્]

પરિશાટન યુક્ત

પરિસાહિ. સ્ત્રી૦ [પરિશાટિ]

વેરાવું, ઢોળાવું

પરિસાહિત્તે. કૃ૦ [પરિશાટયિતુમ્]

ત્યાગ કરવા માટે, ફેંકવા માટે

પરિસાહિત્તા. કૃ૦ [પરિશાટ્ય]

જુઓ 'પીરસાહિત્તા'

પરિસાહી. સ્ત્રી૦ [પરિશાટી]

વેરાતું, ઢોળાતું

પરિસાહેત્તા. કૃ૦ [પરિશાટ્ય]

ત્યાગ કરીને, ફેંકીને

પરિસામંત. પુ૦ [પરિસામન્ત]

પર્યંતવર્તી પ્રદેશ, અંત ભાગ, ચારે તરફ

પરિસામિય. ત્રિ૦ [પરિશ્યામિત]

કાળું થયેલું

પરિસાવિય. ત્રિ૦ [પરિયુષિત]

વાસી રાખેલ

પરિસાવિયાણ. કૃ૦ [પરિસાવ્ય]

ગાળીને

પરિસિંચ. ધા૦ [પરિ+સિચ્]

સિંચવું, પાણી ફેંકવું

પરિસિંચમાણ. કૃ૦ [પરિષિચ્યત્]

સિંચવું તે, પાણી રેડવું તે

પરિસિચ્ચમાણ. કૃ૦ [પરિષિચ્યમાન]

સિંચવું તે, પાણી રેડતો

પરિસિદ્ધ. ત્રિ૦ [પરિશિષ્ઠ]

બાકી રહેલું, વધારાનું

પરિસિત્ત. ન૦ [પરિષિત્ત]

પાણી રેડેલ, સીચેલ

પરિસીસક. ન૦ [પરિશીર્ષક]

કોઈ વસ્તુ વિશેષથી બનાવેલો માથાનો આકાર

પરિસુવ્વક. વિશે૦ [પરિશુવ્વક]

સુકાયેલું

પરિસુજ્ઞ. ધા૦ [પરિ+શુધ્]

નિર્મળ થવું

પરિસુદ્ધ. વિશે૦ [પરિશુદ્ધ]

નિર્મળ, નિર્દોષ

પરિસુદ્ધનાણદંસણવિભૂઙ્મંત. વિશે૦

[પરિશુદ્ધજ્ઞાનદર્શનવિભૂતિવત્]

નિર્મળ એવા જ્ઞાન દર્શનના વૈભવથી યુક્ત

પરિસેય. પુ૦ [પરિષેય]

પાણી છાંટવું તે

પરિસોધિત. ત્રિ૦ [પરિશોધિત]

વિશેષ શોધેલું

પરિસોસિય. ત્રિ૦ [પરિશોષિત]

સુકવી નાખેલ

પરિસોહણ. વિશે૦ [પરિશોભન]

વિશેષ શોભતું

પરિસ્સંત. ત્રિ૦ [પરિશ્રાન્ત]

અતિશય થાકેલ, શ્રમિત થયેલ

પરિસ્સમ. પુ૦ [પરિશ્રમ]

પરિશ્રમ, થાક

પરિસ્સય. ધા૦ [પરિ+સ્વજ્ઞ]

આલિંગન કરવું

પરિસ્સયંત. કૃ૦ [પરિસ્વજ્ઞમાન]

આલિંગન કરતો

પરિસ્સવ. પુ૦ [પરિસવ]

કર્મ છોડવાના સ્થાન, કર્મ છોડવાનો હેતુ

પરિસ્સવમાણ. કૃ૦ [પરિસવત્]

વહેતો

પરિસ્સહ. પુ૦ [પરીષહ]

જુઓ 'પરિસહ'

પરિસ્સાહ. ત્રિ૦ [પરિસાવિન્]

ટપકનાર, ઝરનાર,

ગુપ્ત વાતને પ્રગટ કરનાર

પરિસ્સાવિયાળ. કૃ૦ [પરિસાવ્ય]

ટપકીને, ઝરીને, કર્મ નિર્જરીને

પરિહ. ધા૦ [પરિ+ધા]

પહેરવું

પરિહત્થ. ત્રિ૦ [દે.]

હોંશીયાર, નિપુણ, ધણું, ભરપુર

પરિહત્થય. ત્રિ૦ [દે.]

જુઓ ઉપર

પરિહર. ધા૦ [પરિ+હ]

પરિહાર કરવો, તજવું, ધારણ કરવું, ભોગવવું

પરિહરંત. કૃ૦ [પરિહરત્]

ધારણ કરતો, પહેરતો

પરિહરણ. ન૦ [પરિધાન]

ધારણ કરવું, ઉપભોગ કરવો તે

પરિહરણવિસોહિ. સ્ત્રી૦ [પરિહરણવિશોધિ]

પરિહરણ-તપ વિશેષની શુદ્ધિ

પરિહરણા. સ્ત્રી૦ [પરિહરણા]

પરિત્યાગ, વર્જન, આસેવન

પરિહરણારિહ. વિશે૦ [પરિહરણાર્હ]

'પરિહરણા' યોગ્ય

પરિહરમાણ. કૃ૦ [પરિહરત્]

પરિહરવું તે

પરિહરિત્તવ્વ. પુ૦ [પરિહરત્તવ્ય]

પરિહરવા યોગ્ય

પરિહરિત્તપ્. કૃ૦ [પરિધાતુમ્]

ધારણ કરવા માટે, ઉપભોગ કરવા માટે

પરિહરિય. ત્રિ૦ [પરિહત્]

પરિહરેલ, તજેલ

પરિહરિય. કૃ૦ [પરિધાય]

ધારણ કરીને

પરિહરિયવ્વ. ત્રિ૦ [પરિહરત્તવ્ય]

પરિહરવા કે ત્યાગ કરવા યોગ્ય

પરિહેરેત્ત. કૃં [પરિધાતુમ્]

પહેરવા માટે, ઉપભોગ માટે

પરિહવ. ધાં [પરિ+ઘ્]

પરાભવ કરવો

પરિહસણ. ત્રિં [પરિહસન]

ઉપહાસ કરવો, હાંસી કરવી

પરિહસ્સ. વિશેં [પરિહસ્વ]

અત્યંત લધુ

પરિહા. ધાં [પરિ+હા]

હીન થવું, ઓછું થવું

પરિહા. ધાં [પરિ+ધા]

પહેરવું

પરિહા. સ્ત્રીં [પરિહા]

ખાઈ

પરિહાણ. નં [પરિધાન]

વસ્ત્રાદિક પહેરવા તે

પરિહાણિ. સ્ત્રીં [પરિહાણિ]

હાનિ, ઘટાડો

પરિહાણી. સ્ત્રીં [પરિહાણી]

જુઓ ઉપર

પરિહાય. કૃં [પરિધાય]

પહેરવાને

પરિહાયંત. કૃં [પરિહીયમાણ]

ક્ષીણ થતો

પરિહાર. પું [પરિહાર]

માસ-લઘુમાસાદિ પ્રાયશ્ચિત તપ વિશેષ, તજવું તે, ત્યાગ

પરિહારકલ્પદ્વિય. પું [પરિહારકલ્પસ્થિત]

‘પરિહાર’ નામક પ્રાયશ્ચિત તપમાં રહેલ

પરિહારગ. પું [પરિહારક]

પાકર્મને દૂર કરનાર

પરિહારઘ્ઘાણ. નં [પરિહારસ્થાન]

‘પરિહાર’ નામક પ્રાયશ્ચિતના સ્થાન

પરિહારતવ. પું [પરિહારતપ]

‘પરિહાર’ પ્રાયશ્ચિત નામક તપ વિશેષ

પરિહારપત્ત. ત્રિં [પરિહારપ્રાપ્ત]

‘પરિહાર’ નામક પ્રાયશ્ચિતને પામેલ

પરિહારવિશુદ્ધિ. સ્ત્રીં [પરિહારવિશુદ્ધિ]

એ નામનું એક ચારિત્ર, ચારિત્રનો ત્રીજો ભેદ, પરિહાર-વિશુદ્ધિચારિત્રવાન સાધુ

પરિહારવિશુદ્ધિચરિત્તવિનય. પું

[પરિહારવિશુદ્ધિચારિત્રવિનય]

ચારિત્ર સંબંધિ વિનય વિશેષ

પરિહારવિશુદ્ધિયિ. પું [પરિહારવિશુદ્ધિક]

‘પરિહાર વિશુદ્ધિ’ નામક તપને આદરીને ચારિત્રની વિશુદ્ધિ કરનાર

પરિહારવિશુદ્ધિયચરિત્ત. નં [પરિહારવિશુદ્ધિકચારિત્ર]

ચારિત્રનો ત્રીજો પ્રકાર

પરિહારવિશુદ્ધિયચરિત્તપરિણામ. પું [પરિહારવિશુદ્ધિક-ચરિત્ર-પરિણામ]

પરિહાર વિશુદ્ધિ કરવા માટેના ચારિત્ર પરિણામ વિશેષ

પરિહારવિશુદ્ધિયચરિત્તલદ્ધિ. સ્ત્રીં [પરિહારવિશુદ્ધિક-ચારિત્ર-લદ્ધિ]

પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્રની પ્રાપ્તિ

પરિહારવિશુદ્ધીય. નં [પરિહારવિશુદ્ધિક]

ચારિત્રનો ત્રીજો ભેદ

પરિહારિય. પું [પરિહારિક]

દોષોનો પરિહાર કરી શુદ્ધ આહાર લેનાર સાધુ, આચારવાન મુનિ. ‘પરિહાર’ નામક તપના પાલક

પીરહાવેતવ્વ. વિશેં [પરિહારયિતવ્ય]

હીન કરાવવા યોગ્ય, ઘટાડવા યોગ્ય

પરિહાવેમાણ. કૃં [પરિહાપયત્]

ઘટાડો કરવો તે, હીન કરવું તે

પરિહાસ. પું [પરિહાસ]

હાસ્ય, મશ્કરી

પરિહિત. ત્રિં [પરીહિત]

ધારણ કરવું, પહેરવું

પરિહિતા. કૃં [પરિધાય]

ધારણ કરીને, પહેરીને

પરિહિય. ત્રિં [પરિહિત]

જુઓ ‘પરિહિત’

પરિહીન. ત્રિં [પરિહીન]

હીન, ક્ષુદ્ર, વિનષ્ટ

પરિહેત. કૃં [પરિધત્]

ધારણ કરવું તે

પરિહેતા. કૃં [પરિધાય]

ધારણ કરીને

પરી. ધાં [પરિ+ઈ]

જવું, ગમન કરવું

પરીણામ. પું [પરીણામ]

પરીણામ, પરીણામવું તે, ભાવ, સમન્તાત્ નમવું,
'પન્નવણા' સૂત્રનું એક પદ, પરિણતિ, આહારનો
પરિપક, વિપાક, પર્યાય સ્વભાવધર્મ, મધ્યસ્થવૃત્તિ

પરીમાણ. નં [પરીમાણ]

માન, માપ

પરીરય. નં [પરિરય]

પરીધિ, પરિક્ષેપ, પર્યાય, સમાનાર્થી શબ્દ પરિભ્રમણ

પરિવટ્ટન. નં [પરિવર્તન]

પરિવર્તન

પરીસહ. પું [પરીષહ]

જુઓ 'પરિસહ'

પરીસહચમૂ. સ્ત્રીં [પરિષહચમૂ]

પરીષહરૂપી ફોજ-વિશેષ

પરીસહપવિભક્તિ. નં [પરીષહપ્રવિભક્તિ]

એક અધ્યયન

પરીસહસહ. ત્રિં [પરિસહસહા]

પરીસહને સહન કરનાર

પરુણ. ત્રિં [પ્રરુદિત]

રૂદન કરેલ

પરુપ્પર. વિશેં [પરસ્પર]

પરસ્પર, અન્યોન્ય

પરુસ. ત્રિં [પરુષ]

કઠિન, કર્કશ

પરુઢ. ત્રિં [પરુઢ]

ઉગેલું, વધેલું

પરુઢપણય. નં [પરુઢપનક]

ઉગેલી વનસ્પતિ

પરુઢપેમ્મ. નં [પરુઢપ્રેમન્]

વધેલ પ્રેમ

પરુઢમૂલ. વિશેં [પરુઢમૂલ]

જેનું મૂળ મજબૂત થયું છે તે

પરુવ. ધાં [પ્ર+રૂપય]

નિરૂપણ કરવું

પરુવહતા. કૃં [પરુવ્ય]

નિરૂપણ કરીને

પરુવણ. નં [પ્રરૂપણ]

વિચારપૂર્વક-કથન

પરુવણયા. સ્ત્રીં [પ્રરૂપણા]

પ્રરૂપણા કરવી તે, શાસ્ત્ર કથન કરવું તે

પરુવણા. સ્ત્રીં [પ્રરૂપણા]

જુઓ ઉપર

પરુવિંત. વિશેં [પ્રરૂપિત]

નિરૂપણ કરેલ

પરુવિય. વિશેં [પ્રરૂવિત] જુઓ ઉપર

પરુવેત્તણ. કૃં [પ્રરૂપયિતુમ્]

પ્રરૂપણા કરવા માટે

પરુવેમાણ. કૃં [પ્રરૂપયત્]

પ્રરૂપણા કરવી તે

પરેંત. અં [પર્યન્ત]

છેડો, અંતનું

પરેલ્લં. અં [દેં]

પરમ દિવસે

પરોક્ષ. નં [પરોક્ષ]

ઇન્દ્રિય અનેમનની સહાયથી જે જ્ઞાન થાય તે

પરોક્ષવચન. નં [પરોક્ષવચન]

પરોક્ષ વચન, નજર બહારનું કંઈક બતાવવા માટે
વપરાતુ વચન જેમ કે 'તે'

પરોપ્પર. પું [પરસ્પર]

પરસ્પર, અન્યોન્ય

પરોહ. ધાં [પ્ર+રૂહ]

ઉત્પન્ન થવું, વધવું

પરોહડ. ન૦ [દે.]

અજાણું ભોયરું

પલ. ન૦ [પલ]

એક પ્રકારનું વજન, તોલ,

દશમાં દેવલોકનું એક દેવ વિમાન

પલંઘ. ધા૦ [પ્ર+લઙ્ઘ]

અતિક્રમણ કરવું

પલંડુ. પુ૦ [પલાણ્ડુ]

ડુંગળી, પ્યાજ

પલંડુકંદ. પુ૦ [પલાણ્ડુકંદ]

ડુંગળી-કંદ

પલંદુ. પુ૦ [પલાણ્ડુ]

ડુંગળી

પલંબ. પુ૦ [પ્રલમ્બ]

લુંબ, લટકતો ફળોને ઝુમખો, કણસલો, દીર્ઘ, એક

ધરેણું, એક ફળ, લાંબુ કરવું તે, લટકતું, એક શિખર

પલંબ. પુ૦ [પ્રલમ્બ]

દેવલોકનું એક વિમાન, એક મહાગ્રહ, મહાથુક

પલંબ. પુ૦ [પ્રલમ્બ]

પડિલેહણ સમયે વસ્ત્રાના ખૂણા લંબાવવા કે ખેંચવાથી

લાગતો દોષ

પલંબ. પુ૦ [પ્રલમ્બ]

આઠમું મુહૂર્ત

પલંબંત. કૃ૦ [પ્રલમ્બમાન]

લાંબુ કરવું તે, લટકતું

પલંબકુચી. સ્ત્રી૦ [પ્રલમ્બકુચી]

પેટનો લટકતો ભાગ, લંબોદર

પલંબજાય. ન૦ [પ્રલમ્બજાત]

એક ફળ

પલંબમાણ. ત્રિ૦ [પ્રલમ્બમાન]

જુઓ 'પલંબંત'

પલંબસુત. ન૦ [પ્રલમ્બસૂત]

ઝુમખું

પલંબિત્વ. કૃ૦ [પ્રલમ્બયિતુમ્]

લટકાવવા માટે

પલંબિય. ત્રિ૦ [પ્રલમ્બિત]

લટકાવેલ

પલંબિયબાહિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રલમ્બિતબાહ્યા]

લંબાયેલ બાહ્યા-શાખા

પલંજ્જન. ત્રિ૦ [પ્રલંજ્જન]

રંજન થયેલ,

અનુરાગ થયો તે

પલલ. ન૦ [પલલ]

તલવટ, તલનો છુંદો

પલલિય. ન૦ [પ્રલલિત]

વિશેષ કીડા

પલવ. ધા૦ [પ્ર+લપ્]

પ્રલાપ કરવો, બકવાદ કરવો

પલવણ. ન૦ [પલવન]

ઉછળવું

પલવમાણ. ત્રિ૦ [પ્રલપત્]

પ્રલાપ કરતો, બકવાદ કરતો

પલવિત. ન૦ [પ્રલપિત]

અનર્થક ભાષણ, બકવાસ

પલસડયા. સ્ત્રી૦ [પલસટિકા]

એક સો પલની એક તુલા

પલાઇડં. કૃ૦ [પલાઇતુમ્]

ભાગવા માટે

પલાઇય. વિશે૦ [પલાયિત]

ભાગી ગયેલ

પલાણ. ન૦ [પલાયન]

નાસી જવું તે

પલાય. વિશે૦ [પ્રલાયિત]

ગૃહીત

પલાય. ધા૦ [પરા+અય્]

ભાગી જવું

પલાયણ. ન૦ [પલાયન]

ભાગી જવું તે

પલાયમાણ. ત્રિ૦ [પ્રલાયમાન]

ભાગી જતો

પલાલ. ન૦ [પલાલ]

પરાળ, ઘઉં વગેરેનું ભુસું

પલાલગ. ન૦ [પલાલક]

ભુંસાનું પાથરણું

પલાલપીઢગ. પુ૦ [પલાલપીઢક]

ભુંસાની બેઠક

પલાલપુંજ. પુ૦ [પલાલપુજ્જ]

ભુંસાનો ઢગલો

પલાલભાર. પુ૦ [પલાલભાર]

ભુંસાનો ભાર

પલાવ. પુ૦ [પ્રલાપ]

બકવાદ, નિરર્થક બોલવું તે

પલાવય. ત્રિ૦ [પ્રલાપક]

બકવાદ કરનાર

પલાવિ. ત્રિ૦ [પ્રલાપિન]

બકવાદ કરનાર

પલાસ. પુ૦ [પલાશ]

ખાકરાનું ઝાડ, પાંદડું,

એક દેવતા, એક ચૈત્યવૃક્ષ,

પલાસઅ. પુ૦ [પલાશક]

ખાખરાને નામે પાડેલું કોઈનું નામ

પલાસકૂડ. ન૦ [પલાશકૂટ]

ભદ્રશાલવનના આઠ દિગ્ધસ્તિફૂટમાંનું છકુ શિખર

પલાસગ. પુ૦ [પલાશક]

ખાખરાને નામે પાડેલું કોઈનું નામ, લઘુનિતિનું વાસણ

પલાસય. પુ૦ [પલાશક]

જુઓ ઉપર

પલિઅંક. પુ૦ [પલ્યંક]

પલંગ

પલિ-ઇ. ધા૦ [પરિ+ઇણ]

ચારે તરફથી પામવું

પલિઅંચ. ધા૦ [પરિ+કુચ્ચ]

અપલાપ કરવો, ખરીવાત છુપાવવી

પલિઅંચગ. ત્રિ૦ [પરિકુચ્ચક]

બીજાને છેતરનાર

પલિઅંચણ. ન૦ [પરિકુચ્ચન]

માયા, કપટ

પલિઅંચણયા. સ્ત્રી૦ [પરિકુચ્ચન]

દંભ, માયા

પલિઅંચણા. સ્ત્રી૦ [પરિકુચ્ચના]

દંભ, માયા

પલિઅંચિય. કૃ૦ [પરિકુચ્ચ્ય]

છેતરીને, ખરી વાત

પલિઅંચિય. ત્રિ૦ [પરિયોગિક]

વિશેષજ્ઞ, વિશેષ જાણનાર

પલિઓવમ. ન૦ [પલ્યોવમ]

કુવાની ઉપમા વડે ગણાતો કાળ, કાળનું એક ઉપમિત પ્રમાણ

પલિઓવમઠિઙ. સ્ત્રી૦ [પલ્યોપમસ્થિતિ]

પલ્યોપમની સ્થિતિ

પલિકુંચણયા. સ્ત્રી૦ [પરિકુચ્ચનતા]

છેતરપીડી, માયા, કપટ

પલિકોસ. ધા૦ [પ્રતિ+ક્રોશય]

માર્ગની લંબાઈનું પરિણામ કરવું

પલિવ્ધીણ. વિશે૦ [પરિક્ષી]

ક્ષય પ્રાપ્ત

પલિગોવ. પુ૦ [પરિકોષ]

કાદવ, લોભ

પલિચ્છન્ન. ત્રિ૦ [પરિચ્છન્ન]

ઢાંકેલું

પલિચ્છાય. ધા૦ [પરિ+છાદય]

આચ્છાદન કરવું, ઢાંકવું

પલિચ્છિદિય. કૃ૦ [પરિચ્છિદ્યા]

રાગાદિ બંધન છેદીને

પલિચ્છિંદિય. કૃ૦ [પરિચ્છિદ્યા]

જુઓ ઉપર

પલિચ્છિંદિયા. સ્ત્રી૦ [પરિચ્છિદ્યા]

જુઓ ઉપર

પલિચ્છિન્ન. ત્રિ૦ [પરિચ્છિન્ન]

વિચ્છિન્ન, કાપેલું

પલિત. ન૦ [પલિત]	મર્દન કરાવવું તે
સફેદ વાળ	પલિમર્દૈત. ત્રિ૦ [પરિમર્દયત્]
પલિત્ત. ત્રિ૦ [પ્રદીપ્ત]	મર્દન કરવું તે
જ્વલિત, બળતું	પલિમોક્ષ. પુ૦ [પરિમોક્ષ]
પલિત્તક. ત્રિ૦ [પ્રદીપ્તક]	મોક્ષ, મુક્તિ
જ્વલિત, દીપાયમાન	પલિમોઙ્ગ. પુ૦ [પરિમોટક]
પલિત્તય. ત્રિ૦ [પ્રદીપ્તક]	વાંસની ગાંઠ ઉપરનો ચક્રાકાર ભાગ
જુઓ ઉપર	પલિય. ન૦ [દે.]
પલિપાગ. પુ૦ [પ્રતિભાગ]	નિંદનીય કર્મ, અશુભ કર્મ
ભાગનો ભાગ, અંશનો અંશ, સપાટી	પલિય. ન૦ [દે.]
પલિભંજિય. કૃ૦ [પરિભજ્ય]	જ્ઞાનાવરણીય-આદિ આઠ કર્મ
ભાગ કરીને, ભાંગીને	પલિય. ન૦ [પલિત]
પલિભાગભાવ. ન૦ [પ્રતિભાગભાવ]	પળિયા, ધોળા વાળ
સાદ્રશ્ય ભાવ	પલિય. ન૦ [પલ્ય]
પલિભાગિ. ત્રિ૦ [પરિભાગિન]	જુઓ 'પલિઓવમ'
સાદ્રશ, સરખું	પલિયંક. પુ૦ [પર્યંક]
પલિભિંદિયાળ. કૃ૦ [પરિભિદ્યા]	પલંગ, ખાટલો, પદ્માસન, પલાઠી વાળવી
ભેદ પાડીને	પલિયંકનિસર્ણ. ત્રિ૦ [પર્યંકનિષર્ણ]
પલિમંથ. પુ૦ [પરિમન્થ]	પદ્માસને બેસેલું
હાનિ, નુકસાન, વિઘ્નઅંતરાય, વ્યર્થક્રિયા,	પલિયંકય. પુ૦ [પર્યંકય]
પલિમંથ. પુ૦ [પરિમન્થ]	જુઓ 'પલિયંક'
સ્વાધ્યાય-વ્યાધાત, સંયમનું વિઘ્ન	પલિયંકા. સ્ત્રી૦ [પર્યંકા]
પલિમંથ. ધા૦ [પરિ+મન્થ]	પલાંઠી વાળી બેસવું
બાંધવું, લપેટવું	પલિયંત. પુ૦ [પર્યંત]
પલિમંથગ. પુ૦ [પરિમન્થક]	અંત, છેડો, સીમાડા ઉપર આવેલ પ્રદેશ
કાળાયણ, વિલંબ	પલિયંતં. ત્રિ૦ [પલ્યાન્તર]
પલિમંથત્ત. ન૦ [પરિમન્થત્વ]	પલ્યોપમની અંદર
'પરિમંથ' પણું	પલિયંતકર. ત્રિ૦ [પર્યંતકર]
પલિમંથુ. પુ૦ [પરિમન્થુ]	કર્મોનો અંત કરનાર, સંસારનો વિલય કરનાર
પ્રતિપક્ષી, ઘાતક	પલિયદ્વાળ. ન૦ [દે.]
પલિમદ્. ધા૦ [પરિ+મર્દય]	કર્મના સ્થાન
મર્દન કરવું	પલિયસ્સઓ. અ૦ [પરિષાર્થત્સ]
પલિમદ્વાવ. ધા૦ [પરિ+મર્દય]	આજુબાજુ, અડખે-પડખે
મર્દન કરાવવું	પલિયાગ. પુ૦ [પરિપાક]
પલિમદ્વાવૈત. ત્રિ૦ [પરિમર્દયત્]	પરિપાક, નિષ્પત્તિ

પલિવય. ત્રિં [પ્રદીપક]

બાળનારું

પલિવિદ્ધંસ. ધાં [પરિ+વિ+ધ્વંસ]

ધ્વંસ કરવો, નાશ કરવો

પલિવિય. ત્રિં [પ્રદીપિત]

સળગાવેલ

પલિસપ્પ. ધાં [પરિ+સૂપ્]

સરકવું, ચાલવું

પલિસ્સય. ધાં [પરિ+સ્વજ્જ]

આલિંગન કરવું, સ્પર્શ કરવો

પલિહ. પું [પરિઘ]

આગળીયો, ભોગળ

પલી. ધાં [પ્ર+લી]

લીન થવું, આસક્ત થવું

પલી. ધાં [પરિ+હ]

પર્યટન કરવું, ભ્રમણ કરવું

પલીન. વિશેં [પ્રલીન]

અતિલીન, સંબદ્ધ

પલીવ. ધાં [પ્ર+દીપ્]

સળગાવું

પલીવ. ધાં [પ્ર+દીપય]

સળગાવવું

પલીવક. ત્રિં [પ્રદીપક]

બાળનાર

પલીવળ. નં [પ્રદીપન]

બળવું, સળગાવું

પલીવાહર. ધાં [સં+કોચય]

સંકોચ પામવો

પલુગ. નં [પલુઆ]

એક વનસ્પતિ વિશેષ

પલેમાળ. કૃં [પર્યાયત્]

લીન થતા, એકરૂપ થઈ જતા

પલોહ. ત્રિં [પ્રલોકિન્]

અવલોકન કરનાર

પલોએંત. કૃં [પ્રલોકમાન]

અવલોકન કરતો, જોતો

પલોઆમાળ. કૃં [પ્રલોકમાન]

જુઓ ઉપર

પલોવક. ધાં [પ્ર+લોક્]

અવલોકવું, જોવું

પલોટ્ટ. ધાં [પ્ર+લોટ્ટય]

પરિવર્તન કરવું

પલોટ્ટણ. નં [પલોટ્ટણ]

પરિવર્તન

પલોભ. ધાં [પ્ર+લોભય]

લોભાવવું, લાલચ દેવી

પલોભિત્તા. કૃં [પ્રલોભ્ય]

લોભાવીને, લાલચ આપીને

પલોય. ધાં [પ્ર+લોક્]

અવલોકવું, જોવું

પલોયળ. નં [પ્રલોકન]

અવલોકન, જવું તે

પલોયળા. સ્ત્રીં [પ્રલોકના]

જુઓ ઉપર

પલ્લ. પું [પલ્ય]

પ્યાલો, પ્યાલા આકારનો કુવો, એક સંસ્થાન, ગોળાકાર ભાજન વિશેષ

પલ્લ. પું [પલ્ય]

પલ્યોપમ, કાલમાન વિશેષ,

પલ્લ. પું [પલ્લ]

ધાન્ય રાખવાની મોટી કોઠી

પલ્લંક. .પું [પર્યંક] જુઓ 'પલિયંક'

પલ્લંક. પું [પલ્યંક]

પલંગ

પલ્લંઘ. ધાં [પ્ર+લઙ્ઘ]

ઓળંગવું, ગમન કરવું

પલ્લંઘળ. નં [પ્રલઙ્ઘન]

ઉલ્લંઘન, ગમન, ગતિ

પલ્લંઘેત્ત. કૃં [પ્રલઙ્ઘિતુમ્]

ગમન કરીને, ઓળંગીને

પલ્લંતર. ન૦ [પલ્યન્તર]

બીજા કોઠાર

પલ્લગ. પુ૦ [પલ્યક]

અનાજ માપવાનું પાત્ર, પ્યાલો, ભવનપતિ દેવના

અવધિજ્ઞાનનું સંસ્થાન વિશેષ

પલ્લગસંઠાણ. ન૦ [પલ્યકસંસ્થાન]

પલંગ આકારનું સંસ્થાન વિશેષ

પલ્લટ. પુ૦ [દે. પરિવર્ત]

કાળ વિશેષ, અનંતકાળ ચક્રનો સમય

પલ્લત્થમુહ. ન૦ [પર્યસ્તમુખ]

પડેલું મોઢું

પલ્લલ. ન૦ [પલ્વલ]

નાનું તળાવ,

પલ્લવ. પુ૦ [પલ્લવ]

નવા પાંદડા

પલ્લવગ્ગ. પુ૦ [પલ્લવાગ્ગ]

પાંદડાનો અગ્રભાગ

પલ્લવપવિભતિ. ન૦ [પલ્લવપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

પલ્લવિય. પુ૦ [પલ્લવિત]

નવ પલ્લવ, નવા અંકુરવાળું

પલ્લવિયા. સ્ત્રી૦ [પલ્લવિકા]

પલ્લવ નામના દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી દાસી

પલ્લાઉત્ત. વિશે૦ [પલ્યાગુપ્ત]

પ્યાલામાં નાખેલ, કોઠારમાં મુકેલ

પલ્લસંઠાણ. ન૦ [પલ્યસંસ્થાન]

પ્યાલાના આકારનું

પલ્લિ. સ્ત્રી૦ [પલ્લિ]

ચોરોનું નિવાસ સ્થાન

પલ્લિય. ધા૦ [પ્ર+લી]

સારા સ્વભાવવાળા થવું

પલ્લી. સ્ત્રી૦ [પલ્લી]

જુઓ 'પલ્લિ'

પલ્લીણ. ત્રિ૦ [પ્રલીન]

લીન થયેલું

પલ્લોટ્ટ. પુ૦ [પર્યસ્ત]

ફેકેલ, હત, વિક્ષિપ્ત, પતિત, પડેલ, પ્રવૃત્ત

પલ્લોય. પુ૦ [દે.]

એક બે ઇન્દ્રિયવાળો જીવ

પલ્હ. પુ૦ [પલ્હવ]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશનો રહેવાસી

પલ્હત્થ. ત્રિ૦ [પર્યસ્ત]

જુઓ 'પલ્લોટ્ટ'

પલ્હત્થમુહ. ન૦ [પર્યસ્તમુખ]

જેનું મોઢું પડી ગયું છે

પલ્હત્થિય. ન૦ [પર્યસ્ત]

સ્થાપિત, મુકેલ, રાખેલ

પલ્હત્થિયા. સ્ત્રી૦ [પર્યસ્તિકા]

પલાંઠી, આસનવિશેષ, વસ્ત્રથી કે ભુજાથી બંને ઘુંટણ બાંધવા તે

પલ્હવ. પુ૦ [પલ્હવ]

જુઓ 'પલ્હ'

પલ્હવિયા. સ્ત્રી૦ [પલ્હવિકા]

પલ્હવ દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી દાસી

પલ્હાય. પુ૦ [પ્રલ્હાદ]

આનંદ, હર્ષ, ભાવિ પાંચમાં વાસુદેવ

પલ્હાયણ. ન૦ [પ્રલ્હાદન]

ખુશી થવું તે

પલ્હાયણિજ્જ. ત્રિ૦ [પ્રલ્હાદનીય]

હર્ષ ઉપજાવે તેવું

પવ. ધા૦ [પ્લુ]

પડવું, કુદકો મારવો

પવંચ. પુ૦ [પ્રપજ્ચ]

પ્રપંચ, કલેશ, કુટિલતા, સંસાર, લુચ્યાઈ, ઠગાઈ

પવંચ. પુ૦ [પ્રપજ્ચ]

વિસ્તાર, વિકલ્પ, ભેદ

પવંચઅ. ન૦ [પ્રપજ્ચક]

ઠગાઈ કરનાર, લુચ્યાઈ કરનાર

પવંચણ. ન૦ [પ્રપજ્ચન]

ઠગવું તે

પવંચા. સ્ત્રીં [પ્રપજ્ચા]

માણસની દશ અવસ્થા પૈકી સાતમી અવસ્થા જેમાં
શરીરબળ ઘટતા તેનો પ્રપંચ વધે

પવંચિ. પું [પ્રપજ્ચિન્]

પ્રપંચ કરનાર

પવંચેમાણ. ત્રિં [પ્રપજ્ચયત્]

પ્રપંચ કરવો તે, ઠગાઈ કરવી તે

પવક. પું [પ્લવક]

વાંદરાની પેઠે કુદનાર

પવક્ષ. ધાં [પ્ર+વચ્]

બોલવું, કહેવું

પવગ. પું [પ્લવક]

ઉછળકુદ કરનાર, તરનાર

પવગપેચ્છા. સ્ત્રીં [પ્લવકપ્રેક્ષા]

ઉછળકુદ કરી ખેલ કરતા હોય તેવાને જોવા તે

પવગપવિભત્તિ. પું [પવર્ગપ્રવિભવિત્]

એક દેવતાઈ નાટક

પવચ્ચ. ધાં [પ્ર+વચ્]

વર્ણવવું, કહેવું

પવજ્જ. ધાં [પ્ર+પદ્]

સ્વીકાર કરવો

પવજ્જ. ધાં [પ્ર+વજ્]

છોડવું, ગતિ કરવી, સ્વીકાર કરવો

પવજ્જ. કૃં [પ્રવ્રજ્ય]

છોડીને, સ્વીકાર કરીને

પવજ્જરુદ્ધાવણ. નં [પ્રવ્રજ્યરુપસ્થાપન]

દીક્ષા અને ઉપસ્થાપના

પવજ્જમાણ. કૃં [પ્રપદ્યમાન]

સ્વીકાર કરતો

પવજ્જા. સ્ત્રીં [પ્રવ્રજ્યા]

દીક્ષા, સંન્યાસ, ગમન કરવું તે

પવજ્જાય. કૃં [પ્રવ્રજ્યાય]

દીક્ષીત થઈને, ગમન કરીને

પવટ્ટમાણ. કૃં [પ્રવર્તમાન]

પ્રવર્તતું

પવડ. ધાં [પ્ર+પત્]

પડી જવું

પવડંત. ત્રિં [પ્રપવત્]

પડવું તે

પવડણતા. સ્ત્રીં [પ્રપતના]

પડી જવું તે

પવડણયા. સ્ત્રીં [પ્રપતના] જુઓ ઉપર

પવડમાણ. કૃં [પ્રપતત્]

પડતો

પવડિત્તે. કૃં [પ્રપતિતુમ્]

પડવા માટે

પવઙ્ક. ધાં [પ્ર+વૃધ્]

વધવું

પવઙ્કણ. નં [પ્રવર્ધન]

વધવું તે

પવઙ્કમાણ. કૃં [પ્રવર્ધમાન]

વધતું

પવઙ્કય. ત્રિં [પ્રવર્ધક]

વૃદ્ધિકારક

પવણ. પું [પવન]

પવન, વાયુ, ભવનપતિની એ જાતિ-પવનકુમાર દેવ

પવણ. નં [પ્લવન]

કુંદવું

પવણ્ણ. ત્રિં [પ્રપન્ન]

પામેલું

પવત્ત. ત્રિં [પ્રવૃત્ત]

પ્રવૃત્ત થયેલ, તત્પર, અન્યને જ્ઞાનાદિકમાં

પ્રવર્તાવનાર

પવત્ત. ધાં [પ્ર+વૃત્ત]

પ્રવર્તન કરવું

પવત્ત. ધાં [પ્ર+વર્તય]

પ્રવર્તાવવું

પવત્તક. પું [પ્રવર્તક]

પ્રવર્તાવનાર, પ્રવૃત્તિ કરાવનાર, દીર્ઘસ્વરથી આરંભાય તેવો રાગ

પવત્તગ. પુઠ [પ્રવર્તક]

જુઓ ઉપર

પવત્તણ. નઠ [પ્રવર્તન]

પ્રવૃત્તિ, ઉદ્યમ

પવત્તણી. સ્ત્રીઠ [પ્રવર્તિની]

મુખ્ય સાધ્વી, સાધ્વીને સંયમ માર્ગમાં પ્રવર્તીવનાર

પવત્તમાણ. કૃઠ [પ્રવર્તમાન]

પ્રવર્તન કરતો

પવત્તય. પુઠ [પ્રવર્તક]

જુઓ 'પવત્તક'

પવત્તાય. ત્રિઠ [પ્રવૃત્તક]

પ્રવૃત્ત કરનાર, પ્રવર્તીવનાર

પવત્તિ. પુઠ [પ્રવર્તિન]

સાધુને સંયમ પ્રવૃત્તિમાં જોડનાર

પવત્તિ. સ્ત્રીઠ [પ્રવૃત્તિ]

પ્રવૃત્તિ, હીલચાલ

પવત્તિણિત. નઠ [પ્રવર્તિનીત્વ]

પ્રવર્તિનીપણું, મુખ્ય સાધ્વીપણું

પવત્તિણી. સ્ત્રીઠ [પ્રવર્તિની]

જુઓ 'પવત્તણિ'

પવત્તિત. ત્રિઠ [પ્રવર્તિત]

પ્રવૃત્ત થયેલ

પવત્તિત. નઠ [પ્રવર્તિત્વ]

પ્રવૃત્ત થવાપણું

પવત્તિય. ત્રિઠ [પ્રવર્તિત]

પ્રવૃત્ત થયેલ

પવત્તી. સ્ત્રીઠ [પ્રવૃત્તિ]

જુઓ 'પવત્તિ'

પવત્થ. નઠ [પ્રવસ્ત્ર]

આસન પર બીછાવેલ વસ્ત્ર, ચાદર, ઓછાડ

પવદ. ધાઠ [પ્ર+વદ]

બોલવું

પવદમાણ. કૃઠ [પ્રવદમાન]

પ્રવાદ કરતું, બોલતું

પવન્ન. પુઠ [પવન]

પવન વાયુ, ભવનપતિની એ જાતિ-પવનકુમાર દેવ

પવન્ન. ત્રિઠ [પ્રપન્ન]

પામેલું

પવમાણ. કૃઠ [પ્લવમાન]

કુદવું તે, તરવું તે

પવય. ત્રિઠ [પ્લવક]

કુદનાર, તરનાર

પવય. ધાઠ [પ્ર+વચ્]

કહેવું, વિધાન કરવું

પવય. ધાઠ [પ્ર+વદ્]

બોલવું

પવયણ. નઠ [પ્રવચન]

પ્રવન, આગમ, શાસ્ત્ર, સર્વજ્ઞવચન, જૈનસંઘ

પવયણંતર. નઠ [પ્રવચનાન્તર]

શાસ્ત્ર-શાસ્ત્ર વચ્ચે તફાવત

પવયણઝહાહકર. ત્રિઠ [પ્રવચનઝહાહકર]

શાસ્ત્રને કલંક લગાડનાર

પવયણઝભાવણતા. સ્ત્રીઠ [પ્રવચનોદ્ભાવના]

પ્રવચન-જિનવચન પ્રગટ કરવું

પવયકુસલ. ત્રિઠ [પ્રવચનકુશલ]

પ્રવચનમાં કુશળ

પવયણઘાય. નઠ [પ્રવચનઘાત]

'પ્રવચન' નો ઘાત કરવો તે

પવયણદેવી. સ્ત્રીઠ [પ્રવચનદેવી]

શ્રુતદેવી, શાસન દેવી

પવયણનિન્હગ. પુઠ [પ્રવચનનિન્હવ]

'પ્રવચન' જિન વચનનો અંશતઃ પણ અપલાપ

કરનાર

પવયણપહાવણા. સ્ત્રીઠ [પ્રવચનપ્રભાવના]

'પ્રવચન' પ્રભાવના,

સંઘ કે શાસનપ્રભાવના

પવયણમાય. નઠ [પ્રવચનમાતૃ]

પ્રવચનમાતા, પાંચ-સમિતિ-ત્રણ ગુપ્તિ

પવયણમાયા. સ્ત્રીઠ [પ્રવચનમાતૃ]

જુઓ ઉપર

પવયણવચ્છલ્લતા. સ્ત્રીં [પ્રવચનવત્સલતા]

પ્રવચન ભક્તિ

પવયણસત્થ. નં [પ્રવચનશસ્ત્ર]

‘પ્રવચન’ પ્રશંસા

પવયણસાર. પું [પ્રવચનસાર]

સિદ્ધાંતનો સાર, આગમ રહસ્ય

પવયણસાહમ્મી. પું [પ્રવચનસાધર્મિક]

સંઘ સાધર્મિક

પવયણહાની. સ્ત્રીં [પ્રવચનહાની]

પ્રવચનને હાની પહોંચાડવી તે

પવયણિ. સ્ત્રીં [પ્રાવચની]

પ્રવચન કરનાર

પવયમાણ. કૃં [પ્રવદત્]

બોલતો

પવર. ત્રિં [પ્રવર]

શ્રેષ્ઠ, પ્રધાન

પવરકિત્તી. સ્ત્રીં [પ્રવરકીર્તિ]

શ્રેષ્ઠ ખ્યાતિ

પવરપુંડીરક. નં [પ્રવરપુણ્ડરીક]

શ્રેષ્ઠ કમળ

પવરસુકય. નં [પ્રવરસુકૃત]

શ્રેષ્ઠ સુકૃત

પવલિયસન્ના. સ્ત્રીં [પ્રવલિતસંજ્ઞા]

નાશ પામેલી

પવસમાણ. કૃં [પ્રવસત્]

પ્રયાણ કરવું તે

પવસિયપિયા. સ્ત્રીં [પ્રવસિતપ્રિયા]

જેનો પતિ વિદેશ ગયેલ છે તેવી સ્ત્રી

પવહ. પું [પ્રવહ]

વહેનાર, ટપકનાર, ઝરનાર

પવહ. ધાં [પ્ર+વહ]

વહેવું, ટપકવું, ઝરવું

પવહણ. નં [પ્રવહન]

નૌકા, વહાણ

પવહિત્તા. કૃં [પ્રોહ્યા]

વહીને, ઝરીને, ટપકીને

પવા. સ્ત્રીં [પ્રપા]

જળાશય, પાણીની પરબ

પવાઇ. ત્રિં [પ્રવાદિન]

વાદ કરનાર, દાર્શનિક

પવાઇત. ત્રિં [પ્રવાદિત]

વગાડેલું, બજાવેલું

પવાઇય. ત્રિં [પ્રવાદિત]

જુઓ ઉપર

પવાડ. ધાં [પ્ર+પાતય]

પાડવું, પછાડવું

પવાડેમાણ. કૃં [પ્રપાતયત્]

પાડતો, પછાડતો

પવાત. પું [પ્રપાતયત્]

ઠેસ વાગતા પડી જવાય તેવું સ્થાન, ખાડો, ઊંચેથી

પડતો પાણીનો દરેડો, પતન, રાત્રે પડતી ઘાડ, સમુહ

પવાત. પું [પ્રવાત]

વિશેષ પવન, પવનવાળું સ્થાન

પવાતદહ. પું [પ્રપાતદ્રહ]

જે સ્થાને પર્વત પરથી નદીનો જળસમૂહ પડતો હોયતે

પવાદિત. ત્રિં [પ્રવાદિત]

જુઓ ‘પવાઇત’

પવાદિય. ત્રિં [પ્રવાદિત]

જુઓ ‘પવાદિત’

પવાય. પું [પ્રવાદ]

આચાર્ય-ગુરુનો ઉપદેશ, છળકપટ, કિવદંતી, જનશ્રુતિ

પવાય. પું [પ્રપાત]

જુઓ ‘પવાત’

પવાય. પું [પ્રવાત]

પ્રકૃષ્ટ પવન, પવન વાળું સ્થાન

પવાય. ધાં [પ્ર+વા]

સુખ મેળવવું, હવાનું વહેવું, ગમન કરવું, હિંસા કરવી

પવાય. ધાં [પ્ર+વાદય]

પરંપરાથી ઉપદેશ પ્રાપ્ત કરવો, પ્રકર્ષથી પ્રતિવાદ

કરવો

પવાયતટ. ન૦ [પ્રપાતતટ]

પર્વત ઉપર જ્યાં પાણી પડતું હોય ત્યાં પાસેનો કિનારો

પવાયદ્વહ. પુ૦ [પ્રપાતદ્વહ]

જુઓ 'પવાતદ્વહ'

પવાયબહુલ. ન૦ [પ્રપાતબહુલ]

પાણીના દરેડાની બહુલતા

પવાલ. પુ૦ [પ્રવાલ]

પરવાળો, કોમળ પાન

પવાલંકુર. પુ૦ [પ્રવાલાંકુર]

પાંદડાની ટીસી

પવાલજાય. ન૦ [પ્રવાલજાય]

પાંદડામાંથી ઉત્પન્ન

પવાલજોણિય. ન૦ [પ્રવાલજોણિય]

'પ્રવાલ' ની યોનિ-ઉત્પત્તિ સ્થાન સંબંધિ

પવાલત્ત. ન૦ [પ્રવાલત્ત]

પરવાળાપણું

પવાલત્તા. સ્ત્રી૦ [પ્રવાલતા]

જુઓ ઉપર

પવાલભોયણ. ન૦ [પ્રવાલભોજન]

નવા પાંદડાનું ભોજન કરવું તે

પવાલમંત. વિશે૦ [પ્રવાલવત્]

પાંદડાવાળું

પવાલિ. વિશે૦ [પ્રવાલિન્]

'પ્રવાલ' યુક્ત

પવાસિય. ત્રિ૦ [પ્રવૃષ્ઠ]

વરસેલ

પવાસિય. ત્રિ૦ [પ્રવાસિત]

પ્રદેશ ગયેલ

પવાહ. પુ૦ [પ્રવાહ]

વહેવું તે, પાણીનો પ્રવાહ

પવાહ. ધા૦ [પ્ર+વાહય્]

વહાવવું, ચલાવવું

પવાહમાણ. કૃ૦ [પ્રવાહયત્]

વહેતું

પવાહેત્તા. કૃ૦ [પ્રવાહા]

વહીને, ચલાવીને

પવિહણ્ણ. ત્રિ૦ [પ્રવિકીર્ણ]

વ્યાપ્ત

પવિરું. કૃ૦ [પ્લવિતુમ્]

ઉછળવાને, ફુટવાને

પવિકત્થ. ધા૦ [પ્ર+વિ+કત્થ]

આત્મશ્લાઘા કરવી

પવિક્ષિરમાણ. કૃ૦ [પ્રવિકિરત્]

વિખાતું, વિખરાતું

પવિચરિત. વિશે૦ [પ્રવિચરિત]

ગમન દ્વારા સર્વત્ર વ્યાપ્ત, પ્રકૃષ્ટ વિચરેલ

પવિચરિય. વિશે૦ [પ્રવિચરિત]

જુઓ ઉપર

પવિજ્જલ. વિશે૦ [પ્રવિજ્જલ]

કીચડવાળું

પવિજ્જુય. ધા૦ [પ્ર+વિ+દ્યુત્]

વિશેષરૂપે ચમકવું

પવિજ્જુયા. ધા૦ [પ્ર+વિ+દ્યુત્] જુઓ ઉપર

પવિજ્જુયાહિત્તા. કૃ૦ [પ્રવિદ્યુત્ય]

વિશેષરૂપે ચમકીને

પવિજ્જુયાયિત્તા. કૃ૦ [પ્રવિદ્યુત્ય]

જુઓ ઉપર

પવિટ્ઠ. ત્રિ૦ [પ્રવિષ્ઠ]

સમાઈ ગયેલ, દાખલ થયેલ

પવિટ્ઠિત્તા. કૃ૦ [પ્રવિશ્ય]

પ્રવેશીને, દાખલ થઈને

પવિણિ. ધા૦ [પ્ર+વિ+ની]

દૂર કરવું

પવિતક્કિય. ન૦ [પ્રવિતકિન્ત]

તર્ક-વિચાર, આશંકા

પવિત્ત. ત્રિ૦ [પ્રવૃત્ત]

કાર્ય કરવા તત્પર

પવિત્ત. ત્રિ૦ [પવિત્ર]

પવિત્ર, વિશુદ્ધ

પવિત્તગ. ન૦ [પવિત્રક]

તાંબાના વીંટી, પવિત્રી

પવિત્તય. ન૦ [પવિત્રક]

જુઓ ઉપર

પવિત્તિ. પુ૦ [પ્રવર્તિન]

સાધુઓને વૈયાવચ્ચ આદિ કાર્યમાં પ્રવૃત્તિ કરાવનાર,
પ્રવર્તક પદવીધરસાધુ

પવિત્તિ. પુ૦ [પ્રવૃત્તિ]

પ્રવૃત્તિ, હિલચાલ, સમાચાર

પવિત્તિની. સ્ત્રી૦ [પ્રવર્તિની]

સાધ્વીજીને સંયમમાં પ્રવર્તાવનારા મુખ્ય સાધ્વીજી

પવિત્તિય. પુ૦ [પ્રવૃત્તિક]

જુઓ 'પવિત્તિ (પ્રવર્તિન)

પવિત્તિવાડય. ન૦ [પ્રવૃત્તિવ્યાપ્ત]

કોઈપણ કાર્ય માટે તત્પર

પવિત્તું. કૃ૦ [પ્લવિતુમ્]

કુદવા માટે, તરવા માટે

પવિત્થર. ધા૦ [પ્ર+વિ+સ્ત્]

વિસ્તારવું

પવિત્થર. પુ૦ [પ્રવિસ્તર]

ધરવખરી, પરિગ્રહ

પવિત્થરમાણ. ત્રિ૦ [પ્રવિસ્તરત્]

વિસ્તરતું

પવિત્થરવિધિ. પુ૦ [પ્રવિસ્તરવિધિ]

ધરવખરીની વિધિ - મર્યાદા બાંધવી તે

પવિદ્ધંસ. ધા૦ [પ્ર+વિ+ધ્વંસ]

ધ્વંસ કરવો, નાશ કરવો

પવિદ્ધત્થ. ત્રિ૦ [પ્રવિધ્વસ્ત]

ધ્વંસ કરેલ, નાશ કરેલ

પવિને. ધા૦ [પ્ર+વિ+ની]

દૂર કરવું

પવિભત્ત. ત્રિ૦ [પ્રવિભક્ત]

મુકરર કરેલું, વહેંચેલું

પવિભત્તિ. સ્ત્રી૦ [પ્રવિભક્તિ]

પૃથક્કરણ, વિભાગ

પવિભાવડત્તુ. પુ૦ [પ્રવિભાવયિત્]

પૃથક્કરણ કે વિભાગ કરનાર

પવિમોચન. ન૦ [પ્રવિમોચન]

મુકવું, રાખવું, પરિત્યાગ

પવિયંભ. વિશે૦ [પ્રવિજૃમ્ભ]

ઉલ્લસિત

પવિયવ્વખન. ત્રિ૦ [પ્રવિચક્ષણ]

હોંશીયાર, પ્રવીણ

પવિયન્ન. વિશે૦ [પ્રવિકીર્ણ]

વેરાયેલું

પવિયરિત્ત. કૃ૦ [પ્રવિચરિતુમ્]

હરવા ફરવા માટે

પવિયરિય. વિશે૦ [પ્રવિચરિત]

વિચરેલ, ફરેલ

પવિયારણ. ન૦ [પ્રવિચારણ]

હરવું, ફરવું, દૂર કરવું,

'પન્નવણા' સૂત્રનું એક પદ

પવિયારણ. સ્ત્રી૦ [પ્રવિચારણા]

કામકીડા

પવિયારણવિહી. પુ૦ [પ્રવિચારણાવિધિ]

કામકીડાની વિધિ

પવિરલ. ત્રિ૦ [પ્રવિરલ]

થોડું, સાંતર

પવિરલમણુસ્સ. પુ૦ [પ્રવિરલમણુષ્ય]

થોડાં માણસો

પવિરલ્લિય. ત્રિ૦ [દે.]

વિસ્તારવાળું

પવિરાય. ન૦ [દે.]

સ્કુટ થતું

પવિરાયમાણ. કૃ૦ [પ્રવિરાજમાન]

શોભતું

પવિલીન. ત્રિ૦ [પ્રવિલીન]

લીન થયેલું

પવિસ. ધા૦ [પ્ર+વિશ]

પ્રવેશ કરવો, દાખલ થવું

પવિસંત. કૃં [પ્રવિશત્]

પ્રવેશવું તે, દાખલ થવું તે

પવિસણ. નં [પ્રવેશન]

દાખલ થયેલ

પવિસમાણ. કૃં [પ્રવિશત્]

દાખલ થતો

પવિસવ. ધાં [પ્ર+વિ+શ્વ]

ઉત્પન્ન કરવું

પવિસિઅવ્વ. ત્રિં [પ્રવેશિતવ્ય]

પ્રવેશ કરવા યોગ્ય

પવિસિઉં. કૃં [પ્રવેશિતુમ્]

પ્રવેશવા માટે

પવિસિઉકામ. નં [પ્રવેશુકામ]

પ્રવેશવાની ઇચ્છા

પવિસિટ્ટ. ત્રિં [પ્રવિશિષ્ઠ]

બીજા કરતા વધુ, વિશેષતાવાળું

પવિસિતુકામ. નં [પ્રવેશુકામ]

પ્રવેશવાની ઇચ્છા

પવિસિત્ત. કૃં [પ્રવેશુમ્]

પ્રવેશવા માટે

પવિસિત્તા. કૃં [પ્રવિશ્ય]

પ્રવેશ કરીને

પવિસિત્તુ. કૃં [પ્રવિશ્ય]

પ્રવેશ કરીને

પવિસિયંગી. સ્ત્રીં [પ્રવેશિતાઙ્ગી]

જેના શરીરમાં દેવતાનો પ્રવેશ થયો છે તેવી સ્ત્રી

પવિસે. કૃં [પ્રવિશ્ય]

પ્રવેશ કરીને

પવિસેત્તા. કૃં [પ્રવિશ્ય]

પ્રવેશ કરીને

પવિસ્સુય. કૃં [પ્રવિસૂત]

ઉત્પન્ન કરીને

પવિહર. ધાં [પ્ર+વિ+હ]

વિચરવું, વિહાર કરવો

પવીડય. ત્રિં [પ્રવીજિત]

વીઝેલું

પવીળી. ધાં [પ્ર+વિ+ની]

જુઓ 'પવિળિ'

પવીળેત્તા. કૃં [પ્રવિળીય]

દૂર કરીને

પવીલ. ધાં [પ્ર+વીડય]

દમન કરવું, પીડવું

પવીલંત. ત્રિં [પ્રવીડયત્]

પીડતો, દમન કરતો

પવુચ્ચ. ધાં [પ્ર+વચ્]

વિધાન કરવું, કહેવું

પવુદ્દેવ. પું [પ્રવૃદ્દેવ]

જેણે પુષ્કળ મેઘ વરસાવેલ

પવૂઢ. ત્રિં [પ્રવ્યૂઢ]

નીકળેલું

પવેઇત. ત્રિં [પ્રવેદિત]

નિવેદન કરેલ, જણાવેલ

પવેઇત્ત. કૃં [પ્રવેદયિતુમ્]

જણાવવા માટે, નિવેદન કરવા માટે

પવેઇય. ત્રિં [પ્રવેદિત]

જુઓ 'પવેઇત'

પવેદ. ધાં [પ્ર+વેદય]

નિવેદન કરવું

પવેદિત. ત્રિં [પ્રવેદિત]

જુઓ 'પવેઇત'

પવેદેંત. ત્રિં [પ્રવેદયત્]

નિવેદન કરવું તે

પવેય. ધાં [પ્ર+વેદય]

જુઓ 'પવેઇ'

પવેવ. ધાં [પ્ર+વેપ]

કંપવું, ધ્રુજવું

પવેવિય. કૃં [પ્રવેપિત]

કંપાયમાન થયેલ

પવેવિયંગં. ત્રિં [પ્રવેપિતાઙ્ગોપાઙ્ગ]

જેનો અંગોપાંગ ધ્રુજેલ છે તે

પવેવિયંગિ. ત્રિં [પ્રવેપિતાઙ્ગિન્]

જેનું અંગ ધુજે છે તેવો

પવેસ. પું [પ્રવેશ]

પ્રવેશ કરવો તે

પવેસ. ધાં [પ્ર+વિશ]

પ્રવેશવું

પવેસ. ધાં [પ્ર+વેશય]

પ્રવેશ કરાવવો

પવેસણ. નં [પ્રવેશન]

પ્રવેશ, ધુસપૈઠ,

વિજાતિય યોનિમાં ઉત્પત્તિ

પવેસણય. ત્રિં [પ્રવેશનક]

પ્રવેશ કરવો તે

પવેસય. ત્રિં [પ્રવેશક]

પ્રવેશ કરનાર

પવેસિય. કૃં [પ્રવેશિત]

પરવેશેલ

પવેસિયા. કૃં [પ્રવેશ્ય]

પ્રવેસીને

પવ્વ. નં [પર્વન્]

વાંસ-શેરડીની ગાંઠ, તહેવારનો દિવસ, પખવાડીયું,

પાણીની પરબ, આંગળીનો વેઢો

પવ્વ. નં [પર્વન્]

કોણી-ધુંટણ વગેરેનો સાંધો

પવ્વ. નં [પર્વન્]

પર્વતની મેખલા

પવ્વઇઅ. ત્રિં [પ્રવ્રજિત]

દીક્ષા લીધેલ

પવ્વઇઅં. કૃં [પ્રવ્રજિતુમ્]

દીક્ષા લેવા માટે

પવ્વઇત. ત્રિં [પ્રવ્રજિત]

જુઓ 'પવ્વઇઅ'

પવ્વઇત્તઅ. કૃં [પ્રવ્રજિતુમ્]

દીક્ષા લેવા માટે

પવ્વઇત્તાણ. કૃં [પ્રવ્રજ્ય]

દીક્ષા લઈને

પવ્વઇય. ત્રિં [પ્રવ્રજિત]

દીક્ષા લીધેલ

પવ્વંગ. પું [પર્વાઙ્ગ]

અઢાર છિદ્રવાળું વાદ્ય વિશેષ

પવ્વક. પું [પર્વક]

ગાંઠવાળી વનસ્પતિ, વાદ્ય વિશેષ

પવ્વગ. પું [પર્વક]

જુઓ ઉપર

પવ્વગ. ત્રિં [પર્વજ]

ગાંઠવાળી વનસ્પતિજન્ય

પવ્વજ્જ. ધાં [પ્ર+વ્રજ્]

દીક્ષા લેવી, ગતિ કરવી

પવ્વજ્જા. સ્ત્રીં [પ્રવ્રજ્યા]

દીક્ષા, ગમન

પવ્વણ. નં [પર્વન્]

પર્વ, પવિત્ર દિવસ

પવ્વળી. સ્ત્રીં [પર્વળી]

પર્વતિથિ

પવ્વત. પું [પર્વત]

પર્વત, પહાડ, ડુંગર

પવ્વતગ. પું [પર્વતક]

જુઓ ઉપર

પવ્વતગ. પું [પર્વતાગ્ર]

પર્વતનો અગ્રભાગ

પવ્વતય. પું [પર્વતક]

જુઓ 'પવ્વત'

પવ્વતરાય. પું [પર્વતરાજ]

પર્વતોનો રાજા, મેરુ પર્વત

પવ્વતિ. પું [પર્વતિન્]

કાશ્યપ ગોત્રની શાખાનો પુરુષ

પવ્વતિંદ. પું [પર્વતેન્દ્ર]

પર્વતોનો ઇન્દ્ર

પવ્વય. પું [પર્વત]

જુઓ 'પવ્વત'

પવ્વય. ધાં [પ્ર+વ્રજ્]

દીક્ષા લેવી, ગતિ કરવી

પવ્વય. પું [પર્વક]

જુઓ 'પવ્વક'

પવ્વયઅ. વિં [પર્વતક]

બીજા વાસુદેવ દુવિદ્ધ નો પૂર્વજન્મ, તેના ધર્માચાર્ય
સુભદ્ર હતાં

પવ્વયંત. નં [પ્રવ્રજત્]

દીક્ષા લેવી તે

પવ્વયગ. પું [પર્વતક]

જુઓ 'પવ્વત'

પવ્વયગિહ. નં [પર્વતગૃહ]

પર્વતીય પ્રદેશ

પવ્વયગ. પું [પર્વતાગ્ર]

જુઓ 'પવ્વતગ'

પવ્વયદુગ. પું [પર્વતદુર્ગ]

પર્વતીય પ્રદેશ

પવ્વયબહુલ. નં [પર્વતબહુલ]

પર્વતની બહુલતા

પવ્વયમહ. પું [પર્વતમહ]

પર્વતમહોત્સવ

પવ્વયમાણ. કૃં [પ્રવ્રજત્]

દીક્ષા લેતો

પવ્વયય. પું [પર્વતક]

જુઓ 'પવ્વત'

પવ્વયરાય. પું [પર્વતરાજ]

મેરુ પર્વત

પવ્વયવિદુગ. પું [પર્વતવિદુર્ગ]

પર્વતીય પ્રદેશ

પવ્વયસંઠિય. ત્રિં [પર્વતસંસ્થિત]

પર્વતને આકારે રહેલ

પવ્વયસમિયા. સ્ત્રીં [પર્વતસમિકા]

પ્રતની સમાન

પવ્વયાડય. ત્રિં [પર્વતાયુષ]

પર્વત જેટલા આયુષ્યવેળા

પવ્વરાહુ. પું [પર્વરાહુ]

સૂર્ય તથા ચંદ્રનું ગ્રહણ કરનાર એક ગ્રહ

પવ્વહ. ધાં [પ્ર+વ્યથ્]

પીડા ઉપજાવવી

પવ્વહણા. સ્ત્રીં [પ્રવ્યથના]

વ્યથા કરવી તે, ભય ઉત્પન્ન

પવ્વહિજ્જમાણ. ત્રિં [પ્રવ્યથ્યમાન]

પીડા ઉપજાવતો

પવ્વહિય. ત્રિં [પ્રવ્યથિત]

પ્રબળ વ્યથા કે પીડા પામેલ

પવ્વહેત્તા. કૃં [પ્રવ્યથ્ય]

પ્રબળ વ્યથા કે પીડા પામીને

પવ્વા. સ્ત્રીં [પર્વા]

સૂર્યની બાહ્ય પરિષદ

પવ્વાઇય. નં [પ્રવ્રાજિત]

દીક્ષા લીધેલ

પવ્વાઇયય. પું [પ્રવ્રાજિતક] જુઓ ઉપર

પવ્વાણ. ત્રિં [પ્રમ્લાન]

કરમાયેલ

પવ્વાય. ત્રિં [પ્રમ્લાન]

કરમાયેલ

પવ્વાવ. ધાં [પ્ર+વ્રાજય]

દીક્ષિત કરવો

પવ્વાવણ. નં [પ્રવાજન]

દીક્ષા લેવી તે

પવ્વાવણંતેવાસિ. ત્રિં [પ્રવાજનાન્તેવાસિન્]

દીક્ષ ગ્રહણ કરેલ શિષ્ય

પવ્વાવણાયરિય. પું [પ્રવાજનાચાર્ય]

દીક્ષા આપનાર આચાર્ય-ગુરુ

પવ્વાવિત્તં. કૃં [પ્રવાજયિતુમ્]

દીક્ષા આપવા માટે

પવ્વાવિય. ત્રિં [પ્રવ્રાજિત]

દીક્ષા અપાયેલ, દીક્ષિત કરાયેલ

પવ્વાવેંત. ત્રિં [પ્રવ્રાજયત્]

દીક્ષિત કરવા તે, દીક્ષા આપવી તે

પવ્વાવેત્ત. કૃં [પ્રવ્રાજયિતુમ્]
 દીક્ષિત થવાને માટે, દીક્ષા આપવા માટે

પવ્વાવેત્તા. કૃં [પ્રવ્રાજ્ય]
 દીક્ષિત થઈને

પવ્વાહમાળ. નં [પ્રવાહયત્]
 પ્રવાહમાં નાંખવું તે, વહેવડાવવું તે

પવ્વિહ. ધાં [પ્ર+વ્યધ્]
 ફેંકવું, વિંધવું

પવ્વિહંત. નં [પ્રવિધ્યત્]
 ફેંકવું તે, વિંધવું તે

પવ્વિહમાળ. નં [પ્રવિધ્યત્]
 જુઓ ઉપર

પવ્વુચ્ચ. ધાં [પ્ર+વચ્]
 કહેવું, બોલવું

પસઈ. સ્ત્રીં [પ્રસૃતિ]
 અક માપ, ખોબો, પસલી

પસંગ. પું [પ્રસંગ્]
 અવસર, તક

પસંગપારાયણ. નં [પ્રસંગપારાયણ]
 પ્રસંગપારાયણ

પસંગિ. ત્રિં [પ્રસંગિન્]
 પ્રસંગ કરનાર

પસંત. ત્રિં [પ્રશાન્ત]
 શાંત, ઉપશમેલ

પસંતચિત્ત. નં [પ્રશાન્તચિત્ત]
 શાંતમન

પસંતજીવિ. ત્રિં [પ્રશાન્તજીવિન્]
 શાંતિપૂર્વક જીવનાર

પસંતભાવ. પું [પ્રશાન્તભાવ]
 શાંતભાવ

પસંતમુહસોહા. સ્ત્રીં [પ્રશાન્તમુખશોભા]
 જેના મુખની શોભા શાંત-સૌમ્ય છે તે

પસંતરસ. પું [પ્રશાન્તરસ]
 શાંતરસ

પસંતરોસ. પું [પ્રશાન્તરોષ]
 જેનો રોષ ઉપશાંત થયેલ છે તે

પસંધળ. નં [પ્રસન્ધન]
 સતતપણે પ્રવર્તવું

પસંસ. સ્ત્રીં [પ્રશંસા]
 પ્રશંસા, શ્લાઘા, લોભ

પસંસ. ધાં [પ્ર+શંસ]
 વખાણ કરવા, કહેવું

પસંસંત. કૃં [પ્રશંસત્]
 વણાખ કરવા તે, કહેવું તે

પસંસળ. નં [પ્રશંસન]
 પ્રશંસા કરવી તે

પસંસળિજ્જ. ત્રિં [પ્રશંસનિય]
 પ્રશંસા કરવા યોગ્ય

પસંસમાળ. કૃં [પ્રશંસત્]
 પ્રશંસા કરતો

પસંસા. સ્ત્રીં [પ્રશંસા]
 પ્રશંસા, વણાણ, શ્લાઘા

પસંસિઅ. ત્રિં [પ્રશંસિત]
 વખાણ કેરલ, સ્તુતિ કરેલ

પસંસિત. ત્રિં [પ્રશંસિત]
 જુઓ ઉપર

પસંસિય. ત્રિં [પ્રશંસિત]
 જુઓ ઉપર

પસજ્જ. ધાં [પ્ર+સજ્જ]
 આસક્તિ કરવી, અનિષ્ટ પ્રાપ્તિ થવી

પસજ્જ. વિશેં [પ્રસજ્જા]
 બળજબરીથી

પસજ્જમાળ. કૃં [પ્રસજ્જત્]
 આસક્તિ કરતો

પસજ્જ. વિશેં [પ્રસજ્જા]
 બળજબરીથી

પસઢ. નં [પ્રસૃત]
 ફેલાયેલ

પસઢ. ત્રિં [પ્રશઢ]
 શઠ, અતિલુચ્ચો

પસઢિલ. વિશેઁ [પ્રશિથિલ]

વિશેષ ઢીલો

પસતિ. સ્ત્રીઁ [પ્રસૂતિ]

એક માપ, ખોબો, પસલી

પસત્ત. વિશેઁ [પ્રસત્ત]

સંગથી પ્રાપ્ત થયેલ, આસક્ત

પસત્થ. ત્રિઁ [પ્રશસ્ત]

પ્રશંસા કરવા યોગ્ય, શ્રેષ્ઠ, વખણાયેલ

પસત્થકાયવિનય. પુઁ [પ્રશસ્તકાયવિનય]

કાયાનો પ્રશસ્ત વિનય

પસત્થગ. ત્રિઁ [પ્રશસ્તક]

જુઓ 'પસત્થ'

પસત્થથેર. પુઁ [પ્રશસ્તૃસ્થવિર]

ધર્મશાસ્ત્ર પાઠક - સ્થવિર,

બુદ્ધિબળથી શાસન કરનાર વૃદ્ધ

પસત્થદોહલ. પુઁ [પ્રશસ્તદોહલ]

ગર્ભવતી સ્ત્રીના વખણવા યોગ્ય મનોરથ

પસત્થનિજ્જરાય. ત્રિઁ [પ્રશસ્તનિર્જરાય]

શુભનિર્જરા કરનાર

પસત્થપરિસાનુગ. ત્રિઁ [પ્રશસ્તપર્ષદાનુગ]

પ્રશસ્ત પર્ષદામાં જનાર

પસત્થપુત્થય. વિશેઁ [પ્રશસ્તપુસ્તક]

પ્રશંસા કરવા યોગ્ય પુસ્તક, વિખ્યાતગ્રંથ

પસત્થપુરિસ. પુઁ [પ્રશસ્તપુરુષ]

પ્રખ્યાતિ પામેલ પુરુષ

પસત્થમનવિનય. પુઁ [પ્રશસ્તમનોવિનય]

મનનો પ્રશસ્ત વિનય

પસત્થવઙ્ગવિનય. પુઁ [પ્રશસ્તવાવિનય]

વચનનો પ્રશસ્ત વિનય

પસત્થવિલગ્ગ. વિશેઁ [પ્રશસ્તવિલગ્ગ]

જ્યોતિષ્ દ્રષ્ટિએ શુભ લગ્ન

પસત્થવિહાયગતિનામ. નઁ [પ્રશસ્તવિહાયોગતિનામ]

શુભ વિહાયોગતિનામક એક કર્મ પ્રકૃતિ

પસત્થાપસત્થનાણકુસીલ. પુઁ [પ્રશસ્તાપ્રશસ્તજ્ઞાનકુસીલ]

પ્રશસ્ત અને અપ્રશસ્ત એવા જ્ઞાન વિષયક કુસીલ

પસત્થાર. ત્રિઁ [પ્રશાસ્ત]

બુદ્ધિબળથી શાસન કરનાર, કારભારી

પસત્થુ. ત્રિઁ [પ્રશાસ્ત]

લેખાચાર્ય, મંત્રી

ધર્મશાસ્ત્રપાઠક

પસન્ન. ત્રિઁ [પ્રસન્ન]

સ્વચ્છ, નિર્મળ, હર્ષિત

પસન્નચંદ. વિઁ [પ્રસન્નચંદ્ર]

પોતનપુરના રાજા, તે સોમચંદ અને ધારિણી ના પુત્ર હતા

તેણે દીક્ષા લીધી. એક વખત તે ધ્યાનમાં સ્થિત હતા.

તેમના પુત્રની સ્થિતિ સાંભળી મન ક્રોધીત થયું. મનથી

યુદ્ધ શરૂ કર્યું પણ પછી પોતે સાધુ છે તે ખ્યાલ આવતા

પશ્ચાત્તાપ થયો, કેવળજ્ઞાન પામી, મોક્ષે ગયા

પસન્નચિત્ત. વિશેઁ [પ્રસન્નચિત્ત]

જેનું મન પ્રસન્ન છે તે

પસન્ના. સ્ત્રીઁ [પ્રસન્ના]

એક જાતની મદિરા

પસપ્પગ. ત્રિઁ [પ્રસર્પક]

દેશાંતર જનાર, મુસાફરી કરનાર

પસપ્પય. ત્રિઁ [પ્રસર્પક]

જુઓ ઉપર

પસમ. પુઁ [પ્રશમ]

શાંતિ

પસમણ. નઁ [પ્રશમન]

દબાવવું, શાંત કરવું

પસમસુહપ્પિવાસા. સ્ત્રીઁ [પ્રશમસુખપિપાસા]

પ્રશમ સુખ માટેની તરસ

પસમિવ્વ. કૃઁ [પ્રસમીક્ષ્ય]

વિચારીને, આલોચીને

પસમિય. ત્રિઁ [પ્રશમિત]

શાંત થયેલ

પસય. પુઁ [પ્રે.]

મૃગ-વિશેષ

પસય. પુઁ [પ્રશય]

જંગલી ચતુષ્પદ પ્રાણી

પસર. પુ૦ [પ્રસર] વિસ્તાર, ફેલાવ	અલંકાર પહેરવાનું ગૃહ, શ્રંગારગૃહ
પસર. ધા૦ [પ્ર+સૃ] ફેલાવું	પસાય. પુ૦ [પ્રસાદ] મહેરબાની, પ્રસન્નતા, કૃપા, પ્રસાદ
પસર. પુ૦ [પ્રસાર] સફેદ ધાબાવાળું હરણ	પસાય. ધા૦ [પ્ર+સાદય] પ્રસન્ન કરવું, ખુશ કરવું
પસરિત. ત્રિ૦ [પ્રસૃત] વિસ્તાર પામેલ	પસાયપેહિ. વિશે૦ [પ્રસાદપ્રેક્ષિન્] કૃપાકાંક્ષી
પસરિત્તા. કૃ૦ [પ્રસૃત્ય] વિસ્તાર પામીને	પસાર. ધા૦ [પ્ર+સારય] વિસ્તારવું
પસરિય. ત્રિ૦ [પ્રસૃત] વિસ્તાર પામેલ	પસારણ. ન૦ [પ્રસારણ] વિસ્તાર કરવા રૂપ, ક્રિયા, વિસ્તારવું તે
પસલ્લ. ધા૦ [દે.] પ્રેરવું	પસારિત્તુ. કૃ૦ [પ્રસાર્ય] વિસ્તારીને
પસવ. પુ૦ [પ્રસવ] ઉત્પત્તિ, જન્મ	પસારિય. ત્રિ૦ [પ્રસારિત] ફેલાવેલ, પ્રસારેલ
પસવ. ધા૦ [પ્ર+સૃ] પ્રસવ થવો	પસારેત્તા. કૃ૦ [પ્રસાર્ય] ફેલાવીને, પ્રસારીને
પસવળ. ન૦ [પ્રસવ] જુઓ 'પસવ'	પસારેમાળ. કૃ૦ [પ્રસારયત્] ફેલાવતો
પસવળકાલ. પુ૦ [પ્રસવનકાલ] પ્રસૂતિનો કાળ-સમય	પસાસેમાળ. કૃ૦ [પ્રશાસયત્] શાસન ચલાવતો, હકુમત ચલાવતો
પસવળકાલસમય. પુ૦ [પ્રસવનકાલસમય] પ્રસૂતિનો કાળ-સમય	પસાસેમાળ. ત્રિ૦ [પ્રશાસત્] રાજ્ય વ્યવસ્થા કરવી તે, શાસન ચલાવવું તે
પસવિત્તા. સ્ત્રી૦ [પ્રસૂય] જન્મ પામેલ, જેને જન્મ આપેલ છે તે	પસાહ. ધા૦ [પ્ર+સાધ્] પાલન કરવું, સેવવું, વશ કરવું
પસવિત્તુ. ન૦ [પ્રસૂય] જુઓ ઉપર	પસાહળ. ન૦ [પ્રસાધન] જુઓ 'પસાધળ'
પસા. ધા૦ [પ્ર+શાસ] શાસન કરવું, શિક્ષા આપવી, પાલન કરવું	પસાહળક. ત્રિ૦ [પ્રસાધનક] શ્રંગાર સ્થાન
પસાઇય. કૃ૦ [પ્રસાદિત] પ્રસન્ન કરાવેલ	પસાહળઘરગ. ન૦ [પ્રસાધનગૃહક] અલંકાર-શ્રંગાર ગૃહ
પસાધળ. ન૦ [પ્રસાધન] શ્રંગાર સાધન, આભૂષણાદિ	પસાહળઘરય. ન૦ [પ્રસાધનગૃહક] જુઓ ઉપર
પસાધળઘરગ. ન૦ [પ્રસાધનગૃહક]	પસાહા. સ્ત્રી૦ [પ્રશાખા] પેટા શાખા, ડાળી

પસાહિતા. કૃં [પ્રસાધ્ય]

વશ કરીને, સાધીને, પાલન કરીને

પસાહિય. ત્રિં [પ્રસાધિત]

અલંકૃત કરેલ, સજાવેલ

પસાહિયા. સ્ત્રીં [પ્રસાધિકા]

શૃંગાર કરવાવાળી

પસાહેમાણ. ત્રિં [પ્રસાધયત]

સાધવું તે, વશ કરવું તે, પાલન કરવું તે

પસિઢિલ. નં [પ્રશિથિલ]

શિથીલ, ઢીલું, પડિલેહણના દોષનો એક પ્રકાર

પસિણ. પું [પ્રશ્ન]

પ્રશ્ન, સવાલ

પસિણવાગરણ. નં [પ્રશ્નવ્યાકરણ]

પ્રશ્ન-ઉત્તર, સાવલ-જવાબ

પસિણાપસિણ. પું [પ્રશ્નાપ્રશ્ન]

શુભાશુભ ફળકથન અંગેની એક મંત્ર વિદ્યા

પસિણાયતળ. નં [પ્રશ્નાયતન]

પ્રશ્ન નિર્ણય સ્થળ

પસિદ્ધ. વિશેં [પ્રસિદ્ધ]

જાહેર, પ્રખ્યાત

પસિદ્ધિ. સ્ત્રીં [પ્રસિદ્ધિ]

પ્રસિદ્ધિ, શંકાનું સમાધાન

પસિય. નં [પ્રસૂત]

સુતેલું

પસિસ્સ. પું [પ્રશિષ્ય]

શિષ્યનો શિષ્ય

પસીવ. ધાં [પ્ર+ષદ્]

પ્રસન્ન કરવું, રીઝવવું

પસુ. પું [પશુ]

ગાય-ભેંસ વગેરે પશુ

પસુજાતિ. સ્ત્રીં [પશુજાતિ]

પશુની જાતિ

પસુજાતિય. ત્રિં [પશુજાતિક]

પશુજાતિ સંબંધિ

પસુત્ત. ત્રિં [પ્રસુપ્ત]

સુતેલું

પસુભક્ત. નં [પશુભક્ત]

પશુઓ માટેનું ભોજન

પસુભૂય. પું [પશુભૂત]

પશુરૂપ

પસુય. પું [પશુક]

જુઓ 'પસુ'

પસૂઝય. પું [પ્રસૂતિક]

વાત-રોગ વિશેષ

પસૂત. ત્રિં [પ્રસૂત]

પ્રસવ પામેલ, જન્મેલ

પસૂતિ. સ્ત્રીં [પ્રસૂતિ]

એક રોગ વિશેષ જેમાં નખ કપાય તો પણ ચેતનાને જ્ઞાન ન થાય

પસૂય. નં [પ્રસૂત]

ફેલાયેલ, વિસ્તરેલ

પસૂય. ત્રિં [પ્રસૂત]

જુઓ 'પ્રસૂત'

પસેઢી. સ્ત્રીં [પ્રશ્રેણિ]

અવાંતર જાતિ-ધાંચી મોચી આદિ કારીગર વર્ગ, શ્રેણિમાંથી નીકળેલ શ્રેણિ

પસેણી. સ્ત્રીં [પ્રશ્રેણિ]

જુઓ ઉપર

પસેનઙ-૧. વિં [પ્રસેનજિત્]

રાજા અંધગવણિ અને રાણી ધારિણી ના પુત્ર. ભં અરિષ્ટનેમિ પાસે દીક્ષા લીધી, શત્રુંજય તીર્થે મોક્ષે ગયા

પસેનઙ-૨. વિં [પ્રસેનજિત્]

આ અવસર્પિણીના બારમાં કુલકર, જેના શાસનમાં ધિક્કાર દંડનીતિ હતી

પસેનઙ-૩. વિં [પ્રસેનજિત્]

શ્રાવસ્તીનો રાજા

પસેનઙ-૪. વિં [પ્રસેનજિત્]

કુશાગ્રપુરનો રાજા, તે ... ના પિતા હતા. ભં પાર્શ્વના અનુયાયી હતા. તેની પુત્રી પમાવતી ના પાસ સાથે લગ્ન થયેલા

પસેનઇય. વિં [પ્રસેનજિત્]

જુઓ 'પસેનઇ-૨'

પસેવય. પું [પ્રસેવક]

હજામની કોથળી

પસ્સ. ધાં [પ્રદૃશ]

જોવું

પસ્સ. કૃં [પ્રદૃશ્વા]

જોઈને

પસ્સમાણ. પું [પ્રશ્યત્]

જોતો

પસ્સવળ. નં [પ્રસવવા]

મુત્ર

પસ્સા. ત્રિં [પ્રશ્યા]

જોવું તે

પહ. પું [પથ]

રસ્તો, માર્ગ

પહ. પું [પથિન્]

મુસાફર, વટેમાર્ગ

પહ. વિં [પ્રભ]

જુઓ 'પભાસ' (તેનું બીજું નામ)

પહંકરા. સ્ત્રીં [પ્રભંકરા]

એ નામની એક દેવી

પહંજળ. પું [પ્રભંજન]

પ્રભંજન નામના એક ઇન્દ્ર

પહકર. પું [પ્રદે.]

સમૂહ, જથ્થો

પહગમન. નં [પથગમન]

રસ્તે જવું તે

પહગર. પું [પ્રદે.] જુઓ 'પહકર'

પહટ્ટ. ત્રિં [પ્રહટ્ટ]

આનંદ પામેલ

પહળ. ધાં [પ્ર+હન્]

મારવું

પહણિત્ત. કૃં [પ્રહન્તુમ્]

મારવા માટે

પહત. પું [પ્રહત]

હણવામાં આવેલ

પહય. પું [પ્રહત]

જુઓ ઉપર

પહર. ધાં [પ્ર+હ]

પ્રહાર કરવો

પહરંત. પું [પ્રહરત્]

પ્રહાર કરવો તે

પહરળ. નં [પ્રહરળ]

આયુધ, શસ્ત્ર

પહરળકોસ. પું [પ્રહરળકોશ]

શસ્ત્રાગાર

પહરળરયળ. નં [પ્રહરળરત્ન]

શસ્ત્રરત્ન, શ્રેષ્ઠ હથીયાર

પહરાઅ. વિં [પ્રહ્લાદ]

આ અવસર્પિણીમાં થયેલ ભરતક્ષેત્રના સાતમાં

પ્રતિવાસુદેવ, જે વાસુદેવ દત્ત ના હાથે મરાયા

પહરાઇયા. સ્ત્રીં [પ્રહરાજિકા]

અઢારલિપિમાંની એક પ્રકારની લિપિ

પહીરસ. પું [પ્રહર્ષ]

આનંદ, ખુશી

પહરંત. પું [પ્રહરત્]

પ્રહાર કરવો તે

પહવ. પું [પ્રભવ]

ઉત્પત્તિ સ્થાન

પહસિત. ત્રિં [પ્રહસિત]

હસેલ, ખુશી થયેલ

પહસિય. ત્રિં [પ્રહસિત]

જુઓ ઉપર

પહસિયફેળ. પું [પ્રહસિતફેળ]

ઉછળતા ફીણ - તરંગ

પહા. સ્ત્રીં [પ્રભા]

ક્રાંતિ, તેજ

પહા. ધાં [પ્ર+હા]

તજવું

પહાણ. ન૦ [પ્રહાણ]

નાશ, હાનિ

પહાણ. ન૦ [પ્રધાન]

શ્રેષ્ઠ, મુખ્ય, સાંખ્ય-માતાભિમત પ્રકૃતિ

પહાણંગ. ન૦ [પ્રધાનઙ્ગ]

મસ્તક

પહાણપુરિસ. પુ૦ [પ્રધાનપુરુષ]

શૌર્યાદિ ગુણોથી શ્રેષ્ઠ

પહાણમગ્ન. પુ૦ [પ્રધાનમાર્ગ]

મુખ્ય માર્ગ

પહાણવ. ત્રિ૦ [પ્રધાનવત્]

સંયમ સમાધિવાળો

પહાણિ. સ્ત્રી૦ [પ્રહાણિ]

વિનાશ, અપગમ

પહાય. કૃ૦ [પ્રહાય]

છોડીને, ત્યાગ કરીને

પહાય. ન૦ [પ્રભાત]

પ્રાતઃકાળ

પહાર. પુ૦ [પ્રહાર]

પ્રહાર, માર, ઘા

પહાર. ધા૦ [પ્ર+ધારય]

ચિંતન કરવું, વિચાર કરવો, નિશ્ચય કરવો

પહારગાઢ. પુ૦ [ગાઢપ્રહાર]

ગાઢ રીતે મારવું

પહારાઝ્યા. સ્ત્રી૦ [પ્રહારાઝિકા]

જુઓ 'પહારાઝ્યા'

પહારેત્તુ. ત્રિ૦ [પ્રધારયિત્તુ]

ચિંતન કરનાર

પહારિત્થ. અ૦ [પ્રધારિતવત્]

ધાર્યું, નિશ્ચય કર્યો, દ્રઢ-નિર્ધાર કર્યો

પહારેત્થ. ત્રિ૦ [પ્રધારિતવત્]

ધાર્યું, નિશ્ચય કર્યો, દ્રઢ-નિર્ધાર કર્યો

પહારેમાણ. કૃ૦ [પ્રધારયત્]

ચિંતન કરતો

પહાવ. ધા૦ [પ્ર+ધાવ]

દોડવું

પહાવળયા. સ્ત્રી૦ [પ્રભાવના]

પ્રભાવના, ગૌરવ, ખ્યાતિ, મહાત્મ્ય

પહાવિય. ત્રિ૦ [પ્રધાવિત]

દોડેલ

પહાસ. પુ૦ [પ્રહર્ષ]

આનંદ, ખુશી

પહિજ્જમાણ. ન૦ [પ્રહીયમાન]

ક્ષીણ થતું

પહિટ્ઠ. ત્રિ૦ [પ્રહૃષ્ટ]

ખુશી થયેલ

પહિય. ત્રિ૦ [પ્રથિત]

વિસ્તાર પામેલ

પહિય. પુ૦ [પથિક]

મુસાફર, વટેમાર્ગ

પહિય. ત્રિ૦ [પ્રહિત]

મોકલેલ

પહિયકિત્તિ. વિશે૦ [પ્રથિતકીર્તિ]

જેની કીર્તિ વિસ્તાર પામી છે તે

પહીણ. ત્રિ૦ [પ્રહીણ]

નષ્ટ થયેલ, હાનિ પામેલ

પહીણસામિય. ન૦ [પ્રહીણસ્વામિક]

જેનો સ્વામી નષ્ટ થયેલ છે તે

પહીણસેતુય. ન૦ [પ્રહીણસેતુક]

જેનો સેવક નાશ પામેલ છે તે

પહુ. ત્રિ૦ [પ્રભુ]

સમર્થ, શક્તિમાન, સ્વામી

પહુચ્ચમાણ. પુ૦ [પ્રભૂમાન]

પહોંચતો

પહુત્ત. વિશે૦ [પ્રભૂત]

પર્યાપ્ત

પહુત્તણ. ન૦ [પ્રભૂત્વ]

સમર્થપણું

પહુપ્પ. ધા૦ [પ્ર+ભૂ]

સમર્થ હોવું, પહોંચવું

પહુ. ત્રિં [પ્રભૂ]

જુઓ 'પહુ'

પહૂય. વિશેં [પ્રભૂત]

ધણું, પ્રચૂર, ઉદ્ભવ

પહેળ. નં [દે.]

પહેરામણી, લાણું, ખાવાની વસ્તુ-સંબંધિને ઘેર આપવી તે

પહેરક. પું [પ્રહેરક]

આભરણ વિશેષ

પહેલિયા. સ્ત્રીં [પ્રહેલિકા]

ગૂઢ આશયવાળા પદો

પહો. ધાં [પ્ર+ભૂ]

પહોંચવું, લંબાવું, સમર્થ થવું

પહોડ. વિશેં [પ્રધાવિન]

હાથ-પગ આદિ ધોનારો

પહોડતા. કૃં [પ્રધાવ્ય]

ધોઈને, પ્રક્ષાલીને

પહોય. ધાં [પ્ર+ધાવ]

પ્રક્ષાલન કરવું, ધોવું

પહોલેતા. કૃં [પ્રક્ષાલ્ય]

પાણીથી ધોઈને

પા. ધાં [પા]

પીવું, પાન કરવું

પાડ. વિશેં [પાયિન]

પીવડાવનાર

પાડ. સ્ત્રીં [પાડિ]

એક વનસ્પતિ વિશેષ

પાડવક. પું [પદાતિ]

પાચદળ

પાડળ. નં [પ્રાચિન્ય]

પ્રાચીન્ય નામગોત્ર

પાડમ. ત્રિં [પાક્ય]

પકાવવાને યોગ્ય

પાડય. નં [પાયિત]

પીવડાવેલું

પાડયા. સ્ત્રીં [પાડિકા]

પગ

પાડ. સ્ત્રીં [પાત્રી]

પતરી, નાનું પાત્ર

પાડ. સ્ત્રીં [પ્રાચી]

એક વેલ, પૂર્વ દિશા

પાડળ. વિશેં [પ્રાચીન]

પૂર્વદિશા,

પૂર્વદીશા સંબંધિ

પાડળજળવય. પું [પ્રાચીનજનપદ]

પૂર્વ દિશાનો દેશ-જનપદ

પાડળદાહિણ. પું [પ્રાચીનદક્ષિણ]

અગ્નિમૂણો

પાડળપડિણાયતા. સ્ત્રીં [પ્રાચીનપ્રાચીનાયતા]

પૂર્વ-પશ્ચિમ લાંબુ

પાડળપડીણાયતા. સ્ત્રીં [પ્રાચીનપ્રાચીનાયતા]

જુઓ ઉપર

પાડળવાત. પું [પ્રાચીનવાત]

પૂર્વદિશાનો પવન

પાડળવાય. પું [પ્રાચીનવાત]

જુઓ ઉપર

પાડળા. સ્ત્રીં [પ્રાચીના]

પૂર્વ દિશા

પાડળાભિમુહ. પું [પ્રાચીનાભિમુખ]

પૂર્વ દીશા સન્મુખ

પાડ. અં [પ્રાદુષ]

પ્રકાશ, પ્રગટ

પાડ. પું [પાયુ]

ગુદા, મળમાર્ગ

પાડં. કૃં [પીત્વા]

પીને, પન કરીને

પાડં. અં [પ્રાદુસ]

પ્રકાશ પ્રગટ

પાડં. કૃં [પાતુમ્]

પીવા માટે

પાઝકર. ધાં [પ્રાદુસ્+કૃ]

જાહેર કરવું, પ્રસિદ્ધ કરવું

પાઝકર. ત્રિં [પ્રાદુષ્કર]

પ્રાદુર્ભાવક, જાહેર કરનાર

પાઝકરણ. નં [પ્રાદુષ્કરણ]

પ્રગટ કરવું તે

પાઝકામ. વિશેં [પાતુકામ]

પીવાની ઇચ્છા

પાઝકુલ્લ. નં [પ્રાદુષ્કુર્વત્]

પ્રગટ કરવું તે

પાઝકર. ત્રિં [પ્રાદુષ્કર] જુઓ 'પાઝકર'

પાઝસ્થાલયગેહ. નં [દે.]

મળત્યાગ સ્થળ, પાથખાનું

પાઝગરણ. નં [પ્રાદુષ્કરણ]

અંધારામાંથી અજવાળે લાવેલો આહાર

પાઝગ. ત્રિં [પ્રાયોગ્ય]

ગ્રહણ કરવાને યોગ્ય

પાઝગહણ. નં [પાદગ્રહણ]

પગે પડવું તે

પાઝડ. ત્રિં [પ્રાવૃત્]

ઢાંકેલું

પાઝણ. ધાં [પ્ર+આપ્]

પ્રાપ્ત કરવું

પાઝણ. ધાં [પ્ર+વૃ]

અચ્છાદિત કરવું, પહેરવું

પાઝણિત્ત. કૃં [પ્રાપ્તુમ્]

પ્રાપ્ત કરવા માટે

પાઝણિત્તા. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાઝણિત્તા. કૃં [પ્રાધ્ય]

પ્રાપ્ત થયેલ

પાઝપ્પભા. સ્ત્રીં [પ્રાદુષ્પ્રભા]

પ્રાતઃકાળની કાંતિ

પાઝપ્પભાય. ત્રિં [પ્રાદુષ્પ્રભાત]

જેમાં પ્રગટપણે પ્રભા દેખાય તેવો સમય, સવાર

પાઝભવ. પું [પ્રાદુર્ભવ]

પ્રગટ થવું તે

પાઝભવ. ધાં [પ્રાદુસ્+ભૂ]

પ્રગટ થવું તે

પાઝભવમાણ. કૃં [પ્રાદુર્ભવત્]

પ્રગટ થતો

પાઝભવિત્ત. કૃં [પ્રાદુર્ભવિતુમ્]

પ્રગટ થવા માટે

પાઝભવિત્તા. કૃં [પ્રાદુર્ભૂય]

પ્રગટ થઈને

પાઝભાવ. પું [પ્રાદુર્ભાવ]

પ્રગટ થવું તે

પાઝભૂય. વિશેં [પ્રાદુર્ભૂત]

પ્રગટ થયેલ

પાઝભવિત્ત. કૃં [પ્રાદુર્ભવિતુમ્]

પ્રગટ થવાને માટે

પાઝય. ત્રિં [પ્રાવૃત્]

લપેટેલું, ઓઢેલું

પાઝયા. સ્ત્રીં [પાદુકા]

પાવડી, ચાખડી

પાઝરણ. નં [પ્રાવરણ]

આચ્છાદન, દુપટ્ટો

પાઝલ્લ. નં [પાદુકા]

પાદુકા, ચાખડી

પાઝવગમ. પું [પાદોપગમ]

પાદોપગમન, સંથારો

પાઝવગમણ. નં [પાદોપગમન]

વૃક્ષની માફક સ્થિર થઈ અનશન કરી સમાધિ મરણે મરવું તે, પંડિત મરણનો એક ભેદ

પાઝવદાઈ. સ્ત્રીં [પાદ્યોપદાત્રી]

પગ ધોવાનું પાણી આપનાર દાસી

પાઝસ. પું [પ્રાવૃષ્]

ચોમાસું, વર્ષાઋતુ

પાઝસડઝ. પું [પ્રાવૃષ્ઋતુ]

વર્ષાઋતુ

પાડસય. પું [પ્રાવૃજ્ઞ]

વર્ષઋતુજન્ય

પાડસસિરિ. સ્ત્રીં [પ્રાવૃષ્-શ્રી]

વર્ષઋતુની શોભા

પાડસિયા. સ્ત્રીં [પ્રાદોષિકા]

મત્સર, અદેખાઈથી લાગતી ક્રિયા

પાડસિયા. સ્ત્રીં [પ્રાવૃષ્]

ચોમાસું, વર્ષઋતુ

પાઝુળ. કૃં [પીત્વા]

પીને, પાન કરીને

પાઐ. કૃં [પાતુમ્]

પીવા માટે

પાઐસણા. સ્ત્રીં [પાત્રૈષણા]

પત્રવિષયક એષણા-પાત્રાની નિર્દોષ ભિક્ષા માટેની શોધ

પાઓ. અં [પ્રાતસ]

સવારનો પહેર

પાઓઅર. નં [પ્રાદુષ્કર]

ગૌચરી વીષયક એક દોષ જેમાં દીવાનો પ્રકાશ કરી આહાર વહોરાવે

પાઓકરણ. નં [પ્રાદુષ્કરણ]

ખુલ્લુ કરવું

પાઓગ. ત્રિં [પ્રાયોગ્ય]

ઉચિત, યોગ્ય

પાઓવગત. ત્રિં [પાદોપગત]

અનશન વિશેષ

પાઓવગમ. પું [પાદોપગમ]

અનશન-વિશેષ, સંથારાનો એક ભેદ

પાઓવગમણ. નં [પાદોપગમણ]

જુઓ 'પાડવગમણ'

પાઓવગમમરણ. નં [પાદોપગમમરણ]

જુઓ 'પાડવગમણ'

પાઓવગય. ત્રિં [પ્રાયોપગત]

હાલ્યા-ચાલ્યા વિના એક આસને સ્થીર રહેવાની સ્થીતિને પામેલ

પાઓવદાઈયા. સ્ત્રીં [પાદ્યોપદાયિકા]

જુઓ 'પાડવદાઈ'

પાઓસ. પું [પ્રદોષ]

મત્સર, દ્વેષ

પાઓસિયા. સ્ત્રીં [પ્રાદોષિકી]

જુઓ 'પાડસિયા'

પાકસાસન. પું [પાકશાસન]

પાક નામના શત્રુને વશ કરનાર, ઇન્દ્ર

પાગ. પું [પાક]

પકાવવું તે, રાંધવું તે

પાગઈય. ત્રિં [પાકૃતિક]

સાધારણ પ્રજા, સાધારણ મનુષ્ય

પાગટ્ટિ. ત્રિં [પ્રાકર્ષિન્]

પ્રવર્તક, પ્રવૃત્તિ કરનાર

પાગડ. ત્રિં [પ્રકટ]

સ્પષ્ટ, ખુલ્લુ, દૂતીનો એક ભેદ કે જે જાહેર રીતે સંદેશો પહોંચાડે

પાગડઉદર. નં [પ્રકટઉદર]

ખુલ્લુ પેટ

પાગડણ. નં [પ્રકટન]

જાહેર કરવું તે

પાગડભાવ. પું [પ્રકટભાવ]

સ્પષ્ટ ભાવ

પાગડિય. ત્રિં [પ્રકટિત]

સ્પષ્ટ થયેલ

પાગડેમાણ. કૃં [પ્રકટયત્]

સ્પષ્ટ થતો, વ્યક્ત થતો

પાગટ્ટિ. ત્રિં [પ્રાકર્ષિન્]

જુઓ 'પાગટ્ટિ'

પાગટ્ટિક. ત્રિં [પ્રાકર્ષિક]

આકર્ષનાર

પાગત. ત્રિં [પ્રાકૃત]

પ્રાચીન, પુરાતન, સાધારણ

પાગલ્ભિ. ત્રિં [પ્રગલ્ભિન્]

ધીંદો, ધૂષ્ટ

પાગઙ્ગિય. પુ. [પ્રાગલ્ભિક]

ધૃષ્ટ, ધીકો

પાગય. ત્રિ. [પ્રાકૃત]

જુઓ 'પાગત'

પાગરપરિવિચ્છિન્ન. પુ. [પ્રાકરપરિક્ષિત]

કિલ્લા વડે રક્ષાયેલ

પાગસાસન. પુ. [પાકશાસન]

જુઓ 'પાકસાસન'

પાગસાસની. સ્ત્રી. [પાકશાસની]

ઇદ્રજાળ વિદ્યા

પાગસુદ્ધ. ન. [પાકશુદ્ધ]

શુદ્ધ રસોઈ

પાગાર. પુ. [પ્રાકાર]

કોટ, કિલ્લો

પાગારચ્છાયા. સ્ત્રી. [પ્રાકારચ્છાયા]

છાયાનો એક ભેદ

પાગારસંઠિય. ન. [પ્રાકારસંસ્થિત]

કિલ્લાના આકારે રહેલ

પાઠીન. પુ. [પાઠીન]

એક જાતું માછલું

પાડ. ધા. [પાતય]

પાડવું

પાડંતિય. ન. [પ્રાત્યાન્તિક]

અભિનયનો એક પ્રકાર

પાડગ. ત્રિ. [પાટક]

પાડનાર

પાડણ. ન. [પાતન]

વિનાશ કરવો તે

પાડય. ત્રિ. [પાટક]

પાડનાર

પાડલ. ત્રિ. [પાટલ]

લાલ, રાતુ, લાલગુલાબનું વૃક્ષ, એક ચૈત્યવૃક્ષ, એક વૃક્ષ

પાડલપુટ. પુ. [પાડલપુટ]

પાડલના ફૂલનો પડો કે ગુચ્છો

પાડલરુક્ષતા. સ્ત્રી. [પાડલરુક્ષતા]

પાડલવૃક્ષપણું

પાડલા. સ્ત્રી. [પાટલા]

વૃક્ષ વિશેષ

પાડલિ. સ્ત્રી. [પાટલિ]

વૃક્ષ વિશેષ

પાડલિપુત્ર. ન. [પાટલિપુત્ર]

પટણા નામની એક નગરી

પાડલિપુટ. પુ. [પાટલિપુટ]

જુઓ 'પાડલપુટ'

પાડલિસંડ. ન. [પાટલિષંડ]

એક નગરી

પાડિએવક. ત્રિ. [પ્રત્યેક]

પ્રત્યેક, એક એક, ભિન્નભિન્ન

પાડિવક. ત્રિ. [પ્રત્યેક]

જુઓ ઉપર

પાડિવકય. ત્રિ. [પ્રત્યેકય]

જુઓ ઉપર

પાડિચ્છગ. વિશે. [પ્રતિચ્છક]

ગ્રહણ કરનાર, લઈને પાછું આપવા યોગ્ય

પાડિત્તે. કૃ. [પાતયિતુમ્]

પાડવા માટે

પાડિપંથિય. પુ. [પ્રાતિપથિક]

સન્મુખ મુસાફરી કરનાર

પાડિપહિય. પુ. [પ્રાતિપથિક] જુઓ ઉપર

પાડિય. ત્રિ. [પાતિત]

પાડેલ, પછાડેલ

પાડિયંતિય. ન. [પ્રાત્યાન્તિક]

અભિનયનો એક પ્રકાર

પાડિયવક. ત્રિ. [પ્રત્યેક]

જુઓ 'પાડિવકય'

પાડિયા. સ્ત્રી. [પાટિકા]

ઉત્તરીય વસ્ત્ર, સાડી

પાડિવગ. પુ. [પ્રતિપદ]

પડવો, એકમ

પાડિવય. પુઠ્ઠ [પ્રતિપદ]

જુઓ ઉપર

પાડિવયા. સ્ત્રીઠ [પ્રતિપદ]

જુઓ ઉપર

પાડિસુત. નઠ [પ્રાતિશ્રુત]

અભિનયનો એક ભેદ

પાડિસુય. નઠ [પ્રાતિશ્રુત]

જુઓ ઉપર

પાડિહારિય. ત્રિઠ [પ્રાતિહારિક]

પાછી આપીને દેવા યોગ્ય વસ્તુ

પાડિહેર. પુઠ્ઠ [પ્રાતિહાર્ય]

દેવતાકૃત્ પ્રતીહારકર્મ, દેવકૃત્ પૂજા વિશેષ, દેવ સાનિધ્ય, અશોકવૃક્ષ-પુષ્પવૃષ્ટિ આદિ આઠ

પાડુચ્ચિયા. સ્ત્રીઠ [પ્રાતિચ્ચિકી]

બહારની વસ્તુનો આશ્રય

પાડેત્તા. કૃઠ [પાતયિત્વા]

પછાડીને

પાઢ. પુઠ્ઠ [પાઠીન]

પાઠ, અભ્યાસ, શાસ્ત્રનો ઉલ્લેખ, અધ્યાપન

પાઢટ્ટિય. નઠ [પાઠસ્થિત]

પાઠમાં રહેલ

પાઢય. પુઠ્ઠ [પાઠક]

અધ્યયન કરનાર, ઉચ્ચારણ કરનાર, ભણાવનાર

પાઢવ. ત્રિઠ [પાર્થિવ]

પૃથ્વી સંબંધિ

પાઢા. સ્ત્રીઠ [પાઢા]

વનસ્પતિ વિશેષ

પાઢીળ. ત્રિઠ [પાઢીન]

પાઠ કરનાર, ભણનાર

પાઢો. અઠ [પૃથક્]

પૃથક્, ભિન્ન

પાળ. પુઠ્ઠ [પ્રાળ]

પ્રાણ, જીવ

પાળ. પુઠ્ઠ [પ્રાળ]

જીવનના આધારભૂત પાંચ ઇન્દ્રિય આદિ દશ પદાર્થ

પાળ. પુઠ્ઠ [પ્રાળ]

શ્વાસોચ્છ્વાસ પરિમિત કાળ

પાળ. પુઠ્ઠ [પ્રાળ]

સમયનું એક માપ

પાળ. પુઠ્ઠ [દે.]

ચાંડાલ, માતંગ

પાળ. નઠ [પાન]

પીવાનું એક વાસણ

પાળ. પુઠ્ઠ [પ્રાળ]

સમયનું એક માપ, શ્વાસોચ્છ્વાસ પ્રમાણકાળ

પાળવકમળ. નઠ [પ્રાળક્રમળ]

પ્રાણીને કચરવા, દબાવવા

પાળવ્ચય. પુઠ્ઠ [પ્રાળક્ષય]

પ્રાણ ની હાનિ

પાળ(ન)ગ. નઠ [પાનક]

પીવાલાયક પદાર્થ, પાણી વગેરે, દ્રાક્ષાદિનું પીણું

પાળ(ન)ગજાય. નઠ [પાનકજાય]

પેય પદાર્થમાંથી ઉત્પન્ન

પાળ(ન)ધરય. પુઠ્ઠ [પાનગૃહક]

પીણું રાખવાની જગ્યા, દારુનું પીઠું

પાળચ્ચાય. પુઠ્ઠ [પ્રાળત્યાગ]

પ્રાણનો ત્યાગ કરવો તે, મૃત્યુ

પાળજંભગ. પુઠ્ઠ [પાનજૃમ્મક]

જૃંભક દેવતાની એક જાતિ

પાળત. પુઠ્ઠ [પ્રાળત]

દશમો દેવલોક, તેનું વિમાન, તેનો ઇન્દ્ર

પાળદયા. સ્ત્રીઠ [પ્રાળદયા]

જીવદયા

પાળ(ન)પુણ. નઠ [પાનપુન્ય]

પુન્યના નવ ભેદમાંનો એક ભેદ, તૃષાતુરને પાણી આપવું

પાળમ. ધાઠ [પ્ર+અન્]

ઉચ્છ્વાસ લેવો

પાળમંસોવમ. પુઠ્ઠ [પ્રાળમંસોપમ]

પ્રાણ-માંસની ઉપમા

પાણમમાણ. કૃં [પ્રાણત્]

ઉચ્છ્વાસ લેતો

પાણય. પું [પ્રાણત]

જુઓ 'પાણત'

પાણ(ન)ય. નં [પાનક]

પેય પદાર્થ

પાણયકપ્પ. પું [પ્રાણતકલ્પ]

દશમો દેવલોક, તેનું વિમાન

પાણયગ. પું [પ્રાણતજ]

પ્રાણત નામના દેવલોકમાં ઉત્પન્ન

પાણયય. ત્રિં [પ્રાણતજ]

જુઓ ઉપર

પાણયવર્ડેસય. પું [પ્રાણાવતંસક]

એક દેવ વિમાન

પાણવત્તિય. નં [પ્રાણપ્રત્યય]

પ્રાણ નિમિત્તક એક ક્રિયા, પ્રાણ નિમિત્ત

પાણવત્તિયા. સ્ત્રીં [પ્રાણવૃત્તિકા]

જીવનનો નિર્વાહ કરવો તે, પ્રાણ નિમિત્તક એક ક્રિયા

પાણવહ. પું [પ્રાણવધ]

જીવનો વધ

પાણ(ન)વિહિ. પું [પ્રાણવિધિ]

જલપાનવિધિ, તે વિષયના ગુણ-દોષ જાણવાની કળા

પાણવિહિ. સ્ત્રીં [પ્રાણવિધિ]

શ્વાસોચ્છ્વાસવિધિ

પાણ(ન)સાલા. સ્ત્રીં [પાનશાલા]

પાણીચારું, પાણીની પરબ

પાણહા. સ્ત્રીં [ઉપાનહ]

જોડા, પગરખા

પાણાઙવાઙય. પું [પ્રાણાતિપાતિક]

પ્રાણ વધ સંબંધિ

પાણાઙવાતકિરિયા. સ્ત્રીં [પ્રાણાતિપાતક્રિયા]

પ્રાણવધ કરવાથી થતો કર્મબંધ, એક ક્રિયા

પાણાઙવાય. પું [પ્રાણાતિપાત]

પ્રાણનો વધ કરવો તે, જીવહિંસા

પાણાઙવાય. પું [પ્રાણાતિપાત]

પહેલું પાપસ્થાનક

પાણાઙવાયકિરિયા. સ્ત્રીં [પ્રાણાતિપાતક્રિયા]

પ્રાણનો વધ કરવાથી લાગતી ક્રિયા-વિશેષ

પાણાઙવાયનિરય. પું [પ્રાણાતિપાતનિરત]

પ્રાણના અતિપાત-વધમાં તલ્લીન

પાણાઙવાયવિરત. પું [પ્રાણાતિપાતવિરત]

પ્રાણના અતિપાત-વધથી અટકેલો

પાણાઙવાયવેરમણ. નં [પ્રાણાતિપાતવેરમણ]

પ્રાણ-વધથી અટકવું તે, પહેલું વ્રત

પાણાઙ. નં [પ્રાણાયુષ]

બારમનું પૂર્વ જેમાં પ્રાણીના આયુષ્યનું વર્ણન છે તે

પાણાગાર. નં [પાનાગાર]

દારું પીવાનું સ્થાન

પાણાતિવાતકિરિયા. સ્ત્રીં [પ્રાણાતિપાતક્રિયા]

જુઓ 'પાણાઙવાયકિરિયા'

પાણાતિવાય. પું [પ્રાણાતિપાત] જુઓ 'પાણાઙવાય'

પાણાતિવાયકિરિયા. સ્ત્રીં [પ્રાણાતિપાતક્રિયા]

જુઓ 'પાણાઙવાયકિરિયા'

પાણાતિવાયવેરમણ. નં [પ્રાણાતિપાતવેરમણ]

જુઓ 'પાણાઙવાયવેરમણ'

પાણામ. પું [પ્રાણાયામ]

શ્વાસોચ્છ્વાસની એક ક્રિયા

પાણામા. સ્ત્રીં [પ્રાણામી]

પ્રાણામિકી નામની એક પ્રવજ્યા કે જેમાં દરેકને

પ્રણામ કરવાનો એક મુખ્ય ધર્મ હોય છે

પાણારંભ. પું [પ્રાણારમ્ભ]

જીવહિંસા કરવી તે

પાણાસિ. પું [પાનાશિન્]

જલપાન કરવું તે

પાણિ. પું [પાણિ]

હાથ

પાણિ. પું [પ્રાણિન્]

પ્રાણિવર્ગ, જીવો

પાણિગ્રહણ. નં [પ્રાણિગ્રહણ]

વિવાહ સંસ્કાર

પાણિઘરણી. સ્ત્રી૦ [પાનીયગૃહિણી]

પાણી પાનારી, પણિયારાની વ્યવસ્થા કરનારી

પાણિપડિગ્ગહય. પુ૦ [પાણિપ્રતિગૃહક]

કરપાત્રમાં ભિક્ષા લેનાર સાધુ, જિનકલ્પી

પાણિપડિગ્ગહિય. પુ૦ [પાણિપ્રતિગૃહિક] જુઓ ઉપર

પાણિપેજ્જા. સ્ત્રી૦ [પાણિપેયા]

જેનું પાણી કાંઠેથી પી શકે તેવું નવાણ

પાણિનિ. વિ૦ [પાણિનિ]

એક વૈયાકરણી, દસવેયાલિયચૂણિ માં તેના સૂત્રો નોંધાય છે. તેણે પ્રાકૃત-લક્ષણ પણ બનાવેલ

પાણિ(નિ)ય. ન૦ [પાનીય]

પાણી, પેય પદાર્થ

પાણિ(નિ)યગ. ન૦ [પાનીયક]

પાણીમાં થતી એક જાતની વનસ્પતિ-વેલ

પાણિ(નિ)યઘરિયા. સ્ત્રી૦ [પાનીયગૃહિકા]

જુઓ 'પાણિઘરણી'

પાણિલેહા. સ્ત્રી૦ [પાણિરેખા]

હાથની રેખા

પાણિવહ. પુ૦ [પ્રાણિવધ]

જીવ હિંસા

પાણી. સ્ત્રી૦ [પાણિ]

એક વેલ-વિશેષ

પાણી. પુ૦ [પ્રાણી]

પ્રાણી, જીવો

પાણી(ની)ય. ન૦ [પાનીય]

જુઓ 'પાણિય'

પાણુ. પુ૦ [પ્રાણ]

તંદુરસ્ત માણસનો એક શ્વાસોચ્છ્વાસ પ્રમાણનો કાળ, એક કાળ-વિભાગ

પાણેસણા. સ્ત્રી૦ [પાનૈષણા]

નિર્દોષ પાણીની ગવેસણા-શોધ કરવી તે

પાત. અ૦ [પ્રાતસ]

પ્રાતઃકાળ, વહેલી સવાર

પાત. ન૦ [પાત્ર]

પાત્રું, ભાજન

પાત. ન૦ [પાત]

પતન

પાતગ. પુ૦ [પાતક]

પાપ

પાતરાસ. પુ૦ [પ્રાતરાશ]

સવારનું ભોજન

પાતાલ. પુ૦ [પાતાલ]

સમુદ્ર, પાતાળ-અધોભુવન

પાતી. સ્ત્રી૦ [પાત્રી]

પાત્રી, નાનું પાત્રું

પાદ. પુ૦ [પાદ]

પગ, ગમન, ગતિ, ચરણ

પાદકેસરિયા. સ્ત્રી૦ [પાત્ર કેસરિકા]

પાત્ર પ્રમાર્જન માટે વસ્ત્ર-વિશેષ, પાત્ર મુખ વસ્ત્રિકા

પાદચારવિહારિ. ત્રિ૦ [પાદચારવિહારિન્]

પગથી ચાલીને વિચરનાર

પાદછિન્ન. ન૦ [પાદછિન્ન]

જેનો પગ કપાયેલ છે તે

પાદપીઢ. પુ૦ [પાદપીઢ]

પગ રાખવાનો બાજોઠ

પાદપુંછળ. ન૦ [પાદપ્રોજ્છળ]

રજોહરણ-સાધુનું એક ઉપકરણ,

પાદ કંબલ

પાદવંદય. પુ૦ [પાદવન્દક]

પગે લાગવું તે

પાદવ. પુ૦ [પાદવ]

વૃક્ષ

પાદવિહારચ્ચાર. ત્રિ૦ [પાદવિહારચાર]

પગે ચાલવાનો આચાર જેમનો છે તે

પાદસમ. ન૦ [પાદસમ]

એક પાદ પ્રમાણ, ઉચ્છ્વાસનું એક માપ વિશેષ

પાદીણપડિણાયયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાચીનપ્રાચીનાયતા]

પૂર્વ-પશ્ચિમ લંબાઈ

પાદુગા. સ્ત્રી૦ [પાદુકા]

પાદુકા, પાવડી

પાદુભ. ધા૦ [પ્રા+દુર્+ભૂ]

પ્રગટ થવું તે

પાદો. અ૦ [પ્રાતસ્]

પ્રાતઃકાળ, વહેલી સવાર

પાદોસિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાદોષિકી]

જુઓ 'પાડસિયા'

પાભાઇય. ત્રિ૦ [પ્રાભાતિક]

પ્રભાતકાળ સંબંધિ

પાભાઇયકાલ. પુ૦ [પ્રાભાતિકકાલ]

પ્રભાતકાળ સંબંધિ કાળ વિશેષ

પામ. ધા૦ [પ્ર+આપ્]

પામવું, પ્રાપ્ત કરવું

પામર. વિશે૦ [પામર]

નીચ, તુચ્છ

પામિચ્ચ. ન૦ [પ્રામૃત્ય]

ઉધાર લેવું તે, સાધુને માટે ઉછીનું લઈ વહોરાવવા રૂપ એક દોષ

પામિચ્ચ. ધા૦ [પ્ર+આ+મિ]

ઉધાર લેવું તે,

પામિચ્ચય. ન૦ [પ્રામિત્યક]

ઉધાર લીધેલ, સાધુને આહારાદિ સંબંધિ એક દોષ

પામોવ્ખ. ત્રિ૦ [પ્રમુખ]

પ્રમુખ, મુખી, અગ્રણી

પાય. અ૦ [પ્રાતસ્]

પ્રાતઃકાળ

પાય. ન૦ [પાત્ર]

પતરું, ભાજન

પાય. પુ૦ [પાદ]

પગ, ચરણ, ગતિ,

પાય. પુ૦ [પાદ]

શ્લોકનો ચોથો ભાગ

પાય. અ૦ [પ્રાયસ્]

ઘણું કરીને

પાય. સ્ત્રી૦ [પા]

પીવું, પાન કરવું

પાય. કૃ૦ [પાતુમ્]

પીવા માટે

પાયં. અ૦ [પ્રાયસ્]

ઘણું કરીને

પાયં. અ૦ [પ્રાતર્]

પ્રાતઃકાળ

પાયંગુલિયા. સ્ત્રી૦ [પાદાઙ્ગુલિકા]

પગની આંગળી

પાયંચળી. સ્ત્રી૦ [પાદકાઙ્ચની]

પગ ધોવા માટેની સોનાની પાત્રી

પાયંડુય. ન૦ [પાદાન્ડુક]

પગ બાંધવા માટેનું લાકડાનું ઉપકરણ

પાયંત. ન૦ [પાદાન્ત]

ગીતનો એક ભેદ

પાયંતાય. ન૦ [પાદાન્તક]

જુઓ ઉપર

પાયકંબલ. ન૦ [પાદકમ્બલ]

પાથરણું, પગ પોંછવાનું એક વસ્ત્ર-વિશેષ

પાયકુક્કુડ. પુ૦ [પાદકુક્કુટ]

કુર્કુટ-વિશેષ

પાયકેસરિયા. સ્ત્રી૦ [પાત્રકેશરિકા]

પાત્ર પુંજવા માટેનો વસ્ત્રનો ટુકડો, વર્તમાનકાળે પુંજણી નામે ઓળખાતું એક ઉપકરણ

પાયખજ્જ. ત્રિ૦ [પાકખાદ્ય]

રાંધીને ખાવા યોગ્ય

પાયગમય. પુ૦ [પાદગમક]

પગના અધિકારવાળો આલાવો

પાયગ્ગહણ. ન૦ [પાદગ્રહણ]

પાદ-વંદન, નમસ્કાર

પાયચાર. પુ૦ [પાદચાર]

પગાપાળા ચાલવું તે

પાયચારવિહારિ. ત્રિ૦ [પાદચારવિહારિન્]

પગે ચાલીને વિચરનાર

પાયચારિ. ત્રિ૦ [પાદચારિન્]

પગે ચાલનાર

પાયચ્છાય. સ્ત્રીં [પાદચ્છાય]

પગની છાયા

પાયચ્છિણ્ણ. નં [પાદચ્છિણ્ણ]

જેના પગ છેદાયા છે તે

પાયચ્છિણ્ણગ. નં [પાદચ્છિણ્ણક]

પગ છેદવાની સજા પામેલ

પાયચ્છિણ્ણય. નં [પાદચ્છિણ્ણક]

જુઓ ઉપર

પાયચ્છિત્ત. નં [પ્રાયશ્ચિત્ત]

પાપનો પશ્ચાત્તાપ, દોષ શુદ્ધિ માટે ફરમાવેલ તપ
વગેરે, પહેલું અભ્યંતર તપ, પાપનું છેદન, અપરાધ
શુદ્ધિ

પાયચ્છિત્તકરણ. નં [પ્રાયશ્ચિત્તકરણ]

દોષ શુદ્ધિ માટે ગુરુએ આપેલ પ્રાયશ્ચિત તપવિશેષ
કરવું, કાયોત્સર્ગનો એક હેતુ

પાયચ્છિન્નગ. નં [પાદચ્છિન્ન]

જુઓ 'પાયચ્છિણ્ણગ'

પાયજાલ. નં [પાદજાલ]

એક આભરણ

પાયજાલક. નં [પાદજાલક]

જુઓ ઉપર

પાયટ્ટવળ. નં [પાત્રસ્થાપન]

પાતરા રાખવા માટેનું એક વસ્ત્ર-વિશેષ

પાયઠવળ. નં [પાત્રસ્થાપન]

જુઓ ઉપર

પાયડ. વિશેં [પ્રકટ]

પ્રગટ, ખુલ્લુ

પાયડિય. નં [પ્રકટિત]

પ્રગટ થયેલ, વ્યક્ત કરેલ

પાયટ્ટિ. સ્ત્રીં [પાત્રટ્ટિ]

પાત્રની ઋદ્ધિ

પાયતલ. નં [પાદતલ]

પગનું તળીયું

પાયત્ત. નં [પાદાત]

પદાતિ-પાયદળ લશ્કરનો સમૂહ

પાયત્ત. કૃં [પાતુમ્]

પીવાને માટે

પાયત્તાણિય. પું [પાદાતાનીક]

પાયદળ સૈન્ય

પાયત્તાણિયાધિપતિ. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

પાયદળના લશ્કરનો અધિપતિ

પાયત્તાણિયાધિવતિ. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પાયત્તાણિયાહિવડ. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પાયત્તાણિયાહિવતિ. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પાયત્તાણિયાહિવતી. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પાયત્તાણીય. પું [પાદાતાનીક]

પાયદળ સૈન્ય

પાયત્તાણીયાહિવડ. પું [પાદાતાનીકાધિપતિ]

પાયદળ લશ્કરનો અધિપતિ

પાયત્તાય. નં [પાદાન્તક]

ગીતનો એક ભેદ

પાયત્તિય. પું [પાદાતિક]

પાદાતિ-પાયદળ

પાયદહરય. પું [પાદદર્દરક]

પગનો પ્રહાર, પગ વડે ભૂમિ ઉપર પ્રહાર કરવો

પાયનિજ્જોગ. પું [પાત્રનિયોગ]

પાત્રની સામગ્રી-પાતરા, પાત્રબંધ, પાત્ર સ્થાપના,
પાત્ર-કેશરિકા, પટલ, રજસ્રાણ, ગોચ્છગ

પાયપડીમા. સ્ત્રીં [પાત્રપ્રતિમા]

પાત્ર સંબંધે કરેલ અભિગ્રહ વિશેષ

પાયપડિય. નં [પાદપતિત]

પગે પડેલ

પાયપડિલેહણિયા. સ્ત્રીં [પાત્રપ્રતિલેખનિકા]

પાત્રના પ્રતિલેખન માટેની મુખસ્રિકા-વસ્ત્ર વિશેષ

પાયપળ્લીય. નં [પાદપળ્ણિ]

પગની પાની

પાયપલંબ. નં [પાદપ્રલમ્બ]
પગ સુધી લટકતું આભરણ

પાયપીઠ. નં [પાદપીઠ]
પગ રાખવાનો બાજોઠ

પાયપીઠય. નં [પાદપીઠય]
જુઓ ઉપર

પાયપીઠાઓ. અં [પાદપીઠતસ]
પાદપીઠને આશ્રિને

પાયપુંછળ. નં [પાદપ્રોજ્છળ]
જુઓ 'પાદપુંછળ'

પાયપુંછળય. નં [પાદપ્રોજ્છળય]
જુઓ ઉપર

પાયપ્પમજ્જળ. નં [પાદપ્રમર્જન]
પગનું પ્રમાજન કરવું તે

પાયબંધન. નં [પાત્રબંધન]
પાત્રાનું બંધન-એક વસ્ત્ર વિશેષ

પાયબદ્ધ. નં [પાદબદ્ધ]
પદવૃત્તાદિના ચોથો ભાગ માત્ર

પાયમૂલ. નં [પાદમૂલ]
પર્વતની તળેટી, પગ પાસે-પગની નજીક

પાયય. નં [પાત્રક]
અલ્પ પાત્ર

પાયય. નં [પાકૃત]
પ્રાકૃત-સાધારણ, લોકભાષા

પાયયજન. ત્રિં [પ્રાકૃતજન]
સામાન્ય પુરુષ

પાયરાસ. નં [પ્રાતરાશ]
સવારનું ભોજન

પાયયા. સ્ત્રીં [પાદુકા]
ચાખડી, પાદુકા

પાયલેવળ. નં [પાદલેવળ]
પગનું વિલેપન

પાયલેહણિઆ. સ્ત્રીં [પાત્રલેખનિકા]
પગ સાફ કરવા માટેનું સાધુનું એક ઉપકરણ

પાયવ. પું [પાદપ]

વૃક્ષ

પાયવંદય. ત્રિં [પાદવન્દક]
પગે પડનાર

પાયવંદિયા. સ્ત્રીં [પાદવન્દિકા]
પગે પડનારી

પાયવડળ. નં [પાદપતન]
પગે પડવું તે

પાયવડિય. ત્રિં [પાદપતિત]
પગે પડેલ

પાયવિહારચાર. પું [પાદવિહારચાર]
પગે ચાલીને વિચરવાનો આચાર જેનો છે તે

પાયવીઠ. નં [પાદપીઠ]
પગ રાખવાનો બાજોઠ

પાયવેહમ્મ. પું [પ્રાયોવૈધર્મ્ય]
પ્રાય: વિધર્મીપણું

પાયવોવગમ. નં [પાદપોવગમ]
અનશનનો એક ભેદ

પાયવ્વ. ત્રિં [પાયવ્ય]
પીવા યોગ્ય

પાયસ. પું [પાયસ]
ખીર

પાયસમ. પું [પાદસમ]
જુઓ 'પાદસમ'

પાયસાહમ્મ. નં [પ્રાય:સાધર્મ્ય]
પ્રાય: સમાનધર્મીપણું

પાયસીસ. નં [પાદશીર્ષ]
પગની ઉપરનો ભાગ

પાયસીસગ. નં [પાદશીર્ષક]
જુઓ ઉપર

પાયસો. અં [પ્રાયશસ]
ઘણું કરીને

પાયહંસ. પું [પાદહંસ]
એક જાતનો હંસ

પાયાર. પું [પ્રાકાર]
કિલ્લો

પાયાલ. પુઠ્ઠ [પાતાલ]

લવણ સમુદ્રમાં આવેલ પાતાળ કળશ, અધોભુવન

પાયાવચ્ચ. પુઠ્ઠ [પ્રાજાપત્ય]

એ નામનું એક મુહૂર્ત

પાયાહિણા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રદક્ષિણા]

પ્રદક્ષિણા, ચોતરફ ફરી વળવું તે

પાયીળ. વિશેઠ્ઠ [પ્રાચીન]

પ્રાચીન, પુરાણું

પાયુ. પુઠ્ઠ [પાયુ]

પુંઠ, અપાન પ્રદેશ

પાયોગ. વિશેઠ્ઠ [પ્રાયોગ્ય]

ઉચિત, યોગ્ય

પાયોવગય. નઠ્ઠ [પાદોપગત]

એક જાતું અનશન

પાર. પુઠ્ઠ [પાર]

છેડો, અંત, કાંઠો, મોક્ષ, મરણ, જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર, નિર્વાણ

પાર. ધાઠ્ઠ [શક્]

કરવા સમર્થ હોવું

પાર. ધાઠ્ઠ [પારય]

પાર પહોંચાડવું, પૂર્ણ કરવું

પારંગમ. વિશેઠ્ઠ [પારંગમ]

પારગમન, પાર પહોંચનાર

પારંચિત. વિશેઠ્ઠ [પારાચ્ચિત]

પ્રાયશ્ચિતનો એક ભેદ, સર્વોત્કૃષ્ટ પ્રાયશ્ચિત વિશેષ, તપ વિશેષથી અતિ ચારોની શુદ્ધિ કરવી, સાધુને વેશ-ક્ષેત્ર-કાળ અને તપવિધિ દ્વારા બહાર કરાય તેવું એક પ્રાયશ્ચિત

પારંચિય. વિશેઠ્ઠ [પારાચ્ચિત]

જુઓ ઉપર

પારંચિયારિહ. નઠ્ઠ [પારાચ્ચિતાર્હ]

‘પારંચિત’ નામના પ્રાયશ્ચિતનો યોગ્ય

પારંચી. ત્રિઠ્ઠ [પારાચ્ચિ]

‘પારંચિત’ નામના પ્રાયશ્ચિતને વહન કરનાર

પારંપરિય. વિશેઠ્ઠ [પારમ્પરિક]

પરંપરાએ

પારકંચિ. ત્રિઠ્ઠ [પારકાંચિ]

મોક્ષની ઇચ્છાવાળો

પારગ. વિશેઠ્ઠ [પારગ]

પાર પામનાર, છેડો લેનાર

પારગત. વિશેઠ્ઠ [પારગત]

પાર પામેલ, ઇન્દ્રિયોના વિષયોથી પર, સિદ્ધ

પારગય. વિશેઠ્ઠ [પારગત]

જુઓ પારગત

પારગામિ. વિશેઠ્ઠ [પારગામિન]

જુઓ પારગત

પારઘાડ્ય. પુઠ્ઠ [પારઘાતિક]

પારઘાતિક

પારણ. નઠ્ઠ [પારણ]

તપપૂર્ણ થયા પછી ખાવું તે

પારણગ. નઠ્ઠ [પારણક]

જુઓ ઉપર

પારણગટ્ટ. કૃઠ્ઠ [પારણકાર્થ]

પારણા માટે

પારણય. નઠ્ઠ [પારણક]

જુઓ ‘પારણ’

પારણા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પારણા]

જુઓ ‘પારણ’

પારત્ત. ત્રિઠ્ઠ [પારત્ર]

પરલોક સંબંધિ

પારદારિ. ત્રિઠ્ઠ [પારદારિન]

પરસ્ત્રીલંપટ, વ્યભિચારી

પારદારિય. ત્રિઠ્ઠ [પારદારિક]

જુઓ ઉપર

પારદ્ધ. નઠ્ઠ [પ્રારદ્ધ]

ભાગ્ય, નસીબ, જેનો પ્રારંભ કરાયો હોય તે

પારદ્ધકમ્મ. નઠ્ઠ [પ્રારદ્ધકર્મ્મ]

પૂર્વકૃત્ કર્મનું પરિણામ

પારદ્ધમાણ. કૃઠ્ઠ [પ્રારદ્ધમાણ]

પરાભવ પામતો

પારય. વિશેઁ [પારય]

પારગામી, શક્તિશાળી

પારલોઝય. વિશેઁ [પારલૌકિક]

પરલોક સંબંધિ

પારલોઝયત્ત. ન૦ [પારલૌકિકત્વ]

પરલૌકિકપણું, પરલોક સંબંધિત્વ

પારવિડ. ત્રિં [પારવિદ]

‘પાર’ ને જાણનાર, આદિ-અંત કે મોક્ષને જાણનાર

પારસ. પુઁ [પારસ]

એ નામનો એક અનાર્થ દેશ કે તેનો રહીશ

પારસી. સ્ત્રીં [પારસી]

પારસ નામના અનાર્થ દેશમાં જન્મેલી દાસી

પારાઈ. સ્ત્રીં [દે.]

લોઢાની કોશ

પારાભોય. ત્રિં [પારાયોગ]

સંસારનો પાર પમાડનાર

પારાવય. પુઁ [પારાપત]

પરેવું, કબુતર

પારાસર. પુઁ [પારાશર]

એક જંગલી પશુ, એક ઋષિ

પારાસર-૧. વિં [પારાશર]

એક અન્યતીર્થ સાધુ

પારાસર-૨. વિં [પારાશર]

જુઓ ‘કિસિ પારાસર’

પારિચ્છિ. ત્રિં [પારિક્ષિ]

પરખનાર, પરીક્ષક

પારિગિલાયમાણ. ત્રિં [પરિગ્લાયમાન]

કાયર થતો, અશક્ત બનતો

પારિગ્રહિયા. સ્ત્રીં [પારિગ્રહિકી]

પરિગ્રહને કારણે લાગતી એક ક્રિયા-કર્મબંધ

પારિછેજ્જ. ન૦ [પારિછેદ]

પરીક્ષાથી વેચાતી વસ્તુ

પારિજાણિય. ન૦ [પારિયાનિક]

કીડા નિમિત્તે વપરાતો રથ-વિશેષ

પારિજાતક. પુઁ [પારિજાતક]

એ નામનું દેવોનું એક કલ્પવૃક્ષ

પારિજાતકવન. ન૦ [પારિજાતકવન]

પારિજાતકના વૃક્ષોનું વન

પારિદ્વાવણિયા. સ્ત્રીં [પારિદ્વાપનિકા]

મળ-મૂત્ર આદિના ઉત્સર્ગમાં સમ્યક્ પ્રવૃત્તિ,

પરઠવવાની વિધિનું પાલન કરવું તે, પાંચ

સમિતિમાંની એક સમિતિ

પારિદ્વાવણિયાગાર. ન૦ [પારિદ્વાપનિકાકાર]

પરઠવવાની વિધિના પાલન નિમિત્તે પચ્ચક્રમાણમાં

રખાતો એક અગાર

પારિણામ. ધાં [પરિ+ણમય]

જુઓ ‘પરિણામ’

પારિણાયિમ. પુઁ [પીરણામિક]

દ્રવ્યનું પરિણમવું તે, પરિણામથી નિષ્પન્ન એક ભાવ

પારિણામિયનિષ્પન્ન. ન૦ [પારિણામિકનિષ્પન્ન]

પારિણામિક ભાવથી નિષ્પન્ન-નીપજેલ

પારિણામિયા. સ્ત્રીં [પારિણામિકી]

બુદ્ધિનો એક પ્રકાર, પરિણામને આશ્રિને ઉત્પન્ન થતી

બુદ્ધિ

પારિતાવણિયા. સ્ત્રીં [પારિતાપનિકી]

બીજાને પીડા ઉપજાવવાથી લાગતી ક્રિયા

પારિતાવિય. ત્રિં [પારિતાપનિક]

પરીતાપ કે પીડા ઉપજાવનાર

પારિત્તૃ. કૃં [પારયિતુમ્]

પારણું કરાવવાને

પારિત્તા. કૃં [પારયિત્વા]

પાર પહોંચાડીને

પારિપ્પવ. પુઁ [પારિપ્લવ]

એક જાતનું પક્ષી

પારિય. ત્રિં [પારિત]

પારેલું, સમાપ્ત કરેલું

પારિયલ્લ. ન૦ [દે. પરિવર્ત]

પૈડાનો ઘેરાવો

પારિયાય. પુઁ [પારિજાત]

દેવવૃક્ષ વિશેષ, એક કલ્પવૃક્ષ, એક પુષ્પ-વિશેષ

પારિયાયય. પું [પારિજાતક]

જુઓ ઉપર

પારિયાવણિયા. સ્ત્રીં [પારિતાપનિકી]

જુઓ 'પારિતાવણિયા'

પારિયાસિય. ત્રિં [પારિવાસિત]

પહેલા પહેરનું, ગતદિનનું, વાસી

પારિસાહણિયા. સ્ત્રીં [પારિશાટનિકી]

જમીન ઉપર ઢોળતા ભિક્ષા આપે

પારિહત્થિય. વિશેં [પારિહસ્તિક]

સ્વાભાવથી નિપુણ

પારિહારગ. પું [પારિહારિક]

પરિહાર નામક તપવિશેષ કરનાર, પિંડદોષ પરિહરવા માટે ઉદ્યત

પારિહારિય. પું [પારિહારિક]

જેના ઘરની ગૌચરી સાધુએ તજવી જોઈએ તે સેજાતરીય આદિ, સ્થાપના-કૃત્સિત કુળો

પારિહાસિય. પું [પારિહાસિક]

જૈન સાધુનું એક કુળ

પારિહેરગ. પું [પ્રાતિહાર્યક]

પ્રાતિહાર્ય

પારી. સ્ત્રીં [દે. પારી]

દોહવાનું પાત્ર

પારેત્તપ. કૃં [પારયિતુમ્]

પાર પહોંચવાને પાર પહોંચાડીને

પારેત્તા. કૃં [પારયિત્વા]

પાર પહોંચાડીને

પારેયવ્વ. પું [પારયિત્વ્ય]

પાર પહોંચાડવા યોગ્ય

પારેવૈ. સ્ત્રીં [પારાપતી]

કબૂતરી

પારેવગ. પું [પારાપત]

કબૂતર, એક વૃક્ષ

પારેવત. પું [પારાપત]

કબૂતર

પારેવતગ. પું [પારાપતક]

કબૂતર

પારેવય. પું [પારાપત]

કબૂતર

પારેવયગીવા. સ્ત્રીં [પારાપતગ્રીવા]

કબૂતરની ડોક-ગરદન

પારોવ્વ. વિશેં [પરોક્ષ]

પરોક્ષ-વિષયક

પાલ. ધાં [પાલય]

પાલન કરવું, રક્ષણ કરવું

પાલ. પું [પાલ]

આભૂષણ-વિશેષ, પાલનકર્તા

પાલઅ. વિં [પાલક]

કુંભકારનગરના રાજા દંડ/દંડક નો પાપી મંત્રી, એક વખત ચંધા/ચંધગ દ્વારા વાદમાં હાર્યો. જ્યારે ચંધગ આચાર્ય બન્યા ત્યારે તેને ૫૦૦ સાધુ સહિત ઘાણીમાં પીલી નાખેલ

પાલઅ. વિં [પાલક]

જુઓ 'પાલગ-૨'

પાલહત્તા. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાલંક. નં [પાલંક્ય]

પાલકનું શાક

પાલંબ. પું [પ્રાલમ્બ]

ગળાનું આભૂષણ, લાંબુ

પાલક. વિં [પાલગ]

જુઓ 'પાલઅ-૧'

પાલવ્ક. વિં [પાલક]

જુઓ 'પાલઅ-૧'

પાલવ્કા. સ્ત્રીં [પાલવ્યા]

પાલકનું શાક

પાલગ. પું [પાલક]

રક્ષણકર્તા, સૌધર્મેન્દ્રનો એક આભિયોગિક દેવ, એક દેવવિમાન

પાલગ-૧. વિં [પાલક]

જુઓ 'પાલઅ-૧'

પાલગ-૨. વિં [પાલક]

ઉજ્જેનીનો રાજા, તે રાજા પજોઅ નો પુત્ર અને ગોપાલઅ નો ભાઈ હતો, તેના પુત્રનું નામ અવંતિવદ્ધન અને રજ્જવદ્ધન હતું

પાલગ-૩. વિં [પાલક]

વાસુદેવ કળહ નો એક પુત્ર, જે અભવીનો જીવ હતો

પાલગ-૪. વિં [પાલક]

કાલસોયરિય નો પુત્ર અને અભય કુમારનો મિત્ર

પાલણ. નં [પાલન]

રક્ષણ

પાલણાસુદ્ધ. નં [પાલનાશુદ્ધ]

આચારપાલનમાં શુદ્ધ

પાલય. પું [પાલક]

જુઓ 'પાલગ'

પાલય. ધાં [પાલય]

જુઓ 'પાલ'

પાલયિત્તા. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાલિ. સ્ત્રીં [પાલિ]

તળાવ આદિને ફરતી પાળ

પાલિઅ. પું [પાલિત]

પાળેલું, એક શ્રાવક

પાલિંત. કૃં [પાલયત્]

પાલન કરવું તે

પાલિત. પું [પાલિત]

જુઓ 'પાલિઅ'

પાલિત્ત. વિં [પાદલિપ્ત]

એક આચાર્ય, જ્યારે રાજા મુરંડ ને મસ્તકશૂળ ઉત્પન્ન થયું, બધાં વૈદ્યો નિષ્ફળ ગયા ત્યારે આચાર્ય પાલિત્તે મંત્રશક્તિથી રાજાનું દર્દ મટાડેલ, તેઓ મંત્રસિદ્ધ હતા. તેના ચમત્કારો જાણી રાજાએ તેને કાલજ્ઞાન તથા જોડસકરંડક ની વૃત્તિ લખવા વિનંતી કરેલ. આચાર્યશ્રીનું મૂળ નામ નાગેન્દ્ર હતું, આઠ વર્ષની ઉંમરે તેણે આચાર્ય સંગમસિંહ પાસે દીક્ષા લીધેલી

પાલિત્તગ. વિં [પાદલિપ્તક]

જુઓ 'પાલિત્ત'

પાલિત્તા. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાલિય. પું [પાલિત]

જુઓ 'પાલિઅ'

પાલિય. વિં [પાલિત્ત]

ચંપાનગરીનો એક વણિક તે ભં મહાવીરનો શ્રાવક હતો, સમુદ્રપાલ તેનો પુત્ર હતો

પાલિયત્તય. પું [પારિજાતક]

જુઓ 'પારિજાત'

પાલિયા. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાલિયાણં. કૃં [પાલયિત્વા]

પાલન કરીને

પાલિયાય. પું [પારિજાત]

જુઓ 'પારિજાત'

પાલિયાયકુસુમ. નં [પારિજાતકુસુમ]

પારિજાતતના ફુલ

પાલી. સ્ત્રીં [પાલી]

પાળ, પલ્યોપમ પ્રમાણકાળ-વિભાગ

પાલુકિમિય. પું [અપાનકૃમિકા]

કરમીયા જંતુ વિશેષ

પાલેત્તા. કૃં [પાલયિત્વા]

પલન કરીને

પાલેમાળ. નં [પાલયત્]

પાલન કરવું તે

પાવ. નં [પાપ]

પાપ, અશુભકર્મ, દુષ્ટત્વ, અધર્મ

પાવ. નં [પાપ]

નવતત્ત્વમાંનું એક તત્ત્વ,

પાવ. ધાં [પ્ર+આપ્]

પ્રાપ્ત કરવું, મેળવવું

પાવંસ. વિશેં [પાપીયસ]

પાપી, પાપ કરનાર

પાવક. ન૦ [પાપક]

પાપ, અશુભ કૃત્ય

પાવકમ્મ. ન૦ [પાપકર્મન]

અશુભકર્મ

પાવકમ્મકરણ. ન૦ [પાપકર્મકરણ]

અશુભ કર્મો કરવા

પાવકમ્મકારિ. ત્રિ૦ [પાપકર્મકારિન]

અશુભ કર્મકર્તા

પાવકમ્મતા. સ્ત્રી૦ [પાપકર્મતા]

અશુભકર્મપણું

પાવકમ્મવિરત. પુ૦ [પાપકર્મવિરત]

અશુભ કર્મોથી અટકેલ

પાવકમ્મિ. ત્રિ૦ [પાપકર્મિન]

અશુભકર્મકર્તા

પાપકમ્મોવર્ણસ. પુ૦ [પાપકર્મોપદેશ]

પાપકર્મ કરવાનો ઉપદેશ

પાપકમ્મોવદેસ. પુ૦ [પાપકર્મોપદેશ]

જુઓ ઉપર

પાવકર. ત્રિ૦ [પાપકર]

દુષ્ટકૃત્ય કરનાર

પાવકારિ. ત્રિ૦ [પાપકારિન]

પાપ કરનાર, દુરાચારી

પાવકિરિયા. સ્ત્રી૦ [પાપક્રિયા]

પાપકારી ક્રિયા, અશુભ ક્રિયા

પાવકોવ. પુ૦ [પાપકોપ]

પાપ પ્રકૃતિથી કોપ કરવો તે,

પાવકોવ. પુ૦ [પાપકોપ]

પ્રાણવધનો એક પર્થાય

પાવગ. ન૦ [પાપક]

પાપકર્મ, અશુભકર્મ

પાવગ. પુ૦ [પાવક]

અગ્નિ

પાવજીવિ. ત્રિ૦ [પાપજીવિન]

અશુભ કૃત્યોથી જીવનાર, પાપજીવી

પાવણ. ન૦ [પ્રાપણ]

મેળવવું

પાવણ. ત્રિ૦ [પાવન]

પવિત્ર

પાવણ. ન૦ [પ્લાવન]

પરઠવવું

પાવતર. વિશે૦ [પાપતર]

અતિ પાપ

પાવદિદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [પાપદૃષ્ટિ]

પાપદ્રષ્ટિવાળો, છિદ્રગવેષી

પાવધમ્મ. પુ૦ [પાપધર્મ]

સાવધકાર્ય

પાવપઓગ. પુ૦ [પાપપ્રયોગ]

પાપપ્રયોગ

પાવપરિવ્ધેવિ. ત્રિ૦ [પાપપરિક્ષેપિન]

પાપનો તિરસ્કાર કરનાર

પાવફલવિવાગ. પુ૦ [પાપફલવિપાક]

વિપાક સૂત્રનો દુઃખવિપાક રૂપ એક વિભાગ

પાવમઙ્ગ. સ્ત્રી૦ [પાપમતિ]

પાપ-મતિ

પાવમતિ. સ્ત્રી૦ [પાપમતિ]

પાપ-મતિ

પાવમુલ્લ. પુ૦ [પાપમોક્ષ]

પાપથી મુક્ત થવું તે

પાવય. ત્રિ૦ [પાપક]

પાપરૂપ, નિન્દ, અપયશવાળો

પાવય. ધા૦ [પ્રાપય]

પ્રાપ્ત કરવું, પામવું

પાવય. પુ૦ [પાવક]

જુઓ 'પાવગ'

પાવયણ. ન૦ [પ્રવચન]

આગમ, સિદ્ધાંત, શાસન

પાવયણિ. ત્રિ૦ [પ્રાવચનિન]

સિદ્ધાંતનો જાણકાર,

પાવયણિ. ત્રિ૦ [પ્રાવચનિન]

સિદ્ધાંત પ્રતિપાદક ગણધરાદિ

પાવયણિય. ત્રિં [પ્રાવચનિક]

આગમવેત્તા, સિદ્ધાંતજ્ઞ

પાવરયરિક્ક. ત્રિં [પાપરજરિક્ત]

પાપરજને ખાલી કરનાર

પાવરુઙ્. સ્ત્રીં [પાપરુચિ]

પાપ-રુચિ

પાવલોગય. પું [પાપલોકક]

નરક આદિમાં દુર્ગતિ

પાવલોભ. પું [પાપલોભ]

પ્રાણવધનો એક પર્વાય

પાવવદ્ઢળ. ત્રિં [પાપવર્ધન]

પાપનો હેતુ, પાપ વધારનાર

પાવવલ્લી. સ્ત્રીં [પાવકવલ્લી]

એક વેલ

પાવસઁળ. પું [પાપશકુન]

શિકારી પક્ષી

પાવસમળ. પું [પાપશ્રમળ]

દોષી-સાધુ

પાવસમળિજ્જ. નં [પાપશ્રમળીય]

‘ઉત્તરજ્ઞયણ’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

પાવસિયાલગ. પું [પાપશ્ર્ચગાલક]

પાપીશીયાળ

પાવસિયાલય. પું [પાપશ્ર્ચગાલક]

જુઓ ઉપર

પાપસુત. નં [પાપસૂત્ર]

પાખંડીના શાસ્ત્ર

પાવસુમિળ. પું [પાપસ્વમ્]

દુષ્ટ સ્વપ્ન

પાવસુયજ્ઞયળ. નં [પાપશ્રુતાધ્યયન]

પાપશ્રુતનામક એક અધ્યયન

પાવસુયપસંગ. નં [પાપશ્રુતપ્રસંગ]

પાપશ્રુત પાખંડી શાસ્ત્રોની આસક્તિ

પાવા. સ્ત્રીં [પાવા]

એક નગરી, પાપીણી સ્ત્રી

પાવાઙ્. ત્રિં [પ્રવાદિન્]

વાદી, વાદ કરનાર

પાવાઙ્. પું [પ્રવાદિક]

દાર્શનિક, મર્યાદાપૂર્વક બોલવાના આચારવાળો, શ્રેષ્ઠ

પાવાઁય. ત્રિં [પ્રવાદુક]

વાદ કરનાર, વાદી

પાવાળુમોયળ. નં [પાપાનુમોદન]

પાપની અનુમોદના

પાવાદુય. ત્રિં [પ્રવાદુક]

જુઓ ‘પાવાઁય’

પાવાભિગમ. પું [પાપાભિગમ]

પાપજ ઉપાદેય છે તેવો અભિગમ

પાવાર. પું [પ્રવાર]

વસ્ત્ર વિશેષ, દુપટ્ટો

પાવારક. પું [પ્રવારક]

આચ્છાદક, વસ્ત્રવિશેષ

પાવિઁળ. કૃં [પ્રાપિતુમ્]

પ્રાપ્ત કરવા માટે

પાવિત્તા. કૃં [પ્રાપ્ય]

મેળવીને, પ્રાપ્ત કરીને

પાવિય. કૃં [પ્રાપ્ય]

જુઓ ઉપર

પાવિય. ત્રિં [પ્રાપ્ત]

પ્રાપ્ત કરાયેલ

પાવિય. ત્રિં [પ્રાપ્ત]

મેળવેલ

પાવિય. ત્રિં [પ્રાપિક]

મેળવનાર

પાવિયંત. કૃં [પ્રાપ્યમાળ]

મેળવતો, પ્રાપ્ત કરતો

પાવિયા. સ્ત્રીં [પાતિકા]

પડનારી

પાવિયા. સ્ત્રીં [પાપિકા]

પાપા ચરણવાળી સ્ત્રી

પાવેઁ. કૃં [પ્રાપયિતુમ્]

મેળવવા માટે

પાવેજ્જ. કૃં [પ્રાપ્ય]

મેળવીને

પાવેજ્જમાળ. કૃં [પ્રાપ્યમાળ]

મેળવતો

પાવેસ. ત્રિં [પ્રાવેશ્ય]

રાજસભાદિમાં પહેરવા યોગ્ય વસ્ત્રો

પાવોવગ. ત્રિં [પાપોવગ]

પાપને અનુસરનાર

પાસ. પું [પાર્શ્વ]

પાસે, પડખે, પડખું, પાર્શ્વ-નામે એક તીર્થંકર

પાસ. પું [પાશ]

પાસલો, બંધન, શાસ્ત્રવિશેષ

પાસ. પું [પાસ]

એક મ્લેચ્છ જાતિ મનુષ્ય

પાસ. ધાં [દૃશ]

જોવું

પાસ. કૃં [પશ્યત્]

જોતો

પાસ. વિં [પાર્શ્વ]

ભરતક્ષેત્રની આ ચોવીસીના તેવીસમાં તીર્થંકર,
વારાણસીના રાજા અસ્સસેન અને રાણી વામા ના પુત્ર.
તેણે રાજકુમાર અવસ્થામાં લાકડું ચીરાવી સર્પ
બચાવ્યાની વાત પ્રસિદ્ધ છે. તેના દેહનો વર્ણ લીલો
હતો, ૩૦૦ પુરુષો સાથે દીક્ષા લીધી. તેઓને આઠ ગણ,
આઠ ગણધર હતા. ૧૦૦ વર્ષ આયુ પાળી મોક્ષે ગયા

પાસઅ. ત્રિં [પશ્યક]

જોનાર

પાસઓ. અં [પાર્શ્વત્સ]

બંને પડખેથી

પાસઓઅંતગય. પું [પાર્શ્વત્સઅન્તગત]

પડખેથી નીકટ ગયેલ

પાસંત. કૃં [પશ્યત્]

જોતો

પાસંડ. પું [પાષણ્ડ]

પાખંડ, મિથ્યાદર્શન, પાખંડી, નાસ્તિક

પાસંડત્થ. પું [પાષણ્ડત્થ]

પાખંડી, ક્રમતિ

પાસંડધમ્મ. પું [પાષણ્ડધર્મન્]

પાખંડીના આચાર - વિચાર

પાસંડબહુલ. ત્રિં [પાષણ્ડબહુલ]

જ્યાં ઘણાં પાખંડી હોય તે

પાસંડિ. ત્રિં [પાષણ્ડિન]

ખોટો મત ચલાવનાર

પાસગ. પું [પશ્યક]

જોનાર, સર્વજ્ઞ

પાસગ. પું [પાશક]

ફાંસી, ફાંસો

પાસગાહ. પું [પાશગ્રાહ]

'પાશલ' નામક શસ્ત્રધારી

પાસઠ્ઠિય. ત્રિં [પાર્શ્વસ્થિત]

પાસે રહેલ

પાસણ. નં [દર્શન]

દર્શન, જોવું

પાસણયા. સ્ત્રીં [દર્શન]

જોવું તે

પાસણયાપદ. નં [દર્શનપદ]

પન્નવણા- સૂત્રનું ત્રીશમું પદ, દર્શન-પદ

પાસણિય. પું [પ્રાશ્નિક]

શુભાશુભ પ્રશ્નોનું ફળકથન

પાસતો. અં [પાર્શ્વત્સ]

પડખેથી નીકટ ગયેલ

પાસત્થ. વિશેં [પાર્શ્વસ્થ]

પાસત્થો, આચારભ્રષ્ટ, સાધુપણાથી પતિત

પાસત્થયા. સ્ત્રીં [પાર્શ્વસ્થતા]

પાસત્થા-પણું

પાસત્થવિહારિ. ત્રિં [પાર્શ્વસ્થવિહારિન્]

ચારિત્ર કે આચારભ્રષ્ટ થવાય તેવું અનુષ્ઠાન કે વર્તન
કરનાર

પાસત્થા. વિશેં [પાર્શ્વસ્થ]

જુઓ 'પાસત્થ'

પાસત્થાઇ. પું [પાર્શ્વસ્થાદિ]

પાસત્થા-કુશીળ સંસકૃત વગેરે સાધુ

પાસપાણિ. વિશેં [પાશપાણિ]

જેના હાથમાં પાસલો-અંકુશ છે તે

પાસમાળ. કૃં [પશ્યત્]

દેખાતો, જોતો

પાસમૂલ. નં [પાર્શ્વમૂલ]

પડખાની નજીક

પાસય. પું [પશ્યક]

જોનાર, સર્વજ્ઞ

પાસય. પું [પાર્શ્વક]

પડખાં

પાસયા. કૃં [પશ્યત્]

જોતો, દેખતો

પાસરોમ. નં [પાસરોમન્]

પડખાના વાળ

પાસલ્લય. પું [પાર્શ્વક]

પડખા

પાસવળ. નં [પ્રસવળ]

લઘુનીતિ, માતૃ

પાસવળણિરોહ. પું [પ્રસવળણિરોધ]

મૂત્રને રોકીને રાખવું કે અટકાવવું તે

પાસવળત્ત. નં [પ્રસવળત્વ]

મૂત્રપણું

પાસવળભૂમિ. સ્ત્રીં [પ્રસવળમૂમિ]

મૂત્ર ત્યાગ કે મૂત્ર-પરઠવવાનું સ્થાન

પાસવળમત્તય. નં [પ્રસવળામત્રક]

મૂત્ર કરવા માટેનું પાત્ર

પાસવળાપદ્. નં [પશ્યતાપદ]

પન્નાવણા સૂત્રનું એક પદ

પાસસૂલ. નં [પાર્શ્વશૂલ]

પડખાનું શૂળ

પાસહસ્થ. પું [પાશહસ્ત]

જેના હાથમાં પાશ-અંકુશ રહેલ છે તે

પાસાઇય. ત્રિં [પ્રાસાદિક]

મનને પ્રસન્ન કરનાર

પાસાઈય. ત્રિં [પ્રાસાદીય]

પ્રસન્ન કરાવેલ

પાસાળ. પું [પાષાળ]

પથર એક વનસ્પતિ

પાસાદ. પું [પ્રાસાદ]

હવેલી, મહેલ

પાસાદવર્ડેસગ. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

એક દેવ વિમાન, દેવતાને રહેવાનો આવાસ

પાસાદવર્ડેસય. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

જુઓ ઉપર

પાસાદચ્છાયા. સ્ત્રીં [પ્રાસાદછાયા]

એક છાયા વિશેષ

પાસાદસંઠિત. નં [પ્રાસાદસંસ્થિત]

પ્રાસાદ આકારે રહેલ

પાસાદિય. ત્રિં [પ્રાસાદિક]

જુઓ 'પાસાઇય'

પાસાદીય. ત્રિં [પ્રાસાદીય]

જુઓ 'પાસાઈય'

પાસામિય. પું [પાસામિક]

એ નામનો એક યક્ષ

પાસાય. પું [પ્રાસાદ]

મહેલ, ભવન, હવેલી

પાસાય. વિશેં [પ્રાસાદ]

સુંદર

પાસાયવર્ડેસય. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

દેવતાને રહેવાનો મહેલ

પાસાયવર્ડેસક. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

જુઓ ઉપર

પાસાયવર્ડેસગ. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

જુઓ ઉપર

પાસાયવર્ડેસત. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

જુઓ ઉપર

પાસાયવર્ડેસય. પું [પ્રાસાદાવંતસક]

જુઓ ઉપર

પાસાવચ્ચિજ્જ. પુઠ્ઠ [પાર્શ્વપત્તીય]
પર્થનાથ પ્રભુના સંતાનીય શ્રાવકાદિ

પાસાવચ્ચેજ્જ. પુઠ્ઠ [પાર્શ્વપત્તીય]
જુઓ ઉપર

પાસિં. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોવા માટે

પાસિઝકામ. નઠ્ઠ [દ્રુમ્કામ]
જોવાની ઇચ્છા

પાસિઝુણ. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસિં. નઠ્ઠ [પાર્શ્વ]
પડખાં

પાસિત્ત. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોવા માટે

પાસિત્તા. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસિત્તાણં. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસિત્તુ. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસિમ. ત્રિઠ્ઠ [પશ્યક]
જોનાર

પાસિય. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસિય. ત્રિઠ્ઠ [પાશિત]
ભયના સ્થાનો

પાસિય. પુઠ્ઠ [દે.]
મગફળી, ફળ વિશેષ

પાસિય. પુઠ્ઠ [પાશિક]
ફંદામાં ફસાવનાર

પાસિયવ્વ. ત્રિઠ્ઠ [દ્રુમ્વ્ય]
જોવાલાયક

પાસિયવ્વય. ત્રિઠ્ઠ [દ્રુમ્વ્યય]
જોવાલાયક

પાસિલ્લ. ત્રિઠ્ઠ [પાર્શ્વિક]

પાસે રહેનાર

પાસિલ્લય. ત્રિઠ્ઠ [પાર્શ્વિક]
પાસેનું, પડખાભેર સુનાર

પાસુત્ત. ત્રિઠ્ઠ [પ્રસુત્ત]
સુતેલો, ઉંઘી ગયેલો

પાસેત્ત. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોવા માટે

પાસેત્તા. કૃઠ્ઠ [દ્રુમ્]
જોઈને

પાસેલ્લગ. ત્રિઠ્ઠ [પાર્શ્વિક]
પડકાભર સુનાર

પાહણા. સ્ત્રીઠ્ઠ [ઉપાનહ]
પગરખાં, જોડા

પાહણયા. વિશેઠ્ઠ [પ્રાધાન્ય]
મુખ્યતા, મુખ્યપણું

પાહન્ન. નઠ્ઠ [પ્રાધાન્ય]
જુઓ ઉપર

પાહર. ધાઠ્ઠ [પ્ર+આ+હ]
પ્રકર્ષથી લાવવું

પાહાણ. પુઠ્ઠ [પાષાણ]
પથ્થર એક વનસ્પતિ

પાહુડ. પુઠ્ઠ [પ્રાભૂત]
અધ્યયન-શતકની જેમ એક પ્રકરણ, અધ્યાય,
પરિચ્છેદ, ઉપહાર, ભેટ, કલેશ, ક્રોધ, દ્રષ્ટિવાદના
પૂર્વનો એક વિભાગ

પાહુડત્થ. ત્રિઠ્ઠ [પ્રાભૂતસ્થ]
'પ્રાભૂત' માં રહેલ

પાહુડપાહુડ. નઠ્ઠ [પ્રાભૂતપ્રાભૂત]
પ્રકરણમાં પેટા પ્રકરણ, પ્રાભૂતપ્રાભૂતનું જ્ઞાન,

પાહુડપાહુડ. નઠ્ઠ [પ્રાભૂતપ્રાભૂત]
શ્રુત જ્ઞાનનો એક ભેદ-વિશેષ

પાહુડપાહુડિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રાભૂતપ્રાભૂતિકા]
દ્રષ્ટિવાદનું એક પ્રકરણ-વિશેષ

પાહુડસીલત્તા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પ્રાભૂતશીલતા]
કલેસ કરવાનો સ્વભાવ, કંકાસપ્રિયતા

પાહુડિભક્ત. ન૦ [પ્રાભૃતિભક્ત]

પાહુડી ભોજન, ભિક્ષાનો એક દોષ લાગે તેવું ભોજન

પાહુડિય. ન૦ [પ્રાભૃતિક]

નાનો અધ્યાય, પ્રાભૃત નામનો એક દોષ

પાહુડિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાભૃતિકા]

ઉપહાર, ભેટ, નાનો અધ્યાય

પાહુડિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાભૃતિકા]

સાધુને પ્રાહુણ માની બક્ષીસ રૂપે આહારાદિ આપવાથી લાગતો દોષ

પાહુડિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રાભૃતિકા]

નાનો અધ્યાય

પાહુણ. પુ૦ [પ્રાધૂર્ણ]

મહેમાન, અતિથિ

પાહુણગ. પુ૦ [પ્રાધૂર્ણક]

જુઓ ઉપર

પાહુણગભક્ત. ન૦ [પ્રાધૂર્ણકભક્ત]

મહેમાન માટે બનાવેલ ભોજન

પાહુણભક્ત. ન૦ [પ્રાધૂર્ણકભક્ત]

જુઓ ઉપર

પાહુણય. પુ૦ [પ્રાધૂર્ણક]

જુઓ 'પાહુણ'

પાહુણાભક્ત. ન૦ [પ્રાધૂર્ણકભક્ત]

જુઓ 'પાહુણભક્ત'

પાહુણિજ્ઞ. ત્રિ૦ [પ્રાહ્ણનીય]

પ્રકર્ષે કરી આહ્વાન કરવા યોગ્ય

પાહુણિય. ન૦ [પ્રાહુત]

પ્રકર્ષે કરી બોલાવાયેલ

પાહુણિય. પુ૦ [પ્રાધુનિક]

ચોર્યાશી મહાગ્રંથમાંનો છઠ્ઠો મહાગ્રંથ

પાહુય. ન૦ [પ્રાભૃત]

જુઓ 'પાહુડ'

પાહેય. પુ૦ [પાથેય]

ભાથું, મુસાફરીમાં સાથે લઈ જવાયેલ ખાદ્ય સામગ્રી

પાહેણગ. ન૦ [પ્રહેણક]

લાડુ વગેરેનું લ્હાણું

પિ. અ૦ [અપિ]

પણ, તુરંત, સંભાવના

પિઅ. ધા૦ [પા]

પીવું, પાન કરવું

પિઅદંસણ. વિશે૦ [પ્રિયદર્શન]

જેનું દર્શન પ્રિય છે તે

પિઅર. પુ૦ [પિતૃ]

પિતા, બાપા, પિતૃ દેવતા, આશ્લેષ નક્ષત્રને સ્વામી

પિઙ. પુ૦ [પિતૃ]

જુઓ ઉપર

પિઙ. સ્ત્રી૦ [પ્રીતિ]

પ્રીતિ, અનુરાગ

પિઙદેવયા. સ્ત્રી૦ [પિતૃદેવતા]

આશ્લેષ નક્ષત્રનો સ્વામી

પિઙપજ્ઞય. પુ૦ [પિતૃપ્રાર્યક]

પૂર્વજો, બાપદાદા, વડવા

પિઙ. પુ૦ [પિતૃ]

પિતા, બાપ

પિઙઅંગ. ન૦ [પિતૃઅંગ]

પિતાના અંગ હાડકાં, મજ્જા અને દાઢી-મુંછ-રોમ

પિઙદત્ત. વિ૦ [પિતૃદત્ત]

શ્રાવસ્તીનો એક ગાથાપતિ, તેની પત્ની સિરિભદ્રા હતી

પિઙપજ્ઞય. પુ૦ [પિતૃપ્રાર્યક]

જુઓ 'પિઙપજ્ઞય'

પિઙપજ્ઞયાગ. પુ૦ [પિતૃપ્રાર્યક]

જુઓ ઉપર

પિઙમંદ. પુ૦ [પિતૃમન્દ]

લીંબડાનું ઝાડ

પિઙવન. ન૦ [પિતૃવન]

સ્મશાન

પિઙસુવક. ન૦ [પિતૃશુક્ર]

પિતાનું વીર્ય

પિઙસેનકળહ. વિ૦ [પિતૃષેનકળ્ણ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી પિઙસેનકળ્ણા નો પુત્ર, રાજા

ચેડગ સાથે યુદ્ધમાં હણાઈને નરકે ગયો

પિડસેનકળહા. વિં [પિતૃષેનકૃષ્ણા]

રાજા સેણિઅ ની પત્ની. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી,
વિવિધ તપો કર્યા. અનશન કરી મોક્ષે ગયા

પિડસ્સિયપડય. પું [પિતૃષ્વસુપતિક]

કુવા, પિતાની બહેનનો પતિ

પિડસ્સિયા. સ્ત્રીં [પિતૃષ્વસૃ]

ફોઈ, પિતાની બહેન

પિંકાર. પું [અપિકાર]

અપિ- શબ્દ

પિંખોલમાપણ. કૃં [પ્રેઙ્ખોલમાન]

ઝુલતો

પિંગ. પું [પિંગ્લ]

ચાતક પક્ષી, વર્ણ વિશેષ

પિંગલ. પું [પિંગ્લ]

પીળો રંગ, કપિલ રંગ, પિંગલ નામનો ગ્રહ, પિંગલ
શ્રાવક, જીવવિશેષ

પિંગલઅ-૧. વિં [પિંગ્લઅ]

ભં મહાવીરના એક સાધુ જેણે ચંદ્રા પરિવ્રાજકને
કેટલાંક પ્રશ્નો પૂછેલ, જેને ચંદ્રા ઉત્તર આપી ન શક્યા

પિંગલઅ-૨. વિં [પિંગ્લઅ]

એક તાપસ, તે તેની જ સૂચનાનો ભોગ બનેલ

પિંગલવ્વ. ત્રિં [પિંગ્લાક્ષ]

માંજરી આંખવાળું એક પક્ષી

પિંગલવ્વગ. ત્રિં [પિંગ્લાક્ષગ]

જુઓ ઉપર

પિંગલગ. પું [પિંગ્લગ]

ચક્રવર્તીના નવ નિધાનમાંનું એક કેજેમાં સર્વ પ્રકારના
આભુષણોનો સમાવેશ થાય છે, રાહુના પુરુષોનો એક
ભેદ

પિંગલય. પું [પિંગ્લય]

જુઓ ઉપર

પિંગલા. વિં [પિંગ્લા]

ચક્રવર્તી બંધદત્ત ની એક પત્ની (રાણી)

પિંગલાયણ. નં [પિંગ્લાયણ]

એક ગોત્ર, મધા નક્ષત્રનું ગોત્ર

પિંગલાયણ. નં [પિંગ્લાયણ]

કૌત્યગોત્રની એક શાખા, તે ગોત્રીય પુરુષ,

પિંગાયણ. નં [પિંગ્લાયણ]

જુઓ ઉપર

પિંગુલ. પું [પિંગ્લુ]

પક્ષી વિશેષ

પિંછ. નં [પિંછ]

પાંખ, પીંછું, પુંછડું

પિંછિ. સ્ત્રીં [પિંછિન્]

પાંખ કે પીંછા વાળો

પિંજણ. નં [પિંજ્જન]

પીંજવું

પિંજર. પું [પિંજ્જર]

પીતરક્તવર્ણ-લાલપીળા રંગવાળું

પિંડ. પું [પિંડ]

પિંડ, ખોરાક, મોદકાદિ આહાર, શરીર, કોળીયો

પિંડ. પું [પિંડ]

વનસ્પતિવિશેષ, કંદની જાતિ

પિંડઅ. પું [પિંડઅ]

ઘણો કાદવ-કીચડ, સંગ્રહ, સમુદાય

પિંડગુલા. સ્ત્રીં [પિંડગુડ]

કઠણ ગોળ

પિંડણ. નં [પિંડન]

ખાંડ વગેરે - ખાદ્યપદાર્થો

પિંડત્થગ. પું [પિંડાર્થ]

પીંડ-ભોજનાર્થે

પિંડનિજ્જુત્તી. સ્ત્રીં [પિંડનિર્યુક્તિ]

એક (મૂલ) આગમ સૂત્ર- જેમાં ગૌચરીના ગુણદોષ-
વિધિ આદિ વિધાન છે

પિંડનિયર. પું [પિંડનિકર]

પિંડનો જથ્થો, પિતૃપિંડ, શ્રાદ્ધનું ભોજન

પિંડપાત. પું [પિંડપાત]

ભિક્ષા, ગૌચરી

પિંડપાય. પું [પિંડપાત]

જુઓ ઉપર

પિંડય. પુ. [પિંડક]

જુઓ 'પિંડ'

પિંડલગ. ન. [પિંડલક]

પટલક, પુષ્પરાખવાનું ભાજન

પિંડવદ્ધન. ન. [પિંડવર્ધન]

ભોજનની વૃદ્ધિ

પિંડવાય. પુ. [પિંડપાત]

ભીક્ષા, ગૌચરી

પિંડવાયદ્ય. ત્રિ. [પિંડપાતસ્થક]

ગૌચરી કે ભીક્ષાર્થે રહેલ

પિંડવિસોહી. સ્ત્રી. [પિંડવિશુદ્ધિ]

આહાર શુદ્ધિ

પિંડહલિદ્વા. સ્ત્રી. [પિંડહારિદ્વા]

પિંડરૂપ હળદર

પિંડાસિ. ત્રિ. [પિંડાશિન્]

પિંડ - ખાનાર

પિંડિ. સ્ત્રી. [પિંડી]

કકડો, ઝુમખો

પિંડિંત. કૃ. [પિંડયત્]

એકઠું કરવું તે

પિંડિંત. ત્રિ. [પિંડિંત]

સંયત કરેલું, એકઠું કરેલું

પિંડિમ. ત્રિ. [પિંડિમ]

પિંડ-જથ્થારૂપ

પિંડિય. ત્રિ. [પિંડિય]

જુઓ 'પિંડિત'

પિંડિયત્. પુ. [પિંડિયાર્થ]

સામાન્ય અર્થ

પિંડિયસિર. પુ. [પિંડિયશિરસ]

પિંડરૂપ મસ્તક

પિંડિયા. સ્ત્રી. [પિંડિકા]

પિંડ, વર્તુળાકાર વસ્તુ

પિંડેસણા. સ્ત્રી. [પિંડૈષણા]

આચાર-સૂત્રનું એક અધ્યયન,

પિંડેસણા. સ્ત્રી. [પિંડૈષણા]

આહારની એષણા-શુદ્ધિનું અવલોકન

પિંડોગહ. પુ. [પિંડાવગ્રહ]

ભિક્ષા વિષયક અનુજ્ઞા

પિંડોલગ. ત્રિ. [પિંડોલક]

ભિક્ષા વૃત્તિથી જીવનાર, ભિક્ષુક

પિંડોલય. પુ. [પિંડાવલગ]

જુઓ ઉપર

પિંસુઅ. પુ. [પિન્શુક]

યાંચડ

પિવ્ક. વિશે. [પવ્ક]

પાકેલ

પિવ્કમંસી. સ્ત્રી. [પવ્કમાસી]

સંસ્કારીત ગંધદ્રવ્ય વિશેષ

પિવ્કુર. પુ. [દે.]

એક મ્લેચ્છ જાતિ મનુષ્ય

પિચ્વા. કૃ. [પીત્વા]

પીને, પાન કરીને

પિચ્વા. કૃ. [પ્રેત્ય]

પરલોકમાં જઈને

પિચ્છ. ન. [પિચ્છ]

પિછું, પાંખ, મોરપીંછી

પિચ્છ. ધા. [પ્ર+ઈક્ષ]

જોવું

પિચ્છજ્ઞય. પુ. [પિચ્છધ્વજ]

પીંછાની ધજા

પિચ્છણધરગ. ન. [પ્રેક્ષણગૃહક]

પ્રેક્ષકોને બેસવાનું સ્થાન-વિશેષ

પિચ્છણિજ્જ. વિશે. [પ્રેક્ષણીય]

જોવાલાયક

પિચ્છમાલિયા. સ્ત્રી. [પિચ્છમાલિકા]

પીંછાની માળા

પિચ્છય. પુ. [પિચ્છક]

પાંક, પક્ષી

પિચ્છાઘરમંડવ. ન. [પ્રેક્ષાગૃહમંડપ]

પ્રેક્ષકોને બેસવાનો મંડપ

પિચ્છિ. પુ. [પિચ્છિન્]

મોર પીંછી ધારક એવો એક અન્યતીર્થિક વર્ગ,
પીંછાવાળું

પિજ્જ. પુ. [પ્રેયસ્]

પ્રેમ, સ્નેહ

પિજ્જેમાણ. કૃ. [પાયયન્ત]

પીવડાવતો

પિટ્ટ. ન. [પિષ્ટ]

લોટ, પીસેલી વસ્તુ

પિટ્ટ. ધા. [પિટ્ટ]

પીડવું, દુઃખ દેવું

પિટ્ટણ. ન. [પિટ્ટન]

પીટવું, મારવું તે

પિટ્ટણયા. સ્ત્રી. [પિટ્ટન]

પિટવાપણું, નિષ્કૃતતા

પિટ્ટાવળયા. સ્ત્રી. [પિટ્ટન]

બીજા પાસે પીટાવવો

પિટ્ટ. પુ. [પિષ્ટ]

લોટ, પીસેલી વસ્તુ

પિટ્ટ. ન. [પૃષ્ઠ]

પૃષ્ઠ, પીઠ, પુંઠ

પિટ્ટ. વિશે. [સ્પૃષ્ઠ]

સ્પર્શેલ

પિટ્ટુ. અ. [પૃષ્ઠતસ્]

પીઠને આશ્રિને

પિટ્ટુઓ. અ. [પૃષ્ઠતસ્]

જુઓ ઉપર

પિટ્ટુઓડઘ્ગા. સ્ત્રી. [પૃષ્ઠતડઘ્ગા]

પીઠ તરફની છાયાવાળા

પિટ્ટંત. ન. [પૃષ્ઠાન્ત]

અપાન દ્વાર, મળદ્વાર

પિટ્ટંતર. ન. [પૃષ્ઠાન્તર]

પૃષ્ઠ-અંતર

પિટ્ટકરંડગ. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

બરડાનું હાડકું

પિટ્ટો. અ. [પૃષ્ઠતસ્]

પીઠ પાછળ, પીઠને આશ્રિને

પિટ્ટપચળગ. ન. [પિષ્ટપચનક]

લોટ પકવવો તે

પિટ્ટિ. ન. [પૃષ્ઠિ]

વાંસનો ભાગ

પિટ્ટિકરંડક. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

પાંસળી

પિટ્ટિકરંડગ. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

પાંસળી

પિટ્ટિકરંડય. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

પાંસળી

પિટ્ટિકરંડુક. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

પાંસળી

પિટ્ટિકરંડુય. પુ. [પૃષ્ઠકરંડક]

પાંસળી

પિટ્ટિટ્ટિય. ન. [પૃષ્ઠસ્થિત]

પાછળ રહેલ

પિટ્ટિમ. વિશે. [પૃષ્ઠિમત્]

પૃષ્ઠયુક્ત

પિટ્ટિમંસ. ત્રિ. [પૃષ્ઠમાંસ]

પૃષ્ઠનું માંસ, બીજાની નિંદા કરવી તે

પિટ્ટિમંસિય. ત્રિ. [પૃષ્ઠિમાંસિક]

પારકી નિંદા કરનાર

પિટ્ટિમાઇઅ. વિ. [પૃષ્ઠિમાત્રક]

વાણિજ્યગ્રામની ભદ્રા સાર્થવાહિનો પુત્ર. ભ. મહાવીર

પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ સર્વાર્થસિદ્ધ ગયા

પિટ્ટિય. ન. [પૃષ્ઠિક]

પૃષ્ઠ સંબંધિ

પિટ્ટિવડેંસિયા. સ્ત્રી. [પૃષ્ઠવંતસિકી]

કાવડ, ખાંધ ઉપર બેસાડીને ફરવું તે

પિટ્ટીય. ન. [પૃષ્ઠ]

વાંસાનો ભાગ

પિટગ. પુ. [પિટક]

પેટી, મંજુષા, કરંડીયો

પિડય. પું [પિટક]

જુઓ ઉપર

પિડય. નં [પિટક]

પંક્તિ, બે ચંદ્ર તથા બે સૂર્યનું જોડલું

પિટ્ટ. ધાં [પીડય]

પીડા પહોંચાડવી

પિઠર. નં [પિઠર]

હાંડલી, તપેલી

પિઠર. વિં [પિથર]

કંપિલપુરનો રાજા, તેની પત્નીનું નામ જસવઈ હતું,
ગાગલિ તેનો પુત્ર હતો

પિણદ્ધ. ત્રિં [પિનદ્ધ]

ઢાંકેલું, પહેરેલું

પિણદ્ધ. ધાં [પિ+નહ]

ધારણ કરવું, પહેરવું

પિણદ્ધંત. નં [પિનહ્યત]

ધારણ કરવું તે

પિણદ્ધય. ત્રિં [પિનદ્ધક]

ધારણ કરનાર

પિણદ્ધાવ. ધાં [પિ+નાહા]

ધારણ કરાવવું

પિણદ્ધાવિત્તા. કૃં [પિનાહય]

ધારણ કરાવીને

પિણદ્ધેત્તા. કૃં [પિનહ્ય]

ધારણ કરીને

પિણય. નં [પીનક]

એક સંસ્થાન જે આઠમના ચંદ્ર જેવું ગોળ હોય છે

પિણિદ્ધ. ત્રિં [પિનદ્ધ]

ઢાંકેલું, પહેરેલું

પિણિદ્ધ. ધાં [પિ+નહ]

ઢાંકવું, પહેરવું

પિણિદ્ધત્તપ્. કૃં [પિનદ્ધુમ્]

ઢાંકવા માટે

પિણિદ્ધેત્તાન. કૃં [પિનહ્ય]

જુઓ 'પિણદ્ધેત્તા'

પિણિધા. ધાં [પિ+નિ+ધા]

ધારણ કરવું તે

પિણ્ણાગ. પું [પિણ્યાક]

ગંધદ્રવ્ય વિશેષ, તલ વગેરેનો ખોળ

પિણ્ણાગપિઙ્ડિયા. સ્ત્રીં [પિણ્યાકપિઙ્ડિકા]

ગંધદ્રવ્યની પિષ્ટી

પિણ્ણાગપિંડી. સ્ત્રીં [પિણ્યાકપિંડી]

જુઓ ઉપર

પિણ્ણાય. પું [પિણ્યાક]

જુઓ 'પિણ્ણાગ'

પિત. પું [પિત્]

પિતા, બાપા, મધ્યા નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા

પિતપિંડ. પું [પિત્પિંડ]

પિતૃને પિંડ દેવાની ક્રિયા

પિતર. પું [પિત્]

જુઓ ઉપર

પિતિ. પું [પિત્]

જુઓ 'પિત્'

પિતિત્ત. નં [પિત્ત્વ]

પિતાપણું, પિતૃપણું

પિતિપિંડ. પું [પિત્પિંડ]

પિતૃને પિંડ દેવાની ક્રિયા

પિતિપિંડનિવેદન. નં [પિત્પિંડનિવેદન]

પિતૃપિંડ સંબંધિ નિવેદન કરવું તે

પિતિયંગ. નં [પિત્ર્યંગ]

જુઓ 'પિત્ર્યંગ'

પિતુ. પું [પિત્]

જુઓ 'પિત્'

પિત્ત. પું [પિત્ત]

પિત, શરીરની એક પ્રકારની પીળી ધાતુ

પિત્તજર. પું [પિત્તજ્વર]

પિત્તનો તાવ

પિત્તજ્જર. પું [પિત્તજ્વર] જુઓ ઉપર

પિત્તત. નં [પિત્તત્વ]

પિત્તપણું

પિત્તમુચ્છા. સ્ત્રી૦ [પિત્તમુચ્છા]

પિત્તજન્ય મૂર્ચ્છા

પિત્તાસવ. પુ૦ [પિત્તાશ્રવ]

પિત્તનું ઝરવું તે

પિત્તિજ્જ. પુ૦ [પિત્તિજ્જ]

કાકો

પિત્તિય. પુ૦ [પિત્તિય]

કાકો

પિત્તિય. પુ૦ [પૈતિક]

પિત્તની વ્યાધી

પિધા. ધા૦ [પિ+ધાઞ્]

ઢાંકવું, પહેરવું

પિધાણ. ન૦ [પિધાણ]

ઢાંકણ, ઢાંકવું તે

પિનદ્ધ. ન૦ [પિનદ્ધ]

ઢાંકેલું, પહેરેલું

પિપીલિકા. સ્ત્રી૦ [પિપીલિકા]

કીડી

પિપીલિયા. સ્ત્રી૦ [પિપીલિકા] કીડી

પિપ્પરી. સ્ત્રી૦ [પિપ્પરી]

પિંપરનું ઝાડ

પિપ્પલ. પુ૦ [પિપ્પલ]

નાનો અસ્તરો, પીપળો

પિપ્પલગ. ન૦ [પિપ્પલક]

કાતર, પીપળાનું ઝાડ

પિપ્પલય. ન૦ [પિપ્પલક]

પીંપરનું ચૂર્ણ

પિપ્પલિ. સ્ત્રી૦ [પિપ્પલિ]

પિંપર, વૃક્ષની એક જાત

પિપ્પલિચુણ્ણ. ન૦ [પિપ્પલીચૂર્ણ]

પીંપરનું ચૂર્ણ

પિપ્પલીમૂલય. ન૦ [પિપ્પલિમૂલક]

પિંપરના મૂળીયા

પિપ્પીલિયા. સ્ત્રી૦ [પિપ્પલિકા]

વૃક્ષની એક જાત, પિંપર

પિબ. ધા૦ [પા]

પીવું

પિબિત્ત. કૃ૦ [પાતુમ્]

પીવા માટે

પિવિત્તા. કૃ૦ [પીત્વા]

પાન કરીને, પીને

પિય. ધા૦ [પા]

પીવું

પિય. પુ૦ [પિત્]

જુઓ 'પિત્'

પિય. વિશે૦ [પ્રિય]

પ્રિય, હૃદયને ગમે તેવું, ઇષ્ટ, સુખકારી, પ્રીતિપાત્ર, વલ્લભ

પિયંકર. પુ૦ [પ્રિયંકર]

પ્રિય - હિત કરનાર

પિયંગાલ. પુ૦ [દે.]

ચાર ઇન્દ્રિયવાળો જીવ

પિયંગુ. પુ૦ [પ્રિયંકુ]

એક વૃક્ષ-વિશેષ

પિયંગુ-૧. વિ૦ [પ્રિયંકુ]

વર્ધમાનપુરના સાર્થવાહ ધનદેવ ની પત્ની. અંજૂ ની માતા

પિયંગુ-૨. વિ૦ [પ્રિયંકુ]

ચંપાના રાજા મિત્તપ્પભ ના મંત્રી, ધમ્મઘોસ ની પત્ની, તેણી એ જ નગરના વેપારી ધનમિત્ત ના પુત્ર સુજાત પ્રતિ ઘણી આકર્ષાયેલી

પિયંવાહ. વિશે૦ [પ્રિયવાદિન]

પ્રિય બોલનાર

પિયકારિણી. સ્ત્રી૦ [પ્રિયકારિણી]

પ્રિય બોલનારી

પિયકારિણી. વિ૦ [પ્રિયકારિણી]

ભ૦ મહાવીરની માતા ત્રિશલાનું બીજું નામ.

પિયચંદ. વિ૦ [પ્રિયચંદ]

કનકપુર નગરનો રાજા જેની પત્ની સુભદ્રા હતી, તેના પુત્રનું નામ વેસમણ હતું. પૌત્ર ધનવર્દી હતો

પિયજીવિ. વિશેઠ [પ્રિયજીવિન્]
પ્રિયજીવી

પિયજીવિય. વિશેઠ [પ્રિયજીવિત્]
જેને જીવવું પ્રિય છે તે

પિયટ્ટ. કૃઠ [પ્રિયાર્થ]
પ્રીતિ પાત્ર માટે

પિયટ્ટયા. કૃઠ [પ્રિયાર્થ]
જુઓ ઉપર

પિયણ. નઠ [પાન]
પીવું, પાન કરવું

પિયતર. વિશેઠ [પ્રિયતર]
અતિ પ્રિય

પિયતરાય. વિશેઠ [પ્રિયતરક]
અતિપ્રિય

પિયતરિયા. સ્ત્રીઠ [પ્રિયતરકા]
અતિપ્રિયા

પિયત્ત. નઠ [પ્રિયત્તા]
પ્રિયપણું

પિયદંસણ. વિશેઠ [પ્રિયદર્શન]
જેનું દર્શન પ્રિય છે તે

પિયદંસણા. વિઠ [પ્રિયદર્શના]
ભઠ મહાવીરની પુત્રી. જેનું બીજું નામ અનોજા છે. જુઓ
'અનોજા' તેનું જસવર્ણ નામ પણ છે

પિયદરિસણ. વિશેઠ [પ્રિયદર્શન] જુઓ ઉપર

પિયધમ્મ. વિશેઠ [પ્રિયધર્મન્]
ધર્મમાં રુચિવાળો, ધર્મપ્રેમી

પિયભાઉય. પુઠ [પ્રિયભાતૃક]
જેને ભાઈ પ્રિય છે તે

પિયમિત્ત-૧. વિઠ [પ્રિયમિત્ર]
ભઠ મહાવીરનો એક પૂર્વભવ. તે મૂયા નગરીના રાજા
ધનંજય અને રાણી ધારિણી ના પુત્ર હતા. તેઓ ચક્રવર્તી
હતા અને પુઢિલ પાસે દીક્ષા લીધી

પિયમિત્ત-૨. વિઠ [પ્રિયમિત્ર]
આ અવસર્પિણીના છઠ્ઠા વાસુદેવ પુરિસપુંડરીઅ નો
પૂર્વભવ. તેણે પત્ની પ્રેમને કારણે નિયાણું કરેલ

પિયમાણ. કૃઠ [પિબત્]
પીતો, પાન કરતો

પિયય. વિશેઠ [પ્રિયક]
જુઓ 'પિય'

પિયર. પુઠ [પિતૃ]
પિતા, બાપ, પિતૃ

પિયરવ્ઢિયા. સ્ત્રીઠ [પિતૃરક્ષિતા]
પિતા વડે રક્ષણ કરાયેલ

પિયસેન. વિઠ [પ્રિયસેન્]
ઇન્દ્રપુર નગરની કોઈ ગણિકાનો પુત્ર. જેને બચપણમાં
જ નપુંસક કરાયો હતો. ડજ્ઞિયઅ નો આગામી ભવ

પિયસ્સરતા. સ્ત્રીઠ [પ્રિયસ્વરતા]
પ્રિયસ્વરપણું

પિયા. પુઠ [પિતૃ]
પિતા, બાપ, પિતૃ

પિયા. સ્ત્રીઠ [પ્રિયા]
પ્રિયા, ભાર્યા

પિયા. વિઠ [પ્રિયા]
ભઠ પાર્શ્વના શાસન સમયે રાજગૃહીના એક ગાથાપતિ
સુદંસણ ની પત્ની, તેને મૂયા નામે પુત્રી હતી

પિયામહ. પુઠ [પિતામહ]
દાદા, પરદાદા

પિયાય. ધાઠ [પાયય]
પીવડાવવું

પિયાયય. પુઠ [પ્રિયાત્મક]
આત્માને પ્રિય

પિયાલ. પુઠ [પ્રિયાલ]
રાયણ, રાયણ વૃક્ષ

પિરલી. સ્ત્રીઠ [પિરલી]
એક ગુચ્છ વનસ્પતિ

પિરિપિરિયા. સ્ત્રીઠ [પિરિપિરિયા]
એક વાજિંત્ર,
પિરિ-પિરિ કરતી વાંસની નળી

પિરિપિરિયાવાયગ. પુઠ [પિરિપિરિયાવાદક]
એક વાજિંત્ર-વિશેષને વગાડનાર

પિરિલી. સ્ત્રીં [પિરિલી]

જુઓ 'પિરલી'

પિલંચુ. પું [પ્લક્ષ]

પિંપળો, પિંપળાનું ઝાડ

પિલંચુપવાલ. નં [પ્લક્ષાપ્રવાલ]

પીંપળાની કુંપણ

પિલંચુમંધુ. નં [પ્લક્ષમન્ધુ]

પીંપળાનું ચૂર્ણ

પિલચ્ચુ. પું [પ્લક્ષ] જુઓ 'પિલંચુ'

પિલચ્ચુરુક્ષ. પું [પ્લક્ષરુક્ષ]

પીંપળાનું વૃક્ષ

પિલચ્ચુવચ્ચ. પું [પ્લક્ષવર્ચસ]

પીંપળાના પાન વગેરે નો કચરો

પિલગ. પું [પિલક]

પક્ષી વિશેષ

પિલય. પું [પિલક]

કીટ વિશેષ

પિલાગ. પું [પિટક]

પાકેલું ગુમડું, ફેડલો

પિલિહા. સ્ત્રીં [પ્લીહા]

પ્લીહા, શરીરમાં થતો એકજાતનો રોગ, શરીરનું અંગ વિશેષ

પિલુચ્ચુરુક્ષ. પું [પ્લક્ષરુક્ષ]

પીંપળાનું ઝાડ

પિલ્લણ. નં [પ્રેરણ]

પ્રેરવું, પ્રેરણા કરવી

પિવ. ધાં [પા]

પીવું

પિવ. અં [ઇવ]

ઉપમાવાચક અવ્યય

પિવાસા. સ્ત્રીં [પિપાસા]

તૃષ્ણા, સ્નેહ, અનુકંપા

પિવાસા. સ્ત્રીં [પિપાસા]

બાવીશ પરીષદમાંનો એક પરીષદ

પિવાસિય. વિશેં [પિપાસિત]

તુષાતુર

પિવિત્તા. કૃં [પીત્વા]

પીને, પાન કરીને

પિવીલિયા. સ્ત્રીં [પિપીલિકા]

કીડી

પિસલ્લગ. પું [પિશાચક]

પિશાચદેવ, વ્યંતર દેવતાની એક જાતિ

પિસાઈંદ. પું [પિશાચેન્દ્ર]

પિશાચ-નો ઈંદ્ર

પિસાય. પું [પિશાચ]

પિશા-વ્યંતર જાતિનો એક દેવ

પિસાયઈંદ. પું [પિશાચેન્દ્ર]

પિશાચનો ઈંદ્ર

પિસાયકુમાર. પું [પિશાચકુમાર]

પિશાચકુમાર વ્યંતર જાતિના એક દેવ

પિસાયકુમારરાય. પું [પિશાચકુમારરાજ]

પિશાચ-કુમારનો રાજા- પિશાચેન્દ્ર

પિસાયકુમારિંદ. પું [પિશાચકુમારેન્દ્ર]

પિશાચકુમારનો ઈંદ્ર

પિસાયરાય. પું [પિશાચરાજ]

પિશાચનો રાજા

પિસાયરુવ. નં [પિશાચરૂપ]

પિશાચનું રૂપ

પિસાયા. સ્ત્રીં [પિસાચા]

ચપળ પિશાચ

પિસાયિંદ. પું [પિશાચેન્દ્ર]

જુઓ 'પિસાયઈંદ'

પિસિય. નં [પિશિત]

માંસ-પેસી

પિસુણ. ત્રિં [પિશુન]

ચાડીયો, ચુગલીખોર

પિસુય. પું [પિશુક]

ચાંચડ

પિસ્સમાણ. ત્રિં [પિષ્યમાન]

પીસાતું

પિહ. ધા૦ [સ્પૃહ]

સ્પૃહા-ઈચ્છા કરવી

પિહજ્જન. પુ૦ [પૃથગ્જન]

સામાન્ય માણસ

પિહડગ. પુ૦ [પિઠરક]

રાંધવાનું મોટું વાસણ

પિહડય. પુ૦ [પિઠરક]

જુઓ ઉપર

પિહણ. ન૦ [પિધાન]

ઢાંકણું, આચ્છાદન

પિહય. ન૦ [દે.]

પૃથક્, સામાન્ય

પિહા. ધા૦ [પિ+ધા]

ઢાંકવું, આચ્છાદન કરવું

પિહા. સ્ત્રી૦ [સ્પૃહા]

સ્પૃહા, ઇચ્છા

પિહાહતા. કૃ૦ [સ્પૃહયિત્વા]

સ્પૃહા કરીને

પિહાણ. ન૦ [પિધાન]

ઢાંકણ, આચ્છાદન

પિહાણય. ન૦ [પિધાનક]

જુઓ ઉપર

પિહિત. ન૦ [પિહિત]

ઢાંકેલું, છુપાવેલું, એષણાનો એક દોષ

પિહિય. ન૦ [પિહિત]

જુઓ ઉપર

પિહિકઅ. ત્રિ૦ [પૃથક્કૃત]

જુદું પાડેલું

પિહુ. અ૦ [પૃથક્]

જુદું, ભિન્ન

પિહુંડ. ન૦ [પિહુંડ]

એ નામનું એક નગર

પિહુખજ્જ. ત્રિ૦ [પૃથુખાદ્ય]

જુદું ખાવાનું

પિહુજન. પુ૦ [પૃથક્જન]

સામાન્ય જન

પિહુજ્જન. પુ૦ [પૃથક્જન]

સામાન્ય જન

પિહુણ. ન૦ [દે.]

મોરનું પીછું

પિહુણમિંજિયા. સ્ત્રી૦ [દે. પિહુણમિજ્જા]

મોરના પિંછાનો મધ્ય ભાગ

પિહુણહત્થ. પુ૦ [દે.]

મોરના પીંછાનો પંખો, ઘણાં પીંછાનો બાંધેલ ગુચ્છ, પુંજણી

પિહુય. ન૦ [પૃથક્]

પૌવા

પિહુલ. ત્રિ૦ [પૃથુલ]

પહોળું

પિહેત્તા. કૃ૦ [પિધાય]

ઢાંકીને

પીહ. સ્ત્રી૦ [પ્રીતિ]

પ્રેમ, અનુરાગ

પીહકર. ત્રિ૦ [પ્રીતિકર]

પ્રીતિ કરનાર

પીહગમ. ન૦ [પ્રીતિગમ]

આઠમાં દેવલોકનો ઇંદ્ર

પીહદાન. ન૦ [પ્રીતિદાન]

પ્રીતિદાન, બક્ષીસ

પીહમણ. ન૦ [પ્રીતિમનસ્]

સાતમા દેવલોકના ઈન્દ્રનું મુસાફરી વિમાન, પ્રસન્ન ચિત્તવાળું

પીહવદ્ધણ. પુ૦ [પ્રીતિવર્ધન]

કારતક માસનું લોકોત્તર

પીહકર. ત્રિ૦ [પ્રીતિકર]

પ્રીતિ કરનાર

પીહધમ્મગ. ન૦ [પ્રીતિધર્મક]

જેન મુનિનું એક કુળ

પીહ. ધા૦ [પીહ]

પીડવું, પીડા કરવી

પીડા. સ્ત્રીં [પીડા]

પીડા, દુઃખ

પીડિય. વિશેં [પીડિત]

પીડાયેલ, દુઃખી

પીઢ. નં [પીઢ]

આસન, બાજોઠ, ઘોડેસવાર

પીઢ. વિં [પીઢ]

પુંડરિગિણી નગરીના રાજા વારિસેળ નો પુત્ર, તેના ભાઈ

ચકવર્તી વઙ્ગનામ જે ભં ઉસમ નો પૂર્વભવ હતો

પીઢગ. નં [પીઢક]

જુઓ 'પીઢ'

પીઢગા. સ્ત્રીં [પીઢિકા]

પીઢિકા, પીઢીયું

પીઢગાહ. પું [પીઢગાહ]

પીઢને ગ્રહણ કરવી તે

પીઢફલગ. નં [પીઢફલક]

પીઢ ટેકવાનું એક પાટીયું

પીઢમદ્. પું [પીઢમદ્]

રાજાની નજીક બેસનાર હજુરીયો,

પીઢમદ્દન કરનાર

પીઢય. નં [પીઢક]

કાષ્ટમય આસન, પાટલો, હસેલા

પીઢર. વિં [પીઢર]

જુઓ 'પિઢર'

પીઢયાઇપડિબદ્ધ. નં [પીઢકાદિપ્રીતબદ્ધ]

પીઢીયા વડે ટેકો દીધેલ

પીઢસપ્પિ. ત્રિં [પીઢસર્પિન્]

બેઠા બેઠા ઘસડાઈને ચાલનાર

પીઢાણિય. પું [પીઠાનીક]

ઘોડેસવારનું સૈન્ય

પીઢાણિયાધિપતિ. પું [પીઠાનીકાધિપતિ]

ઘોડેસવાર સૈન્યનો અધિપતિ

પીઢાણિયાધિવતિ. પું [પીઠાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પીઢાણિયાહિવઙ. પું [પીઠાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પીઢાણિયાહિવતિ. પું [પીઠાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

પીળ. વિશેં [પીન]

સ્થૂલ, પુષ્ટ

પીળ. ધાં [પ્રીળય]

ખુશ થવું, સંતુષ્ટ થવું

પીળ. ધાં [પિન્]

સ્થૂળ થવું

પીળાણિજ્જ. ત્રિં [પ્રીળનીય]

તૃપ્ત કરે તેવું, શરીરની વૃદ્ધિ કરે તેવું

પીળિત. ત્રિં [પ્રીળિત]

તૃપ્ત થયેલ, પ્રસન્ન થયેલ

પીળિત. ત્રિં [પ્રીળિત]

સૂર્ય સાથે ગ્રહ કે નક્ષત્રનો યોગ થવો

પીળિય. ત્રિં [પ્રળિત]

જુઓ ઉપર

પીત. વિશેં [પીત]

પીળું, પીળા રંગનું

પીત. નં [પ્રીત]

પ્રીતિ, સ્નેહ

પીતગ. વિશેં [પીતક]

જુઓ 'પીત'

પીતપાણિ. પું [પીતપાણિ]

જેના હાથ પીળા છે તે

પીતય. વિશેં [પીતક]

જુઓ 'પીત'

પીતિ. સ્ત્રીં [પ્રીતિ]

પ્રીતિ, સ્નેહ

પીતિદાન. નં [પ્રીતિદાન]

પ્રીતિદાન, બક્ષીસ

પીતિમણ. નં [પ્રીતિમનસ્]

પ્રસન્ન ચિત્તવાળું

પીતિય. વિશેં [પીત]

જુઓ 'પીત'

પીતિવદ્ધળ. પુઠ [પ્રીતિવર્ધન]

જુઓ 'પીઝવદ્ધળ'

પીનકુચ્છી. સ્ત્રીઠ [પીનકુચ્છી]

સ્થૂળ પેટવાળું

પીય. વિશેઠ [પીત]

પીળું, પીળા રંગનું

પીય. કૃઠ [પીત]

પાન કરેલું

પીય. નઠ [પ્રીત]

પ્રીતિ, સ્નેહ, રાગ

પીયકળવીર. નઠ [પીતકળવીર]

એક વનસ્પતિ

પીયકળવીરય. નઠ [પીતકળવીર]

જુઓ ઉપર

પીયપાણિ. પુઠ [પીતપાણિ]

જુઓ 'પીતપાણિ'

પીયબંધુજીવ. પુઠ [પીતબંધુજીવ]

એક વનસ્પતિ

પીયબંધુજીવય. પુઠ [પીતબંધુજીવ]

જુઓ ઉપર

પીયય. વિશેઠ [પીતક]

પીળું, પીળા રંગનું

પીયવન્થ. નઠ [પીતવન્થ]

પીળાવસ્ત્ર

પીયાસોગ. નઠ [પીતાશોક]

એક વનસ્પતિ

પીયાસોય. નઠ [પીતાશોક]

જુઓ ઉપર

પીલ. ધાઠ [પીડય]

પીડા પહોંચાડવી

પીલળ. નઠ [પીડન]

પીડવું તે, મર્દન કરવું તે

પીલા. સ્ત્રીઠ [પીડા]

પીડા, દુઃખ

પીલાકર. ત્રિઠ [પીડાકર]

પીડા આપનાર

પીલાકારક. ત્રિઠ [પીડાકારક]

પીડા આપનાર

પીલાકારગ. ત્રિઠ [પીડાકારક]

પીડા આપનાર

પીલિય. ત્રિઠ [પીડિત]

શેરડી માફક યંત્રમાં પીલેલું, પીડા પામેલ, દુઃખી, ભીનું

પીલિય. ત્રિઠ [પીડિત]

વસ્ત્ર નીચોવતા નીકળતો વાથુ

પીલિયક. ત્રિઠ [પીડિતક]

પીડાયેલ, પીલાયેલ

પીલુ. પુઠ [પીલુ]

પીલુનું ઝાડ, પીલુ ફળ, દુધ

પીલુય. પુઠ [પીલુક]

એક વૃક્ષ, વિશેષનામ

પીવર. વિશેઠ [પીવર]

સ્થૂળ, પુષ્ટ

પીવરગઢ્ઢ. નઠ [પીવરગર્ભ]

પુષ્ટગર્ભ

પીસંતિયા. સ્ત્રીઠ [પેષયન્તિકા]

દળળું દળનારી

પીસળ. નઠ [પેષળ]

પીસવું, વાટવું

પીસળા. સ્ત્રીઠ [પેષળ]

જુઓ ઉપર

પીસિજ્જમાળ. કૃઠ [પિષ્યમાન]

પીસાતું, દબાતું

પીહ. ધાઠ [સ્પૃહ]

ઇચ્છા કરવી, સ્પૃહા કરવી

પીહગપાય. નઠ [પીહગપાન]

નવજાત બાળકને પીવડાવાની કોઈ વસ્તુ, ગળથુંથી

પીહણિજ્જ. ત્રિઠ [સ્પૃહણીય]

સ્પૃહા કરવા યોગ્ય

પીહેમાળ. કૃઠ [સ્પૃહયત]

સ્પૃહા કરવી તે

પુંચ. પુ. [પુંચ્ચ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક વિમાન

પુંગવ. વિશે. [પુંગ્ગવ]

શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ

પુંછ. ન. [પુંછ્ચ]

પૂંછડું

પુંછ. ધા. [પ્ર+અજ્ઞ]

લુંછવું, પ્રોંછવું

પુંછંત. કૃ. [પ્રોજ્ઞત]

લુંછવું તે

પુંછળી. સ્ત્રી. [પુજ્ઞળી]

પોંછવા માટેનું એક નાનું ઉપકરણ, પુંજણી

પુંજ. પુ. [પુજ્જ]

જથ્થો, ઢગલો

પુંજકડ. પુ. [પુજ્જીકૃત]

ઢગલો કરાયેલ

પુંજિત. વિશે. [પુજ્જિત]

ઢગલો કરેલ

પુંડ. પુ. [પુંડ્ર]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવ વિમાન,

પુંડ. પુ. [પુંડ્ર]

એક દેશ, પુંડક દેવ, ચિન્હ

પુંડગ. પુ. [પુંડ્રક]

જુઓ ઉપર

પુંડપડ્ય. વિશે. [પુંડ્રપદિક]

જેના ધવલ-શ્વેત પગ છે તે

પુંડરીઅ. પુ. [પુંડરીક]

આઠમાં દેવલોકનું એક દેવ વિમાન, કમળ સૂયગડ - સૂત્રનું એક અધ્યયન, એક દ્રહ

પુંડરીઅ/પુંડરીય. વિ. [પુંડરીક]

મહાવિદેહની પુષ્કલાવતી વિજયની પુંડરિકિણી નગરીના રાજા 'મહાપદમ' નો પુત્ર. જેને કંડરીય નામનો ભાઈ હતો. કંડરીકે દીક્ષા લીધી, પુંડરીક રાજાએ શ્રાવક પશું સ્વીકાર્યું, કંડરીક જ્યારે શિથીલ બની પાછા આવ્યા ત્યારે તેને રાજ્ય સોંપી પુંડરિકે સાધુપશું અંગિકાર કર્યું,

શારીરિક વેદના સહન કરી, સમાધિ મૃત્યુ પામી, સર્વાર્થસિદ્ધિ વિમાને ગયા

પુંડરીકા. સ્ત્રી. [પુંડરીકા]

ઉત્તર દિશાનારૂચક પર્વત પરની એક દિકકુમારી

પુંડરીગિણી. સ્ત્રી. [પુંડરીકિણી]

પુષ્કલાવતી વિજયની મુખ્ય નગરી

પુંડરીય. પુ. [પુંડરીક]

જુઓ 'પુંડરિઅ'

પુંડરીય. વિ. [પુંડરીક]

સાકેતનગરનો રાજા, નાના ભાઈ કંડરીય ની પત્ની

મેળવવા માટે તેણે કંડરીય ને મારી નાંખેલ

પુંડરીયગુમ્મ. પુ. [પુંડરીકગુમ્મ]

આઠમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

પુંડરીયદ્રહ. પુ. [પુંડરીકદ્રહ]

શીખરી પર્વત ઉપરો એક દ્રહ

પુંન્નામધેજ્જસડણ. ન. [પુન્નામધેયશકુન]

પુરુષનામ રૂપ શકુન

પુંવયણ. ન. [પુંવચન]

પુરુષ વચન

પુંવેદ. પુ. [પુંવેદ]

પુરુષવેદ

પુંવેય. પુ. [પુંસ્વેદ]

પુરુષવેદ

પુંસકોદ્દલગ. પુ. [પુંસ્કોદ્દલક]

નરકોદલ

પુવ્કંત. ધા. [પૂત્કર્વત]

કુત્કાર કરવો

પુવ્કલ. વિશે. [પુષ્કલ]

પુષ્કળ, પ્રચુર

પુવ્કાર. ધા. [પુવ્કારય]

પુકારવું, આહ્વાન કરવું

પુવ્કારેમાણ. કૃ. [પુત્કર્વત]

પોકારવું તે,

પુવ્કર. ન. [પુષ્કર]

કમળ, કમળવાળું તળાવ,

પુક્કર. નં [પુક્કર]

માદલ વગેરે ઢોલ ઉપર મઢેલું ચામડું,

પુક્કર. નં [પુક્કર]

એક દ્વીપ, એક સમુદ્ર

પુક્કરકર્ણિયા. સ્ત્રીં [પુક્કરકર્ણિકા]

કમળની દાંડી

પુક્કરગય. નં [પુક્કરગત]

પુષ્કર નામક વાદ્ય વિશેષનું જ્ઞાન, બોતેર કળામાંની એક

પુક્કરણી. સ્ત્રીં [પુક્કરણી]

એક વૃત્તાકાર વાવ જેમાં કમળ-વિશેષ હોય છે તે

પુક્કરસ્થિભુગ. નં [પુક્કરસ્થિમુક]

પુષ્કર નામની વનસ્પતિ-વિશેષ

પુક્કરસ્થિભુય. નં [પુક્કરસ્થિમુક]

જુઓ ઉપર

પુક્કરદ્વ. નં [પુક્કરાર્ધ]

પુષ્કર વર નામના એક દ્વીપનો અર્ધ ભાગ

પુક્કરપત્ત. નં [પુક્કરપત્ર]

કમળ પત્ર

પુક્કરવર. પું [પુક્કરવર]

એક દ્વીપ, એક સમુદ્ર

પુક્કરવરગ. પું [પુક્કરવરગ]

જુઓ ઉપર

પુક્કરવરદિવદ્વ. પું [પુક્કરવરદ્વીપાર્ધ]

અર્ધપુષ્કરવર દ્વીપ

પુક્કરવરદીવ. પું [પુક્કરવરદ્વીપ]

એક દ્વીપ

પુક્કરવરદીવદ્વ. પું [પુક્કરવરદીપાર્ધ]

પુષ્કરવરદ્વીપનો અડધો દ્વીપ

પુક્કરવરદીવદ્વગ. પું [પુક્કરવરદ્વીપાર્ધક]

અર્ધ પુષ્કરવર દ્વીપ સંબંધિ

પુક્કરવરોદ. પું [પુક્કરવરોદ]

એક સમુદ્ર

પુક્કરસારિયા. સ્ત્રીં [પુક્કરસારિકા]

અઢાર લિપિમાંની એક જાતની લિપિ

પુક્કરિણી. સ્ત્રીં [પુક્કરિણી]

જુઓ 'પુક્કરણી'

પુક્કરોદ. પું [પુક્કરોદ]

એક સમુદ્ર

પુક્કરોદગ. પું [પુક્કરોદક]

એક સમુદ્ર

પુક્કરોદય. પું [પુક્કરોદક]

એક સમુદ્ર

પુક્કલ. નં [પુક્કલ]

કમળ, પદ્મકેસર, પરિપૂર્ણ

પુક્કલ. નં [પુક્કલ]

એક અનાર્થ દેશ

પુક્કલકૂડ. પું [પુક્કલકૂટ]

એક ફટ

પુક્કલચક્કવટ્ટિવિજય. પું [પુક્કલચક્રવર્તીવિજય]

એક ચક્રવર્તી વિજય

પુક્કલચ્છિભગ. નં [પુક્કરાક્ષિભગ]

એક જલરૂહ વનસ્પતિ

પુક્કલચ્છિભગજોણિય. નં [પુક્કરાક્ષિભગયોનિક]

એક જલરૂહ વનસ્પતિ યોનિક

પુક્કલચ્છિભગત્ત. નં [પુક્કરાક્ષિભગત્વ]

એક જલરૂહ વનસ્પતિપણું

પુક્કલજોણિય. નં [પુક્કરયોનિક]

કમળ યોનિક

પુક્કલત્ત. નં [પુક્કરત્વ]

કમળપણું

પુક્કલવિજય. પું [પુક્કલવિજય]

મહાવિદેહની એક વિજય

પુક્કલસંવટ્ટગ. પું [પુક્કલસંવર્તક]

એ નામનો એક મહામેધ જે ઉત્સર્પિણીકાળનો બીજો આરો બેસતા વરસે છે

પુક્કલસંવટ્ટત. પું [પુક્કલસંવર્તક]

જુઓ ઉપર

પુક્કલસંવટ્ટય. પું [પુક્કરસંવર્તક]

જુઓ ઉપર

પુક્કલાવચકવટ્ટીવિજય. પુઠ [પુક્કલાવતીચક્રવર્તી-
વિજય] મહાવિદેહ ક્ષેત્રની એક વિજય

પુક્કલાવર્ડ. સ્ત્રીઠ [પુક્કલાવતી]
મહાવિદેહ ક્ષેત્રની એક વિજય

પુક્કલાવર્ડકૂડ. પુઠ [પુક્કલાવતીકૂટ]
એક વક્ષસ્કાર પર્વતનું એક કૂટ

પુક્કલાવતી. સ્ત્રીઠ [પુક્કલાવતી]
મહાવિદેહ ક્ષેત્રની એક વિજય

પુગલ. પુઠ [પુદ્ગલ]
પુદ્ગલ, વર્ણ-ગંધ-રસ સ્પર્શવાળું એક મૂર્તદ્રવ્ય, ફળનો
સુંવાળો મધ્ય ભાગ

પુગલ. પુઠ [પુદ્ગલ]
છ દ્રવ્યમાંનું એક દ્રવ્ય,

પુગલત્થિકાય. પુઠ [પુદ્ગલાસ્તિકાય]
પાંચ અસ્તિકાયમાંનો એક અસ્તિકાય

પુગલપરિયટ્ટ. નઠ [પુદ્ગલપરિવર્ત]
પુદ્ગલ પરાવર્તનએક કાળ વિશેષ, જેટલા કાળમાં
લોકના સર્વ પુદ્ગલો ભોગવાઈ જાય તે

પુચ્છ. નઠ [પુચ્છ]
પુંછડું, પુંછડી

પુચ્છ. ધાઠ [પુચ્છ]
પુંછડું, પ્રશ્ન કરવો

પુચ્છ. ધાઠ [પ્રચ્છય]
પુંછવા માટે પ્રેરણા કરવી

પુચ્છંત. નઠ [પુચ્છંત]
પુંછડું તે

પુચ્છઅ. ત્રિઠ [પુચ્છક]
પુંછનાર

પુચ્છગ. ત્રિઠ [પુચ્છક]
પુંછનાર

પુચ્છણ. નઠ [પુચ્છણા]
પૃચ્છા, પ્રશ્ન પુંછવા તે

પુચ્છણા. સ્ત્રીઠ [પ્રચ્છણા]
પ્રશ્નાદિ પુંછવા તે, સ્વાધ્યાયના પાંચ ભેદમાંનો એક
ભેદ

પુચ્છણી. સ્ત્રીઠ [પ્રચ્છણી]
પ્રશ્નાદિ પુંછવાની ભાષા, છત, છજું

પુચ્છમાણ. કૃઠ [પુચ્છત્]
પુંછતો

પુચ્છવાલ. પુઠ [પુચ્છવાલ]
પુંછડીના વાળ

પુચ્છા. સ્ત્રીઠ [પ્રચ્છા]
પુંછડું, જિજ્ઞાસા

પુચ્છિઝ્ઞ. કૃઠ [પૃષ્ઠવા]
પૂછીને

પુચ્છિજ્ઞ. ધાઠ [પ્રચ્છ]
પૂછડું

પુચ્છિતવ્વ. ત્રિઠ [પ્રષ્ઠવ્ય]
પૂછવા યોગ્ય

પુચ્છિત્તપ્. કૃઠ [પ્રષ્ઠમ્]
પૂછવા માટે

પુચ્છિત્તા. કૃઠ [પૃષ્ઠવા]
પૂછીને

પુચ્છિય. કૃઠ [પૃષ્ઠ]
પૂછેલ

પુચ્છિયટ્ટ. પુઠ [પૃષ્ઠાર્થ]
પૂછવાના હેતુથી

પુચ્છિયવ્વ. ત્રિઠ [પ્રષ્ઠવ્ય]
પૂછવા યોગ્ય

પુજ્જ. વિશેઠ [પૂજ્ય]
પૂજવા યોગ્ય, પૂજનીય

પુજ્જ. ધાઠ [પુજય]
પૂજડું

પુજ્જસત્થ. પુઠ [પૂજ્યશાસ્ત્ર]
પૂજનીય શાસ્ત્ર

પુટ્ટસાલ. વિઠ [પોટ્ટસાલ]
જુઓ 'પોટ્ટસાલ'

પુટ્ટિલ-૧. વિઠ [પોટ્ટિલ]
ભઠ મહાવીર તેના પૂર્વભવમાં જ્યારે તે ચક્રવર્તી
પિયમિત્ત હતા, તે વખતના તેના ધર્માચાર્ય

પુટિલ-૨. વિં [પોટિલ]

ભં મહાવીર જ્યારે પૂર્વભવમાં નંદન નામે હતા તે વખતના તેમના દીક્ષા દાતા આચાર્ય

પુટિલ-૩. વિં [પોટિલ]

આગામી ઉત્સર્પિણીમાં થનારા ચોથા તીર્થંકર ભં સયંપભ નો પૂર્વભવ જેણે મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધેલી

પુટિલ-. વિં [પોટિલ]

હસ્તિનાપુરની ભદ્ર સાર્થવાહિનીનો પુત્ર, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ સર્વાર્થસિદ્ધ દેવ થયા

પુટ. ત્રિં [સ્પૃષ્ઠ]

સ્પર્શ કરેલ

પુટ. ત્રિં [પૃષ્ઠ]

પૂછેલ

પુટ. પું [પૃષ્ઠ]

પીઠ, શરીરનો પાછળનો ભાગ

પુટ. વિશેં [પૃષ્ઠ]

સ્થૂળકાય, શરીરે ભરેલો

પુટલાભિય. પું [પૃષ્ઠાભિક]

સામેથી પુછે તો જ ગ્રહણ કરવું, સેવા અભિગ્રહધારી સાધુ

પુટસેણિયા. સ્ત્રીં [સ્પૃષ્ઠશ્રેણિકા]

દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત, પરીકર્મનો એક ભાગ

પુટસેણિયાપરિકર્મ. નં [પૃષ્ઠશ્રેણિકાપરિકર્મન]

જુઓ ઉપર

પુટા. કૃં [પૃષ્ઠા]

પૂછીને

પુટાપુટ. પું [પૃષ્ઠાપૃષ્ઠ]

દ્રષ્ટિવાદના બીજા વિભાગ સૂત્રનો ચૌદમો ભેદ

પુટાપુટ. વિશેં [સ્પૃષ્ઠાસ્પૃષ્ઠ]

છુત-અછુત

પુટાવત્ત. નં [પૃષ્ઠાવર્ત]

પુટસેણિયા પરિકર્મનો ચૌદમો ભેદ

પુટિ. સ્ત્રીં [પૃષ્ઠિ]

મજબુતાઈ

પુટિકર. ત્રિં [પૃષ્ઠિકર]

પુષ્ટિ કરનાર

પુટિયા. સ્ત્રીં [પૃષ્ઠિયા]

કૃત્યુક્તિથી ન કરતા લાગતી પાપક્રિયા

પુટ. પું [પુટ]

પડો, સંપુટ

પુટપાગ. પું [પુટપાક]

અમુક રસનો પુટ આપી અગ્નિમાં પકાવેલ ઔષધિ

પુટભયણ. નં [પુટભેદન]

કોઈ સ્થાન વિશેષ - જ્યાં નાના ગામોથી અવોલ કરિયાણું વેચાય તે

પુટય. નં [પુટક]

નાકના નસકોરા

પુટવાય. પું [પુટપાક]

જુઓ 'પુટપાજ'

પુટવિ. સ્ત્રીં [પૃથ્વી]

પૃથ્વી, ભૂમિ, રત્ન પ્રભાદિ આઠ પૃથ્વી, સોમ લોકપાલની પદરાણી, ભગવદ્ - સૂત્રનો એક ઉદ્દેશો

પુટવિઅભિસમન્નાગય. નં [પૃથિવ્યઅભિસમન્વાગત]

સુનિર્ણિત- પૃથ્વી

પુટવિકાઙય. પું [પૃથ્વીકાયિક]

પૃથ્વીરૂપે ઉત્પન્ન થયેલ જીવ

પુટવિકાઙયઉદ્દેસય. પું [પૃથ્વીકાયિકોદ્દેશક]

એક ઉદ્દેશક - વિશેષ

પુટવિકાઙયત્ત. નં [પૃથ્વીકાયિકત્વ]

'પૃથ્વીકાય'પણું

પુટવિકાઙયતા. સ્ત્રીં [પૃથિવીકાયિકતા]

પૃથ્વીકાયિકપણું

પુટવિકાય. પું [પૃથિવીકાય]

પૃથ્વી જીવોનું શરીર, સચિત્ત જીવોનું શરીર

પુટવિકાલ. પું [પૃથ્વીકાલ]

એક જીવ પૃથ્વીમાં નિરંતરપણે જેટલો વખત રહે તેટલો કાળ, અસંખ્યાત ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી પરિમિત કાળ

પુટવિકાઙય. પું [પૃથ્વીકાયિક]

પૃથ્વીરૂપે ઉત્પન્ન જીવ

પૃથ્વીવિકાઇયઉદેસગ. પુ. [પૃથ્વીકાયિકોદેશક]
એક ઉદેસક વિશેષ

પૃથ્વીવિકાઇયઉદેસય. પુ. [પૃથ્વીકાયિકોદેશક]
જુઓ ઉપર

પૃથ્વીવિકાઇયત્ત. ન. [પૃથ્વીકાયિકત્વ]
પૃથ્વીકાયિકપણું

પૃથ્વીવિકાય. પુ. [પૃથ્વીકાય]
પૃથ્વી જીવોનું શરીર

પૃથ્વીવિજાય. ન. [પૃથ્વીજાત]
પૃથ્વીમાંથી ઉત્પન્ન

પૃથ્વીવિજીવ. પુ. [પૃથ્વીજીવ]
પૃથ્વીકાયના જીવ

પૃથ્વીવિજોણિય. ન. [પૃથ્વીયોનિક]
પૃથ્વીયોનિ સંબંધિ

પૃથ્વીવિત્ત. ન. [પૃથ્વીત્વ]
પૃથ્વીપણું

પૃથ્વીવિમય. ત્રિ. [પૃથ્વીમય]
પૃથ્વીયુક્ત

પૃથ્વીવિવક્રમ. ન. [પૃથ્વીવ્યક્રમ]
પૃથ્વીનો અપક્રમ

પૃથ્વીવિસંથાર. પુ. [પૃથ્વીસંસ્તાર]
પૃથ્વીરૂપ સંથારો

પૃથ્વીવિસંભવ. ન. [પૃથ્વીસમ્ભવ]
પૃથ્વીનો સં-ભવ

પૃથ્વીવિસંવુદ્ધ. ન. [પૃથ્વીસંવૃદ્ધ]
પૃથ્વીનું સંવર્ધન

પૃથ્વીવિસંસિય. ન. [પૃથ્વીસંશ્રિત]
પૃથ્વીને આશ્રિત

પૃથ્વીવિસરીર. ન. [પૃથ્વીશરીર]
પૃથ્વી જીવનું શરીર

પૃથ્વીવિસિરી. વિ. [પૃથ્વીશ્રી]
ઇન્દ્રપુર નગરની એક ગણિકા, જે ચૂર્ણાદિ પ્રયોગથી
વશીકરણ કરતી અને ભોગ ભોગવતી, જે મરીને નરકે
ગઈ, ત્યાંથી વર્ધમાનપુરમાં અંજૂ તરીકે જન્મી

પૃથ્વીવિસિલા. સ્ત્રી. [પૃથ્વીશિલા]

શીલારૂપે લાંબો-પહોળો પૃથ્વી પ્રદેશ

પૃથ્વીવિસિલાપટ્ટ. પુ. [પૃથ્વીશિલાપટ્ટ]
પૃથ્વીની શિલારૂપી પાટ

પૃથ્વીવિસિલાપટ્ટક. પુ. [પૃથ્વીશિલાપટ્ટક]
જુઓ ઉપર

પૃથ્વીવિસિલાપટ્ટગ. પુ. [પૃથ્વીશિલાપટ્ટગ]
જુઓ ઉપર

પૃથ્વીવિસિલાપટ્ટય. પુ. [પૃથ્વીશિલાપટ્ટય]
જુઓ ઉપર

પૃથ્વીવિસિલાવટ્ટય. પુ. [પૃથ્વીશિલાવટ્ટય]
જુઓ ઉપર

પૃથ્વી. સ્ત્રી. [પૃથ્વી/થૃથિવી]
જુઓ 'પૃથ્વી'

પૃથ્વીકાઇય. પુ. [પૃથ્વીકાયિક]
પૃથ્વીરૂપે ઉત્પન્ન જીવ

પૃથ્વીકાઇયત્ત. ન. [પૃથ્વીકાયિકત્વ]
'પૃથ્વીકાયિક' પણું

પૃથ્વીકાઇયાવાસ. પુ. [પૃથ્વીકાયિકાવાસ]
પૃથ્વીકાયિકરૂપે વસણું તે

પૃથ્વીકાય. પુ. [પૃથ્વીકાય]
જુઓ 'પૃથ્વીકાય'

પૃથ્વીકાયઅસંજમ. ન. [પૃથ્વીકાયઅસંયમ]
પૃથ્વીકાય જીવના વિષમાં અસંયમ

પૃથ્વીકાયસંજમ. ન. [પૃથ્વીકાયસંજમ]
પૃથ્વીકાય જીવ વિષયમાં સંયમ

પૃથ્વીવિકાઇયત્ત. ન. [પૃથ્વીકાયિકત્વ]
'પૃથ્વીકાયિક' પણું

પૃથ્વીથૂભ. ન. [પૃથ્વીસ્તૂપ]
પૃથ્વીરૂપ સ્તૂપ

પૃથ્વીપતિ. પુ. [પૃથ્વીપતિ]
રાજા

પૃથ્વીવર્ડેસય. પુ. [પૃથ્વીવ્યાવર્તસક]
એક બગીચો

પૃથ્વીસમાળવણય. ન. [પૃથ્વીસમાનવર્ણક]
જેનો વર્ણ પૃથ્વી સરીખો છે તે

પુઢવીસિલાપટ્ટક. પુઠ [પૃથ્વીશિલાપટ્ટક]
પૃથ્વીશિલારૂપ પાટ

પુઢવીસિલાપટ્ટક. પુઠ [પૃથ્વીશિલાપટ્ટક]
જુઓ ઉપર

પુઢવીસિલાવટ્ટક. પુઠ [પૃથ્વીશિલાવટ્ટક] જુઓ ઉપર

પુઢો. અઠ [પૃથક્]
ભિન્ન, અનેક, મોટું

પુઢોજન. ત્રિઠ [પૃથગ્જન]
સામાન્ય જન

પુઢોવમ. વિશેઠ [પૃથ્વ્યુપમ]
પૃથ્વીની ઉપમાને પામેલ

પુઢોવાદ. પુઠ [પૃથગ્વાદ]
ભિન્ન ભિન્નવાદ

પુઢોસિય. વિશેઠ [પૃથ્વ્યુષિત]
પૃથ્વી ઉપર બેસેલ

પુઠ. અઠ [પુનર]
ફરી, વળી, વારંવાર

પુઠ. ધાઠ [પુ]
પવિત્ર કરવું, ધાન્યાદિને સાફ કરવું

પુઠબલ. નઠ [પુનબલ]
એક મુહૂર્ત વિશેષ

પુઠ(ન)ઢભવ. પુઠ [પુનર્ભવ]
પુનર્જન્મ

પુઠ(ન)રવિ. અઠ [પુનરવિ]
ફરીને પણ, વળી

પુઠ(ન)રાગમણિજ્ઞ. નઠ [પુનરાગમનીય]
ફરી આવવું તે

પુઠ(ન)બ્વસુ. પુઠ [પુનર્વસુ]
એક નક્ષત્ર

પુઠનંદ. વિઠ [પૂર્ણનંદ]
જુઓ 'પુણનંદ'

પુઠાઈ. અઠ [પુનર]
ફરી, વળી

પુઠો. અઠ [પુનર]
ફરીથી, બીજી વખત

પુઠોપુઠો. અઠ [પુન:પુન:]
ફરી-ફરી

પુણ(ન્ન). નઠ [પુણ્ય]
શુભકર્મ, પવિત્ર, ઉત્તમ, પુન્યશાળી

પુણ(ન્ન). નઠ [પુણ્ય]
નવતત્ત્વમાંનું એક તત્ત્વ

પુણ. ત્રિઠ [પૂર્ણ]
સંપૂર્ણ, સમસ્ત

પુણ. ત્રિઠ [પૂર્ણ]
એક દ્વીપકુમારેન્દ્ર, ગાયનનો એક ગુણ

પુણકંચિય. વિશેઠ [પુણ્યકાંક્ષિત]
પુન્યની ઇચ્છાવાળો

પુણકલસ. પુઠ [પૂર્ણકલશ]
પણીથી ભરેલો ઘડો

પુણકલસ. વિઠ [પૂર્ણકલશ]
ભઠ મહાવીરને શેતાન સમજીને તેના પર તલવાર વડે
આક્રમણ કરનાર, શકેન્દ્રએ તેને મારેલ

પૂણકામય. વિશેઠ [પુણ્યકામક]
પુન્યની કામના કરનાર

પુણચંદ. પુઠ [પૂર્ણચંદ્ર]
પૂનમનો ચંદ્ર

પુણચરિત. નઠ [પૂર્ણચરિત્ર]
પૂર્ણ-ચારિત્ર

પુણનંદ. વિઠ [પૂર્ણનંદ]
જુઓ 'નંદ' ભઠ 'સેજ્ઞંસ' ના પ્રથમ ભિક્ષા દાતા

પુણપદ. નઠ [પુણ્યપદ]
પુન્ય-પદ, પુણ્ય સ્થાન

પુણપિવાસિય. વિશેઠ [પુણ્યપિપાસિત]
પુન્યની પિપાસા રાખેલ, નિત્ય પુણ્યથી અતૃપ્ત

પુણપ્પભ. પુઠ [પૂર્ણપ્રભ]
ઇક્ષુવર નામના દ્વીપનો અધિપતિ

પુણપ્પમાણ. વિશેઠ [પૂર્ણપ્રમાણ]
પ્રમાણમાં પૂર્ણ

પુણભદ્ર. પુઠ [પૂર્ણભદ્ર]
ઇક્ષુ સમુદ્રના અધિપતિ, ઉદ્યાનવિશેષ,

પુણ્ણભદ્ર. પુ. [પૂર્ણભદ્ર]

‘અંતકૃદસા’ સૂત્રનું એક અધ્યયન, ‘પુષ્કિયા’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

પુણ્ણભદ્ર-૧. વિ. [પૂર્ણભદ્ર]

વાણિજ્ય ગ્રામનો એક ગાથાપતિ, ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, વિપુલ પર્વત પર મોક્ષે ગયા

પુણ્ણભદ્ર-૨. વિ. [પૂર્ણભદ્ર]

મણિવતી નગરીનો એક ગાથાપતિ, સ્થવિર ભગવંત પાસે દીક્ષા લીધી. એક માસની સંલેખના સ્વીકારી મૃત્યુ બાદ સૌધર્મ કલ્પે પુણ્ણભદ્ર દેવ થયો. ભ. મહાવીર પાસે આવી નાટ્ય દેખાડેલ

પુણ્ણભદ્રકૂડ. પુ. [પૂર્ણભદ્રકૂટ]

વૈતાલ્ય પર્વત ઉપરનું એક શિખર

પુણ્ણભાગ. પુ. [પુન્યભાગ]

પુન્યશાળી

પુણ્ણમાસિણી. સ્ત્રી. [પૌર્ણમાસી]

પૂર્ણિમા, પૂનમ

પુણ્ણમાસી. સ્ત્રી. [પૂર્ણમાસી]

જુઓ ઉપર

પુણ્ણમુહી. સ્ત્રી. [પૂર્ણમુખી]

મોઢા સુધી ભરેલ

પુણ્ણરક્ષ. પુ. [પૂર્ણરક્ષ]

એક દેવતા

પુણ્ણરક્તા. સ્ત્રી. [પૂર્ણરક્તા]

પરિપૂર્ણ મધુર

પુણ્ણસેન. વિ. [પૂર્ણસેન]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર, ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ અનુત્તર વિમાને દેવ થયા

પુણ્ણા. સ્ત્રી. [પૂર્ણા]

, પાંચમ-દશમ-અમાસ એ ત્રણ તિથિ

પુણ્ણા. વિ. [પૂર્ણા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી, ભ. પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ કોઈ એક વ્યંતરેન્દ્રની અગ્રમહિષી બની.

પુણ્ણાગ. પુ. [પુન્નાગ]

એ નામનું વૃક્ષ

પુણ્ણાગવન. ન. [પુન્નાગવન]

પુન્નાગ નામના વૃક્ષોનું જંગલ

પુણ્ણિમા. સ્ત્રી. [પૂર્ણિમા]

પૂનમ

પુતકર. ધા. [પુત+કૃ]

પોકાર કરવો

પુત્ત. પુ. [પુત્ર]

પુત્ર, દીકરો

પુત્તંજીવય. પુ. [પુત્રજીવક]

સંતાનની ઉત્પત્તિમાં ઉપયોગી એક વનસ્પતિ

પુત્તગ. પુ. [પુત્રક]

નાનો પુત્ર

પુત્તઘાયગ. વિશે. [પુત્રઘાતક]

પુત્રને મારનાર

પુત્તજીવ. પુ. [પુત્રજીવ]

ગર્ભમાં પુત્રનો જીવ

પુત્તત્ત. ન. [પુત્રજીવ]

પુત્રપણું

પુત્તપોસિ. વિશે. [પુત્રપોષિન્]

પુત્રને પાળનાર

પુત્તમંસોવમ. વિશે. [પુત્રમંસોપમ]

પુત્રના માંસની ઉપમા

પુત્તમારગ. વિશે. [પુત્રમારક]

પુત્રને મારનાર

પુત્તય. પુ. [પુત્રક]

નાનો પુત્ર

પુત્તલાભ. પુ. [પુત્રલાભ]

પુત્રનો લાભ

પુત્તાનુપુત્તિય. વિશે. [પૌત્રાનુપુત્રિક]

પુત્ર-પૌત્રાદિ થોડ્ય

પુત્તિયા. સ્ત્રી. [પુત્રિકા]

નાની પુત્રી

પુત્થી. વિ. [પુસ્તિ]

ચકવર્તી બંધદત્ત ની એક રાણી

પુધત્ત. ન૦ [પૃથક્ત્વ]

ભિન્નપણું

પુનઃભવલયા. સ્ત્રી૦ [પુનર્ભવલતા]

ફરી ઉત્પન્ન થવારૂપ

પુનઃવસુ. પુ૦ [પુનર્વસુ]

એક નક્ષત્ર

પુનઃવસુ-૧. વિ૦ [પુનર્વસુ]

રિષ્ટપુરનો એક રહીશ, જે દશમાં તીર્થંકર સીયલ ના પ્રથમ ભિક્ષા દાતા હતા

પુનઃવસુ-૨. વિ૦ [પુનર્વસુ]

આઠમાં વાસુદેવ નારાયણ (લક્ષ્મણ)ના પૂર્વ જન્મનો જીવ સમુદ્ધ તેના ધર્માચાર્ય હતા

પુનઃવસૂ. પુ૦ [પુનર્વસુ]

એક નક્ષત્ર

પુન્ન. ત્રિ૦ [પૂર્ણ]

જુઓ 'પુણ્ણ'

પુન્ન. ન૦ [પુણ્ય]

પવિત્ર

પુન્નપરિણિ. સ્ત્રી૦ [પૂર્ણપરિણતિ]

પૂર્ણ પરિણિતિ

પુન્નાગ. પુ૦ [પુન્નાગ]

એ નામનું એક વૃક્ષ

પુન્ફ. ન૦ [પુષ્પ]

ફૂલ, ફુલમ, ઇશાનેન્દ્રના વિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા, એક દેવવિમાન, શુભવર્ણ-શુભગંધથીયુક્ત

પુન્ફ. ધા૦ [પુષ્પ]

પુષ્પિત થવું

પુન્ફકંત. પુ૦ [પુષ્પકાન્ત]

દશમા દેવલોકનું એક વિમાન

પુન્ફકરંડય. ન૦ [પુષ્પકરંડક]

એક ઉદ્યાન

પુન્ફકૂડ. પુ૦ [પુષ્પકૂટ]

દશમા દેવલોકનું એક વિમાન

પુન્ફકેડ. પુ૦ [પુષ્પકેટુ]

એક ગ્રહ, એક ભાવિ તીર્થંકર, ગ્રહાધિષ્ઠાયક દેવ

પુન્ફકેડ. વિ૦ [પુષ્પકેટુ]

પુષ્પભદ્રનગરનો રાજા, તે પુન્ફસેન પણ કહેવાય છે.

તેને પુન્ફચૂલ અને પુન્ફચૂલા નામે પુત્ર-પુત્રી હતા.

પુન્ફચૂલા તેની પત્ની (રાણી) હતી

પુન્ફકેટુ. પુ૦ [પુષ્પકેટુ]

જુઓ ઉપર

પુન્ફગ. પુ૦ [પુષ્પક]

ઇશાનેન્દ્રનું મુસાફરી વિમાન, મૂળ ભાગ, પુષ્પ, કપળનું આભુષણ

પુન્ફધરણી. સ્ત્રી૦ [પુષ્પગૃહિતી]

પુષ્પ-ગૃહિણી

પુન્ફચંગેરિયા. સ્ત્રી૦ [પુષ્પચંગેરિકા]

ફૂલ રાખવાની છાબડી

પુન્ફચંગેરી. સ્ત્રી૦ [પુષ્પચંગેરી] જુઓ ઉપર

પુન્ફચૂલ-૧. વિ૦ [પુન્ફચૂલ]

પુષ્પપુરનો રાજા, તે પુન્ફકેટુ અને પુન્ફવતી નો પુત્ર હતો, તેના લગ્ન તેની બહેન પુન્ફચૂલા સાથે થયેલા. તેણે દીક્ષા લીધી, એક દેવે પુન્ફચૂલા નું રૂપ લઈ તેના ધ્યાન ભંગ કરવા પ્રયત્ન કરેલ, પણ તે નિશ્ચલ રહ્યા

પુન્ફચૂલ-૨. વિ૦ [પુન્ફચૂલ]

ચંપાનગરીનો રાજા અને ચક્રવર્તી બંધદત્ત નો મિત્ર

પુન્ફચૂલા-૧. વિ૦ [પુન્ફચૂલા]

ભ૦ પાર્શ્વના મુખ્ય સાધ્વી, જેની પાસે કાલી, રાઈ વગેરે તથા મૂયા વગેરેએ દીક્ષા લીધેલ

પુન્ફચૂલા-૨. વિ૦ [પુન્ફચૂલા]

હસ્તિશીર્ષનગરના રાજા અદીનસત્તુ ના પુત્ર સુબાહુ કુમારની ૫૦૦ પત્નીઓમાં મુખ્ય (રાજવધૂ) પત્ની

પુન્ફચૂલા-૩. વિ૦ [પુન્ફચૂલા]

પુષ્પભદ્રનગરના રાજા પુન્ફકેટુ અને રાણી પુન્ફવતી ની પુત્રી, તેના ભાઈ પુન્ફવર્ડ સાથે તેના લગ્ન થયેલા. રાણી પુન્ફવર્ડ ને તે ન ગમ્યું. તેણી દીક્ષા લઈ, મૃત્યુ બાદ દેવ થઈ ત્યારે તેણીના પ્રતિબોધથી પુન્ફચૂલા એ દીક્ષા લીધી અણિયાપુત્ત આચાર્યની શુદ્ધ વૈયાવચ્ચ થકી કેવળજ્ઞાન પામી મોક્ષે ગયા

પુષ્પચૂલિયા. સ્ત્રીં [પુષ્પચૂલિકા]

એક (ઉપાંગ) આગમ

પુષ્પછાજિયા. સ્ત્રીં [પુષ્પછાદાકા]

પુષ્પ-પાત્ર

પુષ્પજંભગ. પું [પુષ્પજંભક]

જૃંભક દેવતાની એક જાતિ

પુષ્પજોણિય. નં [પુષ્પયોનિક]

પુષ્પયોનિક

પુષ્પજ્ઞય. પું [પુષ્પધ્વજ]

દશમાં દેવ લોકનું એક વિમાન

પુષ્પત્ત. નં [પુષ્પત્વ]

પુષ્પપણું

પુષ્પત્તા. સ્ત્રીં [પુષ્પતા]

પુષ્પપણું

પુષ્પદંત. પું [પુષ્પદન્ત]

ઇશાનેન્દ્રના હસ્તિ સૈન્યનો અધિપતિ દેવ

પુષ્પદંત. વિં [પુષ્પદન્ત]

‘સુવિધિ’ નામથી પ્રસિદ્ધ એવા આ ચોવીસીના નવમાં તીર્થંકર. કાગંદીના રાજા સુગ્રીવ અને રાણી રામા ના પુત્ર. જુઓ ‘સુવિધિ’

પુષ્પદન્ત. વિં [પુષ્પદન્ત]

એક સાધુ, જેને ઉસભદત્ત ગાથાપતિએ શુદ્ધ આહારદાન કરી મનુષ્યાયુ બાંધેલ. કથા જુઓ ‘સુજાત’

પુષ્પનાલિય. નં [પુષ્પનાલિક]

ફૂલનું નાળયું

પુષ્પપટલગ. નં [પુષ્પપટલક]

ફૂલનું પટલ

પુષ્પપટલહત્થગય. નં [હસ્તગતપુષ્પપટલ]

હાથમાં રહેલ ફૂલનું પટલ

પુષ્પપૂરગ. નં [પુષ્પપૂરક]

ફૂલનું બનાવેલ શિખર

પુષ્પફલજંભગ. પું [પુષ્પફલજંભક]

જૃંભક દેવતાની એક જાતિ

પુષ્પભોયણ. નં [પુષ્પભોજન]

ફૂલનું ભોજન

પુષ્પમંડવ. પું [પુષ્પમણ્ડપ]

ફૂલનો માંડવો

પુષ્પમંત. વિશેં [પુષ્પવત્]

ફૂલવાળું

પુષ્પમાલા. સ્ત્રીં [પુષ્પમાલા]

ફૂલની માળા

પુષ્પમાલિયા. સ્ત્રીં [પુષ્પમાલિકા] જુઓ ઉપર

પુષ્પય. પું [પુષ્પક]

જુઓ ‘પુષ્પક’

પુષ્પલેસ. પું [પુષ્પલેશ્ય]

દશમાં દેવલોકનું એક વિમાન

પુષ્પવઙ્ગય. સ્ત્રીં [પુષ્પવતિક]

એક કિંપુરુષેન્દ્રની પટ્ટરાણી, એક ઉદ્યાન

પુષ્પવર્ડ-૧. વિં [પુષ્પવર્તી]

જુઓ ‘પુષ્પવર્તી’

પુષ્પવર્ડ-૨. વિં [પુષ્પવર્તી]

આ ચોવીસીના વીસમાં તીર્થંકર ભં ‘મુનિસુવ્વય’ ના પ્રથમ શિષ્યા

પુષ્પવર્ડ-૩. વિં [પુષ્પવર્તી]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

પુષ્પવર્ણ. પું [પુષ્પવર્ણ]

દશમાં દેવલોકનું એક વિમાન

પુષ્પવતિય. સ્ત્રીં [પુષ્પવતિક]

જુઓ ‘પુષ્પવઙ્ગય’

પુષ્પવર્તી. વિં [પુષ્પવર્તી]

પુષ્પપુરના રાજા પુષ્પકેતુ ની પત્ની તેણીએ દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ દેવ બની, પુત્રી પુષ્પચુલા ને પ્રતિબોધ કરી સાચો માર્ગ દેખાડ્યો

પુષ્પવદ્ધલય. નં [પુષ્પવાર્દલક]

ફૂલનું વાદળ

પુષ્પવાસા. સ્ત્રીં [પુષ્પવર્ણ]

ફૂલની વર્ષા

પુષ્પવિંટિય. પું [પુષ્પવૃન્તક]

ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળો એક જીવ

પુષ્પવીણિયા. સ્ત્રીં [પુષ્પવીણિકા]

ફૂલની વેણી

પુષ્પસાલ. વિં [પુષ્પશાલ] વસંતપુરનો વિખ્યાત ગાયક,

મદ્દા નામની એક ગાથાપતિ પત્ની તેના સંગીતમાં
એટલી તલ્લીન બની કે તે ઉપલા માળેથી પડી મૃત્યુ
પામી

પુષ્પસાલ. વિં [પુષ્પશાલ]

ગોબ્બર ગામનો એક ગાથાપતિ

પુષ્પસાલસુઅ. વિં [પુષ્પશાલસુત]

ગોબ્બર ગામના ગાથાપતિ પુષ્પસાલ નો પુત્ર, તે ઘણા
દયાળુ અને સેવાભાવી હતો

પુષ્પસિંગ. પું [પુષ્પશૃંગ]

જુઓ 'પુષ્પલેસ'

પુષ્પસિદ્ધ. પું [પુષ્પસૃષ્ઠ]

જુઓ ઉપર

પુષ્પસેન. વિં [પુષ્પસેન]

પુષ્પકેસર નું બીજું નામ

પુષ્પારામ. પું [પુષ્પારામ]

ફૂલનો બગીચો

પુષ્પારુહણ. નં [પુષ્પારોહણ]

ફૂલો ચઢાવવા

પુષ્પાવકિર્ણ. વિશેં [પુષ્પાવકિર્ણ]

વેરાયેલા ફૂલોની આકૃતિ જેવા દેવ વિમાન

પુષ્પાવત્ત. પું [પુષ્પાવર્ત]

જુઓ 'પુષ્પલેસ'

પુષ્પાસવ. પું [પુષ્પાસવ]

ફૂલનો આસવ

પુષ્પાહાર. પું [પુષ્પાહાર]

ફૂલનો આહાર

પુષ્પિય. ત્રિં [પુષ્પિત]

ફૂલવાળું

પુષ્પિયા. સ્ત્રીં [પુષ્પિકા]

એક આગમ સૂત્ર

પુષ્પુત્તર. પું [પુષ્પોત્તર]

એક વેદવિમાન

પુષ્પુત્તરવર્ડેસગ. પું [પુષ્પોત્તરાવંતસક]

દશમાં દેવ લોકનું એક વિમાન

પુષ્પુત્તરા. સ્ત્રીં [પુષ્પોત્તરા]

જુઓ 'પુષ્પુત્તર'

પુષ્પોદય. નં [પુષ્પોદક]

ફૂલના રસથી મિશ્રિત થયેલ ફૂલવાળું ઝાડ

પુષ્પોવગ. વિશેં [પુષ્પોવગ]

ફૂલવાળું ઝાડ

પુષ્પોવય. વિશેં [પુષ્પોવય] જુઓ ઉપર

પુષ્પોવયાર. પું [પુષ્પોવયાર]

ફૂલ વડે કરેલ પૂજા

પુષ્પોવયારસંઠિત. નં [પુષ્પોવયારસંઠિત]

પુષ્પ પૂજાયુક્ત રહેલ આકાર વિશેષ

પુષ્પોવા. વિશેં [પુષ્પોવગ]

જુઓ 'પુષ્પોવગ'

પુમ. પું [પુંસ]

પુરુષ, પુરુષવેદ

પુમત્ત. નં [પુંસ્ત્વ]

પુરુષપણું, પુરુષતન

પુમત્તા. નં [પુંસ્ત્વ]

જુઓ ઉપર

પુમવયણ. નં [પુંસ્વચન]

પુરુષ વચન

પુયાવ. ધાં [પ્લાવય]

નસાડવું, ફુદાવવું

પુયાવિજ્ઞા. કૃં [પ્લાવયિત્વા]

દીક્ષાનો એક ભેદ, નસાડીને દીક્ષા આપવી

પુર. નં [પુર]

નગર, શહેર

પુર. અં [પુરસ્]

સમક્ષ, આગળ

પુરો. અં [પુરતસ્]

સમક્ષ, આગળ

પુરોઅંતગય. નં [પુરતઃઅન્તગત]

સન્મુખ આવેલ

પુરઓઝદગા. સ્ત્રીં [પુરતઝદગા]

મુખ્ય સમક્ષ

પુરઓકાઝં. કૃં [પુરસ્કૃત્ય]

આગળ કરીને

પુરં. અં [પુરસ]

સમક્ષ, આગળ

પુરંગમ. ત્રિં [પુરઙ્ગમ]

આગળ ચાલનાર

પુરંદર. પું [પુરંદર]

પહેલા દેવલોકનો ઈંદ્ર

પુરંદરજસા. વિં [પુરંદરયશા]

રાજા જિયસત્તુ ની પુત્રી ચંદા ની બહેન દંડગી રાજાની
પત્ની તેણીએ ભં મુનિસુવ્વય પાસે દીક્ષા લીધી

પુરકમ્મ. નં [પુરઃકર્મ]

સાધુને આહાર વહોરાવ્યા પહેલા સચિત્ત પાણીથી હાથ
ધોવા વગેરે પૂર્વકર્મ

પુરવ્કાર. પું [પુરસ્કાર]

આગળ કરેલું તે

પુરવ્વહ. વિશેં [પુરસ્કૃત]

આગળ કરેલું

પુરઘાય. પું [પુરઘાત]

નગર-ઘાત

પુરચ્છિમ. નં [પૌરસ્ત્ય]

પૂર્વ, પૂર્વ પ્રદેશ

પુરજન. પું [પુરજન]

નગરજન

પુરતો. અં [પુરતસ]

જુઓ 'પુરઓ'

પુરત્થ. નં [પૌરસ્ત્ય]

પૂર્વ, પૂર્વપ્રદેશ

પુરત્થઓ. અં [પુરસ્તાત]

આગળ, પાસે

પુરત્થા. અં [પુરસ્તાત]

જુઓ ઉપર

પુરત્થાભિમુહ. ત્રિં [પુરસ્તાદભિમુહ]

પૂર્વ દિશા સન્મુખ

પુરત્થાભિમુહિ. ત્રિં [પૌરસ્ત્યાભિમુહિ]

પૂર્વદિશા સન્મુખ બેસનાર

પુરત્થિમ. ત્રિં [પૌરસ્ત્ય]

પૂર્વદિશા સંબંધિ

પુરત્થિમપચ્ચત્થિમ. ત્રિં [પૌરસ્ત્યપાશ્ચાત્ય]

પૂર્વ-પશ્ચિમ

પુરત્થિમદાહિણ. પું [પૌરસ્ત્યદક્ષિણ]

પૂર્વ-દક્ષિણ દિશા, અગ્નિમૂળો

પુરત્થિમદાહિણા. સ્ત્રીં [પૌરસ્ત્યદક્ષિણા]

પૂર્વ-દક્ષિણ દિશા, અગ્નિમૂળો

પુરત્થિમદ્ધ. નં [પૌરસ્ત્યાદ્ધ]

અર્ધ પૂર્વ દિશા સંબંધિ

પુરત્થિમલવણસમુદ્ધ. પું [પૌરસ્ત્યલવણસમુદ્ધ]

પૂર્વ વલણ સમુદ્ર

પુરત્થિમા. સ્ત્રીં [પૌરસ્ત્યા]

પૂર્વદિશા

પુરત્થિમિલ્લ. ત્રિં [પૌરસ્ત્ય]

પૂર્વદિશા સંબંધિ

પુરવર. પું [પુરસ્સર]

શ્રેષ્ઠ નગર

પુરા. અં [પુરા]

અગ્રગામી

પુરાકડ. ત્રિં [પુરાકૃત]

પૂર્વભવામાં કરેલ

પુરાકય. ત્રિં [પુરાકૃત]

જુઓ ઉપર

પુરાકાઝં. અં [પુરસ્કૃત્ય]

આગળ કરીને

પુરાણ. ત્રિં [પુરાણ]

પ્રાચીન, પુરાતત

પુરાણગ. ત્રિં [પુરાણક]

જુનું, પુરાણું

પુરિમ. ત્રિં [પૂર્વ]

આગળનું, પૂર્વકાળનું

પુરિમ. ન૦ [પુરિમદ્વર્ધ]

પુરિમદ્વ-પચ્ચક્રમાણ

પુરિમકંઠભાઓવગતા. સ્ત્રી૦ [પૂર્વકંઠભાગોવગતા]

પૂર્વકંઠ ભાગને પ્રાપ્ત થયેલ

પુરિમદ્વ. ન૦ [પૂર્વદ્વર્ધ]

દિવસના પહેલા બે પ્રહર સુધી એક પચ્ચક્રમાણ વિશેષ

પુરિમદ્વગ. ન૦ [પૂર્વદ્વર્ધક]

જુઓ ઉપર

પુરિમદ્વિય. પુ૦ [પૂર્વદ્વર્ધક]

પુરિમદ્વ તપ કર્તા

પુરિમતાલ. ન૦ [પુરિમતાલ]

એક નગરી

પુરિમદ્વ. ન૦ [પૂર્વદ્વર્ધ]

પહેલા બે પ્રહર

પુરિસ. પુ૦ [પુરુષ]

પુરુષ, માણસ

પુરિસદ્વિજ્ઞ. ન૦ [પુરુષકીય]

ઉત્તજ્ઞયણ- સૂત્રના છઠ્ઠા અધ્યયનનું અપર નામ

પુરિસંતર. ન૦ [પુરુષાંતર]

પુરુષાંતર

પુરિસકાર. પુ૦ [પુરુષકાર]

પરાક્રમ

પુરિસકારિય. ન૦ [પુરુષકારિત]

પરાક્રમ

પુરિસવકાર. પુ૦ [પુરુષકાર]

પુરુષભિમાન

પુરિસગાર. પુ૦ [પુરુષકાર]

પરાક્રમ

પુરિસચોર. પુ૦ [પુરુષચોર]

પુરુષ-ચોર

પુરિસચ્છાયા. સ્ત્રી૦ [પુરુષચ્છાયા]

પુરુષપ્રમાણ-છાયા

પુરિસજાત. પુ૦ [પુરુષજાત]

પુરુષની જાતિ

પુરિસજાય. પુ૦ [પુરુષજાત]

જુઓ ઉપર

પુરિસજુગ. પુ૦ [પુરુષયુગ]

ક્રમ સ્થિત પુરુષ

પુરિસજ્જાત. પુ૦ [પુરુષજાત]

પુરુષની જાતિ

પુરિસજ્જાય. પુ૦ [પુરુષજાત]

જુઓ ઉપર

પુરિસત્ત. ન૦ [પુરુષત્ત્વ]

પુરુષપણું

પુરિસત્તા. સ્ત્રી૦ [પુરુષતા]

પુરુષપણું

પુરિસધમ્મ. પુ૦ [પુરુષધર્મ]

પુરુષ-ધર્મ

પુરિસનપુંસયવેદય. પુ૦ [પુરુષનપુંસકવેદક]

પુરુષ-નપુંસક વેદ વેદનાર, કૃત નપુંસક

પુરિસપચ્છાકડ. પુ૦ [પુરુષપશ્ચાત્કૃત]

પુરુષ વડે પછીથી કરાયેલ

પુરિસપજ્જોતિય. ન૦ [પુરુષપ્રજ્જોતિત]

પુરુષ વડે પ્રદ્યોત કરાયેલ

પુરિસપુંડરીય. પુ૦ [પુરુષપુણ્ડરીક]

પુરુષોમાં પુંડરીકક્રમળ સમાન

પુરિસપુંડરીઅ. વિ૦ [પુરુષપુણ્ડરીક]

આ અવસર્પિણીમાં ભરતક્ષેત્રના છઠ્ઠા વાસુદેવ, છઠ્ઠા બળદેવ આનંદ ના ભાઈ ચક્રપુરના રાજા મહાસિવ અને રાણી લલ્ચિમઈ ના પુત્ર તેણે પ્રતિ વાસુદેવ બાલિ ની હત્યા કરી હતી

પુરિસપ્પણીય. વિશે૦ [પુરુષપ્રણીત]

પુરુષ દ્વારા કહેવાયેલ

પુરિસયાર. પુ૦ [પુરુષકાર]

પરાક્રમ, મર્દાનગી

પુરિસરૂવ. ન૦ [પુરુષરૂપ]

પુરુષ સમાન

પુરિસલક્ષણ. ન૦ [પુરુષલક્ષણ]

પુરુષના લક્ષણ જાણવાની કળા

પુરિસલિંગસિદ્ધ. પુ૦ [પુરુષલિંગસિદ્ધ]

પુરુષપણે સિદ્ધત્વ પામેલ, સિદ્ધનો એક ભેદ

પુરિસવગ્ધ. પુ૦ [પુરુષવ્યાગ્ર]

વાધ જેવો પુરુષ

પુરિસવચન. ન૦ [પુરુષવચન]

પુરુષવાચક વચન

પુરિસવર. પુ૦ [પુરુષવર]

ઉત્તમપુરુષ

પુરિસવરગંધહસ્તિ. પુ૦ [પુરુષવરગન્ધહસ્તિન]

પુરુષોમાં ઉત્તમ ગંધ હાથી સમાન-તીર્થંકર

પુરિસવરપુંડરિય. પુ૦ [પુરુષવરપુણ્ડરીક]

પુરુષોમાં કમળ સમાન

પુરિસવિજ્ઞા. સ્ત્રી૦ [પુરુષવિદ્યા]

પુરુષ વિષયક વિદ્યા

પુરિસવેદ. પુ૦ [પુરુષવેદ]

પુરુષવેદ-જેના ઉદયથી સ્ત્રી ભોગની ઇચ્છા થાય,
નોકષાય વેદનીયની એક પેટા કર્મપ્રકૃતિ

પુરિસવેદગ. પુ૦ [પુરુષવેદક]

પુરુષવેદી જીવ

પુરિસવેય. પુ૦ [પુરુષવેદ]

જુઓ 'પુરિસવેદ'

પુરિસવેયગ. પુ૦ [પુરુષવેદક]

પુરુષવેદી જીવ

પુરિસવેયણિજ્ઞ. ન૦ [પુરુષવેદનીય]

પુરુષવેદનીય, એક કર્મવિશેષ

પુરિસવેયપરિણામ. પુ૦ [પુરુષવેદપરિણામ]

પુરુષ - વેદજન્ય પરિણામ-વિશેષ

પુરિસસંભૂત. ન૦ [પુરુષસમ્ભૂત]

પુરુષમાંથી ઉત્પન્ન થયેલ

પુરિસસાગારિય. ત્રિ૦ [પુરુષસાગારિક]

શય્યાતર પુરુષ

પુરિસસિદ્ધ. પુ૦ [પુરુષસિદ્ધ]

પુરુષ લિંગે સિદ્ધ થનાર

પુરિસસિંહ. વિ૦ [પુરુષસિંહ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા પાંચમાં વાસુદેવ, બલદેવ સુદંસણ
ના ભાઈ અસ્સપુર ના રાજા સિવ અને રાણી અમ્મયા ના
પુત્ર, તેણે નિસુંબ પ્રતિવાસુદેવને મારેલ

પુરિસસીહ. પુ૦ [પુરુષસિંહ]

પુરુષોમાં સિંહ સમાન, તીર્થંકર

પુરિસાગાર. પુ૦ [પુરિસાકાર]

પૌરુષ

પુરિસાદાનિય. પુ૦ [પુરુષાદાનીય]

જેનું વચન સર્વ પુરુષો-લોકો માન્ય કરેતે

પુરિસાદાનીય. પુ૦ [પુરુષાદાનીય]

જુઓ ઉપર

પુરિસાદિય. ન૦ [પુરુષાદિક]

વિપરિત મૈથુન, સજાતીય સંબંધ

પુરિસાસીવિસ. પુ૦ [પુરુષાશીવિષ]

પુરુષોમાં આશીવિષ-રૂપ

પુરિસુત્તમ. પુ૦ [પુરુષોત્તમ]

પુરુષોમાં ઉત્તમ

પુરિસસેન-૧. વિ૦ [પુરુષસેન]

રાજા વસુદેવ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર, ભ૦ અરિષ્ટનેમિ
પાસે દીક્ષા લીધી. શત્રુજયે મોક્ષે ગયા

પુરિસસેન-૨. વિ૦ [પુરુષસેન]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર, દીક્ષા લઈ
અનુત્તર વિમાને ગયા

પુરિસુત્તમ. વિ૦ [પુરુષોત્તમ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા ચોથા વાસુદેવ, બલદેવ સુપ્તમ ના
ભાઈ બારાવઈ ના રાજા સોમ અને રાણી સીયા ના પુત્ર,
મરીને છઠ્ઠી નરકે ગયા

પુરિસોત્તમ. પુ૦ [પુરુષોત્તમ]

જુઓ ઉપર

પુરિસોત્તરિય. વિશે૦ [પુરિસોત્તરિક]

પુરુષનું ઉત્તરિય

પુરી. સ્ત્રી૦ [પુરી]

નગરી

પુરીસ. ન૦ [પુરીષ]

વિષ્ણુ, મળ

પુરે. અં [પુરસ્/]

પૂર્વનું, પૂર્વ જન્મનું

પુરેકડ. નં [પુરઃકૃત/]

પૂર્વ જન્મમાં કરેલ કર્મ, પૂર્વે કરેલ

પુરેકમ્મ. નં [પુરઃકર્મન/]

સાધુને આહાર વહોરાવ્યા પહેલા સચિત્ત પાણીથી હાથ ધોવા વગેરે પૂર્વકર્મ

પુરેકમ્મકડ. વિશેં [પુરઃકર્મકૃત/]

‘પુરઃકર્મ’ નું સેવન કરેલું હોય તે

પુરેકમ્મકય. વિશેં [પુરઃકર્મકૃત/]

જુઓ ઉપર

પુરેકમ્મિયા. સ્ત્રીં [પુરઃકર્મિકા/]

પુરઃકર્મ દોષથી યુક્ત

પુરેક્ષકડ. ત્રિં [પુરસ્કૃત/]

આગળ કરેલું

પુરેક્ષકડિય. નં [પુરસ્કૃતક/]

આગળ કરેલું

પુરેવાય. પું [પુરોવાત/]

પૂર્વ દિશાનો પવન

પુરેસંથવ. પું [પુરસ્સંસ્તવ/]

દાન દીધા પહેલા દાતાર પાસે પોતાના કરવા તે એવા હેતુથી કે દાતાર સારી રીતે આપે

પુરેસંથુય. ત્રિં [પુરઃસંસ્તુત/]

પૂર્વના પરિચિત સ્વજનાદિ

પુરોકાઠં. કૃં [પુરસ્કૃત્ય/]

આગળ કરીને, સ્વીકારીને

પુરોવગ. પું [પુરોવગ/]

એક વૃક્ષ-વિશેષ

પુરોહિતરયણ. નં [પુરોહિતરત્ન/]

ચક્રવર્તીના ચૌદ રત્નોમાં એક રત્ન વિશેષ

પુરોહિય. પું [પુરોહિત/]

રાજાનો ગૌર, શાંતિ કર્મ કરનાર, પુરોહિત

પુરોહિયરયણ. નં [પુરોહિતરત્ન/]

જુઓ ‘પુરોહિતરયણ’

પુરોહિયરયણત્ત. નં [પુરોહિતરત્નત્વ/]

પુરોહિત રત્નપણું

પુલ. પું [પુલ/]

કુનસી, નાનું ગુંમડું, ઉન્નત

પુલઇય. ત્રિં [પુલકિત/]

રોમાંચિત

પુલંપુલ. નં [દે./]

નિરંતર, હંમશા

પુલગ. પું [પુલક/]

પુલકમિણ, રત્નની એક જાત, એક જળચર પ્રાણી

પુલગ. પું [પુલક/]

રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો એક કાંડ

પુલગ. પું [પુલક/]

સચિત્ત પૃથ્વીનો એક પ્રકાર

પુલય. પું [પુલક/]

રોમાંચ, રોમહર્ષ, એક મણિ

પુલાકિમિય. પું [પુલાકૃમિક/]

કૃમિ-કરમિયા

પુલાકિમિયા. પું [દે./]

બે ઇન્દ્રિય જીવ-વિશેષ

પુલાગ. પું [પુલાક/]

વાલ, ચણા આદિ નિઃસાર ધાન્ય

પુલાગભત્ત. નં [પુલાકભત્ત/]

તુચ્છ-નિરસ ભોજન

પુલાય. પું [પુલાક/]

ભુસુ, ધાન્યના છોતરા, પુલાક લબ્ધિવાન્ સાધુ

પુલાયત્ત. નં [પુલાકત્વ/]

પુલાક પણું

પુલિંદ. પું [પુલિન્દ/]

એક અનાર્થ દેશ, તે દેશવાસી, ભીલ

પુલિંદી. સ્ત્રીં [પુલિન્દી/]

પુલિંદ નામના અનાર્થ દેશમાં જન્મેલી દાસી

પુલિણ. નં [પુલિન/]

કાંઠો, તીર, તટ

પુલિય. નં [પુલિત/]

ઘોડાની એક ગતિ

પુલુય. પુઠ [પુલક]

જળચર પ્રાણિની એક જાતિ

પુલ્લ. ત્રિઠ [પૂર્વ]

પહેલાંનું પૂર્વ તરફનું, પૂર્વ દિગ્વિભાગ, કાળની પ્રમાણ દર્શક એક સંખ્યા, દ્રષ્ટિવાદના ચૌદ પૂર્વો

પુલ્લ. ધાઠ [પ્લુ]

ગતિ કરવી

પુલ્લુત્ત. ત્રિઠ [પૂર્વોક્ત]

પૂર્વે કહેલું

પુલ્લં. અઠ [પૂર્વમ્]

પ્રથમ, પહેલું

પુલ્લંગ. પુઠ [પૂર્વજ્ઞ]

સમય-કાલનું એક માપ, પક્ષના પહેલા દિવસનું નામ

પુલ્લંભાગ. નઠ [પૂર્વભાગ]

પહેલાનો ભાગ

પુલ્લકમ્મ. નઠ [પૂર્વકર્મન]

પૂર્વ જન્મના કરેલા કર્મ

પુલ્લકયકમ્મપરિભાવના. સ્ત્રીઠ [પૂર્વકૃતકર્મપરિભાવના]

પૂર્વે કેરલા કર્મોની વિચારણા

પુલ્લકાલિય. નઠ [પૂર્વકાલિક]

પૂર્વકાળનું

પુલ્લકીલિય. નઠ [પૂર્વક્રીડિત]

પૂર્વે કરેલી કામચેષ્ટા

પુલ્લકોડાકોડિ. સ્ત્રીઠ [પૂર્વકોટિકોટિ]

કોડાકોડી પૂર્વ, એક કાળગણના-વિશેષ

પુલ્લકોડિ. સ્ત્રીઠ [પૂર્વકોટિ]

એક કરોડ પૂર્વે, એક કાળ ગણના - વિશેષ

પુલ્લકોડિય. પુઠ [પૂર્વકોટિક]

જુઓ ઉપર

પુલ્લકોડી. પુઠ [પૂર્વકોટિ]

જુઓ ઉપર

પુલ્લવકમ. નઠ [પૂર્વકર્મન]

પૂર્વના કર્મ

પુલ્લગ. નઠ [પૂર્વક]

પૂર્વક, યુક્ત

પુલ્લગત. નઠ [પૂર્વગત]

પૂર્વમાં રહેલ જ્ઞાન

પુલ્લગમ. પુઠ [પૂર્વગમ]

પૂર્વના આલાપક

પુલ્લગય. નઠ [પૂર્વગત]

જુઓ 'પુલ્લગત'

પુલ્લગહિય. ત્રિઠ [પૂર્વગૃહીત]

પૂર્વે ગ્રહણ કરેલ

પુલ્લગ્ગહિય. ત્રિઠ [પૂર્વગૃહીત]

જુઓ ઉપર

પુલ્લચિંતિય. ત્રિઠ [પૂર્વચિન્તિત]

અગાઉથી ચિંતવેલ

પુલ્લજાઈ. સ્ત્રીઠ [પૂર્વજાતિ]

પૂર્વજન્મ

પુલ્લઠાળ. નઠ [પૂર્વસ્થાન]

ભક્ત પરિજ્ઞા અન્ન ત્યાગરૂપ સંથારાથી ઈંગિત મરણ કરવું તે

પુલ્લણ્થ. ત્રિઠ [પૂર્વન્યસ્ત]

પહેલા મુકેલું

પુલ્લણ્હ. નઠ [પૂર્વાહ્ન]

દિવસના પહેલા બે પ્રહાર

પુલ્લતરાગ. વિશેઠ [પૂર્વતરક]

પહેલાનું, આગળનું

પુલ્લતવ. નઠ [પૂર્વતપસ્]

પૂર્વકોટિનું સરાગ અવસ્થાનું

પુલ્લદક્ષિણ. પુઠ [પૂર્વદક્ષિણ]

પૂર્વ-દક્ષિણ દિશા, અગ્નિમૂણો

પુલ્લદારિય. નઠ [પૂર્વદારિકા]

પૂર્વ દ્વારવાળા નક્ષત્ર

પુલ્લદારિયા. સ્ત્રીઠ [પૂર્વદારિકા]

જુઓ ઉપર

પુલ્લદિદ્ધ. ત્રિઠ [પૂર્વદૃષ્ટ]

પૂર્વે જોયેલ-જાણેલ

પુલ્લધર. પુઠ [પૂર્વધર]

દ્રષ્ટિવાદ સૂત્ર અંતર્ગત જે 'પૂર્વો' તેને ધારણ કરનાર

પુવ્વન્નત્થ. વિશેઠ [પૂર્વન્યસ્ત]

પહેલા મુકેલું

પુવ્વપડિવન્ન. ત્રિઠ [પૂર્વપ્રતિપન્ન]

પહેલા સ્વીકારેલું

પુવ્વપડિવન્નય. ત્રિઠ [પૂર્વપ્રતિપન્નધક]

પહેલા સ્વીકારનાર

પુવ્વપુરિસ. પુઠ [પૂર્વપુરુષ]

પૂર્વના પુરુષ

પુવ્વપોટ્ટવયા. સ્ત્રીઠ [પૂર્વપ્રોષ્ઠપદા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વપ્પઓગ. પુઠ [પૂર્વપ્રયોગ]

સિદ્ધિ ગતિ પૂર્વે થતી એક વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિ

પુવ્વપ્પગુણી. સ્ત્રીઠ [પૂર્વપાલ્ગુની]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વપ્પણિત. વિશેઠ [પૂર્વપ્પણિત]

પૂર્વે ભણેલ

પુવ્વપ્પદવયા. સ્ત્રીઠ [પૂર્વપ્પદપદા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વપ્પભવ. પુઠ [પૂર્વપ્પભવ]

પૂર્વ જન્મ

પુવ્વપ્પભવિય. પુઠ [પૂર્વપ્પભવિક]

પૂર્વ જન્મ સંબંધિ

પુવ્વપ્પભાવ. પુઠ [પૂર્વપ્પભાવ]

પૂર્વનો પર્થાય

પુવ્વપ્પમેવ. અઠ [પૂર્વપ્પમેવ]

પહેલા જ

પુવ્વપ્પય. વિશેઠ [પૂર્વપ્પય]

પૂર્વનું, પહેલાનું

પુવ્વપ્પરહિતગુણસેઢીય. પુઠ [પૂર્વપ્પરહિતગુણશ્રેણિક]

પૂર્વે રચાયેલ ગુણની શ્રેણિ

પુવ્વપ્પરત. નઠ [પૂર્વપ્પરત]

પૂર્વે કરેલ કામક્રીડાનું સ્મરણ

પુવ્વપ્પરત્ત. નઠ [પૂર્વપ્પરત્ત]

રાત્રિનો પૂર્વભાગ

પુવ્વપ્પરય. નઠ [પૂર્વપ્પરય] જુઓ 'પુવ્વરત'

પુવ્વરયપુવ્વકીલિયવિરતસમિતિ. સ્ત્રીઠ [પૂર્વરતપૂર્વકીલિય-વિરતસમિતિ]

પૂર્વે ભોગવેલ કામભોગાદિથી

અટકવારૂપ સાવધાની વિરમવવારૂપ સમિતિ

પુવ્વવ. નઠ [પૂર્વવત]

અનુમાન પ્રમાણનો એક ભેદ

પુવ્વવણ્ણિય. ત્રિઠ [પૂર્વવણ્ણિય]

પૂર્વે વર્ણન કરાયેલ

પુવ્વવિદેહ. પુઠ [પૂર્વવિદેહ]

મહાવિદેહ ક્ષેત્રનો પૂર્વ અર્ધભાગ તે

પુવ્વવિદેહય. પુઠ [પૂર્વવિદેહય]

પૂર્વ વિદેહમાં ઉત્પન્ન

પુવ્વવેયાલિ. સ્ત્રીઠ [પૂર્વવેયાલી]

પૂર્વ સમુદ્રના કાંઠે, પૂર્વ વૈતાલી વિધિ

પુવ્વવેરિય. પુઠ [પૂર્વવેરિક]

પૂર્વના વૈરીનું

પુવ્વસંગઇય. પુઠ [પૂર્વસાંગ્ગતિક]

પહેલાનો મિત્ર-પૂર્વનો સંગી

પુવ્વસંગતિય. પુઠ [પૂર્વસાંગ્ગતિક]

જુઓ ઉપર

પુવ્વસગ્ગંથ. નઠ [પૂર્વસગ્ગન્થ]

પહેલાની ગ્રન્થિ સહિત

પુવ્વસંજમ. પુઠ [પૂર્વસંજમ]

સંયમની પૂર્વાવસ્થા

પુવ્વસંથવ. પુઠ [પૂર્વસંસ્તવ]

પૂર્વનો પરિચય,

ગૌયરી આદિ અર્થે પોતાનો પૂર્વ પરિચય આપવો

પુવ્વસયસહસ્સ. નઠ [પૂર્વસયસહસ્સ]

એક લાખ પૂર્વ, સમયનું એક માપ

પુવ્વસેજ્જતરી. સ્ત્રીઠ [પૂર્વસેજ્જતરી]

સાધુને ઉપાશ્રય-વસતિમાં રહેવાની અનુજ્ઞા આપનાર

પૂર્વની શય્યાતર સ્ત્રી

પુવ્વા. સ્ત્રીઠ [પૂર્વા]

પૂર્વ દીશા, નક્ષત્ર સંજ્ઞા

પુવ્વાઉત્ત. વિશેઠ [પૂર્વાયુક્ત]

સાધુના આગમન પૂર્વે તૈયાર કરાયેલું

પુવ્વાગમન. ન૦ [પૂર્વાગમન]

આવ્યા પહેલા

પુવ્વાણુપુલ્લિ. સ્ત્રી૦ [પૂર્વાણુપૂર્વી]

અનુક્રમ, પરિપાટી

પુવ્વાણુપુલ્લી. સ્ત્રી૦ [પૂર્વાણુપૂર્વી]

જુઓ ઉપર

પુવ્વાપોટ્ટવતા. સ્ત્રી૦ [પૂર્વપ્રૌષ્ઠપદા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાપોટ્ટવયા. સ્ત્રી૦ [પૂર્વપ્રૌષ્ઠપદા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાફગુણી. સ્ત્રી૦ [પૂર્વાફાલ્ગુની]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાભદ્રવયા. સ્ત્રી૦ [પૂર્વાભાદ્રપદા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાભિમુહ. ત્રિ૦ [પૂર્વાભિમુખ]

પૂવ સન્મુખ

પુવ્વામેવ. અ૦ [પૂર્વમેવ]

પહેલાં જ

પુવ્વાવર. ન૦ [પૂર્વાવર]

પૂર્વપશ્ચિમ, પૂર્વે કરેલ મદન-સ્નાનાદિ પછી કરેલ વિલેપનાદિ

પુવ્વાવરણહ. ન૦ [પૂર્વાવરાહ]

પૂર્વપશ્ચિમ દિશાનું

પુવ્વાવરત્તકાલ. પુ૦ [પૂર્વાવરત્તકાલ]

પહેલા અને પછીનો કાળ

પુવ્વાસાઢ. ન૦ [પૂર્વાષાઢા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાસાઢા. ન૦ [પૂર્વાષાઢા]

એક નક્ષત્ર

પુવ્વાહારિય. ન૦ [પૂર્વાહત]

પૂર્વે-જન્મ સમયે કરેલ આહાર

પુલ્લિ. ત્રિ૦ [પૂર્વિન]

પૂર્વેને જાણનાર, પૂર્વે

પુલ્લિં. અ૦ [પૂર્વમ્]

પહેલા, શરૂઆતમાં

પુલ્લિયા. સ્ત્રી૦ [પૂર્વિકા]

પૂર્વ સંબંધિ

પુલ્લિલ્લ. ત્રિ૦ [પૂર્વીય]

પૂર્વ સંબંધિ

પુલ્લુટ્ટાઢ. પુ૦ [પૂર્વોત્થાપિત]

પહેલા સ્થાપન કરેલ

પુલ્લોપટ્ટવિય. પુ૦ [પૂર્વોપસ્થાપિત]

પહેલા ઉપસ્થાપના કરેલ

પુલ્લોવવન્ન. પુ૦ [પૂર્વોપવન્ન]

પૂર્વે ઉત્પન્ન

પુલ્લોવવન્નગ. પુ૦ [પૂર્વોપવન્નક] જુઓ ઉપર

પુસ. પુ૦ [પુષ્ય]

એક નક્ષત્ર

પુસસ. પુ૦ [પુષ્ય]

એક નક્ષત્ર

પુસસ. પુ૦ [પૂષન્]

રેવતી નક્ષત્રનો અધિપતિ

પુસસ. વિ૦ [પુષ્ય]

સેયપુરનો રહીશ, જેણે નવમાં તીર્થંકર સુવિહિ ને પ્રથમ ભિક્ષા આપેલી

પુસસદેવયા. પુ૦ [પુષ્યદેવતા]

પુષ્યદેવતા, સુવિધિનાથના પ્રથમ ભિક્ષાદાતા

પુસસફલ. ન૦ [પુષ્યફલ]

એક ફળ-વિશેષ

પુસસભૂતિ. વિ૦ [પુષ્યભૂતી]

જુઓ 'પૂસભૂતિ'

પુસસમાનવ. પુ૦ [પુષ્યમાનવ]

બંદીજન, મંગળપાઠક

પુસસમિત્ત. વિ૦ [પુષ્યમિત્ર]

જુઓ 'પૂસમિત્ત'

પુસસાયણ. પુ૦ [પુષ્યાયણ]

રેવતી નક્ષત્રનું ગોત્ર

પુહૈ-૧. વિ૦ [પૃથિવી]

પદ્મ રાજાની પત્ની (રાણી) અને સાતમાં તીર્થંકર 'સુપાસ' ની માતા

પુહઈ-૨. વિં [પૃથિવી]

આ અવસર્પિણીના ત્રીજા વાસુદેવ 'સયંભૂ' ની માતા

પુહઈ-૩. વિં [પૃથિવી]

ભં મહાવીરના પ્રથમ ત્રણ ગણધરના માતા, વસુભૂઝ ની પત્ની

પુહઈ-૪. વિં [પૃથિવી]

રાજા સાલવાહન ની પત્ની એક વખત તેણીએ પોતાના પતિ જેવા વસ્ત્રો પહેરી તેની જેમજ પ્રવૃત્તિ કરેલી

પુહત્ત. નં [પૃથક્ત્વ]

વિસ્તાર, બહુત્વ ભિન્ન, બે થી નવ સુધીની સંખ્યા, ભેદ

પુહત્તય. નં [પૃથક્ત્વ]

જુઓ ઉપર

પુહત્તવિત્ત્વક. નં [પૃથક્ત્વવિત્ત્વક]

શુક્લ ધ્યાનનો એક ભેદ

પુહત્તવિયક્ત. નં [પૃથક્ત્વવિત્ત્વક]

જુઓ ઉપર

પુહવી. સ્ત્રીં [પૃથ્વી]

જુઓ 'પુઢવિ'

પુહવીપતિ. પું [પૃથ્વીપતિ]

રાજા

પુહત્ત. નં [પૃથક્ત્વ]

વિસ્તાર

પુહુત્ત. વિશેં [પૃથક્ત્વ]

જુઓ 'પુહત્ત'

પૂઅણ. નં [પૂજન]

પૂજા, અર્ચન

પૂઅફલીવણ. નં [પૂગફલીવણ]

સોપારીનું વન

પૂઆ. સ્ત્રીં [પૂજા]

પૂજા-અર્ચા

પૂઙ. પું [પોઙ]

એક વૃક્ષ - વિશેષ

પૂઙ. સ્ત્રીં [પૂતિ]

દુર્ગાન્ધી, અપવિત્ર,

ભિક્ષાનો એક દોષ,

રોગવિશેષ રસી

પૂઙકડ. ત્રિં [પૂતિકૃત]

આધાકર્મી આહારના અંશથી યુક્ત

પૂઙકણી. સ્ત્રીં [પૂતિકર્ણી]

સડેલા કાનવાળી

પૂઙકમ્મ. પું [પૂતિકર્મન્]

ગૌચરીનો એક દોષ

પૂઙત્ત. નં [પૂતિત્વ]

દુર્ગંધપણું, સડેલપણું

પૂઙત્તપ. કૃં [પૂજયિતુમ્]

પૂજવા માટે

પૂઙપિણ્ણાગ. પું [પૂતિપિણ્યાક]

કોહવાયેલ ખોળ

પૂઙમ. વિશેં [પૂજ્ય]

પૂજ્ય

પૂઙય. વિશેં [પોદકી]

કુશિત, સડેલ

પૂઙય. વિશેં [પૂજિત]

પૂજાએલ, સત્કારેલ

પૂઙય. વિશેં [પૂતિક]

દુર્ગંધવાળું

પૂઙયા. સ્ત્રીં [પૂપિકા]

બુદ્ધિનું એક દ્રષ્ટાંત

પૂઙ. સ્ત્રીં [પૂતિ]

ગૌચરીનો એક દોષ

પૂઙકમ્મ. નં [પૂતિકર્મન્]

જુઓ 'પૂઙકમ્મ'

પૂઙય. વિશેં [પૂતિક]

જુઓ 'પૂઙય'

પૂજ. ધાં [પૂજય]

પૂજન કરવું

પૂજિત. વિશેં [પૂજિત]

પૂજેલું, માનેલું

પૂણ્ણ. વિશેં [પૂર્ણ]

જુઓ 'પુણ્ણ'

પૂતના. વિં [પૂતના]

મહાસુનિ ની પત્ની, એક વિદ્યાધરી, વાસુદેવ-બાળદેવ
તેના વૈરી હતા

પૂતિ. સ્ત્રીં [પૂતિ]

જુઓ 'પૂઝ'

પૂતિકમ્મ. નં [પૂતિકર્મન]

જુઓ 'પૂઝકમ્મ'

પૂતિત્ત. નં [પૂતિત્ત]

દુર્ગધતા, સડેલપણું

પૂતિય. નં [પૂતિક]

એક જાતનું ફળ

પૂય. નં [પૂય]

પરુ, રસી

પૂય. પું [અપૂપ]

પુડલા, માલપુવા

પૂય. વિશેં [પૂત]

પવિત્ર, શુદ્ધ થયેલ

પૂય. કૃં [પૂજિત]

પૂજેલ

પૂય. ધાં [પૂજય]

પુજવું

પૂય. વિશેં [પૂજ્ય]

પૂજ્ય, પૂજન યોગ્ય

પૂયટ્ટિ. વિશેં [પૂજાર્થિન]

પૂજાના ઇચ્છુક

પૂયણ. નં [પૂજન]

પૂજન, અર્ચન, સત્કાર, સન્માન, પુજવું તે

પૂયણકામ. વિશેં [પૂજનકામ]

પૂજનની ઇચ્છા,

પૂયણટ્ટિ. વિશેં [પૂજનાર્થિન]

પૂજનના અર્થી

પૂયણય. નં [દે.]

એક ગાંડીપદ તિર્યંચ પંચેદ્રિય

પૂયણવત્તિય. નં [પૂજનપ્રત્યય]

પૂજન નિમિત્તે

પૂયણ. સ્ત્રીં [પૂજનાર્થિન]

કામવિભૂષા

પૂયણિઅ. નં [પૂતનિક]

વાસણાદિનું તળીયું

પૂયણિજ્જ. વિશેં [પૂજનીય]

પૂજવા યોગ્ય

પૂયત્ત. નં [પૂયત્ત]

રસી-પરુપણું

પૂયફલિ. સ્ત્રીં [પૂગફલી]

સોપારી

પૂયફલિવણ. નં [પૂગપલિવન]

સોપારીનું વન

પૂયફલી. સ્ત્રીં [પૂગફલી]

સોપારી

પૂયસવ્કાર. પું [પૂજાસત્કાર]

પૂજા-સત્કાર

પૂયા. સ્ત્રીં [પૂજા]

પૂજા, પૂજન

પૂયાભત્ત. નં [પૂજ્યભક્ત]

સત્કારાદિ અર્થે તૈયાર કરાયેલ ભોજન

પૂર. પું [પૂર]

નદીનો વધેલ પ્રવાહ, સમુદ્ર

પૂર. ધાં [પૂરય]

પૂર્ણ કરવું, પાલન કરવું

પૂરહત્તપ. કૃં [પૂરયિતુમ્]

પૂર્ણ કરવા માટે

પૂરગ. ત્રિં [પૂરક]

પૂરનાર, ભરનાર

પૂરણ. પું [પૂરણ]

પૂર્ણ કરવું, પાર ઉતારવું,

પૂરણ. પું [પૂરણ]

એક અધ્યયન

પૂરણ-૧. વિં [પૂરણ]

બેભેલ સંનિવેશનો એક ધનાઢ્ય ગૃહસ્થ, જેણે તાપસ

દીક્ષા લીધેલી, અનશન કરી, મૃત્યુ બાદ ચમરેન્દ્ર થયો,

તેણે ચમરેન્દ્ર રૂપે શકેન્દ્રની શોભા ભ્રષ્ટ કરવા ઉત્પાત મચાવ્યો. ભં મહાવીરનું શરણ લેતા શકેન્દ્રએ તેને મુક્ત કર્યો

પૂરણ-૨. વિં [પૂરણ]

ભં મલ્લિનો જીવ જે પૂર્વભવમાં મહબ્બલ કુમાર હતો, તે વખતનો એક મિત્ર જેણે મહબ્બલ સાથે દીક્ષા લીધેલી

પૂરણ-૩. વિં [પૂરણ]

રાજા અંધગવણિ અને રાણી ધારિણીનો પુત્ર. ભં અરિષ્ટ નેમિ પાસે દીક્ષા લીધી. ૧૬ વર્ષ ચારિત્ર પાળી, મોક્ષ

પૂરયંત. નં [પૂરયત્]

પૂર્ણ કરવું તે

પૂરિમ. ત્રિં [પૂરિમ]

પૂરીને કે ભરીને જે થાય તે - જેમ કે માટીનું પુતળું, સળીમાં ફૂલ પરોવવા

પૂરિમા. સ્ત્રીં [પૂરિમા]

ગંધારગ્રામની ત્રીજી મૂર્ચના

પૂરિય. ત્રિં [પૂરિય]

ભરેલ, પૂર્ણ કરેલ

પૂરેંત. નં [પૂરયત્]

પૂર્ણ કરવું તે

પૂરેન્તા. કૃં [પૂરયિત્વા]

પૂર્ણ કરીને

પૂરેયવ્વ. કૃં [પૂરયિત્વ્ય]

પૂર્ણ કરવા યોગ્ય

પૂવ. પું [અપૂવ]

માલ પૂવા, પુડલા

પૂસ. પું [પૂષ્ય]

એક નક્ષત્ર

પૂસ. વિં [પૂષ્ય]

એક નિમિત્તજ-જ્યોતિષ જેણે ભં મહાવીરના પગની છાપમાં ચક્રવર્તીના લક્ષણ જોયેલા, પગલાને આધારે તે થૂળાગ સંનિવેશ પહોંચ્યો ત્યારે જોયું કે આ તો સાધુ છે. તે પોતાના જ્ઞાન વિશે શંકાશીલ બન્યો. શકેન્દ્રએ તેની શંકા દૂર કરી

પૂસનંદિ. વિં [પૂષ્યનન્દિ]

રોહીતક નગરના રાજા વેસમણદત્ત અને રાણી સિરિદેવી નો પુત્ર, તેના વિવાહ દેવદત્તા સાથે થયેલ

પૂસફલી. સ્ત્રીં [પૂષ્યફલી]

કોહળાની વેલ

પૂસભૂતિ. વિં [પુષ્યભૂતિ]

આચાર્ય પૂસમિત્ત ના ધર્મગુરુ. તે ધ્યાનમાં નિષ્ણાંત હતા સિંબવદ્ધન ના રાજા મુંડિઅ ને તેણે પ્રભાવિત કરેલા

પૂસમાણ. પું [પૂષ્યમાણ]

ભાટ, મંગલ પાઠક

પૂસમાણગ. પું [પૂષ્યમાનવ]

જ્યોતિસ્ દેવતા, મણિનું એક લક્ષણ, ભાટ, મંગલપાઠક

પૂસમાણય. પું [પૂષ્યમાનવ]

જુઓ ઉપર

પૂસમાણવ. પું [પૂષ્યમાનવ]

જુઓ ઉપર

પૂસમિત્ત-૧. વિં [પુષ્યમિત્ર]

પૂસભૂતિ ના શિષ્ય તે એક એવા સાધુ હતા. જે પૂસભૂતિ દ્વારા ગ્રહણ કરાયેલા ગહન ધ્યાન વખતે તેના બાહ્ય લક્ષણો સમજી શકતા હતા

પૂસમિત્ત-૨. વિં [પુષ્યમિત્ર]

ભં મહાવીરનો એક પૂર્વભવ, તે થૂળાનગરીના બ્રાહ્મણ હતા

પૂસમિત્ત-૩. વિં [પુષ્યમિત્ર]

એક આચાર્ય જે શિસ્ત વ્યવહારના પાલન અને નિરીક્ષણમાં માનતા

પૂસમિત્ત-૪. વિં [પુષ્યમિત્ર]

આચાર્ય રક્ષિત્ર્ય ના ત્રણ શિષ્યો હતા, જેના નામને અંતે પૂસમિત્ત શબ્દ આવતો હતો. જેમ કે દુબ્બલિયપૂસમિત્ત

પૂસા. વિં [પુષ્યા]

કંપિલપુરના શ્રાવક કુંડકોલિકના પત્ની અને બારવ્રતધારી શ્રાવિકા

પેઝય. વિશેં [પૈત્રિક]

પિતા સંબંધિ

પેવ્વ. ધાં [પ્ર+ઈક્ષ]

જોવું અવલોકવું

પેક્ષણ. ન૦ [પ્રેક્ષણ]

નિરીક્ષણ, અવલોકન

પેક્ષણા. સ્ત્રી૦ [પ્રેક્ષણા]

પડિલેહણાનો પર્થાય

પેચ્ચ. પુ૦ [પ્રેત્ય]

પરભવ, પરલોક

પેચ્ચ. ધા૦ [આ+ક્રમ્]

આક્રમણ કરવું

પેચ્ચભવ. પુ૦ [પ્રેત્યભવ]

પુનર્જન્મ

પેચ્ચય. પુ૦ [પ્રેત્ય]

જુઓ 'પેચ્ચ'

પેચ્ચા. સ્ત્રી૦ [પ્રેત્ય]

જુઓ 'પેચ્ચ'

પેચ્ચા. કૃ૦ [પીત્વા]

પાન કરીને, પીને

પેચ્ચાભાવિક. વિશે૦ [પ્રેત્યભાવિક]

પુનર્જન્મ સંબંધિ, ભવાંતર સંબંધિ

પેચ્ચાભાવિય. વિશે૦ [પ્રેત્યભાવિક]

જુઓ ઉપર

પેચ્ચેમાણ. કૃ૦ [આક્રામત્]

આક્રમણ કરતું

પેચ્છ. ધા૦ [પ્ર+ઈક્ષ્]

જોવું, અવલોકવું

પેચ્છંત. કૃ૦ [પ્રેક્ષમાણ]

અવલોકતો, જોતો

પેચ્છગ. પુ૦ [પ્રેક્ષક]

જોનાર, નિરીક્ષક

પેચ્છણ. ન૦ [પ્રેષણ]

જોવું તે, અવલોકન

પેચ્છણધરગ. ન૦ [પ્રેક્ષણગૃહક]

નાટ્યગૃહ

પેચ્છણધરય. ન૦ [પ્રેક્ષણગૃહક]

નાટ્યગૃહ

પેચ્છણિજ્જ. વિશે૦ [પ્રેક્ષણીય]

જોવાલાયક

પેચ્છમાણ. કૃ૦ [પ્રેક્ષમાણ]

જોતો, અવલોકતો

પેચ્છા. સ્ત્રી૦ [પ્રેક્ષા]

જોવું તે, નિરીક્ષણ કરવું તે

પેચ્છાઘર. ન૦ [પ્રેક્ષાગૃહ]

નાટકગૃહ

પેચ્છાઘરમંડવ. ન૦ [પ્રેક્ષાગૃહમણ્ડપ]

નાટક જોવા માટેનો મંડપ

પેચ્છાઘરસંઠિત. ન૦ [પ્રેક્ષાગૃહસંસ્થિત]

નાટક ગૃહકારે રહેલ

પેચ્છિજ્જંત. કૃ૦ [પ્રેક્ષ્યમાણ]

અવલોકતો, જોતો

પેચ્છિજ્જમાણ. કૃ૦ [પ્રેક્ષ્યમાણ]

જુઓ ઉપર

પેચ્છિત્તપ. કૃ૦ [પ્રેક્ષિતુમ્]

અવલોકવા માટે

પેચ્છિયવ્વય. વિશે૦ [પ્રેક્ષિતવ્ય]

જોવા યોગ્ય

પેજ્જ. વિશે૦ [પ્રેયસ્]

અતિશય પ્રિય, વહાલું

પેજ્જ. ન૦ [પ્રેય]

પીવાલાયક

પેજ્જદંસિ. વિશે૦ [પ્રેયોદર્શિન્]

અત્યંત પ્રિયનું દર્શન કરનાર, જેનું દર્શન પ્રિય લાગેતે

પેજ્જદોસમિચ્છાદંસણવિજય. પુ૦

[પ્રેયોદોષમિથ્યાદર્શનવિજય]

રાગ-દ્વેષ-મિથ્યા દર્શન ઉપર જય મેળવવો તે

પેજ્જનિસ્સિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રેયોનિશ્રિતા]

પ્રેમનિઃસૃતા ભાષા

પેજ્જબંધ. ન૦ [પ્રેયોબન્ધ]

પ્રેમ-રાગબંધન

પેજ્જબંધન. ન૦ [પ્રેયોબન્ધન]

રાગરૂપ બંધન

પેજ્જમાણ. ન૦ [પ્રાયયત્]

પીવડાવવું તે

પેજ્જવત્તિયા. સ્ત્રીં [પ્રેત્ય:પ્રત્યયા]

પ્રેમ નિમિત્તક મૂર્છા, કપટ આદિ લોભથી ધનાદિમૂર્છા

પેજ્જવિવેગ. પું [પ્રેયોવિવેક]

રાગ ઘટાડવો તે

પેડા. સ્ત્રીં [પેટા]

પેટી, ગૌચરી ગ્રહણ પદ્ધતિ

પેઢ. નં [પીઢ]

બાજોઠ, ઓટલો

પેઢાલ. વિં [પેઢાલ]

અનેક વિદ્યાઓનો જ્ઞાતા એવો એક પરિવાજક, પોતાની વિદ્યા કોઈ સુપાત્રને આપવા તેણે ભ્રમરરૂપ ધારણ કરી પોતાનું વીર્ય સુજેઢા સાધ્વીની યોનિમાં દાખલ કર્યું. એક પુત્ર ઉત્પન્ન થયો, તેનું નામ સચ્ચ પાડેલ, તેણે જ પેઢાલ ને મારી નાંખેલ

પેઢાલપુત્ર-૧. વિં [પેઢાલપુત્ર]

જુઓ 'ઉદઅ-૧'

પેઢાલપુત્ર-૨. વિં [પેઢાલપુત્ર]

વાણિજ્યગામની ભદ્રા સાર્થવાહિનો પુત્ર. ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ સર્વાર્થસિદ્ધ ગયા

પેઢાલપુત્ર-૩. વિં [પેઢાલપુત્ર]

ભરતક્ષેત્રની આગામી ચોવીસીમાં થનારા આઠમાં તીર્થંકર જે પૂર્વભવમાં નંદ નામે હતા

પેઢિયા. સ્ત્રીં [પીઢિકા]

પીઠિકા, ચોતરો, ગંથની પૂર્વભૂમિકા

પેળી. સ્ત્રીં [પ્રેળી]

હરણનો એક ભેદ

પેતકાઙય. પું [પ્રેતકાઙયિક]

વ્યંતર દેવની એક જાતિ

પેતદેવયકાઙય. પું [પ્રેતદૈવતકાઙયિક]

શકેન્દ્રના લોકપાલ જમની આજ્ઞા માનનાર એક દેવ જાતિ

પેતિય. વિશેં [પૈત્રિક]

પિતા સંબંધિ

પેમ. નં [પ્રેમન]

આસક્તિ, પ્રીતિ,

પેમ્મ. નં [પ્રેમન]

પ્રેમ-રાગમાં આસક્ત

પેમ્મરાગરત્ત. વિશેં [પ્રેમાનુરાગ]

પ્રેમઅનુરાગ

પેમ્મિકા. સ્ત્રીં [પ્રેમિકા]

પ્રેમ કરનારી

પેયા. સ્ત્રીં [પેયા]

વાદ્ય વિશેષ

પેયાલ. પું [દે.]

પ્રધાન, પ્રમાણ

પેયાવાયગ. પું [પેયાવાદક]

એક વદ્યવિશેષને વગાડનાર

પેરંત. નં [પર્યંત]

અંત, છેડો

પેલવ. ત્રિં [પેલવ]

મૂઠ્ઠ, કોમળ

પેલા. સ્ત્રીં [પેટા]

જુઓ 'પેઢાં'

પેલુ. પું [પેલુ]

રૂની પુણી

પેલ્લઅ. વિં [પ્રેરક]

રાજગૃહીના ભદ્રા સાર્થવાહિનીનો પુત્ર ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને ઉત્પન્ન થયા

પેલ્લણ. નં [પ્રેરણ]

પ્રેરણા કરવી તે

પેલ્લપેલ્લિ. વિશેં [દે.]

ફેંકાફેંક

પેલ્લિય. વિશેં [પ્રેરિત]

ધકેલાયેલું, પતિત, પીડિત

પેલ્લિયમુહ. ત્રિં [પ્રેરિતમુખ]

મુખના અવયવ-હોઠ, નાક જેનાચંપાયા છે તે

પેસ. નં [દે.]

ચામડાનું એક વસ્ત્ર વિશેષ

પેસ. પું [પ્રેષ્ય]

નોકર

પેસ. ધા૦ [પ્ર+ષ્ય] /

મોકલાવવું

પેસક. ત્રિ૦ [પ્રેષ્યક] /

કામ કરનાર, નોકર-ચાકર

પેસગ. ત્રિ૦ [પ્રેષ્યક] /

કામ કરનાર, નોકર-ચાકર

પેસણ. ન૦ [પ્રેષણ] /

મોકલવું તે

પેસણકારિ. સ્ત્રી૦ [પ્રેષણકારિન્] /

સંદેશો પહોચાડનારી દાસી

પેસણકારિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રેષણકારિકા] /

જુઓ ઉપર

પેસણગારિત્ત. ન૦ [પ્રેષણગારિત્વ] /

પ્રેષણકારિ-પણું

પેસત્તણ. ન૦ [પ્રેષ્યત્વ] /

મોકલવાપણું

પેસપરિણાય. પુ૦ [પ્રેષ્યપરિજ્ઞાત] /

શ્રાવકની નવમી પ્રતિજ્ઞા આદરનાર

પેસલ. ત્રિ૦ [પેશલ] /

મનોજ્ઞ, સુંદર

પેસલેસ. ન૦ [પે.] /

પશુના ચામડાનું એક વસ્ત્ર

પેસવણપ્પઓગ. ન૦ [પ્રેષ્યાનયનપ્રયોગ] /

બહાર કોઇ વસ્તુ મોકલવી,

શ્રાવકના વ્રતનો એક અતિચાર

પેસારંભ. પુ૦ [પ્રેષ્યારંભ] /

નોકર પાસે આરંભ કરાવવો

પેસિજ્જંત. કૃ૦ [પ્રેષ્યત્વ] /

મોકલવું તે

પેસિત્તે. કૃ૦ [પ્રૈષિતુમ] /

મોકલવા માટે

પેસિય. ત્રિ૦ [પ્રેષિત] /

મોકલેલ

પેસિયા. સ્ત્રી૦ [પ્રેશિકા] /

ખંડ, ટુકડો

પેસી. સ્ત્રી૦ [પેશી] /

માસખંડ, માંસપીંડ

પેસુન્ન. ન૦ [પૈશુન્ય] /

ચાડી, યુગલી

પેસુન્નવિવેગ. પુ૦ [પૈશુન્યવિવેક] /

ચાડી યુગલીનો ત્યાગ કરવો તે

પેસ્સ. પુ૦ [પ્રેષ્ય] /

નોકર, ચાકર

પેહ. ધા૦ [પ્ર+ઈક્ષ] /

જોવું, નિરીક્ષણ કરવું

પેહણ. ન૦ [પ્રેક્ષણ] /

નિરીક્ષણ

પેહમાણ. કૃ૦ [પ્રેક્ષમાણ] /

નિરીક્ષણ કરતો

પેહમાણિણ. ત્રિ૦ [પ્રેક્ષમાણિન્] /

નિરીક્ષક, જોનાર

પેહા. સ્ત્રી૦ [પ્રેક્ષા] /

વિચાર કરવો તે, આસન શય્યાદિ જોઈ પ્રમાર્જીને વાપરવા તે,

પેહા. સ્ત્રી૦ [પ્રેક્ષા] /

સંયમના સત્તર ભેદમાંનો એક,

પેહા. સ્ત્રી૦ [પ્રેક્ષા] /

કાચોત્સર્ગનો એક દોષ

પેહાઅસંજમ. ન૦ [પ્રેક્ષાઅસંયમ] /

નિરીક્ષણના વિષમાં અસંયમ

પેહાએ. કૃ૦ [પ્રેક્ષ્ય] /

નિરીક્ષણ કરીને

પેહાય. કૃ૦ [પ્રેક્ષ્ય] /

જુઓ ઉપર

પેહાસંજમ. ન૦ [પ્રેક્ષાસંયમ] /

નિરીક્ષણ સંબંધે સંયમ પાલન કરવું તે

પેહિ. વિશે૦ [પ્રેક્ષિન્] /

નિરીક્ષણ કરનાર

પેહિત્તા. કૃ૦ [પ્રેક્ષ્યા] /

નિરીક્ષણ કરીને

પેહિય. વિશેઠ [પ્રેક્ષિત]

નિરીક્ષિત, કટાક્ષભરી રીતે જોવું તે

પેહુણ. નઠ [દે.]

મોરપીછી, મયૂર પંખ

પેહુણમિંજા. સ્ત્રીઠ [દે.]

મયૂર પંખની મધ્યવર્તી મિંજિકા

પેહુણમિંજિયા. સ્ત્રીઠ [દે.]

જુઓ ઉપર

પોઅ. ધાઠ [પ્ર+વે]

પહોંચવું

પોઇત. ત્રિઠ [પોતિત]

નિમગ્ન, ડૂબેલું

પોંડ. નઠ [દે.]

અવિકસીત કમળ

પોંડરિગિળી. સ્ત્રીઠ [પોંડરીકિળી]

અંજનક પર્વતની એક વાવ

પોંડરિગી. પુઠ [પોંડરિકી]

એક નગરી

પોંડરીગિળી. સ્ત્રીઠ [પોંડરીકિળી]

અંજનક પર્વતની એક વાવ

પોંડરીય. નઠ [પોંડરીક]

સૂચક - સૂત્રનું એક અધ્યયન-શ્લેષકમળ, પીછાવાળું પક્ષી, એક દેવવિમાન, નાયમધમ્મકહા- સૂત્રનું એક અધ્યયન

પોંડરીયજોણિય. સ્ત્રીઠ [પોંડરીકયોનિક]

કમળ યોનિક વનસ્પતિ

પોંડરીયત્ત. નઠ [પુંડરીકત્વ]

કમળપણું

પોંડરીયદલ. નઠ [પોંડરીકદલ]

કમળનો સમૂહ

પોંડરીયદહ. પુઠ [પુંડરીકદ્રહ]

એક દ્રહ

પોંડરીયદ્દહ. પુઠ [પુંડરીકદ્રહ]

એક દ્રહ

પોવકળ. પુઠ [પોવકળ]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશનો રહેવાસી

પોવકસાલિયકુલ. નઠ [પોવકસાલિયકુલ]

એક મ્લેચ્છ કુળ

પોવક. ધાઠ [પ્ર+ઉક્ષ]

સિંચવું

પોવકર. નઠ [પુષ્કર]

કમળ, કમળ જેવું વાદ્ય, તે વાદ્ય વગાડવાની કળા, જળ, દુકાન, હાથીની સુંઢનો અગ્રભાગ, તલવારની મ્યાન, એક દ્વીપ, યુદ્ધ, એક નાગ, એક પર્વત

પોવકરકણિયા. સ્ત્રીઠ [પુષ્કરકર્ણિકા]

કમળનો મધ્યભાગ

પોવકરગય. વિશેઠ [પુષ્કરગત]

પુષ્કર પ્રાપ્ત

પોવકરળી. સ્ત્રીઠ [પુષ્કરીળી]

એક વાવ

પોવકરત્થિભાય. પુઠ [પુષ્કરાસ્થિભાગ]

કમળના બીજ જ્યાં રહેતા હોય તે ભાગ

પોવકરપત્ત. નઠ [પુષ્કરપત્ર]

કમળના પાન

પોવકરવર. પુઠ [પુષ્કરવર]

એક દ્વીપ

પોવકરવરદીવ. પુઠ [પુષ્કરવદ્વીપ]

જુઓ ઉપર

પોવકરિળી. સ્ત્રીઠ [પુષ્કરિળી]

અંજનક પર્વતની એક વાવ

પોવકલ. નઠ [પુષ્કર]

કમળ, પદ્મકેશર

પોવકલત્થિભાય. પુઠ [પુષ્કરાસ્થિભાગ]

કમળના બીજ રહેલા હોય તે સ્થાન

પોવકલવિભંગ. પુઠ [પુષ્કરવિભંગ]

પદ્મકંઠ

પોવકલસંવટ્ટગ. નઠ [પુષ્કરસંવર્તક]

કમળ જેવો પવન

પોવકલસંવટ્ટય. નઠ [પુષ્કરસંવર્તક]

જુઓ ઉપર

પોઝલાવડ. સ્ત્રી૦ [પુષ્કરાવતી]

એક નગરી

પોઝલાવડ. સ્ત્રી૦ [પુષ્કરાવતી]

એક નગરી

પોઝલાવતીચકવટ્ટવિજય. પુ૦ [પુષ્કલાવતીચક્રવર્તિ-

વિજય] મહાવિદેહક્ષેત્રની એક વિજય

પોઝલિ. વિ૦ [પુષ્કલિન્]

શ્રાવસ્તી નગરીમાં રહેતો ભ૦ મહાવીરનો એક શ્રાવક

અને સંખ શ્રાવકનો મિત્ર કથા જુઓ 'સંખ'

પોગલ. વિ૦ [પુદ્ગલ]

આલભિકા નગરીનો એક પરિવ્રાજક, તે વેદ આદિનો જ્ઞાની હતો, તેને વિભંગ જ્ઞાન થયું. ભ૦ મહાવીર પાસે શંકાનું સમાધાન થતા દીક્ષા લીધી. મોક્ષે ગયા

પોગલ. પુ૦ [પુદ્ગલ]

જુઓ 'પુગલ'

પોગલકાય. પુ૦ [પુદ્ગલકાય]

પુદ્ગલસ્કંધ, પ્રાણી શરીર

પોગલગતિ. સ્ત્રી૦ [પુદ્ગલગતિ]

પુદ્ગલની ગતિ

પોગલત્ત. ન૦ [પુદ્ગલત્ત]

પુદ્ગલપણું

પોગલત્થિકાય. પુ૦ [પુદ્ગલાસ્થિકાય]

પુદ્ગલની રાશિ, પાંચ અસ્થિકાયમાંનો એક અસ્થિકાય, પુદ્ગલદ્રવ્ય

પોગલપડિધાત. પુ૦ [પુદ્ગલપ્રતિધાત]

પુદ્ગલનો પ્રતિધાત

પોગલપરિણામ. પુ૦ [પુદ્ગલપરિણામ]

પુદ્ગલનું પરિણામવું તે

પોગલપરિયટ્ટ. પુ૦ [પુદ્ગલપરિવર્ત]

એક જીવ જેટલા વખતમાં લોકમાંના સર્વ પુદ્ગલો ઔદારિકપણે ગ્રહણ કરી પરિણામે તેટલો કાળ

પોગલય. પુ૦ [પુદ્ગલય]

પુદ્ગલ

પોગલિ. પુ૦ [પુદ્ગલિન્]

પુદ્ગલ ભોગવનાર, શ્રોત્ર આદિ ઇન્દ્રિયોનું વિદ્યમાન હોવું

પોગલિય. વિશે૦ [પૌદ્ગલિક]

પુદ્ગલ સંબંધિ, પુદ્ગલ સ્વરૂપગ્રાહી

પોચ્ચડ. વિશે૦ [દે.]

નિઃસાર, મલીન, વ્યાપ્ત

પોચ્છલ. ધા૦ [પ્ર+ઉત્+શલ]

ઉછળવું

પોટ્ટ. ન૦ [દે.]

પેટ, ઉદર, જઠર

પોટ્ટ. વિ૦ [પોટ્ટ]

જુઓ 'પોટ્ટસાલ'

પોટ્ટરોગ. પુ૦ [દે.]

પેટનો રોગ

પોટ્ટલિયા. સ્ત્રી૦ [પોટ્ટલિકા]

પોટલી, ગાંઠડી

પોટ્ટસાલ. વિ૦ [પોટ્ટશાલ]

જંબુદ્વીપનો એક વિદ્વાન પરિવ્રાજક, તેના પેટ પર એક લોઢાનો પદ્ધે બાંધી રાખતો. જેથી જ્ઞાનને કારણે તેનું પેટ ફાટી ન જાય, તે રોહિત્સ સાથે વાદમાં હારી ગયો

પોટ્ટિલ-૧. વિ૦ [પોટ્ટિલ]

તેનું વૃત્તિમાં પુટ્ટિલ નામ છે. જુઓ 'પુટ્ટિલ'

પોટ્ટિલ-૨. વિ૦ [પોટ્ટિલ]

આગામી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનારા નવમાં તીર્થંકર જે સુનંદ જીવ છે

પોટ્ટિલ-૩. વિ૦ [પોટ્ટિલ]

ભ૦ મહાવીરનો એક પૂર્વભવ તેણે દશલાખ વર્ષ સાધુપણું પાળેલ

પોટ્ટિલ. વિ૦ [પોટ્ટિલ]

મંત્રી તેયલિપુત્ત ની પત્ની જે પોટ્ટિલા હતી, તે મૃત્યુ બાદ દેવ થઈ તે

પોટ્ટિલ-૪. વિ૦ [પોટ્ટિલ]

એક સાધુ સયંપભ નો પૂર્વભવ. તે ભ૦ મહાવીરના શાસનમાં થયા

પોટ્ટિલા. વિ૦ [પોટ્ટિલા]

તેતલિપુરના સોની કલાદ ની સુંદર પુત્રી, જેના લગ્ન રાજ્યના મંત્રી તેતલિપુત્ત સાથે થયેલા, સુવ્રતા સાધ્વી

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પાસે તેણે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ પામી દેવ થયા, તે દેવે
તેતલિપુત્ર ને પ્રતિબોધ કરી દીક્ષા લેવડાવી

પોટુવર્ડ. સ્ત્રીં [પ્રૌષ્ઠપદી]
ભાદરવાની પૂનમ

પોટુવતી. સ્ત્રીં [પ્રૌષ્ઠપદી]
જુઓ ઉપર

પોટુવય. નં [પ્રૌષ્ઠપદ]
ભાદ્રપદ નક્ષત્ર

પોડફલા. સ્ત્રીં [પોટલગા]
એક પર્વ વનસ્પતિ

પોત. પું [પોત]
પક્ષીનું બચ્ચું, વહાણ, નાનો વસ્ત્રખંડ

પોતગ. પું [પોતજ]
ચર્મથી વિંટાઈને ઉત્પન્ન થાય તે-હાથી વગેરે

પોતગત્ત. નં [પોતજતા]
'પોતજ' પણું

પોતઘાય. ત્રિં [પોતઘાત]
બાળહત્યારા

પોતજ. ત્રિં [પોતજ]
જુઓ 'પોતગ'

પોતય. ત્રિં [પોતજ]
જુઓ 'પોતગ'

પોત્ત. નં [પોત]
વસ્ત્ર, કપડું

પોત્ત. પું [પૌત્ર]
પૌત્ર

પોત્તગ. નં [દે.]
તાડપત્રાદિ સાંધીને બનાવેલ વસ્ત્ર

પોત્તપૂસમિત્ત. વિં [પોતપુષ્યમિત્ર]
આચાર્ય રક્ષિત્ર્ય ના એક શિષ્ય, તેના પાસે એક એવી
વિદ્યા હતી, જેના વડે તે ઇચ્છે ત્યારે વસ્ત્રો ઉત્પન્ન કરી
શક્તિ હતા

પોત્તય. નં [દે.]
સુતરાઉ વસ્ત્ર

પોત્તિય. પું [પોતિક]
વસ્ત્રધારી વાનપ્રસ્થ તાપસની એક જાતિ, કપાસવસ્ત્ર

પોત્તિય. પું [પોતિક]
ચાર ઇન્દ્રિયવાળો એક જીવ

પોત્તિય. ત્રિં [પૌત્રિક]
પુત્ર સંબંધિ

પોત્તિયા. સ્ત્રીં [દે.]
એક ચતુરિન્દ્રિય જંતુ

પોત્તિયા. સ્ત્રીં [પોતિકા]
મોઢે બાંધવાનું વસ્ત્ર, 'મુહપત્તિ'

પોત્તી. સ્ત્રીં [પોત્તી]
ઓઢવાની સાડી, વસ્ત્રખંડ

પોત્થ. નં [પુસ્ત]
પુસ્તક, વસ્ત્ર, લેખકર્મ, માટી વગેરેના પુતળા

પોત્થકમ્મ. નં [પુસ્તકર્મન્]
વસ્ત્ર તથા પુસ્તકની બનાવટ

પોત્થકાર. ત્રિં [પુસ્તકાર]
પુસ્ત - શિલ્પ ઉપર આજીવિકા ચલાવનાર

પોત્થગ્રાહ. ત્રિં [પુસ્તકગ્રાહ]
પુસ્તક ગ્રહણ કરનાર

પોત્થય. નં [પુસ્તક]
પુસ્તક-પોથી

પોત્થયગ્રાહ. ત્રિં [પુસ્તકગ્રાહ]
પુસ્તક ગ્રહણ કરનાર

પોત્થયરયણ. નં [પુસ્તકરત્ન]
દેવવિમાનમાં રહેલ પુસ્તકરત્ન-વિશેષ

પોત્થા. સ્ત્રીં [પ્રોત્થા]
પરમ અર્થ, મૂળ-ઉત્પત્તિ

પોત્થાર. પું [પુસ્તકાર]
લેખક, લહીયો

પોદફલ. નં [દે.]
એક પ્રકારનું ઘાસ

પોમ. નં [પદ્મ]
કમળ

પોય. પું [પોત]
જુઓ 'પોત'

પોયગ. પુઠ [પોતક]

બચ્ચુ, નવજાત શિશુ

પોયટ્ટાણ. નઠ [પોતસ્થાન]

વહાણ રાખવાની જગ્યા

પોયણ. પુઠ [પોતન]

એ નામનું એક શહેર

પોયપટ્ટણ. નઠ [પોતપત્તન]

પોત-પાટણ

પોયપોસય. ત્રિઠ [પોતપોષક]

બચ્ચાનું પાલન કરનાર

પોયય. ત્રિઠ [પોતજ]

જુઓ 'પોતજ'

પોયય. ત્રિઠ [પોતક]

પોતની જેમ જન્મનાર

પોયવહણ. નઠ [પોતવહન]

નોંકા

પોયા. સ્ત્રીઠ [દે.]

એક વાદ્ય-વિશેષ

પોર. નઠ [પર્વ]

પર્વ, ગાંઠ, વેઢે

પોરપરિગ્રહ. ત્રિઠ [પર્વપરિગ્રહ]

અંગુઠાનો પર્વ અને પહેલી આંગળીનું કુંડાળું
કરીએઅતો તેમાં સમાઈ જાય તેટલું

પોરગ. પુઠ [પર્વક]

શેરડીનો સાંઠો

પોરજાય. નઠ [પર્વજાત]

ગાંઠ થવી તે

પોરબીય. નઠ [પર્વબીજ]

જેની ગાંઠ બીજ રૂપ છે તે

પોરાણ. ત્રિઠ [પુરાણ]

પુરાતન, જુનું

પોરાણગ. ત્રિઠ [પુરાણક]

પુરાતન, જુનું

પોરાણિય. ત્રિઠ [પૌરાણિક]

અતિ પ્રાચીન

પોરાણિયા. સ્ત્રીઠ [પૌરાણિકી]

પુરાણ સંબંધિ

પોરિસિ. સ્ત્રીઠ [પૌરુષિ]

પહોર, દિવસ કે રાત્રિનો ચોથો ભાગ, પુરુષ પ્રમાણ

લાંબી છાયા

પોરિસિકરણ. નઠ [પૌરુષિકરણ]

પોરિસિ પરચક્રમાણ કરવું તે

પોરિસિચ્છાયા. સ્ત્રીઠ [પૌરુષાચ્છાયા]

પુરુષ-પ્રમાણ છાયા

પોરિસિય. નઠ [પૌરુષીય]

એક પ્રહર સંબંધિ પરચક્રમાણ, પુરુષ પ્રમાણ છાયા

પોરિસી. સ્ત્રીઠ [પૌરુષી]

જુઓ 'પોરિસિ'

પોરિસીચ્છાયા. સ્ત્રીઠ [પૌરુષીચ્છાયા]

પુરુષ પ્રમાણ છાયા

પોરિસીમંડલ. પુઠ [પૌરુષીમંડલ]

એક (ઉત્કાલિક) આગમ સૂત્ર

પોરુસ. પુઠ [પૌરુષ]

પદાતીનો સમૂહ

પોરુસી. સ્ત્રીઠ [પૌરુષી]

જુઓ 'પોરિસિ'

પોરેકવ્વ. નઠ [પુર:કાવ્ય]

પુરસ્કાર, એક કળા

પોરેવચ્ચ. નઠ [પૌરપત્ય]

પૂરોવર્તિ, અગ્રેસર

પોલંડણ. વિશેઠ [પ્રોલ્લંઘન]

વિશેષ ઉલ્લંઘનું તે

પોલંડિય. નઠ [પ્રોલ્લંઘિય]

વિશેષ ઉલ્લંઘનું

પોલિંદી. સ્ત્રીઠ [પોલિન્દી]

એક જાતની લિપિ

પોલ્લ. ત્રિઠ [દે.]

પોલું, ખાલી, શુન્ય

પોલ્લાડ. ત્રિઠ [દે.]

પોલું, ગર્ભ વગરનું

પોસ. પુઠ્ઠ [પૌષ]

પોસમહિનો, વિષય પોષવાનું સ્થળ

પોસ. ધાઠ [પોષય]

પોષણ કરવું

પોસ. પુઠ્ઠ [પોષ્ય]

મળદ્વાર, પુંઠનો ભાગ, લિંગ

પોસગ. પુઠ્ઠ [પોષક]

લીંગ-અપાન પ્રદેશ, જનનેન્દ્રિય, પાલનકર્તા

પોસણ. નઠ [પોષણ]

પોષણ કરવું તે

પોસય. પુઠ્ઠ [પોષક]

જુઓ 'પોસગ'

પોસવત્થ. નઠ [પોષવસ્ત્ર]

કામપોષક વસ્ત્ર, કામ વિકાર ઉત્પન્ન કરનાર વસ્ત્ર

પોસહ. પુઠ્ઠ [પૌષધ]

પૌષધ, શ્રાવકનું અગિયારમું વ્રત,

પોસહ. પુઠ્ઠ [પૌષધ]

પર્વ દિને અવશ્ય કરવાનું અનુષ્ઠાન

પોસહઘર. નઠ [પૌષધગૃહ]

પૌષધ ગૃહ

પોસહવિહી. પુઠ્ઠ [પૌષધવિધિ]

પૌષધવિધિ

પોસહસાલા. સ્ત્રીઠ [પૌષધશાલા]

પૌષધશાળા

પોસહિય. ત્રિઠ [પૌષધિક]

પૌષધ કરનાર

પોસહોવવાસ. પુઠ્ઠ [પૌષધોપવાસ]

ઉપવાસ સહિતનું પૌષધવ્રત

પોસિય. ત્રિઠ [પોષિત]

પોષણકરેલ, પાળી પોષી ઉછેરેલ

પોસી. સ્ત્રીઠ [પૌષી]

પોષમ માસની પૂનમ

પોહ. પુઠ્ઠ [દે.]

છાણનો પોદળો

પોહત્ત. નઠ [પૃથક્ત્વ]

જાડાપણું, વિસ્તાર

પોહત્તય. નઠ [પૃથક્ત્વ]

અનેકપણું

પોહત્તિય. નઠ [પૃથક્ત્વિક]

'પૃથક્ત્વ' સંબંધિ

[ફ]

ફંદંત. કૃઠ [સ્પન્દમાન]

ચલાયમાન થતો

ફંદિજ્જમાણ. કૃઠ [સ્પન્દમાન]

જુઓ ઉપર

ફંદિય. વિશેઠ [સ્પન્દિત]

થોડું ચાલેલ

ફંલ. ધાઠ [દે.]

કલંક લગાડવું

ફગ્ગુ. વિઠ [ફાલ્ગુ]

ભઠ અજિય ના પ્રથમ શિષ્યા

ફગ્ગુણ. પુઠ્ઠ [ફાલ્ગુન]

ફાગણ મહિનો

ફગ્ગુણી. સ્ત્રીઠ [ફાલ્ગુની]

ફાગણની પૂનમ, પૂર્વ-ઉત્તર ફાલ્ગુની નક્ષત્ર

ફગ્ગુણી. વિઠ [ફાલ્ગુની]

શ્રાવસ્તી નગરીના શ્રમણોપાસક 'લેઝ્યાપિતા'

(સાલિહીપિતા) ની પત્ની, તે વ્રતધારી શ્રાવિકા હતી

ફગ્ગુરક્ષિય. વિઠ [ફલ્ગુરક્ષિત]

દશપુરના એક બ્રાહ્મણ સોમદેવ નો પુત્ર, આચાર્ય રક્ષિય

ના નાના ભાઈ, તેની માતાએ રક્ષિય ને ઘેરે પાછા

લાવવા મોકલેલ, પણ તેણે દીક્ષા લઈ લીધી

ફગ્ગુસિરી. વિઠ [ફલ્ગુશ્રી]

ભરતક્ષેત્રમાં આ અવસર્પિણીમાં પાંચમાં આરાને અંતે

થનાર એક શ્રાવિકા, જે ગુણવાન્ હશે. મૃત્યુ બાદ

સૌધર્મકલ્પે ઉત્પન્ન થશે

ફડફડ. પુઠ્ઠ [દે.]

'ફડ-ફડ' થવું તે

ફડા. સ્ત્રીઠ [ફટા]

સાપની ફેણ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

ફડાડોવ. પુઠ્ઠ [ફટાટોપ]

ફેણ ચડાવવી તે

ફઙુ. નઠ્ઠ [ફઙુક]

કાદવનો પીંડો, છિદ્ર, વિવર, અંશ, ભાગ

ફઙુય. પુઠ્ઠ [સ્પર્ધક]

તીવ્ર-મંદ વગેરે રસવર્ગાણાનો જથ્થો, કટકો, સ્પર્ધક

ફળ. પુઠ્ઠ [ફળ]

સાપની ફેણ

ફળગ. નઠ્ઠ [દે.]

કાંસકી, ફણી

ફળસ. પુઠ્ઠ [પનસ]

ફણસનું ઝાડ કે ફળ

ફળિંદ. પુઠ્ઠ [ફલીન્દ્ર]

ફેણવાળો સર્પ

ફળિજ્જય. પુઠ્ઠ [ફળિજ્જક]

એક વનસ્પતિ

ફળિહ. પુઠ્ઠ [દે.]

કાંસકી

ફળેજ્જા. સ્ત્રીઠ્ઠ [ફળેજ્જા]

એક વનસ્પતિ

ફરસુ. પુઠ્ઠ [પરશુ]

ફરસી, કોદાળી

ફરસુરામ. વિઠ્ઠ [પરશુરામ]

જુઓ 'પરસુરામ' માન કરવાથી દુઃખી થયેલ

ફરિસ. પુઠ્ઠ [સ્થર્શ]

સ્પર્શ

ફરિહા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પરિહા]

ખાઈ

ફરુસ. વિશેઠ્ઠ [પરુષ]

કર્કશ, કઠિન, કઠોર

ફરુસવળય. નઠ્ઠ [પરુષવચન]

કઠોર વચના

ફરુસાસિ. પુઠ્ઠ [પરુષાશિન્]

ક્રોધ

ફરુસિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [પરુષતા]

કઠોરતા, કર્કશતા

ફલ. નઠ્ઠ [ફલ]

ફળ, પરિણામ, સારાંશ, કાર્ય

ફલ. ધાઠ્ઠ [ફલ]

ફળવું

ફલઉદેસ. પુઠ્ઠ [ફલોદેસ]

ફળનો - ઉદ્દેશો

ફલગ. પુઠ્ઠ [ફલક]

પાટીયું, ઢાલ, પટ્ટો

ફલગગાહ. ત્રિઠ્ઠ [ફલકગ્રાહ]

પાટીયું લેનાર

ફલગસહિય. નઠ્ઠ [ફલકસહિત]

પાટીયા સાથે

ફલગસેજ્જા. સ્ત્રીઠ્ઠ [ફલકશય્યા]

કાષ્ઠશય્યા

ફલગગાહ. ત્રિઠ્ઠ [ફલગકગ્રાહ]

પાટીયું લેનાર

ફલજંભગ. પુઠ્ઠ [ફલજૃમ્ભક]

એક જૃંભક દેવ

ફલત્ત. નઠ્ઠ [ફલત્વ]

ફળપણું

ફલત્તા. સ્ત્રીઠ્ઠ [ફલતા]

ફળપણું

ફલબિંટસરિસ. નઠ્ઠ [ફલબિંટસદૃશ]

ફળના બિંટ જેવું

ફલબિંટિય. પુઠ્ઠ [ફલવૃન્તક]

ત્રણ ઇન્દ્રીયવાળા જીવની એક જાત

ફલભોયળ. નઠ્ઠ [ફલભોજન]

ફળનું ભોજન

ફલમંત. વિશેઠ્ઠ [ફલવત્]

ફળવાળું વૃક્ષ

ફલમાલિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [ફલમાલિકા]

ફળનું માળિયું

ફલય. નઠ્ઠ [ફલક]

જુઓ 'ફલગ'

ફલયા. સ્ત્રી૦ [ફલતા]

ફળપણું

ફલવાસા. સ્ત્રી૦ [ફલવર્ષા]

ફળની વર્ષા

ફલવિંટિય. પુ૦ [ફલવૃન્તક]

એક જંતુ

ફલવીણિયા. સ્ત્રી૦ [ફલવીણિકા]

ફળની વીણા

ફલવિત્તિ. સ્ત્રી૦ [ફલવૃત્તિ]

ફળથી આજીવિકા ચલાવવી તે

ફલવિભાગ. પુ૦ [ફલવિપાક]

કર્મનું ફળ

ફલહ. ન૦ [ફલહ]

જુઓ ઉપર

ફલહસેજ્જા. સ્ત્રી૦ [ફલકશય્યા]

પાટીયું

ફલહિમલ્લ-૧. વિ૦ [ફલધિમલ્લ]

જુઓ 'ફલિહમલ્લ'

ફલિહમલ્લ-૨. વિ૦ [ફલિહમલ્લ]

એક પ્રસિદ્ધ મલ્લ, તે પહેલાં ભરુચ્છ નગર પાસેના કોઈ ગામમાં રહેતો હતો. અટ્ટન નામનો મલ્લ તેને ઉજ્જેની લઈ ગયો. ત્યાં તેણે સોપારગના મચ્છિયમલ્લ ને હરાવેલ

ફલાસવ. પુ૦ [ફલાસવ]

મધ, મદિરા

ફલાહાર. ત્રિ૦ [ફલાહાર]

ફળનો આસવ

ફલિઓવહડ. ન૦ [ફલિકોપહટ]

લાકડાના પાટીયા ઉપર મુકીને લાવેલી વસ્તુ

ફલિય. પુ૦ [ફલિત]

ફળોથી યુક્ત, ફળેલું

ફલિયા. સ્ત્રી૦ [પરિખા]

ખાઈ

ફલિહ. પુ૦ [સ્ફટિક]

સ્ફટિક મણિ

ફલિહ. ન૦ [દે.]

કાંસકી

ફલિહ. પુ૦ [પરિઘ]

ભોગળ, બારણાને અટકાવવાનો દાંડો

ફલિહકૂડ. પુ૦ [સ્ફટિકકૂટ]

એક કૂટ

ફલિહરયણ. ન૦ [સ્ફટિકરત્ન]

એક રત્ન

ફલિહવડેંસય. પુ૦ [સ્ફટિકાવંતસફ]

ઇશાન દેવલોકના ઇન્દ્રનું દેવવિમાન

ફલિહા. સ્ત્રી૦ [પરિખા]

ખાઈ

ફલિહામય. પુ૦ [સ્ફટિકમય]

સ્ફટિકયુક્ત

ફલોવગ. ત્રિ૦ [ફલોપગ]

ફળ સહિત

ફલોવય. ત્રિ૦ [ફલોપગ]

ફળ સહિત

ફલોવા. ત્રિ૦ [ફલોપગ]

ફળ સહિત

ફાડિગ. ત્રિ૦ [સ્ફાટિત]

વિદારીત, ફડેલું

ફાણિય. ન૦ [ફાણિત]

ઢીલો ગોળ, ઉકાળેલ રસ

ફાણિયગુલ. પુ૦ [ફાણિતગુડ]

ઢીલો ગોળ

ફારુસિય. ન૦ [પારુષ્ય]

મર્મભેદક વાક્ય

ફાલ. ન૦ [ફાલ]

પાટીયું

ફાલ. પુ૦ [સ્ફાલ]

લોહમય અંકુશ, મુદ્રર

ફાલ. ધા૦ [સ્ફાટય]

વિદારવું, ફાડવું

ફાલણ. ન૦ [ફાલન]

આઘાત

ફાલણ. ન૦ [સ્ફાટન]

વિદારણ, ફાડવું તે

ફાલિય. ન૦ [ફાલિક]

એક વસ્ત્ર-વિશેષ

ફાલિય. પુ૦ [સ્ફટિક]

રત્ન વિશેષ

ફાલિય. ત્રિ૦ [સ્ફાટિત]

વિદારિત

ફાલિયગ. કૃ૦ [સ્ફાટિક]

વિદારેલ

ફાલિયમય. ત્રિ૦ [સ્ફટિકમય]

સ્ફટિકમય

ફાલિયામય. ત્રિ૦ [સ્ફટિકમય]

જુઓ ઉપર

ફાલિહામય. ત્રિ૦ [સ્ફટિકમય]

સ્ફટિકમય

ફાસ. પુ૦ [સ્પર્શ]

સ્પર્શ, સ્પર્શેન્દ્રિયનો વિષય, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ, એક ગ્રહ, શરીરની ચામડી

ફાસ. પુ૦ [સ્પર્શ]

દંશ-મશકાદિ પરીષદ

ફાસ. પુ૦ [સ્પર્શ]

સ્પર્શેન્દ્રિય વિષયનો ક્ષયોપશમ

ફાસ. ધા૦ [સ્પૃશ]

સ્પર્શવું, અડકવું

ફાસહત્તા. કૃ૦ [સ્પૃષ્ટવા]

સ્પર્શીને, અડકીને

ફાસઓ. અ૦ [સ્પર્શતસ]

સ્પર્શને આશ્રિને

ફાસચરિમ. ન૦ [સ્પર્શચરમ]

ચારિમનો એક ભેદ

ફાસણ. ન૦ [સ્પર્શન]

સ્પર્શછન્દ્રિય

ફાસણતા. સ્ત્રી૦ [સ્પર્શન]

સ્પર્શન

ફાસતો. અ૦ [સ્પર્શતસ]

સ્પર્શને આશ્રિને

ફાસત્ત. ન૦ [સ્પર્શત્વ]

સ્પર્શપણું

ફાસનામ. ન૦ [સ્પર્શનામન]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

ફાસપજ્જવ. ન૦ [સ્પર્શપર્જવ]

સ્પર્શપર્યાય

ફાસપરિણામ. ત્રિ૦ [સ્પર્શપીરણામ]

સ્પર્શનું પરિણામન જેમકે ઉષ્ણશીત વગેરે

ફાસપરિચાર. ન૦ [સ્પર્શપરિચાર]

સ્પર્શ દ્વારા વિષય સેવન

ફાસપરિચારગ. પુ૦ [સ્પર્શપરિચારક]

સ્પર્શ માત્રથી વિષય સેવન કરનાર

ફાસપરિચારણા. સ્ત્રી૦ [સ્પર્શપ્રવિચારણા]

માત્ર સ્પર્શ દ્વારા વિષય સેવન કરવું તે

ફાસપવિચાર. ન૦ [સ્પર્શપ્રવિચાર]

જુઓ ઉપર

ફાસમંત. વિશે૦ [સ્પર્શવત્]

સ્પર્શયુક્ત

ફાસય. ત્રિ૦ [સ્પર્શક]

સ્પર્શ કરનાર

ફાસયંત. કૃ૦ [સ્પૃશત્]

સ્પર્શ કરવો તે

ફાસવિણ્ણાણાવરણ. ન૦ [સ્પર્શવિજ્ઞાનાવરણ]

સ્પર્શ સંબંધિ જ્ઞાનનું આવરણ

ફાસાણુવાહ. ત્રિ૦ [સ્પર્શાણુપાલિન્]

સ્પર્શથી સંબંધ રાખનાર

ફાસામય. વિશે૦ [સ્પર્શમય]

સ્પર્શયુક્ત

ફાસામાત. વિશે૦ [સ્પર્શમય]

સ્પર્શયુક્ત

ફાસાવરણ. ન૦ [સ્પર્શવિરણ]

સ્પર્શને આવરક

ફાસિંદિય. ન૦ [સ્પર્શેન્દ્રિય]

પાંચ ઇન્દ્રિયમાંની એક ઇન્દ્રિય જેના વડે સ્પર્શના વિષય જાણે

ફાસિંદિયત્ત. ન૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયત્વ]

સ્પર્શોન્દ્રિયપણું

ફાસિંદિયનિગ્ગહ. પુ૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયનિગ્ગહ]

સ્પર્શોન્દ્રિયને અંકુશમાં રાખવી તે

ફાસિંદિયપચ્ચક્ષ. ન૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયપ્રત્યક્ષ]

સ્પર્શોન્દ્રિયને પ્રત્યક્ષ

ફાસિંદિયપરિણામ. પુ૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયપીરણામ]

સ્પર્શોન્દ્રિય વિષય સંબંધિ પરીણામ

ફાસિંદિયભાવના. સ્ત્રી૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયભાવના]

સ્પર્શોન્દ્રિય વિષયક વિચારણા

ફાસિંદિયમુંડ. ત્રિ૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયમુંડ]

સ્પર્શોન્દ્રિયનો નિગ્રહ કરનાર

ફાસિંદિયલબ્ધિ. સ્ત્રી૦ [સ્પર્શોન્દ્રિયલબ્ધિ]

સ્પર્શોન્દ્રિયની પ્રાપ્તિ

ફાસિત. ત્રિ૦ [સ્પૃષ્ટ]

સ્પર્શ કરેલ

ફાસિત્તા. કૃ૦ [સ્પૃષ્ટ્વા]

સ્પર્શીને, અડકીને

ફાસિય. ત્રિ૦ [સ્પૃષ્ટ]

સ્પર્શ કરેલ

ફાસિયા. કૃ૦ [સ્પૃષ્ટ્વા]

સ્પર્શીને

ફાસુ. ન૦ [પ્રાસુ]

અચેતન, જીવરહિત, અચિત્ત વસ્તુ,

ફાસુ. ન૦ [પ્રાસુ]

આધાકર્માદિ-દોષ રહિત

ફાસુઅકરણ. ન૦ [પ્રાસુઅકરણ]

અચિત્ત કરવું

ફાસુક. ન૦ [પ્રાસુક]

જુઓ 'ફાસુ'

ફાસુગ. ન૦ [પ્રાસુક]

જુઓ 'ફાસુ'

ફાસુપડોઆર. કૃ૦ [પ્રાસુપ્રત્યુપચાર]

અચિત્ત કરવું તે- જીવ રહિત કરવું તે

ફાસુય. ન૦ [પ્રાસુક]

જુઓ 'ફાસુ'

ફાસુય. ન૦ [સ્પર્શુક]

સ્પર્શોલ

ફાસુયભોઈ. વિશે૦ [પ્રાસુકભોજિન્]

આધાકર્માદિ દોષરહિત-અચિત્ત ભોજન કરનાર

ફાસુયવિહાર. પુ૦ [પ્રાસુકવિહાર]

આધાકર્માદિ દોષરહિત-શુદ્ધ કે કલ્પ્ય વસતિ

ફાસેંત. કૃ૦ [સ્પૃશત્]

સ્પર્શવું તે

ફાસેંદિય. ન૦ [સ્પર્શોન્દ્રિય]

સ્પર્શ ઇન્દ્રિય

ફાસેત્તા. કૃ૦ [સ્પૃષ્ટ્વા]

સ્પર્શીને

ફાસેમાણ. કૃ૦ [સ્પૃશત્]

સ્પર્શ કરવો તે

ફિટ્ટ. ધા૦ [ભ્રંશ]

નીચે પડવું, તુટવું, પલાયન થવું

ફિડિઅ. ત્રિ૦ [દે.]

છુટું પડેલ, ભૂલું પડેલ,

ફિડિય. ત્રિ૦ [સ્ફિટિત]

ભ્રંશ થયેલ, નષ્ટ

ફિફ્ફિસ. પુ૦ [દે.]

ફેફસા, આંતરડાનું માંસ

ફુંફુઅગિ. સ્ત્રી૦ [દે.]

અડાયાનો અગ્નિ

ફુક્કયા. સ્ત્રી૦ [દે.]

વૃથા, કોગટ

ફુટમાણ. કૃ૦ [સ્ફુટત્]

કુટવું તે, તુટવું તે

ફુટ્ટ. કૃ૦ [ફુટ્ટ]

ભ્રંશ થવું-કુટવું તે

ફુટ્ટ. ધા૦ [સ્ફુટ્]

વિકસવું, ખીલવું, પ્રગટ થવું

ફટ્ટ. ત્રિં [સ્ફુટિત]

ફૂટેલ, વિકસેલ

ફટ્ટંત. કૃં [સ્ફુટત્]

ફૂટવું તે, વિકસવું તે

ફટ્ટમાળ. કૃં [સ્ફુટત્]

વીકસતું, ફૂટતું

ફટ્ટિજ્જંત. કૃં [સ્ફોટયમાન]

ફૂટવું તે

ફટ્ટિત્તા. કૃં [સ્ફોટયિત્વા]

ફૂટેલ, તોડેલ

ફુડ. ત્રિં [સ્પૃષ્ટ]

સ્પર્શેલ, સુખાદિ ભોગવેલ

ફુડ. ત્રિં [સ્ફુટ]

સ્પષ્ટ, વ્યક્ત, સાફ

ફુડંત. કૃં [સ્ફુટત્]

સ્ફુટ થવું તે

ફુડળ. નં [સ્ફુટન]

ફૂટવું, ચીરાવું, વિકસવું

ફુડા. સ્ત્રીં [સ્ફુટા]

મહેરગેન્દ્રની પદ્મરાણી

ફુડા. વિં [સ્ફુટા]

જુઓ 'અપરાધ્યા-૧'

ફુડિત્તા. કૃં [સ્ફોટયિત્વા]

ફૂટેલ, વિદારીને

ફુડિત્તા. કૃં [સ્ફોટયિત્વા]

પ્રગટ થઈને

ફુડિય. ત્રિં [સ્ફુટિત]

વિકસેલ, પ્રગટ થયેલ

ફુપ્ફુયાયંત. કૃં [ફુત્કુર્વત્]

ફૂત્કાર કરીને

ફુમ. ધાં [દે.]

ફૂંક મારવી, ફૂત્કાર કરવો

ફુમંત. કૃં [દે.]

ફૂત્કાર કરીને

ફુમાવ. કૃં [દે.]

ફૂત્કાર કરાવીને

ફુમાવેંત. કૃં [દે.]

ફૂત્કાર કરવો તે

ફુમિત્તા. કૃં [ફુત્કૃત્ય]

ફૂત્કાર કરાવીને

ફુમેંત. કૃં [ફુત્કુર્વત્]

ફૂત્કાર કરતો

ફુર. ધાં [સ્ફુર]

ફરકવું, ચંચલ થવું

ફુર. કૃં [સ્ફુર]

ફરકવું તે, ચલાયમાન થવું તે

ફુરંત. કૃં [ફુરત્]

ફરકવું તે

ફુરિત્તા. કૃં [સ્ફોરયિત્વા]

ફૂંચાયમાન થઈને

ફુરકુર. ધાં [દે.]

થરથરવું, તરફડવું

ફુરુફુરંત. કૃં [પોસ્ફુરાયમાણ]

થરથરતો, તરફડતો

ફુરુફુરેંત. કૃં [પોસ્ફુરાયમાણ]

જુઓ ઉપર

ફુલિંગ. પું [સ્ફુલિઙ્ગ]

અગ્નિના તણખા

ફુલ્લ. ત્રિં [ફુલ્લ]

વિકસિત, ઉઘડેલ

ફુલ્લકણિયારસસરિસવર્ણ. વિશેં [ફુલ્લકણિકાર-
સદૃશવર્ણ] ફૂલેલા ચોખા જેવો વર્ણ

ફુલ્લગ. પું [ફુલ્લક]

એક જાતનું પુષ્પ

ફુલ્લવલ્લિ. સ્ત્રીં [ફુલ્લવલ્લિ]

પુષ્પપ્રધાન લતા

ફુલ્લાવલિ. સ્ત્રીં [ફુલ્લાવલિ]

ખીલેલા ફૂલની શ્રેણી

ફુલ્લિય. વિશેં [ફુલ્લિય]

વિકસિત, પુષ્પિત

ફુસ. કૃં [સ્પૃશ્ય]
સ્પર્શીને, અડકીને

ફુસ. પું [સ્પૃશ્ય]
સ્પર્શ, અડકવું તે

ફુસ. ધાં [સ્પૃશ્ય]
સ્પર્શવું, અડકવું

ફુસંત. ધાં [સ્પૃશ્યત્]
સ્પર્શવું તે

ફુસણા. સ્ત્રીં [સ્પર્શના]
સ્પર્શના

ફુસમાણ. કૃં [સ્પૃશ્યત્]
સ્પર્શતો

ફુસમાણગતિ. સ્ત્રીં [સ્પૃશ્યદ્રતિ]
વિહાયોગતિનો એક ભેદ- પરમાણુ બીજા પરમાણુને
સંસ્પર્શ કરી કરીને જાય તે

ફુસાવિય. ત્રિં [સ્પર્શયિત]
સ્પર્શ કરાવેલ

ફુસાવેયવ્ય. ત્રિં [સ્પર્શયિતવ્ય]
સ્પર્શ કરવા યોગ્ય

ફુસિત્તા. કૃં [સ્પૃશ્વા]
સ્પર્શીને

ફુસિય. કૃં [સ્પૃશ્ય]
સ્પર્શ કરાવેલ

ફુસિય. નં [પૃષ્ઠત્]
છાંટા

ફુસિયલ્લગ. નં [સ્પૃશ્વલગ્ન]
સ્પર્શીને રહેલું

ફૂમિજ્જંત. કૃં [ફુત્કિયમાન]
કુત્કાર કરવો તે

ફેડણ. નં [દે.]
પડવું

ફેડણ. નં [સ્ફોટન]
ફાડી-તોડી નાંખવું

ફેણ. પું [ફેન]
ફીણ

ફેણક. પું [ફેનક]
ફીણ

ફેણમાલિની. સ્ત્રીં [ફેનમાલિની]
મહાવિદેહની એક નદી

ફોવ્કનાસ. પું [દે.]
ભયોત્પાદક શબ્દ

ફોડ. પું [સ્ફોટ]
વ્રણ, વિશેષ, શબ્દ ભેદ

ફોડ. ધાં [સ્ફોટય્]
ફોડવું, વિદારવું

ફોડણ. નં [સ્ફોટન]
ભૂમિ આદિ ફોડવી તે,
દાળ-શાક આદિનો વધાર

ફોડયંત. કૃં [સ્ફોટયત્]
ફોડતો, વિદારતો

ફોડિયપય. નં [સ્ફોટિતપદ]
સ્ફોટિત - પદ

ફોડીકમ્મ. નં [સ્ફોટિકર્મન્]
પંદર કર્માદાનમાંનું એક - ભૂમિ ફોડવારૂપ વ્યાપાર

ફોડેમાણ. કૃં [સ્ફોટયત્]
ફોડવું તે

ફોપ્ફલાઇ. પું [પુગ્ફલાદિ]
સોપારી વગેરે

ફોપ્ફસ. નં [ફોફસ]
શરીરના એક અવયવ, ફેફસું

[બ]

બડટ્ટ. વિશેં [ઉપવિષ્ટ]
બેઠેલો

બડટ્ટપડિવ્કમણ. નં [ઉપવિષ્ટપ્રતિક્રમણ]
બેઠા પ્રતિક્રમણ કરવું તે - એક અતિચાર

બડટ્ટલ્લગ. કૃં [ઉપવિષ્ટલગ્ન]
નજીકમાં બેસવું તે

બડલ. પું [બકુલ]
બકુલવૃક્ષ,
બકુલ પુષ્પ

બડસ. પુઠ [બકુશ]

શરીર તથા ઉપકરણની શોભા કરીને મૂળગુણમાં દોષ લગાડી ચારિત્રને મલીન કરનાર સાધુ, એક અનાર્ય દેશ, તે દેશવાસી, શબ્દ ચારિત્રવાળા

બડસત્ત. નઠ [બકુશત્વ]

‘બકુશ’ પદ્યું

બડસિયા. સ્ત્રીઠ [બકુશિકા]

બકુશ દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી દાસી

બડસી. સ્ત્રીઠ [બકુશી]

જુઓ ઉપર

બંજુલ. પુઠ [વજ્જુલ]

એક જાતનું વૃક્ષ, એક પક્ષીની જાતિ

બંદિગહણ. નઠ [બન્દિગ્રહણ]

ક્રોધને લુંટીને કેદ કરવો તે

બંધ. પુઠ [બન્ધ]

બંધન કરવું, બાંધવું તે, સંયોગ, બેડી આદિ દ્રવ્યબંધન, લેપ,

બંધ. પુઠ [બન્ધ]

નવતત્ત્વમાંનું એક તત્ત્વ

બંધ. પુઠ [બન્ધ]

‘પન્નવણા’ સૂત્રનું એક દ્વાર

બંધ. પુઠ [બન્ધ]

જીવ અને કર્મનો સંબંધ, કર્મબંધ

બંધ. ધાઠ [બન્ધ]

બાંધવું, જકડવું, નિયંત્રણ કરવું કર્મ અને જીવપ્રદેશનો સંયોગ કરવો

બંધ. ધાઠ [બન્ધય]

બંધાવવું, જકડવું

બંધંત. કૃઠ [બન્ધન્ત]

બાંધતો

બંધઅ. ત્રિઠ [બન્ધક]

કર્મબંધ કરનાર, બાંધનાર

બંધગ. પુઠ [બન્ધક]

જુઓ ઉપર

બંધઠિહ. સ્ત્રીઠ [બન્ધાસ્થિતિ]

કર્મબંધની સ્થિતિ

બંધઠીતિ. સ્ત્રીઠ [બન્ધાસ્થિતિ]

જુઓ ઉપર

બંધળ. નઠ [બન્ધળ]

બંધન, બંધ, શરીરનું બંધારણ, નાવનું બંધન, ઔદારિકાદિ શરીરનું બંધન, કર્મોનું બંધન, ફળનું બીટ, આઠ કર્મો અને તેના હેતુ, કર્મબંધના અધ્યવસાય

બંધળછેદનગતિ. સ્ત્રીઠ [બન્ધનછેદનગતિ]

શરીરથી છુટેલ જીવની થતી ક્રિયા વિશેષ

બંધળછેદનયા. સ્ત્રીઠ [બન્ધનછેદનતા]

જીવ અને કર્મના સંબંધનું છેદન

બંધળછેયણગઙ. સ્ત્રીઠ [બન્ધનછેદનગતિ]

જુઓ ‘બંધળછેદનગતિ’

બંધળતા. કૃઠ [બન્ધન]

બાંધવું તે

બંધળપરિણામ. પુઠ [બન્ધનપરિણામ]

કર્મ બંધનરૂપ પરિણામ-વિશેષ

બંધળય. કૃઠ [બન્ધનક]

બંધન થવું તે

બંધળયા. કૃઠ [બન્ધન]

બાંધવું તે

બંધનવિમોચણગતિ. સ્ત્રીઠ [બન્ધનવિમોચનગતિ]

વિહાયોગતિનો એક ભેદ

બંધદસા. સ્ત્રીઠ [બન્ધદસા]

એ નામનો એક આગમ ગ્રન્થ-વિશેષ

બંધમાળ. કૃઠ [બન્ધન્ત]

બંધાતો

બંધય. ત્રિઠ [બન્ધક]

કર્મ બાંધનાર

બંધવ. પુઠ [બાન્ધવ]

ભાઈ, સહોદર

બંધવયા. સ્ત્રીઠ [બાન્ધવતા]

બંધુપણું

બંધાબંધ. નઠ [બન્ધાબન્ધ]

એ નામનું પન્નવણા - સૂત્રનું એક પદ

બંધાવેદ. ન૦ [બંધાવેદ]

જુઓ ઉપર

બંધિરૂળ. કૃ૦ [બંધિરૂળ]

બાંધીને

બંધિતા. કૃ૦ [બંધિતા]

બાંધીને

બંધિત્ત. કૃ૦ [બંધિત્ત]

બાંધવા માટે

બંધિતા. કૃ૦ [બંધિતા]

બાંધીને

બંધિત્ત. કૃ૦ [બંધિત્ત]

બાંધીને

બંધિય. વિશે૦ [બંધિય]

બંધાયેલ

બંધિસય. ન૦ [બંધિસય]

ભગવદ્ - સૂત્રનું એક શતક

બંધુ. પુ૦ [બંધુ]

ભાઈ, સહોદર

બંધુજીવગ. પુ૦ [બંધુજીવગ]

બપોરીયાનું આડ

બંધુજીવગ. પુ૦ [બંધુજીવગ]

એક જીવ-વિશેષ

બંધુજીવગુમ્મ. પુ૦ [બંધુજીવગુમ્મ]

બપોરીયાના આડનું ગુલ્મ

બંધુજીવય. પુ૦ [બંધુજીવય]

બપોરીયાનું આડ, મેમમોલો

બંધુજીવય. પુ૦ [બંધુજીવય]

વર્ષાઋતુમાં થતો લાલ સુંવાળી ચામડીવાળો કીડો

બંધુમર્દ-૧. વિ૦ [બંધુમર્દ]

ભ૦ મલ્લિના ૫૫૦૦૦ સાધ્વીઓમાં મુખ્ય સાધ્વી.

બંધુમર્દ-૨. વિ૦ [બંધુમર્દ]

‘અજ્ઞાનમાલાગાર’ ની સૌંદર્યવતી પત્ની.

બંધુમતી. વિ૦ [બંધુમતી]

ગોબ્બર ગામના ગોસમુખિ ખેડૂતની પત્ની

બંધુસિરી. વિ૦ [બંધુસિરી]

મથુરાના રાજા સિરિદાસ ની પત્ની, નંદિવધ્ધન તેનો પુત્ર હતો

બંધુ. પુ૦ [બંધુ] જુઓ ‘બંધુ’

બંધેરકામ. ન૦ [બંધેરકામ]

બાંધવાની ઈચ્છા

બંધેતા. કૃ૦ [બંધેતા]

બાંધીને

બંભ. પુ૦ [બંભ]

બ્રહ્મચર્ય, એક મુહૂર્ત, એક દેવવિમાન, બ્રહ્મા, એક યજ્ઞ, નિર્વિકલ્પ સુખ, સત્ય અનુષ્ઠાન, અપવર્ગ

બંભ. પુ૦ [બંભ]

અભિજિત નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવ

બંભ. પુ૦ [બંભ]

સિદ્ધશીલાનું અપર નામ

બંભ. પુ૦ [બંભ]

બ્રહ્મદત્ત યજ્ઞનો એક મહેલ

બંભ. પુ૦ [બંભ]

પાંચમો દેવલોક, તેનો સ્વામી

બંભ-૧. વિ૦ [બંભ-૧]

કંપિલપુરનો રાજા, ચક્રવર્તી બંભદત્ત ના પિતા, તેને ચાર રાણીઓ હતી ઇંદસિરિ, ઇંદજસા, ઇંદવસુ અને ચૂલની

બંભ-૨. વિ૦ [બંભ-૨]

બારાવડ નો રાજા, બીજા વાસુદેવ દુવિઢ અને બીજા બળદેવ વિજય ના પિતા. તેને ઉમા અને સુભદ્રા નામની બે પત્ની (રાણી) હતી

બંભજ્ઞ. ન૦ [બંભજ્ઞ]

બ્રાહ્મણોની પૂજા જેમાં છે તે

બંભઉત્ત. વિશે૦ [બંભઉત્ત]

બ્રહ્મયુક્ત

બંભકંત. પુ૦ [બંભકંત]

છશ દેવલોકનું એક દેવવિમાન

બંભકલ્પ. પુ૦ [બંભકલ્પ]

પાંચમો દેવલોક

બંભકૂડ. પુ૦ [બંભકૂડ]

છશ દેવલોકનું એક દેવવિમાન

બંભગૂત્તિ. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મગૂત્તિ]

બ્રહ્મચર્યનું રક્ષણ, બ્રહ્મચર્યની નવવાડ

બંભગૂત્તી. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મગૂત્તિ]

જુઓ ઉપર

બંભચારિ. ત્રિ૦ [બ્રહ્મચારિન્]

બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરનાર

બંભચારિ. વિ૦ [બ્રહ્મચારિન્]

ભ૦ પાર્શ્વના આઠ ગણધરોમાંના એક ગણધર

બંભચેર. ન૦ [બ્રહ્મચર્ય]

બ્રહ્મચર્ય, વિષયત્યાગ, સંયમ અનુષ્ઠાન,
જિનપ્રવચન

બંભચેરગુત્ત. ત્રિ૦ [બ્રહ્મચર્યગુત્ત]

બ્રહ્મચર્ય વડે આત્માને ગોપવનાર

બંભચેરગુત્તિ. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મચર્યગુત્તિ]

જુઓ 'બંભગૂત્તિ'

બંભચેરગુત્તી. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મચર્યગુત્તિ]

જુઓ ઉપર

બંભચેરધારિણી. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મચર્યધારિણી]

બ્રહ્મચર્ય પાળનારી સ્ત્રી

બંભચેરવાસ. પુ૦ [બ્રહ્મચર્યવાસ]

બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું તે

બંભચેરવાસિ. ત્રિ૦ [બ્રહ્મચર્યવાસિન્]

બ્રહ્મચર્યમાં વસનાર-પાલન કરનાર

બંભચેરવિઘ્ન. પુ૦ [બ્રહ્મચર્યવિઘ્ન]

અબ્રહ્મનું એક પાર્થાય નામ

બંભચેર સમાહિટ્ટાણ. ન૦ [બ્રહ્મચર્યસમાધિસ્થાન]

બ્રહ્મચર્ય-સમાધિ સ્થાન

બંભજોગ. પુ૦ [બ્રહ્મયોગ]

બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરવું તે

બંભજ્ઞય. પુ૦ [બ્રહ્મધ્વજ]

છક્ષા દેવલોકનું એક વિમાન

બંભજ. પુ૦ [બ્રહ્મજ]

બ્રાહ્મણ, વિપ્ર

બંભજ્ઞય. ત્રિ૦ [બ્રહ્મજ્ઞયક]

બ્રાહ્મણ સંબંધિ

બંભદત્ત-૧. વિ૦ [બ્રહ્મદત્ત]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ એક ચક્રવર્તી, રાજા બંભ અને રાણી
ચૂલની નો પુત્ર, તે પૂર્વ ભવે કરેલ નિદાનના કારણે
ચક્રવર્તી થયો, પૂર્વ ભવે તેનું નામ સંભૂત હતું. ચિત્ત તેનો
ભાઈ હતો, જેની સાથે તેને પાંચભવનો સંબંધ હતો, તેને
ચિત્ત મુનિએ ધર્મારાધના માટે ઘણી પ્રેરણા કરી, પણ તે
ધર્મા ન બની શક્યો. કામભોગ ન છોડવાથી સાતમી
નરકે ગયો

બંભદત્ત-૨. વિ૦ [બ્રહ્મદત્ત]

અયોધ્યાનો એક રહીશ, બીજા તીર્થંકર 'અજિય' ને
પ્રથમ ભિક્ષા

બંભદત્ત-૩. વિ૦ [બ્રહ્મદત્ત]

રાજગૃહીનો એક રહીશ તેણે વીસમાં તીર્થંકર મ.
મુનિસુવ્વય ને પ્રથમ ભિક્ષા આપેલ તેને ઉસમ્ભસેન કહે છે

બંભદીવિયા. સ્ત્રી૦ [બ્રહ્મદીપિકા]

જેનમુનિગણની એક શાખા

બંભપ્પભ. પુ૦ [બ્રહ્મપ્રભ]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભપ્પહાણ. વિશે૦ [બ્રહ્મપ્રધાન]

કુશલ અનુષ્ઠાન

બંભબંધુ. પુ૦ [બ્રહ્મબન્ધુ]

ષટ્કર્મ રહિત-માત્ર જન્મનો બ્રાહ્મણ

બંભચારિ. પુ૦ [બ્રહ્મચારિન્]

જુઓ 'બંભચારિ'

બંભચારી. પુ૦ [બ્રહ્મચારિન્]

જુઓ ઉપર

બંભલેસ. પુ૦ [બ્રહ્મલેશ્ય]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભલોગ. પુ૦ [બ્રહ્મલોક]

પાંચમો દેવલોક

બંભલોગવર્ડેસય. પુ૦ [બ્રહ્મલોકાવતંસક]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

બંભલોય. પુ૦ [બ્રહ્મલોક]

પાંચમો દેવલોક

બંભલોયગ. પુ. [બ્રહ્મલોકજ]

બ્રહ્મલોક ઉત્પન્ન

બંભલોયય. પુ. [પ્રહ્મલોકજ]

જુઓ ઉપર

બંભલોયવડિંસય. પુ. [બ્રહ્મલોકાવતંસક]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

બંભવ. વિશે. [બ્રહ્મવત્]

બ્રહ્મચર્યવાળો

બંભવડેંસય. પુ. [બ્રહ્માવતંસક]

સિદ્ધશીલાનું એક અપરનાર

બંભવણ. પુ. [બ્રહ્મવર્ણ]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભવતી. સ્ત્રી. [બ્રહ્મવતી]

રમ્યક વિજયની રાજધાની

બંભવય. ન. [બ્રહ્મવ્રત]

બ્રહ્મચર્યવ્રત

બંભવયપાલણટ્ટ. કૃ. [બ્રહ્મવ્રતપાલનાર્થ]

બ્રહ્મચર્ય વ્રતના પાલન માટે

બંભવ્ય. ન. [બ્રહ્મવ્રત]

જુઓ 'બંભવય'

બંભસિંગ. પુ. [બ્રહ્મશૃંગ]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભસિટ્ટ. પુ. [બ્રહ્મસૃષ્ટ]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભાવત્ત. પુ. [બ્રહ્માવર્ત]

જુઓ 'બંભજ્ઞય'

બંભી. સ્ત્રી. [બ્રાહ્મી]

એક લિપિ

બંભી. વિ. [બ્રાહ્મી]

ઋષભદેવ ઉસભ અને સુમંગલા ની પુત્રી, ભગવંતે તેને સૌ પ્રથમ લિપિ શીખવી, જે બંભીલિપિ કહેવાય છે. તેણીએ દીક્ષા લીધી. ત્રણ લાખ સાધ્વીઓમાં મુખ્ય સાધ્વી બન્યા, તેણે સુંદરી બહેન સાધ્વી સાથે જઈને ભાઈ બાહુબલી ને બોધ પમાડેલ, છેલ્લે મોક્ષે ગયા

બંભુત્તરવડેંસગ. પુ. [બ્રહ્મોત્તરાવતંસક]

છઠ્ઠા દેવલોકનું એક દેવવિમાન

બક. પુ. [બક]

બગલો

બકુલ. પુ. [બકુલ]

જુઓ 'બતલ'

બગ. પુ. [બક]

બગલો

બજ્ઞ. ધા. [બન્ધ]

બાંધવું

બજ્ઞ. વિશે. [બાહય]

બહારનું, બહિરંગ

બજ્ઞઓ. અ. [બાહ્યતસ્]

બહારનું

બજ્ઞમાણ. કૃ. [બાધ્યમાન]

બાંધવું તે

બડીસ. ન. [બડીશ]

માછલાને વિંધવા માટે વપરાતી લોઢાની સળી

બડુસ. પુ. [બટુક]

નાનો છોકરો

બત્તીસડબદ્ધ. ત્રિ. [દ્વાત્રિસદ્બદ્ધ]

બત્રીશ પ્રકારે બંધાયેલ

બત્તીસડબદ્ધય. ત્રિ. [દ્વાત્રિસદ્બદ્ધક]

જુઓ ઉપર

બત્તીસતિબદ્ધ. ત્રિ. [દ્વાત્રિસદ્બદ્ધ]

જુઓ ઉપર

બત્તીસજણવયસહસ્સરાય. પુ. [દ્વાત્રિંશદ્જનપદસહસ્સરાજન]

બત્રીશ હજાર જનપદનો રાજા

બત્તીસમંગુલમૂસિયસિર. પુ. [દ્વાત્રિંશદ્ગુલોચ્છિતશિરસ્ક]

બત્રીશ આંગળ વિસ્તારવાળું શિરસ્ત્રાણ

બત્તીસિયા. સ્ત્રી. [દ્વાત્રિંશિકા]

બત્રીશ પદ્ધોનો એક ગ્રંથ, એક માપ - વિશેષ

બત્થિ. પુ. [બસ્તિ]

નાભિ નીચેનો શરીરનો અવયવ, પેડું,

છત્રનો મધ્યભાગ,

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

વત્થિ. પુઠ્ઠ [વસ્તિ]

પાણીની મશક

વદર. નઠ [વદર]

બોર

વદરા. સ્ત્રીઠ [વદરા]

કપાસનો છોડ

વદ્દલિયા. સ્ત્રીઠ [વદ્દલિકા]

મેઘવૃષ્ટિ, વાદળી

વદ્દલિયાભક્ત. નઠ [વદ્દલિકાભક્ત]

અતિવૃષ્ટિ પીડિત માટે બનાવેલ કે રખાયેલ ભોજન

વદ્ધ. ત્રિઠ [વદ્ધ]

બંધાયેલ, જીવ પ્રદેશ સાથે એકરૂપ થયેલ કર્મ

વદ્ધક. ત્રિઠ [વદ્ધક]

જુઓ 'વદ્ધ'

વદ્ધકચ્છ. ત્રિઠ [વદ્ધકક્ષ]

કચ્છ બાંધેલ

વદ્ધગ. ત્રિઠ [વદ્ધક]

જુઓ 'વદ્ધ' એક આભુષણ

વદ્ધપાસપુદ્ધ. ત્રિઠ [વદ્ધપાર્શ્વસ્પૃષ્ઠ]

બંને પડખા બાંધીને સ્પર્શેલ, ગાઢ રીતે બાંધેલ

વદ્ધપુદ્ધ. ત્રિઠ [વદ્ધસ્પૃષ્ઠ]

અતિ ગાઢ બાંધેલ

વદ્ધફલ. નઠ [વદ્ધફલ]

ફળ સંપન્ન

વદ્ધય. ત્રિઠ [વદ્ધક]

જુઓ 'વદ્ધ'

વદ્ધાઉય. ત્રિઠ [વદ્ધાયુષ્ક]

જેણે પૂર્વે આયુષ્ય બાંધી લીધુ હોય તે

વદ્ધીસગ. પુઠ્ઠ [વદ્ધીસક]

એક જાતનું વાદ્ય

વદ્ધીસા. સત્ર [વધ્વીસા]

એક વાજિંત્ર

વદ્ધેલગ. ત્રિઠ [વે.]

જીવ સાથે સંબંધ કરેલ, ગ્રહણ કરેલ

વદ્ધેલય. ત્રિઠ [વે.]

જુઓ ઉપર

વપ્પ. પુઠ્ઠ [વે.]

પિતા, બાપા

વપ્પ. નઠ [વાપ્પ]

વરાળ

વબુલય. પુઠ્ઠ [વબુલક]

બબુલનું વૃક્ષ

વબ્બર. પુઠ્ઠ [વર્બર]

એક દેશ, તેનો નિવાસી

વબ્બરિયા. સ્ત્રીઠ [વર્બરિકા]

બર્બર દેશની દાસી

વબ્બરી. સ્ત્રીઠ [વર્બરી]

બર્બર દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી

વઢ્ઠાગમ. વિશેઠ [વહ્યાગમ]

ઘણા આગમનો જ્ઞાતા

વમ્હ. પુઠ્ઠ [વમ્હાન]

શ્રવણ નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા, એક મુહૂર્ત

વમ્હદેવયા. પુઠ્ઠ [વમ્હદેવતા]

શ્રવણ નક્ષત્રનો અધિપતિ દેવ

વયર. પુઠ્ઠ [વદર]

બોર

વરગ. પુઠ્ઠ [વરક]

એક જાતનું ધાન્ય

વરહિણ. પુઠ્ઠ [વર્હિન્]

મોર

વલ. નઠ [વલ]

બળ, શરીરની શક્તિ, સામર્થ્ય, માનસિક શક્તિ, બલકૂટ વાસી દેવ, તેની રાજધાની, ઉપચય, વૃદ્ધિ, આત્મિકશક્તિ,

વલ-૧. વિઠ [વલ]

હસ્તિનાપુરનો રાજા, રાણી પ્રભાવતી તેની પત્ની હતી.

મહાબલ કુમાર પુત્ર હતો

વલ-૨. વિઠ [વલ]

વીતશોકા નગરીનો રાજા, તેને ધારિણી આદિ ૧૦૦૦

રાણીઓ હતી, મહાબલ કુમાર નામે પુત્ર હતો

બલ-૩. વિ૦ [બલૌ]

મહાપુર નગરનો રાજા, તેની પત્ની સુભદ્રા હતી. મહબ્બલ પુત્ર હતો.

બલ-૪. વિ૦ [બલૌ]

હસ્તિનાપુરનો એક ગાથાપતિ દીક્ષા લીધી. દેવ થયો. ભ૦ મહાવીર સન્મુખ નાટ્યવિધિ દેખાડી, વંદના કરી

બલ-૫. વિ૦ [બલૌ]

એક યક્ષ જે પૂર્વભવમાં સર્પ હતો. જિનવચન શ્રદ્ધાથી યક્ષ દેવ થયેલો

બલ-૬. વિ૦ [બલૌ]

ભ૦ મહાવીરના અગિયારમાં ગણધર પમાસ ના પિતા

બલ-૭. વિ૦ [બલૌ]

એક બ્રાહ્મણ, જેણે ભ૦ મહાવીરને પ્રથમ ભિક્ષા આપી. તેને બહુલ પણ કહે છે

બલ-૮. વિ૦ [બલૌ]

જુઓ 'હરિસબલ'

બલ-૯. વિ૦ [બલૌ]

એક ક્ષત્રિય પરિવ્રાજક

બલ-૧૦. વિ૦ [બલૌ]

બળદેવનું ટૂંકું નામ

બલકર. ત્રિ૦ [બલકર]

બળ કરનાર

બલકૂડ. ન૦ [બલકૂટ]

એક ફટ- વિશેષ

બલકોટ્ટ. વિ૦ [બલકોટ્ટ]

હરિકેશ જાતિના મુખિયા, હરિસબલ ના પિતા, ગૌરી તથા ગંધારી ના પતિ

બલણ. વિશે૦ [બલજ]

પોતાની શક્તિ જાણનાર

બલત્થ. પુ૦ [બલત્થ]

બળવાન

બલદેવ. પુ૦ [બલદેવ]

બળદેવ, વાસુદેવના ભાઈ, એક ઉત્તમ શલાકા પુરુષ

બલદેવ. વિ૦ [બલદેવ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા નવમાં બળદેવ, વાસુદેવ કૃષ્ણના ભાઈ, રાજા વાસુદેવ અને રાણી રોહિણી ના પુત્ર, પાંચ મહાન વીર માંના મુખ્ય વીર, તેની પત્નીનું નામ ધારિણી હતું. તેના સુમુખ, દ્વિમુખ અને કૂવઝ ત્રણ પુત્રો દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા, તેની રેવઈ નામની પત્નીથી નિસઢ નામ પુત્ર પણ હતો. તેનું બીજું નામ રામ પણ છે તેમના ઋદ્ધિ સામર્થ્ય, ધજાનું ચિન્હ, દેખાવ આદિનું સુંદર વર્ણન પળાવાગરણ આવે છે. દ્વારિકા દહન વખતે તે કૃષ્ણ વાસુદેવ સાથે દ્વારિકા છોડી ગયા. પછી દીક્ષા લીધી

બલદેવગંડિયા. સ્ત્રી૦ [બલદેવકણ્ડિકા]

એક અધ્યયન-જેમાં બળદેવ સંબંધિ હકીકતોનું વર્ણન છે

બલદેવત્ત. ન૦ [બલદેવત્ત]

બળદેવપણું

બલબુદ્ધિવિવટ્ટણ. ન૦ [બલબુદ્ધિવિવટ્ટન]

બળ-બુદ્ધિની વૃદ્ધિ

બલભક્ત. પુ૦ [બલભક્ત]

બળી-બાકળા

બલભદ્ર-૧. વિ૦ [બલભદ્ર]

ભ૦ મલ્લિ જ્યારે પૂર્વભવમાં મહબ્બલ કુમાર હતા, તે મહબ્બલ અને કમલસિરિ નો પુત્ર

બલભદ્ર-૨. વિ૦ [બલભદ્ર]

જુઓ 'બલદેવ'

બલભદ્ર-૩. વિ૦ [બલભદ્ર]

સુગ્રીવનગરનો રાજા તેની પત્ની (રાણી)નું નામ મિયા હતું. તેનો પુત્ર બલસિરિ જે મિયાપુત્ર નામે પ્રસિદ્ધ હતો

બલભદ્ર-૪. વિ૦ [બલભદ્ર]

ચક્રવર્તી ભરહ પછી દીક્ષા લઈ મોક્ષે જનારા આઠ યુગપુરુષ રાજાઓમાંના એક, તે મહબ્બલ નામે પણ ઓળખાય છે. તે અજસા ના પુત્ર હતા

બલભદ્ર-૫. વિ૦ [બલભદ્ર]

રાજગૃહીના મૂરિય વિસ્તારનો એક રાજા, તે શ્રાવક હતો. આચાર્ય આષાઢ ના શિષ્ય કે જેણે અવ્વત્ત મત કાઢેલો તે નિલ્લવ ને પાઠ ભણાવી માર્ગે વાળેલ

બલભદ્ર-૬. વિં [બલભદ્ર]

૫૦૦ ચોરોનો સરદાર કપિલ કેવલી દ્વારા પ્રતિબોધ
પામી દીક્ષા લીધી

બલભાનુ. વિં [બલભાનુ]

ઉજ્જેનીના બલમિત્ત અને ભાનુમિત્ત ની બહેન ભાનુસિરિ
નો પુત્ર. તે આચાર્ય કાલગ દ્વારા બોધ પામ્યો

બલમય. પું [બલમદ]

બળનો મદ

બલમિત્ત-૧. વિં [બલમિત્ત]

ઉજ્જેનીનો રાજા, ભાનુમિત્ત તેનો નાનો ભાઈ હતો,
ભાનુસિરી બહેન હતી

બલમિત્ત-૨. વિં [બલમિત્ત]

ભં મલ્લિ પાસે દીક્ષા ગ્રહણ કરનાર એક રાજકુમાર

બલમેત્ત. વિં [બલમિત્ત]

જુઓ 'બલમિત્ત-૧'

બલમોડી. સ્ત્રીં [દે.]

બળાત્કાર, જબરદસ્તી

બલમોડીકહા. સ્ત્રીં [દે.]

બળાત્કાર વાર્તા

બલવ. ત્રિં [બલવત્]

બળવાન્

બલવંત. ત્રિં [બલવત્]

બળવાન

બલવગ્ગ. પું [બલવત્ક]

બળવાન

બલવાઉય. પું [બલવ્યાપૃત]

સેનાનાયક

બલવિસિદ્ધ્યા. સ્ત્રીં [બલવિશિષ્ટતા]

વિશિષ્ટ બળ

બલવિહિ. સ્ત્રીં [બલવિધિ]

'બળ' - વિધિ

બલવિહિણ્યા. સ્ત્રીં [બલવિહિનતા]

નિર્બળ

બલસંપણ્ણ. પું [બલસમ્પન્ન]

બળયુક્ત

બલહરણ. પું [બલહરણ]

મોભ

બલા. સ્ત્રીં [બલા]

માણસની દશ અવસ્થા પૈકી ચોથી, ભરયુવાની,

બલા. સ્ત્રીં [બલા]

એક દ્રષ્ટિ

બલા. અં [બલાત્]

બળજબરીથી

બલાકા. સ્ત્રીં [બલાકા]

બગલી

બલાગ. પું [બલાક]

બગલો

બલાગા. સ્ત્રીં [બલાકા]

બગલી

બલાબલવિહિ. સ્ત્રીં [બલાબલવિધિ]

જ્યોતિષ્ સંબંધિ એક વિષય

બલાભિઓગ. પું [બલાભિયોગ]

બળપ્રયોગ

બલાયા. સ્ત્રીં [બલાકા]

બગલી

બલાવલોય. પું [બલાવલોક]

મ્લેચ્છ લોકોનો એક દેશ

બલવીરિય. વિં [બલવીર્ય]

બલભદ્ર નો પુત્ર, જેનું બીજું નામ 'તેયવીરિય' હતું

બલસિરી-૧. વિં [બલશ્રી]

વીરપુરના રાજા વીરકળ્હમિત્ત ના પુત્ર, સુજાતકુમારની

૫૦૦ પત્નીમાં મુખ્ય પત્ની. કથા જુઓ 'સુજાત'

બલસિરી-૨. વિં [બલશ્રી]

સુગ્રીવનગરના રાજા બલભદ્ર અને રાણી મિયા નો પુત્ર જે

મિયાપુત્ત નામે પ્રસિદ્ધ હતો

બલસિરી-૩. વિં [બલશ્રી]

અંતરંજિતા નગરનો રાજા, જેના દરબારમાં સિરિગુત્ત ના

શિષ્ય રોહગુત્ત ને પોટ્સાલ સાથે વાદ થયેલો

બલાહક. પું [બલાહક]

મેઘ, વાદળા

બલાહગ. પું [બલાહક]

જુઓ ઉપર

બલાહગા. સ્ત્રીં [બલાહકા]

ઉર્ધ્વલોકવાસી એક દિક્કુમારી, નંદનવનમાં વસતી
એક દેવી અને તેની રાજધાની

બલાહય. પું [બલાહક]

મેઘ, વાદળા

બલાહયા. સ્ત્રીં [બલાહકા]

જુઓ 'બલાહગા'

બલિ. પું [બલિ]

અસુરકુમારનો એક ઇન્દ્ર, બલિકર્મ, એક વિશેષ નામ

બલિ. વિં [બલિન્]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા છઠ્ઠા પ્રતિવાસુદેવ, તે વાસુદેવ
પુરિસપુંડરિય દ્વારા હણાયા

બલિકર્મ. નં [બલિકર્મન્]

શરીરની પુષ્ટિ માટે તેલ આદિથી મદન કરવું,
દેવતાના નિમિત્તે અપાતો બલિ

બલિકરણ. નં [બલિકરણ]

બલિકર્મ કરવું તે

બલિકારિયા. સ્ત્રીં [બલિકારિકા]

બલિકર્મ કરનારી સ્ત્રી

બલિપાહુડિયા. સ્ત્રીં [બલિપ્રાભૃતિકા]

ભિક્ષાનો એક પ્રકાર-જેમાં અન્યતીર્થિ માટે ચારે
દિશામાં બળી ફેંક્યા પછી ભિક્ષા અપાય

બલિપિંડ. પું [બલિપિન્ડ]

બલિકર્મ માટે બનાવાયેલ પિંડ-ભોજન

બલિપીઠ. પું [બલિપીઠ]

બલિકર્મ કરવા માટે બનાવેયેલી પીઠિકા

બલિપેઠ. પું [બલિપીઠ]

જુઓ ઉપર

બલિમોડન. નં [દે.]

કુશીલપણના લક્ષણોમાંનું એક

બલિમોડય. નં [દે.]

એક વનસ્પતિ વિશેષ

બલિય. ત્રિં [બલિક]

બળવાન

બલિયતર. ત્રિં [બલિકતર]

અતિ બળવાન

બલિયતરાગ. ત્રિં [બલિયતરક]

દ્રઢ, અતિ મજબુત

બલિયતરાય. ત્રિં [બલિયતરક]

જુઓ ઉપર

બલિયત્ત. નં [બલિકત્વ]

બળવાનપણું

બલિવિસર્જન. નં [બલિવિસર્જન]

બલિનું વિસર્જન કરવું તે

બલિસ્સહગણ. પું [બલિસ્સહગણ]

એ નામનો જૈન મુનિનો એક ગણ

બલોય. ત્રિં [બલિક]

બળવાન

બલ્લકી. સ્ત્રીં [બલ્લકી]

વીણા

બવ. પું [બવ]

એક કરણ

બહલ. પું [બહલ]

એ નામનો એક દેશ, જાડું, ઘટ્ટ, મજબુત, સખત

બહલતર. ત્રિં [બહલતર]

ઘણું મોટું

બહલિય. ત્રિં [બહલીક]

બહલ દેશ નિવાસી

બહલી. સ્ત્રીં [બહલીક]

બહલ દેશમાં જન્મેલી દાસી

બહલીભવ. ધાં [બહલી+ભૂ]

જાડા થવું

બહલીય. ત્રિં [બહલીક]

જુઓ 'બહલિય'

બહવ. વિશેં [બહુ]

ઘણું, પ્રચુર, પ્રભૂત, અનેક

બહસ્સડ. પું [બહસ્પતિ]

એ નામનો એક ગ્રહ, ગુરુ,

બહસ્સઙ્. પું [બૃહસ્પતિ]

પુનર્વસુ નક્ષત્રનો અધિપતિ દેવ

બહસ્સઙ્ચરિય. નં [બૃહસ્પતિચરિત]

ગુરુ ગ્રહની ચાલ જાણવાની વિદ્યા

બહસ્સઙ્દત્ત. વિં [બૃહસ્પતિદત્ત]

કૌસાંબીના પુરોહિત સોમદત્ત અને વસુદત્તા નો પુત્ર, તે
ઉદયન નો મિત્ર હતો. ઉદયન રાજા બનતા તે પુરોહિત
બન્યો. તે રાજાનો વિશ્વાસુ હોવાથી અંત:પુરમાં
આવાગમન કરી શકતો હતો. તે ઉદયન ની રાણી
પરમાવર્દ સાથે ભોગ ભોગવતા પકડાયો ત્યારે રાજાએ
તેનો વધ કરાવ્યો. પૂર્વભવમાં તે મહેસરદત્ત નામનો
પુરોહિત હતો

બહસ્સઙ્દેવયા. પું [બૃહસ્પતિદેવતા]

પુનર્વસુ નક્ષત્રનો અધિપતિ દેવ

બહસ્સઙ્. પું [બૃહસ્પતિ]

જુઓ 'બહસ્સઙ્'

બહસ્સતિ. પું [બૃહસ્પતિ]

જુઓ 'બહસ્સઙ્'

બહસ્સતિમહગ્રહ. પું [બૃહસ્પતિમહાગ્રહ]

ગુરુ નામનો એક મોટો ગ્રહ

બહિં. અં [બહિસ્]

બહાર

બહિં. અં [બહિર]

બાહ્ય

બહિતા. અં [બહિસ્]

બાહ્ય, પાત્રની બહારની પ્રક્ષાલન ભૂમિ

બહિદ્ધ. નં [બહિસ્તાત્]

મૈથુન સેવન, બહાર

બહિદ્ધા. પું [બહિસ્તાત્]

સંયમગૃહ બહાર, બહારની બાજુ

બહિદ્ધાદાન. નં [બહિસ્તાદાન]

મૈથુન-પરિગ્રહ વિષયક આદાન

બહિય. અં [બહિસ્]

બહાર

બહિયા. અં [બહિસ્]

બહાર

બહિયાપોગલપચ્ચેવ. પું [બહિ:પુદ્ગલપ્રક્ષેપ]

બહાર કાંકરો વગેરે પુદ્ગલ ફેંકી લાવવા કહે, દશમા
વ્રતનો અતિચાર

બહિયાવાસિય. પું [બહિર્વાસિક]

અન્ય ગચ્છમાં રહેનાર

બહિર. ત્રિં [બધિર]

બહેરા, શ્રવણશક્તિ હીન

બહિરત્ત. નં [બધિરત્વ]

બહેરાપણું

બહિરી. નં [બધિરી]

બહેરાપણું

બહિલ્લેસ. ત્રિં [બહિર્લેશ્ય]

અસંયમ વૃત્તિવાળો

બહુ. અં [બહુ]

ઘણું, અધિક, વધારે

બહુઅ. નં [બહુઅ]

જુઓ 'બહુ'

બહુઅટ્ટિય. ત્રિં [બહુઅટ્ટિક]

જેમાં ઘણાં ઠળીયા કે બીજ હોય તે

બહુઆરપજ્જવ. પું [બહુઆરપજ્જવ]

આયુષ્યના ઘણાં પર્યાય

બહુઅચ્ચત્તપજ્જવ. પું [બહુઅચ્ચત્તપજ્જવ]

ઘણાં ઉચ્ચત્વના પર્યાયવાળું

બહુઅજ્ઞિયધમ્મિય. નં [બહુઅજ્ઞિયધર્મિક]

જેમાં ખાવાનું થોડું અને ફેંકી દેવાનું વધુ હોય તેવી
વસ્તુ

બહુઅદક. ત્રિં [બહુઅદક]

ઘણાં પાણીવાળું

બહુઅ. અં [બહુઅ]

જુઓ 'બહુ'

બહુઅકંટય. ત્રિં [બહુઅકંટક]

ઘણા કાંટાવાળું

બહુઅમ્મ. નં [બહુઅર્મ]

ઘણા કર્મો

બહુખજ્જ. ત્રિં [બહુખાદ્ય]

ખૂબ ખાવાલાયક

બહુગ. નં [બહુક]

જુઓ 'બહુ'

બહુગુણ. ત્રિં [બહુગુણ]

ઘણાં ગુણવાળું

બહુગુણત્તર. ત્રિં [બહુગુણતર]

ઘણાં વધારે ગુણવાળું

બહુજન. પું [બહુજન]

ઘણાં લોકો

બહુજનપાઓગતા. સ્ત્રીં [બહુજનપ્રાયોગ્યતા]

જે આલોચનામાં ઘણા આલોચનાચાર્ય હોય તે

બહુજલ. પું [બહુજલ]

ઘણું પાણી

બહુજોગિવાસિય. નં [બહુયોનિવાસિત]

ઘણી થોનિમાં વસવું તે, સંસારભ્રમણ

બહુણાય. ત્રિં [બહુજ્ઞાત]

ઘણું જાણનાર

બહુણિવટ્ટિમ. પું [બહુનિર્વર્તિત]

ઘણું નિવર્તેલ

બહુતર. ત્રિં [બહુતર]

ઘણું વધારે

બહુતરક. ત્રિં [બહુતરક]

ઘણું વધારે

બહુતરગ. ત્રિં [બહુતરક]

ઘણું વધારે

બહુતરાગ. ત્રિં [બહુતરક]

ઘણા લાંબા કાળનું બાંધેલ, ઘણું વધારે

બહુતરાય. ત્રિં [બહુતરક]

જુઓ ઉપર

બહુતરિયા. સ્ત્રીં [બહુતરિકા]

ઘણાં લાંબા કાળની સંચિત (કર્મસ્થિતિ)

બહુત્ત. નં [બહુત્વ]

ઘણાંપણું, પ્રચુર

બહુદેવસિય. ત્રિં [બહુદૈવસિક]

ઘણાં દિવસ સંબંધિ

બહુદેસિય. વિશેં [બહુદેશિક]

થોડું વધારે

બહુદોસ. પું [બહુદોષ]

ઘણાં દોષ

બહુધન. નં [બહુધન]

ઘણું ધન

બહુનિવેસ. પું [બહુનિવેશ]

ઘણાં દોષવાળું સ્થાન

બહુપડિપુણ્ણ. વિશેં [બહુપ્રતિપૂર્ણ]

ખૂબ ભરેલું, સંપૂર્ણ, પુરેપુરું

બહુપડિપુણ્ણિદિય. વિશેં [બહુપ્રતિપૂર્ણોન્દ્રિય]

જેની ઇન્દ્રિયો શક્તિમાં પરિપૂર્ણ થઈ હોય

બહુપઢિય. વિશેં [બહુપઠિન]

ઘણું ભણેલ

બહુપય. ત્રિં [બહુપદ]

ઘણાં પગવાળું, કાનખજુરો- આદિ

બહુપરિયાર. ત્રિં [બહુપરિચાર]

ઘણું વિષયસેવન કરવું તે

બહુપરિવાર. ત્રિં [બહુપરિવાર]

ઘણો પરિવાર

બહુપુણ્ણિતા. સ્ત્રીં [બહુપૂર્ણિકા]

પૂર્ણભદ્ર નામક યક્ષેન્દ્રની એક અગ્રમહિષી

બહુપુત્તિય. નં [બહુપુત્રિક]

એક ઉદ્યાન વિશેષ

બહુપુત્તિય. નં [બહુપુત્રિક]

નિરયાવલિયા- સૂત્રનું એક અધ્યયન

બહુપુત્તિયા. સ્ત્રીં [બહુપુત્રિકા]

પૂર્ણભદ્ર યક્ષેન્દ્રની પટ્ટરાણી, સૌધર્મકલ્પવાસી એક દેવી

બહુપુત્તિયા-૧. વિં [બહુપુત્રિકા]

નાગપુરના કોઈ ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે

દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

બહુપુત્તિયા-૨. વિં [બહુપુત્રિકા]

સૌધર્મકલ્પની એક દેવી. ભં મહાવીર સન્મુખ ઘણાં

બાળક-બાલિકા વિકુર્વા નૃત્યથી ભક્તિ કરી, પૂર્વભવમાં

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

તે ભદ્ર સાર્થવાહની સુભદ્ધા નામે પુત્રી હતી. આગામી	ઘણા માણસોએ માન્ય કરેલ, બહુજન સંમત
જન્મમાં સોમા નામક બ્રાહ્મણપુત્રી થશે	બહુમાઇ. વિશેષ [બહુમાયિન]
બહુપુરિસપરંપરાગય. નામ [બહુપુરુષપરમ્પરાગત]	અતિ કપટી
ઘણી પુરુષ પરંપરાથી આવેલ	બહુમાન. નામ [બહુમાન]
બહુપ્પકાર. ત્રિં [બહુપ્રકાર]	અતિ-માન
ઘણાં ભેદવાળું	બહુમિત્તપુત્ર. વિં [બહુમિત્રપુત્ર]
બહુપ્પગાર. ત્રિં [બહુપ્રકાર]	મથુરાના રાજા સિરિદાસ ના મંત્રી સુબંધુ નો પુત્ર
જુઓ ઉપર	બહુમોહ. પું [બહુમોહ]
બહુપ્પયાર. ત્રિં [બહુપ્રકાર]	અતિ-મોહ
જુઓ ઉપર	બહુય. ત્રિં [બહુક]
બહુપ્પસન્ન. વિશેષ [બહુપ્રસન્ન]	અધિકતા
અતિ પ્રસન્ન	બહુયયર. ત્રિં [બહુકતર]
બહુફાસુય. વિશેષ [બહુપ્રાસુક]	ઘણું ઘણું વધારે
અચિત્ત, નિર્જીવ	બહુયર. ત્રિં [બહુતર]
બહુફોડ. ત્રિં [દે.]	ઘણું વધારે
બહુખાનાર	બહુયરગ. ત્રિં [બહુતરક]
બહુબાહડ. વિશેષ [બહુબાહડ]	ઘણું વધારે
ઘણી બાહાવાળું	બહુયરગુણ. પું [બહુતરગુણ]
બહુબીય. વિશેષ [બહુબીજ]	ઘણા વધુ ગુણ
ઘણાં બીજવાળું	બહુયા. સ્ત્રીં [બધૂ]
બહુબીયક. વિશેષ [બહુબીજક]	વધૂ
જુઓ ઉપર	બહુરજ. નામ [બહુરજસ]
બહુબીયા. સ્ત્રીં [બહુબીજક]	જ્યાં ઘણી ધુળ ભેગી હોય તે
જુઓ ઉપર	બહુરત. વિશેષ [બહુરત]
બહુભંગિય. નામ [બહુભક્તિક]	અતિ આસક્ત
દ્રષ્ટિવાદનું એક સૂત્ર વિશેષ	બહુરય. નામ [બહુરજસ]
બહુમઅ. ત્રિં [બહુમત]	ખાદ્ય વિશેષ
ઘણાં જનને સમત	બહુરવ. ત્રિં [બહુરવ]
બહુમજ્ઞ. ત્રિં [બહુમધ્ય]	મોટો અવાજ, યશસ્વી
ઘણો મધ્ય ભાગ	બહુરસિયાગાર. ત્રિં [બહુરસિતાગાર]
બહુમજ્ઞદેસભાગ. પું [બહુમધ્યદેશભાગ]	ઘણું શીતગૃહ
બરાબર મધ્યનો પ્રદેશ	બહુરૂવ. ત્રિં [બહુરૂપ]
બહુમજ્ઞદેસભાય. પું [બહુમધ્યદેશભાગ]	બહુરૂપી
જુઓ ઉપર	બહુરૂવધારી. ત્રિં [બહુરૂપધારી]
બહુમય. વિશેષ [બહુમત]	અનેક રૂપો ધારણ કરનાર

બહુરૂપા. સ્ત્રીં [બહુરૂપા]

ભુતેન્દ્રની અગ્રમહિષી

બહુરૂપા. વિં [બહુરૂપા]

નાગપુરના કોઈ ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ તે પિશાચેન્દ્રની દેવી બની

બહુલ. ત્રિં [બહુલ]

પ્રચુર, પ્રભૂત, અનેક, બહુવિધ, વ્યાપ્ત, કૃષ્ણપક્ષ, એક સૂત્ર વિશેષ

બહુલ-૧. વિં [બહુલ]

કોલાગ સંનિવેશનો ધનાઢ્ય અને બ્રાહ્મણ શાસ્ત્રોનો પારંગત એક બ્રાહ્મણ, ભં મહાવીરે તેને ત્યાં ચોથા માસ-ક્ષમણનું પારણું કર્યું. પંચ દિવ્યો પ્રગટ થયા

બહુલ-૨. વિં [બહુલ]

આચાર્ય મહાગિરિના શિષ્ય

બહુલ-૩. વિં [બહુલ]

કોલ્લાગ સંનિવેશનો એક રહીશ, જેણે ભં મહાવીરને પ્રથમ ભિક્ષા આપી, તે બલ નામે પણ ઓળખાય છે

બહુલદોષ. પું [બહુલદોષ]

ઘણાં દોષવાળું સ્થાન

બહુલપક્ષ. પું [બહુલપક્ષ]

કૃષ્ણપક્ષ

બહુલપડિવય. સ્ત્રીં [બહુલપ્રતિપત]

કૃષ્ણ પક્ષની એકમ

બહુલા. વિં [બહુલા]

આલભિક નગરીના શ્રાવક ચુલ્લસયઅ ની પત્ની, તેણી વ્રતધારી શ્રાવિકા હતી, ચુલ્લસયઅ ને ઉપસર્ગ થયો ત્યારે તેણીએ સ્થિર કરેલ

બહુલિયા-૧. વિં [બહુલિકા]

શાણુલષ્ઠિ ગામના ગાથાપતિ આનંદ ની નોકરાણી

બહુલિયા-૨. વિં [બહુલિકા]

જુઓ 'બહુલિ'

બહુલી. વિં [બહુલી]

ઇન્દ્રપુરનો એક ગુલામ

બહુલીકય. ત્રિં [બહુલીકૃત]

ઘણી વખત કરેલ

બહુવક્તવ્ય. નં [બહુવક્તવ્ય]

પન્નવણ સૂત્રનું એક પદ

બહુવક્તવ્યયા. નં [બહુવક્તવ્યતા]

પન્નવણ સૂત્રનું એક પદ, અલ્પ-બહુત્વ

બહુવચન. નં [બહુવચન]

બહુત્વ બોધક પ્રત્યય, બહુવચન

બહુવિત્થોડોદગા. સ્ત્રીં [બહુવિસ્તૃતોદકા]

ઘણું ફેલાયેલ પાણી

બહુવિધ. ત્રિં [બહુવિધ]

અનેક પ્રકારે

બહુવિહ. ત્રિં [બહુવિધ]

અનેક પ્રકારે

બહુવિહીય. પું [બહુવિધિક]

અનેક પ્રકારનું

બહુવ્વીહિ. પું [બહુવ્વીહિ]

એક સમાસ

બહુસંઘયણ. નં [બહુસંઘનન]

શ્રેષ્ઠ સંઘયણ

બહુસંઠાણ. નં [બહુસંસ્થાન]

શ્રેષ્ઠ સંસ્થાન

બહુસંભૂય. ત્રિં [બહુસમ્ભૂત]

ઘણાં પ્રમાણમાં ઉત્પન્ન થયેલ

બહુસચ્ચ. પું [બહુસત્ય]

એક મુહૂર્ત

બહુસમ. પું [બહુસમ]

સપાટ, અતિસમાન

બહુસલિલા. સ્ત્રીં [બહુસલિલા]

ઘણા પાણીવાળી નદી

બહુસાલય. પું [બહુશાલક]

એક ચૈત્ય

બહુસુત. ત્રિં [બહુશ્રુત]

વિદ્વાન, શાસ્ત્રજ્ઞ

બહુસુય. ત્રિં [બહુશ્રુત] જુઓ ઉપર

બહુસો. અં [બહુશસ]

વારંવાર

બહુસ્સુતીકય. પું [બહુશ્રુતીકય]

ધણાં શ્રુત દ્વારા ગુંથાયેલ

બહુસ્સુય. ત્રિં [બહુશ્રુત]

જુઓ 'બહુસુત'

બહુસ્સુયપુજ્જા. સ્ત્રીં [બહુશ્રુતપૂજા]

ઉત્તરજ્ઞયણ સૂત્રનું એક અધ્યયન

બહુસ્સુયમય. પું [બહુશ્રુતમદ]

જ્ઞાનનો મદ

બહુસ્સુયવચ્છલતા. સ્ત્રીં [બહુશ્રુતવાત્સલ્ય]

બહુશ્રુતની ભક્તિ

બહુહા. અં [બહુધા]

ધણું કરીને

બહૂ. સ્ત્રીં [બધૂ]

વહૂ

બહૂપુત્તી. સ્ત્રીં [બહુપુત્રી]

એક દેવી-વિશેષ

બાઉસ. પું [બાકુશ]

જુઓ 'બાઉસ'

બાઉસિય. પું [બાકુશિક]

'બકુશ' સંબંધિ

બાઢ. પું [બાઢ]

અતિશય, ધણું

બાઢવ્કાર. નં [બાઢકાર]

નિશ્ચયકારી વચન બોલવું તે

બાણ. પું [બાણ]

બાણ, વૃક્ષ વિશેષ, એક સંખ્યા

બાણકુસુમ. નં [બાણકુસુમ]

એક વૃક્ષના ફૂલ

બાણગુમ્મ. પું [બાણગુલ્મ]

એક વૃક્ષના ગુલ્મ

બાદર. ત્રિં [બાદર]

સ્થૂળ, મોટું, નામકર્મની એક પ્રકૃતિ, બાદર એકેન્દ્રિયાદિ જીવ, મોટો દોષ

બદરઆઝકાઝય. પું [બદરઅપ્કાયિક]

બાદર પાણીના જીવ

બાદરઆઝકાઝય. પું [બદરઅપ્કાયિક]

જુઓ ઉપર

બાદરકાય. પું [બાદરકાય]

શરીર રૂપે દેખાતા જીવ, બાદર-કાય

બાદરતરાય. વિશેં [બાદરતરક]

અતિ સ્થૂળ

બાદરતસકાઝય. પું [બાદરત્રસકાયિક]

બદાર ત્રસકાયના જીવ

બાદરતેઝકાઝય. પું [બાદરતેજસ્કાયિક]

બાદર તેજકાયના જીવ

બાદરનામ. નં [બાદરનામન્]

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ-જેના ઉદયે જીવ બાદરપણું પામે

બાદરનિઓત. પું [બાદરનિગોદ]

સાધારણ વનસ્પતિ

બાદરનિઓદ. પું [બાદરનિગોદ]

જુઓ ઉપર

બાદરનિઓદજીવ. પું [બાદરનિગોદજીવ]

બાદર નિગોદના જીવ

બાદરનિઓય. પું [બાદરનિગોદ]

જુઓ 'બાદરનિઓત'

બાદરનિઓદ. પું [બાદરનિગોદ]

જુઓ ઉપર

બાદરપત્તેયવળસ્સતિકાઝય. પું

[બાદરપ્રત્યેકવનસ્પતિકાયિક]

બાદર પ્રત્યેક વનસ્પતિકાયિક જીવ

બાદરપુઢવિ. સ્ત્રીં [બાદરપૃથ્વી]

બાદર પૃથ્વીકાય

બાદરપુઢવિકાઝય. પું [બાદરપૃથ્વીકાયિક]

બદાર પૃથ્વીકાયના જીવો

બાદરબોંદિધર. ત્રિં [બાદરબોંદિધર]

બાદર શરીર ધારણ કરનાર

બાદરવળસ્સઙકાઝય. પું [બાદરવનસ્પતિકાયિક]

સાધારણ વનસ્પતિકાયના જીવો

બાદરવળસ્સતિ. સ્ત્રીં [બાદરવનસ્પતિ]

સાધારણ વનસ્પતિ

બાદરવણસ્સતિકાઇય. પુ૦ [બાદરવનસ્પતિકાયિક]

સાધારણ વનસ્પતિકાયના જીવ

બાદરવાઊ. પુ૦ [બાદરવાયુ]

બાદર-વાયુ

બાદરવાઊકાઇય. પુ૦ [બાદરવાયુકાયિક]

બાદર વાયુ-કાયના જીવ

બાદરવાઊવકાઇય. પુ૦ [બાદરવાયુકાયિક]

જુઓ ઉપર

બાદરસંપરાગ. પુ૦ [બાદરસમ્પરાય]

નવમું ગુણસ્થાનક

બાદરસંપરાય. પુ૦ [બાદરસમ્પરાય]

જુઓ ઉપર

બાયર. ત્રિ૦ [બાદર]

જુઓ 'બાદર'

બાયરઆઊકાઇય. પુ૦ [બાદરઅપ્પાયિક]

બાદર પાણીના જીવ

બાયરકાય. પુ૦ [બાદરકાય]

જુઓ 'બાદરકાય'

બાયરકાલ. પુ૦ [બાદરકાલ]

સ્થૂળ સમય

બાયરતસકાઇય. પુ૦ [બાદરતસકાયિક]

બાદર તસ કાયના જીવ

બાયરતેઊકાઇય. પુ૦ [બાદરતેજસ્કાયિક]

બાદર તેઊકાયના જીવ

બાયરતેઊવકાઇય. પુ૦ [બાદરતેજસ્કાયિક]

જુઓ ઉપર

બાયરનિઓદ. પુ૦ [બાદરનિગોદ]

સાધારણ વનસ્પતિ

બાયરનિઓય. પુ૦ [બાદરનિગોદ]

જુઓ ઉપર

બાયરપાહુડિયા. સ્ત્રી૦ [બાદરપ્રાભૃતિકા]

દ્રષ્ટિવાદનો એક નાનો અધ્યાય વિશેષ

બાયરપુઢવિ. સ્ત્રી૦ [બાદરપૃથ્વી]

બાદર પૃથ્વી

બાયરપુઢવિકાઇય. પુ૦ [બાદરપૃથ્વીકાયિક]

બાદર પૃથ્વીકાયના જીવ

બાયરપુઢવિકાઇય. પુ૦ [બાદરપૃથ્વીકાયિક]

જુઓ ઉપર

બાયરવણસ્સકાઇય. પુ૦ [બાદરવનસ્પતિકાયિક]

બાદર વનસ્પતિકાયના જીવ

બાયરવણસ્સતિકાઇય. પુ૦ [બાદરવનસ્પતિકાયિક]

જુઓ ઉપર

બાયરવાયુકાઇય. પુ૦ [બાદરવાયુકાયિક]

બાદર વાયુકાયના જીવ

બાયરવાયુવકાઇય. પુ૦ [બાદરવાયુકાયિક]

જુઓ ઉપર

બાયરસંપરાય. પુ૦ [બાદરસમ્પરાય]

નવમું ગુણસ્થાનક

બાર. ન૦ [દ્વાર]

દ્વાર, દરવાજો

બારગા. સ્ત્રી૦ [દ્વારકા]

દ્વારિકા-એક નગરી

બારવતી. સ્ત્રી૦ [દ્વારવતી]

જુઓ ઉપર

બારસ. ત્રિ૦ [દ્વાદસ]

પાંચ ઉપવાસ સાથે કરવા

બારસંગવિઊ. પુ૦ [દ્વાદશાઙ્ગવિદ]

બારે અંગ સૂત્રોના જાણનાર

બારસંગી. સ્ત્રી૦ [દ્વાદશાઙ્ગી]

બાર અંગ સુત્રો

બારસગ/(ય). ત્રિ૦ [દ્વાદશક]

બાર, એક સંખ્યા

બારસગુણ. ત્રિ૦ [દ્વાદશગુણ]

બારગણું

બારસભત્ત. ન૦ [દ્વાદશભક્ત]

પાંચ ઉપવાસ

બારસમ. ત્રિ૦ [દ્વાદશ]

બારમું, પાંચ ઉપવાસ

બારસમી. સ્ત્રી૦ [દ્વાદશી]

બારસ-તિથિ

બારસાવય. ન૦ [દ્વાદશાવર્ત]

બાર આવર્ત-વંદનક્રિયામાં આવતી ચેષ્ટાવિશેષ

બારસાહ. પુ૦ [દ્વાદશાહ]

બાર દિવસ

બારસાહિય. ત્રિ૦ [દ્વાદશાહિક]

બાર દિવસનું

બારસિ. સ્ત્રી૦ [દ્વાદશી]

બારસ-તિથિ

બારસી. સ્ત્રી૦ [દ્વાદશી]

જુઓ ઉપર

બાલ. પુ૦ [બાલ]

બાળક, બચ્ચુ, અજ્ઞાન, પામર, અવિવેકી, મિથ્યાત્વી, લઘુ, નાનુ, કોમળ, 'ભગવદ્' સૂત્રનો એક ઉદ્દેશો, સંયમ રહિત

બાલકાલ. પુ૦ [બાલ્યકાલ]

બાલ્યકાળ

બાલકિચ્ચ. પુ૦ [બાલકૃત્ય]

અજ્ઞાનકાર્ય

બાલકીલાવળ. ન૦ [બાક્રીડન]

બાળક રમાડવું

બાલગ. પુ૦ [વ્યાલગ]

સર્પ

બાલગવી. સ્ત્રી૦ [બાલગો]

વાછડી

બાલગ્ગપોઝય. સ્ત્રી૦ [દે.]

અદ્વાલિકા

બાલગ્ગાહ. ત્રિ૦ [બાલગ્રાહ]

બાળકને ગ્રહણ કરનાર

બાલગ્ગાહિ. ત્રિ૦ [બાલગ્રાહિન]

જુઓ ઉપર

બાલઘાયગ. ત્રિ૦ [બાલઘાતક]

બાળકો ઘાત કરનાર

બાલઘાયય. ત્રિ૦ [બાલઘાતક]

જુઓ ઉપર

બાલચંદ. પુ૦ [બાલચન્દ્ર]

બીજનો ચંદ્ર

બાલચંદાનન. વિ૦ [બાલચન્દાનન]

ચૈરવત ક્ષેત્રની આ ચોવીસીના પ્રથમ તીર્થંકર, તેને

ચંદાનન નામે પણ ઓળખે છે

બાલવયંસય. વિ૦ [બાલવયસ્ક]

આ ખરેખર કોઈનું નામ નથી. પણ વરુણ-નાગનત્તુઅ નો બાલ્યમિત્ર છે. જે રથમુસલ સંગ્રામમાં હતો, અને સમાધિમરણ પામેલ

બાલતવસ્સિ. ત્રિ૦ [બાલતપસ્વિન]

અજ્ઞાન કષ્ટ, બાળભાવે તપ કરનાર

બાલતવોકમ્મ. ન૦ [બાલતપઃકર્મન]

મિથ્યાત્વયુક્ત તપોનુષ્ઠાન

બાલત્ત. ન૦ [બાલત્વ]

બાળપણું

બાલત્તણ. ન૦ [બાલત્વ]

બાળપણું

બાલદિવાકર. પુ૦ [બાલદિવાકર]

ઉગતો સૂર્ય

બાલદિવાગર. પુ૦ [બાલદિવાકર]

ઉગતો સૂર્ય

બાલપંડિતમરણ. ન૦ [બાલપંડિતમરણ]

દેશવિરતિપણામાં થયેલ મરણ

બાલપંડિય. પુ૦ [બાલપંડિત]

દેશવિરતિશ્રાવક, કંઈક અજ્ઞાતભાવ-કંઈક જ્ઞાતભાવયુક્ત

બાલપંડિયમરણ. ન૦ [બાલપંડિતમરણ]

જુઓ 'બાલપંડિતમરણ'

બાલપંડિયવીરિય. ન૦ [બાલપંડિતવીર્ય]

શ્રાવકનું સામર્થ્ય

બાલપંડિયવીરિયત્ત. ન૦ [બાલપંડિતવીર્યત્ત]

શ્રાવકનું સમર્થપણું

બાલપંડિયવીરિયલદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [બાલપંડિતવીર્યલદ્ધિ]

બાળપંડિતભાવે-શ્રાવકવૃત્તિમાં પુરુષર્થ કરવાની શક્તિ

બાલપણ. વિશે૦ [બાલપ્રજ]

મિથ્યામતિ

બાલભાવ. પું [બાલભાવ]

અજ્ઞાનભાવ

બાલમરણ. નં [બાલમરણ]

અજ્ઞાન મરણ

બાલમારય. ત્રિં [બાલમારક]

બાળકને મારનાર

બાલય. પું [બાલક]

બાળક

બાલયા. નં [બાલત્વ]

બાળપણું, મિથ્યાત્વ

બાલરજ્જુય. સ્ત્રીં [બાલજ્જુક]

નાની દોરડી

બાલવ. નં [બાલવ]

એક કરણ

બાલવચ્છ. પું [બાલવત્સ]

વાછરડો

બાલવયંસ. પું [બાલવયસ્ય]

બાલ્યવયનું

બાલવયંસય. પું [બાલવયસ્યક]

જુઓ ઉપર

બાલવિ. પું [દે.]

સર્પને પકડનાર

બાલવીયણ. નં [બાલવીજન]

નાનો વીંઝણો

બાલવીયણીય. નં [બાલવીજનિક]

નાની ચામર

બાલવીરિય. નં [બાલવીર્ય]

બાળભાવ સહિતનું સામર્થ્ય

બાલવીરિયત્ત. નં [બાલવીર્યત્ત]

બાળવીર્યપણું

બાલવીરિયલદ્ધિ. સ્ત્રીં [બાલવીર્યલદ્ધિ]

બાળવીર્ય શક્તિ

બાલવિહવા. સ્ત્રીં [બાલવિધવા]

બાળ વિધવા સ્ત્રી

બાલા. સ્ત્રીં [બાલા]

માણસની દશ દશામાંની પહેલી દશા, કુમારી

બાલાતવ. નં [બાલાતપ]

જુઓ 'બાલતવ'

બાલિંદગોવ. પું [બાલેન્દ્રગોપ]

તુરંતનું જન્મેલું ઇન્દ્રગોપક

બાલિય. નં [બાલ્યકાલ]

બાળભાવ, અજ્ઞાન

બાલિય. પું [બાલ]

જુઓ 'બાલ'

બાલિયા. સ્ત્રીં [બાલિકા]

કન્યા, છોકરી

બાલિસ. વિશેં [બાલિશ]

મૂર્ખ, અવિવેકી

બાલુગા. સ્ત્રીં [બાલુકા]

રેતી

બાલુયપ્પમા. સ્ત્રીં [બાલુકાપ્રમા]

સાત નારકીમાંની એક નારકી

બાલુયા. સ્ત્રીં [બાલુકા]

રેતી

બાલુવ્વ. ત્રિં [બાલઙ્વ]

અજ્ઞાન જેવો

બાહ. નં [બાષ્પ]

આંસૂ, વરાળ

બાહ. ધાં [બાધ]

વિરોધ કરવો, પીડા કરવી, રોકવું, નાશ કરવો

બાહ. પું [બાહ]

હાથ, ભુજા

બાહણા. સ્ત્રીં [બાધના]

પીડા

બાહલ્લ. નં [બાહલ્ય]

જાડાઈ, દબા

બાહા. સ્ત્રીં [બાહ]

હાથ, ભુજા, દિશા, બાજુ, પડખાં

બાહા. સ્ત્રીં [દે.]

નરકવાસ શ્રેણી

બાહાઓ. અં [બાહુતસ]

બાહાને આશ્રિને

બાહિ. અં [બહિસ]

બહાર

બાહિં. અં [બહિસ]

બહાર

બાહિંદુટ્ટ. ત્રિં [બહિર્દુટ્ટ]

રહારથી પીડાકર્તા

બાહિંસલ્લ. નં [બહિ:શલ્ય]

બાહ્ય શલ્ય

બાહિય. ત્રિં [બાહિરક]

બહારનું

બાહિર. ત્રિં [બાહ્ય]

બાહ્ય, બહાર દેખાતું

બાહિરઉવહિ. સ્ત્રીં [બાહ્યઉપધિ]

બાહ્ય ઉપધિ

બાહિરઓ. અં [બાહ્યતસ]

બહારથી

બાહિરગ. ત્રિં [બાહ્યક]

બહારનું

બાહિરજોગવિરહિય. નં [બાહ્યજોગવિરહિત]

બહારના યોગથી રહિત

બાહિરપાણ. નં [બાહ્યપાન]

સચિત્તજળ

બાહિરપુલ્કરદ્ધ. પું [બાહ્યપુલ્કરદ્ધ]

બાહ્ય અર્ધપુષ્કર દ્વીપ

બાહિરય. ત્રિં [બાહ્યક]

બહારનું

બાહિરાબાહિર. પું [બાહ્યાબાહ્ય]

દ્રવ્યાનુયોગનો સાતમો ભેદ

બાહિરિતા. સ્ત્રીં [બાહિરિકા]

બહારનું કામ કરનારી દાસી

બાહિરિતા. સ્ત્રીં [બાહિરિકા]

નગર બહારની વસતિ,

બાહિરિતા. સ્ત્રીં [બાહિરિકા]

બાહ્યપર્ષદા

બાહિરિય. ત્રિં [બાહ્યક]

બહારનું

બાહિરિયા. સ્ત્રીં [બાહિરિકા] જુઓ 'બાહિરિતા'

બાહિરિલ્લ. ત્રિં [બાહ્ય]

બહારનું

બાહુ. પું [બાહુ]

ભૂજા, હાથ

બાહુ. વિં [બાહુ]

ભં વડરસેન નો પુત્ર અને ચક્રવર્તી વડરનાભ નામના

ભાઈ, પછી તે ભં 'ઉસહ' ના પુત્ર ચક્રવર્તી ભરત નામે

જન્મ્યો, બાહુ નું બીજું નામ કનગનાભ હતું

બાહુઅ. વિં [બાહુક]

એક અન્યતીર્થિ સાધુનું લઘુ દ્રષ્ટાંત

બાહુચ્છાય. સ્ત્રીં [બાહુચ્છાય]

ભુજાની છાયા

બાહુજુદ્ધ. નં [બાહુયુદ્ધ]

ભુજા વડે યુદ્ધ કરવું

બાહુજોહિ. ત્રિં [બાહુયોધિન્]

ભુજા વડે યુદ્ધકર્તા

બાહુપસિળ. નં [બાહુપ્રશ્ર]

એક વિદ્યા વિશેષ

બાહુપ્પમદિ. ત્રિં [બાહુપ્રમર્દિન્]

બાહુ વડે મર્દન કરનાર

બાહુબલ. નં [બાહુબલ]

બાહુબળ

બાહુબલિ. વિં [બાહુબલિન્]

ભં 'ઉસહ' ના બીજા પુત્ર, તેની માતા સુનંદા હતી. સુંદરી

તેની જોડિયા બહેન હતી. તે બહલી દેશનો રાજા હતો.

રાજા ભરહ સાથે તેને મહાયુદ્ધ થયેલ, છેલ્લે બાહુબલી એ

તેને પોતાનો મોટો ભાઈ સમજી મુકીપ્રહાર કરવાને

બદલે પોતાના જ વાળનો લોચ કરી, સંસાર છોડી દીધો,

એક વર્ષ કાયોત્સર્ગમાં રહ્યા, કેવળજ્ઞાન થયું

બાહુલેર. પું [બાહુલેય]

બળદ, વાછરડો

બાહુલ્લ. ન૦ [બાહુલ્ય]

બહુલતા, મોટે ભાગે

બાહુવર્ણ. ન૦ [બાહુવર્ણ]

બાહુ-વર્ણ

બિંદ્રિય. ન૦ [દ્વિ-ઇન્દ્રિય]

બે ઇન્દ્રિય-સ્પર્શ અને રસ

બિંદ્યા. સ્ત્રી૦ [દ્વિતીયા]

બીજ-તિથિ

બિંદ્યાદિવસ. પુ૦ [દ્વિતીયદિવસ]

બીજો દિવસ

બિરુણ. વિશે૦ [દ્વિગુણ]

બેગણું

બિંટ. ન૦ [વૃત્ત]

ડીંટ, ફૂલની દાંડી

બિંટટાઇ. સ્ત્રી૦ [વૃન્તસ્થાયિન્]

ડીંટામાં રહેલ, વનસ્પતિ વિશેષ

બિંટિઆ. સ્ત્રી૦ [બિંટિકા]

પોટલી

બિંત. ધા૦ [બ્રુ]

બોલવું, કહેવું

બિંદિય. વિશે૦ [દ્વિ-ઇન્દ્રિય]

બે ઇન્દ્રિય-રસ અને સ્પર્શ

બિંદુ. પુ૦ [બિન્દુ]

બિંદુ, ટીપું, અલ્પ, અંશ, અનુસ્વાર

બિંદુકાર. ત્રિ૦ [બિન્દુકાર]

‘બિંદુ’ કાર

બિંદુગ. ન૦ [બિન્દુક]

ટીપું, છાંટે

બંદુપ્પમાણ. ત્રિ૦ [બિન્દુપ્રમાણ]

બિંદુ માત્ર

બિંદુપ્પમાણમેત્ત. ત્રિ૦ [બિન્દુપ્રમાણમાત્ર]

માત્ર બિંદુ-પ્રમાણ

બિંદુય. ન૦ [બિન્દુક]

બિંદુ, ટીપું

બિંદુસાર. વિ૦ [બિન્દુસાર]

ચંદ્રગુપ્તનો પુત્ર, તેનો પુત્ર અસોગ અને પૌત્ર કુળાલ હતો

બિંબ. ન૦ [બિંમ્બ]

પ્રતિબિંબ, પડછાયો, બિબ્બુ,

બિંબ. ન૦ [બિંમ્બ]

સ્ત્રી પુરુષના આકાર તથા અવયવ શૂન્ય બાળક

બિંબત્તા. ન૦ [બિંમ્બતા]

બિંબપણું

બિંબફલ. ન૦ [બિંમ્બફલ]

શાકની એક જાત

બિંબભૂત. ત્રિ૦ [બિંમ્બભૂત]

પાણીમાં પડતા ચંદ્રના પ્રતિબિંબ જેવું,

બિંબભૂત. ત્રિ૦ [બિંમ્બભૂત]

અર્થશૂન્ય

બિંભલ. ત્રિ૦ [બિંભલ]

આકુળ-વ્યાકુળ

બિંહણિજ્જ. ત્રિ૦ [બિંહણીય]

ઘાતુને પુષ્ટ કરનાર ભોજન મદન વગેરે

બિગુણ. વિશે૦ [દ્વિગુણ]

બે ગણુ

બિચક્ષૂ. ત્રિ૦ [દ્વિચક્ષુષ્]

ચક્ષુ ઇન્દ્રિય અને અવધિજ્ઞાન એમ બે ચક્ષુ ધરાવનાર (દેવતા)

બિટ્ટ. ત્રિ૦ [વિષ્ટ]

બેઠેલું

બિડ. ન૦ [બડ]

વડાગરૂ, મીઠું

બિડાલ. પુ૦ [બિડાલ]

બિલાડો

બિતિયાદિવસ. પુ૦ [દ્વિતીયદિવસ]

બીજો દિવસ

બિતિયારાતિ. સ્ત્રી૦ [દ્વિતીયરાત્રિ]

બીજી રાત્રિ

બિન્ના. સ્ત્રી૦ [બિન્ના]

બેના નામની એક નદી

બિબ્બોય. પુ० [બિબ્બોક]

અભિમાન, અનાદર, તિરસ્કાર, કામવિકાર, સ્ત્રીની શ્રુંગારચેષ્ટા

બિબ્બોયણ. ન० [દે.]

ઓશીકું

બિબ્બોયરોસ. પુ० [દે.]

અનાદર જન્ય રોસ

બિઢ્ઢભલ. વિશે० [બિઢ્ઢલ]

આકુળ, વ્યાકુળ

બિભીસણ. વિ० [બિભીષણ]

અવરવિદેહની વીતસોગા નગરીના રાજા જિયસત્તુ અને રાણી કેકયી નો પુત્ર, એક વાસુદેવ, અયલ નો ભાઈ

બિભેલગ. વિ० [બેભેલક]

બિભેલ સંનિવેશનો રહીશ

બિભેલય. ન० [બિભીતક]

વનસ્પતિ વિશેષ, નોકર્મ-દ્રવ્યકષાયમાં દ્રષ્ટાંત

બિયડંદિય. પુ० [દ્વિકંદ્રિય]

ઇન્દ્રિયદ્વિક

બિરાલ. પુ० [બિડાલ]

બીલાડો

બિરાસિવિલગ્ન. પુ० [દ્વિરાશિવિલગ્ન]

બેકી રાશીનું લગ્ન

બિરાલી. સ્ત્રી० [બિડાલી]

બિલાડી

બિલ. ન० [બિલ]

ખાણ, પર્વતની ગુફા, ખાબોચીયું પાણીનો ખાડો, રાફડો

બિલ. ન० [બિડ]

બીડ

બિલકોલીકારક. પુ० [બિલકોલીકારક]

બીજાને મોહ પમાડતા વચન બોલનાર

બિલધમ્મ. પુ० [બિલધર્મ]

રાફડામાં રહેનાર પ્રાણનો સ્વભાવ

બિલપંતિયા. સ્ત્રી० [બિલપંકિતકા]

નાની કુઈની હારમાળા, ખાણની પંક્તિ

બિલપંતિયા. સ્ત્રી० [બિલપંકિતકા]

જુઓ ઉપર

બિલમૂલ. ન० [બિલમૂલ]

બિલનું મૂળ

બલવાસિ. વિશે० [બિલવાસિન]

બિલમાં વસનાર સાપ-ઉદર વગેરે

બિલોવમ. વિશે० [બિલોપમ]

બિલની ઉપમા

બિલ્લ. પુ० [બિલ્વ]

બિલ્વ ફળ, તેનું ઝાડ

બિલ્લારામ. ન० [દે.]

બિલ્વ ફળનો બગીચો

બિલ્લી. સ્ત્રી० [બિલ્લી]

વનસ્પતિ વિશેષ

બિલ્લી. સ્ત્રી० [બિલ્લી]

એક જાતનું ઘાસ

બિસરીર. વિશે० [દ્વિશરીર]

બે-શરીર

બિસાલગ. પુ० [દ્વિશાલક]

બે શાખા, વૃક્ષની બહારની છાલ

બિહેલગ. ન० [બિભીતક]

જુઓ 'બિભેલય'

બીઓદગસંઘટ્ટન. ન० [બીજોદકસંઘટ્ટન]

સચિત્તબીજ અને પાણીનો સંઘટ્ટો-સ્પર્શ

બીજ. ન० [બીજ]

બીજ, બીયાં, શરીરની એક ધાતુ, હેતુ, કારણ, ધર્મનું બીજ-મૂળકારણ, સમ્યક્ત્વ

બીજબુદ્ધિ. સ્ત્રી० [બીજબુદ્ધિ]

મૂળ અર્થને જાણીને શેષ અર્થોને પોતાની બુદ્ધિ વડે જ સમજી લેવાની શક્તિ, સમ્યક્ત્વનો ભેદ

બીજમાલિયા. સ્ત્રી० [બીજમાલિકા]

બીજની માળા

બીભચ્છ. ત્રિ० [બીભત્સ]

ધૃણા-જુગુપ્સાભાવ, ભયંકર, ભયજનક

બીભચ્છદાઢિય. પુ० [બીભત્સદંષ્ટિક]

ભયંકર સાપ

બીભચ્છરસ. પુ. [બીભત્સરસ]

બીભત્સરસ, કાવ્ય રસનો એકભેદ

બીભત્સ. પુ. [બીભત્સ]

જુઓ 'બીભચ્છ'

બીભાવ. ધા. [ભપય]

બીવડાવવું

બીભાવેત. ધા. [ભાપયત]

બીવડાવતો

બીય. ત્રિ. [બીજ]

જુઓ 'બીજ'

બીય. સ્ત્રી. [બીજ]

બીજ તિથિ

બીય. વિશે. [દ્વિતીય]

બીજું, બીજી, બીજો

બીયંબીયગ. પુ. [બીજંબીજક]

પક્ષી વિશેષ

બીયકાય. પુ. [બીજકાય]

ધાન્યાદિ બીજનો જીવ

બીયગ. પુ. [બીજક]

વૃક્ષની એક જાત

બીયગુમ્મ. પુ. [બીજગુલ્મ]

બીજ-ગુલ્મ

બીયજોણિય. ન. [બીજયોનિક]

બીજ-યોનિક

બીયણગ. પુ. [બીજનક]

વૃક્ષ વિશેષ

બીયત્ત. ન. [બીજત્વ]

બીજપણું

બીયપણ. ન. [બીયપદેન]

અપવાદથી

બીયપડદ્. ત્રિ. [બીજપ્રતિષ્ઠ]

બીજ ઉપર રહેલ

બીયપૂર. ન. [બીજપૂર]

બીજોરાનું ફળ

બીયભોયણ. ન. [બીજભોજન]

બીજનું ભોજન કરનાર

બીયવિંટિય. પુ. [બીજવેષ્ટિ]

બીજમાં રહેનાર ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત

બીયબુદ્ધિ. સ્ત્રી. [બીજબુદ્ધિ]

જુઓ 'બીજબુદ્ધિ'

બીયમંત. વિશે. [બીજવત્]

બીજવાળું

બીયમંથુ. પુ. [બીજમન્થુ]

બીજનું ચૂર્ણ

બીયય. ત્રિ. [બીજક]

બીજું, બીજોરાના બી

બીયરુડ્. સ્ત્રી. [બીજરુચિ]

સમક્તિનો એક ભેદ, અનેક અર્થબોધક એક પદ

સાંભળીને થયેલ તત્ત્વરુચિ

બીયરુહ. પુ. [બીજરુહ]

બી વાવવાથી ઉગતા વૃક્ષ, સાધારણ બાદર

વનસ્પતિકાય

બીયવાવય. પુ. [બીજવાપક]

વીકલેન્દ્રિય જીવ-વિશેષ

બીયવાસા. સ્ત્રી. [બીજવર્ષા]

બીજની વર્ષા

બીયવીંટિય. ન. [બીજવૃન્તક]

બીજમાં રહેતો એક ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળો જીવ

બીયવીણિયા. સ્ત્રી. [બીજવીણિકા]

બીજની વીણા

બીયસંસત્ત. ન. [બીજસંસક્ત]

બીજને સ્પર્શીને રહેલ

બીયસત્તરાંદિય. સ્ત્રી. [દ્વિતીયસપ્તરાત્રિન્દિવા]

બીજ સાત રાત્રિ દિવસની પ્રતિજ્ઞા

બીયરહિય. ન. [બીજરહિત]

બીજ અને લીલી વનસ્પતિ

બીયા. સ્ત્રી. [બિતીયા]

બીજ તિથિ, બીજી વિભક્તિ

બીયાહાર. ત્રિ. [બીજાહાર]

બીજનો આહારકર્તા

વીયોવય. ન૦ [વીજોપગ]

બીજ સહિત

વીહ. ધા૦ [બી]

બીવું, ભય પામવો

વીહણક. ત્રિ૦ [દે.]

ભયાનક

વીહણકર. ત્રિ૦ [દે.]

ભયંકર સાપ

વીહણગ. ત્રિ૦ [દે.]

ભયજનક

વીહણય. ત્રિ૦ [દે.]

ભીષણ

બુઆવહતા. કૃ૦ [વાચયિત્વા]

બોલાવીને

બુહય. કૃ૦ [ઉક્ત]

કહેવું

બુક્કસ. પુ૦ [બુક્કસ]

અડદ, મગ વગેરે કઠોળની છાલ, એક વર્ણશંકર જાત

બુક્કસ. વિ૦ [બુક્કસ]

જુઓ 'વોક્કસ'

બુક્કાર. સ્ત્રી૦ [દે.]

ગર્જન, ગર્જના

બુજ્ઞ. ધા૦ [બુધ]

જાણવું, સમજવું, જાગવું, સમ્યક્ શ્રદ્ધા કરવી

બુજ્ઞ. ધા૦ [દે.]

અનુભવવું, મેળવવું

બુજ્ઞ. ધા૦ [વહ]

વહન કરવું

બુજ્ઞાંત. કૃ૦ [બુધ્યમાન્]

બોધ પામતો, સમ્યક્ શ્રદ્ધા કરતો

બુજ્ઞિતા. કૃ૦ [બુદ્ધ્વા]

બોધ પામીને

બુજ્ઞિયા. કૃ૦ [બુદ્ધ્વા]

બોધ પામીને

બુજ્ઞિહિતા. કૃ૦ [બુદ્ધ્વા]

જુઓ ઉપર

બુહ. ત્રિ૦ [બુહિત]

પાણીમાં ડૂબી ગયેલ

બુહનિબુહ. ત્રિ૦ [બુહનિબુહ]

ડૂબી ગયેલો

બુહમાણ. કૃ૦ [મજ્જત્]

ડૂબતો

બુહ. પુ૦ [વૃદ્ધ]

વૃદ્ધ, બુઝે

બુહિ. સ્ત્રી૦ [વૃદ્ધિ]

બુઝી, વૃદ્ધ

બુદ્ધ. વિશે૦ [બુદ્ધ]

બોધ પામેલ, વિચારવાન, પંડિત, કેવળજ્ઞાન પામેલ, આત્મા, જાગૃત, તીર્થંકર, જ્ઞાતાતત્ત્વ, જાગૃત, વિદિત, શાક્ય મુનિ

બુદ્ધ. વિ૦ [બુદ્ધ]

બૌદ્ધ ધર્મના સ્થાપક, તે સુદ્ધોદન ના પુત્ર હતા

બુદ્ધઉત્ત. વિશે૦ [બુદ્ધોક્ત]

તીર્થંકર દ્વારા કથિતતત્ત્વ, આગમ

બુદ્ધંત. ન૦ [બુદ્ધાન્ત]

અધોભાગ

બુદ્ધજાગરિયા. સ્ત્રી૦ [બુદ્ધજાગરિકા]

બુદ્ધની જાગરણ, તત્ત્વવિચારણા

બુદ્ધપુત્ત. પુ૦ [બુદ્ધપુત્ર]

આચાર્યના શિષ્ય

બુદ્ધબોહિય. વિશે૦ [બુદ્ધબોહિત]

આચાર્યબોધિત

બુદ્ધબોહિયસિદ્ધ. પુ૦ [બુદ્ધબોધિતસિદ્ધ]

બુદ્ધના ઉપદેશથી સિદ્ધ થયેલ

બુદ્ધવચન. ન૦ [બુદ્ધવચન]

તીર્થંકર વચન

બુદ્ધવાદિ. પુ૦ [બુદ્ધવાદિન્]

બુદ્ધ-વાદી

બુદ્ધહિયય. ન૦ [બુદ્ધહદય]

બુદ્ધ-હૃદય

બુદ્ધાઇસેસ. પુ० [બુદ્ધાતિશેષ]

તીર્થંકરના અતિશય કે મહીમા

બુદ્ધિ. સ્ત્રી० [બુદ્ધિ]

બુદ્ધિ, મતિ, મેધા, અવાયનું એક નામ, દયા

બુદ્ધિ. સ્ત્રી० [બુદ્ધિ]

તીર્થંકરી, સાધ્વી

બુદ્ધિ. સ્ત્રી० [બુદ્ધિ]

મહાપુંડરિકદ્રહની અધિષ્ઠાત્રી દેવી

બુદ્ધિ. વિ० [બુદ્ધિ]

સૌધર્મકલ્પની એક દેવી, ભં મહાવીર સન્મુખ નાટ્ય

વિધિ દેખાડી વંદના કરી.

પૂર્વભવમાં કોઈ ગાથાપતિની પુત્રી, ભં પાર્શ્વના

શાસનમાં દીક્ષા લીધેલી

બુદ્ધિકર. ત્રિ० [વૃદ્ધિકર]

વધારો કરનાર

બુદ્ધિબલવટ્ટુણટ્ટ. નં [બુદ્ધિબલવર્દનાર્થ]

બુદ્ધિ-બળને વધારવા માટે

બુદ્ધિમ. વિશે० [બુદ્ધિમત્]

બુદ્ધિમાન

બુદ્ધિમંત. વિશે० [બુદ્ધિમત્]

બુદ્ધિમાન

બુદ્ધિવિજ્ઞાણ. નં [બુદ્ધિવિજ્ઞાન]

બુદ્ધિ-વિજ્ઞાન

બુદ્ધિવિવદ્ધણ. ત્રિ० [બુદ્ધિવિવર્ધન]

બુદ્ધિને વધારનાર

બુદ્ધિલ. ત્રિ० [બુદ્ધિલ]

બીજાની બુદ્ધિને ચાલનાર

બુદ્ધિસંપન્ન. નં [બુદ્ધિસમ્પન્ન]

બુદ્ધિયુક્ત

બુદ્ધીય. સ્ત્રી० [બુદ્ધ્યા]

બુદ્ધિ વડે

બુધ. પુ० [બુધ]

એ નામનો એક ગ્રહ, જુઓ 'વુહ'

બુબ્બુદ. પુ० [બુદ-બુદ]

પરપોટો, ગર્ભની બીજા અઠવાડીયાની અવસ્થા

બુબ્બુય. પુ० [બુદ-બુદ]

જુઓ ઉપર

બુવંત. પુ० [બુવત્]

કહેવું તે, બોલવું તે

બુવાણ. નં [બુવત્]

જુઓ ઉપર

બુય. ધા० [બૂ]

કહેવું, બોલવું

બુય. કૃં [બુવત્]

કહવું તે, બોલવું તે

બુયમાણ. કૃં [બુવાણ]

કહેતો, બોલતો

બુસગિહ. નં [બુસગૃહ]

ભુસું રાખવાનું સ્થાન

બુસસાલા. સ્ત્રી० [બુસશાલા]

જુઓ ઉપર

બુસાગણિ. સ્ત્રી० [બુસાગ્રિ]

ભુસાનો અગ્નિ

બુસિમ. પુ० [વૃષિમત્]

ઇન્દ્રિયોને વશ કરનાર સંયમી મુનિ

બુહ. પુ० [બુધ]

વિદ્વાન, પંડિત, ડાહ્યો, એકગ્રહ

બુહજણ. પુ० [બુધજન]

ડાહ્યો માણસ

બૂ. ધા० [બૂ]

બોલવું, કહેવું

બૂઝતા. કૃં [ઉક્ત્વા]

કહીને, બોલીને

બૂર. પુ० [બૂર]

એક વનસ્પતિ, જાર-બાજરાના ફેતરા, સુંવાળા દ્રવ્યની

એક જાત

બૂરનાલિયા. સ્ત્રી० [બૂરનાલિકા]

બૂર થી ભરેલી નળી

બૂહ. ધા० [બૂહ]

વૃદ્ધિ કરવી

બે. વિશેષ [દ્વિ]

બે

બેઈંદિય. પુ [દ્વીન્દ્રિય]

બે ઇન્દ્રિય જીવ

બેઈંદિયઅસંયમ. ન [દ્વીન્દ્રિયઅસંયમ]

બે ઇન્દ્રીય જીવના વિષયમાં અસંયમ

બેઈંદિયકાય. પુ [દ્વીન્દ્રિયકાય]

બે ઇન્દ્રિય જીવ-નિકાય

બેઈંદિયકાય. પુ [દ્વીન્દ્રિયકાય]

બે ઇન્દ્રિયપણું

બેઈંદિયત્ત. ન [દ્વીન્દ્રિયત્વ]

જુઓ ઉપર

બેઈંદિયસંયમ. ન [દ્વીન્દ્રિયસંયમ]

બે ઇન્દ્રિય જીવના વિષયમાં સંયમ

બેંટ. ન [વૃન્ત]

ડીંટું, બેંટડું

બેંટટ્ટાઈ. સ્ત્રી [વૃન્તસ્થાયિન]

વનસ્પતિ વિશેષ

બેંદિય. પુ [દ્વીન્દ્રિય]

બે ઇન્દ્રિય જીવ

બેંદિયમહાજુમ્મસત. ન [દ્વીન્દ્રિયમહાયુગ્મશતક]

ભગવદ - સૂત્રનું એક શતક

બેંદિયસત. ન [દ્વીન્દ્રિયશત]

એક શતક

બેદોણિય. ત્રિ [દ્વૈદોણિક]

બે દ્રોણ પ્રમાણ

બેયાહિય. પુ [દ્વયાહિક]

બે આંતરિયો તાવ

બેલંબ. ન [વિડમ્બ]

પીડા

બેલા. સ્ત્રી [બેલા]

વેળા

બેહિય. પુ [દ્વયાહિક]

બે અંતરીયો તાવ

બોંડ. ન [દે.]

કપાસના જીડવા

બોંડડ. ન [દે.]

કપાસમાંથી બનેલ વસ્ત્ર

બોંડય. ન [બોળડજ]

જુઓ ઉપર

બોંદિ. ન [બોન્દિ]

શરીર, મુખ

બોવકસ. પુ [બોવકસ]

વર્ણશંકર જાતિ, નિસાદ જાતિના પુરુષ અને અમ્બહ

અથવા સુદ્ર જાતિની સ્ત્રીના સંયોગથી થયેલ વર્ણશંકર

પુરુષ (કે જાતિ)

બોડ. પુ [દે.]

માત્ર મસ્તક મુંડિત

બોડિયસાલા. સ્ત્રી [દે.]

કપાસ વેચાવની દુકાન

બોદ્ધવ્વ. ત્રિ [બોદ્ધવ્વ]

જાણવા યોગ્ય

બોધણ. ન [બોધન]

ઉપદેશ, શિક્ષા વચન

બોધવ્વ. ત્રિ [બોદ્ધવ્વ]

જાણવા યોગ્ય

બોધિ. સ્ત્રી [બોધિ]

સમ્યગ્દર્શન, ધર્મપ્રાપ્તિ, જિનધર્મ

બોધિત. વિશેષ [બોધિત]

બોધ પામેલ

બોધિય. વિશેષ [બોધિત]

બોધ પામેલ

બોધિયસાલા. સ્ત્રી [બોધિકશાલા]

બોધિકશાળા

બોર. પુ [બદર]

બોર

બોરી. સ્ત્રી [બદરી]

બોરડી

બોલ. પુ [દે.]

બોલચાલ, કોલાહલ, ઘોંઘાટ

બોલ. ધા૦ [બોડય]

ડબાડવું

બોલ્લ. ધા૦ [કથય]

કહેવું, બોલવું

બોહ. ધા૦ [બોધય]

બોધ કરાવવો

બોહગ. ત્રિ૦ [બોધક]

બોધ કરનાર

બોહણ. ન૦ [બોધન]

જગાડવું-જણાવવું તે

બોહણા. સ્ત્રી૦ [બોધના]

જણાવવું તે

બોહય. ત્રિ૦ [બોધક]

બોધ આપનાર, ઉપદેશક

બોહિ. સ્ત્રી૦ [બોધિ]

જુઓ 'બોધિ'

બોહિદય. વિશે૦ [બોધિદય]

બોધિદાતા

બોહિય. ત્રિ૦ [બોધિત]

જુઓ 'બોધિત'

બોહિયત્ત. ન૦ [બોધિકત્વ]

બોધિ-પણું

બોહિલાભ. પુ૦ [બોધિલાભ]

'બોધિ' નો લાભ

બોહી. સ્ત્રી૦ [બોધિ] જુઓ 'બોધિ'

[ભ]

ભડ. સ્ત્રી૦ [ભૃતિ]

આજીવિકા-વૃત્તિ

ભડજ્જ. ધા૦ [ભજ]

ભજવું

ભડણિ. સ્ત્રી૦ [ભગિની]

બહેન

ભડણી. સ્ત્રી૦ [ભગિની]

બહેન

ભડત્ત. ત્રિ૦ [ભક્ત]

ભાગ કરેલ

ભડત્તા. કૃ૦ [ભક્ત્વા]

ભાગ કરીને

ભડય. પુ૦ [ભૃતિક]

નોકર

ભડય. વિશે૦ [ભાજિત]

ભાગ કરેલ

ભડય. ત્રિ૦ [ભાજ્ય]

અચોક્કસ, ભજના

ભડય. કૃ૦ [ભક્ત]

ભાગ કરીને

ભડયવ્વ. ત્રિ૦ [ભક્તવ્ય]

વિભાગ કરવા યોગ્ય ભજના-વીકલ્પે હોવું

ભંગ. પુ૦ [ભઙ્ગ]

વિભાગ કરી વસ્તુનો ભેદ બતાવવો, ભાંગો, વિકલ્પ,

પ્રસ્તાર, નાશ, ખંડ, ટુકડો પ્રતિ સેવના, વિરાધના, એક

આર્યદેશ

ભંગસમુવિકિત્તણા. સ્ત્રી૦ [ભઙ્ગસમુત્કીર્તના]

ભેદ જણાવવા

ભંગસુહમ. ન૦ [ભઙ્ગસૂક્ષ્મ]

સૂક્ષ્મ ભેદ નિરૂપણ

ભંગિય. ન૦ [ભઙ્ગિક]

શણીયું વસ્ત્ર

ભંગી. વિશે૦ [ભઙ્ગી]

ભંગજાળ

ભંગી. સ્ત્રી૦ [ભઙ્ગી]

એક વનસ્પતિ

ભંગીરય. સ્ત્રી૦ [ભઙ્ગીરજસ]

વનસ્પતિ વિશેષની રજ

ભંગુર. ત્રિ૦ [ભઙ્ગુર]

ભાંગનારું, તુટી જનારું

ભંગોવદંસણયા. સ્ત્રી૦ [ભઙ્ગોપદર્શનતા]

ભાંગા-ભેદનું નિરૂપણ

ભંજ. ધા૦ [ભજ્જ]

ભાંગવું, તોડવું, નાશ કરવો, પરાજય કરવો

ભંજ. ધા૦ [ભજ્જય]

ભંગાવવું, નાશ કરાવવો

ભંજંત. કૃ૦ [ભજ્જત]

ભંગાતો, નાશ કરતો

ભંજગ. પુ૦ [ભજ્જક]

ભંગ કરનાર, એક વૃક્ષ

ભંજના. સ્ત્રી૦ [ભજ્જન]

ભંગી નાંખવું તે

ભંજિજ્જમાણ. કૃ૦ [ભજ્જમાન]

ભંગાવું તે

ભંજિત્ત. કૃ૦ [ભજ્જિત્ત]

ભંગ કરવા માટે

ભંજિય. વિશે૦ [ભજ્જિય]

ભંગેલું

ભંડ. પુ૦ [ભાણ્ડ]

માટીના કામ, વાસણ, વેચવાની ચીજો, કરીયાણું, આભરણ, પૂજાના ઉપકરણ

ભંડકરંડગ. પુ૦ [ભાણ્ડકરંડક]

દાગીનાની પેટી, રત્ન કરંડીયો

ભંડકરંડગસમાન. વિશે૦ [ભાણ્ડકરંડકસમાન]

દાગીના પેટી સમાન

ભંડગ. પુ૦ [ભાણ્ડક]

માટીના વાસણ, સંન્યાસીનું એક ઉપકરણ, આભરણ, રજોહરણાદિ ઉપધિ

ભંડણ. ન૦ [ભાણ્ડન]

દંડથી યુદ્ધ કરવું, ગાળ દેવી, ભાંડવું, ક્રોધનો પર્યાય, ડામ દેવાનું શસ્ત્ર

ભંડભારિય. વિશે૦ [ભાણ્ડભારિત]

ઉપકરણ વડે ભારે થયેલ

ભંડમત્ત. ન૦ [ભાણ્ડમાત્ર]

ઠામ-વાસણ-ઉપકરણ માત્ર, ગણિમ આદિ

ભંડય. પુ૦ [ભાણ્ડક]

જુઓ 'ભંડગ'

ભંડવાલ. પુ૦ [ભાણ્ડવાલ]

ઘરવખરી સાચવનાર

ભંડવેયાલિય. પુ૦ [ભાણ્ડવૈચારકિ]

લેણદેણ કરનાર, કરિયાણાનો વેપાર કરનાર

ભંડસાર. પુ૦ [ભાણ્ડસાર]

સારભૂત ઉપકરણ

ભંડાગારસાલા. સ્ત્રી૦ [ભાણ્ડાકારશાલા]

કરિયાણા આદિની દુકાન

ભંડાગારિ. સ્ત્રી૦ [ભાણ્ડાગારિન]

ભંડારી

ભંડાગારિણી. સ્ત્રી૦ [ભાણ્ડાગારિન]

કોઠાર રક્ષક દાસી

ભંડાર. પુ૦ [ભાણ્ડકાર]

એક પ્રકારનો કારીગર

ભંડિયાલિંછ. ન૦ [ભાણ્ડિકાલિજ્છ]

જંગલનો અગ્નિ

ભંડી. સ્ત્રી૦ [ભાણ્ડી]

ગાડી, જંગલ, ફલટા સ્ત્રી, ગંત્રી, શિરીષનું ઝાડ

ભંડીર. ન૦ [ભાણ્ડીર]

એક ઉદ્યાન

ભંત. પુ૦ [ભદન્ત]

પૂજ્ય, ભગવંત, માનનીય, કલ્યાણકારક

ભંત. ન૦ [ભ્રાન્ત]

ભ્રાંતિપૂર્વકની ચેષ્ટા, એક નાટ્ય વિશેષ, એક નરકાવાસ, અનવસ્થિત

ભંતસંભંત. ન૦ [ભ્રાન્તસમ્ભ્રાન્ત]

ભ્રમ પ્રાપ્ત-સાશ્વર્ય થવું, દિવ્ય નાટ્યવિધિ

ભંતિય. પુ૦ [દં.]

વનસ્પતિ વિશેષ

ભંભસાર. વિ૦ [ભમ્ભસાર]

રાજા સેણિઝ નું બીજું નામ, જુઓ 'ભિંભીસાર'

ભંમા. પુ૦ [ભમ્મા]

ભેરી, વાદ્યવિશેષ

ભંભાભૂય. પુ૦ [ભમ્માભૂત]

ભંભા પ્રકારનો શબ્દ

ભંભાભૂય. પુ૦ [ભમ્માભૂત]

જુઓ ઉપર

ભંભિસાર. વિં [ભંભિસાર]

જુઓ 'ભિંભીસાર'

ભંસ. પું [ભંશ]

સ્ખલના, વિનાશ, ભષ્ટ થવું, નીચે પડવું

ભંસણા. સ્ત્રીં [ભંશના]

પડવું, સરકવું

ભંસેડકામ. કું [ભંશયિતુકામ]

સ્ખલના પામવાને

ભવચ. પું [ભવ્ય]

ભોજન, ભક્ષ્ય પદાર્થ

ભવચ. ધાં [ભવ્ય]

ખાવું, ભક્ષણ કરવું

ભવચળ. નં [ભવણ]

ભક્ષણ કરવું તે, ભોજન, ખાવું

ભવચર. પું [ભાસ્કર]

સૂર્ય, રવિ

ભવચારાભ. પું [ભાસ્કરાભ]

ગૌતમ ગોત્રની એક શાખા, તેનો પુરુષ

ભવિચ. ત્રિં [ભવિન]

ભક્ષણ કરનાર, ખાનાર

ભવિચયવ. નં [ભવિચિતવ્ય]

ભક્ષણ કરવો યોગ્ય

ભવચેય. પું [ભવ્ય]

ભક્ષણ કરવા યોગ્ય, ખાદ્ય

ભગ. પું [ભગિની]

પૂર્વા ફાલ્ગુની નક્ષત્રનો દેવતા, યોનિ,

ભગ. પું [ભગિની]

પ્રાણિઓનું ઉત્પત્તિ સ્થાન

ભગંદર. પું [ભગન્દર]

એ નામનો એક રોગ

ભગંદલ. પું [ભગન્દર]

જુઓ ઉપર

ભગંદલિય. ત્રિં [ભગન્દરિક]

ભગંદર રોગવાળો

ભગદેવયા. સ્ત્રીં [ભગદેવતા]

પૂર્વા ફાલ્ગુની નક્ષત્રનો દેવતા

ભગવ. પું [ભગવત]

ભગવાન, ભગવંત, પૂજ્ય, ઐશ્વર્યવાન, યશ-કીર્તિ-

રૂપવાન

ભગવઈ. સ્ત્રીં [ભગવતી]

ઐશ્વર્યાદિ ગુણ સંપન્ન સ્ત્રી, પાંચમું (અંગ) આગમ સૂત્ર

ભગવાનની વાણી

ભગવંત. પું [ભગવત]

શ્રુત-ઐશ્વર્યાદિ ગુણયુક્ત ભગવંત

ભગવતી. સ્ત્રીં [ભગવતી]

જુઓ 'ભગવઈ'

ભગવય. વિશેં [ભગવત]

પૂજ્ય, મહાત્મા

ભગિની. સ્ત્રીં [ભગિની]

બહેન

ભગિનીત્ત. નં [ભગિનીત્વ]

બહેનપણું

ભગિનીવડ. સ્ત્રીં [ભગિનીપતિ]

બનેલી

ભગ. ત્રિં [ભગ]

ભાંગેલું, તુટેલું

ભગાડ. પું [ભગનજિત]

એક રાજર્ષિ

ભગાડ. વિં [ભગનજિત]

એક ક્ષત્રિય પરિવ્રાજક

ભગાકૂવ. પું [ભગનકૂપ]

ભાંગેલો ફૂલો

ભગાકૂવય. પું [ભગનકૂપક]

ભાંગેલો ફૂલો

ભગાવેસ. પું [ભાગવેશ]

ભરણી નક્ષત્રનું ગોત્ર

ભગાસંધિય. પું [ભગનસંધિક]

સાંધા ભાંગી ગયેલ છે તે

ભગ્ગ. ધાં [ભગ્ગ]

ભાંગવું, તોડવું

ભજ્જ. ધાં [ભજ્જ]

ભુંજવું, સેકવું

ભજ્જણ. નં [ભજ્જન]

ભુંજવું તે

ભજ્જણય. નં [ભજ્જનક]

ભુંજનાર, ભુંજવાનું વાસણ

ભજ્જત્ત. નં [ભાર્યાત્વ]

ભાર્યાપણું

ભજ્જમાણ. કું [ભજ્યમાન]

સેવતો, ભજતો

ભજ્જા. સ્ત્રીં [ભાર્યા]

ભાર્યા, પત્ની

ભજ્જિજ્જમાણ. કું [ભજ્યમાન]

ભુંજતો, સેકતો

ભજ્જિમ. ત્રિં [ભર્જનીય]

ભુંજવા યોગ્ય

ભજ્જિય. ત્રિં [ભર્જિત]

ભુંજેલું, સેકેલું

ભજ્જેત્તા. કું [ભૂષ્ટવા]

ભુંજીને, સેકીને

ભટ્ટ. પું [ભટ્ટ]

ચોક્કો, સુભટ, ભાટ

ભટ્ટા. પું [ભટ્ટ]

ભરનાર, સ્વામી, પતિ

ભટ્ટા. વિં [ભટ્ટા]

જુઓ 'અચ્ચંકારિયભટ્ટા'

ભટ્ટિ. પું [ભટ્ટ]

જુઓ ઉપર

ભટ્ટિત્ત. નં [ભટ્ટત્વ]

સ્વામીપણું, પોષકપણું

ભટ્ટિદારય. પું [ભટ્ટિદારક]

સ્વામીનો પુત્ર

ભટ્ટિદારિગા. સ્ત્રીં [ભટ્ટિદારિકા]

સ્વામીની પુત્રી

ભટ્ટિદારિગા. વિં [ભટ્ટિદારિકા]

(સંબુક્ક ગામના ગોવિંદ બ્રાહ્મણની પત્ની માટે કરાયેલ સંબોધન છે.) તે બ્રાહ્મણીને પુત્રનું અકૃત્ય જોઈ વૈરાગ્ય થયો. પૂર્વ જન્મ યાદ આવ્યો, સંસારની અસારતા સમજાઈ, બધાંને પ્રતિબોધ કર્યા, તેને પૂર્વભવે કરેલ માયાથી સ્ત્રીપણું પામી, મોક્ષે ગઈ

ભટ્ટ. ત્રિં [ભટ્ટ]

પડી ગયેલ, ભ્રષ્ટ થયેલ

ભટ્ટ. વિશેં [ભટ્ટ]

મુક્ત

ભટ્ટ. પું [ભટ્ટ]

સેકવાનું સ્થાન, ભાઠો

ભટ્ટચરિય. વિશેં [ભટ્ટચરિત્ર]

ભારિત્રથી ભ્રષ્ટ

ભટ્ટતેય. વિશેં [ભટ્ટતેજસ]

જેનું તેજ નાશ પામેલ છે તે

ભટ્ટરય. વિશેં [ભટ્ટરજસ]

રજ રહિત

ભટ્ટવિજ્જા. સ્ત્રીં [ભટ્ટવિદ્યા]

વિસ્મૃત વિદ્યા

ભટ્ટાચાર. વિશેં [ભટ્ટાચાર]

આચાર ભ્રષ્ટ

ભટ્ટિ. સ્ત્રીં [દે.]

રેતી કચરા વિનાનો માર્ગ

ભટ્ટ. પું [ભટ્ટ]

ચોક્કો, સુભટ, જાસુસ

ભટ્ટવકા. સ્ત્રીં [દે.]

આડંબર, તડકભડક

ભટ્ટખંડ્યા. સ્ત્રીં [ભટ્ટખાદિતા]

સુભટની માફક બળ દેખાડી જ્યાં આહારાદિ મેળવવામાં આવે તે પ્રવ્રજ્યા, પ્રવ્રજ્યાનો એક ભેદ

ભટ્ટગ. પું [ભટ્ટક]

અનાર્થ દેશ, તે દેશવાસી

ભટ્ટચડગર. પું [ભટ્ટચટકર]

વીરોનો સમૂહ

ભળ. ધા૦ [ભળ્]	ભક્તદ્વિય. ન૦ [ભક્તસ્થિત]
ભણવું, બોલવું	ભોજનાર્થે રહેલ
ભણંત. કૃ૦ [ભણત્]	ભક્તપચ્ચક્ષાણ. ન૦ [ભક્તપ્રત્યાખ્યાન]
ભણવું તે, બોલવું તે	ભોજનથી નિવૃત્તિ, સંથારાનો એક ભેદ
ભળગ. પુ૦ [ભળગ્]	ભક્તપચ્ચક્ષાણમરણ. ન૦ [ભક્તપ્રત્યાખ્યાનમરણ]
ભણનાર	સંથારો કરી સમાધિ ભાવે મરવું તે, પંડિત મરણનો એક ભેદ
ભણિત. ત્રિ૦ [ભણિત્]	ભક્તપડિયાઈવિચય. ન૦ [પ્રત્યાખ્યાતભક્ત]
કહેલ, બોલેલ,	ભોજન ન કરવાનો નિયમ કરવો તે
ભણિત. ત્રિ૦ [ભણિત્]	ભક્તપરિણ. ન૦ [ભક્તપરિજ્ઞા]
કામોદીપક એવા રતિ વેળાના શબ્દ	ભોજનાદિની નિવૃત્તિની પ્રતિજ્ઞા કરેલ
ભણિતવ્વ. ન૦ [ભણિતવ્ય]	ભક્તપીરણા. સ્ત્રી૦ [ભક્તપરિજ્ઞા]
કહેવા યોગ્ય	એક (પ્રકીર્ણ) આગમ સૂત્ર, ભોજનાદિ ન કરવાનો નીયમ
ભણિતિ. સ્ત્રી૦ [ભણિતિ]	ભક્તપરિજ્ઞા. સ્ત્રી૦ [ભક્તપરિજ્ઞા]
કથન, બોલચાલ	જુઓ ઉપર
ભણિત્ત. કૃ૦ [ભણિત્ય]	ભક્તપરિજ્ઞાપસત્થવોહિત્થ. પુ૦ [ભક્તપરિજ્ઞાપ્રશસ્તવહિત્થ]
બોલીને, કહીને	ભક્ત પરીજ્ઞારૂપ શુભ વહાણ-(જેનાથી ભવસમુદ્ર તરાય)
ભણિત્તા. કૃ૦ [ભણિત્વા]	ભક્તપરિજ્ઞામરણ. ન૦ [ભક્તપરિજ્ઞામરણ]
બોલીને, કહીને	ભક્તપરીજ્ઞા- પૂર્વકનું મરણ, પંડિત મરણનો એક ભેદ
ભણિય. ત્રિ૦ [ભણિત]	ભક્તપાન. ન૦ [ભક્તપાન]
કથન કરેલું, કહેલું	ભોજન-પાન
ભણિર. વિશે૦ [ભણનશીલ]	ભક્તાપાનનિરુદ્ધગ. ત્રિ૦ [પક્તપાનીનરુદ્ધક]
બોલનાર	ભોજન - પાનનો રોધ કરનાર
ભણ્ણ. ધા૦ [ભણ્]	ભક્તપાનપડિયાઈવિચિત્ત. પુ૦ [પ્રત્યાખ્યાતભક્તપાન]
કહેવું, બોલવું	પચ્છક્રમાણ કરાયેલ ભોજનપાન
ભતિ. સ્ત્રી૦ [ભૃતિ]	ભક્તપાનપડિયાઈવિચય. પુ૦ [પ્રત્યાખ્યાતભક્તપાન]
આજીવિકા, રોજી	જુઓ ઉપર
ભત્ત. પુ૦ [ભક્ત]	ભક્તપાનવોચ્છેદ. પુ૦ [ભક્તપાનવ્યુચ્છેદ]
ભોજન, રાંધેલું અન્ન	ભોજન-પાનનો ઉચ્છેદ-ત્યાગ
ભત્તકહા. સ્ત્રી૦ [ભક્તકથા]	ભક્તપાનોમોયીરયા. સ્ત્રી૦ [ભક્તપાનોમોદરિકા]
ભોજન સંબંધિ વાતો	ઉણોદરી તપનો એક ભેદ-ભોજનપાન ઓછા કરવા તે
ભત્તઘર. ન૦ [ભક્તગૃહ]	ભક્તસાલા. સ્ત્રી૦ [ભક્તશાલા]
ભોજનગૃહ, રસોડું	ભોજનશાળા
ભત્તઘરય. ન૦ [ભક્તગૃહક] જુઓ ઉપર	
ભત્તઠ્ઠ. ન૦ [ભક્તાર્થ]	
ભોજન માટે	

ભક્તામાસ. પુ. [ભક્તામર્ષ]

ભોજન માટે ઉલ્લિસત

ભક્તિ. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

ભક્તિ, રચના, ચિત્ર વિશેષ

ભક્તિ. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

એકાગ્રવૃત્તિ,

ભક્તિ. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

અનેક પ્રકારે વિભાગ કરવા

ભક્તિ. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

પૂજ્યભાવથી સેવા કરવી તે

ભક્તિ. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

ભક્તિ, એકાગ્રવૃત્તિ

ભક્તિઘર. ન. [ભક્તિગૃહ]

ભક્તિ-ગૃહ

ભક્તિચિત્ર. ન. [ભક્તિચિત્ર]

વિવિધ ચિત્રામણથી ચિત્રિત

ભક્તિજ્ઞ. પુ. [દે.]

ભત્રીજો

ભક્તિપૂર્વક. ન. [ભક્તિપૂર્વક]

ભક્તિપૂર્વક

ભક્તિમંત. વિશે. [ભક્તિમંત]

ભક્તિવાળું

ભક્તી. સ્ત્રી. [ભક્તિ]

ભક્તિ

ભક્તુ. પુ. [ભર્તૃ]

સ્વામી, પતિ, માલિક, ભરણપોષણ કરનાર

ભક્ત્યા. સ્ત્રી. [ભક્ત્યા]

ચામડાની ભાથી

ભદંત. વિશે. [ભદન્ત]

કલ્યાણકારક, પૂજનીય, ભગવંત, શ્રીમાન્

ભદ્ર. પુ. [ભદ્ર]

કલ્યાણ, મંગળ, શ્રેય, ધૈર્યાદિગુણયુક્ત, ઉત્તમ હાથી, ભદ્રાતિથિ, એક દેવ વિમાન, વનસ્પતિ વિશેષ કંદ, સૂર્યભદ્ર અને સૂર્યદ્રીપના દેવતાનું નામ, ધનુષ્ય, સરળ સ્વભાવી, ભદ્રાસન

ભદ્ર-૧. વિ. [ભદ્ર]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ ત્રીજા બલદેવ અને સયંભૂ વાસુદેવના ભાઈ, બારાવઈ ના રાજા સોમ અને રાણી સુષ્પમા ના પુત્ર, છેલ્લે દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

ભદ્ર-૨. વિ. [ભદ્ર]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર મહાકાલ નો પુત્ર ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ સનત કુમાર કલ્પે દેવ થયા

ભદ્ર-૩. વિ. [ભદ્ર]

વારાણસીનો એક સાર્થવાહ, તેની પત્નીનું નામ સુભદ્ધા હતું

ભદ્ર-૪. વિ. [ભદ્ર]

જુઓ 'થૂલભદ્ર'

ભદ્ર-૫. વિ. [ભદ્ર]

ભરતક્ષેત્રના એક આચાર્ય, જેના હાથ નીચે ૫૦૦ સાધુ-૧૨૦૦ સાધ્વી હતા. કથા જુઓ 'રજ્ઞા આર્યા'

ભદ્ર-૬. વિ. [ભદ્ર]

શ્રાવસ્તીના રાજા જિયસત્તુ નો પુત્ર તેણે દીક્ષા લીધી. તૃણ પરીચહથી પીડાયા

ભદ્રંત. વિશે. [ભદન્ત] જુઓ 'ભદંત'

ભદ્રક. વિશે. [ભદ્રક]

સારો, ગુણવાન્

ભદ્રકળગા. વિ. [ભદ્રકળ્યકા]

અસગડા નું બીજું નામ. કથા જુઓ 'અસગડા'

ભદ્રગ. વિશે. [ભદ્રક]

જુઓ ઉપર

ભદ્રગમહિસી. વિ. [ભદ્રકમહિષી]

રાણી જેવી દેખાતી એક સ્ત્રી, જે ક્ષમાપનાથી દેવ થઈ

ભદ્રગુત્ત. વિ. [ભદ્રગુપ્ત]

આર્ય વઙ્ગ ને દ્રષ્ટિવાદ ભણાવનાર એક આચાર્ય

ભદ્રજસ. વિ. [ભદ્રજશસ]

ભં પાર્શ્વના એક ગણધર, સમવાઓ માં તેનું નામ જસ છે

ભદ્રતા. સ્ત્રી. [ભદ્રતા]

ભદ્રકપણું

ભદ્રનંદી-૧. વિં [ભદ્રનંદી]

ઋષભપુર નગરના ધનાવહ રાજા અને રાણી સરસ્સઈ નો પુત્ર, તેના સિરીદેવી આદિ ૫૦૦ કન્યા સાથે વિવાહ થયા. તેણે શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર્યો, પછી દીક્ષા લીધી. પરંપરાએ મોક્ષે ગયા, પૂર્વભવમાં તે વિજય નામે કુમાર હતો. જુગબાહુ તીર્થંકરને શુદ્ધ આહારદાન કરી મનુષ્યનામકર્મ બાંધેલ

ભદ્રનંદી-૨ વિં [ભદ્રનંદી]

સુધોષનગરના રાજા અજુન અને રાણી તત્તવઈ નો પુત્ર ૫૦૦ કન્યા સાથે વિવાહ થયેલા, ભં મહાવીર પાસે શ્રાવકપણું અને પછી દીક્ષા લીધી. તે પૂર્વભવમાં ધમ્મઘોસ નામે ગાથાપતિ હતો. તેણે ધમ્મસીહ સાધુને શુદ્ધ આહાર દાન કરી મનુષ્યાયુ બાંધેલ

ભદ્રપટ્ટિમા. સ્ત્રીં [ભદ્રપ્રતિમા]

એક વ્રતવિશેષ-જેમાં એકેક દિશા તરફ મુખ રાખી એકેક પ્રહર સુધી કાઉસસગ્ગ કરવાનો હોય છે એવા બે અહોરાત્ર થાય

ભદ્રબાહુ. વિં [ભદ્રબાહુ]

નિર્યુક્તિના કર્તા-ચૌદ પૂર્વી આચાર્ય, દસા-કપ્પ-વવહાર ના કર્તા, આચાર્ય જસભદ્ર ના શિષ્ય, થૂલભદ્ર તેમની પાસે ચૌદ પૂર્વ ભણેલા, તેમણે કેટલાક આગમોની નિર્યુક્તિ પણ કરેલી

ભદ્રબાહુસ્સામિ. વિં [ભદ્રબાહુસ્વામિન્]

જુઓ 'ભદ્રબાહુ'

ભદ્રબાહુગંડિયા. સ્ત્રીં [ભદ્રબાહુકાન્ડિકા]

દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત એક અધ્યયનાંશ-વિશેષ

ભદ્રમુત્થા. સ્ત્રીં [ભદ્રમુસ્તા]

નાગરમોથ-એક સાધારણ વનસ્પતિ

ભદ્રમોત્થા. સ્ત્રીં [ભદ્રમુસ્તા]

જુઓ ઉપર

ભદ્રય. ત્રિં [ભદ્રક]

જુઓ 'ભદ્રગ'

ભદ્રય. વિશેં [ભદ્રક]

શ્રેષ્ઠ

ભદ્રયા. વિશેં [ભદ્રતા]

સરળતા, ભદ્રપણું

ભદ્રલગ. વિશેં [ભદ્રક]

જુઓ 'ભદ્રગ'

ભદ્રવત. વિશેં [ભદ્રપદ]

જુઓ 'ભદ્રગ'

ભદ્રવત. પું [ભદ્રપદ]

ભાદરવો મહિનો

ભદ્રવય. પું [ભદ્રપદ]

જુઓ ઉપર

ભદ્રવયા. સ્ત્રીં [ભદ્રપદા]

એક નક્ષત્ર

ભદ્રસાલવન. નં [ભદ્રશાલવન]

મેરુ પર્વતની તળેટીમાં આવેલ એક વન

ભદ્રસેણ. પું [ભદ્રસેન]

ધરણેન્દ્રની સેનાનો અધિપતિ

ભદ્રસેન. વિં [ભદ્રસેન]

વારાણસીનો એક વેપારી તેની પત્નીનું નામ નંદા અને પુત્રીનું નામ સિરીદેવી હતું. જુળ્લસેદ્ધિ નામે પણ ઓળખાતા

ભદ્રા. સ્ત્રીં [ભદ્રા]

એક વાવ, એક વિશેષ પ્રતિજ્ઞા, જંબૂ-સુદર્શનાનું એક નામ, બીજ-સાતમ-બારસ એ તિથિ, એક દિક્કુમારી, દ્રાક્ષ, એક અધ્યયન

ભદ્રા. સ્ત્રીં [ભદ્રક]

જુઓ 'ભદ્રગ'

ભદ્રા-૧. વિં [ભદ્રા]

શતદ્વારા નગરના સંમુદ્ધ કુલકરની પત્ની, જેની કુક્ષીમાં શ્રેણિક રાજાનો જીવ ભાવિ તીર્થંકર રૂપે જન્મ લેશે. જેનું નામ મહાપત્તમ હશે ભદ્રા-૧ અને ૩ માં કથાના બધાં નામે સમાન છે

ભદ્રા-૨. વિં [ભદ્રા]

ગોશાળાની માતા અને મંખલિની પત્ની, કથા જુઓ 'ગોસાલ' તે સુભદ્રા નામથી પણ ઓળખાય છે

ભદ્રા-૩. વિં [ભદ્રા]

શતદ્વાર નગરના ભાવિ રાજવી સંમુદ્ધ ની પત્ની અને
ગોશાળાના ભાવિ જીવ 'મહાપત્નિ' ની માતા

ભદ્રા-૪. વિં [ભદ્રા]

રાજગૃહ નગરના સાર્થવાહ ધન ની પત્ની દેવદિન તેનો
પુત્ર હતો. તેને વિજય ચોરે મારી નાંખેલ

ભદ્રા-૫. વિં [ભદ્રા]

રાજગૃહ નગરના સાર્થવાહ 'ધન-૨' ની પત્ની તેને
ધનપાલ, ધનદેવ, ધનગોપ અને ધનરક્ષિત ચાર પુત્રો
હતા

ભદ્રા-૬. વિં [ભદ્રા]

ચંપાનગરીના સાર્થવાહ માયંદી ની પત્ની, તેને
જિનપાલિત અને જિનરક્ષિત બે પુત્રો હતા

ભદ્રા-૭. વિં [ભદ્રા]

તેતલિપુરના એક સોની કલાદ ની પત્ની અને પોટિલા
ની માતા

ભદ્રા-૮. વિં [ભદ્રા]

તેતલિપુરના મંત્રી તેયલિ ની પત્ની અને તેયલિપુત્ર ની
માતા

ભદ્રા-૯. વિં [ભદ્રા]

ચંપાનગરીના સાગરદત્ત સાર્થવાહની પત્ની અને
સુકુમાલિયા ની માતા.

ભદ્રા-૧૦. વિં [ભદ્રા]

ચંપાનગરીના જિનદત્ત નામના સાર્થવાહની પત્ની, તેને
સાગર નામનો પુત્ર હતો.

ભદ્રા-૧૧. વિં [ભદ્રા]

ચંપાનગરીના શ્રાવક કામદેવ ની પત્ની.

ભદ્રા-૧૨. વિં [ભદ્રા]

વારાણસીના ચુલનીપિયા શ્રાવકની માતા
..... જેણે યુલનીપિતાને દેવ ઉપદ્રવ બાદ ધર્મમાં
નિશ્ચલ કર્યો

ભદ્રા-૧૩. વિં [ભદ્રા]

રાજા શ્રેણિકની એક પત્ની, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા
લીધી, મોક્ષે ગયા

ભદ્રા-૧૪. વિં [ભદ્રા]

કાકંદી નગરીની એક સાર્થવાહિની, જેનો પુત્ર ધન હતો.
તેના સુનકલ્પ પુત્રએ પણ દીક્ષા લીધી

ભદ્રા-૧૫. વિં [ભદ્રા]

રાજગૃહની સાર્થવાહિની તેના પુત્ર ઇસિદાસ, પેલ્લઅ અને
વેલ્લ એ ત્રણેએ ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

ભદ્રા-૧૬. વિં [ભદ્રા]

સાકેતનગરની એક સાર્થવાહિની જેના પુત્ર ચંદિમ અને
રામપુત્ર એ ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

ભદ્રા-૧૭. વિં [ભદ્રા]

વાણિજ્ય ગ્રામની એક સાર્થવાહિની જેના પુત્ર પિઠિમાઝઅ
અને પેઢાલપુત્ર ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

ભદ્રા-૧૮. વિં [ભદ્રા]

હસ્તિનાપુરની એક સાર્થવાહિની જેના પુત્ર પુઠિલે ભં
મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

ભદ્રા-૧૯. વિં [ભદ્રા]

સાહંજણીના સાર્થવાહ સુભદ્ર ની પત્ની, સગડ તેનો પુત્ર
હતો

ભદ્રા-૨૦. વિં [ભદ્રા]

વિજયપુરના રાજા વાસવદત્ત ના પુત્ર સુવાસવ કુમારની
૫૦૦ પત્નીમાં મુખ્ય પત્ની

ભદ્રા-૨૧. વિં [ભદ્રા]

વારાણસીના રાજા કોસલિઅ ની પુત્રી, જે (રુદ્રદેવ)
પુરોહીતની પત્ની હતી. તેને હરિએસબલ મુનિ પરત્વે ધણું
જ માન હતું

ભદ્રા-૨૨. વિં [ભદ્રા]

તગર ના સાર્થવાહ દત્ત ની પત્ની અર્હન્નઅ ની માતા

ભદ્રા-૨૩. વિં [ભદ્રા]

પોતનપુરના રાજા પયાવડ ની પ્રથમ પત્ની બળદેવ
'અયલ' ની માતા

ભદ્રા-૨૪. વિં [ભદ્રા]

છત્રગા નગરીના રાજા જિયસત્તુ ની પત્ની અને નંદન ની
માતા

ભદ્વા-૨૫. વિં [ભદ્રા]

વસંતપુરના સાર્થવાહની પત્ની જે પરદેશ ધન કમાવા માટે ગયેલો, તે પુષ્પસાલ ના સંગીતમાં એવી તલ્લીન બનેલી કે ઉપલા માળેથી પડીને મૃત્યુ પામી

ભદ્વા-૨૬. વિં [ભદ્રા]

રાજગૃહીના ધનાવહ સાર્થવાહની પત્ની અને કતપુત્ર ની માતા

ભદ્વા-૨૭. વિં [ભદ્રા]

ચક્રવર્તી બંભદત્ત ની પત્ની અને ચિત્તસેન ની માતા

ભદ્વા-૨૮. વિં [ભદ્રા]

બીજા ચક્રવર્તી સગર ની મુખ્ય પત્ની (સ્ત્રીરત્ન)

ભદ્વા-૨૯. વિં [ભદ્રા]

રાજા સમુદ્રવિજય ની પત્ની અને મઘવા ચક્રવર્તીની પત્ની

ભદ્વા-૩૦. વિં [ભદ્રા]

પુરિમતાલના સાર્થવાહ વગુર ની પત્ની, તેને વ્યંતર દેવની કૃપાથી એક પુત્ર થયો, તેણે વ્યંતરના ચૈત્યનો જિર્ણોદ્ધાર કરાવેલો

ભદ્વા-૩૧. વિં [ભદ્રા]

ધન સાર્થવાહની પત્ની, મદ્વા ની માતા

ભદ્વા-૩૨. વિં [ભદ્રા]

ઉજ્જેનીની સાર્થવાહી, અવંતિસુકુમાલ તેનો પુત્ર હતો. તેણે આચાર્ય સુહૃત્થિ પાસે દીક્ષા લીધી

ભદ્વાસન. નં [ભદ્રાસન]

આઠ મંગલિકામાંનું પાંચમું મંગલિક, એક આસન વિશેષ

ભદ્વાસનઓ. અં [ભદ્રાસનતસ]

ભદ્રાસનથી

ભદ્વિજ્જિયા. સ્ત્રીં [ભદ્રીયિકા]

જૈનમુનિ ગણની એક શાખા

ભદ્વિયા. સ્ત્રીં [ભદ્રીકા]

કલ્યાણી, એક નગરી

ભદ્વિયાચરિઅ. વિં [ભદ્રિકાચાર્યા]

એક આચાર્ય

ભદ્વિલપુર. નં [ભદ્વિલપુર]

એક નગરી

ભદ્વિલા. વિં [ભદ્વિલા]

ભં મહાવીરના પાંચમાં ગણધર સુહમ્મ ની માતા અને કોલ્લાગ સંનિવેશના એક બ્રાહ્મણ 'ધમ્મિલ' ની પત્ની

ભદ્વોત્તરપડિમા. સ્ત્રીં [ભદ્રોત્તરપ્રતિમા]

એક તપ

ભદ્વોત્તરવર્ડેસગ. નં [ભદ્રોત્તરાવતંસક]

મહાશુક દેવલોકનું એક દેવવિમાન

ભદ્વોત્તરપડિમા. સ્ત્રીં [ભદ્રોત્તરપ્રતિમા]

એક તપ

ભદ્વ. ત્રિં [દે.]

ગૃહણીય, લેવા યોગ્ય

ભમ. પું [ભ્રમ]

ચકાવો, ભ્રમવું તે

ભમ. ધાં [ભ્રમ્]

ફરવું, વિચરવું

ભમંત. કૃં [ભ્રમત્]

ભ્રમતો, ફરતો

ભમણ. નં [ભ્રમણ]

ભ્રમવું, રખડવું

ભમમાણ. કૃં [ભ્રમત્]

ભ્રમતો, ફરતો

ભમર. પું [ભ્રમર]

ભ્રમર, ભ્રમરો

ભમરકુલ. નં [ભ્રમરકુલ]

ભ્રમણ યોગ્ય કુલ,

મધુકર નિકર

ભમરપતંગસાર. પું [ભ્રમરપતંગસાર]

એક પ્રદેશ

ભમરાવલિ. સ્ત્રીં [ભ્રમરાવલી]

ભ્રમરપંક્તિ, ગૌચરી પદ્ધતિ

ભમલી. સ્ત્રીં [ભ્રમરી]

ભ્રમરી, મૂર્છા

ભમાડિઝકામ. કૃં [ભ્રમાડિઝકામ]

ભ્રમાડવાને માટે

ભમાસ. પુ. [દે.]

વનસ્પતિ વિશેષ

ભમુગરોમ. ન. [ભૂરોમન]

ભ્રમરના વાળ

ભમુયા. સ્ત્રી. [ભૂ]

ભમ્મર, ભવાં

ભમુહ. સ્ત્રી. [ભૂ]

જુઓ ઉપર

ભમુહસ્થેવ. પુ. [ભૂક્ષેપ]

ભૂન્યાસ

ભય. ન. [ભય]

ભય, ડર, ત્રાસ, બીક,

ભય. ન. [ભય]

મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ જેના ઉદયે ભય ઉપજે

ભય. ધા. [ભજ]

ભજવું, સેવવું

ભયંકર. વિશે. [ભયંકર]

ભય કરનાર

ભયંત. પુ. [ભદન્ત]

જુઓ 'ભદંત'

ભયંતમિત્ત. વિ. [ભદન્તમિત્ર]

એક બુદ્ધ સાધુ, જે ભરુચ નગરે વાદમાં આચાર્ય જિનદેવ સામે હારી ગયેલ

ભયંતાર. પુ. [ભદન્ત]

જુઓ 'ભદંત' ભયથી બચાવનાર

ભયક. પુ. [ભૂતક]

નોકર

ભયકર. પુ. [ભયકર]

ભય કરનાર

ભયગ. પુ. [ભૂતક]

નોકર, દાસ

ભયગત્ત. ન. [ભૂતકત્વ]

નોકરપણું

ભયગતભક્ત. પુ. [ભૂતકભક્ત]

નોકર માટે કાઢેલું ભોજન

ભયટ્ટાણ. ન. [ભયસ્થાન]

ભયના સ્થાનો જેના સાત ભેદ છે

ભયણ. ન. [ભજન]

લોભ, આશા, તૃષ્ણા, સેવા

ભયણા. સ્ત્રી. [ભજના]

વિકલ્પ, હોય અથવા ન પણ હોય, સેવા

ભયનિસ્સિયા. સ્ત્રી. [ભયનિશ્રિતા]

મૃષા ભાષાનો એક ભેદ, ભયને આશ્રિને

ભયભીય. વિશે. [ભયભીત]

ભયભીત

ભયભેરવ. વિશે. [ભયભૈરવ]

ભયથી ભયંકર

ભયમાણ. કૃ. [ભજમાન]

ભજતો, સેવા કરતો

ભયમાણ. કૃ. [ભજ્યમાન]

ભાંગવું તે

ભયય. પુ. [ભૂતક]

નોકર, દાસ

ભયવ. વિશે. [ભગવત્]

ભગવાન, પૂજ્ય, ઐશ્વર્યવાન

ભયવિવેગ. પુ. [ભયવિવેક]

ભય ઘટાડવો તે

ભયવેયણિજ્ઞ. ન. [ભયવેદનીય]

નોકષાય મોહનીય-કર્મની એક પેટા પ્રકૃતિ

ભયસણ્ણા. સ્ત્રી. [ભયસંજ્ઞા]

ચાર સંજ્ઞામાંની એક સંજ્ઞા-ભયની સંજ્ઞા

ભયાઝલ. વિશે. [ભયાકુલ]

ભય વડે આકુળ

ભયાનીય. વિશે. [ભયાનીક]

ભયાનક

ભયાવહ. વિશે. [ભયાવહ]

ભય આપનાર

ભયાલિ. વિ. [ભયાલિ]

આવતી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનારા ઓગણીસમાં તીર્થંકર સંવર ના પૂર્વભવનો જીવ

ભર. પુ. [ભર]

ભાર, બોજો, સામાન, સમુહ, વિનય પ્રવૃત્તિરૂપ આચાર,
લાકડાનો ભારો

ભર. ધા. [ભૃ]

ભરવું

ભરણ. ન. [ભરણ]

ભરણી. સ્ત્રી. [ભરીણ]

એક નક્ષત્ર

ભરણીય. પુ. [ભરણીક]

ભરવા યોગ્ય

ભરત. પુ. [ભરત]

જુઓ 'ભરહ'

ભરહ. પુ. [ભરત]

ભરત ક્ષેત્ર, ભારતવર્ષ, એક દેવ, એક ફૂટ

ભરહ-૧. વિ. [ભરત]

ભરતક્ષેત્રના પહેલા ચક્રવર્તી, તીર્થંકર ઉસભ અને રાણી
સુમંગલા ના પુત્ર ભરતચક્રીનું સમગ્ર જીવત વૃત્તાંત, તેના
ગુણ-સામર્થ્ય, ચક્રરત્નની ઉત્પત્તિ, છ ખંડની સાધના
સુભદ્ધા સ્ત્રી રત્નની પ્રાપ્તિ, ચૌદ રત્નો અને નવનિધિ,
૬૦૦૦૦ વર્ષની વિજય યાત્રા, તેની ઋદ્ધિ-સમૃદ્ધિ, સૈન્ય-
ઘોડા-હાથી આદિની સંખ્યા, વિનીતામાં પ્રવેશ આદિ
વર્ણન જંબૂદ્વીપનત્તિ માં છે. ભરતક્ષેત્ર અને કામરાગ
છોડી, કેવળી થઈ દીક્ષા લીધી, અષ્ટાપદ તીર્થે મોક્ષે
ગયા

ભરહ-૨. વિ. [ભરત]

રોહગ નામના ઘણા બુદ્ધિમાન પુત્રના પિતા

ભરહ-૩. વિ. [ભરત]

આગામી ચોવીસીમાં થનારા પ્રથમ તીર્થંકર 'મહાપરમ'
પાસે દીક્ષા લેનારા આઠ યુગપુરુષ રાજાઓમાંનો એક
રાજા

ભરહકૂડ. પુ. [ભરતકૂટ]

એક ફૂટ

ભરહગ. વિ. [ભરતક]

જુઓ 'ભરહ-૨'

ભરહવાસ. પુ. [ભરતવર્ષ]

ભરતવર્ષ ક્ષેત્ર

ભરહવાસપદમવતિ. સ્ત્રી. [ભરતવર્ષપ્રથમપતિ]

ભરતક્ષેત્રના પહેલા રાજા

ભરહસિલ. પુ. [ભરતશિલ]

ઔત્પાતિકી બુદ્ધિનું એક દ્રષ્ટાંત વિશેષ

ભરહાહિવ. પુ. [ભરતાધિવ]

ભરત ક્ષેત્રના અધિપતિ - ચક્રવર્તી કે દેવ

ભરહેરવયવિદેહ. પુ. [ભરહેરવતવિદેહ]

ભરત-ચૈરવત-વિદેહ એ ત્રણ વર્ષ ક્ષેત્ર

ભરિત. વિશે. [ભરિત]

ભરેલું, પૂર્ણ કરેલું

ભરિત્ત. કૃ. [ભર્તુમ્]

ભરવા માટે

ભરિય. વિશે. [ભરિત]

ભરેલું, પૂર્ણ

ભરિયવ્વ. કૃ. [ભરિતવ્ય]

ભરવા યોગ્ય

ભરિલી. સ્ત્રી. [ભરિલી]

ચતુરિન્દ્રિય જીવવિશેષ

ભરુ. પુ. [ભરુ]

એક દેશ, તે દેશવાસી

ભરુવ્વ. કૃ. [ભર્તવ્ય]

ભરવા યોગ્ય

ભરેડં. કૃ. [ભર્તુમ્]

ભરવા માટે

ભરેન્ના. કૃ. [ભૃત્વા]

ભરીને

ભલ્લ. પુ. [ભલ્લ]

ભાલો, રીંછ

ભલ્લકી. સ્ત્રી. [દે.]

રીંછડી

ભલ્લાય. પુ. [ભલ્લાત]

વનસ્પતિ વિશેષ

ભલ્લાયય. પુ. [ભલ્લાતક]

જુઓ ઉપર

ભલ્લિય. પું [દે.]

વિષય વધારવાની ઔષધિ

ભલ્લી. સ્ત્રીં [ભલ્લી]

ભાલો, બરછી

ભલ્લુંકી. સ્ત્રીં [દે.]

શીયાલણી

ભવ. પું [ભવ]

સંસાર, જન્મ-મરણ, ઉત્પત્તિ, સંસારનું કારણ, નરકાદિ યોનિ, ભાવિ, દેવવિમાન વિશેષ, પન્નવણા-સૂત્રનું એક દ્વાર

ભવ. કૃં [ભવત્]

થવું તે, હોવું તે

ભવ. ધાં [ભૂ]

થવું, હોવું

ભવંત. પું [ભવત્]

થવું તે, હોવું તે

ભવકંદ. નં [ભવકન્દ]

ભવ-રૂપી કંદ

ભવસ્ખય. પું [ભવક્ષય]

ભવનો ક્ષય

ભવસ્ખયવિમુક્ક. ત્રિં [ભવક્ષયવિમુક્ત]

સંસારનો ક્ષય કરી મુક્ત થયેલ

ભવગ્રહણ. નં [ભવગ્રહણ]

વારંવાર સંસારમાં ફરવું તે

ભવગ્રહણ. નં [ભવગ્રહણ]

જુઓ ઉપર

ભવચરિમ. નં [ભવચરમ]

અંતિમભવ

ભવજલહિ. પું [ભવજલધિ]

સંસારરૂપી સમુદ્ર

ભવદ્વયા. સ્ત્રીં [ભવાર્થ]

સંસારને માટે

ભવદ્વિઙ્. સ્ત્રીં [ભવસ્થિતિ]

સંસારની સ્થિતિ

ભવદ્વિતિ. સ્ત્રીં [ભવસ્થિતિ]

જુઓ ઉપર

ભવણ(ન). નં [ભવન]

ભવન, પ્રાસાદ, મહેલ, ભવનપતિના નિવાસસ્થાન

ભવણ. પું [ભવન]

ભવનપતિ દેવ

ભવણગિહ. નં [ભવનગૃહ]

ભોંયરું

ભવણઠિઈ. સ્ત્રીં [ભવનસ્થિતિ]

ભવનોની સ્થિતિ

ભવણપતિ. પું [ભવનપતિ]

ભવનપતિદેવ

ભવણપત્થડ. પું [ભવનપ્રસ્થડ]

ભવનના પાથડા

ભવણપરિગ્રહ. પું [ભવનપરિગ્રહ]

ભવનની મુર્ચ્છા

ભવણવઙ્. પું [ભવનપતિ]

ભવનપતિ દેવ

ભવણવર્ઙ. પું [ભવનપતિ]

જુઓ ઉપર

ભવણવતિ. પું [ભવનપતિ]

જુઓ ઉપર

ભવણવડેસગ. પું [ભવનાવતંસક]

મુખ્ય ભવન, રાજભવન

ભવણવર. વિશેં [ભવનવર]

શ્રેષ્ઠ ભવન

ભવણવરસુહનિસન્ન. નં [ભવનવરસુખનિસન્ન]

શ્રેષ્ઠ ભવનના સુખમાં ડૂબેલો

ભવણવાસિ. પું [ભવનવાસિન્]

ભવનમાં રહેનાર, ભવનપતિ દેવ

ભવણવાસિણી. સ્ત્રીં [ભવનવાસિની]

ભવનપતિ દેવતાની દેવી

ભવણવાસિય. પું [ભવનવાસિક]

ભવનપતિ

ભવનાવાસ. પું [ભવનાવાસ]

ભવન નિવાસ

ભવર્ણિદ. પુ૦ [ભવર્ણિદ]	સંસારરૂપી ગહન વન
ભવનપતિ દેવનો ઇન્દ્ર	ભવસંક્રમણ. ન૦ [ભવસંક્રમણ]
ભવર્ણવ. પુ૦ [ભવર્ણવ]	ભવનું સંક્રમણ
ભવનરૂપી સમુદ્ર	ભવસંસાર. પુ૦ [ભવસંસાર]
ભવતળા. સ્ત્રી૦ [ભવતળા]	જન્મમરણરૂપ સંસાર ચક્ર
સંસારની તુષ્ણ	ભવસમુદ્ર. પુ૦ [ભવસમુદ્ર]
ભવત્થ. વિશે૦ [ભવત્થ]	ભવરૂપી સમુદ્ર
સંસારમાં રહેલ	ભવસિદ્ધિય. પુ૦ [ભવસિદ્ધિય]
ભવત્થકેવલનાળ. ન૦ [ભવત્થકેવલજ્ઞાન]	સિદ્ધિ પામવા યોગ્ય જીવ
ભવત્થ કેવળજ્ઞાન	ભવસિદ્ધિયત્તળ. ન૦ [ભવસિદ્ધિકત્વ]
ભવત્થકેવલિ. પુ૦ [ભવત્થકેવલિન]	ભવસિદ્ધિપણું
ભવત્થ કેવળી, કેવળજ્ઞાની	ભવસિદ્ધિયસત. ન૦ [ભવસિદ્ધિકસત]
ભવધારણિજ્જ. વિશે૦ [ભવધારણીય]	એક શતક
સંસારમાં ધારણ કરવા યોગ્ય (શરીરાદિ)	ભવસિદ્ધિયસય. ન૦ [ભવસિદ્ધિકસત]
ભવધારણિજ્જગ. પુ૦ [ભવધારણીયક]	જુઓ ઉપર
જુઓ ઉપર	ભવસિદ્ધીય. પુ૦ [ભવસિદ્ધિક]
ભવપંક. વિશે૦ [ભવપંક]	સિદ્ધિ પામવા યોગ્ય જીવ
સંસારરૂપી કાદવ	ભવાડય. ન૦ [ભવાડય]
ભવપંકતરણદઢલટ્ટિ. સ્ત્રી૦ [ભવપંકતરણદઢલટ્ટિ]	ભવપ્રધાન આયુષ્ય,
ભવરૂપી કાદવમાંથી નીકળવા માટેની મજબુત લાકડી	દેવ અને નારકીનું આયુષ્ય
ભવપચ્ચડય. ન૦ [ભવપ્રત્યયિક]	ભવાગરિસ. પુ૦ [ભવાર્ક]
દેવ-નારકીને ભવના યોગે ઉત્પન્ન થતું અવધિજ્ઞાન	અનેક ભવની અપેક્ષાએ ઉપશમ આદિ શ્રેણી પ્રસંગે
ભવપચ્ચય. ન૦ [ભવપ્રત્યય]	છરિયાવહિય કર્મનું ગ્રહણ કરવું તે
ભવના નિમિત્તથી થનાર	ભવાદેસ. પુ૦ [ભવાદેશ]
ભવપરંપર. પુ૦ [ભવપરંપર]	સંસારની અપેક્ષા
સંસારની પરંપરા	ભવિ. પુ૦ [ભવિન]
ભવપરંપરા. સ્ત્રી૦ [ભવપરંપરા]	સંસારી, ભવ્ય જીવ
જુઓ ઉપર	ભવિળ. ત્રિ૦ [ભવિન]
ભવબીય. ન૦ [ભવબીજ]	બનનાર, થનાર
સંસારનું બીજ	ભવિત્તા. કૃ૦ [ભાવયિત્વા]
ભવબીયંકુરભૂય. ન૦ [ભવબીજાંકુરભૂત]	હોઈને, જઈને
સંસારરૂપી બીજના અંકુરરૂપ	ભવિત્તા. કૃ૦ [ભૂત્વા]
ભવવક્કંતિ. સ્ત્રી૦ [ભવાવક્રાન્તિ]	હોઈને, જઈને
ભવનો નાશ	ભવિત્તાળ. કૃ૦ [ભૂત્વા]
ભવવનગહન. ન૦ [ભવવનગહન]	હોઈને, જઈને

ભવિય. પુઠ [ભવ્ય]

મોક્ષ ગમનની યોગ્યતાવાળો જીવ ભાવિમાં થવા યોગ્ય

ભવિય. પુઠ [ભવિક]

થનાર

ભવિયકુમુયરણિયર. વિશેઠ [ભવ્યકુમુદરયનિકર]

ભવ્ય જીવરૂપી કમળ માટે સૂર્યસમાન (તીર્થંકર)

ભવિયત્ત. નઠ [ભવ્યત્વ]

ભવ્યપણું

ભવિયદલ્લદેવ. પુઠ [ભવ્યદ્રવ્યદેવ]

ભવ્ય દ્રવ્યદેવ-જે મરણ પછી દેવ થનાર છે તે

ભવિયલ્લ. નઠ [ભવિતલ્લ]

થવા યોગ્ય

ભવિયસરીર. નઠ [ભવ્યશરીર]

આવશ્યકાદિ શાસ્ત્રોને ભવિષ્યમાં જાણશે તેવા પુરુષનું શરીર તે

ભવિયા. પુઠ [ભવ્ય]

જુઓ 'ભવિય'

ભવિસ્સ. ત્રિઠ [ભવિષ્ય]

ભાવિમાં થનાર

ભવિસ્સંત. ધાઠ [ભવિષ્યત્]

થશે

ભવેત્તા. કૃઠ [ભાવયિત્વા]

થનાર

ભવેત્તા. કૃઠ [ભૂત્વા]

થઈને, હોઈને

ભવોવગાહિ. કૃઠ [ભવોપગ્રાહિ]

ભવને આશ્રિને

ભવોવગ્ગહ. કૃઠ [ભવોપગ્રહ]

ભવને આશ્રિને

ભવોવવાયગતિ. સ્ત્રીઠ [ભવોપઘાતગતિ]

ભવને ઉપઘાત કરનારી ગતિ

ભલ્લ. વિશેઠ [ભલ્લ]

યોગ્ય, ઉત્તમ, મોક્ષપામવા યોગ્યજીવ, સુંદર, કારેલા

ભલ્લ. પુઠ [ભાલ્લ]

ભાવિમાં થનાર

ભલ્લપુરા. સ્ત્રીઠ [ભલ્લપુરા]

ભલ્લ નગરી

ભલ્લસત્ત. પુઠ [ભલ્લસત્ત]

ભલ્લ જીવ

ભસ. ધાઠ [ભાષ]

બોલવું, ભસવું

ભસઅ. વિઠ [ભસક]

વારાણસીના રાજા જિયસત્તુ ના પુત્ર અને જરાકુમાર ના

પૌત્ર, તેને સસઅ નામે ભાઈ હતો. સુકુમાલિયા બહેન હતી. ત્રણેએ દીક્ષા લીધી

ભસમીકર. ધાઠ [ભસ્મી+કૃ]

ભસ્મ કરનાર

ભસોલ. નઠ [ભષોલ]

નાટકની એક વિધિ

ભસ્સ. ધાઠ [ભ્રંશ]

ભ્રષ્ટ થવું, પડવું

ભાઈ. પુઠ [ભ્રાતૃ]

ભાઈ, બંધુ

ભાઈણેજ્જ. પુઠ [ભાગિનેય]

ભાણેજ

ભાઈણેજ્જા. સ્ત્રીઠ [ભાગિનેયી]

ભાણેજી

ભાઈત્ત. નઠ [ભ્રાતૃત્વ]

ભાઈપણું, બંધુત્વ

ભાઈલ્લ. નઠ [ભેત્તલ્લ]

ડરવા યોગ્ય

ભાઈલ્લ. ત્રિઠ [ભાગિક]

ભાગીદાર

ભાઈલ્લક. ત્રિઠ [ભાગિક]

ભાગ લઈ કામ કરનાર

ભાઈલ્લગ. ત્રિઠ [ભાગિક]

જુઓ ઉપર

ભાઈલ્લત. નઠ [ભાગિત્વ]

ભાગીદારપણું

ભાઇલ્લય. ત્રિં [ભાગિક]

ભાગ લેનાર

ભાડ. પું [ભ્રાતૃ]

ભાઈ બંધુ

ભાડજ્જા. સ્ત્રીં [ભ્રાતૃવ્ય]

ભત્રીજો

ભાડય. પું [ભ્રાતૃક]

ભાઈ, બંધુ

ભાગ. પું [ભાગ]

ભાગ, પ્રદેશ, હિસ્સો

ભાગમેત્ત. પું [ભાગમાત્ર]

ભાગ-માત્ર

ભાગવય. નં [ભાગવત]

એક પ્રાચીનગ્રંથ

ભાગસત. નં [ભાગશત]

સો મો ભાગ

ભાગસહસ્સ. નં [ભાસહસ્ર]

હજારમો ભાગ

ભાગિ. પું [ભાગિન્]

ભાગ લેનાર

ભાજણ. નં [ભાજન]

વાસણ, ઠામ

ભાડિકમ્મ. નં [ભાટીકર્મન્]

ભાડાનું કામ કરવું, પંદર કર્માદાનમાનું એક - ભાટક કર્મ

ભાડીકમ્મ. નં [ભાટીકર્મન્]

જુઓ ઉપર

ભાણદુગ. નં [ભાજનદ્વિતીય]

બીજું પાત્ર-પાત્રક કે માત્રક

ભાણાઙધાવણ. નં [ભાજનાદિધાવન]

પાત્ર આદિને ધોવા તે

ભાણિરૂણ. કૃં [ભણિતુમ્]

કહેવા માટે

ભાણિતવ્વ. ત્રિં [ભાણિતવ્ય]

કહેવા યોગ્ય

ભાણિય. વિશેં [ભણિત]

કહેલું, ભણેલું

ભાણિયવ્વ. ત્રિં [ભણિતવ્ય]

કહેવા યોગ્ય

ભાણી. સ્ત્રીં [દે.]

એક હરિત વનસ્પતિકાય

ભાતિ. પું [ભ્રાતૃ]

ભાઈ, બંધુ

ભાનુ. વિં [ભાનુ]

પંદરમાં તીર્થંકર ભં ધમ્મ ના પિતા

ભાનુમિત્ત-૧. વિં [ભાનુમિત્ર]

ભં મલ્લિ પાસે દીક્ષા લેનાર એક રાજકુમાર

ભાનુમિત્ત-૨. વિં [ભાનુમિત્ર]

ઉજ્જેનીના રાજા બલમિત્ત ના નાના ભાઈ

ભાનુસિરી. વિં [ભાનુશ્રી]

ઉજ્જેનીના બલમિત્ત અને ભાનુમિત્ત ની બહેન અને

બલભાનુ ની માતા

ભામરી. સ્ત્રીં [ભ્રામરી]

વીણા, વાદ્ય વિશેષ

ભાય. પું [ભ્રાતૃ]

ભાઈ, બંધુ

ભાય. ધાં [ભાજ]

ભાગ કરવો

ભાય. પું [ભાગ]

ભાગ, પ્રદેશ

ભાય. ધાં [ભી]

ડરવું, બીવું

ભાયણ. નં [ભાજન]

પાત્ર, વાસણ

ભાયણજાય. નં [ભાજનજાત]

વાસણ કે પાત્રમાં થયેલ

ભાયણઢાણ. નં [ભાજનસ્થાન]

પાત્ર-વાસણ રાખવાનું સ્થાન

ભાયણઠિય. નં [ભાજનસ્થિત]

વાસણમાં રહેલ

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

ભાયળભૂય. ત્રિં [ભાજનભૂત]

આધારભૂત

ભાયળવત્થ. નં [ભાજનવત્થ]

પાત્રને વીંટવાનું વસ્ત્ર, પડલાં

ભાયળવુટ્ટિ. સ્ત્રીં [ભાજનવર્ષા]

પાત્ર-ભાજનની વર્ષા

ભાયર. પું [ભ્રાતૃ]

ભાઈ, બંધુ

ભાયરવિચ્છિયા. સ્ત્રીં [ભ્રાતૃરક્ષિકા]

ભાઈ દ્વારા રક્ષાયેલ

ભાર. પું [ભાર]

ભાર, બોજો

ભારંડ. પું [ભારણ્ડ]

એક પક્ષી વિશેષ

ભારંડપવિચ્છિ. પું [ભારણ્ડપક્ષિન્]

જુઓ ઉપર

ભારવકંત. પું [ભારાક્રાન્ત]

ભારથી દબાયેલ

ભારગસ. અં [ભારાગ્રશસ્]

ભાર પ્રમાણ

ભારગસો. અં [ભારાગ્રશસ્]

ભાર પ્રમાણ

ભારતી. સ્ત્રીં [ભારતી]

ભારતી

ભારદ્વ. પું [ભારદ્વાજ]

ગૌતમ ગોત્રની એક શાખા, તેમાં ઉત્પન્ન પુરુષ, એક યક્ષ

ભારદ્વાઈ. પું [ભારદ્વાજ]

જુઓ ભારદ્વ

ભારદ્વાઈ/જ. વિં [ભારદ્વાજ]

ગોશાળાના મતે તેનો પાંચમો શરીરાન્ત પ્રવેશ જેના મૃત શરીરમાં થયો તે કથા જુઓ 'ગોસાલ'

ભારદ્વાય. વિં [ભારદ્વાજ]

સેયવિયા નગરીનો એક બ્રાહ્મણ, ભં મહાવીરનો એક પૂર્વ ભવ

ભારદ્વાય. પું [ભારદ્વાજ]

જુઓ ભારદ્વ

ભારપચ્ચોરુહણતા. સ્ત્રીં [ભારપ્રત્યવરોહણ]

ગચ્છના ભારનું નિર્વાહકપણું

ભારય. નં [ભારત]

ભારત વર્ષ, ભરત ક્ષેત્ર, મહાભારત નામે ગ્રંથ, ભારતમાં ઉત્પન્ન

ભારવહ. વિશેં [ભારવહ]

બોજો ઉપાડનાર

ભારવાહગ. પું [ભારવહક]

ભારવહનકર્તા

ભારહ. નં [ભારત]

જુઓ 'ભારય'

ભારહવાસ. નં [ભારતવર્ષ]

ભારતવર્ષ, ભરતક્ષેત્ર

ભારિય. પું [ભારિક]

ભારે, ભારવાળું

ભારિયત્ત. નં [ભાર્યાત્વ]

ભાર્યાપણું

ભારિયત્ત. નં [ભારિકત્વ]

ભારપણું

ભારિયા. સ્ત્રીં [ભાર્યા]

પત્ની, સ્ત્રી

ભારિયા. વિં [ભાર્યા]

જુઓ 'તારયા'

ભારંડ. પું [ભારુણ્ડ]

ભારંડનામક પક્ષી

ભારંડપવિચ્છિ. પું [ભારુણ્ડપક્ષિન્]

જુઓ ઉપર

ભાલ. નં [ભાલ]

કપાળ

ભાલયલ. નં [ભાલતલ]

કપાળતલ, લલાટ

ભાલુંકી. સ્ત્રીં

શીયાલણી

ભાવ. પું [ભાવ]

ભાવ, વસ્તુ, પદાર્થ, અભિપ્રાય, ચિત્તવૃત્તિ, મોહ, યોગના
પરિણામ, અંશ, ભાગ, વસ્તુનો ગુણ પર્યાય, હિસ્સો,
ઉપયોગ, વસ્તુના પરિણામ, વિધિ, પર્યાય,

ભાવ. પું [ભાવ]

જ્ઞાન-ઉપયોગ

ભાવ. પું [ભાવ]

સંયમ સ્થાનાદિરૂપ વિશુદ્ધ પરિણામ

ભાવ. પું [ભાવ]

રૂપ-રસ-ગંધ-સ્પર્શાદિ ગુણ

ભાવ. પું [ભાવ]

ઉદય-ઉપશમ આદિ છ ભાવ

ભાવ. પું [ભાવ]

એક મહાગ્રહ

ભાવ. પું [ભાવ]

જીવની અવસ્થા,

ભાવ. પું [ભાવ]

અંતઃકરણનો ભાવ-લાગણી,

ભાવ. પું [ભાવ]

અનુભાગકર્મનો રસ,

ભાવ. ધાં [ભાવ્ય]

વાસિત કરવું, ચિંતન કરવું ભાવના ભાવવી

ભાવઅણુજ્જુયયા. સ્ત્રીં [ભાવઅનુજુકતા]

ભાવની અસરળતા,

કપટભાવ

ભાવઅણુપુલ્લી. સ્ત્રીં [ભાવાનુપૂર્વી]

ભાવસંબંધિ અનુપૂર્વી-પરિપાટી

ભાવઅણુરક્ત. ત્રિં [ભાવાનુરક્ત]

પદાર્થદિમાં આસક્તિ હોવી તે

ભાવઆય. પું [ભાવાત્મન્]

ભાવરૂપ આત્મા

ભાવહિતા. કૃં [ભાવયિત્વા]

ભાવના કરીને, વિચારીને

ભાવઓ. અં [ભાવતસ્]

ભાવથી

ભાવઓગાહના. સ્ત્રીં [ભાવાવગાહના]

ભાવને આશ્રિને અવગાહના

ભાવઓમોદરિયા. સ્ત્રીં [ભાવાવમોદરિકા]

મનના વિકારોને રોકવારૂપ ભાવની ઉણોદરી કરવી તે

ભાવકરણ. નં [ભાવકરણ]

ભાવ કરણ, નરકાદિ ભાવ

ભાવકસાય. પું [ભાવકષાય]

ક્રોધ-માન-માયા-લોભરૂપ પરિણામ વિશેષ

ભાવકૂડ. નં [ભાવકૂટ]

સંયમરૂપ ભાવોને બાંધવામાં પાશરૂપ આધાકર્માદિ
દોષ

ભવિકેર. પું [ભાવકેતુ]

એક મહાગ્રહ

ભાવકેતન. નં [ભાવકેતન]

લોભ ઇચ્છા

ભાવકેતુ. પું [ભાવકેતુ]

એક મહાગ્રહ

ભાવચંધ. પું [ભાવસ્કન્ધ]

ભાવ-સ્કંધ

ભાવચરિમ. નં [ભાવચરમ]

ભાવ-ચરમ

ભાવદ્રુયા. સ્ત્રીં [ભાવાર્થ]

ભાવની અપેક્ષાએ

ભાવણ. નં [ભાવન]

રૂચિકર હોવું તે, ભાવવું તે

ભાવણ. ત્રિં [ભાવજ]

ભાવને જાણનાર

ભાવત. નં [ભાવત્વ]

ભાવપણું

ભાવતેણ. પું [ભાવસ્તેન]

ભાવ-ચોર

ભાવતો. અં [ભાવતસ્]

ભાવથી, પરમાર્થથી

ભાવદેવ. પું [ભાવદેવ]

વૈમાનિકાદિ ચાર પ્રકારના દેવ

ભાવનમુવકાર. પુઠ [ભાવનમસ્કાર]

ભાવથી નમન કરવું

ભાવના. સ્ત્રીઠ [ભાવના]

ભાવના, ચિત્તવૃત્તિ, વાસના

ભાવના. સ્ત્રીઠ [ભાવના]

પાંચ મહાવ્રતની પચ્ચીશ ભાવના

ભાવના. સ્ત્રીઠ [ભાવના]

સંસારનું અનિત્યાદિ સ્વરૂપ ચિંતવવું તે,

ભાવનાગમ. નઠ [ભાવનાગમ]

આચાર-સૂત્ર અંતર્ગત ભાવના અધ્યયનો પાઠ

ભાવનાભાવિય. વિશેઠ [ભાવનાભાવિત]

ભાવના ભાવેલ

ભાવપણસ. પુઠ [ભાવપ્રદેશ]

એક ગુણ કાલાદિક

ભાવપડિલેહા. સ્ત્રીઠ [ભાવપ્રતિલેખા]

ભાવપ્રત્યુપેક્ષા

ભાવપિંડ. પુઠ [ભાવપિણ્ડ]

ભાવરૂપ પિંડ

ભાવય. પુઠ [ભાવક]

વાસક પદાર્થ

ભાવરુઢ. સ્ત્રીઠ [ભાવરુચિ]

ભાવ-રુચિ

ભાવલિંગ. નઠ [ભાવલિઙ્ગ]

સંયમના પરિણામ સહિતનો વેશ

ભાવલેસા. સ્ત્રીઠ [ભાવલેશ્યા]

અધ્યવસાય-પરિણામરૂપ લેશ્યા

ભાવલેસા. સ્ત્રીઠ [ભાવલેશ્યા]

જુઓ ઉપર

ભાવવિઠ્ઠસગ. પુઠ [ભાવવ્યુત્સર્ગ]

કષાય આદિનો ત્યાગ

ભાવવિસુદ્ધિ. સ્ત્રીઠ [ભાવવિશુદ્ધિ]

અંતઃકરણની શુદ્ધિ

ભાવસંજોગ. પુઠ [ભાવસંયોગ]

ભાવોનો સંયોગ

ભાવસંધય. પુઠ [ભાવસન્ધક]

જીવને મોક્ષ સાથે જોડનાર

ભાવસત્ત્વ. નઠ [ભાવસત્ત્વ]

શુદ્ધ અંતરાત્મા, પરમાર્થ સંબંધિ વિચાર, ભાવસત્ત્વ

ભાવસલ્લ. નઠ [ભાવશલ્લ]

ભાવરૂપ શલ્લ

ભાવસુઢ્ઢ. વિશેઠ [ભાવશુદ્ધ]

ભાવ-શુદ્ધ

ભાવસુદ્ધ. વિશેઠ [ભાવશુદ્ધ]

ભાવ-શુદ્ધ

ભાવસુસૂસા. સ્ત્રીઠ [ભાવશુશ્રૂષા]

ભાવ શ્રવણ, ભાવ વૈયાવચ્ચ

ભાવસોય. પુઠ [ભાવશૌચ]

મંત્રાદિ વડે થતી પવિત્રતા

ભાવાણુરાય. પુઠ [ભાવાનુરાગ]

પદાર્થ ઉપરનો પ્રેમ કે અનુરાગ

ભાવાદેસ. પુઠ [ભાવાદેશ]

ભાવની અપેક્ષા

ભાવાભિગ્રહચરય. પુઠ [ભાવાભિગ્રહચરક]

અમુક પ્રકારનો ભાવ દેખાય તો જ ભિક્ષા લેવી તેવા નિયમ સાથે વિચરનાર

ભાવાલોયણા. સ્ત્રીઠ [ભાવાલોચના]

ભાવ-આલોચના

ભાવિઅપ્પ. વિશેઠ [ભાવતાત્મન્]

સાધકના સર્વગુણથી યુક્ત થયેલ પવિત્રાત્મા

ભાવિંદિય. નઠ [ભાવેન્દ્રિય]

જ્ઞાનાવરણીય કર્મના ક્ષયોપમથી જીવને ઉત્પન્ન થયેલ શબ્દાદિ ગ્રહણ કરવાની શક્તિ

ભાવિત. વિશેઠ [ભાવિત]

ભાવના વાસિત, વિચારેલ, સંસ્કાર પામેલ

ભાવિતાભાવિય. પુઠ [ભાવિતાભાવિત]

અપેક્ષાભેદે ભાવિત કે અભાવિત

ભાવિત્તા. કૃઠ [ભાવયિત્વા]

ભાવના ભાવીને

ભાવિત્તુ. ત્રિઠ [ભાવયિત્તુ]

ભાવના ભાવનાર

ભાવિય. વિશેઁ [ભાવિત]

જુઓ 'ભાવિત'

ભાવિયપ્પ. નઁ [ભાવિતાત્મન્]

જુઓ 'ભાવિઅપ્પ' એક મુહૂર્ત વિશેષ

ભાવિયમઙ્. સ્ત્રીઁ [ભાવિતમતિ]

સંસ્કાર પામેલ બુદ્ધિ

ભાવુય. વિશેઁ [ભાવુક]

બીજાનો યોગ પામી જેના ગુણમાં પરિવર્તન થઈ જાય તે

ભાવુજ્જુયયા. સ્ત્રીઁ [ભાવર્જુકતા]

ભાવની સરળતા

ભાવુજ્જોય. પુઁ [ભાવોદ્યોત]

ભાવપ્રકાશ

ભાવેત્તા. કૃઁ [ભાવયિત્વા]

ભાવના કરીને

ભાવેત્તુ. ત્રિઁ [ભાવયિત્વ]

ભાવના કરનાર

ભાવેમાણ. કૃઁ [ભાવયત્]

ભાવના કરવી તે

ભાવેયવ્વ. નઁ [ભાવિતવ્ય]

ભાવના કરવા યોગ્ય

ભાવોમોદરિયા. સ્ત્રીઁ [ભાવાવમોદરિકા]

મનના વિકારોને રોકવારૂપ ઉણોદરી

ભાવોમાણ. નઁ [ભાવાવમાન]

ભાવની હાનિ

ભાસ. ધાઁ [ભાસ્]

શોભવું, ચમકવું, પ્રકાશવું

ભાસ. નઁ [ભસ્મન્]

રાખ, ભસ્મ, એક મહાગ્રહ

ભાસ. ધાઁ [ભાષ્]

બોલવું, કહેવું

ભાસ. ધાઁ [ભાષય]

બોલાવવું

ભાસઅણુજ્જુયયા. સ્ત્રીઁ [ભાષાનૃજુકતા]

વકોક્તિ

ભાસંત. કૃઁ [ભાષમાણ]

કહેતો, બોલતો

ભાસકર. પુઁ [ભાસકર]

સૂર્ય, પ્રકાશ કરનાર

ભાસગ. પુઁ [ભાષક]

બોલનાર, ભાષા શક્તિવાળો, 'પન્નવણા' સૂત્રનું એક દ્વાર

ભાસજાય. નઁ [ભાષાજાત]

ભાષાનો પ્રકાર

ભાસજ્જાત. નઁ [ભાષાજાત]

ભાષાનો પ્રકાર

ભાસજ્જાય. નઁ [ભાષાજાત]

ભાષાનો પ્રકાર

ભાસત્ત. નઁ [ભાષાત્વ]

બોલવાપણું

ભાસમણપજ્જત્તિ. સ્ત્રીઁ [ભાષામન:પર્યાપ્તિ]

ભાષા મનની પૂર્ણશક્તિ

ભાસમાણ. કૃઁ [ભાષમાણ]

બોલતો

ભાસય. પુઁ [ભાષક]

જુઓ 'ભાસગ'

ભાસર. નઁ [ભાસ્વર]

ચમકતું, પ્રકાશતું

ભાસરાશિ. સ્ત્રીઁ [ભસ્મરાશિ]

રાખનો ઢગલો, એક મહાગ્રહ

ભાસરાસિપ્પભ. પુઁ [ભસ્મરાશિપ્રભ]

એક દેવવિમાન

ભાસરાસિવણ્ણાભ. પુઁ [ભાસરાશિવર્ણાભ]

શુકલ રાહુનું વિમાન

ભાસવ. વિશેઁ [ભાષાવત્]

ભાષાના ગુણદોષોને જાણનાર

ભાસા. સ્ત્રીઁ [ભાષા]

ભાષા, બોલી, ભાષ યોગ્ય પુદ્ગલ સ્કંધની વર્ગણ

ભાસાચરિમ. નઁ [ભાષાચરમ]

ચરમનો ભાષા આશ્રિત એક ભેદ

ભાસાજાત. વિશેઠ [ભાષાજાત]

ભાષાનો પ્રકાર

ભાસાદોસ. પુઠ [ભાષાદોષ]

ભાષાનો દોષ

ભાસાપદ. નઠ [ભાષાપદ]

પદ્ધતિ- સૂત્રનું એક પદ

ભાસામણપજ્જતિ. સ્ત્રીઠ [ભાષામન:પર્યાપ્તિ]

ભાષા-મનની પૂર્ણશક્તિ

ભાસારિય. પુઠ [ભાષાર્ય]

આર્યનો એક ભેદભાષાથી આર્યપણું

ભાસાવિજય. પુઠ [ભાષાવિજય]

સત્ય આદિ ભાષાનો નિર્ણય, ભાષા સમૃદ્ધિ

ભાસાસદ્. પુઠ [ભાષાશબ્દ]

ભાષાનો શબ્દ

ભાસાસમિદ્. સ્ત્રીઠ [ભાષાસમિતિ]

વિચારીને જયણાપૂર્વક બોલવુંતે

ભાસાસમિત. ત્રિઠ [ભાષાસમિત]

વિચારીને જયણાપૂર્વક બોલનાર

ભાસાસમિતિ. સ્ત્રીઠ [ભાષાસમિતિ]

જુઓ 'ભાસાસમિદ્'

ભાસસમિય. ત્રિઠ [ભાષાસમિત]

જુઓ 'ભાસાસમિત'

ભાસિ. ત્રિઠ [ભાષિન્]

બોલનાર

ભાસિઠં. કૃઠ [ભાષિતુમ્]

બોલવાને માટે

ભાસિજ્જમાણ. કૃઠ [ભાષ્યમાણ]

બોલતો

ભાસિત્તદ્. કૃઠ [ભાષિતુમ્]

બોલવા માટે

ભાસિત્તા. કૃઠ [ભાષિત્વા]

બોલીને

ભાસિય. ત્રિઠ [ભાષિત]

બોલેલું, કહેલું

ભાસિયવ્વ. નઠ [ભાષિતવ્ય]

બોલવા યોગ્ય

ભાસીકરણયા. સ્ત્રીઠ [ભસ્મીકરણ]

ભસ્મ કરવું તે, રાખ કરવી તે

ભાસુજ્જયયા. સ્ત્રીઠ [ભાષર્જુકતા]

ભાષાની સરળતા

ભાસુર. ત્રિઠ [ભાસુર]

તેજસવી, દેદીપ્યમાન, ત્રીજા-ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

ભાસુર. પુઠ [ભાસ્વર]

પ્રકાશમાન

ભાસુરતર. ત્રિઠ [ભાસુરતર]

અતિ દેદીપ્યમાન

ભાસેત્તા. કૃઠ [ભાષિત્વા]

બોલીને

ભિઠ. વિઠ [ભૃગુ]

જુઓ 'ભિગુ'

ભિઠડી. સ્ત્રીઠ [ભૃકુટિ]

ભમ્મર

ભિઠવ્વ. પુઠ [ભાર્ગવ]

ભૃગુ ઋષિના શિષ્ય

ભિંગ. પુઠ [ભૃંગ]

ભમર, ભમરો, યુગલિકને વાસણ આપનાર એક કલ્પવૃક્ષ, એક પક્ષી, એક કીટ, કોલસો, ઉપપતિ

ભિંગંગય. પુઠ [ભૃંગંગક]

એક જાતનો વૃક્ષ સમુહ

ભિંગનિભા. સ્ત્રીઠ [ભૃંગનિભા]

એક વાવડી

ભિંગપત્ત. પુઠ [ભૃંગપત્ર]

એક વૃક્ષના પાન, ભૃંગ પક્ષીની પાંખ

ભિંગપ્પભા. સ્ત્રીઠ [ભૃંગપ્રભા]

એક વાવડી

ભિંગભેય. પુઠ [ભૃંગભેદ]

વૃક્ષ વિશેષના ભેદ

ભિંગા. સ્ત્રીઠ [ભૃંગા]

એક વાવડી

ભિંગાર. પુ. [ભૃંગાર]

માંગલિક કલશ, ઝારી,

ભિંગાર. પુ. [ભૃંગાર]

એક પક્ષી

ભિંગારક. પુ. [ભૃંગારક]

જુઓ ઉપર

ભિંગારગ. પુ. [ભૃંગારક] જુઓ ઉપર

ભિંગારગ. પુ. [ભૃંગારક]

જંતુ વિશેષ, મશક

ભિંગિ. સ્ત્રી. [ભૃંગિ]

ભમરી

ભિંગિરીડિ. પુ. [ભૃંગિરીટિ]

એક ચઉરિન્દ્રિય જીવ

ભિંડમાલ. પુ. [ભિંડમાલ]

છરે

ભિંડમાલિયા. સ્ત્રી. [દે.]

ભીંડીની માળા

ભિંડિમાલ. પુ. [ભિન્દિપાલ]

શસ્ત્રવિશેષ

ભિંડિમાલગ. પુ. [ભિંડિમાલગ]

છરાનો અગ્રભાગ

ભિંદ. ધા. [ભિંદ]

ભેદન કરવું

ભિંદંત. કૃ. [ભિન્દંત]

ભેદન કરવું તે

ભિંદમાણ. કૃ. [ભિન્દાન]

ભેદન કરતો

ભિંદાવ. ધા. [ભેદય]

ભેદવું

ભિંદિત્ત. કૃ. [ભેત્તુમ]

ભેદવા માટે

ભિંદિયવ્વ. ન. [ભેત્તવ્ય]

ભેદવા યોગ્ય

ભિંદિયા. કૃ. [ભિત્વા]

ભેદીને

ભિંભીસાર. વિ. [ભિમ્ભસાર]

જુઓ 'સેણિઅ-૧' તેનું ભંભસાર અને ભંભિસાર નામ પણ

છે. તેનું જીવન ચરિત્ર 'ઠાળં' માં અને ભં મહાવીરના

વંદનાર્થે જવું-શરીર સુશોભન-રથયાત્રા-ભં નું

આગમન-વસતિ પ્રદાન આદિ વર્ણન દસા માં છે

ભિંભીસારપુત્ર. વિ. [ભિમ્ભિસારપુત્ર]

જુઓ 'કૂણિઅ' રાજા સેણિઅ નું બીજું નામ ભિંભિસાર

હોવાથી તેનો પુત્ર ભિંભિસારપુત્ર નામે ઓળખાતો

ભિકુંડી. વિ. [ભિકુણ્ડી]

ચકવર્તી બંભદત્ત નો એક સમકાલીન રાજા

ભિક્વ. ન. [ભૈક્ષ]

ભિક્ષા

ભિક્વંતર. ન. [ભિક્ષાન્તર]

અન્ય ભિક્ષા

ભિક્વણ. ન. [ભિક્ષણ]

યાચના, માંગણી

ભિક્વગામ. પુ. [ભિક્ષગ્રામ]

ભિક્ષાસમુહ

ભિક્વગાહી. પુ. [ભિક્ષાગ્રાહિન]

ભિક્ષાગ્રહણ કરનાર, સાધુ

ભિક્વચરિયા. સ્ત્રી. [ભિક્ષાચર્યા]

ભિક્ષા માટે ફરવું તે, ભિક્ષાવૃત્તિ

ભિક્વટ્ટ. ન. [ભિક્ષાર્થ]

ભિક્ષા માટે

ભિક્વમાણ. કૃ. [ભિક્ષમાણ]

ભિક્ષા લેતો

ભિક્વલાભિય. પુ. [ભિક્ષાલાભિક]

અનાદરપૂર્વક તુચ્છ વસ્તુ મળે તે લેવી એવો અભિગ્રહ

ધારી ગવેસણા કરનાર સાધુ

ભિક્વવત્તિ. સ્ત્રી. [ભૈક્ષવૃત્તિ]

ભિક્ષા-વૃત્તિ

ભિક્વવેલા. સ્ત્રી. [ભિક્ષાવેલા]

ગૌચરીનો સમય

ભિક્વ. સ્ત્રી. [ભિક્ષા]

ભિક્ષા, ગૌચરી

ભિક્ષાગ. પુ. [ભિક્ષાક]

ભિક્ષુ, સાધુ

ભિક્ષાગકુલ. ન. [ભિક્ષાકુલ]

ભિક્ષાકુળ

ભિક્ષાચરણ. ન. [ભિક્ષાચરણ]

ભિક્ષા માટે ફરવું

ભિક્ષાદ. પુ. [ભિક્ષાદ]

ભિક્ષા-દાતા

ભિક્ષાદય. પુ. [ભિક્ષાદય]

ભિક્ષા દેનાર

ભિક્ષાય. પુ. [ભિક્ષાદ]

ભિક્ષા દાતા, ભિક્ષાથી નિર્વાહ કરનાર

ભિક્ષાયરિ. સ્ત્રી. [ભિક્ષાચરિન]

ભિક્ષા માટે ફરવું, ગૌયરી

ભિક્ષાયરિય. પુ. [ભિક્ષાચરિક]

ભિક્ષા માટે ફરનાર

ભિક્ષાયરિયા. સ્ત્રી. [ભિક્ષાચર્યા]

ભિક્ષા માટે ફરવું તે, ગૌયરી કરવી તે

ભિક્ષિયવ્વ. ત્રિ. [ભિક્ષિતવ્ય]

ભિક્ષા યોગ્ય

ભિક્ષુ. પુ. [ભિક્ષુ]

ભિક્ષુક, સાધુ

ભિક્ષુચરિયા. સ્ત્રી. [ભિક્ષુચર્યા]

સાધુ સમાચારી

ભિક્ષુણી. સ્ત્રી. [ભિક્ષુણી]

સાધ્વી, ભિક્ષુ સ્ત્રી

ભિક્ષુધમ્મ. પુ. [ભિક્ષુધર્મ]

દશ પ્રકારનો યતિધર્મ-ક્ષમા વગેરે

ભિક્ષુપડિમા. સ્ત્રી. [ભિક્ષુપ્રતિમા]

ભિક્ષુની બાર પ્રતિજ્ઞા - અભિગ્રહ વિશેષ

ભિક્ષુભાવ. ન. [ભિક્ષુભાવ]

સાધુપણું

ભિક્ષુય. પુ. [ભિક્ષુક]

ભિક્ષુક, સાધુ

ભિક્ષુયગણ. પુ. [ભિક્ષુકગણ]

સાધુ સમુદાય

ભિક્ષેસણા. સ્ત્રી. [ભિક્ષેષણા]

નિર્દોષ, ભિક્ષા લેવા માટે શોધ કરવી તે

ભિક્ષોંડ. પુ. [ભિક્ષોળ]

ભિક્ષા આધારે રહેનાર

ભિક્ષોવવાય. ન. [ભિક્ષોપપાત]

ભિક્ષા લાવવી તે

ભિગુ. પુ. [ભૃગુ]

ખડકની ટોચ, ફાટ, દરાર

ભિગુ. વિ. [ભૃગુ]

સસુયાર નગરનો પુરોહિત જસા તેની પત્ની હતી, તેને બે

પુત્રો હતા. બંને પુત્રોને દીક્ષા લેવા ઇચ્છા થઈ ભિગુ

પુરોહિત સાથે તે સંબંધે સંવાદ થતાં બધાંએ દીક્ષા

લીધી. તે મોક્ષે ગયા (ભિંડ પણ જોવું)

ભિગુપવ્વંદન. ન. [ભૃગુપ્રસ્કન્દન]

પર્વતની ટોચ ઉપરથી પડવું તે, ભૈરવ ઝંપાપાત,

બાળમરણનો એક ભેદ

ભિગુપડન. ન. [ભૃગુપત્તન]

જુઓ ઉપર

ભિચ્વ. પુ. [ભૃત્ય]

નોકર

ભિચ્વા. કૃ. [ભિત્વા]

ભેદીને

ભિજ્જ. ધા. [ભિદ્]

ભેદવું, જુદું પાડવું

ભિજ્જંત. કૃ. [ભિદ્યમાન]

ભેદતો

ભિજ્જમાણ. કૃ. [ભિદ્યમાન]

ભેદતો

ભિજ્જા. સ્ત્રી. [ભિદ્યા]

લોભ, પ્રાપ્ત પદાર્થમાં અત્યંત આસક્તિ

ભિજ્જાનિદાનકરણ. ન. [ભિદ્યાનિદાનકરણ]

લોભથી નિયાણું કરવું તે

ભિજ્જાનિયાણકરણ. ન. [ભિદ્યાનિદાનકરણ]

જુઓ ઉપર

ભિણિભિણિભિંત. વિશેઁ [દે.]

ગુંજન

ભિતગ. પુઁ [ભૂતક]

નોકર, સેવક

ભિતિ. સ્ત્રીઁ [ભૂતિ]

આજીવિકા

ભિત્તા. સ્ત્રીઁ [દે.]

અડધીયું,

ભિત્તા. સ્ત્રીઁ [દે.]

નદીની ભેખડ

ભિત્તિ. સ્ત્રીઁ [ભિત્તિ]

ભીંત, દીવાલ

ભિત્તિકડ. ત્રિઁ [ભિત્તિકૃત]

ભિંતના ટેકે ઢગલો કરેલ

ભિત્તિકડગ. ત્રિઁ [ભિત્તિકટક]

જુઓ ઉપર

ભિત્તિગુલિયા. સ્ત્રીઁ [ભિત્તિગુલિકા]

ઓટલો, ચોતરો

ભિત્તિમૂલ. નઁ [ભિત્તિમૂલ]

ભીંતનો પાયો

ભિત્તિલ. પુઁ [ભિત્તિલ]

દશમા દેવલોકનું એક વિમાન

ભિત્તું. કૃઁ [ભેતુમ્]

ભેદવા માટે

ભિન્ન. નઁ [ભિન્ન]

ભેદાયેલ, ફાટી ગયેલ, જુદું

ભિન્નકહા. સ્ત્રીઁ [ભિન્નકથા]

રહસ્ય વચન,

ભિન્નકહા. સ્ત્રીઁ [ભિન્નકથા]

મૈથુન સંબંધ વચન

ભિન્નકુટ્ટી. સ્ત્રીઁ [ભિન્નકુષ્ઠી]

ગળતો કોઢ

ભિન્નગિહ. નઁ [ભિન્નગૃહ]

તુટેલું ઘર

ભિન્નપિંડવાઇય. પુઁ [ભિન્નપિંડપાતિક]

આખી વસ્તુને ભાંગીને ભિક્ષા લેનાર સાધુ

ભિન્નપિંડવાતિય. પુઁ [ભિન્નપિંડપાતિક]

જુઓ ઉપર

ભિન્નપુવ્વ. નઁ [ભિન્નપૂર્વ]

પરતિર્થીના સંગથી ભેદ પ્રાપ્ત થયેલ

ભિન્નમુટ્ટિ. સ્ત્રીઁ [ભિન્નમુષ્ટિ]

મુઠ્ઠીથી કંઈક ઓછું

ભિન્નમુહુત્ત. નઁ [ભિન્નમૂર્ત]

અંતર્મૂર્ત

ભિન્નસાલા. સ્ત્રીઁ [ભિન્નશાલા]

તુટેલી શાળા

ભિન્નાચાર. પુઁ [ભિન્નાચાર]

આચાર ભંગ

ભિલ્લિસમાણ. કૃઁ [ભિભાસ્યમાન]

અતિ દીપ્તું

ભિલંગસૂવ. પુઁ [ભિલિંગસૂપ]

મસૂરની દાળ

ભિલિંગ. પુઁ [ભિલિંગ]

મસૂર, ધાન્યની એક જાત

ભિલિંગસૂવ. પુઁ [ભિલિંગસૂપ]

મસૂરની દાળ

ભિલુગા. સ્ત્રીઁ [દે.]

જમીનની ફાટ

ભિલ્લ. પુઁ [ભિલ્લ]

ભિલ-એક જાતિ

ભિસ. અઁ [ભૃશમ્]

અતિશય, ઘણું

ભિસ. નઁ [ભિસ]

કમળ તંતુ, કમળકંદ, એક ખાદ્ય પદાર્થ,

ભિસ. નઁ [ભિસ]

આસન-વિશેષ

ભિસંત. કૃઁ [ભાસમાન]

પ્રકાશિત થવું તે

ભિસકંદ. પુઁ [ભિસકન્દ]

મિષ્ટાન્ન વિશેષ

ભિસગ. પુ. [ભિષજ્]

વૈદ્ય, ચિકિત્સક

ભિસગ-૧. વિ. [ભિસક]

ભ. મલ્લિના મુખ્ય શિષ્ય. કથા જુઓ 'મલ્લિ' (સમવાઓ માં તેનું નામ હંદ છે.)

ભિસગ-૨. વિ. [ભિસક]

જુઓ 'ભસઅ'

ભિસજોણિય. ન. [ભિસયોનિક]

એક વનસ્પતિ વિશેષ

ભિસત્ત. ન. [ભિસત્ત્વ]

કમળતંતુપણું

ભિસમાણ. કૃ. [ભાસમાન]

પ્રકાશિત થતું

ભિસમુણાલ. ન. [ભિસમુણાલ]

કમળનો દાંડલો

ભિસમુણાલજોણિય. ન. [ભિસમુણાલયોનિક]

કમળદંડ યોનિ સંબંધિ

ભિસમુણાલત્ત. ન. [ભિસમુણાલત્ત્વ]

કમળદંડપણું

ભિસય. પુ. [ભિષજ્]

વૈદ્ય, ચિકિત્સક

ભિસિગ. ન. [વૃષિક]

સંન્યાસીનું એક ઉપકરણ, આસન વિશેષ

ભિસિયા. સ્ત્રી. [વૃષિકા]

જુઓ ઉપર

ભી. ધા. [ભી]

ડરવું, ભય પામવું

ભીત. પુ. [ભીત]

ડરેલ, ભય પામેલ

ભીમ. ત્રિ. [ભીમ]

ભયંકર, ડરાવનાર, એક વ્યંતરેન્દ્ર, રૌદ્ર આચાર અનુષ્ઠાન

ભીમ-૧. વિ. [ભીમ]

હસ્તિનાપુરનો એક મહા અધર્મી કુટુમ્બ, ઉપ્પલા તેની પત્ની હતી. ગોત્તાસ પુત્ર હતો

ભીમ-૨. વિ. [ભીમ]

પાંડુરાજાનો પુત્ર, પાંચે ભાઈઓએ સુદ્ધિય પાસે દીક્ષા લીધી. ઘોર અભિગ્રહ કર્યો શત્રુજય પર્વતે મોકલે ગયા. તે ભીમસેન પણ કહેવાય છે

ભીમત્તર. વિશે. [ભીમત્તર]

અતિ ભયંકર

ભીમભવગહનમઙ્ગલવડિયા. સ્ત્રી. [ભીમભવગહનમધ્યવૃત્તિયા]

ભયાનક ગહન સંસાર મધ્યે વર્તવું તે

ભીમમહાવેયણા. સ્ત્રી. [ભીમમહાવેદના]

અતિ ભયંતર વેદના

ભીમરસિય. ન. [ભીમરસિત]

ભયંકર અવાજ

ભીમરૂવ. પુ. [ભીમરૂપ]

બીહામણી આકૃતિ

ભીમસેન. વિ. [ભીમસેન]

જુઓ 'ભીમ-૧'

ભીમાગાર. વિશે. [ભીમાકાર]

બીહામણી આકૃતિ

ભીમાસુરૂવક. ન. [ભીમાસુરોક્ત]

એક શાસ્ત્ર

ભીય. ત્રિ. [ભીત]

ભયયુક્ત, ડરેલ

ભીયપરિસા. સ્ત્રી. [ભીતપરિસા]

ભયભીત પર્ષદા

ભીરુ. ત્રિ. [ભીરુ]

ડરપોક, બીકરણ

ભીરુય. ત્રિ. [ભીરુક] જુઓ 'ભીરુ'

ભીસણમુહ. ન. [ભીષણમુખ]

ભયાનક ચહેરો

ભુંજ. ધા. [ભુજ્]

ખાવું, ભોગવવું

ભુજંત. કૃ. [ભુજ્જાન]

ખાવું તે, ભોગવવું તે

ભુંજમાણ. કૃ. [ભુજ્જાન]

ખાતો, ભોગવતો

ભુંજાવ. ધાં [ભોજય]

જમાડવું

ભુંજાવેત્તા. કૃં [ભોજયિત્વા]

જમાડીને

ભુંજિં. કૃં [ભોક્તુમ]

ખાવા માટે

ભુંજિડકામ. ત્રિં [ભોક્તુકામ]

ભોગવવાની ઇચ્છા

ભુંજિઝળ. કૃં [ભુક્ત્વા]

ખાઈને, ભોગવીને

ભુંજિત્તા. કૃં [ભુક્ત્વા]

જુઓ ઉપર

ભુંજિત્તુ. કૃં [ભુક્ત્વા]

જુઓ ઉપર

ભુંજિય. કૃં [ભુક્ત્વા]

જુઓ ઉપર

ભુંજિયવ્વ. ત્રિં [ભોક્તવ્ય]

ખાવા યોગ્ય, ભોગવવા યોગ્ય

ભુંજિયા. કૃં [ભુક્ત્વા]

ખાઈને, ભોગવીને

ભુંજીયા. સ્ત્રીં [ભર્જિતા]

અર્ધ સેકેલું - પોંક વગેરે

ભુંજેમાણ. કૃં [ભુજ્જાન]

ખાતો, ભોગવતો

ભુકુંડ. નં [દે.]

ધૂળથી લપેટાયેલ

ભુકુંડેત્તા. કૃં [દે.]

ધૂળથી લપેટીને

ભુક્ષ. ત્રિં [દે.]

ભૂખથી દુર્બળ થયેલ

ભુક્ષા. સ્ત્રીં [બુભુક્ષા]

ભૂખ

ભુગ. ત્રિં [ભુગ]

ભાંગેલું, નમી ગયેલું

ભુજંગ. પું [ભુજંગ]

નાગ, સર્પ

ભુજંગમ. પું [ભુજંગમ]

નાગ, સર્પ

ભુજપરિસપ્. પું [ભુજપરિસર્પ]

તિર્થંચ પંચેન્દ્રિય પ્રાણીની એક જાતિ

ભુજ્જ. વિશેં [ભૂયસ્]

વધારે, ઘણું, પુનઃ

ભુજ્જતર. વિશેં [ભૂયસ્તર]

ઘણું વધારે

ભુજ્જમાણ. કૃં [ભુજ્જમાન]

ખાતો, ભોગવતો

ભુજ્જયર. વિશેં [ભૂયસ્તર]

ઘણું વધારે

ભુજ્જિય. વિશેં [ભર્જિત]

અડધું સેકેલું

ભુજ્જો. અં [ભૂયસ્]

જુઓ 'ભુજ'

ભુજ્જોભુજ્જો. અં [ભૂયોભૂયસ્]

વારંવાર સંસારમાં ફરવું તે

ભુત્ત. ત્રિં [ભુક્ત]

ભોગવેલ, ખાધેલ

ભુત્તભોઙ. ત્રિં [ભુક્તભોગિન્]

જેણે ભોગ ભોગવેલ છે તે

ભુત્તભોગિ. ત્રિં [ભુક્તભોગિન્]

જુઓ ઉપર

ભુત્તૂળ. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભુમકા. સ્ત્રીં [ભૂ]

ભૂમર, ભુકુટી

ભુમગા. સ્ત્રીં [ભૂ]

જુઓ ઉપર

ભુમયા. સ્ત્રીં [ભૂ]

જુઓ ઉપર

ભુય. પું [ભુજ]

બાહુ, હાથ

ભુયઈસર. પુઠ [ભુજગેશ્વર]

સર્પ વિશેષ

ભૂયંગ. પુઠ [ભુજઙ્ગ]

સર્પ, નાગ

ભૂયંગ. વિઠ [ભુજઙ્ગ]

નાગપુરનો એક સાર્થવાહ, તેની પત્ની ભૂયંગસિરી પુત્રી
ભૂયંગા હતી

ભૂયંગસિરી. વિઠ [ભુજઙ્ગશ્રી]

નાગપુરના સાર્થવાહ ભૂયંગ ની પત્ની અને ભૂયંગા ની
માતા

ભૂયંગા. વિઠ [ભુજઙ્ગ]

જુઓ 'ભૂયંગા'

ભૂયંગી. સ્ત્રીઠ [ભુજઙ્ગી]

નાગણ, સાપણ

ભૂયગ. પુઠ [ભુજગ]

સર્પ, નાગ, ગારુડી

ભૂયગપદ્મ. પુઠ [ભુજગપતિ]

નાગરાજ

ભૂયગપરિસપ્પ. પુઠ [ભુજગપરિસર્પ]

ભુજાથી ચાલનાર તિર્યચ પંચેન્દ્રિય એક જાતિ

ભૂયગપેચ્છા. સ્ત્રીઠ [ભુજગપ્રેક્ષા]

સર્પને જોવો તે

ભૂયગવદ્. પુઠ [ભુજગપતિ]

નાગરાજ

ભૂયગવતી. પુઠ [ભુજગતતિ]

નાગરાજ

ભૂયગવર. પુઠ [ભુજગવર]

ઉત્તમ સર્પ

ભૂયગવરકન્નગા. સ્ત્રીઠ [ભુજગવરકન્યકા]

શ્રેષ્ઠ નાગકન્યા

ભૂયગા. સ્ત્રીઠ [ભુજગા]

એક મહોરગેન્દ્રની પદરાણી

ભૂયગા. વિઠ [ભુજગા]

નાગપુરના ગાથાપતિની પુત્રી. ભઠ પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા
લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની અગ્રમહિષી બની.

ભૂયગાવદ્. વિઠ [ભુજગાવતી]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી. ભઠ પાર્શ્વ પાસે
દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની.

ભૂયગીસર. પુઠ [ભુજગેશ્વર]

સર્પ વિશેષ

ભૂયપરિસપ્પ. પુઠ [ભુજપરિસર્પ]

જુઓ 'ભૂયગપરિસપ્પ'

ભૂયમોયગ. પુઠ [ભુજમોચક]

નીલા રંગની રત્નની એક જાતિ

ભૂયય. પુઠ [ભુજગ]

સાપ, નાગ

ભૂયરુક્ષ. પુઠ [ભૂર્જરુક્ષ]

ખીજડાનું ઝાડ

ભૂયા. સ્ત્રીઠ [ભુજા]

ભુજા, બાહુ

ભૂલ્લગા. સ્ત્રીઠ [દે.]

ભ્રાન્ત, ભ્રમયુક્ત

ભૂવળ. નઠ [ભૂવન]

લોક, જગત, જીવ

ભૂવળઘર. નઠ [ભૂવનગૃહ]

ભૂવનરૂપી ઘર

ભૂસ. પુઠ [ભૂસ]

તૃણ વિશેષ, ભુંસુ

ભૂસદાહઠાળ. નઠ [ભૂસદાહસ્થાન]

ભૂસાને સળગાવવાનું સ્થાન

ભૂસાગણિ. સ્ત્રીઠ [ભૂષાગ્નિ]

ભૂસાનો અગ્નિ

ભૂ. સ્ત્રીઠ [ભૂ]

પૃથ્વી

ભૂઅગ્ગામ. પુઠ [ભૂતગ્રામ]

જીવ સમૂહ

ભૂઙ્. સ્ત્રીઠ [ભૂતિ]

સંપત્તિ, રાખ, ભસ્મ

ભૂઙ્દ. પુઠ [ભૂતેન્દ્ર]

ભૂતોનો ઈન્દ્ર

ભૂકમ્મ. ન૦ [ભૂતિકર્મ્મ]

અભિયોગ્ય ભવનાનો એક ભેદ- રાખની ચપટી
આપવી કે દોરાધાગા કરવા

ભૂકમ્મિય. પુ૦ [ભૂતિકર્મિક]

મંત્રથી દોરાધાગા કરી આપવા તે

ભૂપ્રજ્ઞ. વિશે૦ [ભૂતિપ્રજ્ઞ]

જીવરક્ષાની બુદ્ધિવાળો, અનંતજ્ઞાની

ભૂપ્પમાણમેત્ત. ન૦ [ભૂતિપ્રમાણમાત્ર]

માત્ર રાખની ચપટી જેટલું

ભૂલ. વિ૦ [ભૂતિલ]

એક જાદુગર

ભૂલ્લક્ષ. વિ૦ [ભૂતીલ્લક્ષ]

કોઈ ચોવીસીના એક તીર્થકરના તીર્થના એક આચાર્ય,
આસાડ તેનો શિષ્ય હતો. કથા જુઓ 'આસડ'

ભૂઓવધાઇય. પુ૦ [ભૂતોપધાતિક]

પ્રાણી વગેરેને મારનાર કે ઉપધાત પહોંચાડનાર

ભૂઓવધાતિય. પુ૦ [ભૂતોપધાતિક]

જુઓ ઉપર

ભૂળ. પુ૦ [ભૂળ]

સ્ત્રીનો ગર્ભ, બાળક

ભૂત. પુ૦ [ભૂત]

પ્રાણી, જીવ, વનસ્પતિકાયિક જીવ, ભૂત નામનો એક
દ્રીપ એક સમુદ્ર, ભૂતકાળ, ભૂત દેવતા, વ્યંતર વિશેષ,
નાગકુમારનો એક ઇન્દ્ર, સમાન

ભૂતલ્લક્ષ. ન૦ [ભૂતલ્લક્ષ]

પ્રાણીનો ક્ષય-વિનાશ

ભૂતગ્રહ. પુ૦ [ભૂતગ્રહ]

ભૂતનો વળવાડ

ભૂતઘાતોવધાતિય. ત્રિ૦ [ભૂતઘાતોપધાતિક]

પ્રાણી-ઘાતકનો વિનાશ કરનાર

ભૂતપટિમા. સ્ત્રી૦ [ભૂતપ્રતિમા]

શાશ્વતી જિનપ્રતિમા - સન્મુખ રહેલ પ્રતિમા વિશેષ

ભૂતમંડલપવિભક્તિ. પુ૦ [ભૂતમણ્ડલપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

ભૂતમહ. પુ૦ [ભૂતમહ]

ભૂત-વ્યંતર દેવતાદિ સંબંધિ મહોત્સવ

ભૂતરાય. પુ૦ [ભૂતરાજ]

ભૂતોના રાજા-ઇન્દ્ર

ભૂતવર્ડેસા. પુ૦ [ભૂતાવતંસા]

ભૂતોનો એક પ્રાસાદ

ભૂતવાઈંદ. પુ૦ [ભૂતવાદીન્દ્ર]

વ્યંતરની એક જાતિનો ઇન્દ્ર

ભૂતવાઈય. પુ૦ [ભૂતવાદિક]

વ્યંતર દેવની એક જાતિ

ભૂતવેજ્ઞા. સ્ત્રી૦ [ભૂતવિદ્યા]

ભૂત વગેરે કાઢવા માટેના વિદ્યામન્ત્રાદિ પ્રયોગ

ભૂતા. સ્ત્રી૦ [ભૂતા]

ઇન્દ્રાણીની એક રાજધાની

ભૂતાનંદ. પુ૦ [ભૂતાનન્દ]

નાગકુમારનો એક ઇન્દ્ર, કોણિક રાજાનો એક પદ્મહસ્તિ

ભૂતાભિસંકળ. ત્રિ૦ [ભૂતાભિશંકળ]

જીવોને દુઃખ દેનાર

ભૂતિ. સ્ત્રી૦ [ભૂતિ]

સંપત્તિ, રાખ, ભસ્મ

ભૂતિંદ. પુ૦ [ભૂતેન્દ્ર]

ભૂત જાતિના વ્યંતર દેવતાનો ઇન્દ્ર

ભૂતિકમ્મ. ન૦ [ભૂતિકર્મ્મ]

જુઓ 'ભૂકમ્મ'

ભૂતિપ્રજ્ઞ. પુ૦ [ભૂતિપ્રજ્ઞ]

જુઓ 'ભૂપ્રજ્ઞ'

ભૂતિપ્પમાણ. ન૦ [ભૂતિપ્રમાણ]

રાખની ચપટી જેટલું

ભૂતોદ. પુ૦ [ભૂતોદ]

એ નામનો એક સમુદ્ર

ભૂતોવધાઇય. ત્રિ૦ [ભૂતોપધાતિક]

પ્રાણિ આદિને મારનાર

ભૂતોવધાતિય. ત્રિ૦ [ભૂતોપધાતિક]

જુઓ ઉપર

ભૂમહ. પુ૦ [ભૂમહસ]

એક મુહૂર્ત

ભૂમિ. સ્ત્રી૦ [ભૂમિ]

પૃથ્વી, કાળ, વખત, ક્ષેત્ર

ભૂમિગય. પુ૦ [ભૂમિગત]

પૃથ્વીમાં રહેલ

ભૂમિગયદિદ્વિય. ત્રિ૦ [ભૂમિગતદ્વિષ્ટિક]

જેણે ભૂમિ તરફ દ્રષ્ટિ રાખેલ છે તે

ભૂમિઘર. ન૦ [ભૂમિગૃહ]

ભોંયરું, ગુફા

ભૂમિઘરય. ન૦ [ભૂમિગૃહક]

ભોંયરું

ભૂમિચવેડા. સ્ત્રી૦ [ભૂમિચપેટા]

ભૂમિ ઉપર પગ પછાડવો

ભૂમિચર. પુ૦ [ભૂમિચર]

સ્થળચર તિર્યચ

ભૂમિતલ. ન૦ [ભૂમિતલ]

ભોંયતળીયું, ભૂતળ

ભૂમિતિગ. ન૦ [ભૂમિત્રિક]

ભૂમિત્રિક

ભૂમિદેવ. પુ૦ [ભૂમિદેવ]

બ્રાહ્મણ

ભૂમિનિસેજ્જા. સ્ત્રી૦ [ભૂમિનિષદ્યા]

જમીનનું આસન કરવું

ભૂમિભાગ. પુ૦ [ભૂમિભાગ]

ભૂમિનો પ્રદેશ

ભૂમિભાય. પુ૦ [ભૂમિભાગ]

ભૂમિનો પ્રદેશ

ભૂમિયા. સ્ત્રી૦ [ભૂમિકા]

પૃથ્વી, સ્થાન

ભૂમિસપ્તિ. ત્રિ૦ [ભૂમિસર્પિન્]

ભૂમિમાં વિસ્તરનાર

ભૂમિસેજ્જા. સ્ત્રી૦ [ભૂમિશય્યા]

પૃથ્વીની શય્યા, જમીન ઉપર સુવુ તે

ભૂમી. સ્ત્રી૦ [ભૂમી]

જુઓ 'ભૂમિ'

ભૂય. અ૦ [ભૂયસ]

ફરીથી પુનઃ

ભૂય. પુ૦ [ભૂત]

જુઓ 'ભૂત'

ભૂયગામ. પુ૦ [ભૂતગ્રામ]

પ્રાણી સમૂહ

ભૂયગ્ગહ. પુ૦ [ભૂતગ્રહ]

ભૂતનો વળગાડ

ભૂયગામ. પુ૦ [ભૂતગ્રામ]

પ્રાણી સમૂહ

ભૂયઘર. ન૦ [ભૂતગૃહ]

ભૂત દેવનું સ્થાન

ભૂયદ્વ. પુ૦ [ભૂતાર્થ]

યથાર્થ જ્ઞાની

ભૂયણય. ન૦ [ભૂતૃણક]

એક વનસ્પતિ

ભૂયત્થ. પુ૦ [ભૂતાર્થ]

યથાર્થ જ્ઞાની

ભૂયદિન્ન-૧. વિ૦ [ભૂતદિન્ન]

નાગજ્ઞન ના શિષ્ય અને લોહિચ ના ગુરુ

ભૂયદિન્ન-૨. વિ૦ [ભૂતદિન્ન]

વારાણસીનો એક ચંડાલ 'સંભૂય' ના પિતા

ભૂયદિન્ના-૧. વિ૦ [ભૂતદિન્ના]

રાજા શ્રેણિકની એક પત્ની (રાણી) ભ૦ મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, મોકલે ગયા

ભૂયદિન્ના-૨. વિ૦ [ભૂતદિન્ના]

થૂલભદ્ર ની સાત બહેનોમાંની એક બહેન, સંભૂઈવિજય પાસે દીક્ષા લીધી

ભૂયપડિમા. સ્ત્રી૦ [ભૂતપ્રતિમા]

જુઓ 'ભૂતપડિમા'

ભૂયભવિસ્સભવંતભાવ. પુ૦ [ભૂતભવિષ્યભવત્ભાવ]

થયેલ-થતા-થનારા ભાવ

ભૂયમહ. પુ૦ [ભૂતમહ]

જુઓ 'ભૂતમહ'

ભૂયરૂવ. ન૦ [ભૂતરૂપ]

જે ફળમાં ગોટલી નથી બંધાઈ તે

ભૂયવાઇય. પું [ભૂતવાદિક]

જુઓ 'ભૂતવાઇય'

ભૂયવાદિય. પું [ભૂતવાદિક]

જુઓ 'ભૂતવાઇય'

ભૂયવાય. પું [ભૂતવાદ]

યથાર્થવાદ

ભૂયવાય. પું [ભૂતવાદ]

દ્રષ્ટિવાદ નામક બારમાં અંગસૂત્રનું અપરનામ

ભૂયસિરી. વિં [ભૂતશ્રી]

ચંપાનગરીના 'સોમદત્ત-૧' બ્રાહ્મણની પત્ની, કથા જુઓ 'નાગસિરી-૧'

ભૂયા. સ્ત્રીં [ભુજા]

બાહુ, ભૂજા

ભૂયા. સ્ત્રીં [ભૂતા]

જુઓ 'ભૂતા'

ભૂયા-૧. વિં [ભૂતા]

રાજગૃહીના ગાથાપતિ સુદંસણ અને પિયા ની પુત્રી, ભં પાર્શ્વની દેશનાથી દીક્ષા લીધી. કાળક્રમે શરીર શુશ્રુષા કરતી શિથીલપણું પામી સ્વચ્છંદમતિ બની, ઘણા તપ કરી મૃત્યુ બાદ સૌધર્મકલ્પે સિરીદેવી તરીકે ઉત્પન્ન થઈ

ભૂયા-૨. વિં [ભૂતા]

થૂલભદ્ર ની સાત બહેનોમાંની એક સંભૂઙ્ગવિજય પાસે દીક્ષા લીધી

ભૂયાણુકંપા. સ્ત્રીં [ભૂતાનુકમ્પા]

જીવ દયા

ભૂયાનંદ. પું [ભૂતાનન્દ]

જુઓ 'ભૂતાનંદ'

ભૂયાભિસંકળ. ત્રિં [ભૂતાભિસંકળ]

જીવોને દુઃખ દેનાર

ભૂયાહિગરણ. નં [ભૂતાધિકરણ]

પ્રાણિઓને અધિકરણ - શસ્ત્રરૂપ

ભૂયોવધાઙ્ગી. સ્ત્રીં [ભૂતોપધાતિની]

પ્રાણીને દુઃખ ઉપજાવનારી ભાષા

ભૂરિ. સ્ત્રીં [ભૂરિ]

પ્રચુર, અત્યંત

ભૂસળ. નં [ભૂષળ]

દાગીનો, ધરેણું

ભૂસળધર. ત્રિં [ભૂષળધર]

ધરેણાં પહેરનાર

ભૂસળસદ્. પું [ભૂષળશબ્દ]

અલંકારિક શબ્દ

ભૂસા. સ્ત્રીં [ભૂષા]

શોભા, દીપ્તિ

ભૂસિત. પું [ભૂષિત]

શોભાયમાન

ભૂસિતાંગી. સ્ત્રીં [ભૂષિતાઙ્ગી]

અલંકૃત સ્ત્રી

ભૂસિય. પું [ભૂષિત]

શોભાયમાન

ભૂસિયંગિ. સ્ત્રીં [ભૂષિતાઙ્ગી]

અલંકૃત સ્ત્રી

ભે. અં [ભોસ્]

એક સંબોધન

ભે. સં [યુષ્માકમ્]

તમે

ભે. સં [ભવત્]

આપ

ભેઊર. ત્રિં [ભિદુર]

છિન્ન છિન્ન થનાર

ભેજ્જ. નં [ભિદ્ધ]

એક જાતનો દંડ કે કર

ભેત્તા. કૃં [ભિત્વા]

ભેદીને

ભેત્તુ. ત્રિં [ભેત્]

ભેદન કરનાર

ભેત્તું. કૃં [ભુત્તુમ્]

ભેદવા માટે

ભેત્તૂળ. ત્રિં [ભેત્તૂળ]

ભેદનાર

ભેત્તૂળં. કૃં [ભેત્ત્વા]

ભેદીને

ભેદ. પું [ભેદ]

ભેદ, પ્રકાર, જુદું પાડવું, ખંડિત થવું, રાજનિતિ-
દુશ્મનના પક્ષમાં કુટ પાડી તેનું બળ તોડવું,
ચારિત્રભેદ, આયુક્ષય

ભેદક. ત્રિં [ભેદક]

ભેદ કરનાર

ભેદકર. ત્રિં [ભેદકર]

ભેદ કરનાર

ભેદપરિણામ. પું [ભેદપરિણામ]

ભેદ કરવાથી થતું પરિણામ

ભેદસમાવર્ણ. ત્રિં [ભેદસમાવર્ણ]

ભેદથી યુક્ત, મતિ ભંગવાળું, વિકલ્પવાળું જ્ઞાન

ભેદિ. ત્રિં [ભેદિન્]

ભેદનાર

ભેદિય. પું [ભેદિત]

ભેદેલ

ભેય. પું [ભેદ]

જુઓ 'ભેદ'

ભેયકર. ત્રિં [ભેદકર]

ભેદ કરનાર

ભેયઘાય. નં [ભેદઘાત]

ભેદ-ઘાત

ભેયણ. નં [ભેદન]

ફાડવું, તોડવું, કર્મ પ્રકૃતિના રસનો ઘાત કરવો તે

ભેયણકર. ત્રિં [ભેદનકર]

ભેદન કરનાર

ભેયણી. સ્ત્રીં [ભેદની]

ભેદનારી

ભેયપરિણામ. પું [ભેદપરિણામ]

ભેદ જન્ય પરિણામ

ભેયાયણવર્જિ. પું [ભેદાયતનવર્જિન્]

ખંડિત વસતિ - ઘરને વર્જનાર

ભેરવ. વિશેં [ભૈરવ]

ભયંકર, ડરાવનાર

ભેરિ. સ્ત્રીં [ભૈરિ]

એક વાદ્ય, નગારું, ભંભા

ભેરી. સ્ત્રીં [ભૈરી]

જુઓ ઉપર

ભેરુંડ. પું [ભૈરુંડ]

ભારંડ પક્ષી, ચિત્તો, નિર્વીષ સર્પ

ભેરુતાલવન. નં [ભૈરુતાલવન]

એક વૃક્ષ વિશેષું વન

ભેરુયાલવન. નં [ભૈરુતાલવન]

જુઓ ઉપર

ભેલહત્તા. કૃં [ભિશ્રીકૃત્ય]

મિશ્રણ કરીને, ભેળવીને

ભેસ. ધાં [ભેષ્ય]

બીવડાવવું

ભેસગ. વિં [ભીસંક]

કૌડિન્ય નગરીનો રાજા, જેના પુત્રનું નામ રુપ્પિ હતું

ભેસગસુય. વિં [ભીસકસુત]

જુઓ 'રુપ્પિ-૨' રાજા મેસગ નો પુત્ર

ભેસજ. નં [ભેષજ]

ઔષધિ, દવા

ભેસજ્જ. નં [ભૈષજ્ય]

ઔષધિ, દવા

ભેસણ. ત્રિં [ભીષણ]

ભયંકર, ડરામણું

ભેસણગ. ત્રિં [ભીષણક]

ભયંકર અવાજ

ભેસણા. સ્ત્રીં [ભીષણ]

બીક દેખાડવી તે

ભો. અં [ભોસ્]

સંબોધનવાચી એક શબ્દ

ભોઈ. પું [ભોજિન્]

ભોગી, ખાનાર

ભોઈણી. સ્ત્રીં [ભોગિની]

ભાર્યા, સ્ત્રી

ભોજના. કૃં [ભોજયિત્વા]

ખાઈને, ભોગવીને

ભોજ્ય. પું [ભોગિક]

ગામનો મુખી

ભોઈ. સ્ત્રીં [ભવતી]

આપ, સ્ત્રીવાચી સંબોધન

ભોવ્ધ. ધાં [ભુજ્]

ખાવું તે, ભોગવવું તે

ભોગ. પું [ભોગ]

ભોગ, કામભોગ, શરીર, ભોજન

ભોગ. પું [ભોગ]

ભોગ કુળમાં જન્મેલ

ભોગ. પું [ભોગ]

એક આર્યકુળ

ભોગ. પું [ભોગ]

સર્વ ઇન્દ્રિયોના વિષય,

ભોગ. પું [ભોગ]

વિષયેચ્છા

ભોગ. પું [ભોજ]

ખાધેલ, ભોજન કરેલ

ભોગંકરા. સ્ત્રીં [ભોગંકરા]

અધોલોકવાસી એક દિક્કુમારી

ભોગંતરાય. પું [ભોગાન્તરાય]

અંતરાયકર્મની એક પેટા પ્રકૃતિ-જેનાથી ભોગોમાં

અંતરાય પડે

ભોગકંચિય. ત્રિં [ભોગકાંચિય]

ભોગની આકાંક્ષા કરનાર

ભોગકામય. ત્રિં [ભોગકામય]

ભોગને ઇચ્છનાર

ભોગકુલ. નં [ભોગકુલ]

શ્રી ઋષભદેવે પૂજ્ય સ્થાને સ્થાપેલ એક કુળ

ભોગત્થિય. પું [ભોગાર્થિક]

ભોગના અર્થી

ભોગપિવાસિય. વિશેં [ભોગપિવાસિય]

ભોગની પિપાસા રાખનાર

ભોગપુત્ર. પું [ભોગપુત્ર]

ભોગકુળમાં ઉત્પન્ન થયેલ પુત્ર

ભોગપુરિસ. પું [ભોગપુરુષ]

ભોગી પુરુષ

ભોગપુરિસત્ત. નં [ભોગપુરુષત્વ]

કામુકતા, ભોગપુરુષપણું

ભોગભોગ. નં [ભોગભોગ]

ઉત્કટ ભોગ

ભોગમાલિણી. સ્ત્રીં [ભોગમાલિની]

અધોલોકવાસી એક દિક્કુમારી

ભોગરય. નં [ભોગરજસ]

ભોગથી ઉત્પન્ન થનાર કર્મરજ

ભોગરાય. વિં [ભોગરાજ]

રાઈમઈ ના પિતા, ઉગ્ગસેન રાજની કુળને નામે ઓળખ

ભોગલક્ષણધર. પું [ભોગલક્ષણધર]

ભોગ - ના લક્ષણનો ધારક

ભોગલદ્ધિ. સ્ત્રીં [ભોગલદ્ધિ]

ભોગ પ્રાપ્તિ

ભોગલાભ. પું [ભોગલાભ]

ભોગનો લાભ

ભોગવડ્યા. સ્ત્રીં [ભોગવતી]

એક લીપિ, બીજ-સાતમ-બારસ ત્રણ રાત્રિનું નામ

ભોગવડ્યા. વિં [ભોગવતિકા]

રાજગૃહીના 'ધન-૨' સાર્થવાહના બીજા પુત્ર ધનદેવ ની

પત્ની

ભોગવઈ. સ્ત્રીં [ભોગવતી]

જુઓ ઉપર

ભોગવિસ. પું [ભોગવિષ]

ભોગરૂપ ઝેર, સર્પ, વિષધર

ભોગસમત્થ. પું [ભોગસમર્થ]

ભોગમાં સમર્થ

ભોગાસા. સ્ત્રીં [ભોગાશા]

ભોગની આશા

ભોગસુહ. નં [ભોગસુખ]

ભોગનું સુખ

ભોગિ. ત્રિં [ભોગિન્]

ભોગ ભોગવનાર

ભોગુત્તમ. પું [ભોગુત્તમ]

ઉત્તમ ભોગ

ભોગોવભોગરિદ્ધિ. સ્ત્રીં [ભોગોવભોગરિદ્ધિ]

ભોગ-ઉપભોગની સંપત્તિ

ભોચ્વા. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભોચ્વાણ. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભોચ્વાણં. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભોજન. નં [ભોજન]

ભોજન

ભોજ્જ. ત્રિં [ભોજ્ય]

ભોગવવા યોગ્ય

ભોત્તણ. કૃં [ભોક્તુમ્]

ખાવા માટે

ભોતવ્વ. ત્રિં [ભોક્તવ્ય]

ભોગવવા યોગ્ય

ભોત્તું. કૃં [ભોક્તુમ્]

ભોજન કરીને

ભોત્તું. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભોતૂળ. કૃં [ભુક્ત્વા]

ભોગવીને

ભોમ. ત્રિં [ભૌમ]

ભૂમિસંબંધિ, ભૂમિભાગ, માળ, ભૂકંપ આદિના ફળ
વિચારણાની વિદ્યા, એક મુહૂર્ત, ભવનપતિ દેવતાને
રહેવાનું નગર જેવું સ્થાન, મંગળ

ભોમદિવસ. પું [ભૌમદિવસ]

મંગળવાર

ભોમનગર. નં [ભૌમનગર]

વાણવ્યંતરનું નગર

ભોમાલિય. નં [ભૌમાલીક]

ભૂમિ સંબંધે જુઠું બોલવું તે, શ્રાવકના બીજા વ્રતનો
એક અતિચાર

ભોમિજ્જ. ત્રિં [ભૌમેય]

રત્નપ્રભાની ભૂમિમાંના ભવનમાં રહેનાર ભવનપતિ
દેવ

ભોમેજ્જ. ત્રિં [ભૌમેય]

ભૂમિસંબંધિ, ભોયરું, વ્યંતર નગર

ભોમેજ્જગ. પું [ભૌમેયક]

જુઓ ઉપર

ભોમેજ્જા. પું [ભૌમેયક]

જુઓ ઉપર

ભોય. પું [ભોગ]

જુઓ 'ભોગ'

ભોય. ધાં [ભોજય]

ભોજન કરાવવું

ભોયણ. નં [ભોજન]

ભોજન, આહાર

ભોયણઓ. અં [ભોજનતસ]

ભોજન આશ્રિને

ભોયણજાત. નં [ભોજનજાત]

ભોજનના પ્રકાર

ભોયણજાય. નં [ભોજનજાત]

જુઓ ઉપર

ભોયણપરિણામ. પું [ભોજનપરિણામ]

ભોજનનું પરિણામન-પચી જવું તે

ભોયણપિડગ. નં [ભોજનપિટક]

ભોજન રાખવાનું વાસણ

ભોયણપિડય. નં [ભોજનપિટક]

જુઓ ઉપર

ભોયમંડવ. પું [ભોજનમંડવ]

ભોજન મંડપ

ભોયણવિપ્પરિયાસિયા. સ્ત્રીં [ભોજનવિપર્યસિકા]

વિપરીત રીતે ભોજન કરવું તે

ભોયણવિહી. સ્ત્રીં [ભોજનવિધિ]

ભોજનની વિધિ

ભોયણવેલા. સ્ત્રીં [ભોજનવેલા]

ભોજન અવસર

ભોયાવેરું. કૃં [ભોજયિતુમ્]

ભોજન કરવા માટે

ભોયાવેત્તા. કૃં [ભોજયિત્વા]

ભોજન કરીને

[મ]

મઅ. પું [મૃગ]

હરણ

મઅ. ત્રિં [મૃત]

મરેલું

મઙ-૧. સ્ત્રીં [મતિ]

મતિ, બુદ્ધિ, ધારણા, નિશ્ચય, મનન,

મઙ-૧. સ્ત્રીં [મતિ]

જ્ઞાનનો પ્રથમ ભેદ

મઙ-૧. સ્ત્રીં [મતિ]

ઇન્દ્રિય અને મનથી ઉત્પન્ન થનાર જ્ઞાન

મઙ-૨. વિં [મતિ]

પાંડુમથુરાના રાજા પંડુસેન ની પુત્રી

મઙઅન્નાણ. નં [મત્યજ્ઞાન]

મતિ-અજ્ઞાન

મઙઅન્નાણલદ્ધિ. સ્ત્રીં [મત્યજ્ઞાનલદ્ધિ]

મતિ અજ્ઞાનરૂપ શક્તિ

મઙઅન્નાણિ. ત્રિં [મત્યજ્ઞાનિન્]

મતિ અજ્ઞાનવાળો

મઙંદ. પું [મૃગેન્દ્ર]

સિંહ

મઙનાણ. નં [મતિજ્ઞાન]

ઇન્દ્રિય અને મનથી થતો બોધ, જ્ઞાનનો પ્રથમ ભેદ

મઙપુલ્લ. ત્રિં [મતિપૂર્વ]

બુદ્ધિપૂર્વક

મઙબુદ્ધિ. સ્ત્રીં [મતિબુદ્ધિ]

મતિ-બુદ્ધિ

મઙમ. વિશેં [મતિમત્]

બુદ્ધિમાન, વિવેકી

મઙમંત. વિશેં [મતિમત્]

જુઓ ઉપર

મઙય. નં [દે.]

ખેતી માટેનું એક ઉપકરણ

મઙય. નં [મતિક]

તિરસ્કૃત, ભર્ત્સના કરેલ

મઙરા. સ્ત્રીં [મદિરા]

દારુ, શરાબ

મઙલ. ત્રિં [મલિન]

મલિન, મેલું

મઙલ. ધાં [મલિનય]

મલિન કરવું

મઙલ્લિય. નં [મલિનિત]

મલિન થયેલું

મઙઈ. સ્ત્રીં [મતિ]

જુઓ 'મઙ'

મઙમ. વિશેં [મતિમત્]

બુદ્ધિમાન્

મઙય. વિશેં [મતિમત્]

બુદ્ધિમાન્

મઙય. પું [મદિત]

મદવાળો

મઙ. વિશેં [મૃદુ]

મૃદુ, કોમળ

મઙંદમહ. પું [મુકુન્દમહ]

એક દેવ-વિશેષનો મહોત્સવ

મઙડ. પું [મુકુટ]

મુગુટ

મઙડઠાણ. નં [મુકુટસ્થાન]

મસ્તક

મઙઢ. પું [મુકુટ] મુગટ

મઙય. ત્રિં [મૃદુક]

સુંવાળું, કોમળ

મઙયસદ્. પું [મૃદુશબ્દ]

કોમળ શબ્દો

મઝલ. પુઠ [મુકુટ]

મુગટ

મઝલ. નઠ [મુકુલ]

એક પ્રકારનું પુષ્પ

મઝલિ. પુઠ [મૌલિ]

મુગટ, પાઘડી

મઝલિ. પુઠ [મુકુલિન]

ફેણ વગરનો સર્પ

મઝલિકઙ. ત્રિઠ [મુકુલિકૃત]

ઘોતીની પાટલી વાળેલ

મઝલિય. ત્રિઠ [મુકુલિત]

કમળના ડોડાની માફક બે હાથ જોડી અંજલી કરેલ

મઝર. પુઠ [મયૂર]

મોર

મઝરપોસય. પુઠ [મયૂરપોષક]

મોર પાળનાર

મઝલ્લિય. નઠ [મૃત]

મરેલ

મંકાઙ. વિઠ [મઙ્કાતિ]

રાજગૃહી નગરીનો એક ગાથાપતિ, ભઠ મહાવીરની વાણીથી દીક્ષા લીધી, વિપુલ પર્વતે મોકે ગયા

મંકુળહત્થિ. પુઠ [મત્કુળહસ્તિન]

હાથીના જેવા ગોળ પગવાળા પશુની એક જાતિ

મંખ. પુઠ [મઙ્ખ]

ચિત્રપટ દેખાડી આજીવિકા ચલાવતા ભિક્ષુકની એક જાતિ

મંખત્તણ. નઠ [મઙ્ખત્ત]

મંખલિપણું

મંખલિ. વિઠ [મઙ્ખલિ]

ગોશાળાનો પિતા, તેની પત્નીનું નામ મદ્દા હતું

મંખલિપુત્ત. વિઠ [મઙ્ખલિપુત્ર]

ગોશાળાનું બીજું નામ, કથા જુઓ 'ગોસાલ' તેણે ભઠ મહાવીરના શિષ્ય સુનક્ષત્ર અને સર્વાનુભૂતિને તેજોલેશ્યાથી બાળી નાંખેલ

મંખપેચ્છા. સ્ત્રીઠ [મઙ્ખપ્રેક્ષા]

મંખ દ્વારા દેખાડતા ચિત્રો જોવા તે

મંગલ. નઠ [મઙ્ગલ]

મંગલ, કલ્યાણ, માંગલિક પદાર્થો, મંગલાચરણ પાઠ, નાટકનો ભેદ

મંગલગ. નઠ [મઙ્ગલક]

માંગલિક પદાર્થ

મંગલય. નઠ [મઙ્ગલક]

જુઓ ઉપર

મંગલસિદ્ધપયત્થ. પુઠ [મઙ્ગલસિદ્ધપદસ્થ]

કલ્યાણકારી સિદ્ધ પદે રહેનાર

મંગલા. વિઠ [મઙ્ગલા]

પાંચમાં તીર્થંકર મ. 'સુમઈ' ની માતા. કૌશલપુરના રાજા મેહ ની પત્ની

મંગલાવઈ-૧. વિઠ [મઙ્ગલાવતી]

દશાર્ણપુરના રાજા દસણમદ્દ ની પત્ની (રાણી)

મંગલાવઈ-૨. વિઠ [મઙ્ગલાવતી]

વડસરેન ની પત્ની અને વડરનામ ની માતા, જેનું બીજું નામ ધારિણી હતું

મંગલાવઈ. સ્ત્રીઠ [મઙ્ગલાવતી]

મહાવિદેહની એક વિજય

મંગલાવઈકૂટ. પુઠ [મઙ્ગલાવતીકૂટ]

એક ફૂટ

મંગલાવતી. સ્ત્રીઠ [મઙ્ગલાવતી]

જુઓ 'મંગલાવઈ'

મંગલાવતીકૂડ. પુઠ [મઙ્ગલાવતીકૂટ]

એક ફૂટ

મંગલાવત્ત. પુઠ [મઙ્ગલાવત્ત]

મહાવિદેહની એક વિજય, એક દેવવિમાન

મંગલાવત્તકૂડ. પુઠ [મઙ્ગલાવત્તકૂટ]

એક ફૂટ

મંગલ્લ. નઠ [માઙ્ગલ્ય]

માંગલિક, મંગલ

મંગલકારય. ત્રિઠ [માઙ્ગલ્યકારક]

મંગલકારી

મંગી. સ્ત્રીં [મઙ્ગી]

ષડ્જગ્રામની પ્રથમ મૂર્ચના

મંગુ. પું [મદ્ગુ]

બગલો, રણકાગડો

મંગુ. વિં [મઙ્ગુ]

એક વિદ્વાન આચાર્ય, આહારની લાલચને કારણે તે મૃત્યુ
બાદ મથુરામાં યક્ષ થયા. તે આચાર્ય સમુદ્ધ ના શિષ્ય
હતા. તેને નંદિલ નામે શિષ્ય હતા

મંગુલી. સ્ત્રીં [મઙ્ગુલી]

અસુંદર, અનિષ્ટ, પાપ

મંગુસ. પું [દે.]

ભૂજ પરિસર્પની એક જાતિ, નોળીયો

મંચ. પું [મજ્ચ]

ખાટલો, માંચી

મંચ. પું [મજ્ચ]

ઊંચી બેઠક

મંચાઇમંચ. પું [મજ્ચાતિમજ્ચ]

જે યોગમાં સૂર્ય-ચંદ્ર-નક્ષત્રની સ્થિતિ માંચા ઉપર
માંચાના આકારની હોય તે યોગ, રસ્તા ઉપર
માણસોને બેસવા ગોઠવેલ બેઠક

મંચાઉત્ત. ત્રિં [મજ્ચાગુપ્ત]

માંચામાં ગોઠવી રાખેલ

મંચાતિમંચ. પું [મજ્ચાતિમજ્ચ]

જુઓ 'મંચાઇમંચ'

મંજરિ. સ્ત્રીં [મજ્જરિ]

આંબાનો મોર

મંજરિકા. સ્ત્રીં [મજ્જરિકા] જુઓ ઉપર

મંજરી. સ્ત્રીં [મજ્જરી]

જુઓ ઉપર

મંજિટ્ટ. પું [માજ્જિષ્ઠ]

મજીઠ, રંગવામાં વપરાતો એક લાલ પદાર્થ

મંજિટ્ટદોળી. સ્ત્રીં [માજ્જિષ્ઠદોળી]

મજીઠીયા રંગની નૌકા કે કુંડ

મંજિટ્ટાવણાભ. પું [માજ્જિષ્ઠાવણાભ]

મજીઠીયા રંગની આભા

મંજિટ્ટિયા. સ્ત્રીં [માજ્જિષ્ઠિકી]

મજીઠીયા રંગની

મંજુ. ત્રિં [મજ્જુ]

સુંદર, મનોહર

મંજુઘોસ. વિશેં [મજ્જુઘોષ]

સુંદર અવાજ

મંજુઘોસા. સ્ત્રીં [મજ્જુઘોષા]

દિક્કુમાર દેવની ધંટા

મંજુપાડયાર. પું [મજ્જુપાડુકાકાર]

મનોહર પાદુકા બનાવનાર

મંજુલ. ત્રિં [મજ્જુલ]

સુંદર, મનોહર

મંજુસ્સરા. સ્ત્રીં [મજ્જુસ્વરા]

મધુર અવાજ,

મંજુસ્સરા. સ્ત્રીં [મજ્જુસ્વરા]

અઙ્ગિકુમાર દેવતાની ધંટા

મંજૂસા. સ્ત્રીં [મજ્જુષા]

પેટી,

મંજૂસા. સ્ત્રીં [મજ્જુષા]

મંગલાવતી વિજયની મુખ્ય નગરી

મંડ. ધાં [મણ્ડ]

મંડન-આભુષણ પહેરવા

મંડ. પું [મણ્ડ]

સાર, તત્ત્વ

મંડ. વિં [મણ્ડ]

'મંડિય-૨' નું બીજું નામ

મણ્ડણ. નં [મણ્ડન]

અલંકાર, શણગાર, પોષાક

મંડણધાર્દ. સ્ત્રીં [મણ્ડનધાત્રી]

પાંચ ધાવમાતામાંની ઇક

મંડલ. નં [મણ્ડલ]

કુંડાળું, ગામનું સીમાડું, દેશ, ગોળ અરિસામાં દેખાતું
પ્રતિબિંબ,

મંડલ. નં [મણ્ડલ]

વાસુદેવ-બળદેવની જોડી

મંડલ. ન૦ [મણ્ડલ]

ચંદ્ર-સૂર્ય મંડળ, માંડલું, સૂર્ય વિમાન કે બિંબ

મંડલ. ન૦ [મણ્ડલ]

ચાર ગતિ મંડલરૂપ સંસાર

મંડલ. ન૦ [મણ્ડલ]

એક નરકાવાસ

મંડલગ. પુ૦ [મણ્ડલક]

આઠ રતિ પ્રમાણ એક વજન વિશેષ, મંડળ

મંડલગઙ્ગ/તિ. સ્ત્રી૦ [મણ્ડલગતિ]

ચંદ્ર-સૂર્યાદિનો આકાશ ચાર

મંડલગ. પુ૦ [મણ્ડલાગ]

તલવાર

મંડલતલ. ન૦ [મણ્ડલતલ]

ચંદ્ર મંડળનો નીચેનો ભાગ, મંડળનું તળ

મંડલપતિ. પુ૦ [મણ્ડલપતિ]

દેશનો ધણી, રાજા

મંડલપવિભક્તિ. પુ૦ [મણ્ડલપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

મંડલપવેસ. પુ૦ [મણ્ડલપ્રવેશ]

માંડલી પ્રવેશ

મંડલપ્પવેસ. પુ૦ [મણ્ડલપ્રવેશ]

જુઓ ઉપર

મંડલય. પુ૦ [મણ્ડલક]

જુઓ 'મંડલગ'

મંડલરોગ. પુ૦ [મણ્ડલરોગ]

મહામારી

મંડલવત. પુ૦ [મણ્ડલવત]

મંડલમાં પરિભ્રમણ કરનાર

મંડલવાય. પુ૦ [મણ્ડલવાત]

મંડલકારે વાતો વાયુ

મંડલસંક્રમણ. ન૦ [મણ્ડલસંક્રમણ]

ચંદ્ર આદિનું એક મંડલમાંથી બીજા મંડળમાં જવું

મંડલસંઠિતિ. સ્ત્રી૦ [મણ્ડલસંસ્થિતિ]

મંડલાકારે રહેલ

મંડલિ. પુ૦ [મણ્ડલિન]

એક જાતનો મુકુલિ સર્પ, તે શાખાનો પુરુષ, ચક્રવાત, મંડલિક રાજા

મંડલિ. પુ૦ [મણ્ડલિન]

કુત્સગોત્રની શાખા, તે શાખાનો પુરુષ

મંડલિ. પુ૦ [મણ્ડલિન]

કુત્સગોત્રની શાખા,

મંડલિકપવ્વય. પુ૦ [માણ્ડલિકપર્વત]

એક પર્વત વિશેષ

મંડલિબંધ. પુ૦ [મણ્ડીલબન્ધ]

એક દંડનીતિ-અમુક ક્ષેત્ર મર્યાદા બહાર અપરાધીને જ જવા દેવો, સંપ્રદાય બંધારણ

મંડલિય. પુ૦ [માણ્ડલિક]

મંડલશ્વર રાજા

મંડલિયત્ત. ન૦ [મણ્ડલિકત્વ]

માંડલિક રાજાપણું

મંડલિયરાય. પુ૦ [માણ્ડલિકરાજ]

માંડલિક રાજા

મંડલિયા. સ્ત્રી૦ [મણ્ડલિકા]

મંડલિ, સમુદાય

મંડલિયાવાય. પુ૦ [મણ્ડલિકાવાત]

ચક્રાકાર પવન

મંડલિવસુહાડપમજ્જણ. ન૦ [મણ્ડલિવસુધાઅપ્રમાર્જન]

ભોજન માંડલીભૂમિની પ્રમાર્જના ન કરવી તે

મંડલી. સ્ત્રી૦ [મણ્ડલી]

માંડલી સમુદાય

મંડલીય. પુ૦ [માણ્ડલિક]

માંડલિક રાજા

મંડલીયદોસ. પુ૦ [મણ્ડલિકદોષ]

માંડલી સંબંધિ દોષ - અંગાર, ધુમ્ર આદિ

મંડવ. પુ૦ [મણ્ડવ]

માંડવો, નાનું ગામડું, મંડુ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન પુરુષ

મંડવ. પુ૦ [માણ્ડવ]

માંડવો, મંડપ

મંડવગ. પુ૦ [મણ્ડવક]

મંડપ

મંડવય. પુ૦ [મણ્ડવક]

મંડવ

મંડવ્યાયાન. પુ૦ [માણ્ડવ્યાયન]

આશ્લેષા નક્ષત્રનું ગોત્ર

મંડાવળધાર્દ. સ્ત્રી૦ [મણ્ડનધાર્ત્રી]

બાળકને આભુષણાદિ પહેરાવનારી ધાવમાતા

મંડાવય. પુ૦ [મણ્ડવક]

આભરણ પહેરવનાર

મંડિઅપુત્ત. વિ૦ [મણ્ડિતપુત્ર]

ભ૦ મહાવીરના છઠ્ઠા ગણધર, તે મંડિય નામે પ્રસિદ્ધ છે.
તેણે ભગવંતને ક્રિયા આદિ સંબંધે પ્રશ્નો પૂછેલ

મંડિકુચ્છી. પુ૦ [મણ્ડિકુચ્છી]

એક ઉદ્યાન

મંડિત-૧. ન૦/પુ૦ [મણ્ડિત]

ભૂષિત, શણગારેલ, ગોશાળાનો ત્રીજો પ્રાવૃત્ત પરિહાર,
ભગવાન મહાવીરના એક ગણધર

મંડિત-૨. વિ૦ [મણ્ડિત]

બેજ્ઞાતટ નગરનો એક લૂંટારો જે ત્યાંની ગુફામાં રહેતો
હતો, કોઈ તેને પકડી શકતો ન હતો, છેલ્લે રાજા મૂલદેવે
તેની પલ્લી શોધી, તેની બહેન સાથે લગ્ન કરી, સંપત્તિ
પાછી મેળવી

મંડિય. ન૦/પુ૦ [મણ્ડિય]

જુઓ મંડિત-૧

મંડિય-૧. વિ૦ [મણ્ડિય]

ગોશાળાના મતે તેનો ત્રીજો શરીરાન્ત પ્રવેશ જેમાં કર્યો
તે

મંડિય-૨. વિ૦ [મણ્ડિય]

તેને મંડિઅપુત્ત પણ કહે છે. તે ભ૦ મહાવીરના છઠ્ઠા
ગણધર

હતા. વશિષ્ઠ ગોત્રના ધનદેવ અને વિદ્યદેવા ના પુત્ર

હતા. તેના નાના ભાઈ મોરિયપુત્ત હતા. ૩૫૦ શિષ્યો

સાથે મંડિતે ભ૦ મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

મંડિયગ. પુ૦ [મણ્ડિયગ]

રચિત, બનાવેલ

મંડિયાગ. પુ૦ [મણ્ડિયગ]

જુઓ ઉપર

મંડીપાહુડિયા. સ્ત્રી૦ [મણ્ડીપ્રામૃતિકા]

કોઈ વસ્તુનો અગ્રભાગ કોઈ અન્ય માટે રખાયેલ હોય
તેને સાધુ ગ્રહણ કરે તે - ગૌચરીનો એક દોષ

મંડુઅ. વિ૦ [મણ્ડુક]

સેલકપુરના રાજા સેલઅ અને રાણી પડમાવર્ડ ના પુત્ર-જે
પછી રાજા બન્યો

મંડુકલ્લિય. વિ૦ [મણ્ડુકલ્લિય]

એક આચાર્ય, જેને રસ્તે ચાલતા પગ નીચે એક દેડકી
દબાઈને મરી ગઈ તે ભૂલનો એકરાર કર્યો ન હતો

મંડુવક. પુ૦ [મણ્ડુક]

દેડકો 'નાયાધમ્મકહા' સૂત્રનું એક અધ્યયન

મંડુવિકિયા. સ્ત્રી૦ [મણ્ડીકા]

શાકની એક જાત

મંડુવકી. સ્ત્રી૦ [મણ્ડુકી]

વનસ્પતિ વીશેષ

મંડુકપુત્ત. પુ૦ [મણ્ડુકપૂત્ર]

ગ્રહની સાથે મંડુક ગતિ સમાન થતો ચંદ્રાદિનો યોગ

મંડૂય. પુ૦ [મણ્ડુક]

દેડકો, એક વિશેષ નામ

મંડૂયગતિ. સ્ત્રી૦ [મણ્ડુકગતિ]

દેડકાની ગતિ

મંત. પુ૦ [મન્ત્ર]

મંત્ર, દેવતાને સાધવાની શબ્દશક્તિ, અક્ષર-વર્ણ
વિશેષ, ગૌચરીનો એક દોષ, ગુપ્ત વાતચિત્ત

મંત. ધા૦ [મન્ત્રય]

ગુપ્ત પરામર્શ કરવો, મસલત કરવી, આંત્રણ કરવું

મંતવ્ઝર. ન૦ [મન્ત્રાક્ષર]

મંત્રના અક્ષર, દેવાધિષ્ઠિત અક્ષર વિશેષ

મંતગય. ન૦ [મન્ત્રગત]

મંત્રમાં રહેલ

મંતજોગ. પુ૦ [મન્ત્રયોગ]

મંત્ર-તંત્ર ક્રિયા

મંતપય. ન૦ [મન્ત્રપદ]

મંત્રના પદ

મંતપિંડ. પુ. [મન્ત્રપિંડ]

મંત્રદ્વારા પ્રાપ્ત કરાયેલ આહાર, મંત્ર-પિંડ-ગૌચારીનો એક દોષ

મંતપ્પહાણ. પુ. [મન્ત્રપ્રધાન]

મંત્ર-પ્રધાન

મંતસાલા. સ્ત્રી. [મન્ત્રશાલા]

મંત્ર સાધના સ્થળ

મંતા. કૃ. [મત્વા]

માનીને

મંતાણુઓગ. પુ. [મન્તાણુયોગ]

મંત્રશાસ્ત્ર, એક પાપશ્રુત

મંતિ. પુ. [મન્ત્રિન્]

મંત્રી, અમાત્ય, સલાહકાર

મંથ. [મન્થ]

મન્થાન દંડ, રવઈયો,

મંથ. [મન્થ]

કેવલીસમુદ્ધાત ક્રીયામાં આત્માના પ્રદેશ શરીર બહાર કાઢી મંથન આકારે લોકાંત પર્યંત વિસ્તારવા તે

મંથંતર. ન. [મન્થાન્તર]

મંથન અંતર્ગત

મંથરગઈ. સ્ત્રી. [મન્થરગતિ]

મંદગતિવાળી

મંથુ. પુ. [મન્થુ]

બોરનું ચૂર્ણ, દહીંનો મસ્કો

મંદ. ત્રિ. [મન્દ]

મંદ બુદ્ધિવાળો, ધીમું, ઠંડા સ્વભાવનું, અલ્પ, ધૂર્યાદિ ગુણહીન હાથી, ગીતનો એક પ્રકાર

મંદકુમારય. પુ. [મન્દકુમારક]

નાનો બાળક

મંદકુમારિયા. સ્ત્રી. [મન્દકુમારિકા]

નાની બાલિકા

મંદગઈ. સ્ત્રી. [મન્દગતિ]

ધીમી ગતિ

મંદગઈ. સ્ત્રી. [મન્દગતિ]

ધીમી ગતિ

મંદગતિ. સ્ત્રી. [મન્દગતિ]

ધીમી ગતિ

મંદણુભાવ. પુ. [મન્દાણુભાવ]

હીન અનુભાવ - તેજ, બળ આદિ

મંદપુણ્ય. વિશે. [મન્દપુણ્ય]

અલ્પપુણ્ય

મંદબુદ્ધિ. વિશે. [મન્દબુદ્ધિ]

અલ્પ બુદ્ધિ

મંદબુદ્ધિય. ત્રિ. [મન્દબુદ્ધિક]

અલ્પ બુદ્ધિનું

મંદય. પુ. [મન્દ્રક]

ગેયગીતનો એક પ્રકાર

મંદય. ન. [માન્દ્યા]

રોગ વિશેષ, મુર્ખતા

મંદર. પુ. [મન્દર]

મેરુ પર્વત, મંદરનામે દ્વીપ અને સમુદ્ર, એક ગણધર

મંદર. વિ. [મન્દર]

તેરમાં તીર્થંકર ભ. 'વિમલ' ના પ્રથમ શિષ્ય

મંદરકૂડ. પુ. [મન્દરકૂટ]

એક ફૂટ

મંદરગિરિ. પુ. [મન્દરગિરિ]

મેરુ પર્વત

મંદરચૂલિયા. સ્ત્રી. [મન્દરચૂલિકા]

મેરુ પર્વતની ચૂલિકા

મંદરપવ્વય. પુ. [મન્દરપર્વત]

મેરુ પર્વત

મંદરા. સ્ત્રી. [મન્દરા]

મેરુ ચૂલિકા

મંદલેસ. પુ. [મન્દલેશ્ય]

સૂર્યનો અલ્પ પ્રકાશ

મંદલેસા. સ્ત્રી. [મન્દલેશ્યા]

જુઓ ઉપર

મંદલેસ્સ. સ્ત્રી. [મન્દલેશ્ય]

જુઓ ઉપર

મંદવાસા. સ્ત્રી. [મન્દવર્ષા]

ધીમો વરસાદ

મંદવિજ્ઞાન. ન૦ [મન્દવિજ્ઞાન]

અલ્પજ્ઞાન

મંદા. સ્ત્રી૦ [મન્દા]

મનુષ્યની દશ દશામાં ત્રીજી દશા - જેમાં વિષય
વાસનાના બળથી વિવેકની મંદતા આવે છે

મંદાય. પુ૦ [મન્દાક]

મંદ સ્વરે ગવાતો રાગ

મંદાયવલેસ્સ. ન૦ [મન્દાતપલેશ્ય]

તડકાની અલ્પ ઉષ્ણતા

મંદાર. પુ૦ [મન્દાર]

પરિજાતકનું વૃક્ષ

મંદારયણી. સ્ત્રી૦ [મન્દરત્ના]

મધ્યમ ગ્રામની બીજી મૂર્ચ્છના

મંદાવાય. પુ૦ [મન્દાવાત]

ધીમો પવન

મંદિય. પુ૦ [મન્દક]

મંદ સ્વરથી ગવાય તે

મંદિર. ન૦ [મન્દિર]

ઘર, મંદિર, મેરૂ પર્વત

મંદિર. ન૦ [મન્દિર]

એ નામનો એક દ્વીપ-એક સમુદ્ર

મંદુક્ક. પુ૦ [મન્દુક]

દેડકો

મંદુચ્છાહ. વિશે૦ [મન્દુત્સાહ]

મંદ-ઉત્સાહ

મંદુય. પુ૦ [મન્દુક]

દેડકો, જળજંતુ વિશેષ

મંધાદય. પુ૦ [મન્ધાદક]

ઘેટો, મેંઢો

મંસ. પુ૦ [માંસ]

માંસ, ફળનો ગર્ભ

મંસકચ્છભ. પુ૦ [માંસકચ્છપ]

માંસની બહુલતા હોવી

મંસખલ. ન૦ [માંસખલ]

માંસ રાખવાનું સ્થળ

મંસખાય. ત્રિ૦ [માંસખાદ]

માંસભક્ષક

મંસગ. ત્રિ૦ [માંસક]

માંસ, ફળનો ગર્ભ

મંસચક્ષુ. ત્રિ૦ [માંસચક્ષુ]

ચર્મચક્ષુ

મંસપેસિ. સ્ત્રી૦ [માંસપેશી]

ફળનો પુષ્ટગર્ભ

મંસપ્પસંગિ. ત્રિ૦ [માંસપ્રસક્તિન]

માંસ ખાવાનો લોલુપી

મંસલ. ત્રિ૦ [માંસલ]

માંસથી ભરેલું, પુષ્ટ

મંસવૃઢિ. સ્ત્રી૦ [માંસવૃષ્ટિ]

માંસની વૃષ્ટિ કરી બતાવવાની વિદ્યા

મંસસુહ. ન૦ [માંસસુખ]

માંસને સુખ આપનાર

મંસસોણિય. ન૦ [માંસશોણિત]

માંસ અને લોહી

મંસસોલ્લ. ન૦ [માંસશૂલ્ય]

માંસનો ટુકડો

મંસાણુસારિ. પુ૦ [માંસાનુસારિન]

માંસમાં વ્યાપ્ત થવાથી ઝેર ચડે તે

મંસાદિય. ત્રિ૦ [માંસાદિક]

માંસ જેમાં પ્રધાનરૂપે છે તે

મંસાસિ. ત્રિ૦ [માંસાશિન]

માંસાહારી

મંસાહાર. પુ૦ [માંસાહાર]

માંસનો આહાર

મંસુ. ન૦ [શ્મશ્રુ]

દાઢી, મુંછ

મંસુંડુગ. પુ૦ [માંસાદુક]

ફળગર્ભનું લક્ષણ,

માંસખંડ

મંસુય. ન૦ [શ્મશ્રુક]

દાઢી, મુંછ

મંસુરોમ. ન૦ [શ્મશુરોમન]

દાઢી મુછના વાળ

મંસોપચિય. ત્રિ૦ [માંસોપચિત]

માંસથી પુષ્ટ, પુષ્ટ શરીરવાળું

મકર. પુ૦ [મકર]

મગર, પવનકુમાર દેવનું ચિહ્ન, રાહુનું અપર નામ,
જળચર વિશેષ

મકરંડક. પુ૦ [મકરણ્ડક]

મગરના ઇંડા

મકરજ્ઞય. પુ૦ [મકરધ્વજ]

કમદેવ

મકરમુહ. ન૦ [મકરમુખ]

મગરનું મોઢું

મકરિયા. સ્ત્રી૦ [મકરિકા]

આભરણ વિશેષ, એક જાતનું વાદ્ય

મવ્કડ. પુ૦ [મર્કટ]

કરોળીયો, વાંદરો

મવ્કડગસંતાણગ. ન૦ [મર્કટકસન્તાનક]

કરોળીયાનું જાળું

મવ્કડજુહ્. પુ૦ [મર્કટયુહ્]

‘મર્કટ’ નું યુહ્

મવ્કડટ્ટાણકરણ. ન૦ [મર્કટસ્થાનકરણ]

કરોડીયાનું સ્થાન બનાવવું તે

મવ્કડય. પુ૦ [મર્કટક]

કરોળીયો

મવ્કડાસંતાણગ. ન૦ [મર્કટસન્તાનક]

કરોડીયાનું જાળું

મવ્કડાસંતાણય. ન૦ [મર્કટસન્તાનક]

જુઓ ઉપર

મવ્કડાસંતાણા. ન૦ [મર્કટસન્તાનક]

જુઓ ઉપર

મવ્કડિયા. સ્ત્રી૦ [મર્કટિકા]

વાંદરી

મવ્કાર. પુ૦ [માકાર]

નિષેધ અર્થવાળી દંડનીતિ

મવ્કોડઅ. પુ૦ [મર્કોટક]

મંકોડા

મવ્ક્. ધા૦ [મ્રક્ષ]

મસળવું, લગાડવું

મવ્ક્ષાવ. ધા૦ [મ્રક્ષય]

મસળાવવું, ધસાવવું

મવ્ક્ષાવેંત. કૃ૦ [મ્રક્ષયત્]

મસળાવતો

મવ્ક્ષાવેત્તા. કૃ૦ [મ્રક્ષયિત્વા]

મસળાવીને

મવ્ક્ષિત્તે. કૃ૦ [મ્રક્ષિતુમ્]

મસળવા માટે

મવ્ક્ષિય. ત્રિ૦ [મ્રક્ષિત]

ચોપડેલ, મસળેલ, સચિત્ત સ્પર્શીત વસ્તુથી લાગતો
એક એષણા દોષ

મવ્ક્ષેંત. કૃ૦ [મ્રક્ષિતુમ્]

ચોપડવા માટે

મવ્ક્ષેત્તા. કૃ૦ [મ્રક્ષિત્વા]

મસડીને, ચોપડીને

મગઇત. વિશે૦ [દે.]

હાથમાં બાંધેલ

મગઇય. વિશે૦ [દે.]

જુઓ ઉપર

મગદંતિયા. સ્ત્રી૦ [મગદન્તિકા]

મહેંદી, મોગરાનું ફૂલ

મગદંતિયાગુમ્મ. પુ૦ [દે.]

મોગરાના ગુચ્છો

મગર. પુ૦ [મકર]

જુઓ ‘મકર’

મગરંડગ. ન૦ [મકરાણ્ડક]

મગરના ઇંડા

મગરજાલ. ન૦ [મકરજાલ]

મગરજાળ

મગરજ્ઞય. પુ૦ [મકરધ્વજ]

કામદેવ

મગરમુહવિહસંઠાણસંઠિય. ન૦ [મકરમુખવિવૃત્તસંસ્થાન-સંસ્થિત] મગરના ખુલેલા મોઢાના આકારે રહેલ

મગરાસણ. ન૦ [મકારાસન]
મગરના ચિહ્નવાળું આસન

મગરિયા. સ્ત્રી૦ [મકરિકા]
આભરણ વિશે, એક જાતનું વાદ્ય

મગસિર. ન૦ [મૃગશિરસ]
એક નક્ષત્ર

મગસિરિ. સ્ત્રી૦ [માર્ગશિરી]
માગસરની પૂનમ

મગસીસાવલિસંઠિય. ન૦ [મૃગશીર્ષવલિસંસ્થિત]
હરણના મસ્તકની પંક્તિને આકારે રહેલ

મગહ. પુ૦ [મગધ]
એ નામનો એક દેશ

મગહસિરી. વિ૦ [મગધશ્રી]
રાજગૃહના રાજા જરાસંઘ ની એક મુખ્ય ગણિકા

મગહસુંદરી. વિ૦ [મગધસુંદરી]
રાજગૃહના રાજા જરાસંઘ ની એક મુખ્ય ગણિકા

મગહસેના. વિ૦ [મગધસેના]
એક પ્રેમકથા-જેનો ધાર્મિક કથાનકમાં ઉપયોગ થાય છે

મગહસેના. વિ૦ [મગધસેના]
રાજગૃહમાં જરાસંઘ ના રાજ્યમાં થયેલ એક વેશ્યા, તેને એક સંપન્ન વેપારી તરફ બેહદ આકર્ષણ હતું

મગહાહિવ. પુ૦ [મગધાધિપ]
મગધનો રાજા

મગારજગાર. ન૦ [મકારજકાર]
હલકી ભાષા, અપશબ્દ

મગુંદ. પુ૦ [મુકુંદ]
વાજિંત્ર વિશેષ

મગ્ગ. પુ૦ [મુદ્ર]
મગ-ધાન્ય વિશેષ

મગ્ગ. પુ૦ [માર્ગ]
માર્ગ, રસ્તો, સાધન, આકાશ, આત્મખોજ, ઉપાય

મગ્ગ. પુ૦ [માર્ગ]
મોક્ષમાર્ગ

મગ્ગ. પુ૦ [માર્ગ]
'સૂચગડ' સૂત્રનું એક અધ્યયન

મગ્ગ. પુ૦ [માર્ગ]
સમ્યગ્દર્શનાદિ લક્ષણ

મગ્ગ. પુ૦ [માર્ગ]
પૂર્વ પુરુષ ક્રમાગત સામાચારી,

મગ્ગ. ધા૦ [માર્ગય]
શોધ કરવી, તપાસવું

મગ્ગઓ. અ૦ [દે.]
પાછળથી, પછવાડે

મગ્ગઓઅંતગય. ન૦ [દે.]
પાછળથી આવેલ

મગ્ગંતરાય. પુ૦ [માર્ગાન્તરાય]
મોક્ષમાર્ગે ચાલનારને વિઘ્ન કરવા તે

મગ્ગગામિ. ત્રિ૦ [માર્ગગામિન]
માર્ગે જનાર

મગ્ગણ. ન૦ [માર્ગણા]
તપાસ, શોધ, રસ્તો કાઢવો, અન્વયધર્મનું શોધન

મગ્ગણ. ન૦ [માર્ગણા]
પડિલેહણનો એક પર્યાય શબ્દ

મગ્ગણયા. સ્ત્રી૦ [માર્ગણા]
છહા, ઉછાપોહ

મગ્ગણા. સ્ત્રી૦ [માર્ગણા]
વિચાર કરવો, તપાસ, અન્વેષણ, કારણ-કાર્યપૂર્વક અન્વય ધર્મનું આલોચન

મગ્ગણુ. ત્રિ૦ [માર્ગજ]
માર્ગને જાણનાર

મગ્ગતો. અ૦ [દે.]
જુઓ 'મગ્ગઓ'

મગ્ગદય. વિશે૦ [માર્ગદય]
માર્ગદાતા, સમકિત-દાતા

મગ્ગદેસિય. પુ૦ [માર્ગદેશિક]
માર્ગનો ઉપદેશ આપનાર

મગ્ગનયણ. ન૦ [માર્ગનયન]
માર્ગે લઈ જવું તે

મગમાણ. કૃં [માર્ગયત્]

શોધતો, તપાસતો

મગર. ત્રિં [મગર]

એક દેશ, તે દેશવાસી

મગરિમચ્છ. પું [મકરીમત્સ્ય]

મગરમચ્છ

મગાવિઝ. ત્રિં [માર્ગવિદ્]

માર્ગને જાણનાર

મગાવિદુ. ત્રિં [માર્ગવિદ્]

માર્ગને જાણનાર

મગસણ્ણા. સ્ત્રીં [માર્ગસંજ્ઞા]

માર્ગની સંજ્ઞા

મગસિર. પું [મૃગશિરસ્]

માગસર માસ

મગસિરી. સ્ત્રીં [માર્ગશિર્ષા]

માગસર પૂનમ

મગાતિકંત. ત્રિં [માર્ગતિક્રાન્ત]

માર્ગથી દૂર થયેલ

મગિજ્જ. ધાં [માર્ગય]

શોધ કરાવવી

મગિજ્જંત. કૃં [માર્ગયત્]

શોધ કરાવવી તે

મગુક. પું [મદુક]

બગલો, દ્રોણ કાગડો

મગેમાણ. ધાં [માર્ગયત્]

શોધ કરવી તે

મધમધમર્થેત. વિશેં [મધમધાયમાન્]

મધ મધતું, સુગંધ પ્રસરાવવી

મધમર્થેત. વિશેં [મધમધાયમાન્] જુઓ ઉપર

મઘવ. પું [મઘવન્]

પહેલા દેવલોકનો ઇન્દ્ર, ત્રીજા ચકવર્તી

મઘવ. વિં [મઘવન્]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા ત્રીજા ચકવર્તી, સમુદ્રવિજય રાજા અને ભદ્રા રાણીના પુત્ર, ભરતક્ષેત્રનું સામ્રાજ્ય છોડી દીક્ષા લીધી

મઘવા. વિં [મઘવન્]

જુઓ 'મઘવ'

મઘા. સ્ત્રીં [મઘા]

છટ્ટી નરકનું નામ,

મઘા. સ્ત્રીં [મઘા]

એક નક્ષત્ર

મઘા. સ્ત્રીં [મઘા]

કૃષ્ણરાજીનું નામ,

મચ્ચિય. પું [મત્સ્ય]

મનુષ્ય, માનવ

મચ્ચુ. પું [મૃત્યુ]

મરણ

મચ્ચુભય. નં [મૃત્યુભય]

મૃત્યુનો ભય

મચ્ચુસામણ્ણ. ત્રિં [મૃત્યુસામાન્ય]

મૃત્યુને માટે સહજ

મચ્ચુસાહિય. ત્રિં [મૃત્યુસાધ્ય]

મૃત્યુને વશ

મચ્ચૂ. પું [મૃત્યુ]

મૃત્યુ

મચ્છ. પું [મત્સ્ય]

માછલું,

મચ્છ. પું [મત્સ્ય]

રાહુનું એક નામ,

મચ્છ. પું [મત્સ્ય]

અષ્ટ મંગલમાંનું એક મંગલ

મચ્છંડક. પું [મત્સ્યાણ્ડક]

માછલીના ઇંડા

મચ્છંડગ. પું [મત્સ્યાણ્ડક]

જુઓ ઉપર

મચ્છંડાપવિભક્તિ. પું [મત્સ્યાણ્ડકપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

મચ્છંડિકા. સ્ત્રીં [મત્સ્યણ્ડિકા]

ખાંડ, સાકર

મચ્છંડિયા. સ્ત્રીં [મત્સ્યણ્ડિકા] જુઓ ઉપર

મચ્છંડી. સ્ત્રી૦ [મત્સ્યળ્ડી]

જુઓ ઉપર

મચ્છંત. કૃ૦ [મથ્યમાન]

મન્યન કરતો

મચ્છંધ. પુ૦ [મત્સ્યબન્ધ]

માછલા પકડનાર

મચ્છંધુલ. ન૦ [દે.]

મત્સ્યબંધ ઉપકરણ

મચ્છખલ. ન૦ [મત્સ્યખલ]

માછલા સુકવવાનું સ્થાન

મચ્છખલય. ન૦ [મત્સ્યખલક]

જુઓ ઉપર

મચ્છખાય. ત્રિ૦ [મત્સ્યખાદ]

માછલા ખાનાર

મચ્છગ. પુ૦ [મત્સ્યક]

માછલું

મચ્છત્ત. ન૦ [મત્સ્યત્વ]

માછલાપણું

મચ્છબંધ. ત્રિ૦ [મત્સ્યબન્ધ]

માછલા પકડનાર

મચ્છબંધિય. ત્રિ૦ [મત્સ્યબન્ધિક]

જુઓ ઉપર

મચ્છર. પુ૦ [મત્સર]

દ્રેષ, અદેખાઈ

મચ્છરિ. ત્રિ૦ [મત્સરિન]

ઈર્ષ્યાળુ

મચ્છરિત્ત. ન૦ [મત્સરિત્વ]

ઈર્ષ્યાપણું

મચ્છરિયયા. સ્ત્રી૦ [માત્સર્ય]

ઈર્ષ્યાનો ભાવ

મચ્છાદિય. ત્રિ૦ [મત્સ્યાચિત્]

જેમાં માછલા મુખ્ય હોય

મચ્છાદીય. ત્રિ૦ [મત્સ્યાદિક] જુઓ ઉપર

મચ્છાહાર. ત્રિ૦ [મત્સ્યાહાર]

માછલીનો આહાર

મચ્છિય. ત્રિ૦ [માત્સ્યિક]

મચ્છીમાર

મચ્છિય. સ્ત્રી૦ [મક્ષિકા]

માખી, મધમાખી

મચ્છિયપત્ત. ન૦ [મક્ષિકાપત્ર]

માખીની પાંખ

મચ્છિયમલ્લ. વિ૦ [માત્સ્યિકમલ્લ]

સોપારગ નગરીનો એક મલ્લ, તે ફલિહમલ્લ સાથે યુદ્ધમાં હારી ગયેલ

મચ્છિયા. સ્ત્રી૦ [મત્સ્યિકા]

માછલી

મચ્છિયા. સ્ત્રી૦ [મક્ષિકા]

માખી, મધમાખી

મચ્છિય્ય. પુ૦ [મક્ષિક્ય]

માખી સંબંધી

મચ્છી. સ્ત્રી૦ [મત્સ્યી]

માછલી

મજ્જ. ન૦ [મદ્ય]

મદિરા, દારુ, એક મહાવિગાઈ

મજ્જ. ધા૦ [મદ્]

મદ કરવો, ગર્વ કરવો

મજ્જ. ધા૦ [મસ્જ]

સ્નાન કરવું

મજ્જગ. વિશે૦ [માદ્યક]

દારુ, મદિરા

મજ્જણ. ન૦ [મજ્જન]

સ્નાન

મજ્જણગ. ન૦ [મજ્જનક]

સ્નાન

મજ્જણઘર. ન૦ [મજ્જનગૃહ]

સ્નાનઘર

મજ્જણધરગ. ન૦ [મજ્જનગૃહક]

જુઓ ઉપર

મજ્જણધાર્ઠી. સ્ત્રી૦ [મજ્જનધાત્રી]

બાળકોને સ્નાનાદિ કરાવનારી ધાવમાતા

મજ્જણય. ન૦ [મજ્જનક]

સ્નાન કરવું

મજ્જણવિહિ. સ્ત્રી૦ [મજ્જનવિધિ]

સ્નાન કરવાની વિધિ

મજ્જણિય. ત્રિ૦ [માજ્જનિક]

સ્નાન કર્યા પછી પહેરવા - ઓઢવાના વસ્ત્રાદિ

મજ્જપાન. ન૦ [મદ્યપાન]

મદિરાપાન

મજ્જપાનગ. ન૦ [મદ્યપાનક]

મદિરાપાન

મજ્જપાનય. ન૦ [મદ્યપાનક]

મદિરાપાન

મજ્જપ્પમાય. પુ૦ [મદ્યપ્રમાદ]

દારુથી થતો પ્રમાદ

મજ્જપ્પસંગિ. સ્ત્રી૦ [મદ્યપ્રસંગિન]

મદિરા પીવાનો આસક્ત

મજ્જમાણ. કૃ૦ [મજ્જત]

સ્નાન કરતો

મજ્જાઇય. પુ૦ [આપીતમદ્ય]

દારુ પીધેલ

મજ્જાયા. સ્ત્રી૦ [મર્યાદા]

મર્યાદા, વ્યવસ્થા, હદ

મજ્જાર. પુ૦ [માર્જર]

બિલાડો, એ નામની એક વનસ્પતિ

મજ્જારકડય. ત્રિ૦ [માર્જરકૃતક]

મજ્જાર નામક વનસ્પતિનું ઔષધ

મજ્જવ. ધા૦ [મજ્જય]

સ્નાન કરાવવું

મજ્જાવય. ત્રિ૦ [મજ્જાપક]

નવડાવનાર

મજ્જાવિત્તા. કૃ૦ [મજ્જયિત્વા]

સ્નાન કરાવીને

મજ્જાવેત્તા. કૃ૦ [મજ્જયિત્વા]

જુઓ ઉપર

મજ્જિય. ત્રિ૦ [મજ્જિત]

સ્નાન કરેલ

મજ્જિયા. સ્ત્રી૦ [માર્જિતા]

ખાદ્ય વિશેષ, શ્રીખંડ

મજ્ઙ. ન૦ [મધ્ય]

મધ્ય, વચ્ચે, મધ્યભાગ, પેટ, વચ્ચું

મત્ઙ્ઙંતિત. ન૦ [મધ્યન્તિક]

મધ્યાહ્ન

મત્ઙ્ઙંતિય. ન૦ [મધ્યન્તિક]

મધ્યાહ્ન

મત્ઙ્ઙંમત્ઙ્ઙ. ન૦ [મધ્યામધ્ય]

વચ્ચોવચ્ચ

મત્ઙ્ઙકાર. પુ૦ [મધ્યકાર]

મધ્યભાગ

મત્ઙ્ઙગત. ત્રિ૦ [મધ્યગત]

મધ્યમાં રહેલ

મત્ઙ્ઙગય. ત્રિ૦ [મધ્યગત]

મધ્યભાગ

મત્ઙ્ઙગાર. પુ૦ [મધ્યકાર]

મધ્યભાગ

મત્ઙ્ઙચારિ. ત્રિ૦ [મધ્યચારિન]

પાણીના પ્રવાહ આદિમાં ચાલનાર

મત્ઙ્ઙચ્છિન્ન. ન૦ [મધ્યચ્છિન્ન]

મધ્ય ભાગમાં છેદાયેલ

મત્ઙ્ઙચ્છિન્નક. ન૦ [મધ્યચ્છિન્નક]

જુઓ ઉપર

મત્ઙ્ઙજીહા. સ્ત્રી૦ [મધ્યજિહ્વા]

જીભ મધ્યે

મત્ઙ્ઙણ્હ. પુ૦ [મધ્યાહ્ન]

મધ્યાહ્ન

મત્ઙ્ઙતો. અ૦ [મધ્યતસ્]

મધ્યથી

મત્ઙ્ઙત્થ. પુ૦ [મધ્યસ્થ]

મધ્યમાં રહીને, પક્ષપાત રહિત

મત્ઙ્ઙત્થભાવભૂત. ન૦ [મધ્યસ્થભાવભૂત]

તટસ્થ ભાવરૂપ, માધ્યસ્થભાવ

મજ્ઞાદેસ. પુ૦ [મધ્યદેશ]

વચ્ચેનો દેશ

મજ્ઞાપ્રદેશ. પુ૦ [મધ્યપ્રદેશ]

મધ્ય પ્રદેશ, ધર્માસ્તિ-કાયના મધ્ય આઠ પ્રદેશ, સર્વ અવગાહના મધ્યે રહેલ જીવપ્રદેશ

મજ્ઞાપદેસ. પુ૦ [મધ્યપ્રદેશ]

જુઓ પ્રદેશ

મજ્ઞાભાગત્ય. ત્રિ૦ [મધ્યભાગસ્થ]

મધ્ય ભાગમાં રહેલ

મજ્ઞામય. ત્રિ૦ [મધ્યમક]

મધ્યમ, વચ્ચેનું, ઉત્કૃષ્ટ કે જધન્ય નહીં તે

મજ્ઞામિયા. સ્ત્રી૦ [મધ્યમિકા]

મેઘરથ રાજાની રાજધાની

મજ્ઞાયાર. ન૦ [મધ્યકાર]

મધ્યભાગ, અંતરાલ

મજ્ઞિમ. ત્રિ૦ [મધ્યમ]

મધ્યવર્તી, સામાન્ય, શોભન કે અશોભન નહીં તે, સાત સ્વરમાં ચોથો સ્વર, વચ્ચેનું

મજ્ઞિમઝવરિમ. પુ૦ [મધ્યમોપરિતન]

નવગૈવેયકમાં મધ્યની ત્રણમાંથી ઉપરની ગૈવેયક

મજ્ઞિમઝવરિમગેવેજ્જ. પુ૦ [મધ્યમોપરિતનગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમઝવરિમગેવેજ્જય. પુ૦ [મધ્યમોપરિતનગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમગ. ત્રિ૦ [મધ્યમક]

મધ્યનું, વચ્ચેનું

મજ્ઞિમગામ. પુ૦ [મધ્યમગ્રામ]

સાત ગ્રામમૂર્ચનામાંની ચોથી મૂર્ચના

મજ્ઞિમગેવેજ્જ. પુ૦ [મધ્યમગૈવેયક]

નવગૈવેયકની ત્રણ ત્રિકમાંની મધ્યની ત્રિક

મજ્ઞિમગેવેજ્જા. પુ૦ [મધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમગેવેજ્જ. પુ૦ [મધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમગેવેજ્જગ. પુ૦ [મધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમગેવેજ્જય. પુ૦ [મધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમથેર. પુ૦ [મધ્યમસ્થવિર]

યુવાન પણ નહીં અને વૃદ્ધ પણ નહીં તેવો સ્થવિર

મજ્ઞિમપુરિસ. પુ૦ [મધ્યમપુરુષ]

તીર્થંકર ચક્રવર્તીની અપેક્ષાએ સામાન્ય પુરુષ

મજ્ઞિમમજ્ઞિમ. પુ૦ [મધ્યમમધ્યમ]

નવ ગૈવેયકમાંની મધ્યત્રિકમાં બીજી ગૈવેયક

મજ્ઞિમમજ્ઞિમવેગેજ્જગ. પુ૦ [મધ્યમમધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમમજ્ઞિમગેવેજ્જય. પુ૦ [મધ્યમમધ્યમગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમય. વિશે૦ [મધ્યમક]

મધ્યનું, વચ્ચેનું

મજ્ઞિમસર. ન૦ [મધ્યમસ્વર]

સાત સ્વરમાંનો ચોથો સ્વર

મજ્ઞિમસરમંત. ત્રિ૦ [મધ્યમસ્વરવત્]

સાત સ્વરમાંના ચોથા સ્વરવાળું

મજ્ઞિમહેટ્ટિમ. પુ૦ [મધ્યમાધસ્તન]

નવ ગૈવેયકમાં મધ્યત્રિકમાંની નીચેની ગૈવેયક

મજ્ઞિમહેટ્ટિમગેવેજ્જ. પુ૦ [મધ્યમાધસ્તનગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમહેટ્ટિમગેવેજ્જય. પુ૦ [મધ્યમાધસ્તનગૈવેયક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઞિમાઝદેવ. પુ૦ [મધ્યમાઝદેવ]

જધન્ય કે ઉત્કૃષ્ટ નહીં તેવા આયુષ્યવાળો દેવ

મજ્ઞિમાઝવરિમ. પુ૦ [મધ્યમોપરિતન]

જુઓ 'મજ્ઞિમઝવરિમ'

મજ્ઞિમામજ્ઞિમ. પુ૦ [મધ્યમામધ્યમ]

જુઓ 'મજ્ઞિમમજ્ઞિમ'

મજ્ઞિમાહેટ્ટિમ. પુ૦ [મધ્યમાધસ્તન]

જુઓ 'મજ્ઞિમહેટ્ટિમ'

મજ્ઞિમિત. પુ૦ [મધ્યમિક]

મધ્યમાં રહેલું

મજ્ઝિમિય. પુઠ [મધ્યમિક]

જુઓ ઉપર

મજ્ઝિમિલ્લ. વિશેઠ [મધ્યમ]

મધ્યમાં રહેલ

મજ્ઝિમિલ્લા. સ્ત્રીઠ [માધ્યમિકી]

મધ્યમાં

મજ્ઝિય. ત્રિઠ [મધ્યકાર]

મધ્યમાં રહેલ

મજ્ઝિલ્લ. વિશેઠ [મધ્યમ]

મધ્યમાં રહેલ

મજ્ઝિલ્લગ. પુઠ [મધ્યમક]

મધ્યમાં રહેલ

મજ્ઝિલ્લય. પુઠ [મધ્યમક]

મધ્યમાં રહેલ

મજ્ઝોમજ્ઝિ. વિશેઠ [મધ્યમધ્ય]

વચ્ચોવચ્ચ

મજ્ઝોમજ્ઝી. વિશેઠ [મધ્યમધ્ય]

વચ્ચોવચ્ચ

મટ્ટિ. સ્ત્રીઠ [મૃત્તિકા]

માટી, ધૂળ

મટ્ટિઓલિત્ત. ત્રિઠ [મૃત્તિકોપલિપ્ત]

માટીના લેપથી લેપેલું

મટ્ટિય. નઠ [મૃત્તિક]

માટીનું

મટ્ટિયખાણિયા. સ્ત્રીઠ [મૃત્તિકાખાણિ]

માટીની ખાણ

મટ્ટિયભંડ. પુઠ [મૃત્તિકાભાણ્ડ]

માટીના વાસણ

મટ્ટિયા. સ્ત્રીઠ [મૃત્તિકા]

ધૂળ, માટી

મટ્ટિયાકડ. ત્રિઠ [મૃત્તિકાકૃત]

માટીથી ખરડાયેલ

મટ્ટિયાખાણિ. સ્ત્રીઠ [મૃત્તિકાખાણિ]

માટીની ખાણ

મટ્ટિયાપાનય. નઠ [મૃત્તિકાપાનક]

માટીવાળું પાણી

મટ્ટિયાપાદ. નઠ [મૃત્તિકાપાત્ર]

માટીનું પાત્ર

મટ્ટિયાપાય. નઠ [મૃત્તિકાપાત્ર]

માટીનું પાત્ર

મટ્ટિયામય. ત્રિઠ [મૃત્તિકામય]

માટીનું બનાવેલ

મટ્ટી. સ્ત્રીઠ [મૃત્તિકા]

ધૂળ, માટી

મટ્ટ. ત્રિઠ [મૃષ્ટ]

ઘસીને સાફ કરેલ, મનોહર, રમણીય, ચીકણું

મટ્ટમગર. પુઠ [મૃષ્ટમકર]

મગર-વિશેષ

મડ. વિશેઠ [મૃત]

મરેલ, વિનાશ પામેલ

મડંબ. નઠ [મડમ્બ]

જેની ચારે બાજુ અઢી અઢી ગાવમાં કોઈ વસતિ ન હોય તેવું ગામ, જ્યાંથી બીજું ગામ કે સંનિવેસ દૂર હોય તે

મડંબપહ. પુઠ [મડમ્બપથ]

મડંબનો રસ્તો

મડંબમહ. પુઠ [મડમ્બમહ]

મડંબ મહોત્સવ

મડંબમારી. સ્ત્રીઠ [મડમ્બમારી]

મડંબમાં ફેલાયેલ મારી

મડંબવહ. પુઠ [મડમ્બવધ]

મડંબમાં વધ થવો તે

મડગ. વિશેઠ [મૃતક]

મડદું, મરી ગયેલ

મડગગિહ. નઠ [મૃતકગૃહ]

મડદાઘર, શ્મશાન

મડગછારિયા. નઠ [મૃતકક્ષારિકા]

મડદાની રાખ

મડગથંડિલ. પુઠ [મૃતકસ્થંડિલ]

શ્મશાન, મડદા બાળવાની જગ્યા

મડગથૂભિયા. સ્ત્રી૦ [મૃતકસ્તૂપિકા]

મૃતકના અગ્નિદાહ સ્થળે કરાયેલ પગલા વગેરે

મડગલેણ. ન૦ [મૃતકલયન]

મૃતકગૃહ

મડગવચ્ચ. ન૦ [મૃતકવર્ચસ]

મૃતકના હાડકા વગેરેનો ઢગલો

મડગાસય. પુ૦ [મૃતકાશ્રય]

મડદાનું આશ્રય સ્થાન

મડયચેડય. ન૦ [મૃતકચૈત્ય]

મૃતકના અગ્નિદાહ સ્થળે કરાયેલ ચૈત્ય વગેરે

મડયડાહ. પુ૦ [મૃતકદાહ]

મૃતક બાળવું તે

મડયથૂભિયા. સ્ત્રી૦ [મૃતકસ્તૂપિકા] જુઓ 'મડગથૂભિયા'

મડાહ. ત્રિ૦ [મૃતાદિન]

મડદા વગેરે અચિત્ત પદાર્થ ખાનાર

મડુય. પુ૦ [દે.]

જીવવિશેષ, બગલો

મઠ. પુ૦ [મઠ]

મઠ, મંદિર, મકાન,

મઠ. પુ૦ [મઠ]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશવાસી

મળવડકાયજોગ. પુ૦ [મનોવાકકાયયોગ]

મન-વચન-કાયાનો વ્યાપાર કે પ્રવૃત્તિ

મળવયકાયગુત્ત. ન૦ [મનોવાકકાયગુપ્ત]

મન-વચન-કાયાને પાપ વ્યાપારમાં પ્રવર્તાવવા તે

મળવયકાયજોગ. પુ૦ [મનોવાકકાયયોગ]

મન-વચન-કાયાનો વ્યાપાર કે પ્રવૃત્તિ

મળસચ્ચવિડ. વિશે૦ [મનઃસત્યવિદ્]

મનઃ સત્યને જાણનાર-પાળનાર

મળાનુભાવ. પુ૦ [મનોનુભાવ]

મનનો અનુભાવ

મણિ. સ્ત્રી૦ [મણિ]

ચંદ્રકાંતાદિ મણિ-રત્ન વગેરે

મણિઅંગ. પુ૦ [મણ્યઙ્ગ]

યુગલિકને આભરણ આપનાર કલ્પવૃક્ષ

મણિકંચણ. પુ૦ [મણિકાઞ્ચન]

રૂકિમ્ પર્વતનું એક શિખર

મણિકંચણકૂડ. પુ૦ [મણિકાઞ્ચનકૂટ]

રૂકિમ્ પર્વત ઉપરનો એક ફૂટ

મણિકનગરયણથૂભિય. ન૦ [મણિકનકરત્નસ્તુપિત]

મણિ-સોનું-રત્નનો બનેલ સ્પૃત વિશેષ

મણિકમ્મ. ન૦ [મણિકર્મન]

મણિ-કર્મ

મણિજાલ. ન૦ [મણિજાલ]

મણિની જાળી

મણિજ્ઞમાણ. કૃ૦ [મન્યમાન]

માનતો

મણિદત્ત. પુ૦ [મણિદત્ત]

એક યજ્ઞાયતન

મણિનાગ. પુ૦ [મણિનાગ]

એક નાગ-વિશેષ

મણિપત્ત. ન૦ [મણિપાત્ર]

મણિનું બનેલ પાત્ર

મણિપાગ. પુ૦ [મણિપાક]

મણિ-પાગ

મણિપાય. પુ૦ [મણિપાત્ર]

મણિનું બનેલ પાત્ર

મણિપેઢિયા. સ્ત્રી૦ [મણિપીઠિકા]

મણિમય પીઠિકા

મણિપ્પથ. વિ૦ [મણિપ્રથ્મ]

અવંતિસેન સાથે યુદ્ધ થયું ધમ્મજસ પાસે દીક્ષા લીધી.

ઉગ્ર શીલાપદ્ધત્તે અનશન કર્યું

મણિબંધણ. ન૦ [મણિબન્ધન]

મણિમય બંધન

મણિમંદિર. પુ૦ [મણિમન્દિર]

મણિમય મંદિર

મણિમય. વિશે૦ [મણિમય]

મણિનું બનેલું

મણિમેહલા. સ્ત્રી૦ [મણિમેહલા]

મણિનો કંદોરો

મણિયંગ. પુ. [મણ્યઙ્ગ]

જુઓ 'મણિઅંગ'

મણિયારસેદ્ધી. વિ. [મણિકાર શ્રેષ્ઠિન્]

નંદ નામનો મણિકાર શ્રેષ્ઠી, દેડકા રૂપે તેણે ભગવદ્
ભક્તિ પ્રગટ કરી દેવપણું પામ્યો

મણિરયણ. ન. [મણિરત્ન]

ચકવર્તીના ચૌદ રત્નમાંનું એક રત્ન

મણિરયણક. ન. [મણિરત્નક]

જુઓ ઉપર

મણિરયણત્ત. ન. [મણિરત્નત્વ]

'મણિરત્ન' પણું

મણિલક્ષણ. ન. [મણિલક્ષણ]

મણિના શુભાશુભ લક્ષણ

મણિવડ્યા. સ્ત્રી. [મણિમતિ]

એક નગરી

મણિવડ્ડી. સ્ત્રી. [મણિમતી]

એક નગરી

મણિવટ્ટક. પુ. [મણિવૃત્તક]

મણિનો વાટકો

મણિવર. ન. [મણિવર]

ઉત્તમ મણિ

મણિવેડ્યા. સ્ત્રી. [મણિવેદિકા]

મણિયમ વેદિકા

મણિસિલાગા. સ્ત્રી. [મણિશલાકા]

મણિની સળી

મણિસૂત્તય. પુ. [મણિસૂત્રક]

મણિનો બનેલો દોરો, એક આભુષણ

મણુઈ. સ્ત્રી. [મણુજી]

મનુષ્ય સ્ત્રી

મણુણ. વિશે. [મનોજ્ઞ]

રમણીય, સુંદર

મણુણતર. વિશે. [મનોજ્ઞતર]

અતિ રમણીય

મણુણતરાય. વિશે. [મનોજ્ઞતરક]

જુઓ ઉપર

મણુણતરિય. વિશે. [મનોજ્ઞતરક]

જુઓ ઉપર

મણુણત્ત. ન. [મનોજ્ઞત્વ]

રમણીયપણું

મણુણયા. સ્ત્રી. [મનોજ્ઞતા]

રમણીયતા

મણુણસ્સરતા. સ્ત્રી. [મનોજ્ઞસ્વરતા]

સુંદર કે મનગમતા સ્વરપણું

મણુય. પુ. [મણુજ]

મનુષ્ય

મણુયત્ત. ન. [મણુજત્વ]

મનુષ્યપણું

મણુયલોગ. પુ. [મણુજલોક]

મનુષ્યલોક

મણુયલોય. પુ. [મણુજલોક]

મનુષ્યલોક

મણુસ્સ. પુ. [મણુષ્ય]

માણસ

મણૂસ. પુ. [મણુષ્ય]

માણસ

મણ્ણ. ન. [માન્ય]

માન્ય

મણ્ણ. ધા. [મન્]

જાણવું, માનવું

મણ્ણંત. ન. [મન્યમાન]

જાણવું તે

મણ્ણમાણ. કૃ. [મન્યમાન]

જાણતો

મણ્ણા. કૃ. [મન્યા]

માનીને

મત. પુ. [મત]

માનેલું, સિદ્ધાંત

મતંગય. પુ. [મદાઙ્ગક]

મધુર રસ દેનાર કલ્પવૃક્ષની એક જાત

મતિ. સ્ત્રી. [મતિ] જુઓ 'મઙ્-૨'

મતિઅન્નાણ. ન૦ [મત્યજ્ઞાન]

જુઓ 'મઙ્ઞાન્નાણ'

મતિઅન્નાણપરિણામ. પુ૦ [મત્યજ્ઞાનપરિણામ]

જુઓ 'મઙ્ઞાન્નાણપરિણામ'

મતિઅન્નાણિ. ત્રિ૦ [મત્યજ્ઞાનિન]

જુઓ 'મઙ્ઞાન્નાણિ'

મતિનાણ. ન૦ [મતિજ્ઞાન]

જુઓ 'મઙ્ઞાનાણ'

મતિભંગ. પુ૦ [મતિભંગ]

વિસ્મૃતિ આદિ દોષ

મતિમ. વિશે૦ [મતિમત]

બુદ્ધિમાન

મતિસંપયા. સ્ત્રી૦ [મતિસમ્પદા]

મતિરૂપ સંપત્તિ

મતીમ. વિશે૦ [મતિમત]

બુદ્ધિમાન

મતીય. પુ૦ [મતિક]

કૃષિ સાધન વિશેષ

મત્ત. ન૦ [અમત્ર]

વાસણ, પાત્ર

મત્ત. વિશે૦ [મત્ત]

ઉન્મત્ત, અભિમાની

મત્તંગ. પુ૦ [મતાઙ્ગ]

એક કલ્પવૃક્ષ વિશેષ

મત્તંગય. પુ૦ [મતાઙ્ગક]

જુઓ ઉપર

મત્તગ. ન૦ [અમત્રક]

ભાજન વિશેષ

મત્તગ. પુ૦ [માત્રક]

મોટું પાત્ર

મત્તગય. પુ૦ [મત્તગજ]

ઉન્મત્ત હાથી

મત્તગયવિલંબિય. ન૦ [મત્તગજવિલંબિત]

એક દેવતાઘ નાટ્ય વિશેષ

મત્તગયવિલસિય. ન૦ [મત્તગજવિલસિત]

એક દેવતાઘ નાટ્ય વિશેષ

મત્તજલા. સ્ત્રી૦ [મત્તજલા]

એક અંતર્નદી

મત્તય. પુ૦ [માત્રક]

મોટું પાત્ર

મત્તય. પુ૦ [અમત્રક]

ભાજન વિશેષ

મત્તહય. પુ૦ [મત્તહય]

મદોન્મત્ત ઘોડો

મત્તહયવિલંબિત. ન૦ [મત્તહયવિલંબિત]

એક દેવતાઘ નાટ્ય વિશેષ

મત્તહયવિલસિત. ન૦ [મત્તહયવિલસિત]

એક દેવતાઘ નાટ્ય વિશેષ

મત્તા. સ્ત્રી૦ [માત્રા]

દ્રવ્ય પરિણામ, હ્રસ્વદીર્ઘ વગેરે માત્રા, અર્થ મર્યાદ

મત્તા. કૃ૦ [મત્તા]

માનીને

મત્તિયાવર્ડ. સ્ત્રી૦ [મૃતિકાવતી]

એક નગરી

મત્થગ. ન૦ [મસ્તક]

મસ્તક, માથું

મત્થગસૂલ. ન૦ [મસ્તકશૂલ]

માથાની પીડા

મત્થય. ન૦ [મસ્તક]

મસ્તક, માથું

મત્થયચ્છિદુ. ન૦ [મસ્તકચ્છિદ્ર]

માથાનું છિદ્ર

મત્થયત્થ. ન૦ [મસ્તકસ્થ]

માથામાં રહેલ

મત્થયસૂલ. ન૦ [મસ્તકશૂલ]

માથાની પીડા

મત્થાકડ. ન૦ [મસ્તકકૃત]

મસ્તક વડે કરેલ

મત્થુલ. ન૦ [મસ્તુલ]

મસ્તક, માથું

મત્થુલિંગ. ન૦ [મસ્તુલિંગ]

માથામાંથી નીકળતો ચીકણો પદાર્થ

મત્થુલુંગ. ન૦ [મસ્તુલુંગ]

જુઓ ઉપર

મથિય. ન૦ [મથિત]

મથન કરેલ

મદ. પુ૦ [મદ]

મદ, ગર્વ, અભિમાન

મદનસલાગા. સ્ત્રી૦ [મદનશલાકા]

મેના, સારિકા

મદનસાલા. સ્ત્રી૦ [મદનશાલા]

મેના, કાબર

મદના. વિ૦ [મદના]

શ્રાવસ્તીના એક ગાથાપતિની પુત્રી, દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ પામી બલીન્દ્રની અગ્રમહિષી બની

મદ્. ધા૦ [મદ્]

મદન કરવું

મદ્ગ. ત્રિ૦ [દે.]

મદન કરનાર, નાશ કરનાર

મદ્ગ. ન૦ [મદ્ગ]

મદન, માલીશ, છુંદી નાંખવું

મદ્વ. ત્રિ૦ [મદ્વ]

મદન કરનાર, મસળનાર

મદ્લ. પુ૦ [મદ્લ]

એક જાતનું વાદ્ય

મદ્વ. ન૦ [મદ્વ]

મોકળતા, નિરભિમાન

મદ્વયા. સ્ત્રી૦ [માર્દવતા]

માર્દવ પણું

મદ્વિય. ન૦ [માર્દવ]

જુઓ 'મદ્વ'

મદ્વુ. વિ૦ [મદ્વુ]

ભ૦ મહાવીરનો એક શ્રાવક, જે રાજગૃહીનો રહીશ હતો. કાલોદાત્રી નામના અન્યતીર્થિકની કેટલીક શંકાનું સમાધાન કરેલ

મદ્વુ. પુ૦ [મદ્વુ]

પક્ષી વિશેષ, બગલો

મધુ. ન૦ [મધુ]

મધ

મધુકરી. સ્ત્રી૦ [મધુકરી]

ભિક્ષા

મધુકુંભ. પુ૦ [મધુકુંભ]

મધનો ભરેલો ઘડો

મધુગુલિયા. સ્ત્રી૦ [મધુગુલિકા]

મધની ગુલિકા

મધુર. ત્રિ૦ [મધુર]

મીઠું, કર્ણપ્રિય

મધુરરસા. સ્ત્રી૦ [મધુરરસા]

મધુરરસયુક્ત

મધુસિત્થ. ન૦ [મધુસિત્થ]

મીણ, અલ્પ કાદવ

મન. ન૦ [મનસ્]

મન, અંતઃકરણ, ચિત્ત

મન. ધા૦ [મન]

જાણવું, માનવું

મનઅસંજમ. ન૦ [મનઃઅસંયમ]

મનના વિષયમાં અસંયમ

મનગ. વિ૦ [મનક]

આચાર્ય સેજંભવ નો સંસારી કાળનો પુત્ર, તેના આયુની અલ્પતા જાણી શય્યાંભવ સૂરિએ પૂર્વોમાંથી દસવેયાલિય સૂત્રનું ઉદ્ધારણ કરેલ

મનગુત્ત. વિશે૦ [મનોગુપ્ત]

પાપથી ગુપ્ત મનવાળો

મનગુત્તયા. સ્ત્રી૦ [મનોગુપ્તતા]

મનને પાપાદિથી ગોપવડું તે

મનગુત્તિ. સ્ત્રી૦ [મનોગુપ્તિ]

મનને અશુભ વિષયમાં ન પ્રવર્તાવવું તે, મનોનિગ્રહ

મનગુલિયા. સ્ત્રી૦ [મનોગુલિકા]

ચોતરો, ઓટલો

મનજીવિક. પુ૦ [મનોજીવિક]

મનને આત્મા માનનાર

મનજોગ. પુ૦ [મનોયોગ]

મનોવ્યાપાર

મનોજોગત્ત. ન૦ [મનોયોગત્ત]

મનોયોગપણું

મનજોગપરિણામ. પુ૦ [મનોયોગપરિણામ]

મનોવ્યાપારજન્ય પરિણામ

મનજોગિ. પુ૦ [મનોયોગિન]

મનના વ્યાપારવાળો

મનજોય. પુ૦ [મનોયોગ]

જુઓ 'મનજોગ'

મનદંડ. પુ૦ [મનોદંડ]

મનના દુષ્ટ વિચારોથી આત્માને કર્મ વડે દંડવો તે

મનદુષ્પણિહાણ. ન૦ [મનોદુષ્પણિધાન]

મનની દુષ્ટ ચિંતવના, દુષ્ટધ્યાન

મનનાણ. ન૦ [મનોજ્ઞાન]

મન:પર્યવ જ્ઞાન

મનપજ્જતિ. સ્ત્રી૦ [મન:પર્યાપ્તિ]

મનની પૂર્ણતા

મનપજ્જવ. ન૦ [મન:પર્યવ]

મનના પર્યાયો

મનપજ્જવનાણ. ન૦ [મન:પર્યવજ્ઞાન]

પાંચ જ્ઞાનમાંનું ચોથું જ્ઞાન-જેના વડે સંજી જીવના

મનના પર્યાયો જાણી શકે

મનપજ્જવનાણપચ્ચક્ષ. ન૦ [મન:પર્યવજ્ઞાનપ્રત્યક્ષ]

મન:પર્યવ જ્ઞાનને પ્રત્યક્ષ

મનપજ્જવનાણપરિણામ. પુ૦ [મન:પર્યવજ્ઞાનપરિણામ]

મન:પર્યવજ્ઞાનજન્ય પરિણામ

મનપજ્જવનાણલક્ષિ. સ્ત્રી૦ [મન:પર્યવજ્ઞાલક્ષિ]

મન:પર્યવ જ્ઞાનરૂપ શક્તિ

મનપજ્જવનાણારિય. પુ૦ [મન:પર્યવજ્ઞાનાર્ય]

મન:પર્યવ જ્ઞાનને આશ્રિને આર્યપણું

મનપજ્જવનાણાવરણ. ન૦ [મન:પર્યવજ્ઞાનાવરણ]

મન:પર્યાય જ્ઞાનને ઢાંકનાર કર્મ

મનપજ્જવનાણાવરણિજ્જ. ન૦ [મન:પર્યવજ્ઞાવરણીય]

મન:પર્યવ જ્ઞાનને આવરક કર્મ પ્રકૃતિ

મનપજ્જવનાણિ. પુ૦ [મન:પર્યવજ્ઞાનિન]

મન:પર્યવ જ્ઞાનના ધારક

મનપરિચારગ. ત્રિ૦ [મન:પરિચારક]

મનથી પ્રવિચાર-મૈથુન સેવનાર

મનપરિચારણા. સ્ત્રી૦ [મન:પરિચારણા]

મનથી વિષય સેવન કરવું તે

મનપવિચાર. ન૦ [મન:પ્રવિચાર]

જુઓ ઉપર

મનપસિણવિજ્જા. સ્ત્રી૦ [મન:પ્રશ્નવિદ્યા]

મનના પ્રશ્નોના ઉત્તર દેવાની એક વિદ્યા

મનપુણ્ણ. ન૦ [મન:પુણ્ય]

મનના શુભ પ્રવર્તન વડે થતું પુણ્ય

મનપ્પઓગ. પુ૦ [મન:પ્રયોગ]

મનની પ્રવૃત્તિ

મનબલિય. ત્રિ૦ [બનોબલિક]

મનોબળવાળો

મનભક્ષણ. ન૦ [મનોભક્ષણ]

મનથી ભક્ષણ કરવું તે

મનભક્ષત્ત. ન૦ [મનોભક્ષત્ત]

મનથી ભક્ષણ કરવાપણું

મનભક્ષિ. ત્રિ૦ [મનોભક્ષિન]

મનથી ભક્ષણ કરનાર

મનમક્કડ. પુ૦ [મનમર્કટ]

મનરૂપી વાંદરો

મનવત્તિય. ન૦ [મન:પ્રત્યય]

મન નિમિત્તે

મનવિનય. પુ૦ [મનોવિનય]

મનથી કરાતો વિનય,

વિનયનો એક ભેદ

મનસંખોભ. પુ૦ [મન:સંદ્ધોભ]

મનમાં થતો ક્ષોભ

મનસંજમ. પુ૦ [મન:સંયમ]

મનના વિષયમાં સંયમ રાખવો તે

મનસમાહારણતા. સ્ત્રી૦ [મન:સમાધારણતા]

આગમોક્ત મર્યાદાપૂર્વક મનની સારી રીતે વ્યવસ્થા કરવી

મનસમાહારણયા. સ્ત્રી૦ [મન:સમાધારણતા]

જુઓ ઉપર

મનસમિત. વિશે૦ [મન:સમિત]

જેનું મન સમ્યક પ્રવૃત્તિમાં જોડાયેલ હોય તે

મનસમિતિ. સ્ત્રી૦ [મન:સમિતિ]

મનને સમ્યક કે પ્રશસ્ત પ્રવૃત્તિમાં જોડવું તે

મનસમિય. વિશે૦ [મન:સમિત]

જુઓ 'મનસમિત'

મનસાહય. ત્રિ૦ [મન:સ્વાદિત]

મનને સ્વાદિષ્ટ લાગે તેવું

મનસીકત. વિશે૦ [મનસીકૃત]

ચાદ રાખેલ

મનસીકય. વિશે૦ [મનસીકૃત]

જુઓ ઉપર

મનસીકર. ધા૦ [મનસી+કૃ]

ચાદ કરવું

મનસીકરેમાણ. કૃ૦ [મન:કુર્વત્]

ચાદ કરતો

મનહર. ત્રિ૦ [મનોહર]

રમણીય, સુંદર

મનહારિ. ત્રિ૦ [મનોહારિન્]

મનને હરણ કરનાર શબ્દાદિ

મના. અ૦ [મનાક્]

થોડું, સ્વલ્પ, કિંચિત્

મનાભિરામ. વિશે૦ [મનોભિરામ]

મનને આનંદ આપતું-ગમતું

મનામ. વિશે૦ [દે.]

મનગમતું, ન ભૂલાય તેવું

મનામતર. વિશે૦ [દે.]

મનને અતિપ્રિય

મનામતરાય. વિશે૦ [દે.]

મનને અતિપ્રિય

મનામતરિય. વિશે૦ [દે.]

મનને અતિપ્રિય

મનામત્ત. વિશે૦ [દે.]

મનને પ્રિયપણું

મનુ. પુ૦ [મનુ]

મનુષ્ય

મનુહંદ. પુ૦ [મનુજેન્દ્ર]

માનવેન્દ્ર

મનુય. પુ૦ [મનુજ] જુઓ 'મનુય'

મનુયઅસણિઆડય. ન૦ [મનુજાસંજ્વાયુષ્ક]

અજ્ઞાની મનુષ્યનું આયુષ્ય

મનુયગદ. સ્ત્રી૦ [મનુજગતિ]

મનુષ્ય ગતિ

મનુયગતિ. સ્ત્રી૦ [મનુજગતિ]

જુઓ ઉપર

મનુયગતિપરિણામ. પુ૦ [મનુજગતિપરિણામ]

મનુષ્ય ગતિ વિષયક પરિણામ

મનુયગતિય. પુ૦ [મનુજગતિક]

મનુષ્ય ગતિ સંબંધિ

મનુયગામિ. પુ૦ [મનુજગામિન્]

મનુષ્યપણામાં કે મનુષ્ય ગતિમાં જનાર

મનુયત્ત. ન૦ [મનુજત્વ]

મનુષ્યત્વ

મનુયપરિસા. સ્ત્રી૦ [મનુજપરિષદ્]

માણસોની સભા

મનુયભવ. પુ૦ [મનુજભવ]

મનુષ્ય ભવ

મનુયભાવ. પુ૦ [મનુજભાવ]

મનુષ્યપણાનો ભાવ

મનુયરયણ. ન૦ [મનુજરત્ન]

માનવ શ્રેષ્ઠ

મનુયરાયવસભ. પુ૦ [મનુજરાજવૃષભ]

શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય રાજા

મનુયલોગ. પુ૦ [મનુજલોક]

મનુષ્યલોક

મનુયલોય. પુઠ [મનુજલોક]

જુઓ ઉપર

મનુયવહ. પુઠ [મનુજપતિ]

મનુષ્યોનો સ્વામી

મનુયવિગ્રહગહ. સ્ત્રીઠ [મનુજવિગ્રહગતિ]

મનુષ્ય સંબંધિ વિગ્રહગતિ

મનુયાઉય. નઠ [મનુજાયુષ્ક]

મનુષ્યનું આયુષ્ય

મનુયાવિહ. પુઠ [મનુજાધિક]

મનુષ્યોનો રાજા કે અધિપતિ

મનુસ. પુઠ [મનુષ્ય]

મનુષ્ય

મનુસ્સ. પુઠ [મનુષ્ય]

મનુષ્ય

મનુસ્સચિત્ત. નઠ [મનુષ્યક્ષેત્ર]

મનુષ્ય ક્ષેત્ર

મનુસ્સચેત્ત. નઠ [મનુષ્યક્ષેત્ર]

મનુષ્ય ક્ષેત્ર

મનુસ્સગહ. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યગતિ]

મનુષ્ય ગતિ

મનુસ્સગતિય. પુઠ [મનુષ્યગતિક]

મનુષ્ય ગતિસંબંધિ

મનુસ્સગામિ. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યગામિન]

મનુષ્યગતિમાં જનાર

મનુસ્સજોણિય. નઠ [મનુષ્યયોનિક]

મનુષ્ય યોનિ સંબંધિ

મનુસ્સતિરિવચ્ચજોણિય. નઠ [મનુષ્યતિર્યગ્યોનિક]

મનુષ્ય-તિર્યચ યોનિક

મનુસ્સત્ત. નઠ [મનુષ્યત્વ]

મનુષ્યપણું

મનુસ્સત્તા. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યતા]

માનવતા

મનુસ્સપંચિંદિય. પુઠ [મનુષ્યપચ્ચેન્દ્રિય]

પંચેન્દ્રિય મનુષ્ય

મનુસ્સભવત્થ. ત્રિઠ [મનુષ્યભવસ્થ]

મનુષ્ય ભવમાં રહેલ

મનુસ્સયા. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યતા]

માનવતા

મનુસ્સરુહિર. નઠ [મનુષ્યરુધિર]

માનવનું લોહી

મનુસ્સલોય. પુઠ [મનુષ્યલોક]

મનુષ્ય લોક

મનુસ્સસેણિયા. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યશ્રેણિકા]

દ્રષ્ટિવાદ અંતર્ગત પરિકર્મનો એક વિભાગ

મનુસ્સસેણિયાપરિકર્મ. નઠ [મનુષ્યશ્રેણિકાપરિકર્મન]

જુઓ ઉપર

મનુસ્સાઉ. પુઠ [મનુષ્યાયુષ]

મનુષ્યનું આયુષ્ય

મનુસ્સાઉય. પુઠ [મનુષ્યાયુષ્ક]

જુઓ ઉપર

મનુસ્સાઉયત્તા. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યાયુષ્કતા]

મનુષ્ય આયુષ્યપણું

મનુસ્સાવત્ત. પુઠ [મનુષ્યાવર્ત]

‘મનુસ્સેણિયા-પરિકર્મ’નો એક ભેદ

મનુસ્સિંદ. પુઠ [માનુષ્યેન્દ્ર]

માનવેન્દ્ર

મનુસ્સી. સ્ત્રીઠ [માનુષી]

મનુષ્ય સ્ત્રી

મનૂસ. પુઠ [મનુષ્ય]

મનુષ્ય

મનૂસચેત્ત. નઠ [મનુષ્યક્ષેત્ર]

મનુષ્ય ક્ષેત્ર

મનૂસત્ત. નઠ [મનુષ્યત્વ]

મનુષ્યપણું

મનૂસપરિસા. સ્ત્રીઠ [મનુષ્યપર્ષદા]

માણસોની સભા

મનૂસાઉય. પુઠ [મનુષ્યાયુષ્ક]

મનુષ્યનું આયુષ્ય

મનૂસી. સ્ત્રીઠ [માનુષી]

મનુષ્ય સ્ત્રી

મનો. ન૦ [મનસુ]	ચિત્તભ્રાંતિ, મનની અસ્થિરતા
મન, ચિત્ત	
મનોગમ. પુ૦ [મનોગમ]	મનોસિલક. પુ૦ [મન:શિલક]
એક દેવ વિમાન	વેલંઘર દેવતાના એક રાજાનું નામ
મનોગય. ત્રિ૦ [મનોગત]	મનોસિલગ. પુ૦ [મન:શિલક]
મનમાં રહેલ	જુઓ ઉપર
મનોગુલિયા. સ્ત્રી૦ [મનોગુલિકા]	મનોસિલય. પુ૦ [મન:શિલક] જુઓ ઉપર
પીઠિકા	મનોસિલા. સ્ત્રી૦ [મન:શિલા]
મનોજ્જ. પુ૦ [મનોજ્જ]	મનશીલ નામક એક પ્રકારની ધાતુ
ગુલ્મ એક વનસ્પતિ	મનોસિલાપુઢવી. સ્ત્રી૦ [મન:શિલાપૃથ્વી]
મનોજ્જગુલ્મ. પુ૦ [મનોગુલ્મ]	બાદર પૃથ્વી-કાયનો એક ભેદ
જુઓ ઉપર	મનોસિલાય. સ્ત્રી૦ [મન:શિલાક]
મનોજ્જા. સ્ત્રી૦ [મનોજ્જા]	જુઓ 'મનોસિલા'
સુંદર, મનોહર	મનોહર. વિશે૦ [મનોહર]
મનોદ્રવ્યવર્ગણા. સ્ત્રી૦ [મનોદ્રવ્યવર્ગણા]	સુંદર, મનને હરનાર
મનના પુદ્ગલ દ્રવ્યનો સમૂહ	મનોહરમાલા. સ્ત્રી૦ [મનોહરમાલા]
મનોનુકૂલ. વિશે૦ [મનોનુકૂલ]	સુંદર માળા
મનગમતું	મનોહરા. સ્ત્રી૦ [મનોહરા]
મનોમય. વિશે૦ [મનોમય]	વીસમા તીર્થંકરની પ્રવજ્યા પાલખી
માનસિક	મનોહરી. વિ૦ [મનોહરી]
મનોમાનસિય. વિશે૦ [મનોમાનસિક]	રાજા જિયસત્તુ ની એક રાણી, દીક્ષા માટે સંમતિ આપતા
મનમાં રહેતું (માનસિક) દુઃખ	તેની સાથે શરત કરી હતી કે તેણીએ પુત્ર અચલ
મનોરમ. વિશે૦ [મનોરમ]	બળદેવને પ્રતિબોધ કરવો. મૃત્યુ બાદ તેણી લાંતકેન્દ્ર
મનોહર, સુંદર, એક દેવવિમાન, એક શિબિકા,	બની. અચલ ને પ્રતિબોધ કર્યો
મનોરમ. વિશે૦ [મનોરમ]	મન્ન. ધા૦ [મન્]
આઠમા દેવલોકના ઇન્દ્રના યાનનો દેવતા	જાણવું, માનવું
મનોરમ. વિશે૦ [મનોરમ]	મન્નંત. કૃ૦ [મન્યમાન]
રૂચક દ્વીપનો દેવતા	માનતો
મનોરમ. વિશે૦ [મનોરમ]	મન્ન. કૃ૦ [મન્યત્]
પક્ષના બીજા દિવસનું નામ	માનવું તે
મનોરમા. સ્ત્રી૦ [મનોરમા]	મપ્પિંડ. પુ૦ [મૃત્પિંડ]
સુંદર, એક તીર્થંકરની પ્રવજ્યા પાલખી	મૃતક, મડદું
મનોરહ. પુ૦ [મનોરથ]	મમ. સ૦ [મમ]
મનની ઇચ્છા, પક્ષનો ત્રીજો દિવસ, એક ઉદ્યાન	મારું, મમતા
મનોવિઢ્ભમ. ન૦ [મનોવિઢ્ભમ]	મમકાર. પુ૦ [મમકાર]
	મમત્વકરણ

મમત્ત. ન૦ [મમત્વ]

મમત્વ, મારાપણું

મમત્તભાવ. પુ૦ [મમત્વભાવ]

મમત્વભાવ

મમત્તિય. વિશે૦ [મમત્તિક]

‘મારુમારુ’ કરે તે

મમા. ધા૦ [મમાય]

મારુ-મારુ કરવું

મમાઇ. વિશે૦ [મમાયિન]

મમત્વવાળો

મમાઇય. ત્રિ૦ [મમાયિત]

‘મારુમારુ’ કરે તે

મમાતિ. ત્રિ૦ [મમાયિન]

મમત્વવાળો

મમાય. ધા૦ [મમાય]

મારું મારું કરવું

મમાયક. ત્રિ૦ [મમાયક]

મારું મારું કરનાર

મમાયમાણ. કૃ૦ [મમાયમાન]

મારું મારું કરવું તે

મમિય. ન૦ [મામકીન]

મારું

મમીકાર. પુ૦ [મામકકાર]

મારું મારું કરનાર

મમ્મ. ન૦ [મર્મન]

મર્મસ્થળ, ગુપ્ત સ્થાન, કોઈની ગુપ્ત વાત

મમ્મણ. પુ૦ [મન્મન]

‘મં-મં’ એવો બાળક જેવો-અવ્યક્ત શબ્દ

મમ્મણ. વિ૦ [મમ્મણ]

રાજગૃહીના એક લોભી વેપારી, તે ઘણો શ્રીમંત હતો, તેની પાસે સોના અને હીરાનો બનેલો એક બળદ હતો. રાજા સેણિઅ પાસે તેટલી સંપત્તિ ન હતી

મમ્મય. ત્રિ૦ [મર્મક]

મર્મભેદક

મમ્મહ. પુ૦ [મન્મથ]

કામદેવ

મમ્મહસરપસર. પુ૦ [મન્મથશરપસર]

કામના બાણનો વિસ્તાર

મય. પુ૦ [મત]

જુઓ ‘મત’

મય. ત્રિ૦ [મૃત]

મરેલું, મડદું

મય. પુ૦ [મૃગ]

હરણ

મય. પુ૦ [મદ]

મદ, અહંકાર

મય. સ૦ [મે]

મારું

મયં. ન૦ [મૃતં]

મૃતક

મયંગતીરદ્વહ. પુ૦ [મૃતગંગ્ગાતીરદ્વહ]

મૃતગંગા નદીને કાંઠે

મયંગદહ. પુ૦ [મૃતગંગ્ગાદ્રહ]

જુઓ ઉપર

મયંગા. સ્ત્રી૦ [મૃતગંગ્ગા]

એક નદી

મયક. પુ૦ [મૃતક]

મડદું

મયકિચ્ચ. ન૦ [મૃતકૃત્ય]

મરણ ક્રિયા, અગ્નિ સંસ્કારાદિ

મયગ. પુ૦ [મૃતક]

મડદું

મયગંધ. ન૦ [મૃતગન્ધ]

મડદાની વાસ

મયગકિચ્ચ. ન૦ [મૃતકૃત્ય]

મૃતક સંસ્કાર, અંતિમ ક્રિયા આદિ

મયચ્છી. સ્ત્રી૦ [મૃગાક્ષી]

હરણના જેવી આંખવાળી

મયદ્વાણ. ન૦ [મદસ્થાન]

મદનું સ્થાન

મયળ. પુ. [મદન]

કામદેવ

મયળમાલિયા. સ્ત્રી. [મદનમાલિકા]

કામદેવની માળા

મયળસાલા. સ્ત્રી. [મદનશલાકા]

સારિકા, મેના

મયળિજ્જ. ત્રિ. [મદનીય]

કામોદ્દીપક વસ્તુ

મયળી. સ્ત્રી. [મદની]

કંદર્પ

મયતનુ. પુ. [મૃતતનુસ]

મૃતકનું શરીર

મયપડ્યા. સ્ત્રી. [મૃતપતિકા]

જેનો પતિ મૃત્યુ પામેલ છે

મયમયર. પુ. [મકમકર]

મગર વિશેષ

મયર. પુ. [મકર]

મગર

મયઙ્દ. પુ. [મકરન્દ]

પુષ્પરજ, ભ્રમર

મયરંગપવિભત્તિ. પુ. [મકરણ્ડાકપ્રવિભત્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

મયરહર. ન. [મકરગૃહ]

મગરનું ઘર

મયરહિય. વિશે. [મદરહિત]

અહંકાર રહિત

મયહર. પુ. [મહત્તર]

મહત્તર, વડીલ સાધુ

મયહરિય. પુ. [મહત્તરિક]

જુઓ 'મયહરી'

મયહરી. સ્ત્રી. [મહત્તરી]

વડીલ સાધ્વી, મહત્તરા

મયા. સ્ત્રી. [માયા]

માયા-કપટ

મયારજયાર. ન. [મકારજકાર]

હલકા શબ્દો

મયાલિ-૧. વિ. [મયાલિ]

રાજા વસુદેવ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર. ભ. અરિષ્ટનેમિ પાસે દીક્ષા લીધી. શત્રુંજયે મોક્ષે ગયા

મયાલિ-૨. વિ. [મયાલિ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર. દીક્ષા લઈ અનુત્તર વિમાને ગયા

મયુરંક. વિ. [મયુરંક]

એ નામનો એક રાજા

મયૂર. પુ. [મયૂર]

મોર

મયૂરગ. પુ. [મયૂરક]

મોર

મયૂરત્ત. ન. [મયૂરત્ત્વ]

મોરપણું

મયૂરપોસગ. ત્રિ. [મયૂરપોષક]

મોર પાળનાર

મયૂરપોસય. ત્રિ. [મયૂરપોષક]

જુઓ ઉપર

મયૂરમિહુણ. ન. [મયૂરમિથુન]

મોર યુગલ

મયૂરી. સ્ત્રી. [મયૂરી]

મોરની

મર. ધા. [મૃ]

મરવું, મરણ પામવું

મરગય. ન. [મરકત]

એક જાતનું રત્ન

મરઢ. પુ. [દે.]

ગર્વ, અહંકાર

મરણ. ન. [મરણ]

મૃત્યુ, મોત

મરણંત. પુ. [મરણાન્ત]

મરણરૂપ અંત કરવો

મરણકાલ. પુ. [મરણકાલ]

મરણ સમય

મરણદેસકાલ. પું [મરણદેશકાલ]

મૃત્યુનો અવસર

મરણધમ્મ. પું [મરણધર્મ]

મૃત્યુનો સ્વભાવ

મરણભય. નં [મરણભય]

મૃત્યુનો ભય

મરણવિભત્તિ. સ્ત્રીં [મરણવિભક્તિ]

એક (ઉત્કાલિક) આગમસૂત્ર

મરણવિસોદ્ધિ. સ્ત્રીં [મરણવિશોદ્ધિ]

એક (ઉત્કાલિક) આગમસૂત્ર

મરણાસંસપ્પઓગ. પું [મરણાશંસાપ્રયોગ]

શ્રાવકના સંલેષણાવ્રતનો એક અતિચાર-મરણની આશારૂપ વિચારણા

મરણસમ. નં [મરણસમ]

મરણરૂપ

મરણાસા. સ્ત્રીં [મરણાશા]

મરણની આશા

મરમાણ. કૃં [મ્રિયમાણ]

મરતો

મરહટ્ટય. પું [મહારાટ્ટજ]

મહારાષ્ટ્રમાં ઉત્પન્ન

મરિડ. વિં [મરીચિ]

જુઓ 'મરીડ'

મરીડ. વિં [મરીચિ]

મ. ઉસહ ના પુત્ર યકવર્તી ભરહ નો પુત્ર અને ભઁ મહાવીરનો પૂર્વભવનો જીવ તેણે ભઁ ઉસહ પાસે દીક્ષા લીધી, અગિયાર અંગ ભક્ષ્યા, સાધુપણું પાળવું અશક્ય લાગતા તાપસ પ્રકારનું જીવન શરૂ કર્યું. તેને કવિલ નામે શિષ્ય થયો

મરિડં. કૃં [મરિડુમ્]

મરવા માટે

મરિઝ્ઞ. કૃં [મરિત્વા]

મૃત્યુ પામીને

મરિચિ. વિં [મરિચિ]

જુઓ 'મરીડ'

મરિજ્ઞ. નં [મૃત]

મરવું તે

મરિજ્ઞિડં. કૃં [મરિજ્ઞિમ્]

મરવા માટે

મરિયવ્વ. ત્રિં [મરિયવ્વ]

મારવા યોગ્ય

મરિસ. ધાં [મૃષ્]

સહન કરવું,

ક્ષમા કરવી

મરિસામણ. કૃં [મૃષમાન]

સહન કરતો

મરિસિય. કૃં [મૃષત્]

સહન કરવું તે

મરીડ. સ્ત્રીં [મરીચિ]

કિરણ

મરીડયા. સ્ત્રીં [મરીચિકા]

કિરણ સમૂહ

મરીચિયા. સ્ત્રીં [મરીચિકા]

કિરણ સમૂહ

મરીતિકવય. નં [મરીચિકવચ]

મૃગતૃષ્ણા

મરુ. પું [મરુ]

મારવાડ, મરુભૂમિ

મરુઅ. પું [મરુક]

મરવો, વનસ્પતિ વિશેષ

મરુંડ. વિં [મરુણ્ડ]

પાડલિપુત્રનો એક રાજા

મરુંડી. સ્ત્રીં [મરુણ્ડી]

એક અનાર્થ દેશ, તે દેશના રહેવાસી

મરુગ. પું [મરુક]

મરુદેશ, તે દેશવાસી

મરુગવચ્ચ. નં [મરુકવર્ચસ]

મરવો-એક વનસ્પતિ વિશેષનો કચરો

મરુતવસભ. પું [મરુકવૃષભ]

મરુત દેવમાં મુખ્ય કે શ્રેષ્ઠ

મરુદેવ. વિં [મરુદેવ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ તેરમાં કુલકર, 'સિરકંતા' તેની પત્ની હતી. જેના શાસનમાં ધિક્કાર દંડનીતિ હતી

મરુદેવા-૧. વિં [મરુદેવા]

શ્રેણિક રાજાની એક પત્ની (રાણી). ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

મરુદેવા-૨. વિં [મરુદેવા]

જુઓ 'મરુદેવી'

મરુદેવી. વિં [મરુદેવી]

નામિ કુલકરની પત્ની, ભં ઉસહ ના માતા, હાથીની પીઠ ઉપર બેઠા બેઠા તેને કેવળજ્ઞાન થયું, તુરંત મોક્ષે ગયા

મરુપવ્ઘંદન. નં [મરુપ્રસ્કન્દન]

નિર્જન પ્રદેશમાં જઈને મરવું-એક બાળમરણ

મરુપવ્ઘંદોલગ. પું [મરુપ્રક્ષાન્દોલક]

નિર્જન પ્રદેશમાં જઈ મરનાર

મરુપડણ. નં [મરુપતન]

મરુ પ્રદેશમાં જઈ પડવું-મરવું તે

મરુપડિયગ. પું [મરુપતનક]

મરુ પ્રદેશમાં જઈ પડનાર-મરનાર

મરુય. પું [મરુક]

મરવો, મરવાનું ફૂલ

મરુયગ. પું [મરુબક]

મરવાનું વૃક્ષ

મરુયગપુડ. પું [મરુબકપુટ]

મરવાનો પડો

મરુયરાયવસભકપ્પ. પું [મરુદ્રાજવૃષભકલ્પ]

મરુત દેવોના રાજાની મધ્યે મુખ્ય-સૌધર્મેન્દ્ર આદિ સદ્રશ

મરુયવસભ. પું [મરુકવૃષભ]

જુઓ 'મરુતવસમ'

મરુયા. સ્ત્રીં [મરુક]

તકમરીયા, મરવો

મરુયા. વિં [મરુતા]

શ્રેણિકની એક પત્ની (રાણી) ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મોક્ષે ગયા. તેનું વૃત્તિમાં મહ્યા નામ છે

મરુયાપુડ. પું [મરુબકપુટ]

મરવાનો પડો

મલ. પું [મલ]

મેલ, વિષ્ટા,

મલ. પું [મલ]

આઠ પ્રકારના કર્મ,

મલ. પું [મલ]

ઔદારિક શરીર

મલ. પું [દે.]

પરસેવો

મલ. ધાં [મૃદ્]

મસળવું, મદન કરવું

મલણ. નં [મદન]

મદન

મલત્ત. નં [દે.]

મલપણું, પરસેવાપણું

મલમડલ. વિશેં [મલમડલ]

મેલથી મલિન

મલય. પું [મલય]

પર્વત વિશેષ, ચંદન વૃક્ષ, એક આર્યદેશ, તે દેશવાસી, વસ્ત્ર વિશેષ

મલય. નં [મલય]

બિછાનું, આસ્તરણ

મલયવર્ડ-૧. વિં [મલયવર્તી]

ચકવર્તી બંધદત્ત ની પત્ની અને કંપિલ ની પુત્રી

મલયવર્ડ-૨. વિં [મલયવર્તી]

એક કથા કે જે ધર્મકથા કે આખ્યાયિકા તરીકે પ્રસિદ્ધ છે

મલસુદ્ધિ. [મલસુદ્ધિ]

મેલ કે મલની શુદ્ધિ કરવી તે

મલિણ. [મલિન]

મલિન, મેલું

મલિય. [મલિત]

મલિન થયેલ

મલિય. [મર્દિત]

મસળેલ, માન ભંગ થયેલ પુરુષ દ્વારા વિષયેચ્છાથી સ્ત્રીનું અંગમદન કરવું તે

મલિયકસાય. વિશેઠ [મલિતકષાય]

કષાય વડે મલીન થયેલ

મલ્લ. નઠ [માલ્ય]

માળા

મલ્લ. પુઠ [મલ્લ]

મલ્લ, પહેલવાન

મલ્લ. નઠ [દે.મલ]

શરીરનો મેલ, પરસેવો

મલ્લઙ્. ત્રિઠ [મલ્લવિ]

મલ્લી વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ

મલ્લગ. પુઠ [મલ્લક]

શરાવલું, કોડીયું

મલ્લજુહ્. નઠ [મલ્લયુહ્]

મલ્લોનું યુદ્ધ

મલ્લદામ. સ્ત્રીઠ [માલ્યદામન]

ફુલની માળા

મલ્લદિન્ન. વિઠ [મલ્લદત્ત]

ભઠ મલ્લિનો ભાઈ, મિથિલાના રાજા કુંભ અને રાણી પંખાવડે નો પુત્ર તેણે એક વખત ચિત્રકારોને ચિત્રસભા શણગારવા બોલાવેલા મલ્લિ નું આબેહૂબ ચિત્ર જોઈ તે ચિત્રકારનો અંગુઠો કાપી લીધેલ

મલ્લદિન્નઞ. વિઠ [મલ્લદત્તક] જુઓ 'મલ્લદિન્ન'

મલ્લપેચ્છા. સ્ત્રીઠ [મલ્લપ્રેક્ષા]

મલ્લકુસ્તી જોવી તે

મલ્લમંડિય. વિઠ [મલ્લમણ્ડિત]

ગોશાળાના કથન મુજબ તેના ત્રીજો શરીરાન્તર પ્રવેશ જેનામાં થયો તે

મલ્લરામ. વિઠ [મલ્લરામ]

ગોશાળાના કથન મુજબ તેના બીજો શરીરાન્તર પ્રવેશ જેનામાં થયો તે

મલ્લવાસા. સ્ત્રીઠ [માલ્યવર્ષા]

માળાની વર્ષા

મલ્લિ. વિઠ [મલ્લિ]

ભરતક્ષેત્રની આ ચોવીસીના ઓગણીસમાં તીર્થંકર, મિથિલાના રાજા કુંભ ને રાણી પંખાવડે ની પુત્રી, તેણે

પોતાની આબેહૂબ સુવર્ણ પ્રતિમા બનાવી તેના દ્વારા તેણીને પરણવા ઇચ્છતા છ રાજાને પ્રતિબોધ કરેલા. તેને ૨૮ ગણ અને ૨૮ ગણધર થયા. ૫૫૦૦૦ વર્ષનું આયુ પૂર્ણ કરી મોક્ષે ગયા

મલ્લિયા. સ્ત્રીઠ [મલ્લિકા]

માલતી, ચમેલી

મલ્લિયાગુમ્મ. પુઠ [મલ્લિકાગુલ્મ]

માલતીના ફુલોનો ગુચ્છ

મલ્લિયાપુડ. પુઠ [મલ્લિકાપુટ]

માલતીનો પડો

મલ્લિયામંડવગ. પુઠ [મલ્લિકામણ્ડપક]

માલતીના ફુલોનો માંડવો

મવ. ધાઠ [માપય]

માપવું

મણિજ્જમાણ. કૃઠ [માપ્યમાન]

માપ કરતો

મવેજ્જમાણ. કૃઠ [માપ્યમાન]

માપ કરતો

મસ. પુઠ [મશ]

મશો

મસક. પુઠ [મશક]

મશક, મચ્છર

મસગ. પુઠ [મશક]

મશક, મચ્છર

મસય. પુઠ [મશક]

મશક, મચ્છર

મસા. સ્ત્રીઠ [મશક]

મશો, મચ્છર

મસાણ. નઠ [શ્મશાન]

શ્મશાન

મસાર. પુઠ [મસાર]

ઇંદ્રનીલમણી

મસારગલ્લ. પુઠ [મસારગલ્લ]

એક રત્નવિશેષ,

રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ખરકાંડનો પાંચમો ભાગ

મસિ. સ્ત્રી૦ [મસિ]

શાહી, કાજળ

મસિંહાર. પુ૦ [મસિંહાર]

ક્ષત્રિય પરિવ્રાજક

મસી. સ્ત્રી૦ [મસી]

શાહી, કાજળ

મસીગુલિયા. સ્ત્રી૦ [મસીગુલિકા]

કાજળની ગુટિકા

મસીભવ. ધા૦ [મસી+ભૂ]

બળીને રાખ થવું

મસૂર. પુ૦ [મસૂર]

કઠોળ, ધાન્યની એક જાત, રોમરાય પાંખવાળા
પક્ષીની એક જાતિ

મસૂરગ. પુ૦ [મસૂરક]

ગાલમસુરીયા

મસૂરય. પુ૦ [મસૂરક]

ગાલ મસુરીયા

મસૂરા. સ્ત્રી૦ [મસૂરક]

ગાલ મસુરીયા

મહ. ત્રિ૦ [મહત્]

મહાન, મોટું, વિશાળ

મહ. ધા૦ [મથ્]

મંથન કરવું, વલોવવું

મહ. ધા૦ [મહ્]

પૂજવું

મહ. પુ૦ [મહ]

મહેત્સવ

મહઆસ. પુ૦ [મહાશ્વ]

મહાન્ ધોડો

મહઙ. સ્ત્રી૦ [મહતી]

મોટી, વિશાળ

મહઙમહાલિય. પુ૦ [મહતીમહત્]

અતિ વિશાળ

મહંત. વિશે૦ [મહત્]

મોટું, વિશાળ

મહંત. ધા૦ [કાઙ્ક્ષત્]

ચાહવું તે

મહંતતર. વિશે૦ [મહત્તર]

અતિ વિશાળ

મહંતિયા. સ્ત્રી૦ [મહતી]

મોટી, વિશાળ

મહંતી. સ્ત્રી૦ [મહતી]

મોટી, વિશાળ

મહંધકાર. પુ૦ [મહાન્ધકાર]

ગાઢ અંધકાર

મહવ્વંધ. પુ૦ [મહાસ્કન્ધ]

મોટો સ્કંધ

મહવ્વમ. ત્રિ૦ [મહાક્ષમ]

વધુ ક્ષમાવાન્

મહવ્વર. ન૦ [મહક્ષર]

વિશેષ ક્ષરવું તે

મહગય. પુ૦ [મહાગ્રહ]

૮૮-મોટા ગ્રહો

મહગ્રહ. પુ૦ [મહાગ્રહ]

૮૮-મોટા ગ્રહો

મહગ્રહત્ત. ન૦ [મહાગ્રહત્વ]

મોટા ગ્રહપણું

મહગિ. સ્ત્રી૦ [મહાગિ]

વિપુલ અગ્નિ

મહગ્ધ. વિશે૦ [મહાર્ધ]

વધુ મૂલ્યવાન, કિંમતી

મહચંદ-૧. વિ૦ [મહાચન્દ્ર]

સાહંજણી નગરીનો રાજા, તેને સુસેણ નામનો મંત્રી હતો

મહચંદ-૨. વિ૦ [મહાચન્દ્ર]

સૌગંધિકા નગરીના રાજા અપ્પહિહઅ અને રાણી સુકળ્લા
નો પુત્ર, જેની પત્નીનું નામ અરહદત્તા હતું. તેને જિનદાસ
પુત્ર હતો

મહચંદ-૩. વિ૦ [મહાચન્દ્ર]

ચંપાનગરીના રાજા દત્ત અને રાણી રત્તવતી નો પુત્ર,
જેને સિરિકંતા આદિ ૫૦૦ પત્નીઓ હતી. ભ૦ મહાવીર

પાસે શ્રાવકવ્રત સ્વીકાર્યા પછી દીક્ષા લીધી. તે પૂર્વ
જન્મમાં તિર્ગિંછી નગરીનો જિયસત્તુ નામે રાજા હતો.
તેણે 'ધમ્મવીરિઅ' સાધુને શુદ્ધ આહારદાન કરી મનુષ્યાયુ
ઉપાર્જન કરેલ

મહચ્ચ. ત્રિં [મહાર્ચ]
સારી રીતે પૂજવા યોગ્ય

મહજ્જુહ. સ્ત્રીં [મહાદ્યુતિ]
મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુહિતરાય. પું [મહાદ્યુતિતરક]
અતિ મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુહિય. પું [મહાદ્યુતિક]
મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુહિયતર. પું [મહાદ્યુતિતરક]
ધણી મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુહિય. પું [મહાદ્યુતિક]
મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુતિયતર. પું [મહાદ્યુતિકતર]
ધણી મોટી કાંતિવાળું

મહજ્જુતીય. પું [મહાદ્યુતિક]
મોટી કાંતિવાળું

મહજ્ઞયણ. નં [મહાધ્યયન]
મોટું અધ્યયન

મહઙ્ગિય. વિશેં [મહઙ્ગિક]
મોટી ઋદ્ધિવાળું

મહઙ્ગીય. વિશેં [મહઙ્ગિક]
જુઓ ઉપર

મહણ. ત્રિં [મથન]
મથન કરનાર

મહણ્ણવ. પું [મહાર્ણવ]
સમુદ્ર

મહત. વિશેં [મહત્]
મોટું, મહાન્

મહતા. સ્ત્રીં [મહત્] જુઓ ઉપર

મહતિ. સ્ત્રીં [મહતી]
શતતંત્રી વીણા, મોટી

મહતી. સ્ત્રીં [મહતી]
જુઓ ઉપર

મહત્તર. ત્રિં [મહત્તર]
વડીલ, ગુરુજન

મહત્તર. ત્રિં [મહત્તર]
અંત:પુર રક્ષક

મહત્તરગ. પું [મહત્તરક]
અંતપુરનો અધિકારી

મહત્તરગત્ત. નં [મહત્તરકત્ત]
મોટાઇ, વડીલપણું

મહત્તરય. ત્રિં [મહત્તરક]
વડીલ, વૃદ્ધ

મહત્તરાગાર. પું [મહત્તરાકાર]
પચ્ચક્રમાણનો એક આગાર-વડીલના કહેવાથી કરવું
પડે તે

મહત્તરિયા. સ્ત્રીં [મહત્તરિકા]
મુખ્ય-વડીલ સાધ્વી, દેવી,

મહત્તરિયા. સ્ત્રીં [મહત્તરિકા]
એક દિક્કુમારી

મહત્થ. વિશેં [મહાર્થ]
વિશાળ તત્ત્વ મોટો અર્થ

મહદંડય. પું [મહાદણ્ડક]
મોટો દંડ

મહદ્દહ. પું [મહાદ્રહ]
મોટો દ્રહ

મહદ્દિ. સ્ત્રીં [મહાદ્રિ]
મોટી યાચના

મહદ્દુમ. પું [મહાદુમ]
મોટું વૃક્ષ

મહદ્ધણ. નં [મહાધન]
મોટું મૂલ્ય

મહન્નરિ. સ્ત્રીં [મહાનરી]
મોટી નદી

મહપમ્હ. પું [મહાપક્ષમન્]
મોટી પાંખો

મહપરિણા. સ્ત્રી૦ [મહાપરિજ્ઞા]

‘આચાર’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

મહપીઠ. વિ૦ [મહાપીઠ]

પૂર્વવિદેહના પુષ્કલાવતીના રાજા વઙ્ગસેન ના પુત્ર, ભ૦

ઉસહ નો જીવ જે વઙ્ગનાથ હતો તે ભવના ભાઈ

મહપ્પ. પુ૦ [મહાત્મન]

મહાત્મા, અકષાયી

મહપ્પગઢ્ભ. પુ૦ [મહાપ્રગલ્ભ]

મોટો ધૃષ્ટ

મહપ્પથાણ. ન૦ [મહાપ્રસ્થાન]

મોટું પ્રસ્થાન, મૃત્યુ

મહપ્પભ. ન૦ [મહાપ્રભ]

જેની કાંતિ વધુ હોય તે ત્રીજા-ચોથા દેવલોકનું એક

દેવવિમાન

મહપ્પવેસણતર. ત્રિ૦ [મહાપ્રવેશનતર]

જેનો અતિ વિશાળ પ્રવેશ છે તે

મહપ્પસાય. ન૦ [મહાપ્રસાદ]

મોટો મહેલ

મહપ્પલ. ન૦ [મહાફલ]

મોટું ફળ

મહબ્બલ-૧. વિ૦ [મહાબલ]

જુઓ ‘મહાબલ-૧’ રાજા બલ અને રાણી પમાવઈ નો પુત્ર

મહબ્બલ-૨. વિ૦ [મહાબલ]

વીતશોકા નગરીના રાજા બલ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર. ભ૦ મલ્લિનો પૂર્વ ભવનો જીવ તેને કમલશ્રી સહિત ૫૦૦ પત્નીઓ હતી. છ મિત્રો સહિત દીક્ષા લીધી. ત્યાં તેણે તીર્થંકર નામકર્મ બાંધ્યું

મહબ્બલ-૩. વિ૦ [મહાબલ]

પુરિમતાલનો રાજા અભગ્ગસેન નામના ચોરને પકડેલ અને ફરતાપૂર્વક તે ચોરની તેના સ્વજનો સહિત હત્યા કરી

મહબ્બલ-૪. વિ૦ [મહાબલ]

મહાપુરના રાજા બલ અને રાણી સુભદ્ધા નો પુત્ર, તેને રત્તવઈ આદિ ૫૦૦ પત્નીઓ હતી, ભ૦ મહાવીર પાસે શ્રાવકના વ્રત લીધા. પછીથી સાધુ બન્યા. પૂર્વભવમાં તે

નાગદત્ત નામે ગાથાપતિ હતો, તેણે ઇંદ્રપુત્ર સાધુને શુદ્ધ આહારદાન કરી મનુષ્યાયુ ઉપાર્જન કરેલ

મહબ્બલ-૫. વિ૦ [મહાબલ]

રોહિડગ નગરનો રાજા તેની પત્ની (રાણી)નું નામ

પરમાવઈ હતું તેને વીરંગમ નામે પુત્ર હતો

મહબ્બલ-૬. વિ૦ [મહાબલ]

ભ૦ ઉસમ નો એક પૂર્વભવ. સમૃદ્ધ નગરના રાજા સયબલ

ના પુત્ર અઙ્ગલ ના પુત્ર હતા. સયંબુદ્ધ તેના મિત્ર અને

મંત્રી હતા. મરીને લલિયંગ દેવ થયા

મહબ્બલ-૭. વિ૦ [મહાબલ]

આગામી ચોવીસીમાં ચૈરવત ક્ષેત્રમાં થનારા તેવીસમાં

તીર્થંકર

મહમરુયા. વિ૦ [મહામરુતા]

શ્રેણિક રાજાના એક પત્ની (રાણી) ભ૦ મહાવીર પાસે

દીક્ષા લઈ મોક્ષે ગયા

મહમ્મય. ન૦ [મહામય]

મોટો ભય

મહમ્મૂત. ન૦ [મહામ્મૂત]

પૃથ્વી-પાણી-અગ્નિ-વાયુ-આકાશ એ પાંચ મહાભૂત

મહમ્મૂય. ન૦ [મહામ્મૂત]

જુઓ ઉપર

મહમરુતા. સ્ત્રી૦ [મહામરુતા]

‘અંતઃકૃદ્ધસા’ સૂત્રનું એક અધ્યયન, વિશેષ નામ

મહય. ત્રિ૦ [મહત્ક]

મોટું, વિશાળ

મહયઆહય. ત્રિ૦ [મહત્કઆહત]

મોટેથી વગાડેલું

મહયર. ત્રિ૦ [મહત્તર]

વડીલ, મોટા

મહયરગ. ન૦ [મહત્તરક]

અંતઃપુર રક્ષક

મહયરિગા. સ્ત્રી૦ [મહત્તરિકા]

વડીલ સાધ્વી

મહયરી. સ્ત્રી૦ [મહત્તરી]

વડીલ સાધ્વી

મહયા. સ્ત્રીં [મહતી]

મોટી, વિશાળ

મહયા. વિં [મહતી]

જુઓ 'મરુયા'

મહરિસિ. પું [મહર્ષિ]

મોટા ઋષિ

મહરિહ. વિશેં [મહાર્હ]

મૂલ્યવાન, કિંમતી

મહલ્લ. ત્રિં [મહલ્લ]

મોટું, વિશાળ

મહલ્લગ. ત્રિં [મહત્ક]

મોટું, વિશાળ

મહલ્લય. ત્રિં [મહલ્લક]

મોટું, વિશાળ

મહલ્લય. ત્રિં [મહલ્લક]

મોટું, વૃદ્ધ

મહલ્લરૂવ. વિશેં [મહત્-રુપ]

ભયંકરરૂપ

મહલ્લિયા. સ્ત્રીં [મહલ્લિકા]

મોટી, વિશાળ

મહલ્લિયામોયપડિમા. સ્ત્રીં [મહતીમોકપ્રતિમા]

મોટી મોક પ્રતિમા

મહલ્લિયાવિમાણપવિભક્તિ. પું [મહદ્-વિમાનપ્રવિભક્તિ]

એક (કાલિક) આગમ સૂત્ર

મહવ્વઇય. ત્રિં [મહાવ્રતિક]

મહાવ્રતી, પાંચ મહાવ્રતરૂપ ધર્મપાલક

મહવ્વત. નં [મહાવ્રત]

મોટાવ્રત-અર્હિસા આદિ પાંચ

મહવ્વતિય. ત્રિં [મહાવ્રતિક]

જુઓ 'મહવ્વઇય'

મહવ્વય. નં [મહાવ્યય]

મોટો વ્યય

મહવ્વય. નં [મહાવ્રત]

જુઓ 'મહવ્વત'

મહવ્વયધર. ત્રિં [મહાવ્રતધર]

મહાવ્રતને ધારણ કરનાર-પાળનાર

મહવ્વયપવ્વયભાર. નં [મહાવ્રતપર્વતભાર]

મહાવ્રતરૂપી પર્વતનો ભાર

મહવ્વયરવ્વા. સ્ત્રીં [મહાવ્રતરક્ષા]

પાંચ મહાવ્રતની રક્ષા કરવી તે

મહસુવ્વક. પું [મહાશુક્ર]

સાતમો દેવલોક, તેનો ઇન્દ્ર, તેના દેવતા, એક

દેવવિમાન

મહસેન-૧. વિં [મહસેન]

સુપ્રતિષ્ઠ નગરનો રાજા, તેને ધારિણી આદિ ૧૦૦૦

રાણી હતી, તેનો પુત્ર સીહસેન કુમાર હતો

મહસેન-૨. વિં [મહસેન]

ઉદ્ધાયન રાજાના હાથ નીચેના દશ રાજાઓમાંનો એક

રાજા

મહસેન-૩. વિં [મહસેન]

નગરી બારાવડે ના ૫૬૦૦૦ યોદ્ધાઓમાં મુખ્ય યોદ્ધા

મહસેન-૪. વિં [મહસેન]

આઠમાં તીર્થંકર ભં 'ચંદપ્પભ' ના પિતા

મહસેન-૫. વિં [મહસેન]

આગામી ચોવીસીમાં ચૈરવત ક્ષેત્રમાં થનારા ચૌદમાં

તીર્થંકર

મહસેન-૬. વિં [મહસેન]

જુઓ 'મહાસેન-૨'

મહસેન-૭. વિં [મહસેન]

ભં મલ્લિ પાસે દીક્ષા લેનાર એક રાજા

મહસ્સવ. નં [મહાશ્રવ]

મોટો આશ્રવ કરવો તે

મહસ્સવતર. નં [મહાશ્રવતર]

અતિ વધારે આશ્રવ કરવો

મહા. સ્ત્રીં [મધા]

એક નક્ષત્ર

મહાઆસવતર. નં [મહાશ્રવતર]

અતિ મોટો આશ્રવ કરવો તે

મહાઉસ્સાસતરાય. નં [મહોચ્છવાસતરક]

અતિ મોટો ઉચ્છ્વાસ

મહાઓહસ્સર. સ્ત્રી૦ [મહૌઘસ્વર]

બલીન્દ્રની સભાની એક ઘંટા

મહાકંતાર. ન૦ [મહાકન્તાર]

મોટું જંગલ

મહાકંદિંદ. પુ૦ [મહાસ્કનેન્દ્ર]

વ્યંતર દેવની એક જાતનો ઇન્દ્ર

મહાકંદિય. પુ૦ [મહાક્રન્દિત]

વ્યંતર દેવતાની એક જાતિ

મહાકચ્છ. પુ૦ [મહાકચ્છ]

મહાદેહનું એક ક્ષેત્ર

મહાકચ્છ. વિ૦ [મહાકચ્છ]

ભ૦ ઉસભ નો પુત્ર વિનમિ ના પિતા, તેણે કચ્છ સાથે સાધુપણું અંગિકાર કરેલ, પછી છોડી દીધેલ

મહાકચ્છકૂડ. પુ૦ [મહાકચ્છકૂટ]

બ્રહ્મફૂટ વક્ષસ્કાર પર્વતનું એક ફૂટ

મહાકચ્છા. સ્ત્રી૦ [મહાકક્ષા]

મહોરગ જાતિના એક વ્યંતરેન્દ્રની પટ્ટરાણી

મહાકચ્છા. વિ૦ [મહાકચ્છા]

નાગપુરના એક ગાથાપતિની પુત્રી. ભ૦ પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ એક વ્યંતરેન્દ્રની દેવી બની

મહાકળ. વિ૦ [મહાકૃષ્ણ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી મહાકળના નો પુત્ર. રાજા ચેડગ સાથે યુદ્ધમાં મૃત્યુ પામી નરકે ગયો

મહાકળા. વિ૦ [મહાકૃષ્ણા]

રાજા સેણિઅ ની એક પત્ની ભ૦ મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. વિવિધ તપ કર્યા, અનશન કરી મોક્ષે ગયા

મહાકલ્પ. પુ૦ [મહાકલ્પ]

ગોશાળના મતનો એક કાલખંડ, શ્રુતધર વિશેષ

મહાકલ્પસુય. ન૦ [મહાકલ્પશ્રુત]

એક (ઉત્કાલિક) આગમસૂત્ર

મહાકલ્મ. ત્રિ૦ [મહાકર્મન]

જેના કર્મ ઘણાં હોય તે

મહાકલ્મતર. ત્રિ૦ [મહાકર્મતર]

અતિ ભારે કર્મો

મહાકલ્મતરાગ. ત્રિ૦ [મહાકર્મતરક]

અતિ ભારે કર્મો

મહાકલ્મતરાય. ત્રિ૦ [મહાકર્મતરક]

જુઓ ઉપર

મહાકહા. સ્ત્રી૦ [મહાકથા]

મોટી કથા

મહાકાય. ત્રિ૦ [મહાકાય]

મોટા શરીરવાળો, વાણવ્યંતર દેવતાની એક જાતિ, મહોરગ દેવનો એક ઇંદ્ર

મહાકાલ. પુ૦ [મહાકાલ]

પિશાચ વ્યંતરનો એક ઇંદ્ર, સાતમી નરકના નરકાવાસ, પરમાધામી દેવની એક જાતિ, એક દેવવિમાન, ચક્રવર્તીનું એક નિધાન, એક લોકપાલ, વાયુકુમાર જાતિનો એક ઇંદ્ર, દ્વારિકા નગરી બહારનું એક શ્મશાન, 'નિરયાવલિયા' સૂત્રનું અધ્યયન

મહાકાલ. વિ૦ [મહાકાલ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી મહાકાલી નો પુત્ર, રાજા ચેડગ સાથે યુદ્ધમાં મૃત્યુ પામી નરકે ગયો

મહાકાલી. વિ૦ [મહાકાલી]

રાજા સેણિઅ ની એક પત્ની ભ૦ મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. વિવિધ તપ કર્યા, અનશન કરી મોક્ષે ગયા

મહાકિરિય. ત્રિ૦ [મહાક્રિય]

મોટી ક્રિયાવાળો

મહાકિરિયતર. ત્રિ૦ [મહાક્રિયાતર]

અતિ વિશાળ ક્રિયા હોવી તે

મહાકિરિયતરાય. ત્રિ૦ [મહાક્રિયાતરક]

જુઓ ઉપર

મહાકુંભિય. ન૦ [મહાકુમ્ભિક]

મોટી કુંભી

મહાકુમુદ. પુ૦ [મહાકુમુદ]

સાતમા દેવલોકનું એક દેવ વિમાન

મહાકુલ. ન૦ [મહાકુલ]

મોટું કુળ

મહાગંગા. સ્ત્રી૦ [મહાગંગા]

ગોશાળના મતે એક કાળ વિભાગ

મહાગર. પુ૦ [મહાકર]

મોટી ખાણ

મહાગરુલ. પુ૦ [મહાગરુડ]

મોટું ગરુડ

મહાગરુલવેગ. પુ૦ [મહાગરુડવેગ]

મોટા ગરુડનો વેગ-ગતિ

મહાગ્રહ. પુ૦ [મહાગ્રહ]

મોટો ગ્રહ

મહાગિરિ. પુ૦ [મહાગિરિ]

મેરુ પર્વત, એક નિહવ

મહાગિહ. ન૦ [મહાગૃહ]

મોટું ઘર

મહાગિરિ. વિ૦ [મહાગિરિ]

આચાર્ય મૂલચંદ ના મુખ્ય શિષ્ય, તેમને આઠ શિષ્યો
હતા. તેમણે જિનકમ્મ અંગિકાર કરેલ

મહાગુલ્મિય. પુ૦ [મહાગુલ્મિક]

મોટું ગુલ્મ

મહાગુરુ. પુ૦ [મહાગુરુ]

મોટા ગુરુ

મહાગોવ. પુ૦ [મહાગોવ]

મહાન, ગોપાલ

મહાઘોર. વિશે૦ [મહાઘોર]

ઘણું, ભયંકર

મહાઘોસ. પુ૦ [મહાઘોષ]

સ્તિતકુમાર દેવોનો એક ઇન્દ્ર,

મહાઘોસ. પુ૦ [મહાઘોષ]

પરમાધામી દેવની એક જાતિ,

મહાઘોસ. પુ૦ [મહાઘોષ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાઘોસ. વિ૦ [મહાઘોષ]

આગામી ચોવીસીમાં ચૈરવત ક્ષેત્રમાં થનાર
અગિયારમાં
તીર્થંકર

મહાચાવ. ન૦ [મહાચાપ]

મોટું ધનુષ

મહાજંત. ન૦ [મહાયન્ત્ર]

મોટું યંત્ર

મહાજન. પુ૦ [મહાજન]

ઘણાં માણસોનો સમૂહ

મહાજનરસિયસદ્. પુ૦ [મહાજનરસિતશબ્દ]

ઘણાં માણસોનો આકંદન શબ્દ

મહાજનસદ્. પુ૦ [મહાજનશબ્દ]

મહાજનોનો શબ્દ-કોલાહલ

મહાજસ-૧. વિ૦ [મહાયશસ]

અણ્ણજસ નો પુત્ર અણ્ણલ ના પિતા, ચક્રવર્તી ભરત પછી
મોક્ષે જનારા આઠ યુગપુરુષ રાજાઓમાંનો એક રાજા

મહાજસ-૨. વિ૦ [મહાયશસ]

ભાવિ ચોવીસીમાં ચૈરવત ક્ષેત્રમાં થનારા ચોથા તીર્થંકર

મહાજય. ન૦ [મહાજય]

મોટો વિજય

મહાજસ. ન૦ [મહાયશસ]

મહાયશસ્વી

મહાજાઇ. સ્ત્રી૦ [મહાજાતિ]

ગુલ્મ જાતિના એક વૃક્ષની જાતિ, વનસ્પતિ વિશેષ

મહાજાઇગુલ્મ. પુ૦ [મહાજાતિગુલ્મ]

જુઓ ઉપર

મહાજાણ. ન૦ [મહાયાન]

મોટું યાન-વાહન

મહાજુતિય. ન૦ [મહાદ્યુતિક]

વિશાળ ક્રાંતિવાળું

મહાજુતીય. ન૦ [મહાદ્યુતિક]

જુઓ ઉપર

મહાજુદ્ધ. ન૦ [મહાયુદ્ધ]

મોટું યુદ્ધ

મહાજુમ્મ. ન૦ [મહાયુમ્મ]

એક પ્રકારની સંખ્યા

મહાજુમ્મસત. ન૦ [મહાયુમ્મશત]

‘ભગવદ્’ સૂત્રનું એક શતક

મહાડવી. સ્ત્રી૦ [મહાટવી]

મોટું જંગલ

મહાળમજ્ઞ. ન૦ [મહાજનમધ્ય]

ગચ્છ વચ્ચે, સમસ્ત સંઘ મધ્યે

મહાતરાય. ત્રિ૦ [મહત્તરક]

જુઓ 'મહત્તરય'

મહાતલાય. ન૦. [મહાતલાગ]

મોટું તળાવ

મહાતવ. ન૦ [મહાતપસ]

કામના રહિત પ્રશસ્ત તપ, મોટું તપ

મહાતવસ્સિ. વિ૦ [મહાતપસ્વિન્]

ભ૦ મહાવીરનું એક બીજું નામ (વિશેષણ)

મહાતવોવતીરપ્પભવ. ન૦ [મહાતપોતીરપ્રભવ]

મહાન્ તપરૂપી નદીના કાંઠે થયેલ

મહાતીરા. સ્ત્રી૦ [મહાતીરા]

મેરુની ઉત્તરે રક્તા નદીને મળતી એવી એક નદી

મહાદંડય. પુ૦ [મહાદંડક]

મોટા વિસ્તારવાળું વર્ણન,

મહાદંડય. પુ૦ [મહાદંડક]

'પન્નવણા' સૂત્રનું એક દ્વાર

મહાદ્રહ. પુ૦ [મહાદ્રહ]

મોટો દ્રહ

મહાદામઢ્ઠિ. પુ૦ [મહાદામર્ધિ]

'ઇશાનેન્દ્ર'ની વૃષભ સેનાનો અધિપતિ

મહાદીવ. પુ૦ [મહાદ્વીપ]

મોટો દ્વીપ

મહાદુવ્વકરકારય. ત્રિ૦ [મહાદુવ્વકરકારક]

ધણું જ કઠિન કામ કરનાર

મહાદુવ્વ. ન૦ [મહાદુઃવ્વ]

અત્યંત દુઃખ

મહાદુમ. પુ૦ [મહાદુમ]

મોટું વૃક્ષ, આઠમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાદુમસેન. વિ૦ [મહાદુમસેન]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર. ભ૦ મહાવીર

પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ અનુત્તર વિમાને ગયા

મહાદોસ. પુ૦ [મહાદોષ]

મોટો દોષ-અપરાધ

મહાદુમ. પુ૦ [મહાદુમ]

જુઓ 'મહાદુમ'

મહાધનુ. પુ૦ [મહાધનુષ]

મોટું ધનુષ્ય

મહાધનુ. વિ૦ [મહાધનુ]

રાજા બલદેવ અને રાણી રેવઈ નો પુત્ર, કથા 'નિસલ'

મુજબ

મહાધમ્મકહિ. ત્રિ૦ [મહાધર્મકથિન્]

વિસ્તારથી ધર્મ કથા કરનાર

મહાધાતકીરુવ્વ. પુ૦ [મહાધાતકીરુક્ષ]

મોટું ધાતકી વૃક્ષ

મહાધાયકીરુવ્વ. પુ૦ [મહાધાતકીરુક્ષ]

જુઓ ઉપર

મહાધાયકીરુવ્વ. પુ૦ [મહાધાતકીરુક્ષ]

જુઓ ઉપર

મહાનઈ. સ્ત્રી૦ [મહાનદી]

મોટી નદી

મહાનંદિયાવત્ત. પુ૦ [મહાનંદ્યાવત્ત]

મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન

મહાનંદિયાવત્ત. પુ૦ [મહાનંદ્યાવત્ત]

ઘોષ તથા મહાઘોષ ઇન્દ્રના લોકપાલનું નામ

મહાનવ્વત્ત. ન૦ [મહાનક્ષત્ર]

મોટા નક્ષત્ર

મહાનગર. પુ૦ [મહાનગર]

મોટું નગર

મહાનદી. સ્ત્રી૦ [મહાનદી]

મોટી નદી

મહાનરગ. પુ૦ [મહાનરક]

મોટી નરક

મહાનલિન. ન૦ [મહાનલિન]

મોટું કમળ

મહાસન. પુ૦ [મહાસન]

રસોડું

મહાસસાલા. સ્ત્રી૦ [મહાસસાલા]

રસોઈ ઘર

મહાનસિની. સ્ત્રીં [મહાનસિની]

રાંધનાર

મહાનસિય. પું [મહાનસિક]

રાંધનાર

મહાનાગ. પું [મહાનાગ]

મોટો હાથી

મહાનિવ્રમણ. નં [મહાનિવ્રમણ]

મોટું નિષ્ક્રમણ દીક્ષા

મહાનિજ્જર. નં [મહાનિર્જર]

કર્મની ઘણી નિર્જરા કરનાર

મહાનિજ્જરતર. નં [મહાનિર્જરતર]

કર્મની ઘણી-ઘણી નિર્જરા કરનાર

મહાનિજ્જરતરાય. નં [મહાનિર્જરતરક]

કર્મનો અત્યંત ક્ષય કરવો તે

મહાનિજ્જામય. પું [મહાનિર્યામક]

મહાન્ નિર્યામક

મહાનિડાલ. પું [મહાલલાટ]

મોટું કપાળ

મહાનિધિ. સ્ત્રીં [મહાનિધિ]

મોટો ખજાનો, ચક્રવર્તીનું એક નિધાન

મહાનિમિત્ત. નં [મહાનિમિત્ત]

અષ્ટાંગ નિમિત્ત શાસ્ત્ર

મહાનિયંઠ. પું [મહાનિર્ગ્ન્ય]

મોટા નિર્ગ્ન્ય, મહાન્ સાધુ

મહાનિયંઠિજ્જ. નં [મહાનિર્ગ્ન્યીય]

‘ઉત્તરજ્ઞયણ’ સૂત્રનું અધ્યયન

મહાનિરય. પું [મહાનિરય]

મોટા નરકવાસ

મહાનિસીહ. નં [મહાનિશીથ]

એક (છેદ) આગમ સૂત્ર

મહાનિહાણ. નં [મહાનિધાન]

મોટો ખજાનો

મહાનિહિ. સ્ત્રીં [મહાનિધિ]

જુઓ ‘મહાનિધિ’

મહાનીલ. નં [મહાનીલ]

એક જાતનો મણી

મહાનીસાસતરાય. ત્રિં [મહાનિઃશ્વાસતરક]

એક નદી- જે મેરુ પર્વતની ઉત્તરે રક્તા નદીને મળે છે

મહાનીહારતરાય. ત્રિં [મહાનીહારતરક]

અતિ મોટો કે નીહાર ભૂમિ

મહાનુભાગ. પું [મહાનુભાગ]

અતિ ભાગ્યવાન

મહાનુભવ. પું [મહાનુભાવ]

ભાગ્યશાળી, મહાપ્રભાવ-શાળી, તેજસ્વી

મહાપડ્ડણા. સ્ત્રીં [મહાપ્રતિજ્ઞ]

મોટી પ્રતિજ્ઞા કરનાર

મહાપડ્ડના. સ્ત્રીં [મહાપ્રતિજ્ઞા]

મોટી પ્રતિજ્ઞા

મહાપડ્ડરિવકતર. વિશેં [મહાપ્રતિરિક્તર]

અત્યંત નિર્જન સ્થળ

મહાપડમ. પું [મહાપદ્મ]

મહાહિમવંત પર્વત ઉપરનો એક દ્રહ, ચક્રવર્તીનું એક

નિધાન, સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન

મહાપડમ-૧. વિં [મહાપદ્મ]

શ્રેણિક રાજાનો જીવ, જે ભાવિ ચોવીસીમાં તીર્થંકર

થનાર છે તે, તેના વિમલવાહન અને દેવસેન એવા બીજા

બે નામો પણ છે. કથા જુઓ ‘સેણિય’

મહાપડમ-૨. વિં [મહાપદ્મ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા નવમાં ચક્રવર્તી, રાજા પદ્મોત્તર અને

રાણી જ્વાલા ના પુત્ર, તે પડમનાભ નામે પણ પ્રસિદ્ધ છે.

તેણે દીક્ષા લીધી અને મોક્ષે ગયા

મહાપડમ-૩. વિં [મહાપદ્મ]

ગોશાળાનો આગામી ભવ જેમાં તે શતદ્વાર નગરના

રાજા સંમુદ્ર અને રાણી મદ્દા ના પુત્ર થશે. તેને બીજા બે

નામ દેવસેન અને વિમલવાહન હશે. તેને સુમંગલ સાધુ

બાળીને ભસ્મ કરી દેશે

મહાપડમ-૪. વિં [મહાપદ્મ]

તેતલિપુત્રનો જીવ જે પૂર્વભવમાં પુંડરીકિણી નગરીનો

રાજા હતો, તેણે દીક્ષા લીધી, સમાધિમરણ પામી

મહાશુક્રલ્પે દેવ થયો, પછી તેતીલપુત્ર થયો

મહાપરમ-૫. વિં [મહાપદ્મ]

પુંડરિકીણી નગરીનો રાજા, જેની પત્ની (રાણી) પડમાવર્ણ હતી. તેને પુંડરિક અને કંડરિક નામના બે પુત્રો હતા. રાજાએ દીક્ષા લીધી. મોક્ષે ગયા

મહાપરમ-૬. વિં [મહાપદ્મ]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર સુકાલ અને પુત્રવધૂ મહાપરમા નો પુત્ર ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ ઇશાન કલ્પે દેવતા થયો

મહાપરમ-૭. વિં [મહાપદ્મ]

નંદકુળનો નવમો રાજા, તેના મંત્રી સગડાલ હતા

મહાપરમદહ. પું [મહાપદ્મદ્રહ]

મહાહિમવંત પર્વત ઉપરનો એક દ્રહ

મહાપરમદહ. પું [મહાપદ્મદ્રહ]

જુઓ ઉપર

મહાપરમરુક્ષ. પું [મહાપદ્મરુક્ષ]

મહાપદ્મ નામક વૃક્ષ

મહાપરમા. વિં [મહાપદ્મા]

રાજા સેણિઅ ના પુત્ર સુકાલ ની પત્ની, મહાપરમ ની માતા

મહાપચ્ચક્ષાણ. નં [મહાપ્રત્યાખ્યાન]

એક (ઉત્કાલિક) આગમસૂત્ર

મહાપજ્જવસાણ. નં [મહાપર્યવસાન]

કર્મનો અત્યંત ક્ષય કરવો તે

મહાપટ્ટણ. નં [મહાપત્તન]

મોટું બંદર, મોટું શહેર

મહાપડિમા. સ્ત્રીં [મહાપ્રતિમા]

આકરો અભિગ્રહ

મહાપણ્ણ. ત્રિં [મહાપ્રજ્ઞ]

જેની પ્રજ્ઞા ઘણી વિશાળ છે

મહાપણ્ણવણા. સ્ત્રીં [મહાપ્રજ્ઞાપના]

એક (ઉત્કાલિક) આગમસૂત્ર

મહાપત્થણ. નં [મહાપ્રસ્થાન]

મહાન્ પ્રસ્થાન, દીર્ઘયાત્રા, મૃત્યુ

મરાપમ્હ. પું [મહાપક્ષ્મ]

મહાવિદેહની એક વિજય, તેનો રાજા

મહાપરવ્વકમ. પું [મહાપરાક્રમ]

ઘોર પરાક્રમ

મહાપરિગ્રહ. ત્રિં [મહાપરિગ્રહ]

અતિ પરિગ્રહવાળો, ઘણો પરિગ્રહ

મહાપરિગ્રહયા. સ્ત્રીં [મહાપરિગ્રહતા]

ઘણું પરિગ્રહપણું

મહાપરિગ્રમહિય. ત્રિં [મહાપરિગ્રહિક]

ઘણાં પરિગ્રહ વાળો

મહાપારિણા. સ્ત્રીં [મહાપરિજ્ઞા]

‘આચાર’ સૂત્રનું એક અધ્યયન

મહાપવ્વય. પું [મહાપર્વત]

મોટો પર્વત

મહાપસિણવિજ્ઞા. સ્ત્રીં [મહાપ્રશ્નવિદ્યા]

નિમિત્તશાસ્ત્ર - એક વિદ્યા

મહાપહ. પું [મહાપહ]

મોટો રસ્તો, રાજમાર્ગ

મહાપાડિવય. પું [મહાપ્રતિપત્]

મોટો પડવો-જ્યારે વિશાળ મહોત્સવ થાય છે

મહાપાડિવયા. સ્ત્રીં [મહાપ્રતિપત્]

જુઓ ઉપર

મહાપાણ. પું [મહાપ્રાણ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાપાતાલ. પું [મહાપાતાલ]

લવણ સમુદ્રમાં રહેલ મોટો પાતાળકળશ

મહાપાતાલ. પું [મહાપાતાલ]

જુઓ ઉપર

મહાપાલી. સ્ત્રીં [દે.]

સાગરોપમ પ્રમાણ

મહાપાવ. નં [મહાપાપ]

મોટું પાપ

મહાપિત્તવ. પું [મહાપિત્તવ]

પિતાના મોટાભાઈ

મહાપુંખ. પું [મહાપુંઙ્ખ]

પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાપુંડ. પું [મહાપુંડ્ર] જુઓ ઉપર

મહાપુંડરીય. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીક]

મોટું કમળ, રુક્મીપર્વત ઉપરનો એક દ્રહ

મહાપુંડરીયદહ. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીકદ્રહ]

રુક્મી પર્વત ઉપરનો એક દ્રહ

મહાપુંડરીયદ્વહ. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીકદ્રહ]

જુઓ ઉપર

મહાપુંડરીયહથગય. ત્રિ૦ [હસ્તગતમહાપુણ્ડરીક]

જેના હાથમાં મોટું કમળ રહેલું છે તે

મહાપુણ્ણ. ન૦ [મહાપુણ્ય]

મોટું પુન્ય

મહાપુર. ન૦ [મહાપુર]

મોટું નગર

મહાપુરવરી. સ્ત્રી૦ [મહાપુરવરી]

મોટી નગરી

મહાપુરા. સ્ત્રી૦ [મહાપુરી]

મોટી નગરી, મહાપદ્માવિજયની રાજધાની

મહાપુરિસ. પુ૦ [મહાપુરુષ]

મહાત્મા, સાધુ, કિંપુરિસ જાતિનો વ્યંતરેન્દ્ર

મહાપુરિસનિપટન. ન૦ [મહાપુરુષનિપતન]

મહાપુરુષોનું પતન કે ઉત્પન્ન થવું તે

મહાપુરિસપટન. ન૦ [મહાપુરુષપતન]

મહાપુરુષોનું ઉત્પન્ન થવું તે

મહાપુરીસ. પુ૦ [મહાપુરુષ]

મહાત્મા પુરુષ, એક વ્યંતર દેવતાના ઇન્દ્રનું નામ

મહાપુરુષસેવિય. વિશે૦ [મહાપુરુષસેવિત]

મહાત્માએ આચરેલ

મહાપોંડરીય. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીક]

સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન, શ્વેતકમળ

મહાપોંડરીયજોણિય. ન૦ [મહાપુણ્ડરીકયોનિક]

શ્વેતકમળ યોનિક

મહાપોંડરીયત્ત. ન૦ [મહાપુણ્ડરીકત્વ]

શ્વેત કમળપણું

મહાપોંડરીયદહ. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીકદ્રહ]

એક દ્રહ

મહાપોંડરીયદ્વહ. પુ૦ [મહાપુણ્ડરીકદ્રહ]

એક દ્રહ

મહાફલ. ન૦ [મહાફલ]

મોટો લાભ

મહાબલ. ત્રિ૦ [મહાબલ]

અત્યંત, બળવાન, પરાક્રમી

મહાબલ-૧. વિ૦ [મહાબલ]

હસ્તિનાપુરના રાજા બલ અને રાણી પદ્માવતી નો પુત્ર,
સુદર્શન શેઠનો પૂર્વભવનો જીવ, તેને મહાબલ પણ કહે
છે. જુઓ 'મહાબલ-૧'

મહાબલ-૨. વિ૦ [મહાબલ]

ચક્રવર્તી ભરહ પછી મોક્ષે જનાર આઠ યુગપુરુષ
રાજામાંના એક, તેને બલભદ્ર પણ કહે છે

મહાબાહુ. વિ૦ [મહાબાહુ]

અવરવિદેહના એક વાસુદેવ

મહાભદ્ર. પુ૦ [મહાભદ્ર]

મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન, એક નામક એક તપ

મહાભદ્રપટિમા. સ્ત્રી૦ [મહાભદ્રપ્રતિમા]

પૂર્વાદિ દિશામાં એક કે અહોરાત્રપર્યંત કાઉસસગ
કરવો તેવો અભિગ્રહ, એક અભિગ્રહ વિશેષ

મહાભદ્રા. સ્ત્રી૦ [મહાભદ્રા]

જુઓ ઉપર

મહાભય. ન૦ [મહાભય]

મોટો ભય

મહાભયંકર. વિશે૦ [મહાભયંકર]

અતિ ભયંકર

મહાભર. વિશે૦ [મહાભર]

અતિભાર

મહાભરણ. ન૦ [મહાભરણ]

મોટું ઘરેણું

મહાભાગ. પુ૦ [મહાભાગ]

ભાગ્યવાન

મહાભાગ. વિ૦ [મહાભાગ]

ભ૦ મહાવીરનું એક બીજું નામ

મહાભાગા. સ્ત્રી૦ [મહાભાગા]

એક નદી કે જે મેરુની ઉત્તરે રક્તવતી નદીમાં મળે છે

મહાભિસેય. પું [મહાભિષેક]

મોટા રાજાનો રાજ્યાભિષેક

મહાભીમ. પું [મહાભીમ]

રાક્ષસ દેવતાનો એક ઇંદ્ર, ભાવિ પ્રતિવાસુદેવ

મહાભેરી. સ્ત્રીં [મહાભેરી]

મોટો ઢોલ

મહાભોગા. સ્ત્રીં [મહાભોગા]

એક નદી જે મેરુની ઉત્તરે રક્તવતી નદીને મળે છે

મહામઙ્ગ. સ્ત્રીં [મહામતિ]

વિશાળ બુદ્ધિ

મહામંડ. નં [મહામુકુન્દ]

વાદ્ય વિશેષ

મહામંડલિય. પું [મહામાણ્ડલિક]

મોટો માંડલિક રાજા

મહામંતિ. પું [મહામન્ત્રિ]

મુખ્યમંત્રી, સર્વોચ્ચ અમાત્ય

મહામગર. પું [મહામગર]

મોટો મગરમચ્છ

મહામહ. પું [મહામહ]

મહા મહેત્સવ

મહામહત્તરાય. ત્રિં [મહામહત્તરક]

અતિ મોટો મહેત્સવ

મહામહિમ. ત્રિં [મહામહિમન્]

જેને મોટો મહિમા છે તે

મહામાતૃય. ત્રિં [મહામાતૃક]

ખાનદાન માતાના પુત્ર, દાદીમા

મહામાતૃયા. સ્ત્રીં [મહામાતૃકા]

જુઓ ઉપર

મહામાઢર. પું [મહામાઢર]

ઇશાનેન્દ્રની રથ સેનાનો અધિપતિ

મહામાનસ. નં [મહામાનસ]

ગોશાળાના મતઅનુસાર એક કાળ વિભાગ

મહામાહન. પું [મહામાહન]

સૌથી મોટો બ્રાહ્મણ તીર્થંકર

મહામુનિ. પું [મહામુનિ]

મહાન્ મુનિ

મહામુનિ. વિં [મહામુનિ]

ભં મહાવીરનું એક બીજું નામ

મહામુહ. વિશેં [મહામુખ]

જેનું વિશાળ મુખ છે તે

મહામેહ. પું [મહામેઘ]

ભારે વર્ષા

મહામોહ. પું [મહામોહ]

ગાઢ મોહ, મોહનીય કર્મની પ્રગાઢતા

મહાયસ. વિશેં [મહાયશસ]

મહાયશસ્વી

મહાચારકહા. સ્ત્રીં [મહાચારકથા]

મહાઆચારકથા, 'દસવેયાલિય' સૂત્રનું એક અધ્યયન

મહારંભ. પું [મહારમ્ભ]

ઘણો આરંભ

મહારંભતા. સ્ત્રીં [મહારમ્ભતા]

મહારંભપણું

મહારંભયા. સ્ત્રીં [મહારમ્ભતા]

જુઓ ઉપર

મહારણ. પું [મહારણ]

લોકપાલ વિશેષ

મહારણ્ણ. નં [મહારણ્ય]

મોટું જંગલ

મહારયણ. નં [મહારત્ન]

કિંમતી રત્ન

મહારવ. પું [મહારવ]

મોટો શબ્દ

મહારહ. ત્રિં [મહારથ]

મોટા રથવાળા, કૃષ્ણ વાસુદેવ

મહારહ. વિં [મહારથ]

વાસુદેવનું બીજું નામ

મહારાય. પું [મહારાજ]

મોટો રાજા

મહારાયત્ત. નં [મહારાજત્વ]

મોટા રાજવીપણું

મહારાયવાસ. પુ. [મહારાજવાસ]

મોટા રાજાનું વસવું તે, મોટા રાજાનો વાસ

મહારાયાભિસેય. પુ. [મહારાજ્યાભિષેક]

મોટા રાજાનો રાજ્ય-અભિષેક

મહારિદ્ધ. પુ. [મહારિષ્]

બલિનામક ઇંદ્રની સેનાનો અધિપતિ, ન્યાયાધીપતિ

મહારિસિ. પુ. [મહર્ષિ]

મોટા ઋષિ

મહારિહ. વિશે. [મહાર્હ]

કિંમતી, મૂલ્યવાન

મહારુવ્ધ. પુ. [મહારૂક્ષ]

મોટું વૃક્ષ

મહારુધિરપટ્ટન. ન. [મહારુધિરપતન]

ધણી લોહીનું પડવું તે

મહારુહિર. ન. [મહારુધિર]

ધણું લોહી

મહારોરુય. પુ. [મહારૌરુક]

સાતમી નરકનો એક નરકાવાસ

મહાલંજર. ન. [મહાલંજર]

મોટો જળકુંભ

મહાલત. ત્રિ. [મહત્]

મોટું, વિશાળ

મહાલય. ત્રિ. [મહત્]

જુઓ ઉપર

મહાલયત્ત. ન. [મહત્ત્વ]

વિશાળપણું

મહાલિંજર. ન. [મહાલિંજર]

મોટો જળકુંભ

મહાલિય. સ્ત્રી. [મહતી]

મોટી, વિશાળ

મહાલિયા. સ્ત્રી. [મહતી]

જુઓ ઉપર

મહાલિયા. સ્ત્રી. [મહત્]

મોટું, વિશાળ

મહાલિયાસિલા. સ્ત્રી. [મહતીશિલા]

મોટી શિલા

મહાલોહિઅવ્ધ. પુ. [મહાલોહિતાક્ષ]

વૈરોચનેન્દ્રના પાડા લશ્કરનો અધિપતિ

મહાવચ્છ. પુ. [મહાવત્સ]

મહાવિદેહની એક વિજય, તે વિજયનો રાજા

મહાવજ્જકિરિયા. સ્ત્રી. [મહાવર્જક્રિયા]

અતિવર્ચ્ય ક્રિયા

મહાવત્ત. ન. [મહાવત્ત]

મોટું આવર્ત

મહાવળ. ન. [મહાવળ]

મોટું વળ, મોટી દુકાન

મહાવપ્પ. પુ. [મહાવપ્પ]

મહાવિદેહની એક વિજય, તે વિજયનો રાજા

મહાવાહ. પુ. [મહાવાયુ]

ઇશાનેન્દ્રની અર્ધ સેનાનો અધિપતિ

મહાવાહ. પુ. [મહાવાટ]

મોટો વાડો

મહાવાય. પુ. [મહાવાત]

પ્રચંડ પવન

મહાવિયતિ. સ્ત્રી. [મહાવિકૃતિ]

મોટી વિગઈ-મધ, માખણ, માંસ, મદિરા

મહાવિજય. પુ. [મહાવિજય]

દશમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાવિત્ત. ન. [મહાવૃત્ત]

મોટો છંદ-શિખરિણી આદિ

મહાવિત્થણ્ણતર. ત્રિ. [મહાવિસ્તીર્ણતર]

અતિવિસ્તીર્ણ

મહાવિદેહ. પુ. [મહાવિદેહ]

એ નામની એક કર્મભૂમિ, સાતમાંનું એક વર્ષ ક્ષેત્ર

મહાવિમાણ. ન. [મહાવિમાન]

ચાર લોકપાલના વિમાનોનું નામ, મોટું વિમાન

મહાવિસ. ન. [મહાવિષ]

હળાહળ ઝેર

મહાવિહિ. સ્ત્રી. [મહાવીથિ]

મોટો માર્ગ, મોક્ષમાર્ગ

મહાવીર. વિં [મહાવીર]

ભરતક્ષેત્રના ચોવીસમાં તીર્થંકર, રાજા સિદ્ધાર્થ અને રાણી ત્રિશલાના પુત્ર

મહાવીરસ્તુહ. સ્ત્રીં [મહાવીરસ્તુતિ]

સૂચગાડ - સૂત્રનું એક અધ્યયન

મહાવીરથુહ. સ્ત્રીં [મહાવીરસ્તુતિ]

જુઓ ઉપર

મહાવીરભાસિય. નં [મહાવીરભાષિત]

ભગવન્ મહાવીરે કહેલ

મહાવીહિ. સ્ત્રીં [મહાવીથિ]

જુઓ 'પહાવિહિ'

મહાવુદ્ધિ. સ્ત્રીં [મહાવૃષ્ટિ]

ભારે વરસાદ

મહાવુદ્ધિકાય. પું [મહાવૃષ્ટિકાય]

મહાવૃષ્ટિ-ભારે વરસાદ

મહાવુદ્ધીકાય. પું [મહાવૃષ્ટિકાય]

જુઓ ઉપર

મહાવેદન. નં [મહાવેદન]

ઘણી પીડા

મહાવેદનતરાગ. નં [મહાવેદનતરક]

ઘણી વધારે પીડા

મહાવેયણ. નં [મહાવેદન]

ઘણી પીડા

મહાવેયણતર. નં [મહાવેદનતર]

ઘણી વધારે પીડા

મહાવેયણતરાય. નં [મહાવેદનાતરક]

ઘણી વધારે પીડા

મહાવ્વય. નં [મહાવ્રત]

જુઓ 'મહવ્વય'

મહાસઝણિ. સ્ત્રીં [મહાશકુનિ]

મહાશકુનિ

મહાસઝણિ. વિં [મહાશકુનિ]

એક વિદ્યાધરી, વાસુદેવ-બળદેવ જેના વૈરી હતા

મહાસંગામ. પું [મહાસઙ્ગામ]

ભીષણ યુદ્ધ

મહાસગડ. નં [મહાશકટ]

મોટું ગાડું

મહાસદ્ધિ. વિશેં [મહાશ્રદ્ધિન્]

અતિ શ્રદ્ધા રાખનાર

મહાસઢ. વિશેં [મહાસઠ]

ઘણો લુચ્ચો

મહાસતઅ. વિં [મહાશતક]

ભં મહાવીરના દશ ઉપાસકોમાંનો આઠમો ઉપાસક, રાજગૃહીનો એક ધનાઢ્ય ગૃહપતિ, તેની રેવતી આદિ પત્ની હતી તેણે ભં મહાવીર પાસે શ્રાવકધર્મ સ્વીકાર્યો. એક વખત પૌષધશાળામાં આરાધનામઝ્ન હતો. ત્યારે તેની પત્ની રેવતીએ તેને આકર્ષવા પ્રયત્ન કર્યો. તેણે અવધિજ્ઞાનથી રેવતીના મૃત્યુની વાત કરી. ગૌતમસ્વામીએ તેને પ્રાયશ્ચિત્ત કરાવ્યું. તેણે અનશન કર્યું. મૃત્યુ બાદ સૌધર્મ કલ્પે ગયો

મહાસત્ત. ત્રિં [મહાસત્ત્વ]

અતિ સત્ત્વશાળી

મહાસતગ. વિં [મહાશતક]

જુઓ 'મહાસતઅ'

મહાસત્તુ. પું [મહાશત્રુ]

જોરાવર દુશ્મન

મહાસત્થ. નં [મહાશત્ર]

મોટું શસ્ત્ર

મહાસત્થનિપડણ. નં [મહાશસ્ત્રનિપતન]

મોટા શસ્ત્રનું પડવું

મહાસત્થપડણ. નં [મહાશસ્ત્રપતન]

મોટા શસ્ત્રનું પડવું

મહાસત્થવાહ. પું [મહાસાર્થવાહ]

મોટો કાફલો

મહાસન્નાહ. પું [મહાસન્નાહ]

મોટો સાર્થવાહ

મહાસમર. પું [મહાસમર]

મોટું રણ

મહાસમરસંગામ. પું [મહાસમરસઙ્ગામ]

મોટું યુદ્ધ, મહારણ સંગ્રામ

મહાસમુદ્ર. પુ. [મહાસમુદ્ર]

વિશાળ સમુદ્ર

મહાસયઅ. વિ. [મહાશતક]

જુઓ 'મહાસતઅ'

મહાસરીર. ન. [મહાશરીર]

જેનું શરીર મોટું હોય તે

મહાસવ. પુ. [મહાશ્રવ]

ઘણો આશ્રવ કરવો તે

મહાસવતર. પુ. [મહાશ્રવતર]

ઘણો ઘણો આશ્રવ કરવો

મહાસવતરાય. પુ. [મહાશ્રવતરક]

જુઓ ઉપર

મહાસાગર. પુ. [મહાસાગર]

વિશાળ સમુદ્ર

મહાસામાન. પુ. [મહાસામાન]

સાતમા દેવલોકનું એક દેવ વિમાન

મહાસાલ. વિ. [મહાશાલ]

પૃષ્ઠિયંપાના રાજા સાલ નો ભાઈ, ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી

મહાસાવજ્જકિરિયા. સ્ત્રી. [મહાસાવદ્યાક્રિયા]

જેમાં ઘણી પાપક્રિયા છે તે

મહાસિનાળ. ન. [મહાસ્નાન]

મોટું સ્નાન

મહાસિલા. સ્ત્રી. [મહાશિલા]

મોટી શીલા

મહાસિલાકંટય. પુ. [મહાશિલાકંટક]

ચેડા રાજા અને કોણિક રાજા વચ્ચે થયેલું એક મહાયુદ્ધ જેમાં એક કાંકરી ફેંકાય તો તે મહાશિલા બની સામા શત્રુને કચડી નાંખે

મહાસીહ. વિ. [મહાસિંહ]

ભરતક્ષેત્રના છઠ્ઠા વાસુદેવ અને છઠ્ઠા બળદેવના પિતા, 'મહાસિવ' પણ જુઓ

મહાસીહસેન. વિ. [મહાસિંહસેન]

રાજા સેણિઅ-રાણી ધારિણી નો પુત્ર, ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ અનુત્તર વિમાને ઉત્પન્ન થયા

મહાસુવ્ક. પુ. [મહાશુક્ર]

સાતમો દેવલોક, તેનો ઇન્દ્ર, ત્યાં રહેનાર દેવતા,

મહાસુવ્ક. પુ. [મહાશુક્ર]

સાતમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહાસુવ્ક. પુ. [મહાશુક્લ]

અતિ ઉજ્જ્વલ

મહાસુવ્કપ્પ. પુ. [મહાશુક્લકલ્પ]

સાતમો દેવલોક

મહાસુવ્કગ. પુ. [મહાશુક્રગ]

મહાશુક્ર વિમાનમાં ઉત્પન્ન

મહાસુવ્કય. પુ. [મહાશુક્રગ]

સાતમાં દેવલોકના ઇન્દ્ર સંબંધી

મહાસુવ્કવર્ડેસય. પુ. [મહાશુક્રાવંતસક]

એક દેવવિમાન

મહાસુવ્ક. ન. [મહાસૌખ્ય]

અતિ સુખ

મહાસુમિણ. પુ. [મહાસ્વપ્ન]

મોટા સ્વપ્ન-જે તીર્થંકર અને ચક્રીની માતાને આવે તે

મહાસુમિણભાવના. સ્ત્રી. [મહાસ્વપ્નભાવના]

એક (કાલિક) આગમ સૂત્ર

મહાસુય. ન. [મહાશ્રુત]

મોટું શ્રુત

મહાસુવિણ. પુ. [મહાસ્વપ્ન]

જુઓ 'મહાસુમિણ'

મહાસુવ્વયા. વિ. [મહાસુવ્રતા]

ભ. અરિષ્ટનેમિના મુખ્ય સાધ્વી

મહાસેત. પુ. [મહાશ્વેત]

કોઈડ જાતિના એક વ્યંતરેન્દ્ર, અતિ સફેદ

મહાસેય. પુ. [મહાશ્વેત]

જુઓ ઉપર

મહાસેન-૧. વિ. [મહાસેન]

કૃષ્ણ વાસુદેવના આધિપત્યમાં રહેલા ૫૬૦૦૦ બળવાન પુરુષોમાં મુખ્ય. તેને દોઢઈ ના સ્વયંવરમાં નિમંત્રણ મળેલ

મહાસેન-૨. વિં [મહાસેન]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. મૃત્યુ બાદ અનુત્તર વિમાને ગયા

મહાસેન-૩. વિં [મહાસેન]

જુઓ 'મહસેન'

મહાસેનકળહ. વિં [મહાસેનકળહ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી મહાસેનકળહા નો પુત્ર, જે ચેડગ રાજા સાથે યુદ્ધમાં હણાઈ નરકે ગયો

મહાસેનકળહા. વિં [મહાસેનકળહા]

રાજા સેણિઅ ની પત્ની, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી, વિવિધ તપ કર્યા, અનશન કરી મોક્ષે ગયા

મહાસોવ્ઝ. ત્રિં [મહાસોવ્ઝ]

અતિ સુખ

મહાસોદામ. પું [મહાસુદામન]

વૈરોચન ઇંદ્રની અશ્વસેનાનો અધિપતિ

મહાહરિ. વિં [મહાહરિ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલા દશમાં ચક્રવર્તી હરિસેણ ના પિતા

મહાહારગ. પું [મહાહારક]

મોટોહાર

મહાહારતરાય. પું [મહાહારતરક]

અતિ મોટો હાર

મહાહિમવંત. પું [મહાહિમવત]

એક વર્ષધર પર્વત

મહાહિમવંતકૂડ. પું [મહાહિમવત્કૂટ]

મહાહિમવંત પર્વત ઉપરનું એક ફૂટ

મહિ. સ્ત્રીં [મહી]

પૃથ્વી, ભૂમિ, એક નદી

મહિંદ. પું [મહેન્દ્ર]

સાતમું મુહૂર્ત, એક પર્વત, મોટો ઇંદ્ર

મહિંદ. પું [મહેન્દ્ર]

છશ્ઠ દેવલોકનું એક દેવવિમાન,

મહિંદ. પું [મહેન્દ્ર]

રોહિણી-જ્યેષ્ઠાદિ નક્ષત્રમાં થયેલ ઉત્પાત્

મહિંદ. વિં [મહેન્દ્ર]

સાતમાં ભં 'સુપાસ' ના પ્રથમ ભિક્ષા દાતા

મહિંદકંત. પું [મહેન્દ્રકન્ત]

છશ્ઠ દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહિંદકુંભ. પું [મહેન્દ્રકુમ્ભ]

મોટો ઇંદ્રકુંભ

મહિંદજ્ઞય. પું [મહાહેન્દ્રધ્વજ]

છશ્ઠ દેવલોકનું એક વિમાન, મોટો ઊંચો ધ્વજ

મહિંદુત્તરવડેસગ. પું [મહેન્દ્રોત્તરાવતંસક]

છશ્ઠ દેવલોકનું એક દેવવિમાન

મહિંદોકંત. પું [મહેન્દ્રાવકાન્ત] જુઓ ઉપર

મહિગા. સ્ત્રીં [મહિકા]

સૂક્ષ્મવર્ષા, ધુંધ, મેઘસમૂહ

મહિચ્છ. વિશેં [મહેચ્છ]

મહત્વકાંક્ષી

મહિચ્છા. સ્ત્રીં [મહેચ્છા]

મહત્વકાંક્ષા

મહિટ્ટિક. સ્ત્રીં [મહર્દિક]

ઘણી ઋદ્ધિ

મહિટ્ટિતરાય. સ્ત્રીં [મહર્દિક]

અત્યંત સમૃદ્ધિ

મહિટ્ટિય. સ્ત્રીં [મહર્દિક]

ઘણી ઋદ્ધિ

મહિટ્ટિયતર. સ્ત્રીં [મહર્દિકતર]

અતિ સમૃદ્ધિ

મહિટ્ટિયતરાય. સ્ત્રીં [મહર્દિકતરાય]

અત્યંત સમૃદ્ધિ

મહિટ્ટીય. સ્ત્રીં [મહર્દિક]

ઘણી ઋદ્ધિ

મહિત. ત્રિં [મહિત]

સ્તુતિ કરેલ, ભાવપૂજા કરેલ

મહિત. ત્રિં [મથિત]

મથન કરેલ, કચડી નાખેલ

મહિત્તા. કૃ [મથિત્વા]

મથન કરીને

મહિત્થ. પું [દે.]

એક પ્રકારનો ગુચ્છ

મહિમ. પુ. [મહિમન્]

મહિમા

મહિમા. સ્ત્રી. [મહિમન્]

મહિમા

મહિય. ત્રિ. [મથિત]

મથન કરેલ

મહિય. ત્રિ. [મહિત]

વિભૂષિત, સુશોભિત, બારમાં દેવલોકનું એક વિમાન,
પૂજિત

મહિયલ. ન. [મહીતલ]

ભૂમિતલ

મહિયા. સ્ત્રી. [મહિકા]

ઝાકળ, ધુમ્મસ

મહિલા. સ્ત્રી. [મહિલા]

સ્ત્રી, નારી

મહિલાપસંગસેવી. સ્ત્રી. [મહિલાપ્રસંગસેવિન]

સ્ત્રીનો સંગ કરનાર

મહિલિય. સ્ત્રી. [મહિલિય]

નારી, સ્ત્રી

મહિલિયા. સ્ત્રી. [મહિલિકા]

નારી, સ્ત્રી

મહિવડ. પુ. [મહીપતિ]

પૃથ્વી પતિ-રાજા

મહિવડમહ. પુ. [મહીપતિમથ]

મહારાજા

મહિસ. પુ. [મહિષ]

પાડો, બીજા દેવલોકના ઇન્દ્રનું ચિન્હ

મહિસકરણ. ન. [મહિષકરણ]

ખસી કરીને પાડો

મહિસજુદ્ધ. ન. [મહિષયુદ્ધ]

પાડાનું યુદ્ધ

મહિસટ્ટાણકરણ. ન. [મહિષસ્થાનકરણ]

પાડા માટે સ્થાન કરવું તે

મહિસત્ત. ન. [મહિષત્વ]

પાડાપણું

મહિસપોસય. પુ. [મહિષપોષક]

પાડાને પાળનાર

મહિસાણિય. પુ. [મહિષાનીક]

પાડાની સેના

મહિસાણિયાધિપતિ. પુ. [મહિષાનીકાધિપતિ]

પાડાની સેનાનો અધિપતિ

મહિસાણિયાધિવતિ. પુ. [મહિષાનીકાધિપતિ]

જુઓ ઉપર

મહિસાણિયાહિવડ. પુ. [મહિષાનીકાધિપતિ] જુઓ ઉપર

મહિસી. સ્ત્રી. [મહિષી]

પાડી, ભેંસ, રાણી

મહિસ્સર. પુ. [મહેશ્વર]

પૃથ્વીનો સ્વામી રાજા

મહિસ્સર. વિ. [મહેશ્વર]

વિદ્યાધર પેઢાલે સાધ્વી સુજેઢા દ્વારા ઉત્પન્ન કરેલ પુત્ર,
તેનું નામ સચ્ચઈ હતું. દેવે તેનું નામ મહેશ્વર આપેલું.
રાજા પઝોઅ દ્વારા ગણિકાની મદદથી તેને મારી નાંખેલ

મહી. સ્ત્રી. [મહી]

પૃથ્વી, ધરતી

મહીતલ. ન. [મહીતલ]

પૃથ્વીની સપાટી

મહીઘર. પુ. [મહીઘર]

પર્વત

મહીપાલ. પુ. [મહીપાલ]

પૃથ્વીનું પાલન કરનાર, રાજા

મહુ. ન. [મધુ]

મધ, મદિરા, મીઠી પેસાબ, બ્રહ્મદત્ત-ચક્રીનો એક મહેલ,
એક સાધારણ વનસ્પતિ

મહુ. પુ. [મધુક]

વૃક્ષ વિશેષ-મહુડો

મહુઅરી. સ્ત્રી. [મધુકરી]

ભમરી, ગૌચરી

મહુઆસવ. પુ. [મધ્વાશ્રવ]

જેનું વચન મધની માફક દોષોપશામક અને
આત્માદજનક હોય તે લબ્ધિ

મહુકર. પુ. [મધુકરી]

ભ્રમરો

મહુકરી. સ્ત્રી. [મધુકરી]

ભ્રમરી, ગૌચરી

મહુકાર. પુ. [મધુકાર]

ભ્રમરો

મહુકુંભ. પુ. [મધુકુંભ]

મધનો ધડો

મહુકેઢવ. પુ. [મધુકૈટભ]

એક દૈત્યવિશેષ

મહુકેઢવ. વિ. [મધુકૈટભ]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ યોથા પ્રતિવાસુદેવ તેને પુરિસુત્તમ વાસુદેવે હણ્યો

મહુકોસય. પુ. [મધુકોશક]

મધપુડો

મહુઘય. ન. [મધુઘટ]

મધ અને ઘી

મહુપિહાણ. ન. [મધુપિધાન]

મધનું ઢાંકણ

મહુબિંદુ. પુ. [મધુબિન્દુ]

મધનું બિંદુ, સંસારના સ્વરૂપનું એક દ્રષ્ટાંત

મહુમેહણિ. ત્રિ. [મધુમેહનિન]

મધુપ્રમેહના રોગચાળો

મહુયર. પુ. [મધુયર]

ભ્રમરો

મહુયરી. સ્ત્રી. [મધુયરી]

ભ્રમરી, ગૌચરી

મહુયાસવ. પુ. [મધ્વાશ્રવ] જુઓ 'મહુઆસવ'

મહુર. વિશે. [મધુર]

મીઠું, સ્વાદિષ્ટ, ગીતનો એક ગુણ, એ નામનો એક અનાર્થ દેશ, તે દેશનો રહેવાસી

મહુર. વિ. [માથુર]

મથુરાના એક સાધુ, જેણે આક્રોશ પરીષદ સહન કરેલ

મહુરતણ. ન. [મધુરત્ણ]

પર્વગ વનસ્પતિની એક જાત

મહુરત્ત. ન. [મધુરત્ત]

મધુરપણું

મહુરભાસિ. ત્રિ. [મધુરભાષિન]

મીઠું બોલનાર

મહુરય. ન. [મધુરક]

મધુર, મીષ્ટ

મહુરયર. વિશે. [મધુરતર]

અતિ મિષ્ટ

મહુરરસ. સ્ત્રી. [મધુરરસ]

મીઠો રસ, સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત

મહુરવચણ. ન. [મધુરવચન]

મીષ્ટ વાણી

મહુરવિરેચણ. ન. [મધુરવિરેચન]

મીષ્ટ વિરેચન

મહુરા. સ્ત્રી. [મથુરા]

એક નગરી વિશેષ

મહુસિંગી. સ્ત્રી. [મધુશ્રંગી]

એ નામક એક કંદ

મહુસિથ. પુ. [મધુસિથ]

મીણ, માત્ર પગના તળીયા ભીના થાય તેટલો કાદવ

મહુસ્સર. પુ. [મધુસ્વર]

મીઠો અવાજ

મહુસ્સવ. પુ. [મહોત્સવ]

મહોત્સવ

મહેત્તા. કૃ. [મથિત્તા]

મથન કરીને

મહેલા. સ્ત્રી. [મહેલા]

નારી, સ્ત્રી

મહેસવ્વ. પુ. [મહેશાવ્વ]

ઐશ્વર્યવાન

મહેસર. પુ. [મહેશ્વર]

ભૂતવાદી જાતિના એક વ્યંતરેન્દ્ર

મહેસરદત્ત. વિ. [મહેશ્વરદત્ત]

સર્વતોભદ્ર નગરના રાજા જિયસત્તુ નો પુરોહીત, તે રાજાના બળની વૃદ્ધિ માટે બાળકોનો હોમ કરતો, અનેક

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

પાપકર્મો કરી તે નરકે ગયો, ત્યાંથી કૌશાંબીમાં તે
બહસ્સદત્ત નામે જન્મ્યો, કથા જુઓ 'બહસ્સદત્ત'

મહેસિ. પુ. [મહર્ષિ]

મોટા ઋષિ, તીર્થંકર

મહેસિણ. પુ. [મહર્ષિ]

જુઓ ઉપર

મહેસ્સર. વિ. [મહેશ્વર]

જુઓ 'મહિસ્સર'

મહોગાસતર. ન. [મહાકાશતર]

અતિ મોટો અવકાશ

મહોઘ. પુ. [મહૌઘ]

મોટો સમૂહ, સંસાર

મહોદધિ. પુ. [મહોદધિ]

મોટો સમુદ્ર

મહોદર. પુ. [મહોદર]

મોટું પેટ, બહુભક્ષી

મહોદહિ. પુ. [મહોદધિ]

મોટો સમુદ્ર

મહોદહી. પુ. [મહોદધિ]

મોટો સમુદ્ર

મહોયહિ. પુ. [મહોદધિ]

મોટો સમુદ્ર

મહોરગ. પુ. [મહોરગ]

વાણવ્યંતર દેવતાની એક જાતિ, એક સર્પ-વિશેષ

મહોરગકંઠ. પુ. [મહોરગકંઠ]

એક રત્ન

મહોરગચ્છાયા. સ્ત્રી. [મહોરગચ્છાયા]

છાયાગતિ વિશેષ

મહોરગરાય. પુ. [મહોરગરાય]

વાણવ્યંતરદેવની એક જાતિનો રાજા-ઇંદ્ર

મહોરગિંદ. પુ. [મહોરગેન્દ્ર]

જુઓ ઉપર

મહોરગી. સ્ત્રી. [મહોરગી]

મોટી સાપણ

મહોવગરણ. ન. [મહોપકરણ]

મોટા ઉપકરણ

મહોસિણ. ન. [મહોષ્ણ]

અતિ ગરમ

મહોહ. પુ. [મહૌઘ]

મોટો સમૂહ, સંસાર

મા. અ. [મા]

નિષોધાર્થક, અવ્યય, નહીં

મા. ધા. [મા]

માપવું, અનુમાન કરવું, સમાઈ જવું

મા. ધા. [મૃ]

મરવું

માઙ. ત્રિ. [માયિન્]

માયાવી, કપટી

માઙ. [માત્રા]

માત્રા, પરિમિત

માઙ. સ્ત્રી. [માતૃ]

માતા, જનની

માઙઢાણ. ન. [માતૃસ્થાન]

માયા, માયા સ્થાન

માઙત્ત. ન. [માતૃત્વ]

માતાપણું

માઙભત્ત. ન. [માતૃભક્ત]

માતાનો ભક્ત

માઙમિચ્છદિટ્ટિ. સ્ત્રી. [માયિમિથ્યાદૃષ્ટિ]

માયા સહિતની મિથ્યાદ્રષ્ટિ

માઙમિચ્છદિટ્ટિઉવવન્નગ. ન. [માયિમિથ્યાદૃષ્ટ્યુપપન્નક]

માયા મિથ્યાદ્રષ્ટિ સહિત

માઙમિચ્છદિટ્ટિઉવવન્નગ. ન. [માયિમિથ્યાદૃષ્ટ્યુપપન્નક]

જુઓ ઉપર

માઙમિચ્છાદિટ્ટિ. સ્ત્રી. [માયિમિથ્યાદૃષ્ટિ]

માયા સહિતની મિથ્યાદ્રષ્ટિ

માઙય. ન. [દે.]

રીંછના જેવા વાળવાળું, ઘણાં વાળથી યુક્ત, વિશેષ

પુષ્પવાળું

માઙય. ન. [માયિક]

માયાવી

માઇય. ન૦ [માતૃક]

માતા સંબંધિ

માઇય. ત્રિ૦ [માત્રિક]

માત્રાયુક્ત, પરિમિત

માઇલ્લ. ત્રિ૦ [માયિન]

માયાવી, કપટી

માઇલ્લતા. સ્ત્રી૦ [માયિતા]

માયાવીપણું

માઇલ્લયા. સ્ત્રી૦ [માયિતા]

માયાવીપણું

માઇવાહય. પુ૦ [દે.]

લાકડામાં રહેનાર ધૂણો-ઉધઈ વગેરે

માઈઠાળ. ન૦ [માતૃસ્થાન]

જુઓ 'માઈઠાળ'

માઈળ. સ્ત્રી૦ [માયિન]

માયાવી, કપટી

માઈવાહ. ન૦ [માતૃવાહ]

બેઠબ્રિય જીવની એક જાતિ

માઝ. સ્ત્રી૦ [માતૃ]

માતા, જનની

માઝઅંગ. ન૦ [માતૃઅંગ]

માતાના અંગ-માંસ, લોહી, મસ્તક

માઝઓય. ન૦ [માતૃઓજ]

માતાની રજ

માઝક્ષીર. ન૦ [માતૃક્ષીર]

માતાનું દુધ

માઝગલ્ભ. પુ૦ [માતૃગર્ભ]

માતાનો ગર્ભ

માઝગાપય. ન૦ [માતૃકાપદ]

શાસ્ત્રના સારભૂત શબ્દ, ઉત્પાદ વ્યય ધ્રોવ્ય, દ્રષ્ટિવાદમાં પરિકર્મનો એક ભેદ

માઝગામ. પુ૦ [માતૃગ્રામ]

સ્ત્રી (સમૂહ)

માઝજીવ. પુ૦ [માતૃજીવ]

માતાનો જીવ

માઝય. વિશે૦ [માતૃક]

પ્રમાણ કર્તા, માતા સંબંધિ, 'અ' - કારાદિ અક્ષર

માઝયંગ. ન૦ [માતૃયંગ] જુઓ 'માઝઅંગ'

માઝયક્ષર. ન૦ [માતૃકાક્ષર]

અકારાદિ અક્ષર, સ્વરાદિ મૂલાક્ષર

માઝયજુયલ. ન૦ [માતૃકયુગલ]

માતા-પિતા

માઝયા. સ્ત્રી૦ [માતૃકા]

માતા, જનની, મૂંછ, માતૃકાપદ

માઝયાણુઓગ. પુ૦ [માતૃકાનુયોગ]

દ્રવ્યાનુયોગના દશ ભેદમાંનો બીજો ભેદ

માઝયાપય. ન૦ [માતૃકાપદ]

માતૃકાપદ, 'અ' થી 'હ' પર્યંતના મૂળાક્ષર

માઝલ. પુ૦ [માતૃલ]

મામા

માઝલિંગ. પુ૦ [માતૃલિંગ]

બીજોરાનું વૃક્ષ, બીજોરું, તરબૂચ

માઝલિંગારામ. ન૦ [માતૃલિંગારામ]

બીજોરાના વૃક્ષનો બગીચો

માઝલિંગી. સ્ત્રી૦ [માતૃલિંગી]

બીજોરાનો ગુચ્છ

માઝલુંગ. પુ૦ [માતૃલિંગ]

જુઓ 'માઝલિંગ'

માઝસ્થિયપડય. પુ૦ [માતૃષ્વસૃપતિક]

માસા

માઝસ્થિયા. સ્ત્રી૦ [માતૃષ્વસૃ]

માસી

માઝ. સ્ત્રી૦ [માતૃ]

માતા સંબંધિ

માઝઓય. ન૦ [માતૃઓજસ]

માતાની રજ

માગંદિયપુત્ત. વિ૦ [માકન્દિકપુત્ર]

ભ૦ મહાવીરના એક શિષ્ય, ભગવંતને તેણે કર્મબંધ-

વેદન-નિર્જરા આદિ સંબંધે કેટલાક પ્રશ્નો પૂછી સમાધાન

મેળવેલ

માગંદી. વિં [માકન્દી]

ચંપાનગરીનો એક સાર્થવાહ તેને જિનપાલિત અને જિનરક્ષિત પુત્રો હતા

માગધ. પું [માગધ]

લવણ સમુદ્રમાં આવેલ તીર્થ વિશેષ

માગહ. પું [માગધ]

જુઓ ઉપર, મગધ દેશવાસી

માગહ. પું [માગધ]

એક માપ-વિશેષ

માગહ. વિં [માગધ]

ક્ષત્રિય સ્ત્રી અને વૈશ્ય પુરુષ દ્વારા જન્મેલ એક વ્યક્તિ

માગહકુમાર. પું [માગધકુમાર]

માગતીર્થનો અધિપતિ દેવ

માગહતિથ. પું [માગધતીર્થ]

માગધ નામે લવણ સમુદ્રનું એક તીર્થ-કિનારો

માગહતિથકુમાર. પું [માગધતીર્થકુમાર]

જુઓ 'માગહકુમાર'

માગહતિથાધિપતિ. પું [માગધતીર્થાધિપતિ]

માગધ-તીર્થનો અધિપતિ દેવ

માહતિથાહિવડ. પું [માગધતીર્થાધિપતિ]

ઉપર

માગહપેચ્છા. સ્ત્રીં [માગધપ્રેક્ષા]

માગધ-પ્રેક્ષા

માગહય. ત્રિં [માગધક]

મગધ દેશ સંબંધિ

માગહયપત્થય. નં [માગધકપ્રસ્થક]

મગધ દેશ પ્રસિદ્ધ એક માપ-ભાજન વિશેષ

માગહિયા. સ્ત્રીં [માગધિકા]

મગધ દેશની ભાષા, મગધ દેશની એક કળા

માધવર્ડ. સ્ત્રીં [માધવતી]

આઠ કૃષ્ણરાજીમાંની એક, સાતમી નરકનું નામ, કૃષ્ણરાત્રિ

માધવતી. સ્ત્રીં [માધવતી]

જુઓ ઉપર

માધી. સ્ત્રીં [માધી]

મહામાસની પૂનમ

માડંબિય. પું [માડંબિક]

મંડળ-નાનું ગામ, તેનો અધિપતિ, મંડળની વ્યવસ્થા કરનાર, જકાત લેનાર

માડંબિયત્ત. નં [માડંબિકત્વ]

'માડંબિક' પણું

માઢર. પું [માઢર]

એક ગોત્ર, એક ન્યાયશાસ્ત્ર, શકેન્દ્રના રથની સેનાનો અધિપતિ

માઢી. સ્ત્રીં [માઢી]

કવચ, બખ્તર

માણણિજ્જ. ત્રિં [માનનીય]

માનનીય, માન્ય

માણવક. પું [માણવક]

એ નામનો એક ગ્રહ, ચક્રવર્તીનું એક નિધાન

માણવગ. પું [માણવક]

જુઓ ઉપર

માણવય. પું [માણવક]

જુઓ ઉપર

માણિ. ત્રિં [માણિ]

કચ્છ વિજયના વૈતાલ્ય પર્વત ઉપરનું એક ફૂટ, અભિમાની

માણિવક. નં [માણિક્ય]

માણેક, જવાહીર

માણિભદ્ર. પું [માણિભદ્ર]

ઇક્ષુ સમુદ્રના અધિપતિ દેવનું નામ, 'પુષ્કિયા' સૂત્રનું એક અધ્યયન, એક ચૈત્ય, યક્ષજાતિના વ્યંતરનો ઇંદ્ર

માણિભદ્ર. વિં [માણિભદ્ર]

મણિવતી નગરીનો એક ગાથાપતિ, સ્થવિર મુનિ પાસે દીક્ષા લીધી. માસિક સંલેખના કરી, સૌધર્મકલ્પે માણિભદ્ર દેવ થયો

માણિભદ્રકૂડ. પું [માણિકભદ્રકૂટ]

વૈતાલ્ય પર્વત ઉપરનું એક ફૂટ

માણી. સ્ત્રીં [માણી]

એક માપ-વિશેષ

માણેમાણ. કૃ [માનયત્]

સન્માન કરતો, આદર કરતો

માતંગ. પુ [માતઙ્ગ]

હાથી, ચંડાલ

માતંજણ. પુ [માતઞ્જન]

પર્વત વિશેષ

માતરા. સ્ત્રી [માતૃ]

માતા, જનની

માતા. સ્ત્રી [માત્ર]

માત્રા, પરિમાણ

માતા. સ્ત્રી [માતૃ]

માતા, જનની

માતિક. ન [માતૃક]

માતા સંબંધિ

માતુલિંગપાનગ. ન [માતુલિઙ્ગપાનક]

બીજોરા ફળનું પીણું

માતુલુંગપેસિયા. સ્ત્રી [માતુલુઙ્ગપેશિકા]

બીજોરા ફળના ટુકડા

માન. પુ [માન]

માન, ચાર કષાયમાંનો બીજો કષાય, ગર્વ, અભિમાન

માન. ધા [માનય]

માનવું, આદર કરવો

માનકર. ત્રિ [માનકર]

માન કરનાર

માનકસાહ. ત્રિ [માનકષાયિન્]

માન કષાયયુક્ત

માનકસાય. પુ [માનકષાય]

ચાર કષાયોમાંનો 'માન' નામનો બીજો કષાય

માનકસાયપરિણામ. પુ [માનકષાયપરિણામ]

માન-કષાયજન્ય ભાવવિશેષ

માનકષાયી. ત્રિ [માનકષાયિન્]

માનકષાય કરનાર

માનદંસિ. વિશે [માનદર્શિન્]

માન-દર્શી

માનદલણ. ન [માનદલન]

મનનું દલન-નાશ કરવો

માનન. ન [માનન]

આદર, સત્કાર, માનવું તે

માનના. સ્ત્રી [માનના]

જુઓ ઉપર

માનનિસ્સિયા. સ્ત્રી [માનનિશ્રિતા]

માનનિશ્રિતા-ક્રિયા વિશેષ

માનપિંડ. પુ [માનપિણ્ડ]

માનકરીને મેળવેલ આહાર, ગૌચરીનો એક દોષ

માનભંસ. ત્રિ [માનભ્રંસ]

માનભ્રષ્ટ

માનમૂરણ. વિશે [માનમૂરજન]

માનનો ભંગ થવો તે

માનયા. પુ [માન] જુઓ 'માન'

માનરિહ. ત્રિ [માનાર્હ]

માનનો યોગ્ય

માનવ. પુ [માનવ]

મનુષ્ય, જૈન મુનિનો એક ગણ

માનવગણ. પુ [માનવગણ]

જૈન મુનિઓનો એક ગણ

માનવત્તિય. પુ [માનવ્રત્યય]

અભિમાન વડે કોઈને હણવું-નવમું ક્રિયાસ્થાનક

માનવિજય. પુ [માનવિજય]

માન ઉપર જય મેળવવો

માનવિવેગ. પુ [માનવિવેક]

માનનો ત્યાગ કરવો તે

માનવેયણિજ્જ. ન [માનવેદનીય]

માનવેદનીય - મોહનીય કર્મની એક પેટા પ્રકૃતિ

માનસ. વિશે [માનસ]

એક સરોવર, મન, મનસંબંધિ, ભૂતાનંદના ગંધર્વ

સૈન્યનો નાયક

માનસંજલણા. સ્ત્રી [માનસઞ્જ્વલના]

સંજ્વલન માન, મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

માનસગય. ન [માનસગત]

મનમાં પ્રવેશેલ

માનસણા. સ્ત્રીં [માનસંજ્ઞા]

ચાર સંજ્ઞામાંની એક સંજ્ઞા

માનસમુદ્ધાય. નં [માનસમુદ્ધાત]

સમુદ્ધાતનો એક ભેદ-વિશેષ

માનસસર. પું [માનસસરેસ]

એક સરોવર

માનસિગ. ત્રિં [માનસિક]

મનસંબંધિ

માનસિય. ત્રિં [માનસિક]

મનસંબંધિ

માનાવાદિ. સ્ત્રીં [માનવાદિન્]

અહંકારી

માનિ. ત્રિં [માનિન્]

માનયુક્ત, અભિમાનકર્તા

માનિમ. વિશેં [માન્ય]

માન્ય, માનનીય

માનિય. ત્રિં [માનિત]

સત્કાર કરાવેલ, માન અપાવેલ

માનુમ્માનિયદ્વાળ. નં [માનોન્માનિકસ્થાન]

તોલમાપતનું સ્થાન, ઘોડા દોડવાની જગ્યા

માનુમ્મુક્ક. નં [માનુન્મુક્ત]

માન રહિત, જે માનથી મુક્ત થયેલ છે તે

માનુસ. ત્રિં [માનુષ]

મનુષ્ય (સંબંધિ)

માનુસખેત્ત. નં [માનુષક્ષેત્ર]

મનુષ્યક્ષેત્ર, અઢી દ્વીપ પ્રમાણ તીર્થાલોક

માનુસગર્હ. સ્ત્રીં [માનુષ્યગતિ]

મનુષ્યગતિ

માનુસત્ત. નં [માનુષત્વ]

મનુષ્યપણું

માનુસત્તણ. નં [માનુષત્વ]

જુઓ ઉપર

માનુસધમ્મ. પું [માનુષધર્મ]

મનુષ્ય ધર્મ-સ્વભાવ

માનુસનગ. પું [માનુષનગ]

માનુસ પર્વત, અઢીદ્વીપને વીંટાઈને રહેલો અને

મનુષ્યક્ષેત્રની સીમા બાંધતો પર્વત

માનુસભાવ. પું [માનુષભાવ]

મનુષ્યના ભાવ

માનુસરંધન. નં [માનુષરંધન]

મનુષ્યને રાંધવાનો - ચુલ્લો વગેરે

માનુસલોય. પું [માનુષલોક]

મનુષ્ય લોક

માનુસીગર્ભ. પું [માનુષીગર્ભ]

સ્ત્રીનો ગર્ભ

માનુસુત્તર. પું [માનુષોત્તર]

જુઓ 'માનુસનગ'

માનુસુત્તરપવ્વય. પું [માનુષોત્તરપર્વત]

જુઓ ઉપર

માનુસોત્તર. પું [માનુષોત્તર]

જુઓ ઉપર

માનુસ્સ. ત્રિં [માનુષ્ય]

મનુષ્ય સંબંધિ

માનુસ્સગ. ત્રિં [માનુષ્યક]

મનુષ્ય સંબંધિ

માનુસ્સત. વિશેં [માનુષ્યક]

જુઓ ઉપર

માનુસ્સય. વિશેં [માનુષ્યક]

જુઓ ઉપર

માનુસ્સાઉય. નં [માનુષ્યાયુષ્ક]

મનુષ્યનું આયુષ્ય

મામગ. વિશેં [મામક]

મારું, મારા સંબંધિ, મામા, સાધુને પોતાને ઘેર

આવવાની મનાઈ કર્તા

મામાય. પું [મામાક]

'મારું-મારું' કરનાર, મામા

મામિયા. સ્ત્રીં [દે.]

મામી

માય. ત્રિં [મા]

સમાઈ જવું

માય. સ્ત્રી૦ [માત્ર]

માત્રા, પરિમાણ

માય. કૃ૦ [માત]

સમાઈ ગયેલ

માયંત. પુ૦ [માતઙ્ગ]

યક્ષવિશેષ

માયંજળ. પુ૦ [માતાઙ્ગન]

રમણીય વિજયની પશ્ચિમે આવેલ વક્ષસ્કાર પર્વત

માયંદિય. વિ૦ [માકન્દિક]

જુઓ 'માગંદિયપુત્ત'

માયંદી. વિ૦ [માકન્દી]

જુઓ 'માગંદી'

માયકસાહ. ત્રિ૦ [માયાકષાયિન્]

માયાકષાય કરનાર

માયણ્ણ. વિશે૦ [માત્રાઙ્ગ]

માત્રા-પરિણામને જાણનાર

માયદંસિ. વિશે૦ [માયાદર્શિન્]

માયાદર્શી

માયપિહ. પુ૦ [માતાપિતૃ]

માતા-પિતા

માયયા. સ્ત્રી૦ [માયા]

માયા, કપટ

માયર. સ્ત્રી૦ [માતૃ]

માતા, જનની

માયા. સ્ત્રી૦ [માત્રા]

માત્રા, પરિમાણ, મર્યાદા, અલ્પ

માયા. સ્ત્રી૦ [માયા]

માયા-ત્રીજો કષાય, કપટ, અન્યમતે માન્ય એવી સંસાર ઉત્પન્ન કરવાની શક્તિ તે માયા, માયાપૂર્વક આહાર લેવો તે એક દોષ

માયા. સ્ત્રી૦ [માતૃ]

માતા, જનની

માયાકસાહ. ત્રિ૦ [માયાકષાયિન્]

માયા કષાય કરનાર

માયાકસાય. પુ૦ [માયાકષાય]

માયા-ત્રીજો કષાય, મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

માયાકસાયપરિણામ. પુ૦ [માયાકષાયપરિણામ]

કષાયજન્ય પરીણામ

માયાનિસ્સિયા. સ્ત્રી૦ [માયાનિશ્રિતા]

માયાનિશ્રિતા-એક ક્રિયા વિશેષ

માયાપિંડ. પુ૦ [માયાપિણ્ડ]

માયાપૂર્વક આહાર ગ્રહણ કરવો તે

માયામુસા. સ્ત્રી૦ [માયામૃષા]

માયાપૂર્વક જૂઠ

માયામોસ. પુ૦ [માયામૃષા]

માયાપૂર્વક જૂઠ

માયામોસવિરય. પુ૦ [માયામૃષાવિરત]

માયાયુક્ત જૂઠથી અટકેલો

માયામોસવિવેગ. પુ૦ [માયામૃષાવિવેક]

માયાયુક્ત જૂઠનો ત્યાગ કરવો તે

માયામોસા. સ્ત્રી૦ [માયામૃષા]

જુઓ 'માયામોસ'

માયાવત. વિશે૦ [માયાવત્]

માયાવાળો, કપટી

માયાવત્તિય. પુ૦ [માયાપ્રત્યય]

માયા કપટથી લાગતી ક્રિયા - કર્મબંધ

માયાવત્તિયા. સ્ત્રી૦ [માયાપ્રત્યયા]

જુઓ ઉપર

માયાવિજય. પુ૦ [માયાવિજય]

માયા ઉપર જય મેળવવો તે

માયાવિવેગ. પુ૦ [માયાવિવેક]

માયાત્યાગ

માયાવેયણિજ્જ. ન૦ [માયાવેદનીય]

મોહનીયકર્મની એક પ્રવૃત્તિ

માયાસંજલણ. ન૦ [માયાસઙ્ગ્વલન]

સંજ્વલન માયા, મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

માયાસણ્ણા. સ્ત્રી૦ [માયાસંજ્ઞા]

ચાર સંજ્ઞામાંની એક સંજ્ઞા, માયા નામક સંજ્ઞા

માયાસમુદ્ધાત. ન૦ [માયાસમુદ્ધાત]

સમુદ્ધાતનો એક ભેદ- વિશેષ

માયાસમુઘાય. ન૦ [માયાસમુદ્ધાત]

જુઓ ઉપર

માયાસલ્લ. ન૦ [માયાશલ્ય]

માયારૂપ શલ્ય, ત્રણ શલ્યમાંનું એક શલ્ય

માયિ. ત્રિ૦ [માયિન્]

માયાયુક્ત, કપટી

માયિમિચ્છાદિદ્વિ. વિશે૦ [માયિમિથ્યાદૃષ્ટિ]

કપટયુક્ત મિથ્યાદ્રષ્ટિવાળો

માયિય. પુ૦ [માત્રિક]

મર્યાદાવાળો, પરિમાણયુક્ત આહાર લેનાર

માયીમિચ્છદિદ્વિ. વિશે૦ [માયિમિથ્યાદૃષ્ટિ]

કપટયુક્ત મિથ્યાદ્રષ્ટિવાળો

માયીમિચ્છાદિદ્વિ. વિશે૦ [માયિમિથ્યાદૃષ્ટિ]

જુઓ ઉપર

માર. પુ૦ [માર]

મૃત્યુ, તાડન, નાશ, કામદેવ, સંસાર, મણિનું એક લક્ષણ

માર. પુ૦ [માર]

ચોથી નરકનો એક નરકાવાસ,

માર. ધા૦ [મારય]

મારવું, તાડન કરવું

મારંત. કૃ [મારત્]

મારવું, તે, હિંસા કરવી તે

મારઅ. ત્રિ૦ [મારક]

મારનાર

મારગ. ત્રિ૦ [મારક]

મારનાર

મારણ. ન૦ [મારણ]

મારવું તે, નાશ કરવો તે

મારણંતિય. ત્રિ૦ [મારણાન્તિક]

મરણના અંતે થતું, મરણ સમયનું દુઃખ, મૃત્યુ વખતે જીવના પ્રદેશ શરીર બહાર નીકળે તે

મારણંતિયઅહિયાસણયા. સ્ત્રી૦ [મારણાન્તિકાધ્યાસનતા]

મરણના અંત સમયે થતું કષ્ટ સહન કરવું તે

મારણંતિયકમ્મ. ન૦ [માણાન્તિકકર્મન્]

મરણને અંતે વેદાતા ભવોપગ્રાહી કર્મ

મારણંતિયસમુઘાય. પુ૦ [મારણાન્તિકસમુદ્ધાત]

મરણપ્રસંગે જીવપ્રદેશનું શરીરથી બહાર નીકળવું અને આયુષ્ય કર્મનું નિર્જરવું તે

મારમંતિયસમુઘાય. પુ૦ [મારણાન્તિકસમુદ્ધાત]

જુઓ ઉપર

મારણતા. ધા૦ [મારણ]

મારવું, નાશ કરવો

મારણય. ત્રિ૦ [મારણક]

મારનાર, હિંસક

મારણયા. ધા૦ [મારણ]

જુઓ 'મારણતા'

મારણા. સ્ત્રી૦ [મારણા]

જુઓ 'મારણતા'

મારદંસિ. પુ૦ [મારદર્શિન્]

હિંસા જોનાર

મારમુક્ક. ત્રિ૦ [મારમુક્ત]

મરણથી છુટેલો

મારય. ત્રિ૦ [મારક]

મારનાર

મારા. સ્ત્રી૦ [મારા]

પ્રાણિવધનું સ્થાન

મારાપવિભત્તિ. સ્ત્રી૦ [મારકપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય

મારિ. પુ૦ [મારિ]

મહામારી, મરકી

મારિત્તપ્. કૃ [મારયિતુમ્]

મારવા માટે

મારિબહુલ. ત્રિ૦ [મારિબહુલ]

'મહામારી' રોગની બહુલતા

મારિય. વિશે૦ [મારિત]

મારેલ, પ્રાણવિહીન કરેલ

મારી. સ્ત્રી૦ [મારી]

જુઓ 'મારિ'

મારુય. પુ૦ [મારુત]

પવન, હવા, સંવર્તક નામનો વાયુ

મારેડ. કૃ [મારયિત્વા]

મારીને

મારેડકામ. ન૦ [મારયિતુકામ]

મારવાની ઇચ્છા

માલ. પુ૦ [દે.]

બગીચો, આસન વિશેષ, મંચ, ઉપરો માળ કે મંઝીલ

માલ. સ્ત્રી૦ [માલા]

માળા

માલ. ન૦ [માલક]

લીંમડો

માલ. પુ૦ [દે.માલ]

દેશવિદેશ, ઘરનો ઉપરનો ભાગ, માળીયું

માલકુસુમદામ. સ્ત્રી૦ [માલતીકુસુમદામન]

માલતીના ફૂલની માળા

માલકડ. વિશે૦ [માલ્યકૃત]

માલ્યકૃત

માલંકાર. પુ૦ [માલકાર]

વૈરોચનેન્દ્રના હાથી સૈન્યનો અધિપતિ

માલનીયા. સ્ત્રી૦ [માલનીયા]

કિરણ

માલપટન. ન૦ [માલપતન]

માળનું પડવું

માલય. પુ૦ [દે.માલક]

જુઓ 'માલ'

માલવ. પુ૦ [માલવ]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશવાસી

માલવંત. પુ૦ [માલ્યવત્]

એક પર્વત, એક વૈતાલ્ય પર્વત, એક વક્ષસ્કાર, ઉત્તર કુરુક્ષેત્રમાંનો એક દ્રહ

માલવંતકૂડ. પુ૦ [માલ્યવત્કૂટ]

એક ફટ

માલવંતદ્રહ. પુ૦ [માલ્યવત્ દ્રહ]

એક દ્રહ

માલવંતપરિતાત. પુ૦ [માલ્યવત્-પર્યાય]

એક પર્વત

માલવંતપરિપાત્ર. પુ૦ [માલ્યવત્-પર્યાય]

જુઓ ઉપર

માલવંતપરિયાય. પુ૦ [માલ્યવત્-પર્યાય]

જુઓ ઉપર

માલવગ. પુ૦ [માલવક]

માલવ દેશ

માલવય. પુ૦ [માલવજ]

માળવામાં જન્મેલ

માલા. સ્ત્રી૦ [માલા]

ફૂલ વગેરેની માળા, પંક્તિ, સમૂહ, વહાણનો ઉપરી ભાગ

માલાઉત્ત. ન૦ [માલાગુપ્ત]

માળીયે રહેલ

માલાકારી. સ્ત્રી૦ [માલાકારિણી]

માલણ

માલાગાર. પુ૦ [માલાકાર]

માળી

માલાયાર. પુ૦ [માલાકાર]

માળી

માલિ. પુ૦ [માલિન]

ફેણ વગરનો સર્પ, શ્રેણિ, માલિ વનસ્પતિ, એક વૃક્ષ

માલિઘરગ. ન૦ [માલિગૃહક]

માલિ-વનસ્પતિનું ઘર, માલિઘર

માલિઘરય. ન૦ [માલિગૃહક]

જુઓ ઉપર

માલિનીય. ન૦ [માલિનીક]

માલણ, શોભતી

માલિય. ત્રિ૦ [માલિક]

મેડાવાળું ઘર

માલિયા. સ્ત્રી૦ [માલિકા]

પગનું આભરણ, માળા

માલિયાગ. ન૦ [માલિકાક]

ખભે મુકવાનું વસ્ત્ર, માળા પહેરેલો

માલુકા. વિ૦ [માલુકા]

ઉજ્જેનીના અંબરિસિ ની પત્ની

માલુગા. સ્ત્રી૦ [દે.]

ત્રણ ઇન્દ્રીયવાળું એક જંતુ, વૃક્ષ વિશેષ

માલુય. પુ૦ [માલુકા]

એક ઠળિયાવાળા વૃક્ષની જાત

માલુયા. સ્ત્રી૦ [માલુકા]

વેલ, લતા, એક વૃક્ષ વિશેષ, એક ત્રિ-ઇન્દ્રિય જંતુ

માલુયાકચ્છગ. પુ૦ [માલુકાકચ્છક]

જે સ્થાને માલુકાની ગહન ઘટા હોય તે

કાલુયાકચ્છય. પુ૦ [માલુકાકચ્છક]

જુઓ ઉપર

માલુયામંડવગ. પુ૦ [માલુકામણ્ડપક]

એક વૃક્ષ-વિશેષનો માંડવો

માલુયામંડવય. પુ૦ [માલુકામણ્ડપક]

જુઓ ઉપર

માલોહડ. ત્રિ૦ [માલોહટ]

માળ પરથી લાવેલું, ગૃહસ્થ કોઈ વસ્તુ માળીયેથી ઉતારી વહોરાવે તે - ગૌયરીનો એક દોષ

માસ. પુ૦ [માષ]

અડદ, એક પ્રકારનું ધાન્ય

માસ. પુ૦ [માસ]

મહિનો, સોના-રૂપાને માપવનું સાધન, પર્વજાતિનું વૃક્ષ

માસંમાસ. અ૦ [માસંમાસ]

મહિના ઉપરનો મહિનો

માસકપ્પ. પુ૦ [માસકલ્પ]

શેષ કાળ, સાધુએ એક સ્થાને એક માસથી વધુ ન રહેવાનો આચાર

માસક્ષમણ. ન૦ [માસક્ષપણ]

એક મહિનાના ઉપવાસ

માસખમણ. ન૦ [માસક્ષપણ]

જુઓ ઉપર

માસચુણ. ન૦ [માષચૂર્ણ]

અડદનો ભુકો

માસદ્ધ. ન૦ [માસાર્ધ]

અર્ધ માસ, પંદર દિવસ

માસપણી. સ્ત્રી૦ [માષપર્ણી]

એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ

માસપરિયાય. ત્રિ૦ [માસપર્યાય]

દીક્ષાનો એક માસપર્યાય

માસપૂરિયા. સ્ત્રી૦ [માસપૂરિકા]

જૈન મુનિની એક શાખા એ નામની એક નગરી

માસપુરી. સ્ત્રી૦ [માષપુરી]

એ નામની એક નગરી

માસલ. વિશે૦ [માંસલ]

માંસલ, પુષ્ટ

માસવણી. સ્ત્રી૦ [માષવર્ણી]

જુઓ 'માસપણી'

માસવલ્લી. સ્ત્રી૦ [માષવલ્લી]

એક પ્રકારની વેલ

માસસિંગા. સ્ત્રી૦ [માષસિંગા]

અડદની શીંગ

માસસૂવ. ન૦ [માષસૂપ]

અડદની દાળ

માસિત. ત્રિ૦ [માસિક]

એક માસસંબંધિ - તપ કે વ્રત

માસિય. ત્રિ૦ [માસિક]

જુઓ ઉપર

માસિયા. સ્ત્રી૦ [માસિકા]

સાધુની બાર પ્રતિજ્ઞામાંની પહેલી પ્રતિજ્ઞા, એક માસ સંબંધિ

માહ. પુ૦ [માઘ]

મહા મહિનો

માહણ. પુ૦ [માહન]

કોઈને પણ ન હણો - એવો ઉપદેશ આપતા સાધુ, ન હણો - એ ઉપદેશ અનુસાર વર્તનાર શ્રાવક, બ્રાહ્મણ

માહણ. વિ૦ [બ્રાહ્મણ]

ભ૦ મહાવીરનું બીજું નામ

માહણકુલ. ન૦ [માહણકુલ]

બ્રાહ્મણ કુળ

માહણત્ત. ન૦ [માહનત્વ]

બ્રાહ્મણપણું

માહણપરિવ્વાયય. પુ. [માહનપરિવ્રાજક]

એક બ્રાહ્મણ પરિવ્રાજક

માહણપરિસા. સ્ત્રી. [માહનપરિષદ]

બ્રાહ્મણની પરિષદ

માહણરિસિ. પુ. [માહનર્ષિ]

બ્રહ્મર્ષિ

માહણી. સ્ત્રી. [માહની]

બ્રહ્મણી

માહપ્પ. ન. [માહાત્મ્ય]

પ્રભાવ, મહિમા

માહય. પુ. [દે.]

ચતુરિન્દ્રિય જીવ વિશેષ

માહિંદ. પુ. [માહેન્દ્ર]

ચોથો દેવલોક, તેનો ઇંદ્ર દેવતા, એક મુહૂર્ત, પાંચમાં દેવલોકનું એક દેવવિમાન

માહિંદ. વિ. [માહેન્દ્ર]

ભોગપુરમાં ભ. મહાવીરને ઉપસર્ગ કરનાર એક ક્ષત્રિય

માહિંદગ. પુ. [માહેન્દ્રજ]

માહેન્દ્ર કલ્પમાં ઉત્પન્ન

માહિંદય. પુ. [માહેન્દ્રજ]

જુઓ ઉપર

માહિંદર. પુ. [માહેન્દ્ર]

જુઓ 'માહિંદ'

માહિંદર. વિ. [માહેન્દ્ર]

ચૌદમાં તીર્થંકર ભ. અનંત નો પૂર્વભવનો જીવ

માહિંદવડેસય. પુ. [માહેન્દ્રાવતંસક]

એક દેવ વિમાન

માહિસિય. ન. [માહિષિક]

ભેંસ વિષયક

માહી. સ્ત્રી. [માધી]

મહા માસની પૂનમ

માહુર. વિ. [માથુર]

મથુરાના એક વણિક, જે ચક્ષુઇન્દ્રિયના રાગથી મરણ પામ્યો

માહુરય. ન. [માથુરક]

મેલો

માહેસરી. સ્ત્રી. [માહેશ્વરી]

એક લિપિ-વિશેષ

મિઝ. ન. [મૃદ]

માટી, ધુળ

મિઝકમ્મ. ન. [મુદુકર્મ્મ]

મૂઢ કાર્ય

મિઝકાલુણિયા. સ્ત્રી. [મુદુકારુણિકી]

કોમળ તથા દયા ઉપજે એવી કથા

મિઝગહ. પુ. [મિતાવગ્રહ]

માપેલ અવગ્રહ

મિઝ. સ્ત્રી. [મૃદુ]

કોમળ

મિઝમદ્વસંપન્ન. પુ. [મૃદુમાર્દવસમ્પન્ન]

કોમળ ઋજુતા યુક્ત

મિઝમદ્વસંપન્નયા. સ્ત્રી. [મૃદુમાર્દવસમ્પન્નતા]

જુઓ ઉપર

મિઝોગહ. પુ. [મિતાવગ્રહ]

જુઓ 'મિઝગહ'

મિંજા. સ્ત્રી. [મજ્જા]

મીંજ, અંદરનું સત્વ

મિંજિયા. સ્ત્રી. [મિજ્જિકા]

જુઓ ઉપર

મિંજા. સ્ત્રી. [મજ્જા]

પદાર્થની અંદરનો ભાગ

મિંઠ. પુ. [દે.]

હાથીનો મહાવત, માઠું

મિંઢ. પુ. [મેઢ]

ઘેટો

મિંઢલક્ષણ. ન. [મેષલક્ષણ]

ઘેટાના લક્ષણ જાળવવાની એક કળા-વિશેષ

મિગ. પુ. [મૃગ]

હરણ, પહેલા દેવલોકના ઇન્દ્રનું ચિન્હ

મિગચરિયા. સ્ત્રી. [મૃગચર્યા]

એકાંત પ્રદેશમાં હરણની માફક ઉપાધિ રહિત વિચરવું

મિગજૂહ. પુ. [મૃગયૂથ]

હરણનું ટોળું

મિગજ્ઞય. પુ. [મૃગધ્વજ]

કામદેવ

મિગતળહા. સ્ત્રી. [મૃગતૃષ્ણા]

મૃગજળ

મિગદેવી. વિ. [મૃગદેવી]

જુઓ મિયા રાજા બલભદ્ર ની પત્ની

મિગપોસય. ન. [મૃગપોષક]

હરણને પાળનાર

મિગલુદ્ધગ. પુ. [મૃગલુબ્ધક]

હરણના માંસનું ભક્ષણ કરનાર તાપસ વિશેષ

મિગલોમ. ન. [મૃગલોમ]

હરણના રૂંવાળા

મિગવતી. પુ. [મૃગપતિ]

સિંહ

મિગવન. ન. [મૃગવન]

એક ઉદ્યાન

મિગવ્વ. ન. [મૃગવ્ય]

શિકાર

મિગસિર. ન. [મૃગશિરસ]

એક નક્ષત્ર

મિગસિરા. સ્ત્રી. [મૃગશિરા]

માગસર માસ

મિગસીસ. ન. [મૃગશીર્ષ]

હરણનું મસ્તક

મિગસીસાવલિ. સ્ત્રી. [મૃગશીર્ષાવલિ]

હરણના મસ્તકની પંક્તિ

મિગાવર્ડ. વિ. [મૃગાવતી]

જુઓ 'મિગાવતી'

મિગાવતી. વિ. [મૃગાવતી]

શતાનીક રાજાની પત્ની ચેડા રાજાની પુત્રી, ઉદાયનની માતા. (દીક્ષા લીધી, કેવળ પામી મોક્ષે ગયા.)

મિગાહિવ. પુ. [મૃગાધિપ]

સિંહ

મિચ્છ. પુ. [મ્લેચ્છ]

મ્લેચ્છ-અનાર્થ જાતિ

મિચ્છ. ત્રિ. [મિથ્યા]

મિથ્યાદ્રષ્ટિ, મિથ્યાત્વી

મિચ્છકાર. પુ. [મિથ્યાકાર]

એક સામાચારી-દોષ લાગતા જ 'મિચ્છામિદુક્કસમ્' આપવું

મિચ્છત્ત. ન. [મિથ્યાત્વ]

દર્શન મોહનીયકર્મના ઉદયથી વિપરીત શ્રદ્ધા માન્યતા થતી તે, ખોટાપણું

મિચ્છત્તકિરિયા. સ્ત્રી. [મિથ્યાત્વક્રિયા]

મિથ્યાત્વયુક્ત ક્રિયા

મિચ્છત્તપવત્તન. ન. [મિથ્યાત્વપ્રવર્તન]

મિથ્યાત્વ પ્રવર્તાવવું તે

મિચ્છત્તમૂઢમન. ન. [મિથ્યાત્વમૂઢમનસ]

મિથ્યાત્વથી મૂઢ મનવાળો

મિચ્છત્તમોહણિજ્ઞ. ન. [મિથ્યાત્વમોહનીય]

એક કર્મપ્રકૃતિ વિશેષ

મિચ્છત્તમોહિમયણ. ન. [મિથ્યાત્વમોહિતમનસ]

મિથ્યાત્વ વડે મોહ પામેલ મન

મિચ્છત્તવેદણિજ્ઞ. ન. [મિથ્યાત્વવેદનીય]

મિથ્યાત્વ વેદવું તે, એક કર્મ પ્રકૃતિ

મિચ્છત્તવેયણિજ્ઞ. ન. [મિથ્યાત્વવેદનીય] જુઓ ઉપર

મિચ્છત્તસુતિ. સ્ત્રી. [મિથ્યાત્વશ્રુતિ]

અન્ય તીર્થિકના શાસ્ત્ર

મિચ્છત્તાભિગતિ. પુ. [મિથ્યાત્વાભિગમિન]

મિથ્યાત્વ અભિગમયુક્ત

મિચ્છત્તાભિનિવેસ. પુ. [મિથ્યાત્વાભિનિવેશ]

મિથ્યાત્વનો આગ્રહ

મિચ્છદંસણ. ન. [મિથ્યાદર્શન]

મિથ્યાત્વદર્શન, અસત્ માન્યતા

મિચ્છદિદ્ધિ. વિશે. [મિથ્યાદૃષ્ટિ]

ખોટી માન્યતાવાળો, મિથ્યાદ્રષ્ટિ

મિચ્છદિદ્ધિય. ત્રિ. [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જેની દ્રષ્ટિ મિથ્યાત્વ યુક્ત છે તે

મિચ્છાદિટ્ટીય. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જુઓ ઉપર

મિચ્છદંસણ. નં [મિથ્યાદર્શન]

અસત્ માન્યતા

મિચ્છદંસણરત્ત. ત્રિં [મિથ્યાદર્શનરત્ત]

મિથ્યાત્વયુક્ત દર્શનમાં આસક્ત

મિચ્છદિટ્ઠિ. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિ]

જુઓ 'મિચ્છદિટ્ઠિ'

મિચ્છદિટ્ઠિય. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જુઓ ઉપર

મિચ્છરુદ્ધ. સ્ત્રીં [મિથ્યારુચિ]

મિથ્યાત્વમાં રુચિ કે પ્રીતિ

મિચ્છસુય. નં [મિથ્યાશ્રુત]

અન્ય તીર્થિકના શાસ્ત્રો

મિચ્છા. સ્ત્રીં [મિથ્યા]

ખોટું, અસત્ય, વિપરીત, નિષ્ફળ, વિપરીત શ્રદ્ધાન્

મિચ્છાકાર. પું [મિથ્યાકાર]

જુઓ 'મિચ્છાકાર'

મિચ્છાદંડ. પું [મિથ્યાદણ્ડ]

નિરપરાધીને દોષનું આરોપણ કરી દંડવો તે

મિચ્છાદંસણ. નં [મિથ્યાદર્શન]

અતત્ત્વમાં તત્ત્વની બુદ્ધિ, વિપરીત બુદ્ધિ

મિચ્છાદંસણકિરિયા. સ્ત્રીં [મિથ્યાદર્શનક્રિયા]

મિથ્યા દર્શનયુક્ત ક્રિયા, ક્રિયાનો એક ભેદ

મિચ્છાદંસણપરિણામ. પું [મિથ્યાદર્શનપરિણામ]

મિથ્યાદર્શન જનિત ભાવ

મિચ્છાદંસણલહ્મિ. સ્ત્રીં [મિથ્યાદર્શનલહ્મિ]

મિથ્યા દર્શનની પ્રાપ્તિ

મિચ્છાદંસણવત્તિયા. સ્ત્રીં [મિથ્યાદર્શનપ્રત્યયા]

'મિથ્યાદર્શન' થી લાગતી ક્રિયા-વિશેષ

મિચ્છાદંસણસલ્લ. નં [મિથ્યાદર્શનશલ્ય]

વારંવાર મિથ્યાદર્શનથી અંતઃકરણમાં શલ્ય સમાન દુઃખ આપે તે, અઘારમું પાપસ્થાનક, ત્રણ શલ્યમાંનું એક શલ્ય

મિચ્છાદંસણસલ્લવિરય. પું [મિથ્યાદર્શનશલ્યવિરત]

મિથ્યાદર્શન નામના શલ્યથી અટકેલો

મિચ્છાદંસણસલ્લવિવેગ. પું [મિથ્યાદર્શનશલ્યવિવેક]

મિથ્યાદર્શનશલ્યનો ત્યાગ

મિચ્છાદંસણસલ્લવેરમણ. નં [મિથ્યાદર્શનશલ્યવિરમણ]

મિથ્યાદર્શનશલ્યથી વિરમવું-અટકવું તે

મિચ્છાદંસણિ. પું [મિથ્યાદર્શનિ]

મિથ્યાદર્શનવાળો, અન્યતીર્થિક

મિચ્છાદિટ્ઠિ. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિ]

વિપરીત દ્રષ્ટિવાળો, મિથ્યાત્વી

મિચ્છાદિટ્ઠિય. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જેની દ્રષ્ટિ મિથ્યાત્વયુક્ત છે તે

મિચ્છાદિટ્ટીય. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જુઓ ઉપર

મિચ્છાદિટ્ઠિ. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિ]

જુઓ 'મિચ્છદિટ્ઠિ'

મિચ્છાદિટ્ઠિય. ત્રિં [મિથ્યાદૃષ્ટિક]

જુઓ 'મિચ્છાદિટ્ઠિય'

મિચ્છાપચ્છાકડ. નં [મિથ્યાપશ્ચાત્કૃત્]

પછી કરેલ અસત્ય કે વિપરીત શ્રદ્ધાન્

મિચ્છાપવચન. નં [મિથ્યાપ્રવચન]

અસત્ય પ્રવચન, અન્યતીર્થિકના શાસ્ત્ર

મિચ્છામિદુવકડ. નં [મિથ્યામેદુષ્કૃતમ્]

મારું દુષ્કૃત મિથ્યા થાઓ - (એ ભાવ)

મિચ્છાચાર. પું [મિથ્યાચાર]

વિપરીત આચરણ કરવી

મિચ્છાવાદિ. ત્રિં [મિથ્યાવાદિન્]

જૂઠું બોલનાર

મિચ્છાવાય. પું [મિથ્યાવાદ]

વિપરીત બોલવું

મિચ્છસંઠિય. નં [મિથ્યાસંસ્થિત]

વિપરીત રીતે રહેવું

મિચ્છોવચાર. પું [મિથ્યોપચાર]

ખોટો ઉપચાર

મિચ્છોવવૂહણ. નં [મિથ્યોપવૂહણ]

ખોટી પ્રશંસા

મિજ્જ. ધાં [મ્]

મરવું

મિજ્જમાણ. કૃં [મીયમાન]

માપતો

મિજ્જમાણ. કૃં [મિયમાણ]

મરતો

મિટ્ઠ. વિશેં [મિષ્ટ]

મીઠું

મિણ. ધાં [મા]

માપવું, પરિમાણ કરવું

મિણાલિયા. સ્ત્રીં [મૃણાલિકા]

એક વનસ્પતિ

મિત. ત્રિં [મિત]

પ્રમાણપૂર્વક થયેલું તે, પરિમિત

મિતગા. સ્ત્રીં [મિતકા]

એક વ્યંતરેન્દ્રની પ્રથમ અગ્રમહિષી

મિતવાહ. ત્રિં [મિતવાદિન]

જીવ અંગુઠાના પર્વ સમાન છે તેવું કહેનાર

મિતુ. વિશેં [મૃદુ]

કોમળ, સુંવાળું

મિતોગ્રહ. પું [મિતાવગ્રહ]

પરિમિત અવગ્રહ

મિત્ત. નં [મિત્ર]

મિત્ર, દોસ્ત, વિશાખા નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા,
અનુરાધા નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા, નવનિધાનમાંનું એક,
ત્રીજું મુહૂર્ત

મિત્ત. ત્રિં [માત્ર]

ફક્ત, કેવળ, સિવાય

મિત્ત-૧. વિં [મિત્ર]

વાણિજ્યગ્રામનો રાજા, તેની પત્નીનું નામ સિરી હતું

મિત્ત-૨. વિં [મિત્ર]

નંદિપુરનો રાજા, તેને સિરિઅ નામનો રસોઈયો હતો

મિત્ત-૩. વિં [મિત્ર]

મણિપદાનગરીનો રાજા, જેણે સંભૂતિવિજય સાધુને શુદ્ધ
આહારદાન દ્વારા મનુષ્યાયુ બાંધેલ, મરીને ધનવદ્ થયો

મિત્ત. નં [મિત્રત્વ]

મિત્રપણું

મિત્તદેવયા. પું [મિત્રદેવતા]

વિશાખા નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા

મિત્તદોસવત્તિય. ત્રિં [મિત્રદોષપ્રત્યય]

મિત્રાદિ સંબંધિના થોડા દોષમાં ભારે શિક્ષા કરવાથી
લાગતી ક્રિયા, દશમું ક્રિયાસ્થાન

મિત્તનંદી. વિં [મિત્રનંદી]

સાકેતનગરનો રાજા, સિરિકંતા પત્ની, વરદત્ત પુત્ર હતો

મિત્તપક્ષ. પું [મિત્રપક્ષ]

મિત્ર પક્ષ

મિત્તપભ. વિં [મિત્રપ્રભ]

ચંપાનગરીનો રાજા, તેની પત્ની ધારિણી હતી. ધમ્મઘોસ
તેનો મંત્રી હતો

મિત્તયા. સ્ત્રીં [મિત્રતા]

મૈત્રી

મિત્તવ. ત્રિં [મિત્રવત્]

મિત્રવાળો

મિત્તવતી. વિં [મિત્રવતી]

ચંપાનગરીના સુદંસણ શ્રેષ્ઠીની પત્ની

મિત્તસિરી. વિં [મિત્રશ્રી]

આમલકલ્પાની એક શ્રાવિકા, તેણે નિહવ તિસગુત્ત ના
મતને ખોટો સાબિત કરી સત્યની પ્રતીતી કરાવી

મિત્તિભાવ. પું [મિત્રિભાવ]

મૈત્રીભાવ

મિત્તિકરૂણાહ. પું [મૈત્રીકરૂણાદિ]

મૈત્રીકરૂણા આદિ ભાવો

મિત્તેય. પું [મૈત્રેય]

વત્સગોત્રની શાખા, તેનો પુરુષ

મિદુગંગા. સ્ત્રીં [મૃદુગંગા]

ગોશાળાના મતનો એક કાળવિભાગ

મિથુન. નં [મિથુન]

સ્ત્રી-પુરુષનું જોડણું, જ્યોતિષ પ્રસિદ્ધ એક રાશી

મિધુણ. નં [મિથુન]

જુઓ ઉપર

મિય. પુઠ [મૃગ]

હરણ, વનસ્પતિ વિશેષ, શરીરે કૃશ અને બીકણ મૃગ
જાતિનો હાથી, પામર, અજ,

મિય. ત્રિઠ [મિત]

પરિમિત, મર્યાદિત

મિયુત્ત. વિઠ [મૃગપુત્ર]

જુઓ 'મિયાપુત્ત'

મિયંક. પુઠ [મૃગક]

મૃગના ચિહ્નવાળું ચંદ્ર વિમાન

મિયગંધ. પુઠ [મૃગગંધ]

કસ્તુરી જેવી ગંધવાળું, દેવગુરુ-ઉત્તરકુરુના મનુષ્યની
એક જાતિ

મિયગામ. પુઠ [મૃગગામ]

હરણોનો સમૂહ

મિયચક્ક. નઠ [મૃગચક્ર]

જંગલના પ્રાણી ગામની વસતિમાં આવે તેનું ફળ
જાણવાની એક વિદ્યા

મિયચારિયા. સ્ત્રીઠ [મૃગચારિકા]

'ઉત્તરજઞ્ઞયણ' સૂત્રનું અધ્યયન

મિયત્ત. નઠ [મૃગત્વ]

મૃગ-પણું

મિયલુદ્ધ. ત્રિઠ [મૃગલુદ્ધ]

હરણના માંસમાં આસક્ત

મિયલોમિય. નઠ [મૃગલોમિક]

હરણના વાળમાંથી બનેલ

મિયવણ. નઠ [મૃગવણ]

એક ઉદ્યાન-વિશેષ

મિયવાલુંકી. સ્ત્રીઠ [મૃગવાલુંકી]

સાધારણ બાદર-વનસ્પતિ

મિયવાલુંકીફલ. નઠ [મૃગવાલુંકીફલ]

એક વનસ્પતિ વિશેષના ફળ

મિયવિત્તીય. ત્રિઠ [મૃગવિત્તિક]

જેની આજીવિકા મૃગથી ચાલતી હોય તે

મિયવીહિ. સ્ત્રીઠ [મૃગવીહિ]

શુકની મૃગનામની એક ગતિ-વિશેષ

મિયસિર. નઠ [મૃગશીર્ષ]

એક નક્ષત્ર

મિયા-૧. વિઠ [મૃગા]

મિયાગામના રાજા 'વિજય-૬' ની પત્ની (રાણી) તેના
પુત્રનું નામ મિયાપુત્ત હતું. કથા જુઓ 'મિયાપુત્ત'

મિયા-૨. વિઠ [મૃગા]

સુગ્રીવનગરના રાજા બલભદ્ર ની પત્ની તેને બલસિરી
નામે પુત્ર હતો, જે મિયાપુત્ત નામે પ્રસિદ્ધ હતો

મિયાદેવી. વિઠ [મૃગાદેવી]

જુઓ 'મિયા-૧'

મિયાપુત્ત-૧. વિઠ [મૃગપુત્ર]

મિયાગામના રાજા 'વિજય-૬' અને રાણી મિયા નો એક
જન્માંધ અને અતિ ખેદજનક શારીરિક સ્થિતિમાં રહેલ
પુત્ર જેને હાથ પગ આદિ કશું ન હતા. માત્ર આકાર રૂપ
બાળક હતો. તે પૂર્વભવમાં એકાઈ નામે રાષ્ટ્રફટ હતો

મિયાપુત્ત-૨. વિઠ [મૃગપુત્ર]

સુગ્રીવનગરના રાજા બલભદ્ર અને રાણી મિયા નો પુત્ર
જેનું નામ બલસિરિ હતું, મિયાપુત્ત નામે પ્રસિદ્ધ હતો. સાધુ
દર્શનથી જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન થયું. પૂર્વજન્મમાં લીધેલ
દીક્ષાનું સ્મરણ થયું. દીક્ષાની સંમતિ માટે માતા-પિતા
સાથે ઘણો જ લાંબો સંવાદ થયો. છેલ્લે દીક્ષા લીધી.
અનશન કરી મોક્ષે ગયા

મિયાવર્ડ-૧. વિઠ [મૃગાવતી]

જુઓ 'મિગાવતી' વંદન ક્ષમાપન દ્વારા કર્મક્ષય કરી
કેવળી થયા

મિયાવર્ડ-૨. વિઠ [મૃગાવતી]

પોતનપુરના રાજા પયાવર્ડ ની પુત્રી અને પત્ની, ત્રિપૃષ્ઠ
વાસુદેવની માતા

મિયાવતી. વિઠ [મૃગાવતી]

જુઓ 'મિયાવર્ડ-૧'

મિયાસણ. ત્રિઠ [મિતાશન]

પ્રમાણ પૂર્વકનો આહાર

મિયાસણિય. ત્રિઠ [મિતાશનિક]

પ્રમાણ પૂર્વકનો આહાર લેનાર

મિરિય. ન૦ [મિરિચ]

મરીનું ઝાડ

મિરિયચૂળ્લ. ન૦ [મિરિચૂળ]

મરીનો ભુકો

મિરીકવચ. ન૦ [મરીચિકવચ]

કિરણ-કવચ

મિરીચિ. સ્ત્રી૦ [મરીચિ]

કિરણ

મિરીયા. સ્ત્રી૦ [મરીચિ]

કિરણ

મિલ. ધા૦ [મિલ]

મળવું, એકઠા થવું

મિલક્ષુ. પુ૦ [મ્લેચ્છ]

મ્લેચ્છ, અનાથ

મિલક્ષુય. પુ૦ [મ્લેચ્છ]

જુઓ ઉપર

મિલા. ધા૦ [મ્લૈ]

મ્લાન થવું, કરમાવું

મિલાહિતા. કૃ૦ [મિલિત્વા]

એકઠા થઈને, મળીને

મિલાય. ધા૦ [મિલ]

મળવું

મિલાય. ધા૦ [મિલય]

એકઠા થવું

મિલાયમાળ. કૃ૦ [મ્લાયત્]

કરમાતો

મિલાયિતા. કૃ૦ [મિલિત્વા]

એકઠા થઈને

મિલિતા. કૃ૦ [મિલિત્વા]

મળીને

મિલિમિલ. ન૦ [મિલિમિલ]

ચમકતું, અપ્રશસ્ત

મિલિય. ત્રિ૦ [મિલિત]

મળેલ, એકઠા થયેલ

મિલેક્ષુ. પુ૦ [મ્લેચ્છ]

અનાથ જાતિ

મિલેચ્છ. પુ૦ [મ્લેચ્છ]

જુઓ ઉપર

મિલ્હિય. ત્રિ૦ [મિલિત]

જુઓ 'મિલિય'

મિસિમિસંત. કૃ૦ [દે.]

ચમકવું, ક્રોધથી દાંત પીસવા

મિસિમિસિમિસંત. કૃ૦ [દે.]

ક્રોધથી દાંત પીસતો, ચમકતો

મિસિમિસેંત. કૃ૦ [દે.]

જુઓ 'મિસિમિસંત'

મિસિમિસેમાળ. કૃ૦ [દે.]

ક્રોધથી દાંત પીસતો

મિસ્સ. ત્રિ૦ [મિશ્ર]

મિશ્રણ, મળેલ, ત્રીજું ગુણસ્થાનક

મિસ્સકાલ. પુ૦ [મિશ્રકાલ]

મિશ્રકાળ, અમુક ગતિમાં અમુક સમયે જીવસમૂહ હોય તેમાંથી થોડા જીવ નીકળી ગયા હોય અને થોડાં જીવ ઉત્પન્ન થયેલા હોય તેવો કાળ

મિસ્સકેસી. સ્ત્રી૦ [મિશ્રકેસી]

ઉત્તર દિશાના રુચક પર્વત ઉપરની એક દિક્કુમારી

મિસ્સજાય. ન૦ [મિશ્રજાત]

ગૌચરીનો એક દોષ ગૃહસ્થ અને સાધુ બંને માટે બનેલ આહાર

મિસ્સાકૂર. પુ૦ [મિશ્રાકૂર]

ખાદ્ય વિશેષ

મિસ્સીભાવ. પુ૦ [મિશ્રીભાવ]

મિશ્રભાવ, મિશ્રણ

મિહિલા. સ્ત્રી૦ [મિથિલા]

એ નામક એક નગરી

મિહુળ. ન૦ [મિથુન]

જોડણું, સ્ત્રી-પુરુષ

મિહુળગ. ન૦ [મિથુનક]

જુઓ ઉપર

મિહુળય. ન૦ [મિથુનક] જુઓ ઉપર

મિહો. અં [મિથસ]

પરસ્પર, અન્યોન્ય

મિહોકહા. સ્ત્રીં [મિથઃકથા]

એકબીજાની વાત કરવી તે

મીળ. પું [મીન]

માછલું

મીળગા. સ્ત્રીં [મીનકા]

વૈરોચનેન્દ્રની એક અગ્રમહિષી

મીમાંસક. પું [મીમાંસક]

એક અન્ય દર્શન

મીય. પું [મૃગ]

હરણ

મીરિય. નં [મરીચિ]

કિરણ

મીસ. ત્રિં [મિશ્ર]

પરસ્પર મળી ગયેલ, ભેળસેળ, સચિત્ત-અતિત
મિશ્રસ્કંધ, અનુગામી-અનનુગામીરૂપ મિશ્ર અવધિજ્ઞાન,
ત્રીજું ગુણસ્થાનક, મિશ્રમોહનીયકર્મ પ્રકૃતિ,
ઔદારિકાદિ બે શરીરની સાથે પ્રવૃત્તિ

મીસ. ધાં [મિશ્રય]

મિશ્રિત કરવું

મીસક. નં [મિશ્રક]

જુઓ 'મિસ્સ'

મીસગ. નં [મિશ્રક]

જુઓ 'મિસ્સ'

મીસજાય. પું [મિશ્રજાત]

જુઓ 'મિસ્સજાય'

મીસજોણિ. સ્ત્રીં [મિશ્રયોનિ]

સચિત્ત-અચિત્ત એવી મિશ્રયોનિ

મીસજોણિય. નં [મિશ્રોનિક]

જુઓ ઉપર

મીસજ્જાય. પું [મિશ્રજાત]

જુઓ 'મિસ્સજાય'

મીસય. નં [મિશ્રક]

જુઓ 'મિસ્સ'

મીસા. નં [મિશ્રક]

જુઓ 'મિસ્સ'

મીસાપરિણત. ત્રિં [મિશ્રપરિણત]

મિશ્ર રીતે પરિણમવું તે

મીસાહાર. પું [મિશ્રાહાર]

મિશ્રિત પદાર્થવાળો આહાર

મીસિજ્જિતા. કૃં [મિશ્રયિત્વા]

મિશ્રણ કરીને

મીસિત. ત્રિં [મિશ્રિત]

મિશ્રણ કરેલું

મીસિમિસીયમાણ. કૃં [દે.]

ક્રોધથી દાંત પીસતો

મીસિય. ત્રિં [મિશ્રિત]

પરસ્પર ભળી ગયેલ

મીસિયા. સ્ત્રીં [મિશ્રિતા]

મિશ્રણ કરાયેલી

મીસીભાવ. નં [મિશ્રીભાવ]

ભેળસેળ, એકત્રપણું

મુડંગ. પું [મૃદઙ્ગ]

ઢોલક, તબલા, બારમા દેવલોકના દેવતાના અવધિ
જ્ઞાનનો આકાર

મુડંગપુલ્કર. પું [મૃદઙ્ગપુલ્કર]

ઢોલ ઉપર મઢેલું ચામડું

મુડંગમત્થય. નં [મૃદઙ્ગમત્થક]

ઢોલકનો માથાનો ભાગ

મુડ્ડા. કૃં [મુલ્કવા]

છોડીને, મુકીને

મુડ્ડય. ત્રિં [મુદિત]

સકલ ઉપદ્રવ રહિત

મુડ્ડા. કૃં [મુલ્કવા]

મુકીને, છોડીને

મુંચ. ધાં [મુચ]

છોડવું, મુકવું

મુંચમાણ. કૃં [મુચ્ચત્]

મુકવું તે

મુંજ. ન૦ [મુજ્જ]

એક પ્રકારનું ઘાસ

મુંજફ. ન૦ [મૌજ્જનિક]

કાશ્યપ ગોત્રની એક શાખા, તેનો પુરુષ

મુંજકાર. પુ૦ [મુજ્જકાર]

ઘાસની દોરડી બનાવનાર

મુંજપાડયાર. પુ૦ [મુજ્જપાડુકાકાર]

ઘાસની પાદુકા બનાવનાર

મુંજપાસય. પુ૦ [મુજ્જપાશક]

ઘાસનો ફંદો

મુંજમાલિયા. સ્ત્રી૦ [મુજ્જમાલિકા]

ઘાસની માળા

મુંજપિચ્ચિય. ત્રિ૦ [દે.]

કુટીને પીછા જેવું બનાવેલ ઘાસનું રજોહરણ

મુંડ. પુ૦ [મુન્ડ]

દ્રવ્યથી મસ્તકનો અને ભાવથી કષાયાદિનો ત્યાગ કરનાર, ખુંટો, કુંઠિત

મુંડ. ધા૦ [મુન્ડય]

મુંડવું, લોચ કરવો

મુંડળ. ન૦ [મુન્ડન]

મુંડાવવું, મુંડન કરાવવું

મુંડભાવ. પુ૦ [મુન્ડભાવ]

‘મુંડ’પણાનો ભાવ, દીક્ષિત થવાનો ભાવ

મુંડમાલ. ન૦ [મુન્ડમાલ]

માળનું આચ્છાદન

મુંડરુડ. સ્ત્રી૦ [મુન્ડરુચિ]

દીક્ષાની રુચિ

મુંડા. સ્ત્રી૦ [દે.]

હરિણી

મુંડાવિત્તે. કૃ૦ [મુન્ડયિતુમ્]

મુંડાવવા માટે, દીક્ષા લેવા માટે

મુંડાવિય. ત્રિ૦ [મુન્ડિત]

મુંડાવેલ

મુંડાવેત્ત. કૃ [મુન્ડયિતુમ્]

મુંડાવવા માટે

મુંડિ. ત્રિ૦ [મુન્ડિન્]

મુંડન કરાવેલ

મુંડિઅંબય. વિ૦ [મુન્ડિકામ્રક]

જુઓ ‘મુંડિંબગ’

મુંડિંબગ. વિ૦ [મુન્ડિકામ્રક]

સિંબવર્ધન નગરના રાજા, તે મુનિ પૂસભૂતિ ના ઉપદેશથી

શ્રાવક બન્યો

મુંડિણ. ન૦ [મુન્ડિત્વ]

મુંડપણું

મુંડિય. કૃ [મુન્ડિત]

મુંડાવેલ

મુંડિવઅ. વિ૦ [મુન્ડિબક]

જુઓ ‘મુંડિંબગ’

મુંડી. ત્રિ૦ [મુન્ડિન્]

જુઓ ‘મુંડિ’

મુંકુંદગ. પુ૦ [મુકુંદક]

બળદેવ, એક વાદ્ય

મુક્ક. વિશે૦ [મુક્ત]

મુકાવેલ, કર્મથી છુટેલ, મુક્તાત્મા, સિદ્ધ

મુક્કજોગ. પુ૦ [મુક્તયોગ]

ચતના લક્ષણયોગથી મુક્ત

મુક્કતોય. ત્રિ૦ [મુક્તતોય]

પાણી વિનાનું

મુક્કવાયી. પુ૦ [મુક્તવાદિન્]

સિદ્ધવાદી, પ્રયુક્તવચની

મુક્કેલગ. ત્રિ૦ [દે.]

જીવે જન્માંતરમાં તજેલ

મુક્કેલય. ત્રિ૦ [દે.]

જુઓ ઉપર

મુક્ક. પુ૦ [મોક્ષ]

મોક્ષ, કર્મથી સર્વથા છુટકારો, નવતત્ત્વમાંનું એક તત્ત્વ, સિદ્ધિ

મુક્કમગ્ગ. પુ૦ [મોક્ષમાર્ગ]

મોક્ષનો માર્ગ, સમ્યગ્દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર

મુક્ખસુહ. ન૦ [મોક્ષસુખ]

શાશ્વત સુખ

મુખછિન્ન. ન૦ [મુખછિન્ન]

મોઢામાંથી છીનવેલ

મુખછિન્નગ. ત્રિ૦ [મુખછિન્નક]

મોઢામાંથી છીનવનાર

મુગુંદ. પુ૦ [મુકુન્દ]

દિવ્ય વાજિંત્ર, બળદેવ

મુગુંદમહ. પુ૦ [મુકુન્દમહ]

બળદેવનો મહોત્સવ

મુગા. પુ૦ [મુદ્ર]

મગ, એક ધાન્ય

મુગાચૂણ. ન૦ [મુદ્રચૂર્ણ]

મગનો ભુકો

મુગાપણી. સ્ત્રી૦ [મુદ્રપણી]

એક વનસ્પતિ

મુગાર. પુ૦ [મુદ્રાર]

હથોડા જેવું આયુધ

મુગારપાણી. વિ૦ [મુદ્રગરપાણિ]

જુઓ 'મોગરપાણિ'

મુગાસિંગા. સ્ત્રી૦ [મુદ્રસિંગા]

મગની સીંગ

મુગાસૂવ. ન૦ [મુદ્રસૂપ]

મગની દાળ

મુગિલગિરિ. સ્ત્રી૦ [મુદ્રલગિરિ]

ચિત્રકૂટનું એક અપર નામ

મુચ્ચ. ધા૦ [મુચ્]

મુકવું

મુચ્ચંત. કૃ૦ [મુચ્ચત્]

મુકવું તે

મુચ્ચ. ધા૦ [મૂચ્ચ]

મૂર્છા પામવી, આસક્ત થવું

મુચ્ચણા. સ્ત્રી૦ [મૂચ્ચના]

જેથી રાગ વ્યાપ્ત થાય અને શ્રોતા મૂર્છિત થાય તેવી

સ્વર રચના

મુચ્ચમાણ. કૃ૦ [મૂચ્ચત્]

મૂર્છા પામવી તે

મુચ્ચા. સ્ત્રી૦ [મૂચ્ચા]

મૂર્છા, બેશુદ્ધિ, આસક્તિ, વસ્તુની રક્ષા કરવાની ચિંતા,

પ્રીતિ, ગૃહિ, અવાજની મધુરતા, લોભ-મમતાનો

પર્યાય

મુચ્ચિજ્જંત. કૃ૦ [મૂચ્ચયમાન]

મૂર્છિત થતો

મુચ્ચિત. ત્રિ૦ [મૂચ્ચિત્]

મૂર્છા પામેલ, આસક્ત થયેલ, મોહવાન, દોષથી

અનભિજ્ઞ, એક નરકાવાસ

મૂચ્ચિતા. સ્ત્રી૦ [મૂચ્ચિતા]

મૂર્છા પામેલી

મુચ્ચિય. ત્રિ૦ [મૂચ્ચિત્]

જુઓ 'મુચ્ચિત'

મુજ્ઝ. ધા૦ [મુહ્]

મોહ પામવો, આસક્ત થવું

મુજ્ઝમાણ. કૃ૦ [મુહ્યત્]

મોહ પામતો

મુજ્ઝિયવ્વ. ત્રિ૦ [મોહિતવ્ય]

મોહ પામવા યોગ્ય

મુદ્ધ. ન૦ [મુષ્]

ચોરાયેલું

મુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ [મુષ્ઠિ]

મુઠ્ઠી

મુદ્ધિજુદ્ધ. ન૦ [મુષ્ઠિયુદ્ધ]

મુઠ્ઠી વડે થતું યુદ્ધ

મુદ્ધિય. ત્રિ૦ [મૌષ્ઠિક]

મુઠ્ઠીથી લડનાર

મુદ્ધિય. ત્રિ૦ [મુષ્ઠિક]

નાનો ઘણ, એ નામે એક દેશ, તે દેશવાસી, એક મલ્લ

મુદ્ધિયપેચ્છા. સ્ત્રી૦ [મૌષ્ઠિકપ્રેક્ષા]

મલ્લ યુદ્ધ જોનાર

મુદ્ધિયા. સ્ત્રી૦ [મુષ્ઠિકા]

મુઠ્ઠી

મુઢિવાય. પુઠ [મુઢિવાત]

અતિવેગથી વજ્રગ્રહણ કરવા માટે જે મુઢી બંધનમાં ઉત્પન્ન થતો વાયુ

મુળ. ધાઠ [જ્ઞા]

જાણવું

મુળંત. ત્રિઠ [જ્ઞાત]

જાણવું તે

મુળાલ. નઠ [મૃળાલ]

કમળની નાળ, પદ્મકેસર

મુળાલિયા. સ્ત્રીઠ [મૃળાલિકા]

કમળની જાળ

મુળિ(નિ). પુઠ [મુનિ]

મુનિ, સાધુ

મુળિઆ. કૃ [જ્ઞાત્વા]

જાણીને

મુળિંત. ત્રિઠ [જ્ઞાત]

જાણેલું

મુળિંદ. પુઠ [મુનીન્દ્ર]

મુનિમાં શ્રેષ્ઠ

મુળિ(નિ)પરિસા. સ્ત્રીઠ [મુનિપરિષદ]

મુનિની સભા

મુળિય. ત્રિઠ [જ્ઞાત]

જાણેલું

મુળિયપયત્થ. નઠ [જ્ઞાતપદસ્થ]

જાણેલા પદમાં સ્થિર

મુળિયવ્વ. ત્રિઠ [જ્ઞાતવ્ય]

જાણવા યોગ્ય

મુળિવંસ. પુઠ [મુનિવંશ]

મુનિ-વંશ

મુળિ(નિ)વર. પુઠ [મુનિવર]

શ્રેષ્ઠ મુનિ

મુળેયવ્વ. ત્રિઠ [જ્ઞાતવ્ય]

જાણવા યોગ્ય

મુતચ્ચ. નઠ [મૃતાર્ચ]

મૃતકના સંસ્કારરૂપ પૂજા, અકષાથી

મુત્ત. ત્રિઠ [મુક્ત]

મુક્ત, સ્વતંત્ર, સિદ્ધ

મુત્ત. નઠ [મૂત્ર]

મૂત્ર, પેશાબ

મુત્ત. વિશેઠ [મુક્ત]

નિર્લોભી

મુત્ત. ત્રિઠ [મૂર્ત]

મૂર્તિમાન, આકાર

મુત્તજાલ. નઠ [મુક્તાજાલ]

મોતીના માળા

મુત્તદામ. નઠ [મુક્તાદામન્]

મોતીનો હાર

મુત્તનિરોહ. પુઠ [મુત્રનિરોધ]

મુત્રને અટકાવવું તે

મુત્તમાળ. કૃઠ [મૂત્રયત્]

મૂત્ર-પેશાબ કરવો તે

મુત્તસણ્ણા. સ્ત્રીઠ [મુક્તસંજ્ઞા]

મુક્તપણાનો ભાવ,

દશ સંજ્ઞામાંની એક સંજ્ઞા

મુત્તા. સ્ત્રીઠ [મુક્તા]

મોતી

મુત્તાજાલ. નઠ [મુક્તાજાલ]

મોતીની માળા

મુત્તાદામ. નઠ [મુક્તાદામન્]

મોતીનો હાર

મુત્તાધારપુઢગ. નઠ [મુક્તાધારપુટક]

શુક્તિ સંપુટ, એક જાતની મુદ્રા

મુત્તાપાય. પુઠ [મુક્તાપાત્ર]

મોતીનું પાત્ર

મુત્તાબંધન. નઠ [મુક્તાબન્ધન]

મોતીનું બંધન

મુત્તામણિમય. નઠ [મુક્તામણિમય]

મોતી-મણિથી યુક્ત

મુત્તાલય. પુઠ [મુક્તાલય]

સિદ્ધશિલાનું નામ

મુક્તાવલિ. સ્ત્રી૦ [મુક્તાવલિ]

એક હાર

મુક્તાવલિપ્રવિભક્તિ. પુ૦ [મુક્તાવલિપ્રવિભક્તિ]

એક દેવતાઈ નાટ્ય વિશેષ

મુક્તાવલી. સ્ત્રી૦ [મુક્તાવલી]

એક હાર

મુક્તાહલ. ન૦ [મુક્તાફલ]

મોતી

મુક્તિ. સ્ત્રી૦ [મુક્તિ]

મુક્તિ, મોક્ષ, નિર્લોભતા, કર્મબંધથી છુટકારો, તૃષ્ણાનો અભાવ, સિદ્ધશિલા

મુક્તિ. ન૦ [મૌક્તિક]

મોતી

મુક્તિપ્રધાન. ન૦ [મુક્તિપ્રધાન]

મોક્ષપ્રધાન અનુષ્ઠાન

મુક્તિભગ. પુ૦ [મુક્તિમાર્ગ]

મુક્તિનો માર્ગ

મુક્તિય. ન૦ [મૌક્તિક]

મોતી

મુક્તિયાજાલય. ન૦ [મૌક્તિકજાલય]

મોતીના માળા

મુક્તિસુહ. ન૦ [મુક્તિસુખ]

મોક્ષ સુખ

મુક્તી. સ્ત્રી૦ [મુક્તિ]

જુઓ 'મુક્તિ'

મુક્તોલી. સ્ત્રી૦ [દે.]

ધાન્ય ભરવાની કોઠી

મુદગ. પુ૦ [મુદગ]

અવગાહના ક્ષેત્રની અંદરના અને બહારના પુદ્ગલ લઈ વૈક્રિય શરીર બનાવનાર જીવ

મુદાગર. ત્રિ૦ [મુદાકર]

હર્ષજનક

મુદિત. ત્રિ૦ [મુદિત]

હર્ષિત

મુદિય. ત્રિ૦ [મુદિત]

હર્ષિત

મુદંક. પુ૦ [દે.]

ઉત્સવ

મુદા. સ્ત્રી૦ [મુદ્રા]

વીંટી, સિક્કો, નામાક્ષરયુક્ત છાપા, સોનારૂપાનું નાણું

મુદ્દિઅનાવાબંધ. ન૦ [મુદ્રિતનાવાબંધ]

એક બંધન

મુદ્દિય. ત્રિ૦ [મુદ્રિત]

અંકિત, છાણ-માટીનો લેપ કરેલ

મુદ્દિયા. સ્ત્રી૦ [મુદ્દીકા]

દ્રાક્ષ

મુદ્દિયા. સ્ત્રી૦ [મુદ્રિકા]

વીંટી, મહેર

મુદ્દિયાપાનગ. ન૦ [મુદ્રિકાપાનક]

દ્રાક્ષનું પીણું

મુદ્દિયામંડવગ. પુ૦ [મુદ્દીકામણ્ડપક]

દ્રાક્ષનો માંડવો

મુદ્દિયામંડવય. પુ૦ [મુદ્દીકામણ્ડપક]

જુઓ ઉપર

મુદ્દિયાસાર. પુ૦ [મુદ્દીકાસાર]

મદિરા

મુદ્દિયાસારય. સ્ત્રી૦ [મુદ્દીકાસારક]

મદિરા

મુદ્ધ. વિશે૦ [મુગ્ધ]

મૂઢ, મોહિત, અજ્ઞાન

મુદ્ધ. પુ૦ [મૂર્ધન]

મસ્તક, માથું

મુદ્ધંત. પુ૦ [મૂર્ધન્ત]

ઉપરિતન ભાગ

મુદ્ધજ. પુ૦ [મૂર્ધજ]

વાળ

મુદ્ધય. પુ૦ [મૂર્ધજ]

મુગ્ધ, મૂઢ

મુદ્ધય. પુ૦ [મુગ્ધક]

માથાની પીડા

મુદ્ધાગય. ત્રિં [મૂર્દ્ધગત]

મસ્તકે ધારણ કરેલ

મુદ્ધાણ. પું [મૂર્ધન]

માથું, મસ્તક

મુદ્ધાભિસિત્ત. પું [મૂર્ધાભિસિત્ત]

મસ્તક અભિષેક

મુદ્ધાહિસિત્ત. પું [મૂર્ધાહિસિત્ત]

જુઓ ઉપર

મુનિ. પું [મુનિ]

જુઓ 'મુનિ'

મુનિંદ. પું [મુનિન્દ્ર]

જુઓ 'મુનિંદ'

મુનિચંદ-૧. વિં [મુનિચન્દ્ર]

રાજગૃહીમાં ધોર પરીષદ સહન કરનાર

મુનિચંદ-૨. વિં [મુનિચન્દ્ર]

સાકેતનગરના રાજા ચંડવર્ડેસઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર તેને ઉજ્જેનીમાં રાજ વહીવટ ચલાવવા નિમેલ

મુનિચંદ-૩. વિં [મુનિચન્દ્ર]

ભં પાર્શ્વના શાસનના એક આચાર્ય, કુમારક સંનિવેશમાં હતા ત્યારે એક કુંભારે તેને મરણાંત કષ્ટ આપ્યું, તે મોક્ષે ગયા

મુનિચંદ-૪. વિં [મુનિચન્દ્ર]

એક આચાર્ય, તેમણે સાગરચંદ પાસે દીક્ષા લીધી. વિચરણમાં એક વખત માર્ગ ભૂલ્યા. જંગલમાં ભૂખ-તરસથી પીડાતા હતા ત્યારે ગોવાળોએ ભક્તિ કરી

મુનિવર. પું [મુનિવર]

જુઓ 'મુનિવર'

મુનિવરવસહ. પું [મુનિવરવૃષભ]

મુનિમાં અગ્રેસર

મુનિસુવ્વય-૧. વિં [મુનિસુવ્રત]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ વીસમાં તીર્થંકર, રાજગૃહીના રાજા સુમિત્ત અને રાણી પડમાવર્દી ના પુત્ર, તેના દેહનો વર્ણ કૃષ્ણ હતો, તેમને ૧૮ ગણ અને ૧૮ ગણધર થયા. ૩૦૦૦૦ વર્ષનું આયુ ભોગવી મોક્ષે ગયા. વગેરે... વગેરે...

મુનિસુવ્વય-૨. વિં [મુનિસુવ્રત]

આવતી ચોવીસીમાં ભરતક્ષેત્રમાં થનાર અગિયારમાં તીર્થંકર જે દેવઈ નો જીવ છે

મુનિસુવ્વય-૩. વિં [મુનિસુવ્રત]

ઘાતકીખંડના એક તીર્થંકર ભગવંત, જ્યારે અહીં ભં અરિષ્ટનેમિ હતા

મુનિસેન. વિં [મુનિસેન]

ચક્રવર્તી વડ્ડરજંઘ અને તેની પત્ની (રાણી) સિરિમતી જેમને જંગલમાં મળેલા તે, એક સાધુ ભગવંત

મુની. પું [મુનિ]

જુઓ 'મુનિ'

મુમ્મુર. પું [મુર્મુર]

તણખો, અઝિકણ

મુમ્મુરભૂય. નં [મુર્મુરભૂત]

તુષાઝિરૂપ થયેલ

મુમ્મુરોવમ. ત્રિં [મુર્મુરોપમ]

ભૂસાના અઝિ સમાન

મુમ્મુહી. સ્ત્રીં [મુન્મુહી]

મનુષ્યની દશ અવસ્થામાંની નવમી અવસ્થા

મુય. ત્રિં [સ્મૃત]

સ્મરણ કરેલ

મુય. ધાં [મુચ]

મુકવું

મુયંગ. પું [મૃદગ્ગ]

મૃદંગ-વાદ્યવિશેષ

મુયંત. ત્રિં [મુજ્જત]

મુકવું તે

મુયચ્ચ. નં [મૃતાર્ચ]

મૃત શરીરના સંસ્કારરૂપ પૂજા કરવી

મુરંડી. પું [મુરણ્ડી]

મુરંડ નામનો એક અનાર્થ દેશ, તે દેશવાસી

મુરય. પું [મુરજ]

વાદ્ય વિશેષ

મુરવ. પું [મુરજ]

ઢોલક

મુરવિ. પુઠ્ઠ [દે.]

એક જાતનું આભરણ

મુરુંડ. પુઠ્ઠ [મુરુણ્ડ]

એક અનાર્થ દેશ, તે દેશના રહેવાસી, એક રાજા

મુરુંડ. વિઠ્ઠ [મુરુણ્ડ]

કુસુમપુરનો રાજા, તેની વિધવા બહેનને દીક્ષા લેવા પ્રેરણા કરી. એક વખત તેને મસ્તકશૂળ થયું. આચાર્ય પાલિત દ્વારા તેનું નિવારણ થયું. તેને ચુક્રગણિ સાથે સમયના સાપેક્ષ મૂલ્ય વિષયક ચર્ચા થયેલી

મુરુંડી. સ્ત્રીઠ્ઠ [મુરુણ્ડી]

મુરુંડ નામના દેશની દાસી

મુલગ. નઠ્ઠ [મૂલક]

મૂળો, કંદ વિશેષ

મુલુત્તરગુણ. નઠ્ઠ [મુલુત્તરગુણ]

મૂળગુણ ઉત્તરગુણ

મુલુત્તરદોષવ્યયરગય. ત્રિઠ્ઠ [મુલુત્તરદોષવ્યયતિકરગત]

મૂળગુણ-ઉત્તરગુણ દોષના પ્રસંગને પ્રાપ્ત

મુલ્લ. નઠ્ઠ [મૂલ્ય]

મૂલ્ય, કિંમત

મુસંઠી. સ્ત્રીઠ્ઠ [મુષુઠી]

એક વનસ્પતિ

મુસંઠી. સ્ત્રીઠ્ઠ [દે.]

એક આયુધ વિશેષ

મુસલ. પુઠ્ઠ [મુસલ]

સાંભેલું, મુશળ, એક આયુધ, ચાર હાથ પ્રમાણ એક માપ

મુસલી. સ્ત્રીઠ્ઠ [દે.]

વસ્ત્રાદિ પ્રતિલેખનનો એક દોષ

મુસા. અઠ્ઠ [મૂષા]

ખોટું, અસત્ય

મુસા. સ્ત્રીઠ્ઠ [મૂષા]

મૂષાવાદ

મુસાવાઙ. ત્રિઠ્ઠ [મૂષાવાદિન્]

ખોટું બોલનાર

મુસાવાદિ. ત્રિઠ્ઠ [મૂષાવાદિન્]

જુઓ ઉપર

મુસાવાય. ત્રિઠ્ઠ [મૂષાવાદ]

ખોટું બોલવું તે, બીજું પાપસ્થાનક

મુસાવાયવત્તિય. પુઠ્ઠ [મૂષાવાદપ્રત્યય]

જુઠું બોલીને બીજાને છેતરવાથી લાગતી ક્રિયા-છઠું ક્રિયા સ્થાનક

મુસાવાયવિરય. પુઠ્ઠ [મૂષાવાદવિરત]

મૂષાવાદથી અટકવું

મુસાવાયવેરમણ. નઠ્ઠ [મૂષાવાદવિરમણ]

જુઠું બોલવાથી વિમરવું તે, બીજું વ્રત

મુસુંઠિ. સ્ત્રીઠ્ઠ [મુષુઠી]

એક સાધારણ વનસ્પતિ

મુસુમૂરણ. નઠ્ઠ [દે.]

તોડવું, ખંડન કરવું તે

મુહ. નઠ્ઠ [મુખ]

મોઢું, વદન, અગ્રભાગ, ઉપાય, દ્વાર, આરંભ, મુખ્ય, પ્રથમ

મુહધોયણ. નઠ્ઠ [મુખધાવન]

મોઢું ધોવું તે

મુહધોવણ. નઠ્ઠ [મુખધાવન]

જુઓ ઉપર

મુહધોવણિયા. સ્ત્રીઠ્ઠ [મુખધાવનિકા]

મોઢું ધોવાનું એક પાત્ર વિશેષ

મુહનંતક. નઠ્ઠ [મુખાનન્તક]

મુખનું વસ્ત્ર, મુહપત્તિ

મુહનંતગ. નઠ્ઠ [મુખાનન્તક]

જુઓ ઉપર

મુહનંતય. નઠ્ઠ [મુખનન્તક]

જુઓ ઉપર

મુહપત્તિ. નઠ્ઠ [મુખપટ્ટિ]

જુઓ ઉપર

મુહપોત્તિ. નઠ્ઠ [મુખપોત્તિકા]

જુઓ ઉપર

મુહપોત્તિય. નઠ્ઠ [મુખપોત્તિક]

જુઓ ઉપર

મુહપોત્તિયા. ન૦ [મુખપોત્તિકા]

જુઓ ઉપર

મુહપોત્તી. ન૦ [મુખપોત્તિ]

જુઓ ઉપર

મહફુલ્લય. પુ૦ [મુખફુલ્લક]

મુખના શણગારરૂપ સોનાનું ફૂલ

મુહફુલ્લસંઠિય. ન૦ [મુખફુલ્લસંસ્થિત]

ચિત્રા નક્ષત્રનું સંસ્થાન

મુહબંધ. પુ૦ [મુખબન્ધ]

મોઢાનું બંધન

મુહમંડળ. ત્રિ૦ [મુખમાળ્લક]

મુખને શોભાવનાર

મુહમંગલિય. ત્રિ૦ [મુખમાળ્લક]

મુખે મંગલ શબ્દ બોલનાર, ભાટ-ચારણ

મુહમંડવ. ન૦ [મુખમળ્લક]

દેવાલય કે ઘર આગળનો ચોક

મુહમૂલ. ન૦ [મુખમૂલ]

મોઢા પાસે

મુહરી. ત્રિ૦ [મુખરિન્]

વાચાવી, બહુ બોલતો

મુહવણ્ણ. પુ૦ [મુખવર્ણ]

મુખે કરી અન્યનીશિંના વખાણ કરવા

મુહવાસ. પુ૦ [મુખવાસ]

મુખવાસ-તાંબુલાદિ

મુહવીણિયા. સ્ત્રી૦ [મુખવીણિકા]

મુખની વીણા જેવું બનાવી (વગાડવું તે)

મુહા. અ૦ [મુધા]

ખોદું, વ્યર્થ, નિષ્ફળ, પ્રાસુક, ભિક્ષા, નિર્દોષવૃત્તિ

મુહાજીવિ. વિશે૦ [મુધાજીવિન્]

નિર્દોષ ભિક્ષા ઉપર જીવન વ્યતીત કરનાર

મુહાદાહ. વિશે૦ [મુધાદાયિન્]

નિર્દોષ-પ્રાસુક આહાર આપનાર

મુહાલબ્ધ. ત્રિ૦ [મુધાલબ્ધ]

નિષ્કામવૃત્તિથી મળેલ

મુહિલ્લિય. ન૦ [મૃત]

મરેલું

મુહું. અ૦ [મુહુસર]

પુનઃ ફરીથી

મુહુત્ત. પુ૦ [મુહૂર્ત્ત]

મુહૂર્ત્ત, બે ઘડી પ્રમાણકાળ વિભાગ, શોભવેળા

મુહુત્તંત. ન૦ [મુહૂર્ત્તન્ત]

ભિન્ન, મુહૂર્ત્ત

મુહુત્તંતર. ન૦ [મુહૂર્ત્તન્તર]

મુહૂર્ત્ત પછી

મુહુત્તગ. પુ૦ [મુહૂર્ત્તક]

બે ઘડીનો સમય

મુહુત્તગહ. સ્ત્રી૦ [મુહૂર્ત્તગતિ]

‘મુહૂર્ત્ત’ પ્રમાણ ગતિ

મુહુત્તગા. પુ૦ [મુહૂર્ત્તગ્રિ]

બે ઘડીનો કાળ

મુહુત્તજોય. ન૦ [મુહૂર્ત્તજોતિસ્]

મુહૂર્ત્તસંબંધિ જ્યોતિષ્

મુહુત્તદુઃખ. ન૦ [મુહૂર્ત્તદુઃખ]

બે ઘડીનું દુઃખ

મુહુત્તમેત્ત. ન૦ [મુહૂર્ત્તમાત્ર]

મુહૂર્ત્ત માત્ર

મુહુત્તય. પુ૦ [મુહૂર્ત્તક]

બે ઘડીનો કાળ

મુહુત્તાગ. પુ૦ [મુહૂર્ત્તક]

જુઓ ઉપર

મુહુત્તિય. પુ૦ [મૌહૂર્ત્તિક]

મુહૂર્ત્ત સંબંધિ

મુહુત્તિયા. સ્ત્રી૦ [મૌહૂર્ત્તિકી]

જુઓ ઉપર

મુહુર. અ૦ [મુહુર]

વારંવાર

મુહુરિ. પુ૦ [મુખરિન્]

વાચાળ

મૂઢંગુલિય. સ્ત્રી૦ [દે.]

કીડી

મૂઝય. ત્રિં [મૂકીકૃત્]

મુંગો કરાયેલ

મૂક. પું [મૂક]

મુંગો, કાઉસસઝાનો એક દોષ - બોબડાની જેમ હુંકાર કરતો

મૂગ. ત્રિં [મૂક]

મુંગો

મૂઢ. ત્રિં [મૂઢ]

મૂર્ખ, અભણ, અજ્ઞ

મૂઢગ. ત્રિં [મૂઢક]

મૂઢ, અજાણ, મૂર્ખ

મૂઢતરાય. વિશેં [મૂઢતરક]

અતિમૂઢ

મૂઢદિસાઅ. પું [મૂઢદિક્ક]

દિડ્મૂઢ થયેલ

મૂઢભાવ. પું [મૂઢભાવ]

મૂઢતા, મૂર્ખતા

મૂળવય. નં [મૌનવ્રત]

મૌનવ્રત

મૂળવ્વય. નં [મૌનવ્રત]

મૌનવ્રત

મૂય. વિશેં [મૂક]

મુંગો, બોલડો

મૂય. ત્રિં [મૂઢ]

મૂઢ, મૂર્ખ

મૂય. વિં [મૂક]

કોસાંબીના એક પરિવ્રાજક

મૂયગ. નં [દે.]

મેવાડમાં થતું એક તૃણ

મૂયત્ત. નં [મૂકત્વ]

મુંગાપણું

મૂરગ. ત્રિં [મૂરક]

ભાંગનાર, ચુરો કરનાર

મૂલ. નં [મૂલ]

વશીકરણાદિકર્મ, પાચો

મૂલ. નં [મૂલ]

મૂળ, આદિ, પ્રથમ, મુખ્ય, મૂળીયું, મૂળા-કંદ વિશેષ, બીજ, એક પ્રાયશ્ચિત્ત, મૂળવિદ્યા, મૂડી, પ્રારંભ, સમીપ, મૂળગુણ દોષ, એક નક્ષત્ર

મૂલ. નં [મૂલ]

મૂલ પ્રાયશ્ચિત્ત

મૂલઓ. અં [મૂલતસ્]

મૂળ-થી

મૂલકમ્મ. નં [મૂલકર્મન્]

વશીકરણાદિ કાર્ય દ્વારા આહાર મેળવવો તે, ગૌચરીનો એક દોષ

મૂલવ્વયપડિવવ્વ. પું [મૂલવ્વયપ્રતિપક્ષ]

મૂળથી હણેલ શત્રુ

મૂલગ. નં [મૂલક]

મૂળા-વનસ્પતિ વિશેષ

મૂલગત્તિયા. સ્ત્રીં [મૂલકર્તિકા]

મૂળાની કાતરી

મૂલગવચ્ચ. નં [મૂલકવર્ચસ્]

મૂળાનો કચરો

મૂલગુણ. પું [મૂલગુણ]

મૂળગુણ, પાંચવ્રત

મૂલગુણપડિસેવી. ત્રિં [મૂલગુણપ્રતિસેવિન્]

મૂળગુણને આચરનાર

મૂલગુણભટ્ટ. ત્રિં [મૂલગુણભ્રષ્ટ]

મૂળગુણથી ભ્રષ્ટ થયેલ

મૂલગ. નં [મૂલાગ્ર]

મૂળનો અગ્રભાગ

મૂલજાય. પું [મૂલજાત]

મૂળથી થયેલ

મૂલજોણિય. નં [મૂલયોનિક]

મૂળ યોનિક

મૂલઢાણ. નં [મૂલસ્થાન]

સંસારનું મૂળકારણ-કષાય

મૂલત્ત. નં [મૂલત્વ]

મૂળપણું, મૂળીયું

મૂલદત્ત. વિં [મૂલદત્ત]

વાસુદેવ કળ્હ ના પુત્ર સંબ કુમારની પત્ની, ભં
અરિષ્ટનેમિ પાસે દીક્ષા લીધી, કેવળ પામી, મોક્ષે ગયા

મૂલદલિય. નં [મૂલદલિક]

આદિભૂત દલિક

મૂલદેવ. વિં [મૂલદેવ]

ધૂર્તાખ્યાનની કથાના ચાર પાત્રોમાંનું મુખ્ય પાત્ર,
બેજ્ઞાતટ નગરનો રાજા, રાજા થયા પૂર્વે પણ તે બુદ્ધિ
અને આવડતમાં ધણો નિપુણ હતો. ઉજ્જેનીની દેવદત્તા
ગણિકા તેના ગાઢ પ્રેમમાં હતી, તેની સાથે પછીથી લગ્ન
પણ થયેલા

મૂલપગડિ. સ્ત્રીં [મૂલપ્રકૃત્તિ]

કમર્ની મૂળ પ્રકૃતિ જ્ઞાનાવરણીય આદિ

મૂલપઢમાનુઓગ. પું [મૂલપ્રથામાનુઓગ]

દ્રષ્ટિવાદમાં અનુઓગનો એક વિભાગ

મૂલપયડી. સ્ત્રીં [મૂલપ્રકૃત્તિ]

જુઓ 'મૂલપગડિ'

મૂલપાસાયવડેંસય. પું [મૂલપ્રાસાદાવતંસક]

મુખ્ય મહેલ

મૂલબીય. પું [મૂલબીજ]

એક વનસ્પતિ

મૂલભોયળ. નં [મૂલભોજન]

મૂળીયાનું ભોજન

મૂલમંત. પું [મૂલવત્]

મૂળવાળું

મૂલય. નં [મૂલક]

મૂળ-કંદની એક જાતિ

મૂલયવચ્ચ. નં [મૂલકવર્ચસ]

મૂળાનો કચરો

મૂલસિરિ. વિં [મૂલશ્રી]

વાસુદેવ કૃષ્ણના પુત્ર સંબ કુમારની પત્ની, ભં
અરિષ્ટનેમિ પાસે દીક્ષા લીધી, કેવળી પામી મોક્ષે ગયા

મૂલા. સ્ત્રીં [મૂલક]

જુઓ મૂલક, એક નક્ષત્ર

મૂલા. વિં [મૂલા]

કોસાંબીના સાર્થવાહ ધનાવહ ની પત્ની, તેણીએ ચંદના ને
કારાગૃહમાં નાંખી તેના ઉપર ત્રાસ ગુજારેલો

મૂલાગ. નં [મૂલક] જુઓ 'મૂલય'

મૂલાપણ્ણ. નં [મૂલકપર્ણ]

મૂળાના પાંદડા

મૂલાબીય. નં [મૂલકબીજ]

એક વનસ્પતિ

મૂલારિહ. વિશેં [મૂલાર્હ]

મૂળ પ્રાશ્નિતને યોગ્ય

મૂલાહાર. પું [મૂલાહાર]

મૂળાનો આહાર

મૂલિય. સ્ત્રીં [મૂલિકા]

મૂળસંબંધિ, મૂડી

મૂલિયા. સ્ત્રીં [મૂલિકા]

ઔષધિ વિશેષ

મૂલુદેસ. પું [મૂલોદેશ]

મૂળ-ઉદેશ

મૂસ. પું [મૂષ]

ઉંદર, અનાજની એક જાત

મૂસગ. પું [મૂષક]

ઉંદર

મૂસગાર. પું [મૂષકાર]

સોની

મૂસા. સ્ત્રીં [મૂષા]

સોનું રૂપ ગાળવાની કુલડી

મૂસિયા. સ્ત્રીં [મૂષિકા]

ઉંદરડી

મૂસિયાર. પું [મૂષિકાર]

સોની

મૂસિયારદારય. પું [મૂષિકારદારક]

સોનીનો પુત્ર-દીકરો

મે. સં [મે]

મારું, મારા વડે

મેઙ. સ્ત્રીં [દે.]

માતંગી

મેઙ્ગિતલ. ન૦ [મેદિનીતલ]

પૃથ્વીતલ

મેઙ્ગી. સ્ત્રી૦ [મેદિની]

પૃથ્વી, ચાંડાળ

મેઙ્ગીય. પુ૦ [મેદિનીક]

ચાંડાળ

મેંઢક. પુ૦ [મેળ્ઢક]

ઘેટો, એક લતા

મેંઢપોસય. પુ૦ [મેઢ્ઢપોષક]

ઘેટા પાળનાર

મેંઢમુહ. પુ૦ [મેઢ્ઢમુખ]

એક અંત્રદ્વીપ

મેંઢમુહદીવ. પુ૦ [મેષમુખદ્વીપ]

જુઓ ઉપર

મેંઢલવ્ઝણ. ન૦ [મેષલક્ષણ]

ઘેટાના લક્ષણ

મેંઢવિસાણ. ન૦ [મેષવિષાણ]

ઘેટાનું શીંગડું

મેંઢવિસાણા. સ્ત્રી૦ [મેષવિષાણા]

એક વનસ્પતિ

મેંઢિયગામ. ન૦ [મેળ્ઢિયગામ]

એક ચૈત્યસ્થાન

મેઘ. પુ૦ [મેઘ]

વાદળા

મેઘકરા. સ્ત્રી૦ [મેઘકરા]

ઉર્ધ્વ લોકવાસી એક દિક્કુમારી

મેઘમાલા. વિ૦ [મેઘમાલા]

ભ૦ વાસુપૂજ્યના શાસનના એક સાધ્વી, મન વડે જ કરેલ અલ્પ વિરાધનાને કારણે પહેલી નરકે ગયા

મેઘમાલિની. સ્ત્રી૦ [મેઘમાલિની]

ઉર્ધ્વ લોકવાસી એક દિક્કુમારી, નંદનવનના એક ફૂટમાં વસતી દેવી, એક રાજધાની

મેઘવતી. સ્ત્રી૦ [મેઘવતી]

ઉર્ધ્વ લોકવાસી એક દિક્કુમારી

મેઘસ્સર. સ્ત્રી૦ [મેઘસ્વર]

ઘરણેન્દ્રની સભાની ઘંટા

મેચ્છ. પુ૦ [મેચ્છ]

અનાર્થ, યવન

મેચ્છજાડ. સ્ત્રી૦ [મેચ્છજાતિ]

અનાર્થ જાતિ

મેજ્જ. વિશે૦ [મેય]

માપવા યોગ્ય પદાર્થ

મેઢિ. સ્ત્રી૦ [મેઢિ]

બળદ વગેરેને બાંધવાનો ખીલો, કવચવિશેષ, થાંભલી

મેઢી. સ્ત્રી૦ [મેઢિ]

જુઓ ઉપર

મેઢીભૂય. ન૦ [મેઢીભૂત]

ખીલારૂપ થયેલ

મેત્ત. ન૦ [માત્ર]

કેવળ, ફક્ત, મર્યાદા, પરિમાણ

મેત્તક. પુ૦ [માત્રક]

માત્રક, પરિમાણ

મેત્તય. પુ૦ [માત્રક]

જુઓ ઉપર

મેત્તિ. સ્ત્રી૦ [મેત્રી]

મેત્રી, મિત્રતા

મેત્તિજ્ઞમાણ. કૃ૦ [મિત્રીયમાણ]

મેત્રી કરતો

મેદ. પુ૦ [મેદસ્]

ચરબી

મેત્તી. સ્ત્રી૦ [મેત્રી]

જુઓ 'મેત્તિ'

મેદ. પુ૦ [મેદ]

એ નામનો એક દેશ, તે દેશવાસી

મેદજ્ઞ. પુ૦ [મેદાર્ય]

મેદાર્ય ગોત્રમાં ઉત્પન્ન

મેઘાવિ. વિશે૦ [મેઘાવિન્]

બુદ્ધિશાળી

મેય. પુ૦ [મેદ]

જુઓ 'મેદ'

મેય. પુ. [મેદસ]

ચરબી

મેયગધાસરિસ. વિશે. [દે.]

હરિતવર્ણની ધાતુ સમાન

મેયજ્ઞ-૧. વિ. [મેતાર્ય]

રાજગૃહીના એક સાધુ, જેને મસ્તકે ચામડું વીંટાવાથી બંને આંખો બહાર નીકળી ગઈ તેવો ભયંકર ઉપસર્ગ થયો તો પણ સંયમથી ચલિત ન થયા. કૌંચ પક્ષીને બચાવ્યું

મેયજ્ઞ-૨. વિ. [મેતાર્ય]

ભ. મહાવીરના દશમાં ગણધર, તે તુંગીય નગરના દત્ત અને તેની પત્ની વરુણદેવા ના પુત્ર હતા. તેને સ્વર્ગ-નર્ક વિશે શંકા હતી, ભ. મહાવીર દ્વારા તેની શંકાનું નિવારણ થતાં પોતાના ૩૦૦ શિષ્યો સાથે દીક્ષા લીધી

મેયણિય. સ્ત્રી. [મેદિનીક]

પૃથ્વી

મેયણ. ત્રિ. [મેયજ્ઞ]

તત્ત્વજ્ઞાની, જીવાદિ નવતત્ત્વને જાણનાર

મેરઅ. વિ. [મેરક]

ભરતક્ષેત્રમાં થયેલ ત્રીજા પ્રતિવાસુદેવ, તે સયંભૂ વાસુદેવ દ્વારા હણાયા

મેરગ. ન. [મેરક]

મદિરા, શેરડીના સાંઠાનો અગ્રભગ

મેરય. ન. [મેરક]

એક જાતની મદિરા

મેરા. સ્ત્રી. [મર્યાદા]

મર્યાદા, સીમા

મેરા. વિ. [મેરા]

ચક્રવર્તી હરિસેણ ની માતા

મેરાગ. પુ. [મર્યાદાક]

જુઓ ઉપર

મેરુ. પુ. [મેરુ]

મેરુ પર્વત

મેરુતાલવન. ન. [મેરુતાલવન]

તાલવૃક્ષનું એક વન

મેરુપડણટ્ટાણ. ન. [મેરુપતનસ્થાન]

મેરુ પતન સ્થાન

મેરુપવ્વય. પુ. [મેરુપર્વત]

મેરુ પર્વત

મેરુપ્પભ. વિ. [મેરુપ્રભ]

મેઘકુમારનો જીવ જે પૂર્વભવમાં હાથી હતો તે, તેને તે ભવમાં જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન થયેલું. પ્રાણી અનુકંપાથી સસલાને બચાવવા દ્વારા મનુષ્યાયુ બાંધ્યું

મેરુયાલવન. ન. [મેરુતાલવન]

તાલવૃક્ષનું એક વન

મેલન. ન. [મેલન]

મળવું, ભેગા થવું

મેલાય. ધા. [મિલ]

મળવું

મેલયિત્તા. કૃ. [મિલિત્વા]

મળીને

મેલિમિંદ. પુ. [દે.]

એક પ્રકારનો સર્પ

મેલિય. ત્રિ. [મેલિત]

મળેલ, ભેગા થયેલ

મેસ. પુ. [મેષ]

ઘેટે

મેસર. પુ. [દે.]

એક પ્રકારનું રોમપક્ષી

મેહ. પુ. [મેઘ]

મેઘ, વાદળું, વર્ષા, સિંચવું,

એક અધ્યયન

મેહ-૧. વિ. [મેઘ]

રાજા સેણિઅ અને રાણી ધારિણી નો પુત્ર. આઠ કન્યા સાથે લગ્ન થયેલા. ભ. મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. દીક્ષા છોડવાનો વિચાર આવ્યો. ભગવંતે તેને સ્થિર કર્યા, મૃત્યુ પામી અનુત્તર વિમાને ગયા

મેહ-૨. વિ. [મેઘ]

આમલકલ્પાનો ગાથાપતિ તેની પત્ની મેહસિરી અને પુત્રી મેહા હતી

મેહ-૩. વિં [મેધ]

રાજગૃહીનો એક ગાથાપતિ, ભં મહાવીર પાસે દીક્ષા લીધી. વિપુલ પર્વતે મોક્ષે ગયા

મેહ-૪. વિં [મેધ]

આ ચોવીસીના પાંચમાં તીર્થકર ભં સુમઙ્ ના પિતા

મેહ-૫. વિં [મેધ]

કાલહત્થિ કે જેણે ભં મહાવીર અને ગોસાલા ને બાંધેલા તેનો ભાઈ

મેહંકરા. સ્ત્રીં [મેઘકરા]

ઉર્ધ્વલોકવાસી એક દિક્કુમારી

મેહકુમાર. વિં [મેઘકુમાર]

જુઓ 'મેહ-૧'

મેહમાલિની. સ્ત્રીં [મેઘમાલિની]

જુઓ 'મેઘમાલિની'

મેહમુહ. પું [મેઘમુખ]

સિંધુ નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવીનું સ્થાન, એક અંતરદ્વીપ, નાગકુમાર દેવ વિશેષ

મેહમુહદીવ. પું [મેઘમુખદ્વીપ]

એક અંતરદ્વીપ

મેહરસિય. પું [મેઘરસિત]

મેઘનો શબ્દ

મેહરહ-૧. વિં [મેઘરથ]

આ ચોવીસીના સોળમાં તીર્થકર ભં 'સંતિ' નો પૂર્વભવ

મેહરહ-૨. વિં [મેઘરથ]

મધ્યમિકા નગરીનો રાજા, જેણે સુધમ્મ અણગારને શુદ્ધ આહારદાન કરી મનુષ્યાયુ બાંધેલ પછી જિનદાસ નામે સૌગંધિકા નગરીમાં જન્મ્યો

મેહરહ-૩. વિં [મેઘરથ]

વિદ્યાધર શ્રેણીનો એક વિદ્યાધર રાજા, તેની પુત્રી પડમસિરિ હતી

મેહરાઈ. સ્ત્રીં [મેઘરાજિ]

આઠ કૃષ્ણરાજામાંની એક કૃષ્ણરાજા

મેહરાતિ. સ્ત્રીં [મેઘરાજિ]

જુઓ ઉપર

મેહસિરી. વિં [મેઘશ્રી]

આમલકલ્પાના ગાથાપતિની પત્ની, તેની પુત્રીનું નામ મેહા હતું

મેહલા. સ્ત્રીં [મેખલા]

કંદોરો, પર્વતની મેખલા

મેહલાગ. પું [મેખલાક]

એક દેશ વિશેષ

મેહલાદામ. નં [મેખલાદામ]

કંદોરો

મેહલિજ્જિયા. સ્ત્રીં [મેખલિયા]

જૈન મુનિની એક શાખા

મેહવઈ. સ્ત્રીં [મેઘવતી]

જુઓ 'મેઘવતી'

મેહવણ. નં [મેઘવર્ણ]

એક ઉદ્યાન

મેહસ્સર. નં [મેઘસ્વર]

મેઘ જેવો અતિ દીર્ઘ સ્વર

મેહા. સ્ત્રીં [મેધા]

મેધા, બુદ્ધિ, ચમરેન્દ્રની મુખ્ય દેવી

મેહા. વિં [મેધા]

આમલકલ્પાના મેહ ગાથાપતિની પુત્રી. ભં પાર્શ્વ પાસે દીક્ષા લીધી, મૃત્યુ બાદ તે ચમરેન્દ્રની અગ્રમહિષી બની

મેહાવિ. વિશેં [મેધાવિન]

બુદ્ધિમાન, પંડિત

મેહિય. પું [મેધિક]

એક જૈન મુનિકુળ

મેહિલ. વિં [મેથિલ]

ભં પાર્શ્વની શાખાના એક સ્થવિર-જેણે તુંગિકા નગરીના શ્રાવકની શંકાનું સમાધાન કરેલ

મેહુણ. નં [મેથુન]

મિથુન કર્મ, અબ્રહ્મચર્ય, ચોથું પાપસ્થાનક

મેહુણધમ્મ. પું [મેથુનધર્મ]

મેથુન-સ્વભાવ

મેહુણવત્તિય. ત્રિં [મેથુનપ્રત્યય]

મેથુન જેમાં નિમિત્ત છે તેવી ક્રિયા

મેહુણવિહિ. સ્ત્રી૦ [મૈથુનવિધિ]
મૈથુન વિષયક વિધિ

મેહુણવેરમણ. ન૦ [મૈથુનવિરમણ]
મૈથુન-અબ્રહ્મથી અટકવું તે, ચોથું વ્રત

મેહુણસળ્ળા. સ્ત્રી૦ [મૈથુનસંજ્ઞા]
વિષયવૃત્તિ, ચાર સંજ્ઞામાંની એક સંજ્ઞા

મેહુણસાલા. સ્ત્રી૦ [મૈથુનશાલા]
મૈથુનગૃહ

મેહુણ. ન૦ [મેહુણ]
જુઓ 'મેહુણ'

મોઅ. ધા૦ [મુચ્]
મુકવું

મોઝદ્દેસય. પુ૦ [મોકાઝદ્દેશક]
એક ઉદ્દેસો

મોએત્તા. કૃ૦ [મુક્ત્વા]
છોડીને, મુકીને

મોઢ. પુ૦ [દે.]
મ્લેચ્છ વિશેષ

મોક્ષ. પુ૦ [મોક્ષ]
જુઓ 'મુક્ષ'

મોક્ષકંચિય. વિશે૦ [મોક્ષકાંચિત]
મોક્ષની ઇચ્છા રાખનાર

મોક્ષકામય. વિશે૦ [મોક્ષકામક]
મોક્ષની કામના કરનાર

મોક્ષત્થ. પુ૦ [મોક્ષત્થ]
મોક્ષમાં રહેલ

મોક્ષત્થિ. ત્રિ૦ [મોક્ષાર્થિન]
મોક્ષની ઇચ્છા રાખનાર

મોક્ષદાયક. ત્રિ૦ [મોક્ષદાયક]
મોક્ષ આપનાર

મોક્ષપડમ. ન૦ [મોક્ષપદ્મ]
મોક્ષરૂપી કમળ

મોક્ષપહ. પુ૦ [મોક્ષપથ]
મોક્ષ માર્ગ

મોક્ષપિવાસિય. વિશે૦ [મોક્ષપિપાસિત]
મોક્ષની પિપાસાવાળો

મોક્ષમગ. પુ૦ [મોક્ષમાર્ગ]
મોક્ષનો માર્ગ

મોક્ષમગગડ. સ્ત્રી૦ [મોક્ષમાર્ગગતિ]
ઉત્તરજૂઝડાણ-સૂત્રનું એક અધ્યયન

મોક્ષસુહ. ન૦ [મોક્ષસુખ]
શાશ્વત સુખ

મોગલી. સ્ત્રી૦ [મોગલી]
એક જંગલ વૃક્ષ

મોગર. પુ૦ [મુદ્રર]
મુદ્રર-એક આયુધ

મોગરગુમ્મ. ન૦ [મુદ્રરગુલ્મ]
મોગરાનું ગુલ્મ

મોગરપાણિ. પુ૦ [મુદ્રરપાણિ]
જેના હાથમાં મુદ્રર છે તેવો એક યક્ષ

મોગરપાણિ. વિ૦ [મુદ્રગરપાણિ]
એક યક્ષ. કુળ પરંપરાથી અજ્ઞાનમાલાગાર તેની પૂજા કરતો હતો. રાજગૃહના પુષ્પારામમાં તેનું મંદિર હતું. તેણે અજ્ઞાન ના શરીરમાં પ્રવેશ કરેલો

મોગલ. વિ૦ [મુદ્ગલ]
બુદ્ધનો એક અનુયાયી

મોગલયણ. ત્રિ૦ [મૌદ્રલયન]
કુત્સગોત્રમાં જન્મેલ, અભિજિત નક્ષત્રનું ગોત્ર

મોગલાયણ. ત્રિ૦ [મૌદ્રલાયન]
જુઓ ઉપર

મોચ્ચા. કૃ૦ [મુક્ત્વા]
છોડીને

મોટ્ટાયમાણ. કૃ૦ [સ્મત્]
હિડા કરતો, રમતો

મોટ્ટિય. ન૦ [મૌટ્ટિક]
મુઠ્ઠી પ્રમાણ

મોડગ. ત્રિ૦ [મોટક]
મોડનાર, તોડનાર

મોડણ. ત્રિ૦ [મોટન]
મોડવું તે, તોડવું તે

મોડણા. સ્ત્રી૦ [મોટના]

જુઓ ઉપર

મોડિત. ત્રિ૦ [મોટિત]

ભાંગેલું, મોડેલું

મોડિય. ત્રિ૦ [મોટિત]

જુઓ ઉપર

મોડિયય. પુ૦ [મોટિતક] જુઓ ઉપર

મોળ. ન૦ [મોન]

મૌન, ન બોલવું તે

મોળચરય. ત્રિ૦ [મૌનચરક]

મૌનપૂર્વક વિચરનાર

મોળપદ. ન૦ [મૌનપદ]

મુનિપદ, સંયમ

મોળપય. ન૦ [મૌનપદ]

જુઓ ઉપર

મોત્તિ. સ્ત્રી૦ [મુક્તિ]

મુક્તિ, કર્મથી છુટકારો

મોત્તિ. ન૦ [મૌત્તિક]

મોતી

મોત્તિમગ. પુ૦ [મુક્તિમાર્ગ]

મુક્તિનો માર્ગ

મોત્તિય. ન૦ [મૌત્તિક]

મોતી

મોત્તું. કૃ૦ [મોક્તુમ્]

છોડવા માટે

મોત્તૂળ. કૃ૦ [મુક્ત્વા]

છોડીને

મોદય. પુ૦ [મોદક]

મોદક, લાડુ

મોદ્દાલ. પુ૦ [દે.]

વૃક્ષ વિશેષ

મોય. પુ૦ [મોક]

મુત્ર, પેશાબ

મોય. ધા૦ [મુચ્]

છોડવું, મુકવું

મોયઈ. સ્ત્રી૦ [મોચી]

વનસ્પતિ-વિશેષ

મોયઈ. સ્ત્રી૦ [મોચકી]

ઠળીયાવાળા વૃક્ષની એક જાતિ

મોયગ. પુ૦ [મોચક]

કર્માદિ બંધનથી છોડાવનાર

મોયગ. પુ૦ [મોદક]

લાડુ

મોયળ. ન૦ [મોચન]

મૂકવું, છોડવું, વેઠની જેમ વંદન કરવારૂપ વંદનનો એક દોષ

મોયપડિમા. સ્ત્રી૦ [મોકપ્રતમા]

મૂત્ર ન પરઠવવા સંબંધિ એક અભિગ્રહ વિશેષ

મોયમેહ. પુ૦ [મોકમેહ]

મુત્રની ગંધ વિશેષ

મોયય. ત્રિ૦ [મોચક]

કર્મથી છોડાવનાર

મોયસમાચાર. પુ૦ [મોયસમાચાર]

મૂત્રપ્રતિજ્ઞાની આચરણથી તે ભિક્ષુ તદ્દંધવાળો બને તે

મોયાવ. ધા૦ [મોચય]

છોડાવવું

મોયાવેત્તા. કૃ૦ [મોચયિત્વા]

છોડીને

મોર. પુ૦ [મયૂર]

મોર

મોરક. ન૦ [મોરક]

મોરના પીંછાનું પાથરણ

મોરગ. ન૦ [મોરક]

જુઓ ઉપર

મોરગીવા. સ્ત્રી૦ [મયૂરગ્રીવા]

મોરની ડોક

મોરગીવસવર્ણ. વિશે૦ [મોરગ્રીવાસવર્ણ]

મોરની ડોક જેવો વર્ણ

મોરપિચ્છ. ન૦ [મોરપિચ્છ]

મોરનું પીંછું

મોરિઅ-૧. વિં [મૌર્ય]

ભં મહાવીરના સાતમાં ગણધર મોરિયપુત્ત ના પિતા. તે
કાસવ ગોત્રના હતા. વિજયદેવા તેની પત્ની હતી

મોરિઅ-૨. વિં [મૌર્ય]

જુઓ 'મોરિયપુત્ત-૨'

મોરિયપુત્ત-૧. વિં [મૌર્યપુત્ર]

તામલિ તાપસનું બીજું નામ. જુઓ 'તામલિ'

મોરિયપુત્ત-૨. વિં [મૌર્યપુત્ર]

ભં મહાવીરના સાતમાં ગણધર, તેને ૩૫૦ શિષ્યો હતા.
તે મૌર્ય સંનિવેશના રહીશ હતા

મોલિ. પું [મૌલિ]

મુગુટ

મોલિકડ. પું [મૌલિકૃત]

શ્રાવકની છઠી પ્રતિમા-જેમાં છ માસ સુધી ધોતીયાની
કાછડી વાળે નહીં

મોલ્લ. નં [મૂલ્ય]

મૂલ્ય, કિંમત

મોસ. અં [મૃષા]

જુઓ 'મુસા'

મોસભાસગ. ત્રિં [મૃષાભાષક]

જુહું બોલનાર

મોસમણ. નં [મૃષામનસ]

અસત્ય મન(પ્રવૃત્તિ)

મોસમણજોગ. પું [મૃષામનોયોગ]

અસત્ય મનોવ્યાપાર

મોસમણપઓગ. પું [મૃષામન:પ્રયોગ]

અસત્ય મનો-પ્રવૃત્તિ

મોસલિ. સ્ત્રીં [મૌશલી]

પડિલેહણનો એક દોષ જેમાં વસ્ત્ર સાંબેલાની જેમ ઊંચુ
રખાય

મોસવજોગ. પું [મૃષાવાગ્યોગ]

અસત્યવચન વ્યાપાર - પ્રવૃત્તિ

મોસવજપઓગ. પું [મૃષાવાકપ્રયોગ]

અસત્યવચન પ્રયોગ - પ્રવૃત્તિ

મોસવત્તિય. નં [મૃષાપ્રત્યય]

જુહું બોલવા નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા

મોસા. અં [મૃષા]

જુઓ 'મુસા'

મોસાફ. પું [મૃષાદિ]

મૃષાવાદ આદિ

મોસાનુબંધિ. ત્રિં [મૃષાનુબંધિન]

અસત્ય બોલવા વગેરેથી થતુ અક રૌદ્ર ધ્યાન

મોસોવણસ. પું [મૃષોપદેશ]

અસત્ય ઉપદેશ

મોહ. પું [મોહ]

મોહ, અજ્ઞાન, રાગાંધતા

મોહ. પું [મોહ]

મોહનીય કર્મ

મોહ. પું [મોહ]

હેયોપાદેય-વિવેકનો અભાવ

મોહ. ત્રિં [મોઘ]

નિષ્ફળ, નિરર્થક

મોહ. ધાં [મોહય]

મોહ પામવો, મુગ્ધ કરવો

મોહંત. નં [મુહ્યત્]

મોહ પામવો તે

મોહકલ. નં [મોહકર્દમ]

મોહરૂપી કાદવ

મોહગબ્હ. ત્રિં [મોહગર્ભ]

મોહયુક્ત

મોહજાલ. નં [મોહજાલ]

મોહરૂપી જાળ

મોહઢાણ. નં [મોહસ્થાન]

મોહનું સ્થાન

મોહણકર. પું [મોહનકર]

લોકોને વ્યામોહ ઉપજાવનાર

મોહણધર. નં [મોહનગૃહ]

મૈથુન સેવન ઘર

મોહણધરગ. નં [મોહનગૃહક]

જુઓ ઉપર

મોહનઘરય. ન૦ [મોહનગૃહક]

જુઓ ઉપર

મોહનસીલ. ત્રિ૦ [મોહનશીલ]

વિષય વધારનાર

મોહણિજ્જ. ન૦ [મોહનીય]

મોહનીય નામનું એક કર્મ

મોહણિજ્જઢાણ. ન૦ [મોહનીયસ્થાન]

મોહનીય કર્મ બંધાય તેવા સ્થાનો

મોહણિજ્જત્ત. ન૦ [મોહનીયત્વ]

મોહનીયપણું

મોહણીય. ન૦ [મોહનીય]

જુઓ 'મોહણિજ્જ'

મોહણીયઢાણ. ન૦ [મોહનીયસ્થાન]

જુઓ 'મોહણિજ્જઢાણ'

મોહણીયઠાણ. ન૦ [મોહનીયસ્થાન] જુઓ ઉપર

મોહતિગિચ્છા. સ્ત્રી૦ [મોહચિકિત્સા]

મોહ ચિકિત્સા

મોહદંસિ. પુ૦ [મોહદર્શિન]

મોહ-દર્શી, મોહ- પરિજ્ઞાતા

મોહપસત્તય. વિશે૦ [મોહપ્રશસ્તક]

પ્રશસ્ત મોહ

મોહમલ્લ. પુ૦ [મોહમલ્લ]

મોહરૂપી મલ્લ

મોહમમહલ્લ. ન૦ [મોહમહલ્લ]

મોહરૂપી મહેલ

મોહરિઝ. વિશે૦ [મોહરિપુ]

મોહરૂપી શત્રુ

મોહરિય. ત્રિ૦ [મૌર્ય]

બકવાદ

મોહવિસ. ન૦ [મોહવિષ]

મોહરૂપી ઝેર

મોહિય. ત્રિ૦ [મોહિત]

મોહ પામેલ

મોહિયમણ. ત્રિ૦ [મોહિતમનસ]

મૂઢ મનવાળો

[ય]

ય. અ૦ [ચ]

અને, વળી

ય. સ૦ [યત્]

જેથી

ય. અ૦ [તુ]

પણ

યજ્ઞુવ્વેદ. પુ૦ [યજુર્વેદ]

એક અન્યતીર્થિક ગ્રંથ

યજ્ઞુવેય. પુ૦ [યજુર્વેદ]

જુઓ ઉપર

યટ્ઠિ. સ્ત્રી૦ [તઠિન્]

લાકડી

યત્થ. સ૦ [યત્ર]

જ્યાં, જે સ્થાને

યમ. પુ૦ [યમ]

ભરણી નક્ષત્રનો સ્વામી

યલ. ન૦ [તલ]

તળીયું

યા. અ૦ [ચ]

અને, વળી

યાઅ. પુ૦ [તાત]

પિતા

યાણ. ધા૦ [જ્ઞા]

જાણવું

યાવ. અ૦ [યાવત્]

જ્યાં સુધી

-----○-----○-----○-----○-----○-----

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

મુનિશ્રી દીપરત્નસાગરજીના પ્રકાશનો-1 [600+DVD] 1,35,680 કુલ પ્રકાશનો- 600 કુલ પૃષ્ઠો 98,730			
[૧]	મૂલ આગમ સાહિત્ય મૂળ આગમ ૩ પ્રકાશનોમાં ૧૪૭ પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ ૦૭૮૫૦ પૃષ્ઠોમાં છે	147	07850
1	આગમ સુત્તાણિ-મૂલં (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૯ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૩૫૧૦ છે		
2	આગમ સુત્તાણિ-મૂલં (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૫ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૨૮૧૦ છે		
3	આગમ સુત્તાણિ-મંજૂષા (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૫૩ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૧૫૩૦ છે		
[૨]	આગમ અનુવાદ સાહિત્ય આગમ અનુવાદ ૫ પ્રકાશનોમાં ૧૬૫ પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ ૨૦૧૫૦ પૃષ્ઠોમાં છે	165	20150
1	આગમ સૂત્ર-ગુજરાતી અનુવાદ-મૂલ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૭ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૩૪૦૦ છે		
2	આગમ સૂત્ર-હિન્દી અનુવાદ (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૭ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૨૯૦૦ છે		
3	આગમ સૂત્ર-ઇંગ્લિશ અનુવાદ (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૧૧ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૪૦૦ છે		
4	આગમ સૂત્ર-ગુજરાતી અનુવાદ-સટીક (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૮ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૧૦૩૪૦ છે		
5	આગમ સૂત્ર-હિન્દી અનુવાદ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૧૨ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૩૧૧૦ છે		
[૩]	આગમ વિવેચન સાહિત્ય આગમ વિવેચન ૭ પ્રકાશનોમાં ૧૭૧ પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ ૬૦૯૦૦ પૃષ્ઠોમાં છે	171	60900
1	આગમ સૂત્ર-સટીક (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૬ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૧૩૮૦૦ છે		
2	આગમ મૂલં એવં વૃત્તિ-1 (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૫૧ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૧૭૯૯૦ છે		
3	આગમ મૂલં એવં વૃત્તિ-2 (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૯ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૨૫૬૦ છે		
4	આગમ ચૂર્ણિ સાહિત્ય (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૯ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૨૬૭૦ છે		
5	સવૃત્તિક આગમ સૂત્રાણિ-1 (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ ૪૦ પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે ૧૮૪૬૦ છે		

આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ

મુનિશ્રી દીપરત્નસાગરજીના પ્રકાશનો-2 [600+DVD] 1,35,680 કુલ પ્રકાશનો- 600 કુલ પૃષ્ઠો 98,730			
6	સર્વત્તિક આગમ સૂત્રાણિ-2 (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 8 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 2660 છે		
7	સર્વૌર્ણિક આગમ સૂત્રાણિ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 8 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 2760 છે		
[૪]	આગમ કોષ સાહિત્ય આગમ કોષ સાહિત્ય 4 પ્રકાશનોમાં 14 પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ 5020 પૃષ્ઠોમાં છે	14	5020
1	આગમ સદ્ધકોસો (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 2180 છે		
2	આગમ નામ વ કહા-કોસો (Printed) આ સંપુટમાં અમારા 1 પ્રકાશન છે, જેના કુલ પાના આશરે 210 છે		
3	આગમ સાગર કોષ: (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 5 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1130 છે		
4	આગમ શબ્દાદિ સંગ્રહ [પ્રા•સં•ગુ•] (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1500 છે		
[૫]	આગમ અનુક્રમ સાહિત્ય આગમઅનુક્રમસાહિત્ય 3 પ્રકાશનોમાં 9 પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ 1590 પૃષ્ઠોમાં છે	9	1590
1	આગમ વિષયાનુક્રમ-મૂલ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 2 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 730 છે		
2	આગમ વિષયાનુક્રમ-સટીક (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 430 છે		
3	આગમ સૂત્ર-ગાથા અનુક્રમ (Net) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 3 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 430 છે		
[૬]	આગમ અન્ય સાહિત્ય આગમ અન્ય સાહિત્ય 3 પ્રકાશનોમાં 9 પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ 1590 પૃષ્ઠોમાં છે	10	3220
1	આગમ કથાનુયોગ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 6 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 2170 છે		
2	આગમ સંબંધી સાહિત્ય (Printed) આ સંપુટમાં અમારા કુલ 2 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 870 છે		
3	ઋષિભાષિત સૂત્રાણિ (Printed) આ સંપુટમાં અમારા 1 પ્રકાશન છે, જેના કુલ પાના આશરે 80 છે		
4	આગમિય સૂક્તાવલી (Printed) આ સંપુટમાં અમારા 1 પ્રકાશન છે, જેના કુલ પાના આશરે 100 છે		

મુનિશ્રી દીપરત્નસાગરજીના પ્રકાશનો-૩ [600+DVD] 1,35,680 કુલ પ્રકાશનો- 600 કુલ પૃષ્ઠો 98,730			
[૭]	મુનિ દીપરત્નસાગર લિખિત "આગમ સિવાયનું અન્ય સાહિત્ય" આગમેતર સાહિત્ય 12 પ્રકાશનોમાં 84 પુસ્તકોમાં નીચે પ્રમાણે કુલ 9020 પૃષ્ઠોમાં છે	84	9020
1	તત્વાભ્યાસ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 13 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 2090 છે		
2	સૂત્રાભ્યાસ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 6 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1480 છે		
3	વ્યાકરણ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 5 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1050 છે		
4	વ્યાખ્યાન સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1220 છે		
5	જિનભક્તિ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 9 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 1190 છે		
6	વિધિ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 300 છે		
7	આરાધના સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 3 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 430 છે		
8	પરિચય સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 4 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 220 છે		
9	પૂજન સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 2 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 100 છે		
10	તીર્થંકર સંક્ષિપ્ત દર્શન આ સંપુટમાં અમારા કુલ 24 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 430 છે		
11	પ્રકીર્ણ સાહિત્ય આ સંપુટમાં અમારા કુલ 5 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 290 છે		
12	દીપરત્નસાગરના લઘુશોધ નિબંધ આ સંપુટમાં અમારા કુલ 5 પ્રકાશનો છે, જેના કુલ પાના આશરે 220 છે		
1- મુનિ દીપરત્નસાગરનું આગમ સાહિત્ય [કુલ પુસ્તક 516] તેના કુલ પાના [98,730] 2- મુનિ દીપરત્નસાગરનું અન્ય સાહિત્ય [કુલ પુસ્તક 84] તેના કુલ પાના [09,020] 3- મુનિ દીપરત્નસાગર સંકલિત 'તત્ત્વાર્થસૂત્ર' વિશિષ્ટ DVD તેના કુલ પાના [27,930] અમારા પ્રકાશનો કુલ ૬૦૦ + DVD કુલ પાના 1,35,680 અમારું બધું જ સાહિત્ય on-line પણ ઉપલબ્ધ છે અને 5 DVD માં પણ મળી શકે છે			

નમો નમો નિમ્મલદંસણસ્સ
બાલ બ્રહ્મચારી શ્રી નેમિનાથાય નમઃ
પૂજ્ય આનન્દ-ક્ષમા-લલિત-સુશીલ-સુધર્મસાગર-ગુરુશ્યો નમઃ

આગમ-શબ્દાદિ-સંગ્રહ

(પ્રાકૃત_સંસ્કૃત_ગુજરાતી)
[ભાગ-૩]

ભાગ- ૩ નાં સંપૂર્ણ સહાય-દાતા

પ્રકાશન તારીખ- 08/10/2019

મંગળવાર

તિથી- ૨૦૭૫ આસો સુદ ૧૦

ટાઈપ સેટિંગ- આસુતોષ પ્રિન્ટર્સ, 09925146223

પ્રિન્ટર્સ- નવપ્રભાત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ 09825598855

∞∞: સંપર્ક :∞∞

જૈનમુનિ ડૉ. દીપરત્નસાગર [M.Com., M.Ed., Ph.D., શ્રુતમહર્ષિ]

Email: - jainmunideepratnasagar@gmail.com Mob Mobile: - 09825967397

Web address:- (1) www.jainelibrary.org, (2) Deepratnasagar.in